ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2025-2026
ΤΕΥΧΟΣ 105

ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΤΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Η μνήμη της ανθρωπότητας

ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΠΟΣΤΡΟΦΗ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΥΛΗ, ΣΤ11

Λένε πως στην Τροία δεν ήταν η Ελένη.

Εγώ ένα πουκάμισο είδα μόνο,

να ανεμίζει από μακριά.

Λίγο χώμα, λίγο πόνο,

ένας λεκές σαν ψιχίδι,

μια κλωστή που λείπει

σαν ρυάκι να πέρασε από μέσα του.

Λένε πως στην Τροία δεν ήταν η Ελένη.

Μυρίζει δάφνη

σαν φύλλο,

σαν κορίτσι που τρέχει

και γίνεται φυτό, για να σωθεί.

Αν το φορέσω εγώ, θα ζεσταθεί;

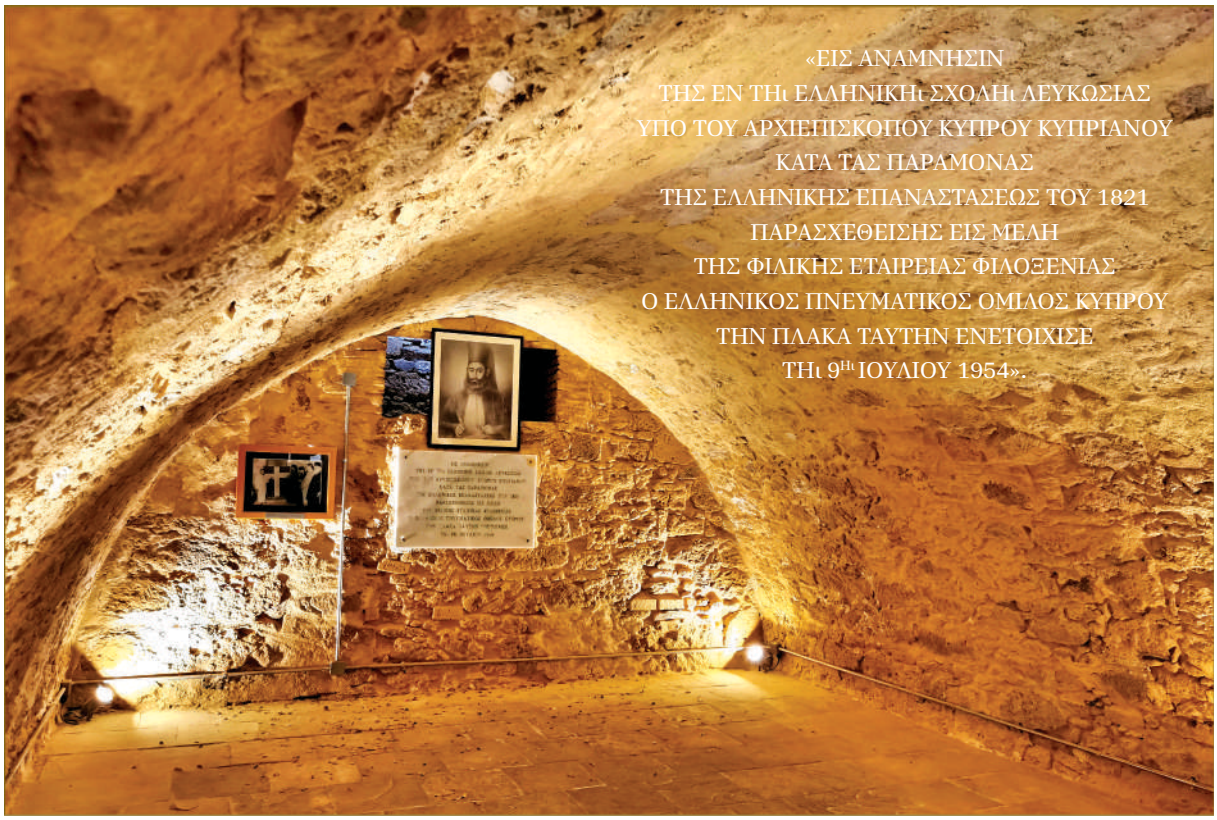
Ή θα με κάνει κι εμένα άδεια;

Λένε πως στην Τροία δεν ήταν η Ελένη.

Εγώ μυρίζω δάφνη.

Μαθητική Εστία
ΤΕΥΧΟΣ 105 ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2025-2026
Εκφραστικό όργανο
των μαθητών και μαθητριών του
Παγκυπρίου Γυμνασίου

Η ΜΝΗΜΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑΣ...

Στις 9 Ιουλίου 1954, επέτειο του απαγχονισμού του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού και της μεγάλης Σφαγής του Κυπριακού Ελληνισμού, ο Ελληνικός Πνευματικός Όμιλος Κύπρου εντοίχισε στον δυτικό τοίχο της Κρύπτης αναμνηστική πλάκα της παρασχεθείσης φιλοξενίας στους Φιλικούς, την οποία αποκάλυψε ο τότε Αρχιεπίσκοπος Μακάριος ο Γ΄, έπειτα από ομιλία του Γυμνασιάρχη του Παγκυπρίου Γυμνασίου Κωνσταντίνου Σπυριδάκι και στην παρουσία πολλών, μεταξύ των οποίων και ο τότε Έλληνας Πρόξενος στην Κύπρο.

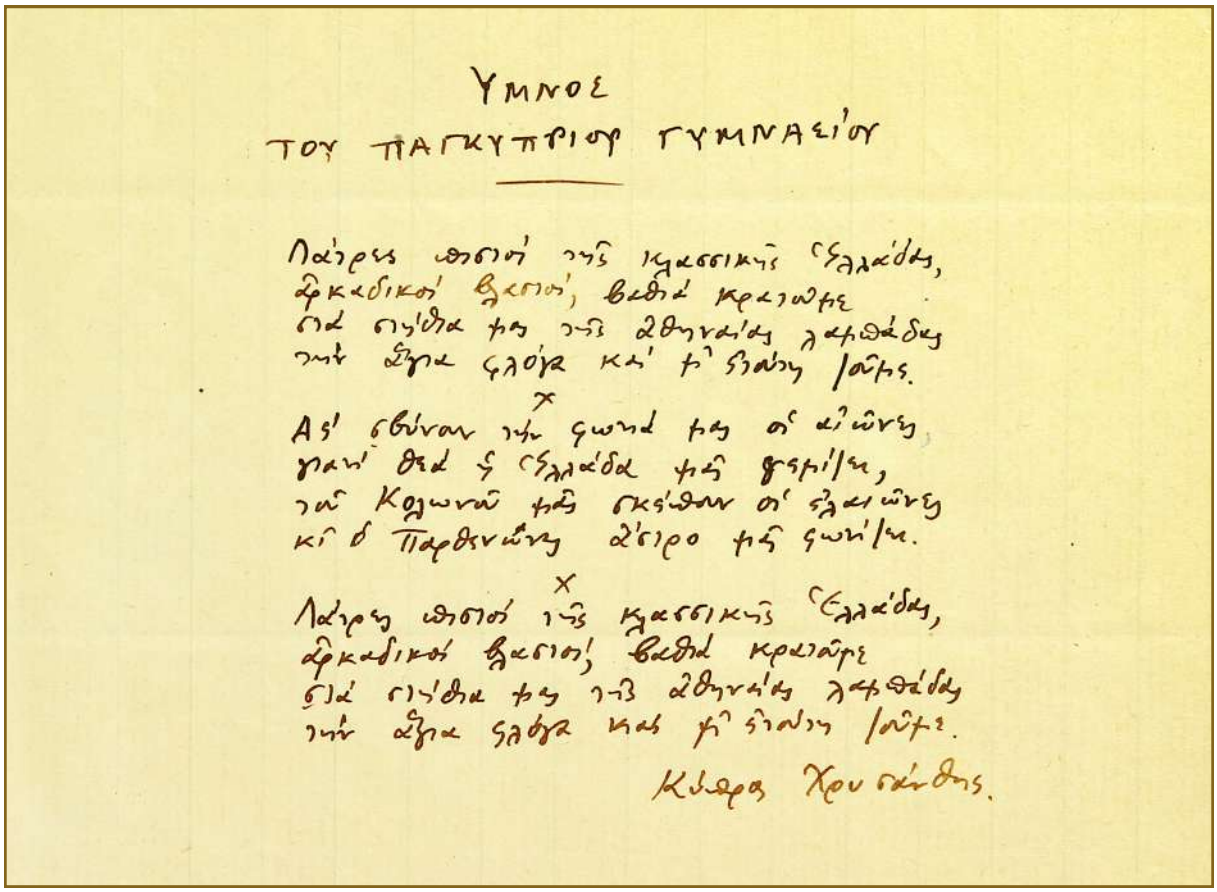
ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ-ΙΔΙΟΚΤΗΤΡΙΑ | Μαρία Σταυρίδου Μορφή, Διευθύντρια
ΓΕΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΕΚΔΟΣΗΣ | Χρύσω Σπυριδούλα Θεοδότου, Β.Δ., Νέλλη Τσελίκη, Β.Δ., Φιλόλογοι
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ | Φωτεινή Θεοδούλου, Φιλόλογος
ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ | Ανδρέας Κρίγκος, Β.Δ.Α΄, Νέλλη Τσελίκη, Β.Δ., Χρύσω Σπυριδούλα Θεοδότου, Β.Δ., Ηρακλειδία Στυλιανού, Κυριακή Βιλάνου, Φωτεινή Θεοδούλου, Δέσποινα Κοζάκου, Μαρία Ορφανίδου, Χριστόδουλος Γεωργιάδης, Ανδρέας Μαλάης, Φιλόλογοι
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ | Χάρης Ζεβλάρης, Καθηγητής Φωτογραφίας, Έλενα Παϊσίου, Καθηγήτρια Φωτογραφίας, Φωτεινή Θεοδούλου, Φιλόλογος
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΣΕΛΙΔΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ | Λευκή Ανδρέα Κάτσουρα
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ | Piastr Copy Center
Με την ευγενική χορηγία του Συνδέσμου Γονέων και Κηδεμόνων του Παγκυπρίου Γυμνασίου.

«Quid dicam de thesauro rerum omnium, memoria?»

«Τι να πω για τον θησαυρό των πάντων, τη μνήμη;»

Κικέρωνας, «De Oratore» (I.V.18)

ΥΜΝΟΣ
ΤΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Λάμπρος ιστιού της κυανόσημης Ελλάδος,
αρκαδικού βλαστού, βαθιά κρατούμε
στα σπλάχνα μας της αθηναϊκής λαμπάδος
τον άσβεστο καημό κι τη σπίθα μας.

Ας σβύνανε τη φωτιά μας οι αιώνες
μα θα 'ν' η Ελλάδα μας βρεμένη,
του Κορυδαλλού τα σκοτάδια σε φλόγες
κι ο Παρθενώνας αέρας της ψυχής μας.

Λάμπρος ιστιού της κυανόσημης Ελλάδος,
αρκαδικού βλαστού, βαθιά κρατούμε
στα σπλάχνα μας της αθηναϊκής λαμπάδος
τον άσβεστο καημό κι τη σπίθα μας.

Κλέφτης Χρυσάνθης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

4. Προλεγόμενα
6. Χαιρετισμός από τη Διευθύντρια του Παγκυπρίου Γυμνασίου
8. Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο του Συνδέσμου Γονέων και Κηδεμόνων
11. Μνήμη Προσώπων Αγαπημένων
15. Η Μνήμη της Ανθρωπότητας
221. Ενθυμήματα
263. Αριστείας Υπόμνηση
289. Αξιομνημόνευτα
339. Φωτογραφικό Ημερολόγιο
395. Διδακτικό Προσωπικό και Κεντρικό Μαθητικό Συμβούλιο
401. Τελειόφοιτοι 2026 | Αναμνήσεις Τελειοφοίτων

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

«Τι να πούμε για τον θησαυρό των πάντων, τη μνήμη;»[1] Η -ορατή και αόρατη- ύλη που συνέχει το παρελθόν με το παρόν και κατευθύνει το μέλλον μας. Η πολύτιμη κιβωτός των βιωμάτων μας, όπου φυλάσσουμε -εκόντες άκοντες- τις στιγμές μας, τις κατακτήσεις αλλά και τις ατελέσφορες διαδρομές μας. Χωρίς αυτήν, το προσωπικό και συλλογικό γίγνεσθαι αποσυντίθεται σε κατακερματισμένες ψηφίδες, η εμπειρία απογυμνώνεται, χάνει τον συνεκτικό της δεσμό με τα πρότερα και τη νοηματική της προέκταση στα επιγενόμενα.

Το 105ο τεύχος της Μαθητικής Εστίας αφιερώνεται στη Μνήμη της Ανθρωπότητας. Μέσα από κείμενα, εικαστικές δημιουργίες και διαθεματικές δράσεις επιχειρούμε να αναδείξουμε τη Μνήμη ως μια πολυεπίπεδη σύνθεση, όπου συνυπάρχουν οι προσωπικές μαρτυρίες, οι πνευματικές αναζητήσεις, οι επιστημονικές ανακαλύψεις και τα πολιτισμικά επιτεύγματα. Κάθε μία από αυτές τις εκφάνσεις συνιστά και έναν κρίκο στην αλυσίδα που συγκροτεί την ανθρώπινη ταυτότητα.

Κομβική θέση στο εγχείρημα αυτό κατέχει η Παρακαταθήκη του Σχολείου μας. Το Παγκύπριον Γυμνάσιον, το πρώτο σχολείο Μέσης Εκπαίδευσης της πατρίδας μας, αποτελεί ένα ζωντανό μνημείο πολιτιστικής κληρονομιάς και, ως εκ τούτου, λειτουργεί ως πολυδιάστατος θεματοφύλακας της μνήμης. Στην ιδρυθείσα το 1949 Σεβέρειο Βιβλιοθήκη η γραπτή σοφία του παρελθόντος διασώζεται σε 80.000 και πλέον τόμους -μεταξύ των οποίων και τα προηγούμενα 104 τεύχη της Μαθητικής Εστίας που αποτελούν «το κάτοπτρον της εν γένει σχολικής ζωής»[2]. Στα Μουσεία του Σχολείου διαφυλάσσονται τεκμήρια της ιστορίας της εκπαίδευσης του τόπου μας, ενώ στο Αρχείο του φιλοξενούνται (πλέον και ψηφιακά) πρωτογενείς πηγές της πολυετούς πορείας του Σχολείου. Οι χώροι του Σχολείου, από την ιστορική Κρύπτη των Φιλικών μέχρι την ανακαινισμένη Αίθουσα Σπυριδάκι, λειτουργούν ως υπόμνηση των αγώνων του Ελληνισμού και φέρουν το αποτύπωμα των αξιών που διαπνέουν διαχρονικά την πορεία του Σχολείου. Το Αρχείο του σχολιάτρου, καθηγητή και διακεκριμένου ποιητή Κύπρου Χρυσάνθη, το οποίο, μετά από δωρεά της οικογένειάς του, φιλοξενείται από την τρέχουσα σχολική χρονιά σε ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα, συμπληρώνει την παρακαταθήκη του Παγκυπρίου Γυμνασίου.

Ανεξίτηλα στη μνήμη της ανθρωπότητας παραμένουν αξιώματα και πνευματικά έργα που αναδεικνύουν το απαράμιλλο της ανθρώπινης σκέψης. Θεωρίες και νόμοι που καθόρισαν την εξέλιξη επιστημών όπως τα Μαθηματικά, η Φυσική, η Χημεία... Βιβλιοθήκες και έργα που σημάδεψαν τον κόσμο... Μνημεία και Μουσεία που εγγράφουν την ιστορία στον χώρο και προστατεύουν την ταυτότητα ενός λαού... Όλα αυτά συνθέτουν μια διαρκή συνομιλία του ανθρώπου με τον εαυτό του και με όσα τον περιβάλλουν και προσεγγίζονται μέσα από τα κείμενα των μαθητών και των μαθητριών στο σχετικό αφιέρωμα.

«Παρακαλώ, φυλάξετε μια μνήμη απ' τα φτερά των ποιητών» προέτρεπε ο Κύπρος Χρυσάνθης[3] και από το 105ο τεύχος της Μαθητικής μας Εστίας δεν θα μπορούσαν να λείπουν οι νεαροί μας ποιητές. Στην υποενότητα Δημιουργικός διάλογος με τη μνήμη, η μνήμη συνέχει ποικίλες μορφές δημιουργικής έκφρασης -δοκίμια, ερευνητικές εργασίες, ντοκιμαντέρ, κείμενα ιστορικού προβληματισμού, καθώς και λογοτεχνικά και μουσικά έργα- και αναδύεται ως ζωογόνος ουσία. Μέσα από τις εμπεριστατωμένες και εμπνευσμένες δημιουργίες τους, οι μαθητές και οι μαθήτριες ερμηνεύουν, μεταπλάθουν και επανανοηματοδοτούν στοιχεία της μνήμης, φανερώνοντας τη βαθιά της συνάφεια με την ανθρώπινη εμπειρία και με κάθε τρόπο έκφρασης.

Στην υποενότητα Διασώζουμε στη μνήμη, καταγράφονται συναντήσεις με ανθρώπους που άφησαν το δικό τους αποτύπωμα στη σκέψη και τον προβληματισμό των μαθητών και των μαθητριών. Μέσα από τις συνεντεύξεις που παραχώρησαν οι φιλοξενούμενοι σε αυτές τις σελίδες, αναδεικνύεται η προσωπική τους σταδιοδρομία, η επιστημοσύνη τους, αλλά και οι αντιλήψεις τους για τη μνήμη ως θεμελιώδη συνιστώσα της ανθρώπινης ύπαρξης.

[1] «Quid dicam de thesauro rerum omnium, memoria?» Κικέρωνας, «De Oratore» (I.V.18).

[2] Κωνσταντίνος Σπυριδάκις. Από τα Προλεγόμενα στο 1ο Τεύχος της Μαθητικής Εστίας.

[3] Απόσπασμα από το «Η μπαλλάντα του φθινοπωρινού Κύπρου Χρυσάνθη». Από την ποιητική συλλογή «Το φως δεν χάνεται απ' την Κύπρο», Πνευματική Κύπρος, 1979.

Οι αφηγήσεις τους φωτίζουν τις αναμνήσεις που οι ίδιοι θεωρούν πολύτιμες, εκείνες που διαμόρφωσαν τον χαρακτήρα και τις επιλογές τους, ενώ παράλληλα αναδεικνύουν βασικά ζητήματα που προκύπτουν από την ειδικότητα του καθενός. Έτσι, η ενότητα μετατρέπει την προσωπική εμπειρία σε πολύτιμη παρακαταθήκη γνώσης και στοχασμού.

Τέλος, η υποενότητα Περί Μνήμης ολοκληρώνει το αφιέρωμα στη Μνήμη της Ανθρωπότητας, εστιάζοντας σε μια πιο βιωματική διάσταση της μνήμης. Μέσα από κείμενα που προσεγγίζουν τη διατροφή ως παράγοντα ενδυνάμωσης της μνήμης και τις γεύσεις ως φορείς μνήμης, αναδεικνύεται η αξία της μνήμης ως βιολογικής διεργασίας και η ανάγκη για προστασία της.

Ακολουθεί η ενότητα Ενθυμήματα, μια σύνθεση αναμνήσεων από τα τρία μεγάλα ταξίδια που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Μοναδικές στιγμές σε εμβληματικούς τόπους, όπου οι γνώσεις του αναλυτικού προγράμματος μετατράπηκαν σε ουσιαστικό βίωμα.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στον παρόντα τόμο και στην Υπόμνηση της Αριστείας. Σε έναν κόσμο όπου η μετριότητα συχνά επικροτείται και εκθειάζεται, η ανάδειξη της ουσιώδους προσπάθειας, της επιμονής και της υπέρβασης αποτελεί αναγκαία πράξη παιδευτικής ευθύνης. Η υπόμνηση των επιτευγμάτων δεν λειτουργεί μόνο ως επιβράβευση για τους μαθητές και τις μαθήτριες που διακρίθηκαν, αλλά και ως πηγή έμπνευσης για όσους/όσες θα ακολουθήσουν.

Στο ίδιο πνεύμα, τα Αξιομνημόνευτα του Σχολείου συγκροτούν ένα ξεχωριστό σώμα μνήμης, έναν «ιδιαίτερο περιφραγμένο χώρο»[1] για όσα δεν πρόκειται να ξεχαστούν. Εκεί αποτυπώνονται δράσεις και πρωτοβουλίες που ξεπέρασαν τη ρουτίνα της σχολικής καθημερινότητας. Ημερίδες, συνέδρια, συναντήσεις, εκδηλώσεις, εθελοντικές παρεμβάσεις και διαθεματικά έργα συνθέτουν το ψηφιδωτό της σχολικής ζωής κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά, το οποίο συμπληρώνει ακολούθως το Φωτογραφικό Ημερολόγιο.

Και κάπου εκεί, στην ολοκλήρωση του τόμου, φυσάνε οι αναμνήσεις «μέσα στο σκότος της νυχτιάς, κι άστρο γεννιέται ασπροντυμένο στο περβάζι της ψυχής»[2]... Οι Αναμνήσεις εκείνων που σύντομα θα αποχαιρετήσουν τα θρανία του Παγκυπρίου Γυμνασίου και θα σεμνύνονται για τον τίτλο του/της Αποφοίτου του.

Καταληκτικά, η εντρύφησή μας στη θεματική της Μαθητικής μας Εστίας υπενθυμίζει ότι η Μνήμη δεν αποτελεί απλώς μια γνωστική λειτουργία, αλλά είναι έννοια πολυδιάστατη: τροφοδοτεί την ανθρώπινη ύπαρξη και τροφοδοτείται από αυτή. Μέσα στη δίνη της σύγχρονης πραγματικότητας, όπου προτάσσεται το εφήμερο και η διαρκής εναλλαγή εικόνων και λόγου βομβαρδίζει το μυαλό, η επιστροφή στη Μνήμη και η εκτίμηση της βαθύτερης ουσίας της αποτελεί πράξη αντίστασης και ευθύνης. Η έκδοση αυτή φιλοδοξεί να συμβάλει σε αυτή τη διαδικασία, αναδεικνύοντας τη Μνήμη ως θεμέλιο παιδείας. Εάν κατορθώσει να ενεργοποιήσει τον αναστοχασμό και να εμπνεύσει τη δημιουργική συνέχιση, τότε θα έχει επιτελέσει τον σκοπό της.

Εναντιώνεται η μνήμη σ' ένα μέλλον

που θέλει να βαδίσει απερίσκεπτο

Ελένη Αρτεμίου-Φωτιάδου

Από την ποιητική συλλογή «Διμερής συμφωνία»

Εκδόσεις Μανδραγόρας, 2013

---

[1] Από το ποίημα «ΓΙΑ ΤΗ ΜΝΗΜΗ» του Κώστα Μόντη.

[2] Εμπνευσμένο από το ακόλουθο δίστιχο της Ελένης Αρτεμίου-Φωτιάδου στην ποιητική συλλογή «Διμερής συμφωνία», Εκδόσεις Μανδραγόρας, 2013: *Φυσάει μια ανάμνηση μέσα στο σκότος της νυχτιάς / Κι άστρο γεννιέται ασπροντυμένο στο περβάζι της ψυχής μου.*

ΜΑΡΙΑ ΜΟΡΦΗ | ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Η «Μαθητική Εστία» είναι ένα επίτευγμα για το οποίο η οικογένεια του Παγκυπρίου Γυμνασίου δικαιολογημένα μπορεί να αισθάνεται περήφανη, δεδομένου ότι πρόκειται για ένα βήμα έκφρασης που εδώ και δεκαετίες καταγράφει τον παλμό, τους εθνικούς πόθους, τα οράματα, τις δράσεις, τις δημιουργικές ανησυχίες, τους προβληματισμούς και εν γένει τις απόψεις των μαθητών και μαθητριών του επί παντός επιστητού: ιστορία, εκπαίδευση, πολιτισμός, πολιτική, θετικές επιστήμες, κοινωνία, θέματα τοπικού ενδιαφέροντος, αναδεικνύονται εδώ και δεκαετίες στις σελίδες των 105 τευχών της, ενώ δεν λείπουν και οι πρωτόλειες προσπάθειες –στην ποίηση, την πεζογραφία και τη ζωγραφική– μαθητών του Σχολείου μας που εξελίχθηκαν σε σημαντικούς παράγοντες της πνευματικής ζωής του τόπου και οι οποίοι με συγκίνηση ανακαλούν ότι η πρώτη τους «κατάθεση» στην τέχνη φιλοξενήθηκε στις σελίδες της «Μαθητικής Εστίας».

Σε μια εποχή που ο άνθρωπος μοιάζει να προσπαθεί εναγωνίως να διασώσει όλα τα στιγμιότυπα του βίου του – αφενός με μια εξαντλητική καταγραφή πεπραγμένων και αφετέρου με μια κοπιώδη και συνάμα κουραστική απαθανάτιση του συνόλου των εκδηλώσεων του ιδιωτικού και δημόσιου χώρου, φρονούμε πως η «Μαθητική Εστία» επιτυγχάνει να διακρίνει το ουσιαστικό, εκείνο που μας ενεργοποιεί και που λειτουργεί τόσο ως πλαίσιο όσο και ως βάση πάνω στην οποία τεκταίνονται οι σχολικές δράσεις. Κι αυτό, το ουσιώδες, καταγράφει, άλλοτε με ποικίλης ύλης δημοσιεύσεις και ενίοτε με αφιερώματα (ενδεικτικά, τα προηγούμενα χρόνια τα τεύχη αφιερώθηκαν στα 200 χρόνια από την εθνική μας παλιγγενεσία, στα 100 χρόνια από τη μικρασιατική καταστροφή, στα 50 χρόνια από την τουρκική εισβολή και στα 70 χρόνια από τον αγώνα της ΕΟΚΑ) που σκοπό έχουν να ενισχύσουν, σε γράφοντες και αναγνώστες, τη μνήμη.

ΜΝΗΜΗ, λοιπόν. Ο θεματικός άξονας της φετινής μας έκδοσης. Ένα διαχρονικό ζητούμενο. Η βάση και το θεμέλιο της μάθησης. Η πυξίδα του ταξιδιού μας. Μια δύναμη ενοποιητική. Μια αρχαία θεότητα – η Μνημοσύνη, μητέρα των Μουσών. Θεμέλιο πολιτισμού, όχι ως κατάλογος δράσεων ή φάκελος που εσωκλείει χιλιάδες συμπιεσμένες φωτογραφίες, αλλά ως δυνατή ρίζα που στηρίζει τον κορμό του δέντρου που είμαστε, ως θεμέλιο που εγγυάται τη σταθερότητα του οικοδομήματος που κτίζουμε, ως οδοδείκτης στο μονοπάτι που έχουμε διαλέξει, με προορισμό την προσωπική μας ανάπτυξη και τη συλλογική μας προαγωγή.

Το Παγκύπριον Γυμνάσιον έχει πολλούς λόγους να ποτίζει το δέντρο της Μνήμης. Καταρχάς, επειδή η ιστορία του, από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα, είναι μια πορεία αριστείας και επίμονης καλλιέργειας εκείνου του σώματος των αξιών που αποτελούν θεμέλιο μιας κοινωνίας – και που είναι διαχρονικοί στόχοι του Αναλυτικού Προγράμματος των Δημόσιων Σχολείων του τόπου μας. Κι ακόμα, επειδή μια μαθητική κοινότητα είναι οι στιγμές που μοιράζονται τα μέλη της, οι σχέσεις που κτίζουν, οι γνώσεις που οικοδομούν, οι αξίες που οικειώνονται, τα όνειρα που τροχοδρομούν εντός των σχολικών αιθουσών και έξω από αυτές, στους διαδρόμους που στεγάζουν τις αγωνίες τους, στην αυλή που αγκαλιάζει τα γέλια τους, στα παγκάκια που φιλοξενούν τις συζητήσεις τους· και είναι όλα αυτά που επιδιώκει να καταγράψει και να διασώσει η παρούσα έκδοση.

Περαιτέρω, το Παγκύπριον Γυμνάσιον υπηρετεί και συντεταγμένα τη Μνήμη, διά της συστηματικής διαφύλαξης και ανάδειξης που τυγχάνουν οι ποικίλες συλλογές του στο Αρχείο του Σχολείου, τη Σεβέρειο Βιβλιοθήκη και τα Μουσεία του, οργανωτικές δομές που αποτελούν θησαυροφυλάκια της ιστορίας του τόπου μας (εθνικής, εκπαιδευτικής, κοινωνικής, θρησκευτικής, πολιτιστικής) και σκευοφυλάκια των ιερών του κειμηλίων. Άλλωστε, και μόνο η μακραίωνη λειτουργία του Παγκυπρίου Γυμνασίου, του πρώτου σχολείου Μέσης Εκπαίδευσης του τόπου, συνιστά μια συνεχή υπενθύμιση των κορυφαίων γεγονότων της πρόσφατης ιστορίας του νησιού μας, των πόθων της ελληνικής κοινότητάς του, των αιματηρών αγώνων, των ωραίων ιδανικών και των ηρώων νέων του.

Πέραν της βαριάς κληρονομιάς του, το Σχολείο μας δηλώνει κι ένα βροντερό παρόν στα εκπαιδευτικά και πολιτιστικά πράγματα του τόπου, αφού μετά την κτηριακή ανακαίνιση και επέκτασή του -και παρά τις δυσκολίες που απορρέουν από την πολυπλοκότητα της λειτουργίας του- αποτελεί πλέον ένα σχολείο-κόσμημα, που προφέρει στους μαθητές του τις καλύτερες συνθήκες για ακαδημαϊκή πρόοδο. Παράλληλα, τα καινοτόμα και πρωτοποριακά προγράμματά του και ο αξιοζήλευτος τεχνολογικός και ψηφιακός εξοπλισμός που πλέον διαθέτει, διασφαλίζουν την πνευματική καλλιέργεια των μαθητών, συμβάλλουν στην ανάπτυξη της αγάπης τους για την ελληνική γλώσσα και τον πολιτισμό μας, αλλά και εγγυώνται την απόκτηση δεξιοτήτων και εφοδίων πολύτιμων για τη μελλοντική πορεία τους.

Τρανή απόδειξη, η συνύπαρξη στο Σχολείο μας του Γυμνασιακού και Λυκειακού κύκλου των Κατευθύνσεων, του Μουσικού Γυμνασίου και Λυκείου, αλλά και η λειτουργία του Ολοήμερου Γυμνασίου με ταυτόχρονη ειδίκευση όλων των μαθητών στους κλάδους STEAM (Science, Technology, Engineering, Art, Mathematics) και «Ελληνική Γλώσσα και Πολιτισμός». Τα Προγράμματα αυτά παρέχουν την ευκαιρία για τη δημιουργία των συνθηκών εκείνων που προσδίδουν στο Σχολείο τον χαρακτήρα ενός διαρκούς εργαστηρίου μάθησης, όπου διδάσκοντες και διδασκόμενοι δημιουργούν σε πολλούς και διαφορετικούς τομείς, επεκτείνοντας τη γνώση, εμπλουτίζοντας τις εμπειρίες τους, αξιοποιώντας ευκαιρίες για ανάπτυξη των ενδιαφερόντων, των δεξιοτήτων αλλά και των ταλέντων τους.

Τα τελευταία δε χρόνια, το Σχολείο μας ανοίχτηκε στον κόσμο και ενίσχυσε τον χαρακτήρα του ως φάρου πολιτισμού για την ευρύτερη κοινότητα και την Κύπρο ολόκληρη. Η διδασκαλία στις τάξεις συμπληρώθηκε με πολλαπλές άλλες δραστηριότητες (προγράμματα, συνέδρια, διαλέξεις), οι οποίες διάνθισαν τη σχολική ζωή και έδωσαν στους μαθητές και στις μαθήτριες την ευκαιρία να προβληματιστούν, να κοινωνικοποιηθούν και να ζήσουν χαρούμενες στιγμές. Παράλληλα, ενίσχυσαν τον στόχο μας για πολύπλευρη καλλιέργεια των παιδιών μας, ώστε να αποτελέσουν τους καταρτισμένους, σκεπτόμενους, ευέλικτους κι ανθεκτικούς δημοκρατικούς πολίτες της αυριανής κοινωνίας. Τα ίδια τα παιδιά, διανύοντας δρόμους πνευματικούς και καλλιτεχνικούς, ανταποκρίθηκαν σε ευκαιρίες και προκλήσεις και πέτυχαν πολλές διακρίσεις και βραβεία. Ο καθημερινός αγώνας εντός Σχολείου, αλλά και η συμμετοχή τους σε δράσεις και διαγωνισμούς εκτός Σχολείου, τους έκαναν να αντιληφθούν ότι η ενσυνείδητη προσπάθεια αποδίδει καρπούς. Οι πρωτιές τους, οι επιτυχίες τους, μικρές και μεγάλες, μας έκαναν όλους περήφανους.

Όλα όσα το Παγκύπριον Γυμνάσιον υπηρετεί, αλλά και όλη η δράση της πολύβουης και δημιουργικής μαθητικής κοινότητάς του, επιχειρείται να περιληφθούν στην παρούσα έκδοση. Η Μνήμη για μας είναι τιμή, κληρονομιά και κληροδότημα. Εύχομαι πως μέσα από το παρόν αφιέρωμα ποτίζουμε τη ρίζα της και προσφέρουμε στην εκπαίδευση και τον τόπο έναν ακόμα τόμο-κόσμημα, το 105ο τεύχος της «Μαθητικής Εστίας»!

Συγχαίρω και ευχαριστώ θερμά την Επιτροπή Εκδόσεων, και ιδιαίτερα τις Φιλολόγους κ. Χρύσω Σπυριδούλα Θεοδότου, Β.Δ., κ. Νέλλη Τσελίκη, Β.Δ., και κ. Φωτεινή Θεοδούλου, που εργάστηκαν με πραγματική φιλοπονία και αγάπη. Ολόθερμες ευχαριστίες εκφράζω στον κ. Χάρη Ζεβλάρη και την κ. Έλενα Παϊσίου, τους Καθηγητές Φωτογραφικής Τέχνης του Σχολείου μας, για τη δημιουργία του φωτογραφικού υλικού με το οποίο διανθίζονται οι σελίδες του Περιοδικού. Ευχαριστώ, επίσης, όλους/ες τους/τις καθηγητές/τριες, που εργάστηκαν και όλους/ες όσοι/ες ενθάρρυναν τα παιδιά να συμβάλουν στην έκδοση αυτή. Κυρίως, βεβαίως, ευχαριστώ τα παιδιά, τους μαθητές και τις μαθήτριες του Παγκυπρίου Γυμνασίου, των οποίων το συγγραφικό και δημιουργικό έργο συγκροτεί το περιεχόμενο της παρούσας έκδοσης. Τέλος, ευχαριστώ θερμά τον Πρόεδρο και τα Μέλη του Συνδέσμου Γονέων και Κηδεμόνων του Σχολείου μας, που πρόθυμα κάλυψαν μέρος της δαπάνης για την έκδοση αυτού του πολυσέλιδου Περιοδικού.

Μαρία Σταυρίδου Μορφή | Διευθύντρια Παγκυπρίου Γυμνασίου

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΙΕΡΙΔΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Αγαπητοί γονείς, εκπαιδευτικοί και μαθητές,

Με ιδιαίτερη χαρά και συγκίνηση κρατάμε στα χέρια μας ακόμη μία έκδοση του σχολικού μας περιοδικού, μέσα από το οποίο αφενός αναδεικνύεται η σημασία της Μνήμης της Ανθρωπότητας και αφετέρου ζωντανεύουν οι στιγμές, οι δράσεις και οι όμορφες εμπειρίες που σημάδεψαν τη σχολική χρονιά που πέρασε.

Το Σχολείο μας δεν είναι μόνο ένας χώρος μάθησης, αλλά μια ζωντανή κοινότητα συνεργασίας, δημιουργίας και προσφοράς. Μέσα από εκδηλώσεις, εκπαιδευτικές δραστηριότητες, πολιτιστικές και κοινωνικές πρωτοβουλίες, τα παιδιά μας είχαν την ευκαιρία να αναπτύξουν γνώσεις, δεξιότητες και αξίες που θα τα συνοδεύουν σε όλη τους τη ζωή.

Ως Σύνδεσμος Γονέων και Κηδεμόνων, στεκόμαστε πάντα δίπλα στη σχολική μονάδα, στηρίζοντας το έργο της Διεύθυνσης και των εκπαιδευτικών, με κοινό στόχο τη δημιουργία ενός ασφαλούς, δημιουργικού και χαρούμενου περιβάλλοντος για όλα τα παιδιά.

Θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες προς τη Διεύθυνση του Σχολείου, το εκπαιδευτικό προσωπικό, τους γονείς και φυσικά τους μαθητές, που με τον ενθουσιασμό και τη συμμετοχή τους δίνουν ζωή σε κάθε προσπάθεια.

Εύχομαι το περιοδικό αυτό να αποτελέσει μια όμορφη ανάμνηση της σχολικής χρονιάς και μια πηγή έμπνευσης για ακόμη περισσότερες δημιουργικές δράσεις στο μέλλον.

Με εκτίμηση,
Γιώργος Πιερίδης
Πρόεδρος Συνδέσμου Γονέων και Κηδεμόνων Παγκυπρίου Γυμνασίου

Για τη Μνήμη

Διατηρεί κάποιο ιδιαίτερο χώρο,
διατηρεί κάποιο ιδιαίτερο περιφραγμένο χώρο
για όσα κατά την κρίση της
δεν πρόκειται να ξεχαστούν ποτέ,
σε κάποιο ιδιαίτερο περιφραγμένο χώρο τα διπλοκλειδώνει.

Κώστας Μόντης, Στιγμές

«Από όποια πλευρά κι αν κοιτάξεις την παιδική ψυχή,
πάντοτε αναδύεται το λευκό χρώμα της αθωότητας».

ΕΠΙΦΑΝΙΑ ΧΡΙΣΤΟΦΗ, ΣΤ11

Συμμετοχή στους 12ους Πανελλήνιους Μαθητικούς Αγώνες Τέχνης
Εκπαιδευτηρίων Μαντουλίδη | Κατηγορία Φωτογραφία

Φωνές

Ιδανικές φωνές κι αγαπημένες

εκείνων που πεθάναν, ή εκείνων που είναι

για μας χαμένοι σαν τους πεθαμένους.

Κάποτε μες στα όνειρά μας ομιλούνε·

κάποτε μες στην σκέψι τες ακούει το μυαλό.

Και με τον ήχο των για μια στιγμή επιστρέφουν

ήχοι από την πρώτη ποίησι της ζωής μας —

σα μουσική, την νύχτα, μακρινή, που σβήνει.

Καβάφης, Κ. Π. [1991] 1995. Τα Ποιήματα.
Τόμ. Α΄ (1897–1918).
Επιμ. Γ. Π. Σαββίδης.
4η έκδ. Αθήνα: Ίκαρος.

ΣΟΦΙΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Ε61

ΜΝΗΜΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΓΑΠΗΜΕΝΩΝ

ΔΑΦΝΗ ΚΟΥΖΟΥΛΗ

Με καλοσύνη και αφοσίωση στην εκπαίδευση

Η συνάδελφός μας Δάφνη Κουζουλή, η οποία έφυγε απρόσμενα τον Σεπτέμβριο του 2025, άφησε πίσω της ένα δυσαναπλήρωτο κενό στην εκπαιδευτική κοινότητα και σε όλους όσοι είχαν την τύχη να την γνωρίσουν και να συνεργαστούν μαζί της.

Η Δάφνη Κουζουλή αποφοίτησε το 1978 από το Παγκύπριο Γυμνάσιο Θηλέων Κύκκου (σημερινό Λύκειο Κύκκου Β΄). Με αγάπη για τη γνώση και ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις θετικές επιστήμες, συνέχισε τις σπουδές της στο Τμήμα Φυσικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, από όπου απέκτησε το πτυχίο της. Μετά την ολοκλήρωση των σπουδών της παρέμεινε στην Αθήνα για τρία χρόνια, παραδίδοντας ιδιωτικά μαθήματα σε μαθητές όλων των τάξεων.

Με την επιστροφή της στην Κύπρο εργάστηκε αρχικά ως καθηγήτρια σε ιδιωτικό φροντιστήριο, συνεχίζοντας παράλληλα να προσφέρει ιδιωτικά μαθήματα και να προετοιμάζει μαθητές/τριες για τις προεισαγωγικές εξετάσεις στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ταυτόχρονα εργάστηκε ως αναπληρώτρια καθηγήτρια στη δημόσια εκπαίδευση, μέχρι τον διορισμό της ως μόνιμης καθηγήτριας το 1996.

Σε όλη τη διάρκεια της εκπαιδευτικής της πορείας εργάστηκε ακούραστα με στόχο να μεταδώσει τη γνώση της Φυσικής με σωστό και αποτελεσματικό τρόπο, ώστε οι μαθητές/τριές της να κατανοήσουν και να αγαπήσουν το μάθημα. Η αγάπη της για τη διδασκαλία, η υπομονή και ο επαγγελματισμός της την καθιέρωσαν ως μια ιδιαίτερα αγαπητή εκπαιδευτικό.

Παράλληλα, συμμετείχε ενεργά σε πολλές μαθητικές δραστηριότητες, όπως συνέδρια μαθητών/τριών και καθηγητών/τριών για τις θετικές επιστήμες, Ολυμπιάδες Φυσικής και άλλες επιστημονικές διοργανώσεις. Σημαντική ήταν επίσης η προσφορά της στη Σχολή Κωφών, όπου δίδαξε Φυσική για περισσότερο από δέκα χρόνια σε συγκεκριμένες διδακτικές περιόδους, ανταποκρινόμενη με ιδιαίτερη ευαισθησία στις ανάγκες των μαθητών/τριών.

Η Δάφνη υπήρξε, επίσης, πολύτιμη σύμβουλος και μέντορας για τους νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς Φυσικής σε κάθε σχολείο στο οποίο υπηρέτησε. Με αγάπη, γενναιοδωρία και επαγγελματισμό μοιραζόταν τη γνώση και την εμπειρία της, στηρίζοντας τους νέους συναδέλφους στα πρώτα τους βήματα στην εκπαίδευση.

Ιδιαίτερα δραστήρια ήταν στην οργάνωση και συμμετοχή σε επιστημονικές δράσεις του Σχολείου. Συμμετείχε ενεργά σε διαλέξεις που οργανώνονταν, όπως η διάλεξη με θέμα «Η Φυσική, η Θρησκεία και το Διάστημα» από τον Αρχιμανδρίτη Επιφάνιο εκ Καϊμακλίου. Επιπλέον, συμμετείχε στο «Πανηγύρι Επιστήμης», παρουσιάζοντας τις δικές της δραστηριότητες και πειράματα, ενώ για πολλά χρόνια στήριξε με τη συμμετοχή και την παρουσία της τη «Βραδιά Φυσικής» που διοργάνωνε το Σχολείο μας.

Η παρουσία της χαρακτηριζόταν από ήθος, καλοσύνη και πραγματικό ενδιαφέρον για τους/τις μαθητές/τριες και τους/τις συναδέλφους της. Η προσφορά της στην εκπαίδευση και στη διάδοση της επιστημονικής γνώσης υπήρξε σημαντική και ουσιαστική.

Η Δάφνη Κουζουλή θα μείνει στη μνήμη μας ως μια εξαιρετική εκπαιδευτικός, μια πολύτιμη συνεργάτιδα και πάνω απ' όλα ένας ζεστός και δοτικός άνθρωπος. Το έργο της και το παράδειγμά της θα συνεχίσουν να εμπνέουν μαθητές/τριες και εκπαιδευτικούς.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ, ΦΥΣΙΚΟΣ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΑΝΔΡΕΟΥ

Διακριτικά παρούσα, ουσιαστικά πολύτιμη

Η απώλεια της συναδέλφου μάς αφήνει ένα βαρύ, δυσαναπλήρωτο κενό, που εξακολουθεί να μας συγκλονίζει βαθιά. Μια παρουσία διακριτική αλλά ουσιαστική έπαψε ξαφνικά να είναι μέρος της καθημερινότητάς μας, αφήνοντας πίσω της μια σιωπή που δύσκολα γεμίζει. Όσοι τη γνωρίσαμε, αντιλαμβανόμαστε πως δεν χάσαμε απλώς μια συνάδελφο, αλλά έναν άνθρωπο που είχε καταφέρει, με τον δικό της ήσυχο τρόπο, να γίνει σημείο αναφοράς για τη σχολική ζωή.

Υπήρξε, πάνω απ' όλα, ένας άνθρωπος με ήθος. Με μια εσωτερική ευγένεια που δεν επιζητούσε προβολή, αλλά εκδηλωνόταν αθόρυβα μέσα από τις πράξεις της. Αφοσιωμένη στους/στις μαθητές/τριές της, δεν περιοριζόταν στη διδασκαλία της ύλης· νοιαζόταν ουσιαστικά για την πορεία τους και την εξέλιξή τους ως ανθρώπων. Ήταν από εκείνους τους εκπαιδευτικούς που δεν αφήνουν απλώς γνώση, αλλά αποτύπωμα.

Ως μαθηματικός, διέθετε επιστημονική συγκρότηση και ακρίβεια που ξεχώριζε. Η διδασκαλία της ήταν μεθοδική, καθαρή, ουσιαστική, μια αληθινή μύηση στη σκέψη. Δεν επεδίωκε τον εντυπωσιασμό· επεδίωκε την κατανόηση. Και το κατάφερνε. Με τη σιωπηλή της εργατικότητα, την αίσθηση ευθύνης και την αφοσίωσή της στο λειτούργημα, αποτελούσε πρότυπο επαγγελματία.

Ταυτόχρονα, διέθετε έναν λόγο μεστό, στοχαστικό, συχνά διανθισμένο με εκείνο το διακριτικό, ευφυές χιούμορ που μπορούσε να αποφορτίσει μια στιγμή και να φωτίσει μια σκέψη. Ήταν άνθρωπος ευθύς, με θάρρος γνώμης. Δεν δίσταζε να εκφράσει αυτό που πίστευε, με ειλικρίνεια και καθαρότητα, χωρίς υπεκφυγές. Η στάση της ήταν γνήσια, σταθερή, ανθρώπινη.

Ίσως η πιο χαρακτηριστική της ιδιότητα ήταν αυτή η ήρεμη δύναμη. Η ικανότητά της να προσφέρει πολλά χωρίς να το διακηρύσσει. Παρούσα σε κάθε ανάγκη, σταθερή στις αξίες της, με σεμνότητα και συνέπεια, στήριζε το έργο του Σχολείου με τρόπο ουσιαστικό και βαθύ.

Η απώλειά της δεν είναι μόνο προσωπική για όσους/όσες την γνωρίσαμε. Είναι απώλεια για τους/τις μαθητές/τριές της, που στερήθηκαν έναν αληθινό καθοδηγητή· για τους συναδέλφους της, που έχασαν μια σταθερή, αξιόπιστη παρουσία· για ολόκληρη τη σχολική κοινότητα, που έγινε φτωχότερη χωρίς εκείνη.

Το κενό που αφήνει δεν μπορεί να αναπληρωθεί· μπορεί και πρέπει, όμως, να μετασχηματιστεί σε ευθύνη. Καλούμαστε να συνεχίσουμε με την ίδια σοβαρότητα, την ίδια αφοσίωση και τον ίδιο σεβασμό προς τους/τις μαθητές/τριές μας. Έτσι παραμένει ουσιαστικά παρούσα μέσα στις σκέψεις που ενέπνευσε, τις αξίες που μετέδωσε και τους ανθρώπους που επηρέασε.

ΑΛΕΞΙΑ ΠΗΛΑΚΟΥΡΗ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ

Ἡ μνήμη,

κύριο ὄνομα τῶν θλίψεων,

ἑνικοῦ ἀριθμοῦ,

μόνον ἑνικοῦ ἀριθμοῦ

καί ἄκλιτη.

Ἡ μνήμη, ἡ μνήμη, ἡ μνήμη.

Κική Δημουλά

Απόσπασμα από το ποίημα «Ὁ Πληθυντικός Ἀριθμός»

Ποιητική Συλλογή «Τό λίγο τοῦ κόσμου», 1971

Η ΜΝΗΜΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑΣ

Η ΜΝΗΜΗ ΩΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ, ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΛΩΤΟΦΑΓΩΝ

ΜΑΡΙΑ ΡΑΦΑΕΛΛΑ ΣΤΑΝ, ΣΤ11

Η Μνήμη είναι μία έννοια που ανά τους αιώνες ο άνθρωπος μελετά, προσπαθεί να διαφυλάξει πάση θυσία κι ακόμα λατρεύει, αφού συμβάλλει στον σχηματισμό και τη διατήρηση τόσο της ατομικής όσο και της συλλογικής του ταυτότητας (εθνικής, πολιτιστικής κ.ά.). Τι είναι, όμως, η μνήμη; Θα μπορούσε να οριστεί ως η επαναφορά μιας προηγούμενης εμπειρίας στη συνείδηση, η δυνατότητα δηλαδή να ανακαλεί κάποιος μια προϋπάρχουσα κατάσταση (εικόνα, ήχο, μυρωδιά, συναίσθημα, γνώση κ.λπ.). Στην ψυχολογία δε η μνήμη είναι άμεσα συνυφασμένη με τη διαμόρφωση ταυτότητας και αποτελεί προϋπόθεση της συνέχισης του εαυτού, με τη σύνδεση του παρελθόντος με το παρόν και την επίτευξη στόχων μέσα από τη μάθηση που στηρίζεται σε προηγούμενα βιώματα. Εν κατακλείδι, θα λέγαμε πως για τον καθένα μας, σε κάθε ηλικία, η μνήμη είναι εξόχως σημαντική. Ίσως δε γι' αυτό προσπαθούμε να την καταστήσουμε κτήμα ες αεί, καταγράφοντας μια σκέψη ή συναίσθημά μας ως στιχάκι ή σύνθημα στον τοίχο της γειτονιάς ή καταθέτοντας σκέψεις σε μια σελίδα ημερολογίου, που θα αποτελέσει στο μέλλον αφορμή για ένα γλυκό χαμόγελο, αφηγήσεις αξιομνημόνευτων περιστατικών.

Στον αρχαίο κόσμο, η σπουδαιότητα της Μνήμης αναδύεται μέσα από τη μνεία και τη λατρεία θεοτήτων, όπως η Μνημοσύνη, που παρουσιάζεται ως μητέρα των Μουσών, επειδή χωρίς την ύπαρξή της θα ήταν αδιανόητη η ύπαρξη των τεχνών. Περαιτέρω, ο σεβασμός του αρχαίου κόσμου στη Μνήμη προκύπτει ως συμπέρασμα από τη δημιουργία και λειτουργία σπουδαίων κέντρων συγκέντρωσης των έργων της παγκόσμιας γραμματείας, σε μια προσπάθεια διαφύλαξής τους, όπως, π.χ., στη Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας στην Αίγυπτο. Τέλος, κρίνεται σημαντικό να αναφερθεί η φιλοσοφική προσέγγιση του θέματος της μνήμης και της λήθης στον αρχαίο κόσμο, όπως αυτή αναδύεται από το γνωστό περιστατικό της επίσκεψης του Οδυσσέα και των συντρόφων του στο νησί των Λωτοφάγων, όπου ο καρπός που τους προσφέρθηκε τούς οδήγησε στην απώλεια της μνήμης της πατρίδας τους και επομένως στην απώλεια της επιθυμίας του νόστου. Ο αρχαίος κόσμος, δηλαδή, κατανόησε μια βαθιά ψυχολογική αλήθεια, ότι ενίοτε θεωρείται απαραίτητη η λήθη, για να βιώσει κανείς εσωτερική γαλήνη και να αναπαυθεί ψυχικά, αφού η ανάμνηση της ειδυλλιακής πατρίδας (κυριολεκτικά και μεταφορικά) πληγώνει τον άνθρωπο συγκρινόμενη με την πραγματικότητα στην οποία ζει. Τι επιλέγει, λοιπόν, κάποιος; Είναι η λήθη ανεπιθύμητη, ως αλλοτρίωση και απώλεια ταυτότητας; Ή είναι φάρμακο και βέλτιστη επιλογή, για να ζήσει κανείς ελεύθερος από αγκυλώσεις και εντολές; Το ερώτημα τίθεται αενάως και απαντάται αναλόγως...

Είναι η λήθη ανεπιθύμητη,
ως αλλοτρίωση
και απώλεια ταυτότητας;
Ή είναι φάρμακο
και βέλτιστη επιλογή,
για να ζήσει κανείς ελεύθερος
από αγκυλώσεις και εντολές;

Όποια κι αν είναι η απάντηση σε προσωπικό επίπεδο, ο άνθρωπος μέσα από την τέχνη επέλεξε να προβαίνει σε μια διαρκή αναπαράσταση και διάσωση των ανθρώπινων πραγμάτων: το θέατρο ως χώρος περισυλλογής εμπειριών και συμμετοχής σε ένα κοινωνικό σύνολο, η ποίηση όπου αποκαθίστανται ιστορικά πρόσωπα στην ανάμνηση των αναγνωστών ή αποτυπώνονται σκέψεις και συναισθήματα, η ιστοριογραφία που καταγράφει πράξεις και λόγια στρατηγών και πολιτικών, για να αναδείξει τον ρόλο τους στην εξέλιξη των πραγμάτων, η ζωγραφική που αποτυπώνει εικόνες και υπογραμμίζει διαχρονικές αλήθειες (όπως η Γκουέρνικα τις συνέπειες των πολέμων στην ανθρωπότητα)... Εν γένει όλες οι τέχνες αποσκοπούν στη διαφύλαξη της μνήμης προσώπων και γεγονότων, προκειμένου ο κάθε άνθρωπος να αισθάνεται κομμάτι μιας αλυσίδας και μέρος ενός συνόλου που του δίνει ταυτότητα και σκοπό. Έτσι, η ζωή ενός εκάστου νοηματοδοτείται, σε μια εποχή Λωτοφάγων που απειλεί την προσωπική και συλλογική του ταυτότητα.

Εν γένει όλες οι τέχνες
αποσκοπούν στη διαφύλαξη
της μνήμης προσώπων
και γεγονότων, προκειμένου
ο κάθε άνθρωπος
να αισθάνεται κομμάτι
μιας αλυσίδας
και μέρος ενός συνόλου
που του δίνει
ταυτότητα και σκοπό.

Η ΜΝΗΜΗ ΣΕ ΛΕΞΕΙΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΚΑΗ, Γ02

ΑΜΝΗΜΩΝ: αυτός που ξεχνά εύκολα όσα έπρεπε να θυμάται

ΑΜΝΗΜΟΝΩ: δεν θυμάμαι

ΑΜΝΗΣΙΑ: απώλεια μνήμης με οργανική ή ψυχολογική αιτία

ΑΜΝΗΣΤΙΑ: επίσημη κρατική απόφαση που απαλλάσσει άτομα (συνήθως ομάδες) από τις νομικές συνέπειες παράνομων πράξεων, κυρίως πολιτικών εγκλημάτων, διαγράφοντας το αξιόποινο

ΑΝΑΜΝΗΣΗ: εικόνα ή γεγονός που θυμόμαστε από το παρελθόν

ΑΞΙΟΜΝΗΜΟΝΕΥΤΟ: κάτι που αξίζει να μνημονευτεί και να παραμείνει στη μνήμη των ανθρώπων λόγω της σπουδαιότητάς του

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΣΗ: η διαδικασία να μαθαίνεις κάτι απ' έξω

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑ: ό,τι έχει περισώσει κάποιος στη μνήμη του σχετικά με κάτι

ΔΥΣΜΝΗΜΟΝΕΥΤΟΣ: Αυτός που δύσκολα συγκρατείται στη μνήμη

ΔΥΣΜΝΗΣΙΑ: διαταραχή της μνήμης που χαρακτηρίζεται από δυσκολία ή αδυναμία ανάκλησης των αναμνήσεων, από ασθενικό μνημονικό

ΕΥΜΝΗΜΩΝ: αυτός που έχει καλή μνήμη

ΜΝΗΜΑ: τόπος ταφής ενός νεκρού

ΜΝΗΜΕΙΟ: κατασκευή που θυμίζει πρόσωπο ή γεγονός

ΜΝΗΜΗ: η ικανότητα του εγκεφάλου να θυμάται, να συγκρατεί πληροφορίες και να τις ανακαλεί όποτε είναι αναγκαίο

ΜΝΗΜΟΝΕΥΣΗ: συγκράτηση και επανάληψη πληροφοριών

ΜΝΗΜΟΝΕΥΤΕΟΣ: άξιος να τον θυμόμαστε

ΜΝΗΜΟΝΕΥΩ: αναφέρω ή θυμάμαι κάτι

ΜΝΗΜΟΝΙΚΑ (ΤΕΧΝΑΣΜΑΤΑ): τρόποι για καλύτερη απομνημόνευση

ΜΝΗΜΟΝΙΚΟΣ: σχετικός με τη μνήμη

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ: τελετή προς τιμήν νεκρού

ΜΝΗΣΙΚΑΚΟΣ: αυτός που θυμάται παλιές προσβολές και κρατά κακία

ΜΝΗΣΙΠΗΜΩΝ: αυτός που υπενθυμίζει σε κάποιον τις συμφορές του

ΠΟΛΥΜΝΗΜΩΝ: αυτός που θυμάται πολλά

ΥΠΟΜΝΗΜΑ: γραπτό κείμενο με εξηγήσεις ή πληροφορίες

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΙΖΩ: γράφω υπόμνημα, σχολιάζω

Ύμνος του Παγκυπρίου Γυμνασίου

Λάτρες πιστοί της κλασικής Ελλάδας,

Αρκαδικοί βλαστοί, βαθιά κρατούμε

στα στήθια μας της αθηναίας λαμπάδας

την άγια φλόγα και μ' ετούτη ζούμε.

Δε σβήνουν τη φωτιά μας οι αιώνες,

γιατί θεά η Ελλάδα μας φωτίζει,

του Κολωνού μας σκέπουν οι ελαιώνες

Κι ο Παρθενώνας άστρο μας φωτίζει.

Λάτρες πιστοί της κλασικής Ελλάδας,

Αρκαδικοί βλαστοί, βαθιά κρατούμε

στα στήθια μας της αθηναίας λαμπάδας

την άγια φλόγα και μ' ετούτη ζούμε.

Κύπρος Χρυσάνθης

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ 20

ΜΟΥΣΕΙΑ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ 34

ΑΡΧΕΙΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ 43

Η ΚΡΥΠΤΗ ΤΩΝ ΦΙΛΙΚΩΝ 46

ΣΕΒΕΡΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 48

ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΠΥΡΙΔΑΚΙ 50

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ 52

ΑΡΧΕΙΟ ΚΥΠΡΟΥ ΧΡΥΣΑΝΘΗ 56

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΥΠΡΟΥ κ.κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΜΥΡΙΑΝΘΗ ΧΡΙΣΤΟΦΗ, ΣΤΥΛΙΑΝΑ ΠΑΠΟΥΗ, Δ22

«Το Παγκύπριον Γυμνάσιον μάς δίδαξε ευθύνη και ήθος»

ΟΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ, ΟΙ ΑΞΙΕΣ ΚΑΙ Η ΒΑΘΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Στο πλαίσιο των εγκαινίων του μαθητικού ραδιοφώνου «ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ἔαρ», φιλοξενήσαμε τον Αρχιεπίσκοπο Κύπρου κ.κ. Γεώργιο, ο οποίος μίλησε με συγκίνηση για τα χρόνια που έζησε στο Παγκύπριον Γυμνάσιον ως μαθητής, καθηγητής και Βοηθός Διευθυντής.

Ο Αρχιεπίσκοπος θυμήθηκε ως πρώτη έντονη εικόνα τις εισαγωγικές εξετάσεις για την εισδοχή στο σχολείο, περιγράφοντας την αγωνία αλλά και τη σημασία που είχε τότε η φοίτηση στο Παγκύπριον Γυμνάσιον. Αναφέρθηκε ακόμη στη βαθιά εντύπωση που του προκαλούσαν τα ιστορικά και θρησκευτικά σύμβολα του Σχολείου, καθώς και οι αίθουσες που συνδέθηκαν με ήρωες του τόπου.

«Εντύπωση, βέβαια, μας έκανε πάντα κι από την πρώτη ημέρα εκείνη η εικόνα της Αγίας Τριάδος που ήταν στην είσοδο του Σχολείου, μαζί με τον Αρχιεπίσκοπο Κυπριανό, που έδιναν αμέσως το στίγμα του Σχολείου. Τι ήταν, πού ήταν αφιερωμένο και ποια ήταν η κατεύθυνση που έπρεπε να ακολουθεί. Ήταν κάτι το οποίο μας συγκινούσε.

Και ύστερα, μετά από χρόνια βέβαια, όταν μπαίναμε και βλέπαμε ότι υπήρχαν τάξεις αφιερωμένες σε ήρωές μας, γιατί ήταν οι τάξεις όπου φοίτησαν οι ήρωες, μας έκαναν να νιώθουμε διαφορετικά».

«Εντύπωση μάς έκανε πάντα κι από την πρώτη ημέρα εκείνη η εικόνα της Αγίας Τριάδος που ήταν στην είσοδο του Σχολείου, μαζί με τον Αρχιεπίσκοπο Κυπριανό».

Μιλώντας για την καθημερινότητα της εποχής, τόνισε πως οι μαθητές αντιμετώπιζαν το σχολείο με σεβασμό, πειθαρχία και αίσθημα ευθύνης. Όπως ανέφερε, η σχολική ζωή ήταν αφιερωμένη στη μάθηση, ενώ οι καθηγητές δεν μετέδιδαν μόνο γνώσεις αλλά και ήθος και αξίες.

«Το Σχολείο
δεν δίνει
μόνο μόρφωση,
αλλά
δημιουργεί ήθος».

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε σε σημαντικούς εκπαιδευτικούς που τον επηρέασαν, οι οποίοι ενθάρρυναν τη σκέψη, τη δημιουργική γραφή και την καλλιέργεια της προσωπικότητας των μαθητών. Ένας από αυτούς ήταν ο φιλόλογος Γιώργος Χατζηγεωργίου, για τον οποίο ανέφερε ότι είχε πολύ μεγάλη μεταδοτικότητα:

«Ήταν σαν να μας φύτευε μέσα στο μυαλό μας διάφορα πράγματα. [...] Θυμάμαι ήταν 15 του Γενάρη το 1963. Είχαμε πρώτη ώρα Θρησκευτικά και ο Καθηγητής των Θρησκευτικών μάς έκαμε διαγώνισμα. Και ήρθε δεύτερη ώρα αυτός. Είδε στο πρόγραμμα «διαγώνισμα» και λέει: «Αυτή την ημέρα, πρώτη ώρα, δεν την αφιέρωσε να σας μιλήσει για το Ενωτικό Δημοψήφισμα; Σας έκαμε διαγώνισμα;» Και αφιέρωσε τη δική του ώρα να μας πει, να μας γαλουχήσει με αυτά τα βιώματα, τα οποία είχε ο Κυπριακός Ελληνισμός τόσα χρόνια. Το σχολείο δεν δίνει μόνο μόρφωση, αλλά δημιουργεί ήθος».

Ακόμη ένας καθηγητής που τον ενέπνευσε ήταν ο φιλόλογος Χρύσανθος Κυπριανού, ο οποίος ήταν Βοηθός Διευθυντής, δίδασκε στο τμήμα του Αρχαία και Νέα Ελληνικά στα τρία τελευταία χρόνια του Γυμνασίου και επιμελείτο το περιοδικό «Μαθητική Εστία»:

«Τότε στο περιοδικό δεν καταγραφόταν απλώς το ημερολόγιο του Σχολείου. Έπρεπε ο καθένας μας, με την δική του προσπάθεια, να γράψει την καλύτερη έκθεση, ώστε να δημοσιευτεί η έκθεση στο περιοδικό. Και μας παρότρυνε (ενν. ο Χρύσανθος Κυπριανού) και μας οδήγησε να γράφουμε και να διεκδικούμε το γραπτό μας να βρίσκει κάποια ανταπόκριση σε κάποιο ειδικό μέσο».

Ο Αρχιεπίσκοπος μίλησε ακόμη για το ιστορικό κλίμα της εποχής, τις μνήμες από τον αγώνα της ΕΟΚΑ, την τουρκοανταρσία και τα γεγονότα που σημάδεψαν τη γενιά του. Τόνισε πως το Σχολείο συνέβαλε ουσιαστικά στη διαμόρφωση της ταυτότητας και της συνείδησης των μαθητών, μεταφέροντας ιστορία, αξίες και αίσθημα προσφοράς προς τον τόπο.

«Όταν ήμουν πρώτη τάξη (το 1961-1962), το τμήμα μου ήταν απέναντι από την είσοδο της σκάλας που ανέβαινε στη Σεβέρειο και ακούγαμε καθημερινά και από τους καθηγητές μας και από παλαιότερους μαθητές να μας λένε ότι εδώ έχει ιστορία αυτή η σκάλα. Είναι η σκάλα στην οποία ανέβηκαν οι μαθητές, για να δώσουν τη μάχη εκείνη της Σεβερείου Βιβλιοθήκης.

Όταν είχε τελειώσει ο αγώνας, πολλοί καθηγητές μας ήσαν αντάρτες και επέστρεψαν πίσω και μας έκαναν μάθημα. Συχνά αναφέρονταν και στα γεγονότα του αγώνα. Πολλές φορές, μάλιστα, ερχόταν και ο ίδιος ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος στις γιορτές μας και νιώθαμε ιδιαίτερη συγκίνηση, όταν τον αντικρίζαμε και όταν μας μιλούσε».

Σε ερώτησή μας σχετικά με τη διαμόρφωση της έννοιας της ευθύνης ή της προσφοράς στο πλαίσιο του σχολικού χώρου του Παγκυπρίου Γυμνασίου, ο Αρχιεπίσκοπος αναφέρθηκε στη μετάδοση των αξιών και της ιστορίας από το παρελθόν στο παρόν:

«Ακριβώς επειδή το σχολείο μεταφέρει τις αξίες του παρελθόντος στο παρόν, μεταφέρει την ιστορία του γένους μας και της ανθρωπότητας σε εμάς, είναι μεταφορά ακριβώς και αυτής της ευθύνης. Αν ο τόπος αυτός, όπως ξέρουμε, είναι για 3.500 χιλιάδες χρόνια ελληνικός και μαθαίναμε για τους αγώνες που έδωσαν οι πρόγονοί μας, για να κρατηθεί αυτός ο τόπος ελληνικός, και 2.000 χιλιάδες χρόνια χριστιανικός, αμέσως έμπαινε και σε εμάς η ευθύνη ότι πρέπει αυτόν τον τόπο να τον συνεχίσουμε να είναι και ελληνικός και χριστιανικός».

Αυτή η κληρονομημένη μνήμη επηρέασε και τη δική του διαμόρφωση ως ανθρώπου, την ταυτότητά του:

«Η ταυτότητά μας ήδη διαμορφώθηκε στα πρώτα μας χρόνια, γιατί φοιτούσαμε στο Δημοτικό κατά τη διάρκεια του απελευθερωτικού μας αγώνα. Όταν ήμασταν στην πρώτη τάξη του Δημοτικού σχολείου, μάς έκλεισαν το σχολείο οι Άγγλοι. Έβαλαν σημαία στο σχολείο. Κανένας Ελληνοκύπριος δεν μπορούσε να την κατεβάσει και έτσι, έμεινε το σχολείο κλειστό. Όμως καθημερινά ακούγαμε για τα γεγονότα που γίνονταν στον αγώνα. Μέσα στο χωριό, έστω κι αν ήταν χωριό, κάναμε παρελάσεις. Κάναμε διαμαρτυρίες. Διαμορφωνόταν εκείνο το αίσθημα της αγωνιστικότητας, της ελληνικότητας του τόπου μας. Αυτό διαμόρφωσε τον χαρακτήρα μας και, όταν ήρθαμε εδώ βέβαια, αυτός ο χαρακτήρας ενισχύθηκε.

«Εγώ σκέφτομαι
και τώρα ακόμα
ότι αυτόν τον τόπο
με πολλές θυσίες
μάς τον παρέδωσαν
οι πρόγονοί μας
ελληνικό και χριστιανικό.
Αισθάνομαι τεράστια
την ευθύνη
στους ώμους μου,
αν με την ολιγωρία μας
τον αφήσουμε να χαθεί».

Να πω ένα παράδειγμα των παιδικών μου χρόνων. Ως μικρό παιδί με έπαιρναν οι γονείς μου στο αλώνισμα. Είχαμε αλωνιστική μηχανή. Με άφηναν να παίζω κάτω από ένα δέντρο και εκείνοι προχωρούσαν στο αλώνισμα. Κάποια στιγμή χάλασε ο ιμάντας της μηχανής και με έστειλαν στο χωριό, ήταν πολύ κοντά, να πάω σε κάποιο μαγαζί και να φέρω «ένωση». Ήταν τα σιδεράκια που ένωναν τον ιμάντα. Πετούσα από τη χαρά μου που θα έφερνα «ένωση». Φωνάζαμε «ένωση» στις διαδηλώσεις μας. Και επειδή μας έμεινε αυτό, σκεφτόμουν... «μα εγώ θα φέρω την ένωση;» Το λέω και συγκινούμαι και τώρα ακόμα. Ήταν κάτι το οποίο διαμόρφωσε τον χαρακτήρα μας».

Τα βιώματά τους, όταν ήταν μικροί, διατήρησαν και αύξησαν μέσα τους τόσο τη θρησκευτική όσο και την εθνική τους αυτοσυνειδησία: «Είμαστε Χριστιανοί. Και το σχολείο αυτό το είχε χτίσει ο Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός σε γη της Εκκλησίας, γιατί έβλεπε ότι χανόμαστε ως Ελληνισμός χωρίς παιδεία. Έπρεπε να κρατηθούμε».

Για αυτό, ο Αρχιεπίσκοπος θεωρεί ως εξαιρετικά σημαντικό να μεταφέρονται διδάγματα στις νεότερες γενιές. Αυτό δημιουργεί τη συλλογική μνήμη και τις προϋποθέσεις, για να αντιληφθεί η νέα γενιά και ο κάθε άνθρωπος τις ευθύνες του απέναντι στον τόπο και απέναντι στην οικογένειά τους:

«Εγώ σκέφτομαι και τώρα ακόμα ότι αυτόν τον τόπο με πολλές θυσίες μάς τον παρέδωσαν οι πρόγονοί μας ελληνικό και χριστιανικό. Αισθάνομαι τεράστια την ευθύνη στους ώμους μου, αν με την ολιγωρία μας τον αφήσουμε να χαθεί. Λέω ότι η ιστορία δεν θα μας λυπηθεί, είναι αμείλιχτη. Θα μας κατακρίνει, θα πει ότι φανήκαμε ελλιπείς. Σε χειρότερες συνθήκες οι πρόγονοί μας κράτησαν τον τόπο και εμείς με την αμέλειά μας θα τον αφήσουμε να χαθεί; Είναι αυτή η έγνοια η οποία μπαίνει ως συλλογική αλλά και ατομική ευθύνη για τον καθένα μας».

Κλείνοντας, ο Αρχιεπίσκοπος χαρακτήρισε το Παγκύπριον Γυμνάσιον φορέα παράδοσης και ιστορικής συνέχειας και κάλεσε τους σημερινούς μαθητές να διαφυλάξουν την ιστορία, τις αρχές και την αίγλη του Σχολείου, ώστε να τις παραδώσουν στις επόμενες γενιές.

«Όταν λέμε «παράδοση» δεν εννοούμε εκείνα τα οποία απλώς παραλάβαμε. Τότε, θα ήταν παραλαβή! Εννοούμε και τι θα παραδώσουμε. Αυτά τα οποία πήραμε, τις αρχές, τα χαρακτηριστικά του Σχολείου μας που είναι ελληνικά, ορθόδοξα, χριστιανικά, πρέπει να τα κρατήσουμε και να τα παραδώσουμε και στους άλλους».

ΝΙΚΟΣ ΜΕΓΑΛΕΜΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Το Παγκύπριον Γυμνάσιον μέσα από τη μνήμη και την παράδοση

ΝΕΦΕΛΗ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, Δ31, ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Δ22

Στο πρώτο podcast του μαθητικού ραδιοφώνου «ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ἔαρ», φιλοξενήσαμε τον Πρόεδρο της Εφορείας Ελληνικών Εκπαιδευτηρίων Λευκωσίας, κ. Νίκο Μεγάλεμο, ο οποίος μίλησε για τις αναμνήσεις, την ιστορία και τη διαχρονική αξία του Παγκυπρίου Γυμνασίου. Το ενδιαφέρον μας να συνομιλήσουμε μαζί του προέκυψε τόσο από την ιδιότητά του ως Προέδρου της Σχολικής Εφορείας, που έζησε την αναβίωση του σχολείου μας, όσο και από την ιδιότητά του ως Καθηγητή αλλά κυρίως, ως μαθητή στο Παγκύπριον Γυμνάσιον!

Ο κ. Μεγάλεμος θυμήθηκε με συγκίνηση τα μαθητικά του χρόνια στο σχολείο, αναφέροντας τις γιορτές, τις παρελάσεις, το θέατρο και τους αθλητικούς αγώνες ως σημαντικά κομμάτια της σχολικής ζωής. Ξεχώρισε ιδιαίτερα τη συμμετοχή του στους Παγκύπριους Μαθητικούς Αγώνες, γεγονός που αποτέλεσε την αρχή της αθλητικής του πορείας: «Τουλάχιστον εμένα ως μαθητή και ως μετέπειτα αθλητή με σημάδεψε η πρώτη φορά επιλογής μου, για να συμμετέχω στους Παγκύπριους Μαθητικούς Αγώνες, οι οποίοι την εποχή εκείνη διεξήχθηκαν στην Μόρφου. Από εκεί άρχισε και η δική μου αθλητική καριέρα».

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στους καθηγητές που τον ενέπνευσαν, τονίζοντας πως, παρά την αυστηρότητα της εποχής, οι εκπαιδευτικοί βρίσκονταν πάντα κοντά στους μαθητές και συνέβαλαν ουσιαστικά στη διαμόρφωση του χαρακτήρα τους.

Το Σχολείο δεν ήταν
απλώς ένας χώρος εκπαίδευσης,
αλλά ένας θεσμός
που επηρέασε
γενιές μαθητών:
«Είναι πολλά τα στοιχεία
του Σχολείου που μας επηρέασαν.
Σίγουρα το Παγκύπριο έπαιξε
έναν μεγάλο ρόλο
στη διαμόρφωση
του χαρακτήρα
και της μετέπειτα ζωής μας».

Μιλώντας για το ιστορικό βάρος του σχολείου, χαρακτήρισε το Παγκύπριον Γυμνάσιον ως έναν χώρο με ξεχωριστή ταυτότητα και ιστορία, που δημιουργούσε στους μαθητές αίσθημα υπερηφάνειας και ευθύνης. Όπως ανέφερε, το Σχολείο δεν ήταν απλώς ένας χώρος εκπαίδευσης, αλλά ένας θεσμός που επηρέασε γενιές μαθητών: «Είναι πολλά τα στοιχεία του Σχολείου που επηρέασαν είτε την προσωπικότητά μας είτε την ταυτότητά μας, όμως σίγουρα το Παγκύπριον έπαιξε έναν μεγάλο ρόλο στη διαμόρφωση του χαρακτήρα και της μετέπειτα ζωής μας».

Αναφερόμενος στην ανακαίνιση του σχολείου, υπογράμμισε τη σημασία της διατήρησης του ιστορικού και αρχιτεκτονικού του χαρακτήρα, ενώ εξέφρασε την περηφάνια του για τα έργα αναβάθμισης που πραγματοποιούνται σήμερα, με στόχο τη βελτίωση της σχολικής ζωής των μαθητών.

«Είμαστε περήφανοι που η ανακαίνιση διατήρησε τον κτηριακό χαρακτήρα του Σχολείου. […] Έχουμε αρχίσει τις εργασίες για τη μεγάλη κλειστή αίθουσα αθλοπαιδιών του Σχολείου με ένα πολύ πρωτοποριακό σχέδιο αίθουσας που ενσωματώνεται στην αυλή του Σχολείου και θα μπορεί να προσφερθεί και για τις εκδηλώσεις του Σχολείου. Ευελπιστούμε ότι σε δύο χρόνια θα είναι τελειωμένο και θα το απολαύσουμε. Η νυν αίθουσα αθλοπαιδιών του Σχολείου θα μετατραπεί σε αίθουσα απασχόλησης των μαθητών: θα γίνει το εστιατόριο. Θα μεταφερθεί το κυλικείο σε εκείνο τον χώρο, ώστε οι μαθητές να έχουν έναν στεγασμένο χώρο στον οποίο να μπορούν να καθίσουν και να συνομιλήσουν. Ευελπιστούμε ότι όλα αυτά θα γίνουν για το καλύτερο».

Κλείνοντας, ο κ. Μεγάλεμος χαρακτήρισε το Παγκύπριον Γυμνάσιον «ναό της εκπαίδευσης» και κάλεσε τους σημερινούς μαθητές να συνεχίσουν την παράδοση και την ιστορία του Σχολείου με υπευθυνότητα και περηφάνια.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ (ΒΙΝΤΕΟ) ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΗΣΕΩΣ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΗΜΕΡΩΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ 2025 ΜΕ ΘΕΜΑ:
«ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΣ, Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΜΑΣ»

Β΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | Εξ ημισείας με τη Σχολή Κωφών

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

Η κληρονομιά ενός σχολείου δεν βρίσκεται μόνο στα αρχεία, στις χρονολογίες και στα ιστορικά γεγονότα που το συνοδεύουν. Βρίσκεται κυρίως στους ήχους του, στους χώρους του και στα αντικείμενα που αποτελούν την καθημερινότητά του. Εκεί όπου η ιστορία συναντά το παρόν και μετατρέπεται σε ζωντανή εμπειρία.

Στο βίντεο επιλέξαμε να φωτίσουμε αυτήν ακριβώς τη διάσταση: τη ζωντανή, καθημερινή κληρονομιά του σχολείου μας. Τον ήχο του κουδουνιού που σηματοδοτεί την αρχή και το τέλος κάθε προσπάθειας. Τις φωνές των μαθητών στους διαδρόμους, που γεμίζουν τον χώρο με ενέργεια και όνειρα. Τον ήχο από τα βήματα στις σκάλες, τα γέλια στην αυλή, το θρόισμα των σελίδων μέσα στις αίθουσες. Όλοι αυτοί οι ήχοι συνθέτουν μια άτυπη, αλλά βαθιά ουσιαστική ιστορία.

Οι χώροι του σχολείου δεν είναι απλώς κτήρια. Είναι τόποι μνήμης. Κάθε αίθουσα έχει φιλοξενήσει γενιές μαθητών. Κάθε θρανίο έχει στηρίξει αγωνίες, προσπάθειες, επιτυχίες. Οι τοίχοι κουβαλούν στιγμές, οι αυλές έχουν γίνει μάρτυρες φιλιών, συγκινήσεων και αποχαιρετισμών. Η αρχιτεκτονική και η αισθητική του σχολείου συνδέουν το παρελθόν με το παρόν, αποδεικνύοντας ότι η ιστορία δεν είναι κάτι μακρινό, αλλά κάτι που ζούμε καθημερινά.

Ακόμη και τα πιο απλά αντικείμενα –ένα παλιό βιβλίο, ένας πίνακας, ένα τρόπαιο, ένα εργαστηριακό εργαλείο– αποτελούν κομμάτια της συλλογικής μας ταυτότητας. Δεν είναι απλά υλικά στοιχεία. Είναι φορείς εμπειριών, γνώσης και συνέχειας. Μέσα από αυτά, το σχολείο μας διατηρεί την παράδοσή του, ενώ ταυτόχρονα εξελίσσεται.

Παρόλο που το σχολείο μας έχει μακρά και σημαντική ιστορία, στο βίντεο επιλέξαμε να δείξουμε ότι η κληρονομιά δεν περιορίζεται στο παρελθόν. Δημιουργείται κάθε μέρα. Σε κάθε μάθημα, σε κάθε συνεργασία, σε κάθε δημιουργική στιγμή. Εμείς, οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί του σήμερα, είμαστε οι συνεχιστές αυτής της πορείας.

Το σχολείο μας δεν είναι μόνο ένας χώρος εκπαίδευσης. Είναι ένας ζωντανός οργανισμός μνήμης και δημιουργίας. Η κληρονομιά του δεν βρίσκεται μόνο σε όσα προηγήθηκαν, αλλά σε όσα χτίζουμε καθημερινά. Και αυτή η ζωντανή κληρονομιά είναι η πιο πολύτιμη παρακαταθήκη για το μέλλον.

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ | Τζορτζ Γιανόβτσικ, ΣΤ61
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΗΣΗ | Τζορτζ Γιανόβτσικ, ΣΤ61
ΗΧΟΣ | Τζορτζ Γιανόβτσικ, ΣΤ61
ΒΟΗΘΟΙ ΣΚΗΝΟΘΕΤΗ | Χάρης Αριστείδου, ΣΤ33, Μαριάμ Γεωργίου, ΣΤ33, Στυλιανός Κίκας, ΣΤ61, Ορέστης Νάτσιος, ΣΤ33, Νάγια Χαραλάμπους, ΣΤ33
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ | Μαρία Αριστοφάνους, Β.Δ. Τέχνης

ΒΡΑΒΕΙΟ ΚΟΙΝΟΥ | Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας του κοινού, η οποία πραγματοποιήθηκε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης των Ευρωπαϊκών Ημερών Κληρονομιάς Κύπρου

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΜΑΣ, ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΑΣ!

Το οπτικοακουστικό έργο «Παγκύπριον Γυμνάσιον: Το παρελθόν μας, το μέλλον μας!» παρουσιάζει το Σχολείο ως ζωντανό φορέα πολιτιστικής κληρονομιάς, μέσα από τη συλλογική φωνή των μαθητών του. Το Παγκύπριον Γυμνάσιον αναδεικνύεται όχι μόνο ως το αρχαιότερο Σχολείο μέσης εκπαίδευσης στην Κύπρο, αλλά ως σύμβολο ιστορικής συνέχειας και πνευματικού κύρους.

Η αφήγηση αρχίζει με τη δυναμική είσοδο των μαθητών στον χώρο του Σχολείου. Η νεοκλασική πρόσοψη και η φυσική πέτρα προβάλλονται ως στοιχεία που αποπνέουν διαχρονικότητα, ενώ το σχολείο παρουσιάζεται ως «Φάρος» της ελληνικής παιδείας στο νησί. Από την ίδρυσή του το 1812 από τον Εθνομάρτυρα Αρχιεπίσκοπο Κυπριανό έως τη συμμετοχή των μαθητών του στον αγώνα της ΕΟΚΑ και τη «Μάχη της Σεβερείου» το 1956, η ιστορία του σχολείου συνδέεται άμεσα με τους αγώνες και τις αξίες του τόπου.

Κεντρικό άξονα του έργου αποτελεί η προσωπική και ταυτόχρονα συλλογική εμπειρία των μαθητών/-τριών. Η φοίτηση στους ίδιους χώρους όπου περπάτησαν ποιητές, ήρωες και παλαιότερες γενιές μαθητών δημιουργεί αίσθημα τιμής και ευθύνης. Η αναφορά σε προηγούμενες γενιές ενισχύει την ιδέα ότι το σχολείο δεν ανήκει μόνο στο παρελθόν, αλλά αποτελεί ζωντανό κρίκο μιας αδιάκοπης αλυσίδας που φθάνει στο παρόν και θα συνεχίσει να υφίσταται στο μέλλον.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους χώρους γνώσης και μνήμης: στη Σεβέρειο Βιβλιοθήκη και τις χιλιάδες βιβλία που διαθέτει, στα Μουσεία του Σχολείου και στην Κρύπτη, εθνικό μνημείο με βαθύ ιστορικό και συμβολικό νόημα. Παράλληλα, αναδεικνύεται η στενή σχέση του Παγκυπρίου με τον ιστορικό πυρήνα της παλιάς Λευκωσίας, δίπλα στα ενετικά τείχη και σε σημαντικούς πολιτιστικούς χώρους.

Το έργο δεν περιορίζεται στη μνήμη. Προβάλλει τη σύγχρονη δράση και την καινοτομία, μέσα από το Ολοήμερο Σχολείο Διαθεματικής και Διεπιστημονικής Μάθησης και τις πρωτοβουλίες των μαθητών/-τριών, που μελετούν, δημιουργούν και συμβάλλουν ενεργά στη διατήρηση και εξέλιξη της κληρονομιάς τους.

Στην καταληκτική σκηνή, οι μαθητές/-τριες δηλώνουν συλλογικά τον προσωπικό τους ρόλο: σέβονται τον χώρο, μαθαίνουν την ιστορία του και τη μεταφέρουν στις επόμενες γενιές. Έτσι, το Παγκύπριον Γυμνάσιον προβάλλεται ως θεματοφύλακας αξιών και ταυτότητας, ως γέφυρα ανάμεσα στο παρελθόν και το μέλλον.

ΕΡΕΥΝΑ – ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ | Μαρία Παπουή, Β02, Οδυσσέας Χαψής, Β02, Αλέξανδρος Κελβέρης, Γ02, Νεφέλη Κλεάνθους, Γ02, Θεοφάνης Κωνσταντίνου, Γ03, Παΐσιος Παπασάββας, Γ03

ΤΡΑΓΟΥΔΙ | Σύνολο ομοίων φωνών του Μουσικού Σχολείου Λευκωσίας του Παγκυπρίου Γυμνασίου

ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΣΟ - ΕΚΤΕΛΕΣΗ | Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, ΣΤ52

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ | Γιάννης Λαζάρου, Μαθηματικός, Χριστόδουλος Γεωργιάδης, Φιλόλογος, Μαρκέλλα Σιούλα, Φιλόλογος

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

ΜΗΤΡΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Με τη σκέψη ότι το Σχολείο μας, το ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ, αποτελεί τον θεμέλιο λίθο της παιδείας σε ολόκληρη την Κύπρο, όντας το πρώτο Γυμνάσιο, που επέτρεψε τη συνέχεια της βασικής μόρφωσης και τη διεύρυνση των πνευματικών οριζόντων στους νέους του 19ου αιώνα, φανταστήκαμε την ύπαρξή του σε εμβρυακή μορφή και την ολοκλήρωσή του στην πορεία του χρόνου. Έτσι, σκεφτήκαμε ότι όπως ένα έμβρυο δημιουργείται στη μήτρα, αρχίζει το πρώτο χτυποκάρδι του εκεί και σιγά σιγά αναπτύσσεται και όλο εξελίσσεται, έτσι και το Σχολείο μας ξεκίνησε από το μηδέν, βάζοντας τα πρώτα του θεμέλια στην οικία του Μοναχού Ιωαννίκιου (1808), που βρισκόταν πάνω από ένα φράγκικο μοναστήρι του 12ου αιώνα κι όλο εξελισσόταν.

Η Κρύπτη που ανακαλύφθηκε με τη δημιουργία της Ελληνικής Σχολής (1812) από τον ίδιο τον Αρχιεπίσκοπο Κυπριανό και χρησιμοποιήθηκε για τη φιλοξενία μελών της Φιλικής Εταιρείας και τη μύηση τοπικών παραγόντων και κληρικών σε αυτήν, θυμίζει σε εμάς σήμερα έναν κλειστό χώρο μυσταγωγίας, τελετουργίας και δημιουργίας, όπως ακριβώς συμβαίνει μυστικά και ήσυχα σε μια μήτρα. Από αποθήκες κρασιού του μοναστηριού των Βενεδικτίνων κατά τη Φραγκοκρατία αυτός ο χώρος ποτίστηκε με το θείο νάμα της ορκωμοσίας για την αποτίναξη του τουρκικού ζυγού και για την ελευθερία.

Το Σχολείο μας έχει ιδρυτή του τον Αρχιεπίσκοπο Κυπριανό που απαγχονίστηκε την 9η Ιουλίου 1821. Η τρικυμία που πέρασε στο διάβα του χρόνου δεν άφησε να χαθεί μια τόσο βαριά κληρονομιά. Μεγάλοι Ευεργέτες και ένθερμοι διδάσκαλοι το αναστήλωσαν, το εμπλούτισαν με δωρεές συλλογών και το μετέτρεψαν σε πρότυπο εκπαιδευτήριο. Η Σεβέρειος Βιβλιοθήκη, το καμάρι του Παγκυπρίου, διαθέτει σπάνια βιβλία και συλλογές, ενώ συνεχίζει να εξελίσσεται, αφού εντάσσεται στο ψηφιακό δίκτυο βιβλιοθηκών και ανοίγει συνεργασίες με προγράμματα του εξωτερικού. Πολύτιμο είναι επίσης, το υλικό που ανήκει στο Αρχείο του Παγκυπρίου το οποίο σιγά σιγά ψηφιοποιείται και μαρτυρεί αποφοίτους που έχουν διαγράψει λαμπρή πορεία. Οι προτομές και οι επιγραφές είναι μόνο ενδεικτικές, δεν αντανακλούν το πραγματικό μέγεθος της αξίας της φοίτησης στο Παγκύπριον Γυμνάσιον.

Στην έρευνά μας για το σχολείο μάς εντυπωσίασε ακόμη, το περιεχόμενο των Μουσείων του Παγκυπρίου που ποικίλει και αποκαλύπτει τη σχολική ζωή παλιότερων εποχών, ήδη από τα πρώτα χρόνια ίδρυσής του.

Αυτό όμως που χαιρόμαστε πολύ είναι να δίνουμε ραντεβού στα Προπύλαια! Η εξωτερική όψη της εισόδου του σχολείου μας έχει αρχοντιά. Αλλά και στο εσωτερικό του με τα ψηλά ταβάνια, τις αίθουσες με τα παλιά έδρανα, τα λευκά αγάλματα, τον Ηνίοχο, όλα μάς μεταφέρουν πνεύμα ποιότητας.

Αξίζει να σημειωθεί πως πέραν από τη βαριά ιστορία που κουβαλά, το Σχολείο μας είναι ανοικτό σε νέα προγράμματα καινοτομίας, διαθέτει το Ολοήμερο Σχολείο Διαθεματικής - Διεπιστημονικής Μάθησης («STEAM» και «Ελληνική Γλώσσα και Πολιτισμός») καθώς και το Μουσικό Σχολείο Λευκωσίας, ενώ συμμετέχει σε πλήθος διαγωνισμών και εργαστηρίων!

Τέλος, οφείλουμε ευγνωμοσύνη σε όσους έδωσαν τον εαυτό τους για την ίδρυση, τη διατήρηση και την προστασία του Σχολείου και ανταποδίδουμε με την υπόσχεση ότι θα κάνουμε το παν, για να παραδώσουμε κι εμείς με τη σειρά μας στις επόμενες γενιές ακόμη καλύτερο το ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ! Κλείνοντας, είναι καλό να αναφέρουμε ότι οι αρχαιοπρεπείς φράσεις του κειμένου στο βίντεο προέρχονται από το Βιβλίο Γένεσις (Γεν. 1,3) της Καινής Διαθήκης, και τις παραλληλίσαμε με τη γένεση του σχολικού ιδρύματος.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ | ΣΕΝΑΡΙΟ | ΑΦΗΓΗΣΗ | Δέσποινα Θεοδοσίου, Δ11, Μαργαρίτα Ντάφου, Δ11, Σωτηρία Αθανασίου, Δ11

ΒΙΝΤΕΟΓΡΑΦΗΣΗ | Λιουντμίλα Μπαχτιγιαριάν, Ε41, Αμέλια Μπορς, Ε41

ΜΟΝΤΑΖ | Λιουντμίλα Μπαχτιγιαριάν, Ε41

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ | Ηρακλειδία Στυλιανού, Φιλόλογος

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΥ: Η ΥΛΙΚΗ ΚΑΙ ΑΫΛΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΜΟΥ

Κάθε φορά που διαβαίνω την πύλη του Παγκυπρίου Γυμνασίου, του σχολείου μου, αισθάνομαι πως μπαίνω σε ένα ζωντανό μνημείο της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Ανεβαίνοντας τα σκαλιά, αγγίζοντας τους τοίχους από πωρόλιθο, διασχίζοντας τους διαδρόμους νιώθω πως περπατώ στις σελίδες της κυπριακής ιστορίας.

Το Παγκύπριον Γυμνάσιον, το πρώτο σχολείο Μέσης Εκπαίδευσης της Κύπρου, αποτελεί τη συνέχεια της Ελληνικής Σχολής Λευκωσίας, που ιδρύθηκε από τον Αρχιεπίσκοπο Κυπριανό το 1812. Το κτήριο καταστράφηκε από μεγάλη πυρκαγιά το 1920 και ξαναχτίστηκε, με δωρεά του Ιωάννη Βεργόπουλου και σε σχέδια του σπουδαίου αρχιτέκτονα Θεόδωρου Φωτιάδη. Αποτελεί δείγμα νεοκλασικισμού, με εντυπωσιακή συμμετρία, αρχαιοελληνικούς κίονες και αέτωμα, που δημιουργούν μια αίσθηση μεγαλοπρέπειας. Με τα χρόνια, το Παγκύπριο επεκτάθηκε με νέες πτέρυγες, χάρη στις δωρεές πολλών ευεργετών του. Διακριτά τα διαφορετικά μέρη του κτηρίου, μα συνυπάρχουν αρμονικά, ενώνοντας κάθε φορά το παλιό με το νέο. Η ιστορία αντηχεί ακόμη και στους υπόγειους χώρους, όπου ένα κελάρι μοναστηριού από τη Φραγκοκρατία έγινε χώρος συνάντησης αγωνιστών, παραμονές της ελληνικής επανάστασης, και είναι γνωστό ως η Κρύπτη των Φιλικών. Αυτή η δίψα για ελευθερία οδήγησε μαθητές του Παγκυπρίου να συμμετάσχουν σε όλους τους αγώνες του ελληνισμού. Η Μάχη της Σεβερείου, κατά τον αγώνα του 55–59, ανέδειξε το σχολείο σε σύμβολο αντίστασης. Η βιβλιοθήκη, δείγμα κυπριακού μοντερνισμού, που εγκαινιάστηκε το 1949 με δωρεά του Δημοσθένη Σεβέρη και αποτελεί έργο του αρχιτέκτονα Πολύβιου Μιχαηλίδη, είναι μέχρι σήμερα, με τις συλλογές και τις εκδόσεις του ίδιου του Παγκυπρίου, χώρος πνευματικής συνέχειας.

Κάποια απογεύματα, όταν τελειώνω τα μαθήματά μου, κάθομαι στο αγαπημένο μου παγκάκι, στον κήπο με τα γιασεμιά, μπροστά στα μνημεία και τις προτομές... Ακούω κάποτε από ένα ανοιχτό παράθυρο τον ήχο ενός φλάουτου που παίζει και συνειδητοποιώ πως το Παγκύπριο είναι αναπόσπαστο κομμάτι αυτής της γειτονιάς της Λευκωσίας, ένα με τα σημαντικά κτήρια και τα διατηρητέα σπίτια.

Σήμερα, το Παγκύπριο Γυμνάσιο είναι ένα καινοτόμο εκπαιδευτικό ίδρυμα. Εξελίσσεται, μεταβαίνοντας από το σπουδαίο παρελθόν σε ένα σύγχρονο παρόν και κοιτάζοντας αισιόδοξα προς το μέλλον. Οι μαθητές που πέρασαν και οι καθηγητές που δίδαξαν άφησαν ανεξίτηλο το αποτύπωμά τους. Κι εμείς σήμερα συνομιλούμε σιωπηλά μαζί τους, συνεχίζοντας την κληρονομιά και φέρνοντας τα δικά μας όνειρα στην ιστορία του αύριο.

ΚΕΙΜΕΝΟ (ελληνικά και αγγλικά) – ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ | Ιόλη Αντωνιάδου, Α01
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΗΣΗ | Πήτερ Μάρκους Μπέρκο, Α02
ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ | Αναστασία Χάματσου και Φωτεινή Θεοδούλου, Φιλόλογοι
ΜΟΥΣΙΚΗ | Aakash Gandhi, Invisible Beauty. Άδεια Βιβλιοθήκης Ήχων YouTube.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: Γεωργίου Κώστας, «Η Αρχιτεκτονική των Κυπρίων επί Αγγλοκρατίας 1878-1960», Εκδόσεις Εν Τύποις, Λευκωσία 2018 | Παγκύπριον Γυμνάσιον, «Κληροδοτήματα, Δωρεές και Βραβεία στο Παγκύπριο Γυμνάσιο», Λευκωσία 1993 | Χαραλάμπους Δημήτρης Φ., «Η ίδρυση του πρώτου δημόσιου γυμνασίου στην Κύπρο (1893). Αναζητήσεις, θέσεις και αντιθέσεις», Παγκύπριο Γυμνάσιο, Λευκωσία 1997.

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

Σχολείο ή Μνημείο;

ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Β03
Εργασία που ολοκληρώθηκε στο τέλος της προηγούμενης σχολικής χρονιάς (από το τότε τμήμα Α03)

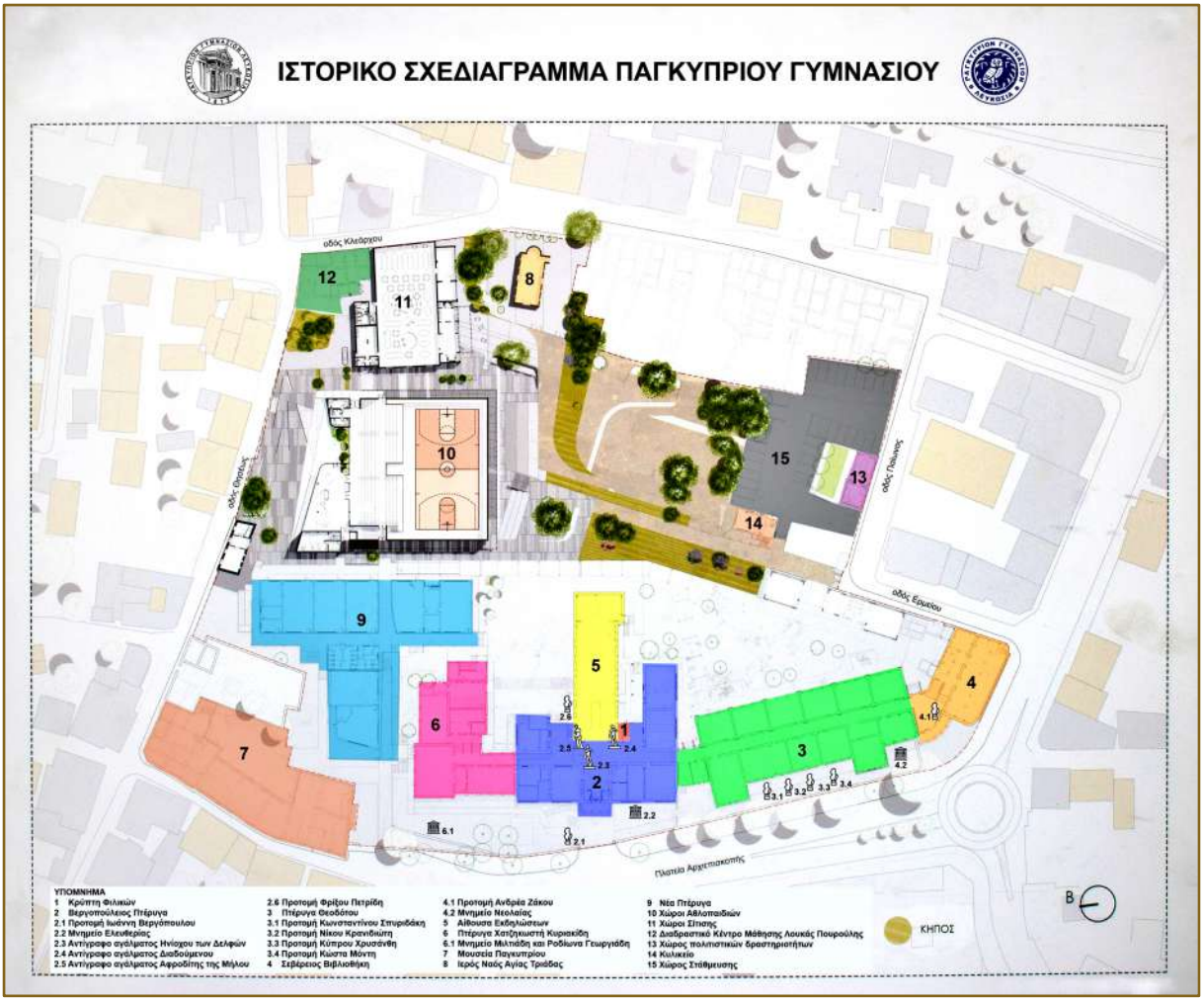
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΑΜΑΤΣΟΥ, ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ

Το Παγκύπριον Γυμνάσιον δεν είναι μόνον ένα γνωστό και καταξιωμένο εκπαιδευτικό ίδρυμα αλλά αποτελεί και ένα από τα σημαντικότερα μνημεία της πόλης της Λευκωσίας συνδεδεμένο με τη νεώτερη ιστορία της Κύπρου. Έτσι, στο πλαίσιο των δράσεων του Ολοήμερου Σχολείου Διαθεματικής-Διεπιστημονικής Μάθησης, στην κατεύθυνση «Ελληνική Γλώσσα και Πολιτισμός» μελετήσαμε το Παγκύπριον Γυμνάσιον ως μνημείο και ως τόπο μνήμης (μνημονικό τόπο). Ως μνημείο το περπατήσαμε, το παρατηρήσαμε, μάθαμε την ιστορία και την εξέλιξη του στον χρόνο. Εντοπίσαμε τις διάφορες φάσεις του κτηρίου, φωτογραφήσαμε τα σημεία ενδιαφέροντος (αγάλματα, προτομές, τιμητικές στήλες, ειδικές αίθουσες διδασκαλίας κ.ά.) που το κατακλύζουν και τα οποία είναι μάρτυρες και αφηγούνται την ιστορία του. Σε μια προσπάθεια συνολικής ανάδειξης και προβολής του προχωρήσαμε στις συλλογικές εργασίες που παρουσιάζονται ακολούθως.

Α. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ | Η δημιουργία έντυπου έγχρωμου χάρτη του Σχολείου στον οποίο είναι διακριτές οι διάφορες κτηριακές φάσεις του, τα μνημεία και άλλα σημεία ενδιαφέροντος, τα οποία ανήκουν σε αυτό (Μουσεία Παγκυπρίου, Σεβέρειος Βιβλιοθήκη, Εκκλησία Αγίας Τριάδας). Όλα αυτά συνοδεύονται από μικρά κατατοπιστικά σημειώματα και αποτελούν το υλικό για την ηλεκτρονική ξενάγηση στο Σχολείο με εγκατάσταση κωδικών QR.

Β. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΩΝ (SOUVENIR) ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ | Το Σχολείο μας το κατακλύζουν καθημερινά πολλοί επισκέπτες, είτε ξένοι περιηγητές που ξεναγούνται στην παλιά πόλη της Λευκωσίας είτε άλλοι που συμμετέχουν ή παρακολουθούν εκδηλώσεις που διοργανώνονται στο Σχολείο. Έτσι, σκεφτήκαμε να δημιουργήσουμε κάποια ενθυμήματα με το έμβλημα του σχολείου, αλλά και άλλα εμβληματικά στοιχεία του, π.χ. τα επιβλητικά Προπύλαια και την υπέροχη Βιβλιοθήκη του, με σκοπό να προβάλουμε το Σχολείο και οι επισκέπτες να παίρνουν μαζί τους, εκτός από τις αναμνήσεις τους, και κάτι απτό να τους θυμίζει την επίσκεψή τους. Χρησιμοποιήσαμε ως πρώτη ύλη άχρηστα πλαστικά τα οποία προορίζονταν για σκουπίδια και μας παραχωρήθηκαν δωρεάν από εργοστάσια. Ουσιαστικά, επαναχρησιμοποιήσαμε ένα υλικό που διαφορετικά θα επιβάρυνε το περιβάλλον. Δημιουργήσαμε, λοιπόν, χάρακες, μπρελόκ, μαγνητάκια και κόστερ (coaster).

Γ. «ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥΠΟΛΗ» | Η ιστορία του Σχολείου, τα μνημεία που το κοσμούν και οι διάφοροι χώροι του θα μπορούσαν να γίνουν γνωστά και μέσα από ένα πολύ δημοφιλές σε όλους παιγνίδι. Έτσι φτιάξαμε την... Παγκυπριούπολη! Με ερωτήσεις προσαρμοσμένες στην ιστορία του Σχολείου αλλά και την καθημερινότητα της σχολικής ζωής.

Α. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Β. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΩΝ (SOUVENIR) ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Γ. «ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥΠΟΛΗ»

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΣ ΩΣ ΖΩΝΤΑΝΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΛΟΓΟΥ

2ος ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΚΑΙ ΛΥΚΕΙΟΥ

Schoolscape_2: «Γλωσσικά μηνύματα στο σχολικό τοπίο»

ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ: Αθηνά Ιερείδου, Β02, Μαρία Παπουή, Β02, Παναγιώτης Πελεκάνος, Β02, Παυλίνα Χριστοφή, Β02, Αλέξανδρος Κελβέρης, Γ02, Νεφέλη Κλεάνθους, Γ02, Αντζελίνα Γεωργίου, Γ03, Θεοφάνης Κωνσταντίνου, Γ03, Κωνστάντια Παπαχριστοφόρου, Γ03, Παΐσιος Παπασάββας, Γ03, Νέδη Κυριάκου, ΣΤ11, Μέλια Μανιτάκη Λοΐζου, ΣΤ11, Κατερίνα Παρτζίλη, ΣΤ11, Επιφανία Χριστοφή, ΣΤ11

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ: Γιάννης Λαζάρου, Μαθηματικός, Μαρκέλλα Σιούλα, Χριστόδουλος Γεωργιάδης, Κυριακή Βιλάνου, Φιλόλογοι

Το σχολείο δεν είναι απλώς ένας χώρος μάθησης, αλλά ένα ζωντανό περιβάλλον γεμάτο «γλωσσικά» μηνύματα που διαμορφώνουν την καθημερινότητά μας. Αφίσες, πινακίδες, ανακοινώσεις, γκράφιτι και επιγραφές συνθέτουν ένα πολυδιάστατο σχολικό τοπίο, μέσα από το οποίο η γλώσσα αποκτά λειτουργία, νόημα και ταυτότητα. Με αυτή τη φιλοσοφία, το σχολείο μας συμμετείχε στον διαγωνισμό «Γλωσσικά Μηνύματα στο Σχολικό Τοπίο», ο οποίος στοχεύει στην εξοικείωση των μαθητών/τριών με τη σύγχρονη γλωσσολογική έρευνα και την ανάπτυξη δεξιοτήτων παρατήρησης, ανάλυσης και κριτικής σκέψης.

Στο πλαίσιο του Διαγωνισμού, οι μαθητές και οι μαθήτριες κλήθηκαν να διερευνήσουν τα είδη λόγου που συναντώνται στον σχολικό χώρο και να κατανοήσουν τον ρόλο τους: από ρυθμιστικά και διδακτικά μέχρι καλλιτεχνικά και μη θεσμοθετημένα μηνύματα. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, αναδείχθηκε πώς οι γλωσσικές επιλογές αντανακλούν αξίες, στάσεις και κοινωνικές ταυτότητες, ενώ ταυτόχρονα μπορούν να ενισχύσουν είτε τη συμπερίληψη είτε τον αποκλεισμό.

Η συμμετοχή του Σχολείου μας απέκτησε ιδιαίτερο χαρακτήρα, καθώς συνδέθηκε άμεσα με την πλούσια ιστορία του.

Για την υλοποίηση του έργου, μαθητές και μαθήτριες της Β΄, Γ΄ και ΣΤ΄ τάξης προχώρησαν σε μια καινοτόμο ψηφιακή αποτύπωση του σχολικού χώρου, χρησιμοποιώντας κάμερα 360°. Το υλικό που συλλέχθηκε οργανώθηκε και κατηγοριοποιήθηκε με βάση τα είδη των γλωσσικών μηνυμάτων, ενώ στη συνέχεια αξιοποιήθηκε για τη δημιουργία μιας διαδραστικής εικονικής περιήγησης μέσω της πλατφόρμας ThingLink.

Οι πανοραμικές απεικονίσεις επιτρέπουν στον χρήστη να «περιηγηθεί» ελεύθερα στον χώρο του Σχολείου, να ανακαλύψει τα γλωσσικά μηνύματα που τον περιβάλλουν και να ενημερωθεί για τη λειτουργία και τη σημασία τους. Κάθε σημείο εμπλουτίζεται με επεξηγηματικές πληροφορίες, φωτογραφικό υλικό και κατηγοριοποίηση των μηνυμάτων, ενώ ειδική σήμανση βοηθά στη διάκριση των διαφορετικών τύπων λόγου. Σε ορισμένα σημεία, η εμπειρία πλαισιώνεται και από μουσική, ενισχύοντας τον βιωματικό χαρακτήρα της περιήγησης. Τέλος, οι μαθητές/τριες δημιούργησαν το δικό τους γλωσσικό μήνυμα που αφορά στην ιστορία του Σχολείου μας.

Η δράση αυτή αποτέλεσε μια μοναδική ευκαιρία για τους/τις μαθητές/τριες να προσεγγίσουν τη γλώσσα όχι μόνο ως μάθημα, αλλά ως ζωντανό εργαλείο κατανόησης του κόσμου γύρω τους. Μέσα από τη σύνδεση της παράδοσης με την τεχνολογία, το Σχολείο μας ανέδειξε τον πλούτο του σχολικού τοπίου και τη δύναμη των λέξεων να αφηγούνται ιστορίες, να διαμορφώνουν συνειδήσεις και να ενώνουν ανθρώπους. Ως το αρχαιότερο Σχολείο Μέσης Εκπαίδευσης στην Κύπρο, με ιστορία που ξεκινά από το 1812, το σχολικό μας περιβάλλον φέρει έντονα στοιχεία ιστορικής μνήμης και πολιτισμικής συνέχειας. Πολλά από τα γλωσσικά μηνύματα που καταγράφηκαν δεν αποτελούν απλώς πληροφοριακά στοιχεία, αλλά φορείς ιστορικού περιεχομένου και πνευματικού κύρους.

ΜΟΥΣΕΙΑ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Ένας ζωντανός φάρος ιστορικής μνήμης

ΕΥΑΝΘΙΑ ΣΑΒΒΑ, Ε32

Τα Μουσεία του Παγκυπρίου Γυμνασίου στη Λευκωσία αποτελούν έναν ιδιαίτερο και πολυθεματικό χώρο πολιτισμού με συλλογές και σπάνια αντικείμενα που αφηγούνται την ιστορία του τόπου. Στεγάζεται μέσα σε ένα από τα ιστορικότερα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Κύπρου, το Παγκύπριον Γυμνάσιον, που αποτελεί μετεξέλιξη της Ελληνικής Σχολής, με ιδρυτή τον αρχιεπίσκοπο Κύπρου Κυπριανό το 1812. Ο μουσειακός αυτός χώρος περιλαμβάνει δώδεκα αίθουσες με πλούσιες συλλογές που καλύπτουν διαφορετικές πτυχές της ιστορίας, της εκπαίδευσης και του πολιτισμού του νησιού.

Η πολυθεματική φύση των Μουσείων, που διαθέτουν από αρχαιολογικά ευρήματα μέχρι έργα τέχνης και εκθέματα φυσικής ιστορίας, τα καθιστά ιδιαίτερα ενδιαφέροντα για όσους θέλουν να γνωρίσουν την ιστορία της εκπαίδευσης και την πολιτιστική κληρονομιά της Κύπρου. Παράλληλα, η ήρεμη και λιγότερο τουριστική τους ατμόσφαιρα επιτρέπει μια πιο ουσιαστική και προσωπική εμπειρία εξερεύνησης.

Τα Μουσεία συνεχώς εμπλουτίζονται με στόχο τη διαφύλαξη, τη συντήρηση και την προβολή των συλλογών τους, δίνοντας τη δυνατότητα για έρευνα και μελέτη της ιστορίας και του εκπαιδευτικού έργου του Παγκυπρίου Γυμνασίου και γενικότερα της ιστορίας της Μέσης εκπαίδευσης στην Κύπρο.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟΥ | Η πρώτη προσπάθεια για τη δημιουργία μουσείου στο Παγκύπριον Γυμνάσιον ανάγεται στο 1893, όταν ο Πρόξενος της Ελλάδας στην Κύπρο, κ. Πανουργιάς, δώρισε στο Σχολείο την προσωπική του συλλογή από πετρώματα. Ακολούθησε η απόκτηση διαφόρων αντικειμένων είτε από δωρεές είτε με αγορές. Επί γυμνασιαρχίας Κωνσταντίνου Σπυριδάκι (1936-1960) έγινε μια συστηματική προσπάθεια να δημιουργηθεί αρχαιολογικό μουσείο στο Παγκύπριον Γυμνάσιον. Μια ακόμη προσπάθεια για εμπλουτισμό των μουσειακών συλλογών του Παγκυπρίου Γυμνασίου έγινε το 1943.

Με την ευκαιρία της πεντηκοστής επετείου του Παγκυπρίου Γυμνασίου, οι απόφοιτοι του Σχολείου συγκέντρωσαν ένα μεγάλο χρηματικό ποσό (τεσσάρων χιλιάδων λιρών) προς τον σκοπό αυτό.

Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο οι συλλογές (αρχαιολογική, ιστορική, νομισματική, λαογραφική, φυσικής ιστορίας) συνέχισαν να εκτίθενται στον υπόγειο χώρο της Σεβερείου Βιβλιοθήκης. Κατά την περίοδο του Πραξικοπήματος και της Τουρκικής Εισβολής του 1974 η σύληση των μουσειακών εκθεμάτων του Σχολείου αποτράπηκε.

Την περίοδο 1990-1993, με πρωτοβουλία του Γυμνασιάρχη κ. Γεωργίου Χατζηκωστή, οι μουσειακές συλλογές του σχολείου αναδιοργανώθηκαν και εμπλουτίστηκαν. Οι συλλογές (ιστορίας του Σχολείου, ιστορική-αρχαιολογική και φυσικής ιστορίας) εκτέθηκαν σε πέντε αίθουσες του Σχολείου. Το 2007, επί γυμνασιαρχίας του κ. Χρίστου Εκκέσιη και με τη συμβολή της Σχολικής Εφορείας Λευκωσίας, έγινε μεταστέγαση και αναδιοργάνωση των συλλογών σε νέο μουσειακό χώρο δίπλα από το Σχολείο. Αυτό συνέβαλε, ώστε οι μουσειακές συλλογές του Παγκυπρίου Γυμνασίου από τη μια να διαφυλαχτούν σωστά και από την άλλη να προβληθούν στο ευρύ κοινό. Το 2014 τα Μουσεία του Παγκυπρίου Γυμνασίου αναβαθμίστηκαν ψηφιακά με τη δημιουργία και εγκατάσταση ψηφιακών σταθμών πληροφόρησης.

ΣΥΛΛΟΓΕΣ

Οι μουσειακές συλλογές που διαθέτει το ιστορικό μας Σχολείο είναι αποτέλεσμα επίπονων και άοκνων προσπαθειών των εκπαιδευτικών του Σχολείου αλλά και γενναιόδωρων δωρεών και χρηματικών χορηγιών αποφοίτων του Σχολείου, ευεργετών ή άλλων φορέων που αναγνώριζαν την προσφορά του Παγκυπρίου Γυμνασίου.

Τα Μουσεία του Παγκυπρίου Γυμνασίου περιλαμβάνουν το μουσείο της ιστορίας του Σχολείου, την αρχαιολογική συλλογή, τη νομισματική συλλογή, τη συλλογή παλαιών χαρτών και παλαιών όπλων, την πινακοθήκη και τη συλλογή φυσικής ιστορίας.

Ο επισκέπτης μπορεί να δει εκθέματα που σχετίζονται με την ιστορία του Σχολείου, όπως παλιά έγγραφα, φωτογραφίες και αντικείμενα από το 1812 μέχρι σήμερα, αλλά και αρχαιολογικά ευρήματα, σπάνια νομίσματα από διάφορες περιόδους, παλαιούς χάρτες και ιστορικά όπλα, με κυπρολογικό χαρακτήρα. Παράλληλα, υπάρχει πινακοθήκη με έργα Κυπρίων ζωγράφων που διετέλεσαν καθηγητές και μαθητές του Σχολείου καθώς και συλλογή με εκθέματα για τη φύση και το περιβάλλον. Τέλος, ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει ένα μοναδικό δείγμα γοτθικής γλυπτικής στην Κύπρο που χρονολογείται στα τέλη του 13ου με αρχές του 14ου αιώνα, του Ευλογούντος Χριστού, που εντυπωσιάζει με το μέγεθος, την εκτέλεση και την τεχνοτροπία του.

ΔΩΡΗΤΕΣ

Τα Μουσεία του Παγκυπρίου Γυμνασίου έχουν εμπλουτιστεί και εμπλουτίζονται συνεχώς χάρη σε δωρεές αποφοίτων, καθηγητών και άλλων προσωπικοτήτων που συνδέθηκαν με το Σχολείο και την πνευματική και κοινωνική ζωή της Κύπρου. Πολλοί παλαιοί μαθητές και καθηγητές προσέφεραν βιβλία, χειρόγραφα, έργα τέχνης, προσωπικά αντικείμενα και ιστορικά τεκμήρια. Πολλοί δωρητές και ιδιώτες συλλέκτες δώρισαν αντικείμενα και νομίσματα στις αρχαιολογικές και νομισματικές συλλογές καθώς και έργα τέχνης. Σημαντικό ρόλο έπαιξαν και εκπαιδευτικοί του σχολείου, οι οποίοι συγκέντρωσαν και διέσωσαν υλικό με εκπαιδευτική και ιστορική αξία.

Μεγάλοι δωρητές του Παγκυπρίου Γυμνασίου και των Μουσείων του είναι ο Κυπρής Χατζησάββας (-1952), ο Δημοσθένης Σεβέρης (1878/79-1955), ο Γεώργιος Τυρίμος (1874-1975), ο Ζήνωνας Σώζου (1908-1954), ο Χαράλαμπος Μαραθευτής (-1929), η Ελεγκού Γεωργιάδη-Μουμτζή (-1938) που είναι σύζυγος του Γιάγκου Γεωργιάδη-Μουμτζή, ο Χατζηκωστής Κυριακίδης (1875-1955) και η σύζυγος του, ο Ευριπίδης Μαντιλάρης και η σύζυγος του, ο Αντώνιος Θεοδότου (1859-1928) και ο Ιωάννης Βεργόπουλος (-1922).

ΔΡΑΣΗ | Τα Μουσεία του Παγκυπρίου Γυμνασίου στη Λευκωσία αναπτύσσουν σημαντική δράση κυρίως στον τομέα της εκπαίδευσης και της πολιτιστικής καλλιέργειας. Η δράση τους συνδέεται στενά με τον εκπαιδευτικό τους χαρακτήρα, καθώς λειτουργούν όχι μόνο ως χώρος έκθεσης, αλλά και ως ζωντανό κέντρο μάθησης και έρευνας. Οι εκθεσιακοί χώροι συμπληρώνονται με εκπαιδευτικά προγράμματα, διαλέξεις και ξεναγήσεις σε ντόπιους και ξένους επισκέπτες σε ομάδες παιδιών ή ενηλίκων. Η εκπαιδευτική δράση των Μουσείων συμπληρώνεται με προγράμματα μουσειακής αγωγής για μαθητές Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης. Οι μαθητές/τριες έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν την ιστορία του σχολείου, την εξέλιξη της εκπαίδευσης στην Κύπρο και διάφορες πτυχές του πολιτισμού, όπως η αρχαιολογία, η τέχνη και η φυσική ιστορία, μέσα από την επαφή με αυθεντικά, υψηλής ιστορικής και καλλιτεχνικής αξίας αντικειμένων.

Ιδιαίτερη είναι κατά τα τελευταία χρόνια η συνεργασία των Μουσείων με το Ολοήμερο Σχολείο Διαθεματικής και Διεπιστημονικής Μάθησης. Στο πλαίσιο της μουσειακής αγωγής, οι μαθητές/τριες επισκέπτονται τα Μουσεία, εμπλέκονται σε κυνήγι πληροφοριών στις αίθουσές τους και επιλέγουν εκθέματα με τα οποία αλληλεπιδρούν, επεκτείνοντας κριτικά ή δημιουργικά τη μουσειακή υπόστασή τους.

Από τέτοιες δράσεις έχουν προκύψει μεταξύ άλλων αρκετά ντοκιμαντέρ (που προβάλλονται και στο επίσημο κανάλι YouTube του Σχολείου), διαδραστικές εικόνες, podcast, ψηφιακές παρουσιάσεις, τα οποία μπορεί να δει ο επισκέπτης σκανάροντας ειδικά QR Code που έχουν τοποθετηθεί στις προθήκες. Τέλος, ένα περίπλοκο παιχνίδι δημιουργήθηκε από μαθητές/τριες του Ολοήμερου Σχολείου στα πρότυπα των "δωματίων απόδρασης" και αξιοποιείται πλέον ως εκπαιδευτική δράση στα Μουσεία του Σχολείου μας.

Επιπρόσθετα, τα Μουσεία φιλοξενούν περιοδικές εκθέσεις και παρουσιάσεις που αξιοποιούν τις συλλογές τους, ενώ συμβάλλουν στη διατήρηση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Επιπλέον, διοργανώνουν και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις όπως ποιητικές βραδιές, κινηματογραφικές προβολές και μουσικά ρεσιτάλ.

Για παράδειγμα, το 2016 τα Μουσεία Παγκυπρίου Γυμνασίου συμμετείχαν στις εκδηλώσεις για τη Διεθνή Ημέρα Μουσείων και την Ευρωπαϊκή Νύχτα Μουσείων. Οι εκδηλώσεις περιλάμβαναν προβολή πολωνικής ταινίας και περιοδική έκθεση πολωνικής αφίσας κινηματογράφου σε αυθεντικά αντίτυπα. Επίσης, τον Δεκέμβριο του 2018 και τον Ιανουάριο του 2019, δηλαδή 65 χρόνια μετά την πρώτη επίσκεψη του Γεώργιου Σεφέρη στο Παγκύπριο Γυμνάσιο το 1953, τα Μουσεία του Παγκυπρίου Γυμνασίου φιλοξένησαν εικαστική έκθεση με έργα καλλιτεχνών, που εμπνέονται και αντανακλούν το έργο του μεγάλου Έλληνα ποιητή Γιώργου Σεφέρη. Στην έκθεση αυτή οι επισκέπτες μπορούσαν να διαβάσουν ιστορικές εκδόσεις σχετικές με τον Σεφέρη.

Συνοψίζοντας, τα Μουσεία του Παγκυπρίου Γυμνασίου δεν αποτελούν απλώς έναν εκθεσιακό χώρο κειμηλίων, αλλά έναν ζωντανό οργανισμό που διαφυλάσσει την πνευματική και ιστορική ταυτότητα της ιστορίας της εκπαίδευσης της Κύπρου. Μέσα από τα εκθέματα αναδεικνύεται η προσφορά του Σχολείου μας στους εθνικούς και πνευματικούς αγώνες του τόπου, κάτι που καθιστά τα Μουσεία έναν ζωντανό φάρο ιστορικής μνήμης για τις επόμενες γενιές.

---

* Ιδιαίτερες ευχαριστίες στον κ. Μιχάλη Φαντάρο, Έφορο των Μουσείων του Παγκυπρίου Γυμνασίου, με τη σημαντική συμβολή του οποίου κατέστη εφικτή η διερεύνηση της ιστορίας των Μουσείων του Παγκυπρίου Γυμνασίου και η συγγραφή του παρόντος κειμένου.

ΠΗΓΕΣ

Διαφημιστικό Μουσεία Παγκυπρίου Γυμνασίου, Γενικές Πληροφορίες
https://lyk-pagkyprion-lef.schools.ac.cy/index.php?id=mouseia-pagkupriou
Άρθρο «Διεθνής Ημέρα Μουσείων 2016, Στα Μουσεία Παγκυπρίου Γυμνασίου», Περιοδική Έκδοση «Η Φωνή μας», Εφορεία Ελληνικών Εκπαιδευτηρίων Λευκωσίας, Αρ. Φύλλου 25, Νοέμβριος 2016.
Άρθρο «Μουσεία Παγκυπρίου Γυμνασίου: 10 χρόνια εκπαιδευτικής δράσης», Περιοδική Έκδοση «Η Φωνή μας», Εφορεία Ελληνικών Εκπαιδευτηρίων Λευκωσίας, Αρ. Φύλλου 27, Μάρτιος 2019.
Άρθρο «Ο Γ. Σεφέρης στο Παγκύπριο Γυμνάσιο, Μια ιστορική παρουσία και μια έκθεση», Περιοδική Έκδοση «Η Φωνή μας», Εφορεία Ελληνικών Εκπαιδευτηρίων Λευκωσίας, Αρ. Φύλλου 28, Μάρτιος 2020.
Πίνακας Δωρητών του Μουσείου

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΣΙΡΙΒΙΑΝΟΥ, Α02

ΜΙΑ ΓΡΑΦΟΜΗΧΑΝΗ ΘΥΜΑΤΑΙ... | *Γραφομηχανή Olympia, Monica de Lux*

Κάποτε ένιωθα πως ζούσα σε όνειρο. Ένα υπέροχο όνειρο...

Απ' αυτά τα όνειρα που δεν θέλεις να τελειώσουν ποτέ.

Το ξέρω, το ξέρω... ακούγεται πολύ παράλογο τώρα. Ίσως σκέφτεστε: Μια γραφομηχανή; Όνειρο; Μα τι παράξενα πράγματα!.. Όμως θα σας εξηγήσω. Βασικά... τα είχα όλα! Ώσπου τα έχασα!

Γι' αυτό, αγαπητοί μου φίλοι, επιτρέψτε μου να σας αφηγηθώ το ταξίδι μου μέχρι αυτή την προθήκη.

Το ταξίδι μου ξεκίνησε την επαναστατική δεκαετία του '70 και δυστυχώς δεν διήρκεσε πολλά χρόνια, αλλά ενέπνευσε πολλούς.

Ήμουνα μια συνηθισμένη γραφομηχανή. Φαντάζομαι τις έχετε ακουστά. Ξέρετε, απ' αυτές στις οποίες έγραφαν οι άνθρωποι πριν κάμποσα χρόνια. Σίγουρα τις έχετε δει στις ταινίες! Με χτυπούσαν συνεχώς δάκτυλα. Δάκτυλα συγγραφέων που έγραφαν με πάθος, για να τους φτάνουν τουλάχιστον τα λεφτά για το ρεύμα, δάκτυλα ερωτευμένων που μπορούσαν μόνο να στείλουν γράμματα, γιατί ντρέπονταν πολύ να μιλήσουν, δάκτυλα διστακτικά και προσεχτικά μπας και πατήσουν λάθος κουμπί... Πάντα ένιωθα πως το σπουδαιότερο επίτευγμά μου ήταν το ότι ήμουνα το μέσο που βοήθησε τους ανθρώπους αυτούς να εκφραστούν και να καταγράψουν την ιστορία τους – ανεξίτηλη στη μνήμη. Και αυτά σήμαιναν πολλά για εμένα.

Όμως, «τὰ πάντα ῥεῖ», όπως έλεγε ο σπουδαίος Ηράκλειτος. Έτσι και η τεχνολογία εξελίχθηκε και εν τέλει αντικαταστάθηκα από τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Έγινα ασήμαντη και αχρείαστη. Ξεχάστηκα αμέσως, παρόλο που ήμουν βασική εφεύρεση, όταν γεννήθηκα, κι επηρέασα σημαντικά την εξέλιξη της τεχνολογίας για τους υπολογιστές, ή αλλιώς, όπως προσωπικά προτιμώ να τους λέω, τα «εγγόνια» μου, μιας και είναι οι απόγονοί μου.

Τώρα, τα εγγονάκια μου μεγάλωσαν, εξελίχθηκαν – τόσο σε επίπεδο τεχνολογίας όσο και σε επίπεδο δημοσιότητας. Ο κόσμος μαγεύτηκε από αυτή τη νέα εφεύρεση, τον ηλεκτρονικό υπολογιστή, και πολύ γρήγορα οι πωλήσεις εκτοξεύτηκαν. Κι εμείς... περάσαμε σιγά σιγά στο περιθώριο. Οι γραφομηχανές γίναμε μια απλή ανάμνηση για την ανθρωπότητα. Δεν ήμασταν πια απαραίτητες. Ό,τι μπορούσαμε να κάνουμε εμείς, το έκαναν οι υπολογιστές καλύτερα και με αμέτρητες ακόμη δυνατότητες.

Τώρα, με βλέπετε σε αυτή την προθήκη μαζί με άλλα αντικείμενα του ιστορικού σχολείου που απλώνεται πίσω από αυτούς τους τοίχους. Πολλές φορές ακούω να το αποκαλούν «εμβληματικό εκπαιδευτήριο, φορέα Μνήμης, γνώσης και πνευματικής καλλιέργειας»... Να λένε πως «τα Μουσεία του δημιουργήθηκαν, για να διαφυλάξουν τη Μνήμη, να αναδείξουν και να μεταλαμπαδεύσουν την πολύτιμη κληρονομιά στις επόμενες γενιές»...

Κι εγώ... ένα μικρό κομμάτι αυτής της Μνήμης, υπάρχω εδώ για να θυμίζω πως το παρελθόν δεν σιωπά, απλώς περιμένει να το αφουγκραστεί κανείς.

ΨΙΘΥΡΟΙ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΘΗΚΗ

Δίχρωμη κύλικα της Κυπρογεωμετρικής περιόδου

ΠΑΜΕΛΑ ΓΙΟΡΝΤΑΝΟΒΑ, ΝΕΦΕΛΗ ΖΑΜΜΙΤ, ΠΑΡΙΣ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ, Α02

Κυπρογεωμετρική ακούω να τη λένε την εποχή μου. Η πιο σπουδαία εποχή … Η πρώτη των ιστορικών χρόνων στο νησί μας!

Έι, εσύ! Παιδί που με κοιτάζεις εδώ και ώρα, σαν να είμαι κάτι εξωπραγματικό! Δεν είμαι! Είμαι απλώς ένα αγγείο που ζει εδώ και αιώνες. Κυπρογεωμετρική ακούω να τη λένε την εποχή μου. Η πιο σπουδαία εποχή – αν με ρωτάς! Η πρώτη των ιστορικών χρόνων στο νησί μας!

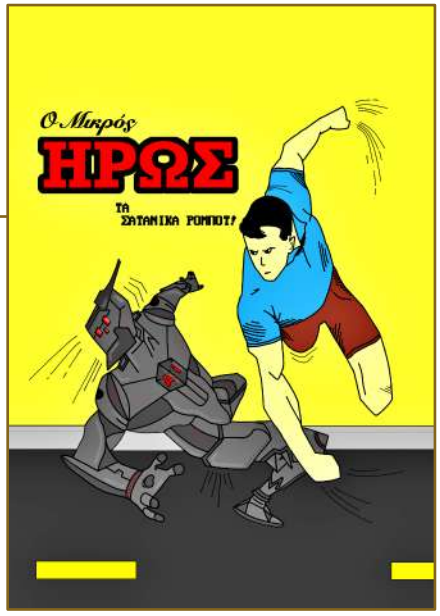
Για ποιον λόγο με βγάζεις φωτογραφία; Σου αρέσει το σχήμα μου; Είναι, όντως, κάπως ιδιαίτερο, ειδικά το χείλος μου που στρέφεται προς τα έξω. Σου αρέσουν τα …τατουάζ μου; Τα σχέδιά μου, δηλαδή! Είδες το εσωτερικό μου; Είναι πραγματικά απίθανο, ειδικά ο πυθμένας μου που κοσμείται με υπέροχες ομόκεντρες τελείες και κύκλους. Μπορείς να τα δεις από εκεί που στέκεσαι; Δεν είναι τυχαίο που μας χαρακτηρίζουν «γεωμετρικά»!

Ο δημιουργός μου ήταν πολύ ευγενικός, με έφτιαξε με αγάπη και καλοσύνη. Σαν με έφτιαχνε, ένιωθα την πρόθεσή του, το χέρι του, μαλακό σαν πούπουλο… Ένιωθα να σχηματίζεται η μορφή μου σιγά σιγά, αναδυόταν, σαν να αποκτούσε ταυτότητα. Ελάχιστες στιγμές ένιωθα αρνητικά συναισθήματα – από την πίεση των χεριών του σαν να γινόταν μια πάλη, τότε, μεταξύ μας! Σαν να μου παραδιδόταν το μέλλον μου, χωρίς να ξέρω τι θα απογίνω. Μπορείς να φανταστείς την αγωνία μου για το αν θα ολοκληρωθώ! Και μετά, τον φόβο που με κατέβαλλε, γιατί σε κάθε μεταφορά μου υπήρχε πιθανότητα να σπάσω.

Κι όμως… άντεξα! Κι είμαι μπροστά σου! Περήφανη για το παρελθόν μου, το δικό μας παρελθόν!

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΗΡΩΣ

Ήρθε στα Μουσεία του Παγκυπρίου
σε μια εποχή που χρειαζόμαστε ήρωες

ΣΚΙΤΣΟ | ΛΥΔΙΑ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, ΣΤ11

ΝΙΚΟΛΑΣ ΜΠΕΗΣ, Δ11

Μια ξεχωριστή έκθεση με τίτλο «Μικρός Ήρως: 72 χρόνια αντίστασης στον χρόνο» αφιερωμένη στο περιοδικό «Μικρός Ήρως» φιλοξενείται στα Μουσεία του Παγκυπρίου. Τα εγκαίνια της έκθεσης έγιναν την Τετάρτη, 25 Φεβρουαρίου 2026. Η διοργάνωση της έκθεσης αποτέλεσε συνεργασία έξι φορέων που ένωσαν τις δυνάμεις τους για την ανάδειξη της ιστορίας και της πολιτιστικής επίδρασης του ελληνικού περιοδικού «Μικρός Ήρως»: του Ιδρύματος Σ.Ο.Φ.Ι.Α, που παρείχε σπάνια τεύχη και υλικό από τις συλλογές του, του ινστιτούτου Interstellar, του Οργανισμού «Παιδικό Μουσείο Κύπρου», των εκδόσεων «Μικρός Ήρως», του Σχολείου μας και της Εφορείας του. Στην έκθεση εκτέθηκαν συλλεκτικά τεύχη του Μικρού Ήρωα, μικρά αντικείμενα που χάριζε το περιοδικό στους αναγνώστες του και έργα 45 Ελλήνων καλλιτεχνών που δημιουργήθηκαν το 2023 με αφορμή τη συμπλήρωση των 70 χρόνων από την πρώτη έκδοση του περιοδικού.

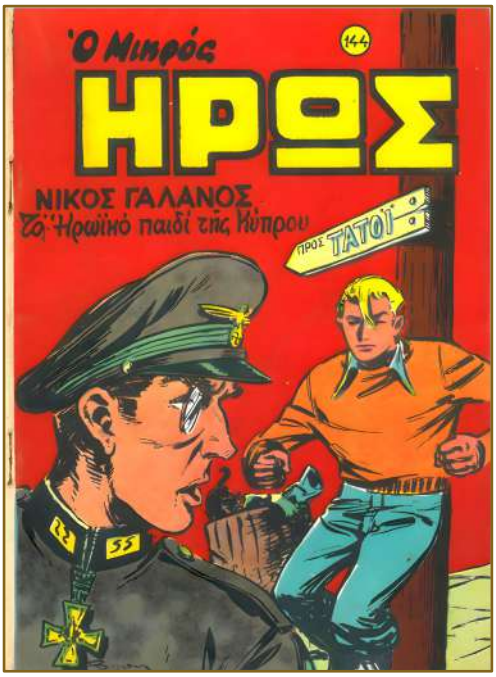
ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΜΙΚΡΟΣ ΗΡΩΣ; | Ο Στέλιος Ανεμοδουράς ήταν δημοσιογράφος, εκδότης και συγγραφέας του περιοδικού/κόμικς «Ο Μικρός Ήρως» που αφηγείται τις περιπέτειες μιας παρέας παιδιών που πολεμούν τους κατακτητές κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής. Κυκλοφόρησε για πρώτη φορά το 1953 κι αγαπήθηκε ιδιαίτερα από το νεανικό κοινό της εποχής. Κυκλοφόρησαν συνολικά 798 τεύχη μέχρι το 1968, όταν η κυκλοφορία του περιοδικού ανεστάλη λόγω της επιβολής του δικτατορικού καθεστώτος. Το 2023 συμπληρώθηκαν 70 χρόνια από την ημερομηνία της πρώτης κυκλοφορίας του περιοδικού. Οι ιστορίες συνδυάζουν δράση και αγωνία, παρουσιάζοντας πρότυπα θάρρους, αυτοθυσίας και φιλίας. Γνωστός ως «ο Μικρός ήρως», ο Γιώργος Θαλάσσης, ή αλλιώς παιδί-φάντασμα, ο φόβος κι ο τρόμος των Γερμανών, των Ιταλών, των Ιαπώνων και των Βουλγάρων ήταν ο πρωταγωνιστής στα τεύχη του Στέλιου Ανεμοδουρά στη μεταπολεμική Ελλάδα. Το παιδί-φάντασμα δεν ήταν ένα συνηθισμένο παιδί της ηλικίας του –ήταν, με τα σημερινά δεδομένα, ένας υπερήρωας. Τσάκιζε τους κακούς: τη Φροϊλάιν «Χ», τον «Σεϊτάν Αλαμάν», αμφότερους Γερμανούς(!), τον επονομαζόμενο «Βάτραχο» και τον Ιάπωνα κατάσκοπο Γιαμασούκο Κοτούλα! Έλυνε δύσκολους γρίφους, εξόντωνε τους κακούς με πολεμικές τέχνες, πιλόταρε ακόμα και αεροπλάνα. Μαζί με τους φίλους του, τον Σπίθα και την Κατερίνα, και με άλλους χαρακτήρες που εμφανίζονταν σε κάθε τεύχος, μπλέκονταν σε διάφορες φανταστικές περιπέτειες που εξήπταν τη φαντασία μικρών και μεγάλων αναγνωστών σε μια εποχή πολύ δύσκολη, όταν η Ελλάδα βγαίνει τραυματισμένη από τον πόλεμο και τον εμφύλιο που ακολουθεί. Μια εποχή που δεν προσέφερε σχεδόν καθόλου αναγνωστικά ή οπτικά ερεθίσματα.

ΕΚΕΙ ΟΠΟΥ Η ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΣΥΝΑΝΤΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ | Ο Μικρός Ήρως συνομίλησε με τα ιστορικά γεγονότα δημιούργησε ισχυρά πρότυπα και καθιερώθηκε ως εμβληματικό έντυπο της ελληνικής ποπ εκδοτικής ιστορίας. Παραμένει σημαντικός όχι μόνο για τη λογοτεχνική και ιστορική του αξία, αλλά και για τα διαχρονικά του μηνύματα.

Σε μια εποχή όπου πολιτικά φαντάσματα τα οποία ήταν θαμμένα για δεκαετίες αναδύονται ξανά στον δυτικό κόσμο, το πρότυπο της συνεργασίας και της αντίστασης ενάντια σε ό,τι απειλεί την ελευθερία και τη δικαιοσύνη αποκτά ένα επίκαιρο νόημα.

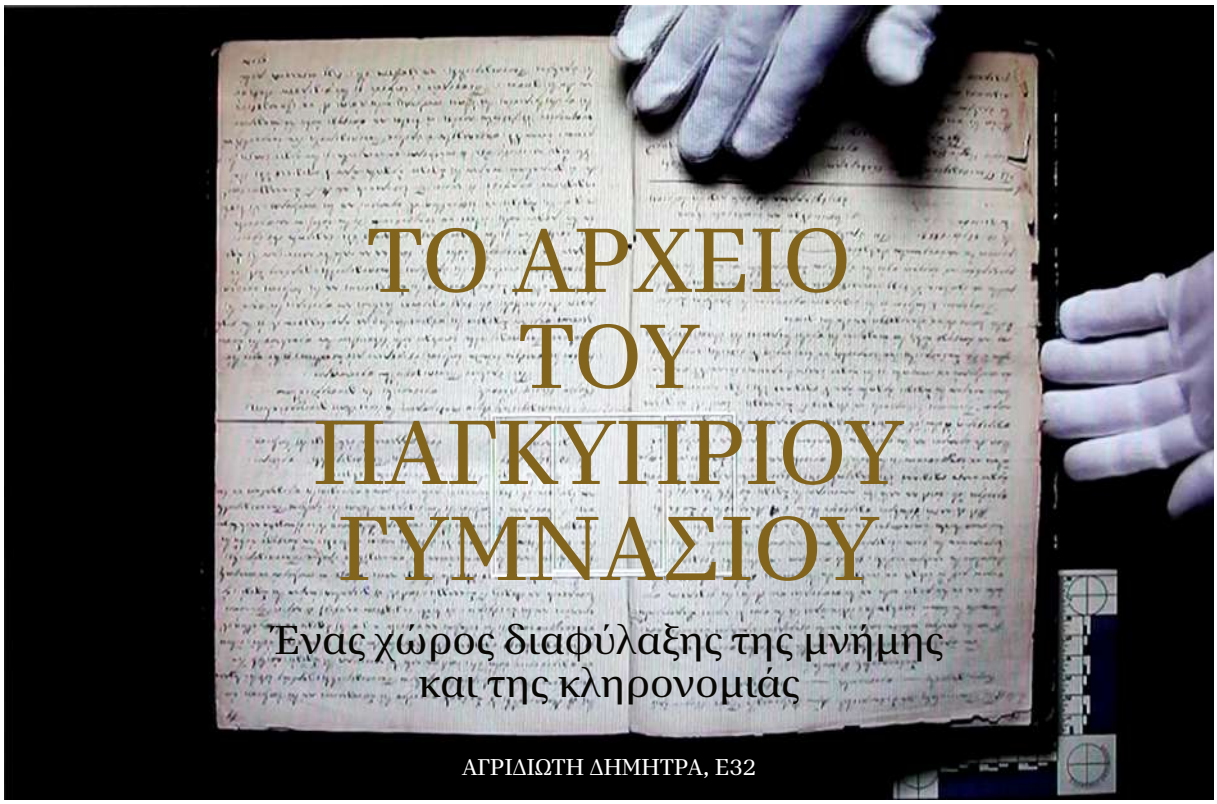
Ακόμη ένα γεγονός που κάνει τον Μικρό Ήρωα πλούσιο κομμάτι της ιστορίας είναι και ο λόγος του. Στη σημερινή εποχή κάθε εικόνα παραδίδεται έτοιμη μέσω μιας οθόνης νεκρώνοντας τη φαντασία, όμως τότε κάθε λέξη από τις σελίδες του βιβλίου έπαιρνε ζωή μέσα στη φαντασία του αναγνώστη.

ΚΑΙ ΚΥΠΡΙΟΣ ΗΡΩΣ! | Στο τεύχος 144 του Μικρού Ήρωα κάνει την εμφάνισή του για πρώτη φορά ο Νίκος Γαλανός (Νίκος από τη νίκη και Γαλανός, ομόχρωμος του Θαλάσση), το «Ηρωικό παιδί της Κύπρου», ένα ξανθό Κυπριωτόπουλο συνομήλικο του Γιώργου Θαλάσση, ο οποίος εντάσσεται στην παρέα του παιδιού-φαντάσματος. Μέσω αυτού του χαρακτήρα ο Στέλιος Ανεμοδουράς μπορούσε να περάσει μηνύματα ομοψυχίας και συμπαράστασης στα παιδιά της Κύπρου, τα οποία τότε υπέφεραν τα δεινά της Αγγλικής κατοχής και μάχονταν για τη δική τους απελευθέρωση. Μέσα στα βιβλία του Μικρού Ήρωα οι «Γερμανοί» έγιναν «Άγγλοι» και ο παραλληλισμός ήταν φανερός. Ο Γιώργος Θαλάσσης θα σώσει τον Τσώρτσιλ κι όταν εκείνος τον ρωτάει τι θέλει για αμοιβή, ο Μικρός Ήρως απαντά: «Την Κύπρο!» Οι Άγγλοι απαγόρευσαν την κυκλοφορία του περιοδικού, προσπαθώντας να μειώσουν ακόμα πιο πολύ την αντίσταση στην Κύπρο. Ο συγγραφέας μετά από ένα τεύχος, όπου παρουσίαζε τον Άγγλο αξιωματικό ύποπτο για προδοσία, κι ένα παρ' ολίγον διπλωματικό επεισόδιο μεταξύ Ελλάδας και Μ. Βρετανίας, αναγκάστηκε να υποχωρήσει: ο Νίκος Γαλανός έπρεπε να αποσυρθεί και πράγματι έφυγε με έναν ηρωικό θάνατο, για να σώσει τον Θαλάσση και την Κατερίνα από τους Γερμανούς!

72 χρόνια Αντίσταση στον Χρόνο
Ο Μικρός ΗΡΩΣ
Μικρός Ήρως:
72 χρόνια Αντίσταση στον Χρόνο
ΙΔΡΥΜΑ ΣΟΦΙΑ
Σύνδεσμος Οργανωμένων Φιλολογικών

ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

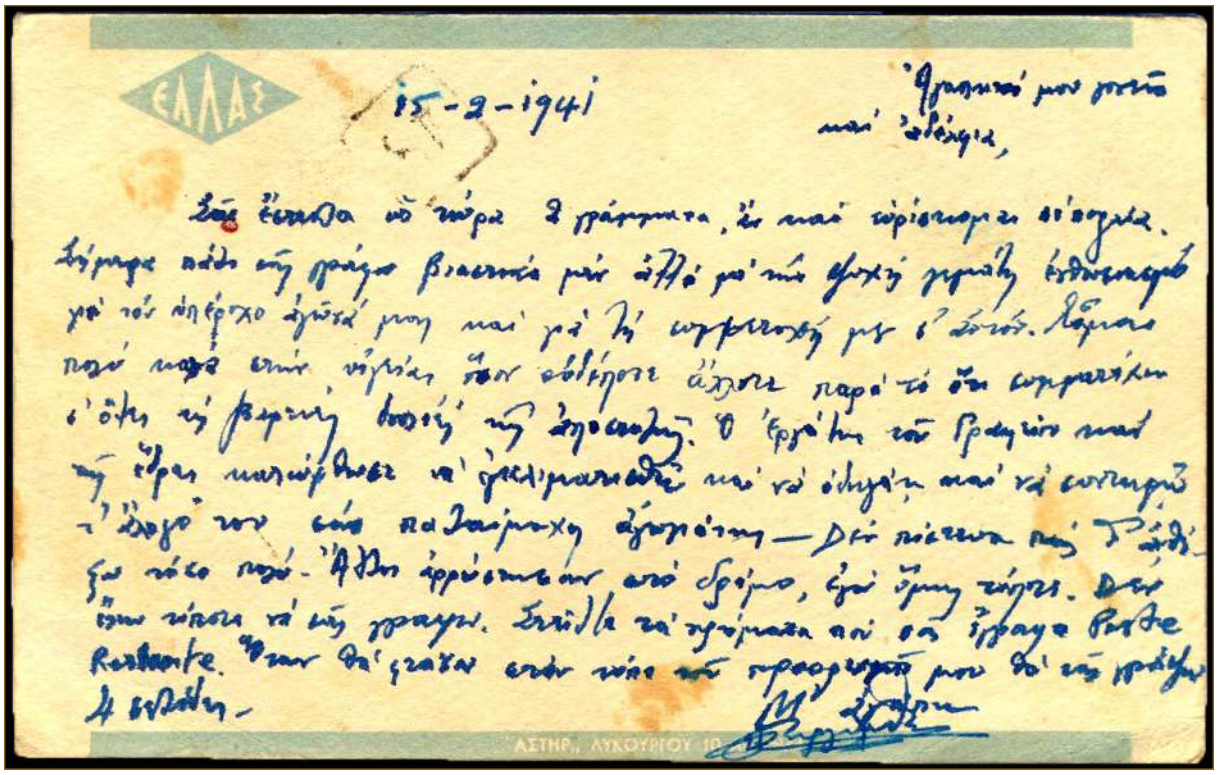
Ένας χώρος διαφύλαξης της μνήμης και της κληρονομιάς

ΑΓΡΙΔΙΩΤΗ ΔΗΜΗΤΡΑ, Ε32

Μέσα στη μακραίωνη ιστορία του Παγκυπρίου Γυμνασίου, τα διάφορα έγγραφα του Σχολείου φυλάσσονταν για σκοπούς αναφοράς και ελέγχου. Έτσι, μαθητολόγια, διοικητικά έγγραφα, χειρόγραφα εκπαιδευτικά βιβλία και άλλα, σταδιακά δημιούργησαν ένα ογκώδες υλικό που αποτέλεσε τη βάση του σημερινού Αρχείου του Παγκυπρίου Γυμνασίου, το οποίο στεγάζεται σε ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα.

Η ΜΝΗΜΗ ΑΠΟΚΤΑ ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ | Η σχολική χρονιά 2016-2017 υπήρξε καθοριστική για το Αρχείο του Σχολείου, καθώς σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας και το Ινστιτούτου Ερευνών Κύπρου, ξεκίνησε η διαδικασία ψηφιοποίησης, με στόχο τη διαφύλαξη και την ψηφιακή καταχώριση των πολύτιμων αρχείων και συλλογών του Παγκυπρίου Γυμνασίου. Η εν λόγω προσπάθεια κρίθηκε επιβεβλημένη και για σκοπούς μελέτης, έρευνας και διάχυσης στο διαδίκτυο του πλούτου της πολιτιστικής κληρονομιάς που διαθέτει το Σχολείο στο Αρχείο και τα Μουσεία του. Αυτό επιστεγάστηκε και με τη δημιουργία της διαδικτυακής πλατφόρμας. Οι καθηγητές Φωτογραφικής Τέχνης, κ. Έλενα Παϊσίου και κ. Χάρης Ζεβλάρης, έπειτα από ειδική επιμόρφωση στο Κέντρο Επιστήμης και Τεχνολογίας για την Αρχαιολογία και την Πολιτιστική Κληρονομιά του Ινστιτούτου Ερευνών Κύπρου ανέλαβαν αυτή τη σημαντική ευθύνη.

Μεγάλο μέρος του Αρχείου αποτελεί το ιστορικό υλικό που διασώζεται μέχρι σήμερα, το οποίο περιλαμβάνει διάφορες πρωτογενείς πηγές, χειρόγραφα έγγραφα, κατάστιχα, συλλογές έργων τέχνης, απομνημονεύματα και ημερολόγια αγωνιστών του 1955-1959. Επιπλέον, σε αυτό διαφυλάσσονται βραβεία, υποτροφίες, διαγωνισμοί, ημερολόγια, πρακτικά συνεδριάσεων διαφόρων σωμάτων, ειδικοί έλεγχοι, μητρώα, εκδρομές/επισκέψεις, επιθεωρήσεις, ποινολόγια, μαθητολόγια, πιστοποιητικά σπουδών και πολλά βιβλία: εξετάσεων, ανεξετάσεων, εξεταστέας ύλης, διδαχθείσας ύλης, ανακοινώσεων, πρωτοκόλλησης κ.ά.

ΑΝΑΣΥΝΘΕΤΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Σημαντικό ιστορικό κειμήλιο του Αρχείου αποτελεί ο «Κώδιξ Σχολείων Λευκωσίας», ο οποίος περιέχει πρακτικά εργασιών διοίκησης και λειτουργίας σχολείων της Λευκωσίας. Η ψηφιοποίηση του βιβλίου αυτού αυξάνει τη γνώση του κοινού σε θέματα εκπαιδευτικής ιστορίας και παγιώνει το μέλλον του Αρχείου του Σχολείου. Ο «Κώδικας Σχολείων Λευκωσίας» αποτέλεσε την αρχή ενός μεγάλου έργου, αφού ήταν το πρώτο έγγραφο το οποίο ψηφιοποιήθηκε για τα ηλεκτρονικά αρχεία του Σχολείου. Άλλα σημαντικά ιστορικά έγγραφα είναι τεκμήρια από την ίδρυση της «Ελληνικής Σχολής» και την ίδρυση του τμήματος θηλέων τη σχολική χρονιά 1935-1936.

ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΔΡΟ ΣΤΗΝ ΑΠΑΘΑΝΑΤΙΣΗ

Η ψηφιοποίηση αρχίζει με τη φωτογράφιση του υλικού. Η κάμερα τοποθετείται σε κατάλληλη θέση λήψης, ενώ για την επίτευξη υψηλής ευκρίνειας εφαρμόζεται στο πάνω μέρος του εγγράφου ειδικό μουσειακό γυαλί. Στη συνέχεια, μέσω εξειδικευμένου λογισμικού στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, πραγματοποιούνται οι απαραίτητες ρυθμίσεις της φωτογραφικής μηχανής, ώστε το αντικείμενο να αποτυπώνεται σωστά στο κάδρο. Ακολουθεί προσεκτικός φωτισμός του θέματος με κατάλληλη φωτομέτρηση και δοκιμαστικές λήψεις, με σκοπό τη βελτιστοποίηση του αποτελέσματος.

Η συγκεκριμένη διαδικασία είναι απαραίτητη για την αποφυγή σκιάς, αντανάκλασης ή σκοτεινού σημείου στο υπό φωτογράφιση υλικό. Κατά τη διαδικασία, λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα, τόσο για την προστασία του αντικειμένου όσο και για τη διασφάλιση της ποιότητας του τελικού ψηφιακού αποτελέσματος.

Παράλληλα, φιλόλογοι του Σχολείου μας μελετούν προσεκτικά τα αρχεία, δίνουν τίτλους και γράφουν ένα κατατοπιστικό σημείωμα για το κάθε αρχείο ξεχωριστά, για την καλύτερη ενημέρωση του χρήστη.

Η ΔΙΟΠΤΡΑ ΤΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΗ | Το ψηφιακό υλικό αναρτάται στην πλατφόρμα της Ψηφιακής Βιβλιοθήκης Κυπριακού Πολιτισμού του Ινστιτούτου Κύπρου «Διόπτρα» (https://pg.cyi.ac.cy/ | QR CODE), όπου ο χρήστης μπορεί να εντοπίσει το αρχείο που τον ενδιαφέρει, να το προβάλει σε πλήρη οθόνη, να μεγεθύνει ή να σμικρύνει την εικόνα ή ακόμα να εστιάσει σε ένα συγκεκριμένο σημείο. Μπορεί, επίσης, να προχωρήσει σε επεξεργασία της εικόνας με ποικίλους τρόπους, όπως να υπογραμμίσει στοιχεία που τον ενδιαφέρουν, να προσθέσει σύμβολα σημειώσεων, να εισαγάγει πλαίσιο. Παράλληλα, δίνεται η δυνατότητα μέτρησης των διαστάσεων του αντικειμένου και αποθήκευσης της εικόνας.

Μέχρι στιγμής έχει ψηφιοποιηθεί αρκετό αρχειακό υλικό, όπως ο Κώδικας της Εκπαίδευσης, οι επιστολές των αδελφών Γεωργιάδη, Μιλτιάδη και Ροδίωνα, ένα μέρος από την οργανοθήκη, μεγάλο μέρος του περιοδικού του Σχολείου «Μαθητική Εστία» καθώς και των Επετηρίδων. Έχουν φωτογραφηθεί και ψηφιοποιηθεί, επίσης, αρκετοί χώροι του Παγκυπρίου Γυμνασίου (π.χ. η ιστορική κρύπτη) και ένα μεγάλο μέρος των εκθεμάτων των Μουσείων του Σχολείου μας.

Όπως αντιλαμβάνεται κανείς, το Αρχείο του Παγκυπρίου Γυμνασίου αποτελεί εθνικό πλούτο και προσφέρει μεγάλη υπηρεσία με στόχο τη διαφύλαξη του πολύτιμου θησαυρού του Σχολείου. Η συνέχιση του σπουδαίου αυτού έργου είναι βέβαιο ότι θα συμβάλει αδιαμφισβήτητα στη διατήρηση μεγάλου μέρους της πνευματικής, πολιτιστικής και εκπαιδευτικής κληρονομιάς της Κύπρου.

ΠΗΓΕΣ

https://www.digital-herodotus.eu/archive/photo-archive/photo/903/
https://paideia-news.com/ypografike-mnimonio-synantilipsis-gia-fylaksi-toy-arxeioy-toy-pagkyprioy-gymnasioy25176
https://enimerosi.moec.gov.cy/archeia/1/ypp13783a
https://www.alphanews.live/cyprus/pagkyprio-gymnasio-kai-institouto-kyprou-ananeosan-mnimonio-synantilipsis/

Η ΚΡΥΠΤΗ ΣΤΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

Η Κρύπτη των Φιλικών

ΝΕΦΕΛΗ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, Δ31

Η ιστορική Κρύπτη του Σχολείου δεν είχε πάντοτε τη μορφή που παρουσιάζει στη σύγχρονη εποχή.

Πριν από περίπου έξι αιώνες, κατά τη διάρκεια της Φραγκοκρατίας, Βενεδικτίνοι μοναχοί κατασκεύασαν έναν υπόγειο, καμαροσκεπή και επιβλητικό θάλαμο, ο οποίος πιθανότατα χρησιμοποιούνταν ως στέρνα ή χώρος αποθήκευσης κρασιού. Με το πέρασμα του χρόνου και προς το τέλος της περιόδου αυτής, ο χώρος πέρασε στην Ορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου, ενώ το 1720 ο Αρχιεπίσκοπος εγκαταστάθηκε σε γειτονικό κτήριο, γνωστό σήμερα ως «Παλιό Αρχιεπισκοπικό Μέγαρο». Στις αρχές του 16ου αιώνα, πάνω από την Κρύπτη απλωνόταν ένας ήσυχος κήπος με την οικία του μοναχού Ιωαννίκιου, ενώ ο υπόγειος χώρος παρέμενε αφανής, συνεχίζοντας να λειτουργεί «μυστικά». Σύμφωνα με προφορικές μαρτυρίες, στην περίοδο της Τουρκοκρατίας, φαίνεται πως συνδεόταν με υπόγειες σήραγγες με την Αρχιεπισκοπή και άλλα σημεία της πόλης, διατηρώντας έναν κρυφό και ιδιαίτερο ρόλο.

Το 1808, επηρεασμένος από τα ιδεώδη του Ευρωπαϊκού Διαφωτισμού, ο Ιωαννίκιος δώρισε την οικία του για την ίδρυση σχολείου, με στόχο τη μόρφωση των υπόδουλων νέων και την καλλιέργεια του ελληνικού πνεύματος. Έτσι, άρχισε η διδασκαλία των ελληνικών γραμμάτων, η οποία ενισχύθηκε το 1812, όταν ο Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός ίδρυσε στον ίδιο χώρο την Ελληνική Σχολή, που αργότερα εξελίχθηκε στο Παγκύπριον Γυμνάσιον. Την ίδια εποχή, οι ιδέες της ελευθερίας και της εθνικής αφύπνισης έφταναν και στην Κύπρο, με μέλη της Φιλικής Εταιρείας να επισκέπτονται μυστικά το νησί και να φιλοξενούνται στον χώρο της Ελληνικής Σχολής. Έτσι, η Κρύπτη συνδέθηκε άμεσα με τους εθνικούς αγώνες και καθιερώθηκε ως «Κρύπτη των Φιλικών», αποκτώντας ιδιαίτερη ιστορική και συμβολική σημασία.

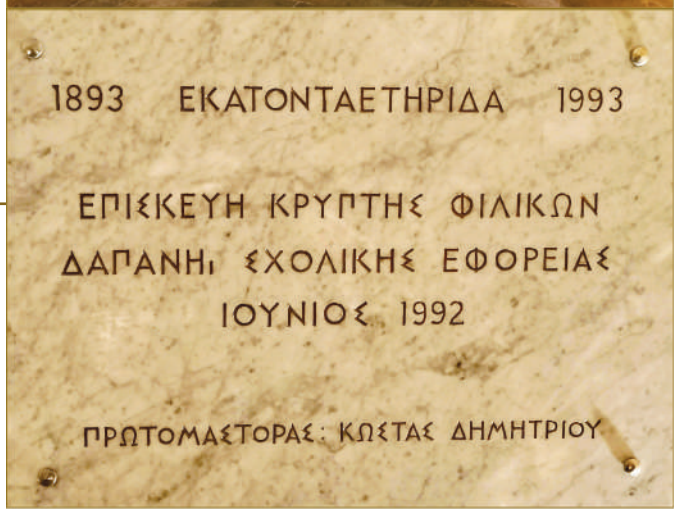

Στη νεότερη εποχή, η Κρύπτη αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον και συμβολισμό. Στις 9 Ιουλίου 1954, ανήμερα της επετείου του απαγχονισμού του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού, τοποθετήθηκε στον δυτικό τοίχο αναμνηστική πλάκα προς τιμήν της φιλοξενίας των Φιλικών στον χώρο αυτό, ενώ αργότερα προστέθηκε φωτογραφία του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού ως ένδειξη βαθιάς ευγνωμοσύνης στο πρόσωπό του.

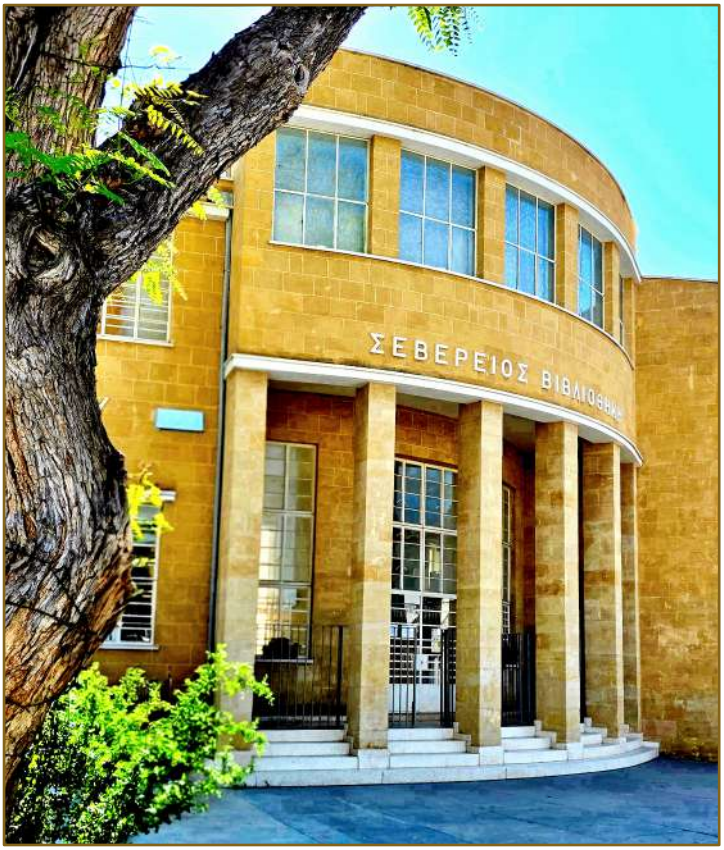
Η φθορά του χρόνου, ωστόσο, προκάλεσε σοβαρές ζημιές στον χώρο, οδηγώντας την Κρύπτη σε επικίνδυνη κατάσταση και απειλώντας τη στατικότητά της. Η αποκατάστασή της υπήρξε ιδιαίτερα απαιτητική, τόσο οικονομικά όσο και τεχνικά, αλλά κατέστη δυνατή χάρη στη στήριξη της Εφορείας Ελληνικών Εκπαιδευτηρίων Λευκωσίας και την αφοσιωμένη εργασία του έμπειρου τεχνίτη Κώστα Δημητρίου. Με επιμονή, μεράκι και σεβασμό στην ιστορία, η Κρύπτη αναστηλώθηκε και διατηρήθηκε ζωντανή.

Η Κρύπτη αποτελεί
έναν ιερό
και διαχρονικό
χώρο μνήμης,
που συμβολίζει
την παιδεία,
την ιστορία
και τους αγώνες
του κυπριακού ελληνισμού.

Σήμερα, η Κρύπτη αποτελεί έναν ιερό και διαχρονικό χώρο μνήμης, που συμβολίζει την παιδεία, την ιστορία και τους αγώνες του κυπριακού ελληνισμού. Για μένα, η Κρύπτη του Παγκυπρίου Γυμνασίου δεν αποτελεί απλώς έναν ακόμη χώρο του Σχολείου, αλλά έναν τόπο με βαθύτερη και ουσιαστικότερη σημασία. Κάθε φορά που βρίσκομαι εκεί, αισθάνομαι πως η ατμόσφαιρα μεταβάλλεται και ο χρόνος κυλά διαφορετικά, πιο αργά και πιο γαλήνια. Πρόκειται για έναν χώρο που σε καλεί να σκεφτείς, να θυμηθείς και να συνδεθείς με το παρελθόν. Η σιωπή που τον περιβάλλει δεν είναι κενή, αλλά γεμάτη από την αόρατη παρουσία της ιστορίας και των ανθρώπων που πέρασαν από αυτόν. Μέσα σε αυτή τη μοναδική αίσθηση, γεννιέται ένα βαθύ συναίσθημα σεβασμού, αλλά και μια ιδιαίτερη οικειότητα, σαν να αποτελεί κανείς μέρος αυτής της αδιάκοπης ιστορικής συνέχειας. Είναι, τελικά, ένας χώρος που δύσκολα περιγράφεται με λόγια, γιατί η πραγματική του αξία βρίσκεται σε όσα μάς αφήνει να αισθανθούμε μέσα του.

ΣΕΒΕΡΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ζωντανός φορέας της πνευματικής συνέχειας του Παγκυπρίου Γυμνασίου

ΝΙΚΟΛΑΣ ΜΠΕΗΣ, Δ11

Η Σεβέρειος Βιβλιοθήκη αποτελεί μία από τις πολυτιμότερες βιβλιοθήκες στην Κύπρο, με μοναδικό υλικό, πλούσιες συλλογές και τη δική της ιστορία. Στους χώρους της φυλάσσονται παλαίτυπα, κυπρολογικό υλικό, χειρόγραφα, περιοδικά και εφημερίδες, καθώς και εκδόσεις των τελευταίων εκατό ετών, οι οποίες διατίθενται προς δανεισμό.

Η βιβλιοθήκη του Παγκυπρίου Γυμνασίου άρχισε τη λειτουργία της ήδη το 1812, με την έναρξη της λειτουργίας της Ελληνικής Σχολής, που το 1893 μετεξελίχθηκε σε εξατάξιο Γυμνάσιο και το 1896 ονομάστηκε Παγκύπριον Γυμνάσιον. Ο ιδρυτής της τότε Ελληνικής Σχολής, Εθνομάρτυρας Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός, δημιούργησε μια μικρή βιβλιοθήκη που περιλάμβανε θεολογικά έργα, εκδόσεις αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων, καθώς και ορισμένα χειρόγραφα. Από την ίδρυσή της και εξής, η βιβλιοθήκη εμπλουτιζόταν σταδιακά με αξιόλογο υλικό, κυρίως μέσω δωρεών. Δυστυχώς, η βιβλιοθήκη καταστράφηκε από πυρκαγιά μαζί με ολόκληρο το σχολικό κτήριο το 1920, έτσι το πολύτιμο υλικό της χάθηκε.

Το 1927, ο Γυμνασιάρχης Ιωάννης Ιωαννίδης ίδρυσε νέα βιβλιοθήκη, η οποία εμπλουτίστηκε με συνδρομές των μαθητών και δωρεές των πολιτών. Παράλληλα, δημιουργήθηκε βιβλιοθήκη και στο Παρθεναγωγείο Φανερωμένης.

Το 1943, με αφορμή τη συμπλήρωση 50 χρόνων από την ανακήρυξη του Σχολείου σε ισότιμο με τα ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, οργανώθηκε έρανος μεταξύ αποφοίτων και φίλων του Παγκυπρίου Γυμνασίου για την ανέγερση ειδικού κτηρίου βιβλιοθήκης, αφού ο τότε Γυμνασιάρχης, Κωνσταντίνος Σπυριδάκις, θεωρούσε τη σχολική βιβλιοθήκη αναγκαίο μορφωτικό αγαθό για τους μαθητές. Κύριος ευεργέτης υπήρξε ο Δημοσθένης Σεβέρης, ο οποίος προχώρησε σε σημαντικές χρηματικές δωρεές. Σε ένδειξη ευγνωμοσύνης, η σχολική εφορεία αποφάσισε ομόφωνα να δοθεί στη βιβλιοθήκη το όνομά του και να αναρτηθεί η εικόνα του ως ευεργέτη. Οι δωρεές του αυξήθηκαν σταδιακά, με τον ίδιο να θέτει ως όρο την εξεύρεση κατάλληλου χώρου για την ανέγερση του κτηρίου.

Το 1947 άρχισε να κτίζεται το κτήριο της Σεβερείου Βιβλιοθήκης, της οποίας τα εγκαίνια τελέστηκαν στις 13 Μαρτίου του 1949. Τότε, σύμφωνα με την Εφημερίδα «Ελευθερία» (της 15ης Μαρτίου 1949), ο Δημοσθένης Σεβέρης παρέδωσε τα κλειδιά στον Πρόεδρο της Σχολικής Εφορείας Λευκωσίας Θεμιστοκλή Δέρβη. Η εφημερίδα «Έθνος» της 13ης Μαρτίου 1949 περιγράφει τη βιβλιοθήκη ως εξής:

«Η μεγάλη αίθουσα, η ουσιαστική δηλαδή βιβλιοθήκη, είναι ευρύχωρος, δυναμένη να περιλάβει εκατοντάδας χιλιάδας τόμους. Τα διάφορα έπιπλα είναι πολυτελέστατα, και ο φωτισμός της αιθούσης καλαισθητικός και αρτιώτατος[...]. Κάτωθεν της βιβλιοθήκης υπάρχει ετέρα μεγάλη αίθουσα η οποία θα στεγάσει το Μουσείο του Γυμνασίου και η οποία ανηγέρθη από τους εράνους της Πεντηκονταετηρίδος του σχολείου».

Η Μαρούλα Βιολάρη σε άρθρο της με τίτλο «Σεβέρειος Βιβλιοθήκη» στο περιοδικό Times of Cyprus καταγράφει ότι κατά την έναρξη λειτουργίας της, η Βιβλιοθήκη διέθετε περίπου 13.000 τόμους και στους χώρους της μπορούσαν να διαβάσουν ταυτόχρονα περίπου 100 μαθητές. Υπήρχε γραφείο βιβλιοθηκάριου, αποθηκευτικός χώρος, καθώς και ειδική αίθουσα για τους καθηγητές, όπου εκτίθεντο δωρεές με σπάνιες εκδόσεις και αναγραφή του ονόματος κάθε δωρητή πάνω από τις προθήκες. Τη διεύθυνση της βιβλιοθήκης ασκούσε εξαμελής επιτροπή, βάσει του καταστατικού της. Πρόεδρος της επιτροπής ήταν ο εκάστοτε γυμνασιάρχης.

Όπως αναφέρει ο Γιώργος Ιακώβου, στηριζόμενος στο Αρχείο του Σχολείου:

«Ο Σπυριδάκις κατά τη λογοδοσία του τον Ιούλιο του 1949 έκανε ιδιαίτερη μνεία στη Σεβέρειο, σημειώνοντας ότι από την ημέρα της λειτουργίας της μεγάλος αριθμός μελετητών την επισκέπτεται, ενώ το πιο σημαντικό ήταν ότι πάρα πολλοί μαθητές παραμένουν σε αυτή πολλές ώρες προκειμένου να μελετήσουν».

Η Σεβέρειος Βιβλιοθήκη, ως κεντρικός πνευματικός χώρος του Παγκυπρίου Γυμνασίου, συνδέθηκε άμεσα και με τα γεγονότα της περιόδου του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα του 1955-1959. Στις 27 Ιανουαρίου 1956, η στέγη της βιβλιοθήκης μετατράπηκε σε σημείο οχύρωσης από μαθητές, οι οποίοι είχαν συγκεντρώσει από την προηγούμενη ημέρα πέτρες, ξύλα από σπασμένα ράφια, μπουκάλια και κεραμίδια από τον χώρο του σχολείου, όπου εκτελούνταν οικοδομικές εργασίες. Με την άφιξη Άγγλων στρατιωτών και Τούρκων επικουρικών ξέσπασε η σύγκρουση. Η ένταση και η μαζική συμμετοχή των μαθητών προκάλεσαν την άμεση αντίδραση των αποικιακών αρχών, οι οποίες προχώρησαν στο κλείσιμο του Σχολείου και στην έκδοση διατάγματος διαγραφής του από το Μητρώο των Σχολών Μέσης Παιδείας.

Τα τελευταία χρόνια η Σεβέρειος Βιβλιοθήκη έχει αποκτήσει ξεχωριστή πνευματική δράση: Τον Μάρτιο του 2022 λειτούργησε το «Κέντρο Κλασικών Σπουδών και Ελληνικών Γραμμάτων» στη Σεβέρειο Βιβλιοθήκη, το οποίο έχει ως στόχο τη μύηση των μαθητών/τριών στη μελέτη και στην έρευνα μέσα από τις εκδόσεις και τις πρωτότυπες πηγές τη Βιβλιοθήκης. Παράλληλα, τα τελευταία δύο χρόνια διοργανώνονται δράσεις προώθησης της φιλαναγνωσίας σε παιδιά και εφήβους σε συνεργασία με γνωστούς Κύπριους συγγραφείς.

Η Σεβέρειος Βιβλιοθήκη αποτελεί έναν ζωντανό φορέα της ιστορικής μνήμης και της πνευματικής συνέχειας του Παγκυπρίου Γυμνασίου. Ξεπερνώντας καταστροφές και δοκιμασίες, παραμένει σημείο αναφοράς για το Σχολείο μας και απόδειξη της διαχρονικής συμβολής του στην πολιτιστική κληρονομιά της Κύπρου.

ΠΗΓΕΣ | Γιώργος Ιακώβου. (2025). «Η πορεία του Σπυριδάκι μέσα στην ιστορία: πτυχές της δράσης του έως το 1959» [Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή]. Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου. | Εφημερίδα «Ελευθερία», Λευκωσία 15 Μαρτίου 1949. Εφημερίδα «Έθνος», Λευκωσία 13 Μαρτίου 1949. | Μαρούλα Βιολάρη. (1958). «Σεβέρειος Βιβλιοθήκη», Times of Cyprus, τόμ. Β΄, τεύχ. 23, Λευκωσία, σ. 9.

Η ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΠΥΡΙΔΑΚΙ ΣΤΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Χώρος Μνήμης, Παιδείας και Πνευματικού Λόγου

ΙΟΛΗ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ, Δ21

Σε κάθε σχολείο υπάρχουν χώροι που ξεπερνούν τον καθαρά λειτουργικό τους ρόλο και αποκτούν ιδιαίτερη συμβολική σημασία. Είναι χώροι που συνδέονται με την ιστορία, τη μνήμη και τις αξίες της εκπαιδευτικής κοινότητας. Στο Σχολείο μας, το Παγκύπριον Γυμνάσιον Λευκωσίας, ένας τέτοιος χώρος είναι η Αίθουσα Σπυριδάκι. Δεν πρόκειται απλώς για μια αίθουσα εκδηλώσεων, αλλά για έναν τόπο πνευματικής συνάντησης που διατηρεί ζωντανή την παρακαταθήκη ενός ανθρώπου αφιερωμένου στην παιδεία και τον λόγο.

Η Αίθουσα Σπυριδάκι αποτελεί έναν σημαντικό χώρο πνευματικής έκφρασης και συλλογικής δραστηριότητας, συνδυάζοντας την ιστορική παράδοση με τη σύγχρονη λειτουργικότητα. Στον χώρο αυτό φιλοξενούνται εκδηλώσεις, ομιλίες, παρουσιάσεις και πολιτιστικές δράσεις που ενισχύουν τον παιδευτικό ρόλο του Σχολείου και προάγουν τον διάλογο και τη δημιουργική σκέψη. Η σημασία της αίθουσας δεν περιορίζεται στη χρήση της, αλλά συνδέεται ουσιαστικά με την πολιτιστική ταυτότητα του Σχολείου.

Το όνομα που φέρει η αίθουσα παραπέμπει στον Κωνσταντίνο Σπυριδάκι, φιλόλογο και πνευματικό άνθρωπο, με σημαντική προσφορά στον χώρο της εκπαίδευσης και της γραφής. Η ονομασία της αίθουσας προς τιμήν του δεν αποτελεί μια απλή συμβολική πράξη, αλλά μια ουσιαστική αναγνώριση του έργου και των αξιών που υπηρέτησε. Υπήρξε, αρχικά, καθηγητής στο Παγκύπριον Γυμνάσιον Λευκωσίας και στη συνέχεια επί σειρά ετών (1936-1960) διετέλεσε Γυμνασιάρχης σε αυτό το ιστορικό Σχολείο, πριν γίνει ο πρώτος Υπουργός Παιδείας της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ο Κωνσταντίνος Σπυριδάκις υπήρξε βαθιά συνδεδεμένος με την παιδεία και ιδιαίτερα με την ελληνική γλώσσα, την οποία αντιμετώπιζε ως θεμέλιο πολιτισμού και ελευθερίας. Ως εκπαιδευτικός, δεν περιορίστηκε στη μετάδοση γνώσεων, αλλά επιδίωκε τη διαμόρφωση σκεπτόμενων και υπεύθυνων ανθρώπων. Πίστευε ότι η εκπαίδευση οφείλει να καλλιεργεί την κριτική σκέψη, τη γλωσσική ευαισθησία και τη συνειδητή σχέση του μαθητή με τον λόγο και την ιστορία.

Η παιδαγωγική του στάση χαρακτηριζόταν από ανθρωπιστικό και δημοκρατικό πνεύμα. Αντιτασσόταν στον δογματισμό και στις έτοιμες απαντήσεις, προβάλλοντας την ανάγκη για ελεύθερη σκέψη και ουσιαστικό διάλογο. Για τον ίδιο, η παιδεία αποτελούσε πράξη ευθύνης απέναντι στον άνθρωπο και την κοινωνία, αλλά και βασικό μέσο καλλιέργειας της εθνικής και πολιτισμικής συνείδησης.

Η δράση του Κωνσταντίνου Σπυριδάκι δεν περιορίστηκε στον χώρο της σχολικής αίθουσας, αλλά εκφράστηκε και μέσα από τη δημόσια παρέμβασή του στα ζητήματα της παιδείας. Σε μια κρίσιμη ιστορική περίοδο για την Κύπρο, συμμετείχε ενεργά στον προβληματισμό γύρω από τον προσανατολισμό της εκπαίδευσης, καταθέτοντας απόψεις για τον ρόλο του σχολείου σε μια δημοκρατική κοινωνία. Μέσα από άρθρα και κείμενά του ανέδειξε την ανάγκη για μια παιδεία που δεν λειτουργεί ως μηχανισμός συμμόρφωσης, αλλά ως χώρος ελευθερίας, ευθύνης και πνευματικής καλλιέργειας. Υποστήριξε την εκπαιδευτική ανανέωση και την ουσιαστική σύνδεση της γνώσης με την κοινωνική πραγματικότητα, τονίζοντας ότι η παιδεία οφείλει να υπηρετεί τον άνθρωπο και όχι συγκυριακές σκοπιμότητες. Η στάση αυτή επιβεβαιώνει τον ρόλο του ως ενεργού πνευματικού ανθρώπου, που αντιλαμβανόταν την εκπαίδευση ως βασικό πυλώνα δημοκρατίας και πολιτισμού.

Παράλληλα με το εκπαιδευτικό του έργο, ο Κωνσταντίνος Σπυριδάκις ανέπτυξε αξιόλογη συγγραφική δραστηριότητα. Μέσα από τα κείμενά του εξέφρασε τον προβληματισμό του για την παιδεία, τον ρόλο του πνευματικού ανθρώπου και τη θέση της Ελλάδας ως πολιτισμικού και αξιακού οράματος. Η γραφή του δεν είχε χαρακτήρα στείρας ιδεολογίας, αλλά λειτουργούσε ως στοχαστικός λόγος, συνδεδεμένος άμεσα με την εκπαιδευτική του αποστολή. Για τον ίδιο, η γραφή και η διδασκαλία αποτελούσαν αλληλένδετες μορφές προσφοράς.

Η συνολική του στάση ζωής, που συνδύαζε τη γνώση με το ήθος και τη θεωρία με την πράξη, εξηγεί τον λόγο για τον οποίο η σχολική κοινότητα επέλεξε να τιμήσει τη μνήμη του. Η Αίθουσα Σπυριδάκι λειτουργεί σήμερα ως συμβολική συνέχεια του έργου του, φιλοξενώντας δραστηριότητες λόγου και πολιτισμού που αντανακλούν τις αξίες που υπηρέτησε.

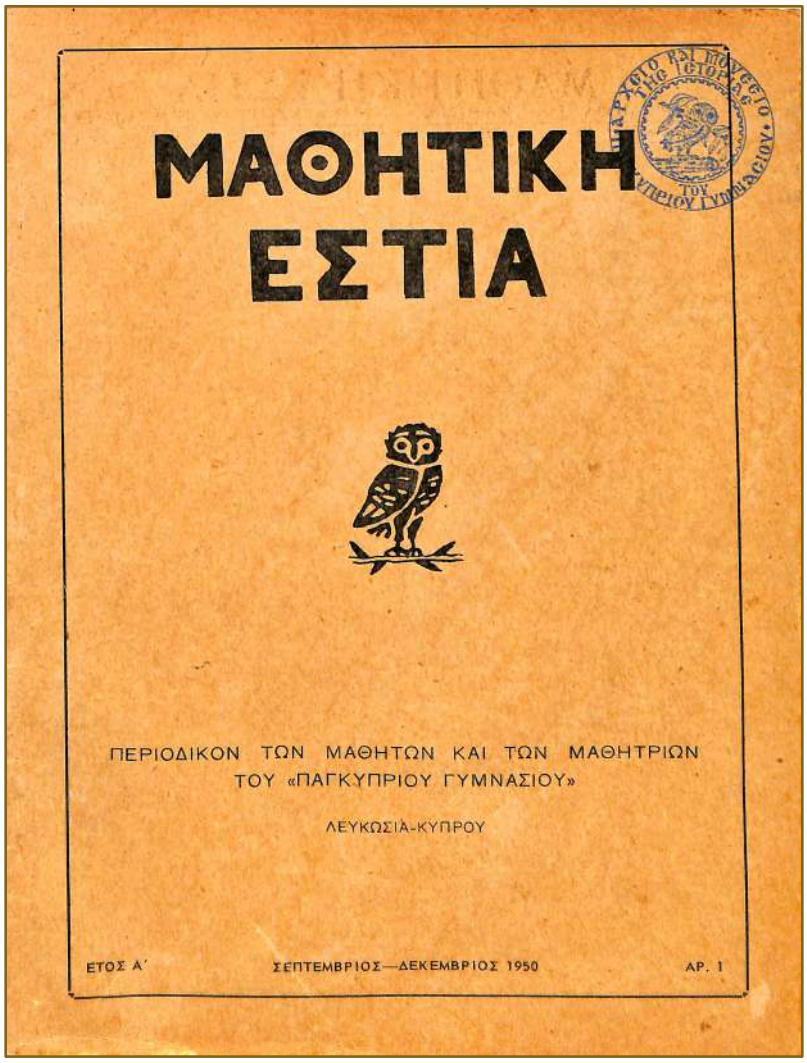
Η Αίθουσα Σπυριδάκι στο Παγκύπριον Γυμνάσιον Λευκωσίας δεν είναι απλώς ένας χώρος συγκεντρώσεων. Είναι ένας ζωντανός φορέας μνήμης και παιδείας, που υπενθυμίζει τον ουσιαστικό ρόλο του Σχολείου στη διαμόρφωση ελεύθερων και υπεύθυνων πολιτών. Μέσα από το όνομά της και τη λειτουργία της, διατηρεί ζωντανό το πνεύμα και τις αξίες του Κωνσταντίνου Σπυριδάκι, αποτελώντας σημείο αναφοράς για τις παρούσες και τις επόμενες γενιές μαθητών.

ΠΗΓΗ | Προδρόμου, Π. (2026). Κωνσταντίνος Σπυριδάκις: Ελλάδα το όνειρό μου και η γραφή μου. Εκπαιδευτική Αλλαγή, 41, σ. 2–3, 18.

Τὸ μαθητικὸν τοῦτο περιοδικόν φιλοδοξεῖ νὰ ἀποβῇ πραγματικά ἡ «ἑστία» τῶν μαθητῶν καὶ τῶν μαθητριῶν τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου, γύρω ἀπὸ τὴν ὁποίαν οὗτοι θὰ συγκεντρωθοῦν καὶ θὰ συνδεθοῦν οὕτω στενώτερον μεταξύ των ἀφ' ἑνὸς καὶ πρὸς τὸ σχολεῖον των ἀφ' ἑτέρου. Θὰ εἶναι τὸ ὄργανον τῆς ἐκφράσεως τῆς μαθητικῆς ψυχῆς καὶ τὸ κίνητρον συγχρόνως πρὸς μεγαλυτέραν καὶ ὠφελιμωτέραν ἀνάπτυξιν ταύτης. Θὰ ἔχῃ τοῦτο ἀνοικτὰς τὰς σελίδας του εἰς κάθε ἕνα τρόφιμον τοῦ σχολείου δυνάμενον νὰ κάμῃ καλὴν καὶ ἐπωφελῆ δι' ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους χρῆσιν τοῦ χώρου του. Θὰ εἶναι τὸ κάτοπτρον περαιτέρω τῆς ἐν γένει σχολικῆς ζωῆς. Καὶ ἀκόμα περισσότερον θὰ πρέπῃ νὰ εἶναι ἕνα τερπνόν ἀνάγνωσμα δι' ὅλους τοὺς μαθητὰς τοῦ σχολείου.

Κ. ΣΠΥΡΙΔΑΚΙΣ | ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΗΣ ΑΠΟ ΤΟ 1936 - 1960
ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

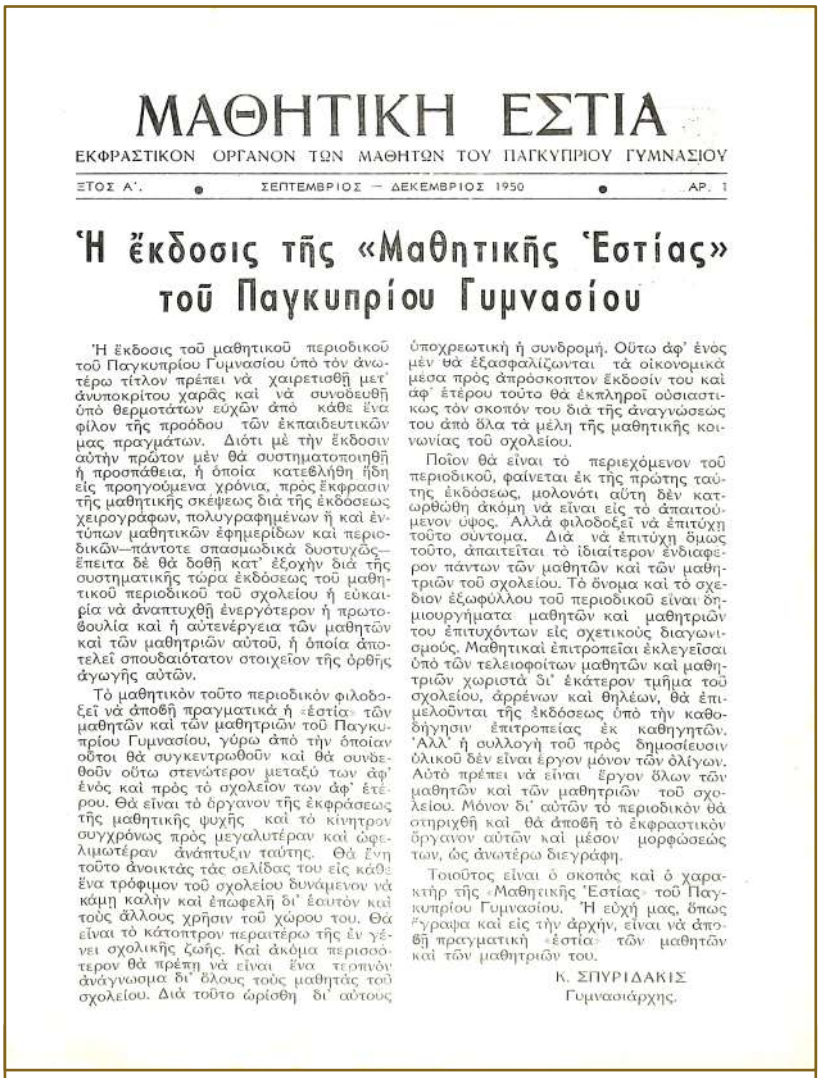
ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

Ένας «τηλαυγής φάρος»[1] που μας καθοδηγεί

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΣΙΡΙΒΙΑΝΟΥ, Α02

[1] Από το σημείωμα του μαθητή Ευστάθιου (Τάσσου) Παπαδόπουλου στην πρώτη έκδοση της «Μαθητικής Εστίας».

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΤΟΣ Α'. • ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1950 • ΑΡ. 1

Ἡ ἔκδοσις τῆς «Μαθητικῆς Ἑστίας» τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου

Ἡ ἔκδοσις τοῦ μαθητικοῦ περιοδικοῦ τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον πρέπει νὰ χαιρετισθῇ μετ' ἀνυποκρίτου χαρᾶς καὶ νὰ συνοδευθῇ ὑπὸ θερμοτάτων εὐχῶν ἀπὸ κάθε ἕνα φίλον τῆς προόδου τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας πραγμάτων. Διότι μὲ τὴν ἔκδοσιν αὐτὴν πρῶτον μὲν θὰ συστηματοποιηθῇ ἡ προσπάθεια, ἡ ὁποία κατεβλήθη ἤδη εἰς προηγούμενα χρόνια, πρὸς ἔκφρασιν τῆς μαθητικῆς σκέψεως διὰ τῆς ἐκδόσεως χειρογράφων, πολυγραφημένων ἢ καὶ ἐντύπων μαθητικῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν—πάντοτε σπασμωδικὰ δυστυχῶς—ἔπειτα δὲ θὰ δοθῇ κατ' ἔξοχὴν διὰ τῆς συστηματικῆς τώρα ἐκδόσεως τοῦ μαθητικοῦ περιοδικοῦ τοῦ σχολείου ἡ εὐκαιρία νὰ ἀναπτυχθῇ ἐνεργότερον ἡ πρωτοβουλία καὶ ἡ αὐτενέργεια τῶν μαθητῶν καὶ τῶν μαθητριῶν αὐτοῦ, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ σπουδαιότατον στοιχεῖον τῆς ὀρθῆς ἀγωγῆς αὐτῶν.

Τὸ μαθητικὸν τοῦτο περιοδικὸν φιλοδοξεῖ νὰ ἀποθῇ πραγματικὰ ἡ «ἑστία» τῶν μαθητῶν καὶ τῶν μαθητριῶν τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου, γύρω ἀπὸ τὴν ὁποίαν οὗτοι θὰ συγκεντρωθοῦν καὶ θὰ συνδεθοῦν οὕτω στενώτερον μεταξύ των ἀφ' ἑνὸς καὶ πρὸς τὸ σχολεῖον των ἀφ' ἑτέρου. Θὰ εἶναι τὸ ὄργανον τῆς ἐκφράσεως τῆς μαθητικῆς ψυχῆς καὶ τὸ κίνητρον συγχρόνως πρὸς μεγαλυτέραν καὶ ὠφελιμωτέραν ἀνάπτυξιν ταύτης. Θὰ ἔνη τοῦτο ἀνοικτὰς τὰς σελίδας του εἰς κάθε ἕνα τρόφιμον τοῦ σχολείου δυνάμενον νὰ κάμῃ καλὴν καὶ ὠφελῇ δι' ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους χρῆσιν τοῦ χώρου του. Θὰ εἶναι τὸ κάτοπτρον περαιτέρω τῆς ἐν γένει σχολικῆς ζωῆς. Καὶ ἀκόμα περισσότερον θὰ πρέπῃ νὰ εἶναι ἕνα τερπνὸν ἀνάγνωσμα δι' ὅλους τοὺς μαθητὰς τοῦ σχολείου. Διὰ τοῦτο ὡρίσθη δι' αὐτοὺς ὑποχρεωτικὴ ἡ συνδρομή. Οὕτω ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ ἐξασφαλίζωνται τὰ οἰκονομικὰ μέσα πρὸς ἀπρόσκοπτον ἔκδοσίν του καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦτο θὰ ἐκπληροῖ οὐσιαστικῶς τὸν σκοπὸν του διὰ τῆς ἀναγνώσεως του ἀπὸ ὅλα τὰ μέλη τῆς μαθητικῆς κοινωνίας τοῦ σχολείου.

Ποῖον θὰ εἶναι τὸ περιεχόμενον τοῦ περιοδικοῦ, φαίνεται ἐκ τῆς πρώτης ταύτης ἐκδόσεως, μολονότι αὕτη δὲν κατωρθώθη ἀκόμη νὰ εἶναι εἰς τὸ ἀπαιτούμενον ὕψος. Ἀλλὰ φιλοδοξεῖ νὰ ἐπιτύχῃ τοῦτο σύντομα. Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ὅμως τοῦτο, ἀπαιτεῖται τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον πάντων τῶν μαθητῶν καὶ τῶν μαθητριῶν τοῦ σχολείου. Τὸ ὄνομα καὶ τὸ σχέδιον ἐξωφύλλου τοῦ περιοδικοῦ εἶναι δημιουργήματα μαθητῶν καὶ μαθητριῶν του ἐπιτυχόντων εἰς σχετικοὺς διαγωνισμούς. Μαθητικαὶ ἐπιτροπεῖαι ἐκλεγεῖσαι ὑπὸ τῶν τελειοφοίτων μαθητῶν καὶ μαθητριῶν χωριστὰ δι' ἑκάτερον τμῆμα τοῦ σχολείου, ἀρρένων καὶ θηλέων, θὰ ἐπιμελοῦνται τῆς ἐκδόσεως ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν ἐπιτροπείας ἐκ καθηγητῶν. Ἀλλ' ἡ συλλογὴ τοῦ πρὸς δημοσίευσιν ὑλικοῦ δὲν εἶναι ἔργον μόνον τῶν ὀλίγων. Αὐτὸ πρέπει νὰ εἶναι ἔργον ὅλων τῶν μαθητῶν καὶ τῶν μαθητριῶν τοῦ σχολείου. Μόνον δι' αὐτῶν τὸ περιοδικὸν θὰ στηριχθῇ καὶ θὰ ἀποθῇ τὸ ἐκφραστικὸν ὄργανον αὐτῶν καὶ μέσον μορφώσεως των, ὡς ἀνωτέρω διεγράφη.

Τοιοῦτος εἶναι ὁ σκοπὸς καὶ ὁ χαρακτὴρ τῆς «Μαθητικῆς Ἑστίας» τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου. Ἡ εὐχή μας, ὅπως ἤγραφα καὶ εἰς τὴν ἀρχήν, εἶναι νὰ ἀποθῇ πραγματικὴ «ἑστία» τῶν μαθητῶν καὶ τῶν μαθητριῶν του.

Κ. ΣΠΥΡΙΔΑΚΙΣ
Γυμνασιάρχης.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΖΩΗ

Ἡ ἔκδοσίς μας

Ἀγαπητοὶ συμμαθηταὶ καὶ συμμαθήτριες,

Γεμάτοι ἀπὸ ἐλπίδα καὶ ἀνώτερη φιλοδοξία κάμνουμε σήμερα ἕνα σημαντικὸ βῆμα προόδου μὲ τὴν ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ μας «ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ».

Εἰς τὸ σοβαρώτατο αὐτὸ ἔργο μας μιὰ φιλοδοξία πρέπει νὰ ἔχωμε καὶ ἕνα σκοπό: Νὰ κάνωμε τὸ περιοδικὸ αὐτὸ πραγματικὸ «μαθητικὸ βῆμα», ἀπὸ τὸ ὁποῖο θὰ ὑψώνεται ἡ μαθητικὴ φωνὴ γιὰ νὰ ἐκφράσῃ τὸν ἐσωτερικό της κόσμο, ποὺ πρέπει πάντοτε πλούσιος νὰ ὑπάρχῃ σὲ κάθε μαθητικὴ ψυχή.

Σκοπὸς τοῦ περιοδικοῦ εἶναι νὰ βγάλῃ τὸν μαθητικὸν κόσμον ἀπὸ τὰ στενὰ τυπικὰ πλαίσια τοῦ μαθητοῦ καὶ νὰ τοῦ δώσῃ τὴν δυνατότητα καὶ τὴν εὐκαιρία ν' ἀναπτύξῃ πρωτοβουλίαν καὶ νὰ δείξῃ δημιουργικὴ δύναμη καὶ ταλέντο. Νὰ βγῇ ἀπὸ τὰ περιωρισμένα ὅρια τῶν μαθημάτων καὶ νὰ διοχετεύσῃ τὴν δύναμην τοῦ πνεύματός του σὲ νέες πνευματικὲς ἐπιδιώξεις, ν' ἀναπτύξῃ τὴν αὐτενέργειάν του καὶ νὰ ἀφιερώσῃ τοιουτοτρόπως περισσότερον χρόνον εἰς τὸ νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ ἐκφράσῃ τὸν ψυχικόν του κόσμο. Νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν κόσμον αὐτὸν καὶ νὰ τὸν γνωρίσῃ, γιατὶ τὸ νὰ γνωρίσῃ κανεὶς τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτόν του εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ δύσκολα καὶ πιὸ ἐπιτακτικὰ καθήκοντα. Τὰ πλούσια συναισθήματα ποὺ πλημμυρίζουν τὴν μαθητικὴν ψυχὴ πρέπει νὰ ἐξωτερικευθοῦν καὶ νὰ ξεχυθοῦν πρὸς τὰ ἔξω, γιὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἐκλέπτυνσις τῆς ἐκφράσεως καὶ ἡ γονιμότης τοῦ πνεύματος.

Εἶναι ἐπιτακτικὸν καθήκον μας, ὅλων τῶν τροφίμων τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ φυτωρίου, νὰ γίνωμε συμπαραστάτες καὶ συναρωγοί, γιατί, γιὰ νὰ πετύχῃ ἡ προσπάθεια αὐτή, χρειάζεται ἡ συνδρομὴ τοῦ καθ' ἑνὸς μας καὶ ἡ συμπαράστασή της ὁλότητος.

Ἂς ἀγκαλιάσωμε ὅλοι μὲ θέρμη τὸ περιοδικό μας, ἂς τὸ αἰσθανθοῦμε σὰν κτῆμα μας, σὰν ἀπαύγασμα τοῦ πνεύματος τοῦ καθ' ἑνός μας, σὰν ἕνα ἰδιαίτερο κομμάτι τῆς ψυχῆς μας.

Ἂς φιλοδοξήσωμεν νὰ γίνωμεν οἱ θεμελιωτὲς καὶ οἱ στυλοβάτες τῆς ἀνώτερης αὐτῆς προσπάθειας τοῦ σχολείου μας. Ἂς ἐξέλθωμεν ἀπὸ τὴν τυπικὴν ἐργασίαν τοῦ σχολείου καὶ ἂς ἐπιδοθῶμεν μὲ ζῆλον καὶ θέρμην εἰς τὴν πρόοδο καὶ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ περιοδικοῦ μας. Κάθε μαθητὴς καὶ μαθήτρια ἂς προσφέρῃ καὶ ἕνα λιθάρι εἰς τὸ πνευματικὸ αὐτὸ οἰκοδόμημα ποὺ ἐπιχειρεῖ νὰ κτίσῃ τὸ σχολεῖο μας. Εἴχαμε τὴν τύχην νὰ συμπέσῃ μὲ τὴν ἰδικήν μας ἐποχὴν ἡ ἐντολὴ καὶ τὸ βάρος τῆς θεμελιώσεώς του. Ἂς ἀποδειχθοῦμε ἱκανοὶ ἐντολοδόχοι καὶ ἂς κτίσωμε ὅλοι μαζὶ γερὰ τὰ θεμέλια, γιὰ νὰ ἔχωμε ἀργότερα τὸ δικαίωμα καὶ τὴν εὐχαρίστηση ν' ἀτενίζωμεν περήφανοι τὸ ἔργο τοῦ θ' ἀναπτυχθῇ πάνω στὶς βάσεις ποὺ ἐμεῖς θὰ θέσωμεν.

Πρέπει λοιπὸν ὅλοι, μαθητὲς καὶ μαθήτριες, νὰ συμβάλουν, πρέπει ὅλοι νὰ φιλοδοξήσουν νὰ παρελάσουν μέσα ἀπὸ τὶς σελίδες τοῦ περιοδικοῦ μας, γιατὶ καὶ τὸ ἔργο πρέπει νὰ εἶναι κοινὸ κτῆμα καὶ δημιούργημα τοῦ καθ' ἑνὸς μας. Δὲν πρέπει νὰ παρουσιασθοῦν μονάδες, ἀλλὰ πλῆθος. Δὲν πρέπει νὰ γράφουν λίγοι μόνον, ἀλλὰ ὅλοι. Ὅλα τὰ σχολικά μας ζητήματα πρέπει νὰ παρελαύνουν καὶ νὰ ἐξετάζωνται εἰς τὶς σελίδες τοῦ περιοδικοῦ καὶ κάθε ἕνας πρέπει νὰ ἐκφέρῃ ἄφοβα καὶ εἰλικρινὰ τὶς ἀπόψεις του πάνω σὲ κάθε ζήτημα ποὺ θίγεται.

Ἀγαπητοὶ συμμαθητὲς καὶ συμμαθήτριες,

Ἂς κτίσωμε ὅλοι μαζὶ ἕνα λαμπρὸ καὶ μεγαλοπρεπὲς πνευματικὸ οἰκοδόμημα μὲ τὸ ὁποῖο θὰ δημιουργήσωμε μιὰ σοβαρὴ παράδοση καὶ τὸ ὁποῖον θὰ κατακτήσωμεν ἱερὴ παρακαταθήκη γιὰ τοὺς μεταγενεστέρους μας. Ὥστε νὰ γίνῃ ὁ τηλαυγὴς φάρος, ὁ ὁποῖος θὰ τοὺς καθοδηγῇ εἰς τὸν δρόμον τῆς μαθητικῆς των σταδιοδρομίας. Ἐμεῖς θὰ ἀνοίξωμεν τὸν δρόμον· εἰς ἄλλους ἐναπόκειται νὰ μᾶς ἀκολουθήσουν.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Στ. πρ.).

Σχολικαὶ εἰδήσεις

Τὴν 11ην Σεπτεμβρίου ἐγένετο ἔναρξις τῶν σχολικῶν ἐργασιῶν τοῦ ἔτους 1950—1951. Μέχρι τέλους τοῦ μηνὸς διεξήχθησαν αἱ ἀνεξετάσεις, αἱ συμπληρωματικαὶ ἐξετάσεις καὶ ἡ δευτέρα σειρὰ τῶν εἰσιτηρίων καὶ κατατακτηρίων ἐξετάσεων. Αἱ ἐγγραφαὶ ἐσυνεχίσθησαν μέχρι τῆς 25ης Σεπτεμβρίου, ὁπότε ἐγένετο ἡ ἔναρξις τῶν μαθημάτων. Κατὰ τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος ἐνεγράφησαν εἰς τὸ Σχολεῖον μας 1567 μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι, ὧν 953 εἰς τὸ τμῆμα ἀρρένων καὶ 614 εἰς τὸ τμῆμα θηλέων, κατενεμήθησαν δὲ εἰς 38 τμήματα.

—Τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου, ἐγένετο ὁ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν μαθημάτων καθιερωμένος ἁγιασμὸς καὶ ἡ ἑορτὴ τῆς σημαίας, καθ' ἣν ὁ Γυμνασιάρχης κ. Κ. Σπυριδάκις ἐξεφώνησε σημαντικόν, λόγον περὶ τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν τοῦ πολιτισμοῦ μας, καὶ παρέδωσε τὰς σημαίας τῶν τάξεων εἰς τοὺς ἀριστεῖς τῆς Σχολῆς. Εἰς τὴν ἑορτὴν παρέστησαν ὁ Θ. Χωρεπίσκοπος Σολαμῖνος κ. Γεννάδιος, σχολικοὶ ἔφοροι καὶ γονεῖς.

—Τὴν 5ην Ὀκτωβρίου ὡργανώθη, χάριν τῶν μαθητῶν,ἐν τῇ αἰθούσῃ τελετῶν τοῦ Σχολείου, ρεσιτὰλ τραγουδιοῦ τοῦ κ. Π. Ἐπιτροπάκη. Οἱ μαθηταὶ ταρηκο-

Το πρώτο τεύχος της «Μαθητικής Εστίας» του Παγκυπρίου Γυμνασίου (Έτος α΄, αριθμός 1, που αποτελείται από 56 σελίδες) εκδόθηκε την περίοδο Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος 1950, δηλαδή πριν από 76 χρόνια. Προλογίζοντας την έκδοση του τεύχους, ο Γυμνασιάρχης Κωνσταντίνος Σπυριδάκις, τόνισε ότι έτσι θα συστηματοποιηθεί η προσπάθεια προς έκφραση της μαθητικής σκέψεως και θα αναπτυχθεί η πρωτοβουλία και η αυτενέργεια των μαθητών και μαθητριών του σχολείου, η οποία αποτελεί σπουδαιότατο στοιχείο της ορθής αγωγής τους. Επίσης, υπογράμμισε ότι οι μαθητές θα συνδεθούν πιο στενά μεταξύ τους και το Περιοδικό θα αποτελεί το όργανο της έκφρασης της μαθητικής ψυχής και το κίνητρο συγχρόνως προς μεγαλύτερη και ωφελιμότερη ανάπτυξή της. Η «Μαθητική Εστία» θα αποτελεί «το κάτοπτρον» της σχολικής ζωής και θα είναι «ένα τερπνόν ανάγνωσμα» για όλους τους μαθητές, τόνιζε ο Σπυριδάκις. Γι' αυτό ορίσθηκε για τους μαθητές υποχρεωτική η συνδρομή 3 σελίνια κατά την εγγραφή τους στο σχολείο, έτσι ώστε να καλύπτονται τα έξοδα εκτύπωσης του Περιοδικού. (Τον Ιανουάριο του 1951 αποφασίστηκε μια επιπρόσθετη επιβάρυνση 2 σελινιών για κάθε μαθητή, για να βελτιωθεί η εμφάνιση του Περιοδικού).

Όπως προέτρεπε
ο Τάσσος Παπαδόπουλος
το 1950 για το Περιοδικό μας:
«ἂς τὸ αἰσθανθοῦμε
σὰν κτῆμα μας, σὰν ἀπαύγασμα
τοῦ πνεύματος τοῦ καθ' ἑνός μας,
σὰν ἕνα ἰδιαίτερο κομμάτι
τῆς ψυχῆς μας».

Εκπρόσωπος των μαθητών, ο Ευστάθιος Παπαδόπουλος της ΣΤ΄ πρακτικού – ο αείμνηστος Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Τάσσος Παπαδόπουλος, σε σημείωμά του στο τέλος της πρώτης έκδοσης του Περιοδικού, επισημαίνει ότι σκοπός του είναι να βγάλει τους μαθητές «από τα περιορισμένα όρια των μαθημάτων», να τους δώσει τη δυνατότητα να εκφραστούν, να διοχετεύσει τη δύναμη του πνεύματός τους σε νέες επιδιώξεις.

Το όνομα του Περιοδικού και το σχέδιο του εξωφύλλου ήταν δημιούργημα μαθητών που πέτυχαν σε σχετικούς διαγωνισμούς. Συγκεκριμένα, το όνομα «Μαθητική Εστία» ήταν ιδέα της μαθήτριας Μαρίας Αργυρίδου της Ε΄ τάξης και η φιλοτέχνηση του εξωφύλλου ανήκει στον Ανδρέα Φιλίππου της Ε΄ τάξης. Την επιμέλεια της έκδοσης είχαν μαθητικές επιτροπές που εκλέγονταν από κάθε τμήμα του σχολείου, υπό την καθοδήγηση επιτροπής καθηγητών.

Η θεματολογία αυτής της πρώτης έκδοσης του Περιοδικού περιλάμβανε διηγήματα, ποιήματα, μελέτες, χρονογραφήματα, λαογραφία, μυθολογία, ιστορία, εγκυκλοπαιδικά, αθλητικά, σχολική ζωή και πνευματικές ασκήσεις (αινίγματα, προβλήματα, σταυρόλεξα). Όλες οι εργασίες (59 στον αριθμό – συμπεριλαμβανομένων και των Πνευματικών Ασκήσεων) ήταν γραμμένες από μαθητές και μαθήτριες του σχολείου.

Σήμερα, η μορφή και το περιεχόμενο της «Μαθητικής Εστίας» έχει αλλάξει σημαντικά. Καταρχάς, σήμερα αποτελείται από περίπου 350 σελίδες, είναι πολύχρωμη και τυπώνεται σε χαρτί πολυτελείας, με πληθώρα φωτογραφιών από εκδηλώσεις, δραστηριότητες και γενικότερα από τη σχολική ζωή. Επιπλέον, κατά τα τελευταία χρόνια κάθε τεύχος αφιερώνεται σε ένα κεντρικό θέμα, όπως για παράδειγμα η «Μαθητική Εστία» της περσινής σχολικής χρονιάς, που ήταν αφιερωμένη στον αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α, 1955-1959.

Η «Μαθητική Εστία» αποτελεί κτήμα και δημιούργημα των μαθητών και μαθητριών του Παγκυπρίου Γυμνασίου, το οποίο μεταλαμπαδεύεται στους μαθητές και τις μαθήτριες κάθε σχολική χρονιά, από το 1950. Είναι το παλαιότερο και γνωστότερο μαθητικό περιοδικό, ένα θησαυροφυλάκιο μνήμης, όπου κάθε χρόνο συγκεντρώνονται και φυλάσσονται οι καλύτερες εργασίες των μαθητών κι όλες οι δράσεις και οι αναμνήσεις της σχολικής χρονιάς. Για αυτό, ας την αγκαλιάσουμε με τη θέρμη που της αξίζει. Όπως προέτρεπε ο Τάσσος Παπαδόπουλος το 1950 για το Περιοδικό μας: «ἂς τὸ αἰσθανθοῦμε σὰν κτῆμα μας, σὰν ἀπαύγασμα τοῦ πνεύματος τοῦ καθ' ἑνός μας, σὰν ἕνα ἰδιαίτερο κομμάτι τῆς ψυχῆς μας».

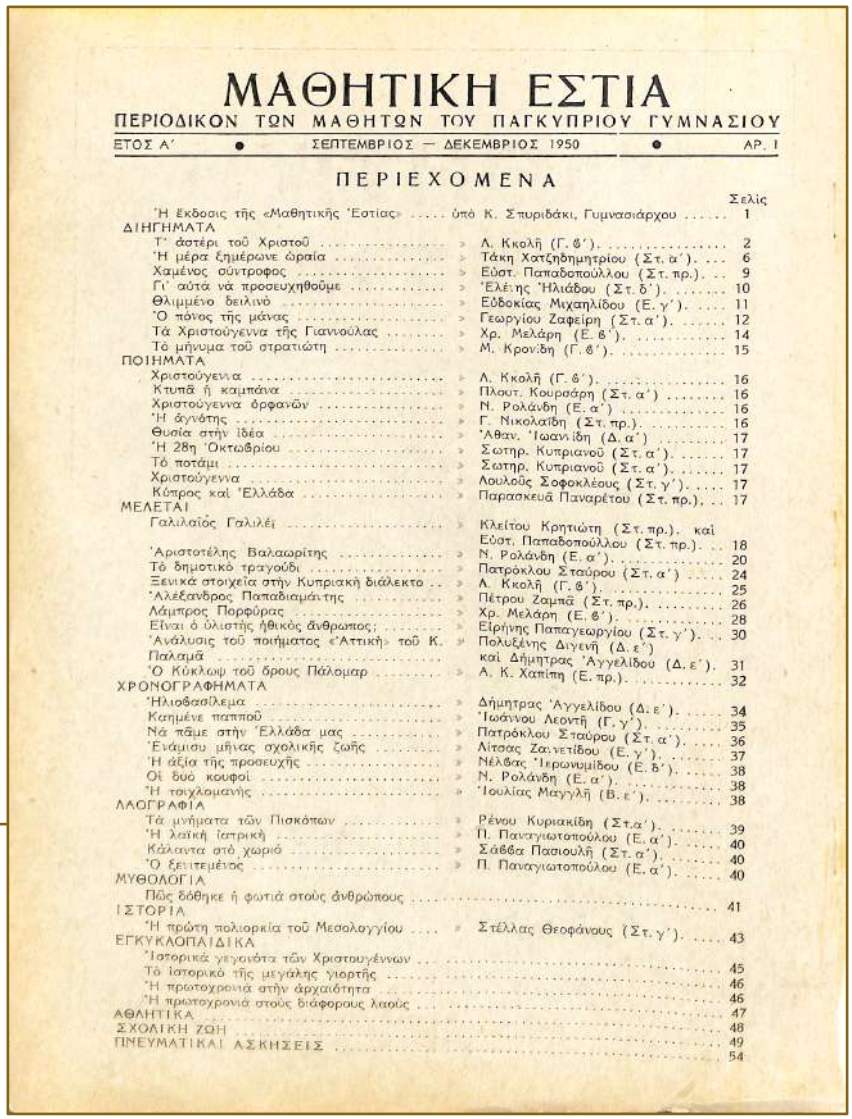

Οἱ διαγωνισμοὶ διὰ τὸ Μαθητικὸν Περιοδικόν

Ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ Σχολικοῦ ἔτους 1950—1951 ἡ Διεύθυνσις τοῦ Σχολείου μας προεκήρυξε διαγωνισμὸν διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ καλυτέρου ὀνόματος διὰ τὸ μαθητικὸν περιοδικόν μας. Ὑπεβλήθησαν πολλαὶ ἐπιτυχεῖς ὀνομασίαι, ἐκ τῶν ὁποίων προεκρίθη ἡ ὑπὸ τῆς μαθητρίας Μαρίας Ἀργυρίδου, τοῦ τετάρτου τμήματος τῆς πέμπτης τάξεως ὑποβληθεῖσα «Μαθητικὴ Ἑστία», ἥτις ἔτυχε τοῦ πρώτου βραβείου.

Ὁ ἔπαινος ἐδόθη εἰς τὴν μαθήτριαν τοῦ ἰδίου τμήματος Ἀθηνᾶν Σελίπα.

Προεκηρύχθη ὡσαύτως διαγωνισμὸς διὰ τὴν φιλοτέχνησιν τοῦ ἐξωφύλλου τοῦ περιοδικοῦ. Ἐκ τῶν ὑποβληθέντων ἔργων προεκρίθη τὸ κοσμοῦν ἤδη τὸ ἐξώφυλλον τοῦ ἀνὰ χεῖρας τεύχους σχέδιον τοῦ μαθητοῦ τοῦ δευτέρου τμήματος τῆς πέμπτης τάξεως Ἀνδρέου Φιλίππου.

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΤΟΣ Α΄ • ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1950 • ΑΡ. 1

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

		Σελίς
Ἡ Ἔκδοσις τῆς «Μαθητικῆς Ἑστίας»	ὑπὸ Κ. Σπυριδάκι, Γυμνασιάρχου	1
ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ		
Τ' ἀστέρι τοῦ Χριστοῦ	Λ. Κκολῆ (Γ. δ΄).	2
Ἡ μέρα ξημέρωνε ὡραία	Τάκη Χατζηδημητρίου (Σ. α΄).	6
Χαμένος σύντροφος	Εὐστ. Παπαδοπούλλου (Σ. πρ.).	9
Γι' αὐτὰ νὰ προσευχηθοῦμε	Ἐλένης Ἡλιάδου (Σ. δ΄).	10
Θλιμμένο δειλινὸ	Εὐδοκίας Μιχαηλίδου (Ε. γ΄).	11
Ὁ πόνος τῆς μάνας	Γεωργίου Ζαφείρη (Σ. α΄).	12
Τὰ Χριστούγεννα τῆς Γιαννούλας	Χρ. Μελάρη (Ε. δ΄).	14
Τὸ μήνυμα τοῦ στρατιώτη	Μ. Κρονίδη (Γ. δ΄).	15
ΠΟΙΗΜΑΤΑ		
Χριστούγεννα	Λ. Κκολῆ (Γ. δ΄).	16
Κτυπᾶ ἡ καμπάνα	Πλουτ. Κουσάρη (Σ. α΄)	16
Χριστούγεννα ὀρφανῶν	Ν. Ρολάνδη (Ε. α΄)	16
Ἡ ἀγνότης	Γ. Νικολαΐδη (Σ. πρ.).	16
Θυσία στὴν ἰδέα	Ἀθαν. Ἰωαννίδη (Δ. α΄)	17
Ἡ 28η Ὀκτωβρίου	Σωτηρ. Κυπριανοῦ (Σ. α΄).	17
Τὸ ποτάμι	Σωτηρ. Κυπριανοῦ (Σ. α΄).	17
Χριστούγεννα	Λουλοῦς Σοφοκλέους (Σ. γ΄).	17
Κύπρος καὶ Ἑλλάδα	Παρασκευᾶ Παναρέτου (Σ. πρ.).	17
ΜΕΛΕΤΑΙ		
Γαλιλαῖος Γαλιλέι	Κλείτου Κρητιώτη (Σ. πρ.). καὶ Εὐστ. Παπαδοπούλλου (Σ. πρ.).	18
Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης	Ν. Ρολάνδη (Ε. α΄).	20
Τὸ δημοτικὸ τραγούδι	Πατρόκλου Σταύρου (Σ. α΄)	24
Ξενικὰ στοιχεῖα στὴν Κυπριακὴ διάλεκτο	Α. Κκολῆ (Γ. δ΄).	25
Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης	Πέτρου Ζαμπᾶ (Σ. πρ.).	26
Λάμπρος Πορφύρας	Χρ. Μελάρη (Ε. δ΄).	28
Εἶναι ὁ ὁλιστὴς ἠθικὸς ἄνθρωπος;	Εἰρήνης Παπαγεωργίου (Σ. γ΄).	30
Ἀνάλυσις τοῦ ποιήματος «Ἀττικὴ» τοῦ Κ. Παλαμᾶ	Πολυξένης Διγενῆ (Δ. ε΄) καὶ Δήμητρας Ἀγγελίδου (Δ. ε΄).	31
Ὁ Κύκλωψ τοῦ δρους Πάλομαρ	Α. Κ. Χαπίση (Ε. πρ.).	32
ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ		
Ἡλιοβασίλεμα	Δήμητρας Ἀγγελίδου (Δ. ε΄).	34
Κεημένε παπποῦ	Ἰωάννου Λεοντῆ (Γ. γ΄).	35
Νὰ πᾶμε στὴν Ἑλλάδα μας	Πατρόκλου Σταύρου (Σ. α΄).	36
Ἐνάμιση μήνας σχολικῆς ζωῆς	Λίτσας Ζαντετίδου (Ε. γ΄).	37
Ἡ ἀξία τῆς προσευχῆς	Νέλθας Ἱερωνυμίδου (Ε. δ΄).	38
Οἱ δυὸ κουφοί	Ν. Ρολάνδη (Ε. α΄).	38
Ἡ ταϊχλομανὴς	Ἰουλίας Μαγγλῆ (Β. ε΄).	38
ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ		
Τὰ μνήματα τῶν Πισκόπων	Ρένου Κυριακίδη (Σ. α΄).	39
Ἡ λαϊκὴ ἰατρική	Π. Παναγιωτοπούλου (Ε. α΄).	40
Κάλαντα στὸ χωριό	Σάββα Πασιουλῆ (Σ. α΄).	40
Ὁ ξεϊτεμένος	Π. Παναγιωτοπούλου (Ε. α΄).	40
ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ		
Πῶς δόθηκε ἡ φωτιὰ στοὺς ἀνθρώπους		41
ΙΣΤΟΡΙΑ		
Ἡ πρώτη πολιορκία τοῦ Μεσολογγίου	Στέλλας Θεοφάνους (Σ. γ΄).	43
ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΑ		
Ἱστορικὰ γεγονότα τῶν Χριστουγέννων		45
Τὸ ἱστορικὸ τῆς μεγάλης γιορτῆς		46
Ἡ πρωτοχρονιὰ στὴν ἀρχαιότητα		46
Ἡ πρωτοχρονιὰ στοὺς διάφορους λαούς		46
ΑΘΛΗΤΙΚΑ		47
ΣΧΟΛΙΚΗ ΖΩΗ		48
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ		49
		54

ΠΗΓΕΣ

Μαθητική Εστία
(1950, Σεπτέμβριος–Δεκέμβριος), τεύχος 1.

Ιακώβου, Γ. (2025). «Η πορεία του Σπυριδάκι μέσα στην ιστορία: πτυχές της δράσης του έως το 1959» [Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή]. Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου.

«Τα αρχεία είναι η γραπτή μνήμη της ανθρωπότητας»

ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΚΑΙ Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΣΤΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

ΜΑΡΙΝΑ ΚΡΙΣΤΙΝΑ ΑΝΤΡΕΪ, Δ11

Ο Κύπρος και η Λούλλα Χρυσάνθη σε νεαρή ηλικία. Συλλογή Σεβερείου Βιβλιοθήκης, Παγκυπρίου Γυμνασίου.

Στις 2 Απριλίου 2026 πραγματοποιήθηκε στη Σεβέρειο Βιβλιοθήκη μια λιτή εκδήλωση προς τιμή του γιατρού και σημαντικού ανθρώπου των ελληνικών γραμμάτων Κύπρου Χρυσάνθη. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε σε ένα ιδιαίτερα συγκινητικό κλίμα, με αφορμή τη δωρεά, από μέρους της οικογένειας του ποιητή, της βιβλιοθήκης και του αρχείου του προς το Παγκύπριον Γυμνάσιον. Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν τα παιδιά και η ευρύτερη οικογένεια του Κύπρου Χρυσάνθη, φίλοι και εκτιμητές του έργου του. Είχα την τύχη να παρακολουθήσω την εκδήλωση και την τιμή να διαβάσω τα συνδετικά κείμενα.

Η εκδήλωση ξεκίνησε με τον Ύμνο του Παγκυπρίου Γυμνασίου, οι στίχοι του οποίου ανήκουν στον Κύπρο Χρυσάνθη, και ανάγνωση χαιρετισμού από τη Διευθύντρια του Σχολείου μας. Η κ. Μορφή, αφού καλωσόρισε τους παρευρισκόμενους, ευχαρίστησε την οικογένεια για την πολύτιμη δωρεά της προς το Σχολείο και αναφέρθηκε στις ενέργειες στις οποίες έχει προβεί το Σχολείο για την αξιοποίηση της δωρεάς και για τους τρόπους περαιτέρω ανάδειξής της.

Ακολούθως, τον λόγο έλαβε ο γιος του ποιητή, Δρ Πάνος Χρυσάνθης, ο οποίος με λόγια απλά και ουσιαστικά αναφέρθηκε στην αγάπη του πατέρα του για την πατρίδα και τα γράμματα, αλλά και για το Παγκύπριον Γυμνάσιον. Είπε, συγκεκριμένα:

«Είμαστε βέβαιοι ότι ο γιατρός θα ήθελε το αρχείο του να παραχωρηθεί στο «δεύτερό» του σπίτι. Αυτή ήταν και η επιθυμία της μητέρας μας, Λούλλας Χρυσάνθη, η οποία συνέχισε την έκδοση της «Πνευματικής Κύπρου» μετά τον θάνατό του. Ο αδελφός μου κι εγώ εκφράζουμε την ειλικρινή μας ευγνωμοσύνη για την απόφαση του Παγκυπρίου να αποδεχθεί το αρχείο του πατέρα μας και να προάγει το έργο του με τη δημιουργία της ειδικής αίθουσας Κύπρου Χρυσάνθη, σε συνέχεια της προτομής του στο προαύλιο του σχολείου. Επιπλέον, το αρχείο περιλαμβάνει και αυτό της μητέρας μας που συνδέεται με την ιστορία του Λυκείου Ελληνίδων Αμμοχώστου. Ιδιαίτερα ευχαριστούμε τη νυν Διευθύντρια, κ. Μαρία Μορφή και τον τέως Διευθυντή, κ. Λοΐζο Σέπο, καθώς και τον π. Γεώργιο Χριστοδούλου, που αγκάλιασαν την ιδέα της αίθουσας «Κύπρου Χρυσάνθη», για να φιλοξενήσει το αρχείο και το γραφείο του. Ειδικά ευχαριστούμε την κ. Άντρη Χριστοδούλου, Βιβλιοθηκονόμο, που κατέγραψε τη βιβλιοθήκη του πατέρα μας, τη Δρα Αναστασία Χάματσου, που οργάνωσε το αρχειακό υλικό και επιμελήθηκε την αίθουσα Κύπρου Χρυσάνθη, καθώς και τη συντονίστρια κ. Χρύσω Θεοδότου και όλους τους συντελεστές της σημερινής εκδήλωσης».

Στην ιδιότητα του Κύπρου Χρυσάνθη ως σχολίατρου και στη συμβολή του στη δημιουργία και ανάπτυξη της Σχολιατρικής Υπηρεσίας αναφέρθηκε στην παρουσίασή του ο Φιλόλογος του Σχολείου μας κ. Χριστόδουλος Γεωργιάδης:

«Το αρχειακό υλικό αναδεικνύει τον Κύπρο Χρυσάνθη ως μια κεντρική και πολυδιάστατη μορφή στη διαμόρφωση και εξέλιξη της σχολιατρικής υπηρεσίας στην Κύπρο κατά τις δεκαετίες 1960-1980. [...] Στα πρώτα στάδια της επαγγελματικής του διαδρομής, όπως προκύπτει από τις συμβάσεις της δεκαετίας του 1960, ο Χρυσάνθης εντάσσεται στη μέση εκπαίδευση ως καθηγητής με αντικείμενο τη σχολική υγιεινή και τα συναφή πεδία. Ήδη από αυτή την περίοδο διαφαίνεται η σύνδεση της εκπαίδευσης με την υγεία, στοιχείο που θα χαρακτηρίσει ολόκληρη την καριέρα του. Η παρουσία του τόσο σε σχολεία όσο και στην Παιδαγωγική Ακαδημία υποδηλώνει ενεργό συμμετοχή όχι μόνο στη διδασκαλία, αλλά και στη διαμόρφωση μελλοντικών εκπαιδευτικών. Κατά την επόμενη φάση, ο Χρυσάνθης αναλαμβάνει πιο ενεργό ρόλο στη Σχολιατρική Υπηρεσία, φτάνοντας στη θέση του προϊσταμένου. [...] Ιδιαίτερα σημαντική είναι η έμφαση που δίνεται, μέσα από την προσωπική του επιστολή, στη συνεργασία μεταξύ διαφορετικών επαγγελματικών ομάδων. Ο Χρυσάνθης αναγνωρίζει τον ρόλο των σχολικών νοσοκόμων και αναδεικνύει τη συλλογική διάσταση της σχολιατρικής. Η αναφορά σε πρόσωπα και η καταγραφή της συμβολής τους –ιδίως σε κρίσιμες περιόδους όπως τα γεγονότα του 1974– δείχνουν ότι αντιλαμβανόταν τη σχολιατρική όχι ως ατομική πρακτική, αλλά ως οργανωμένο κοινωνικό έργο».

Συγκίνηση προκάλεσε στη συνέχεια, τόσο η παρουσία όσο και η παρουσίαση του κ. Γεώργιου Χατζηκωστή, πρώην Γυμνασιάρχη του Παγκυπρίου και στενού φίλου και συνεργάτη του Κύπρου Χρυσάνθη. Ο κ. Χατζηκωστής μίλησε για τη σχέση του Κύπρου Χρυσάνθη με το ιστορικότερο σχολείο της Κύπρου, στο οποίο ο τελευταίος υπήρξε μαθητής, καθηγητής και σχολίατρος. Από τις πολλές ιστορίες που ανέφερε ο κ. Χατζηκωστής συγκράτησα την εξής:

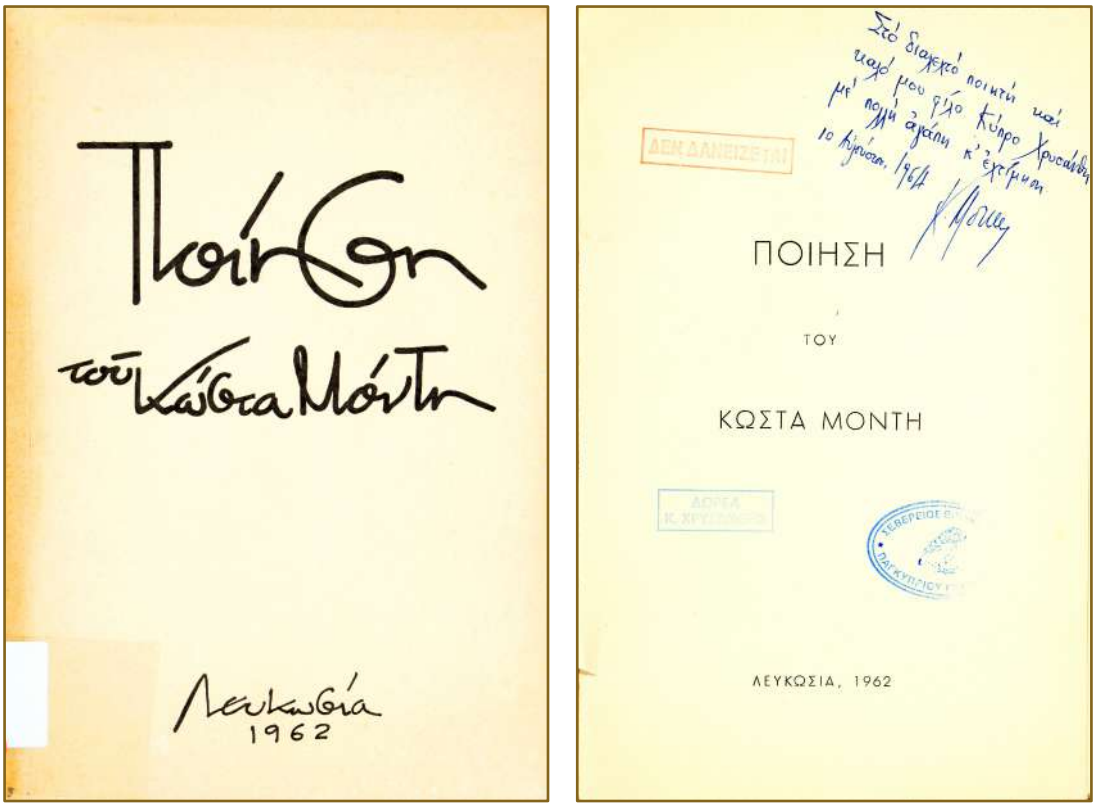
«Ἦταν οἱ τελευταῖες μέρες τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1974. Στὸ ἀδειανὸ Σχολεῖο βρισκόμασταν μόνο οἱ πέντε, τότε, ὑποδιευθυντές του, ἔπειτα ἀπὸ ἐντολὴ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας νὰ ἀναλάβομε ἀμέσως ὑπηρεσία, λίγες μόνο μέρες μετὰ τὴ δεύτερη φάση τῆς τουρκικῆς εἰσβολῆς, γιὰ νὰ προετοιμάσομε τὴν ἔναρξη τοῦ δύσκολου ἐκείνου σχολικοῦ ἔτους μέσα στὴ σύγχυση τοῦ χαλασμοῦ καὶ τῆς προσφυγιᾶς.

Ἐνῶ καθόμουν στὸ Γραφεῖο μου κάμνοντας διάφορους ὑπολογισμούς, μπῆκε ξαφνικὰ καὶ ἀπροσδόκητα, ὅπως πάντα ἔμπαινε, ὁ ἀλησμόνητος γιατρός, μὲ βαθειὰ ὀδύνη στὸ πρόσωπο. Κάθισε ἀπέναντί μου, ἔβγαλε ἀπὸ τῆν τσέπη του μερικὰ χειρόγραφα, τὰ ξεδίπλωσε καὶ μοῦ εἶπε:

Ἔγραψα κάτι ποιήματα, ἀλλὰ ἐπειδὴ τὰ ἔγραψα μέσα στὸ κλίμα καὶ στὴν ἔνταση αὐτῶν τῶν ἡμερῶν, δὲν ξέρω ἂν ἀξίζουν ἢ ἂν πρέπει νὰ τὰ πετάξω. Ἄκου καὶ πές μου, σὲ παρακαλῶ, τὴ γνώμη σου. Ἄρχισε νὰ διαβάζει τὸ πρῶτο:

Δῶστε μας πίσω τὰ παιδιά μας, καὶ τὴν ψυχή μας, τὴν ψυχή μας!
Δῶστε μας πίσω τὰ παιδιά μας, καὶ τὴν κουρελιασμένη μας ψυχή...

Τὸν τελευταῖο στίχο τὸν διέκοψε ἕνας βαθὺς λυγμός του. Δὲν μπόρεσε νὰ συνεχίσει. Ἄρχισε νὰ κλαίει. Σηκώθηκε, ἀκούμπησε τὰ χειρόγραφα στὸ γραφεῖο, γύρισε πρὸς τὴν πόρτα καὶ βγῆκε χωρὶς νὰ πεῖ τίποτε ἄλλο. Ἔμοιαζε μὲ ἥρωα τραγωδίας μπροστὰ στὴν τελικὴ συντριβή. Μποροῦσα νὰ ἀκούσω τὸν βαθὺ σιωπηλὸ πόνο ἑνὸς ἑλληνολάτρη, ποὺ ἔβλεπε τὴν πατρίδα του, ἔπειτα ἀπὸ τόσους ἀγῶνες καὶ θυσίες γιὰ ἐλευθερία, νὰ πέφτει σὲ μιὰ δεύτερη δουλεία κάτω ἀπὸ τὸν ἴδιο ἀσιάτη ἐπιδρομέα. Ἐκεῖνα τὰ ποιήματα, ἀπὸ τὰ ὡραιότερα ποὺ ἔγραψε, ἀποτέλεσαν ἀργότερα τὸ τρίτο μέρος τῆς συλλογῆς Οἱ Δίσεχτες Χρονιές».

Ποιητική συλλογή του Κώστα Μόντη με ιδιόχειρη αφιέρωση του ποιητή
προς τον φίλο και ομότεχνό του, Κύπρο Χρυσάνθη.
Συλλογή Σεβερείου Βιβλιοθήκης Παγκυπρίου Γυμνασίου.

Το πρώτο μέρος της εκδήλωσης ολοκληρώθηκε με την παρουσίαση της Δρος Αναστασίας Χάματσου, Φιλολόγου του Σχολείου μας, η οποία αναφορικά με το περιεχόμενο και τον τρόπο διαχείρισης της δωρεάς ανέφερε:

«Η δωρεά της οικ. Κύπρου Χρυσάνθη, αποτελείται από φωτογραφίες, προσωπικά αντικείμενα, ανάμεσά τους τιμητικά διπλώματα και μετάλλια από διακρίσεις τόσο του Κύπρου όσο και της Λούλας Χρυσάνθη, αρχειακό υλικό, και από την πλουσιότατη βιβλιοθήκη του Κύπρου Χρυσάνθη.

Για την επεξεργασία και διαχείριση της συλλογής βιβλίων ήταν επιβεβλημένη η θεματική ταξινόμηση, μια ιδιαίτερα χρονοβόρα διαδικασία, η οποία ανέδειξε και το εύρος των ενδιαφερόντων του Κύπρου Χρυσάνθη. Απαντώνται, λοιπόν, βιβλία ιατρικής, λαογραφίας, ιστορίας, πεζογραφίας, ποίησης, θεάτρου, τεχνών, βιβλία αναφοράς όπως λεξικά, εγκυκλοπαίδειες, βιογραφίες, ταξιδιωτικοί οδηγοί, αλλά και ξενόγλωσσα βιβλία, κυρίως λογοτεχνίας.

Ως προς το περιεχόμενό του Αρχείου, αυτό περιλαμβάνει αλληλογραφία με φίλους και ομότεχνούς του από την Κύπρο, την Ελλάδα και το εξωτερικό, έγγραφα που σχετίζονται με τη σχολιατρική και διδασκαλική του υπηρεσία, χειρόγραφα και δακτυλογραφημένα κείμενα δοκιμών και δημοσιευμένων έργων του Χρυσάνθη, φωτοτυπημένο υλικό έρευνας για τις μελέτες του, αποκόμματα εφημερίδων ποικίλης ύλης, σειρά κυπριακών αφισών καταδίκης της τουρκικής εισβολής του 1974, card-postal, εφήμερα έντυπα π.χ. προσκλήσεις και προγράμματα θεατρικών παραστάσεων, συνεδρίων, διαλέξεων, εικαστικών εκθέσεων κ.ά. [...]

Λέγεται ότι τα αρχεία είναι η γραπτή μνήμη της ανθρωπότητας. Υπό αυτήν την έννοια η ύπαρξη αυτού του αρχείου, το οποίο καλύπτει μια μακρά περίοδο οκτώ δεκαετιών, αποτελεί έναν ανεκτίμητο θησαυρό. Και είναι γι' αυτό που συνιστά τιμή για το Παγκύπριον Γυμνάσιον και συνακόλουθη ευθύνη, που η οικογένεια τού το εμπιστεύτηκε. Το αρχείο Κύπρου Χρυσάνθη όπως προκύπτει από την κατάδυση σε αυτό, διασώζει τη μνήμη ενός κόσμου, του κόσμου της Κύπρου, όπως αποτυπώθηκε και συγκροτήθηκε με την πένα και τις πνευματικές αναζητήσεις του ανθρώπου, του ποιητή, του γιατρού, του δασκάλου, του πεζογράφου, του δημοσιογράφου και του θεατρικού συγγραφέα Κύπρου Χρυσάνθη».

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με την παρουσίαση θεατρικού αναλογίου με απόσπασμα από το θεατρικό έργο του Κύπρου Χρυσάνθη «Γρηγόρης Αυξεντίου: Σε τρεις εικόνες» σε διδασκαλία των φιλολόγων του σχολείου μας κ. Εύης Ζορπίδου και κ. Ρένας Γεωργουδή. Ακολούθησε περιήγηση των παρευρισκομένων στην «Αίθουσα Κύπρου Χρυσάνθη», στην οποία φιλοξενείται υλικό από τη δωρεά της οικογένειας. Εκεί συνειδητοποίησα αυτό που είχε αναφέρει νωρίτερα η κ. Χάματσου: «Η σχέση του Κύπρου Χρυσάνθη με το Παγκύπριο Γυμνάσιο δεν τελείωσε με τον θάνατο του Ποιητή. Απεναντίας, η δωρεά από μέρους της οικογένειάς του της πνευματικής του περιουσίας, δηλαδή της Βιβλιοθήκης και του Αρχείου του, καθιστά αυτή τη σχέση ακατάλυτη».

Τα αρχεία
είναι η γραπτή μνήμη
της ανθρωπότητας.
Υπό αυτήν την έννοια
η ύπαρξη αυτού του αρχείου,
το οποίο καλύπτει
μια μακρά περίοδο
οκτώ δεκαετιών,
αποτελεί
έναν ανεκτίμητο θησαυρό.
Το αρχείο
του Κύπρου Χρυσάνθη
διασώζει τη μνήμη
του κόσμου της Κύπρου.

Τιμητικό μετάλλιο το οποίο απένειμε
η Κυπριακή Δημοκρατία στον Κύπρο Χρυσάνθη
για τη συνολική προσφορά του στα ελληνικά γράμματα.

Αρχείο Κύπρου Χρυσάνθη,
Συλλογή Σεβερείου Βιβλιοθήκης Παγκυπρίου Γυμνασίου.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

(πάνω σὲ μιὰ ἰδέα τοῦ Πὼλ Ἐλυὰρ)

Γεννήθηκα ἀπ' τὸ φῶς τῆς Κύπρου
κι' ὁδοιπορῶ στὸ φῶς της.
Θερμὸ στοιχεῖο ἑλληνικὸ
ἀπὸ τὸ πρῶτο βῆμα ἀκούω
« Ἐλευθερία».

Στὰ κόκκινα ὀροπέδια τῆς δύσης
ἐκεῖ στῆς Λευκωσίας τὰ τείχη
τῶν ἄλλων ἡμερῶν διαβάζω τ' ὄνομά σου
ὅταν φυσάει ὁ δυτικὸς ἀγέρας
« Ἐλευθερία».

Ἀργὰ τὸ βράδυ στὶς συνομιλίες
μὲ τὸ φεγγάρι καὶ μὲ τ' ὄνειρο,
ἐκεῖ ποὺ ἀναπηδοῦν οἱ εἰκόνες τοῦ ὕπνου
μ' ἕνα ἄλλο αἴσθημα, σὲ βλέπω
« Ἐλευθερία».

Κι' ὅταν συνθέτω στίχους
μὲ τὸ αἷμα τῆς καρδιᾶς μου
μὲς τὸν καθρέφτη βλέποντας
τ' ἀρχαῖο μου ὅραμα σὲ ἀναγνωρίζω
« Ἐλευθερία».

Μὲ τὸ πρωϊνὸ ἀηδόνι,
ποίημα τῆς φύσης, ξεχωρίζω
στὸν ξυπνημένο πιὰ ρυθμὸ
τῆς καθημερινῆς ἀνάγκης καὶ μιὰ λέξη
« Ἐλευθερία».

Ἂς μοῦ κοποῦν τὰ δάχτυλα
κι' ἂς μὲ ξεχάσει ἡ ποίηση
κι' ἡ γῆ ἂς μὲ περιφρονήσει
ἂν πάψω νὰ σὲ τραγουδῶ
« Ἐλευθερία».

ΚΥΠΡΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ

Ευχετήρια κάρτα της οικογένειας Κύπρου Χρυσάνθη με στίχους του ποιητή.
Συλλογή Σεβερείου Βιβλιοθήκης, Παγκυπρίου Γυμνασίου.

Πολλά γεννούν το δέος·

το μέγα δέος ο άνθρωπος γεννά·

περνά τον αφρισμένο πόντο

με τις φουρτούνες του νοτιά,

στη μέση σκάβει το βαθύ

και φουσκωμένο κύμα·

και την υπέρτατη θεά, τη Γη,

την άφθαρτη παιδεύει την ακάματη

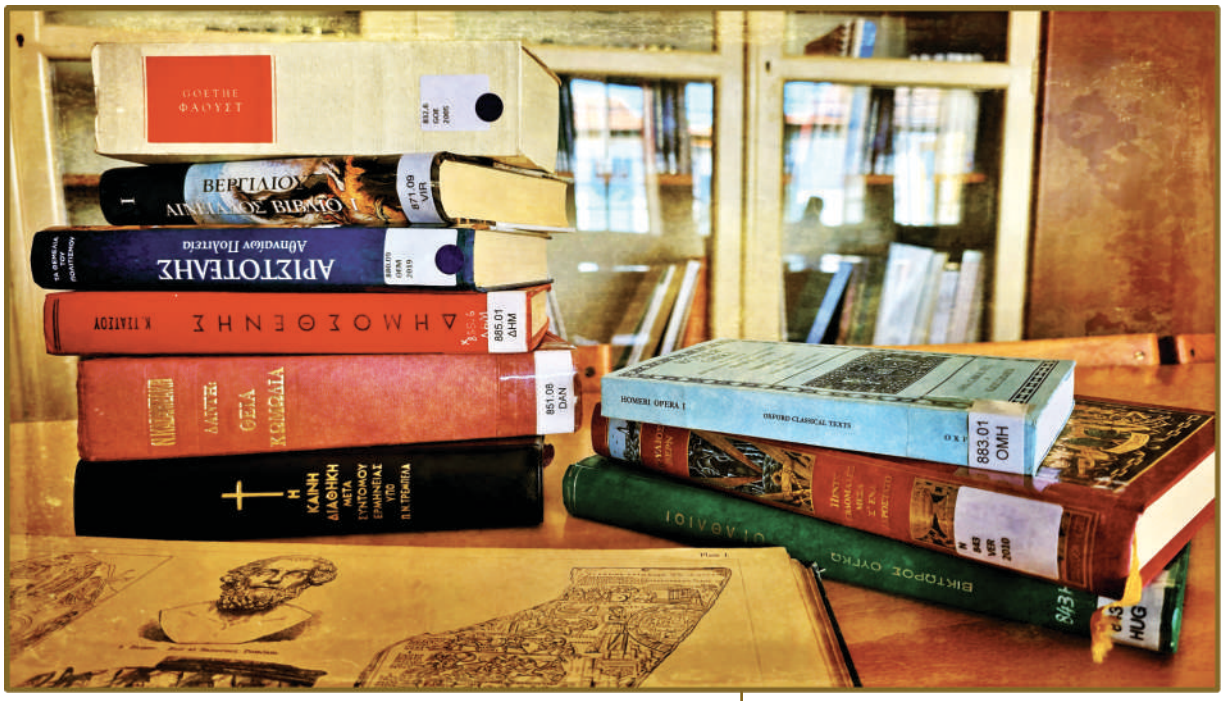
οργώνοντας με τα καματερά

χρόνο το χρόνο φιδοσέρνοντας τ' αλέτρι.

Απόσπασμα από το Πρώτο Στάσιμο
της τραγωδίας «Αντιγόνη» του Σοφοκλή

Μετάφραση Κ. Χ. Μύρης

(Σοφοκλέους Αντιγόνη,
Β΄ Γενικού Λυκείου,
Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος»)

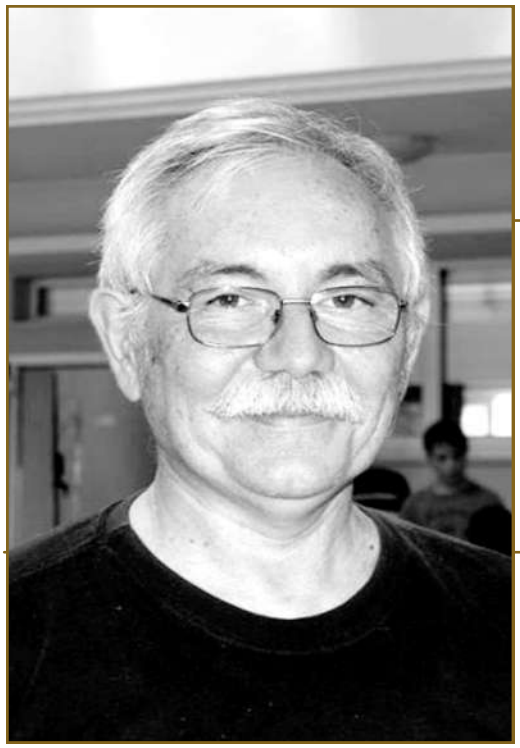

ΑΝΕΞΙΤΗΛΑ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑΣ

ΘΕΩΡΙΕΣ ΚΑΙ ΝΟΜΟΙ
ΣΤΑΘΜΟΙ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ 62

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑ
ΠΟΥ ΣΗΜΑΔΕΨΑΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ 72

ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ
ΕΚΕΙ ΟΠΟΥ Η ΜΝΗΜΗ ΚΑΤΟΙΚΕΙ 82

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

Ιστορικές εξελίξεις και συλλογισμοί προς την αλήθεια

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΜΙΧΑΛΗ ΛΑΜΠΡΟΥ, ΟΜΟΤΙΜΟ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ | Οι μαθητές και οι μαθήτριες του τμήματος Δ23 του Παγκυπρίου Γυμνασίου

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ | ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΟΝΟΥΦΡΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ

Ο Μιχάλης Λάμπρου είναι ένας χαρισματικός και αναγνωρισμένος Έλληνας ακαδημαϊκός και ερευνητής των Μαθηματικών και της Ιστορίας των Μαθηματικών. Σε διαλέξεις του στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ο Ομότιμος Καθηγητής Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Κρήτης με τη βαθιά μαθηματική και ιστορική γνώση που τον διακρίνει, καταφέρνει να αναδεικνύει σημαντικά επιστημονικά και ιστορικά γεγονότα. Είχαμε «γνωρίσει» τον Καθηγητή μέσα από την πνευματική μας ενασχόληση με ασκήσεις του για διαγωνισμούς και ολυμπιάδες μαθηματικών τις οποίες μας πρότεινε η καθηγήτριά μας, αλλά και από διαλέξεις του στο διαδίκτυο σχετικές με την Ιστορία των Μαθηματικών. Στη συνέντευξη που ακολουθεί μάς μιλά για την εξέλιξη της μαθηματικής σκέψης και τη δύναμη της επίδρασής της στην επίλυση παλαιών και σύγχρονων προβλημάτων.

ΠΩΣ ΘΑ ΟΡΙΖΑΤΕ ΤΟΝ ΡΟΛΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΣΚΕΨΗΣ; Τα Μαθηματικά είναι ο κατ' εξοχήν κλάδος της γνώσης που καλλιεργεί τη μετάβαση από το αισθητό στο νοητό και βρίσκονται στον πυρήνα της επιστημονικής μεθόδου. Ο τρόπος που λειτουργούν είναι με βάση την αρχή ότι οι αλήθειες πρέπει να τεκμηριώνονται με αδιάσειστα επιχειρήματα. Δεν είναι τυχαίο ότι στην είσοδο της Ακαδημίας αναφερόταν: «μηδεὶς ἀγεωμέτρητος εἰσίτω», υποδηλώνοντας ότι η Μαθηματική παιδεία είναι προϋπόθεση φιλοσοφικής σκέψης. Από φιλοσοφική σκοπιά, τα Μαθηματικά δεν είναι απλώς ένα εργαλείο υπολογισμού, πράγμα που από μόνο του είναι χρήσιμο στις Εφαρμοσμένες Επιστήμες, αλλά είναι ένα μέσο παιδείας του νου. Στην Πολιτεία του Πλάτωνα διαβάζουμε: «ἀνάγκη τὸν γεωμετροῦντα οὐδὲν ἄλλο σκοπεῖν ἢ τὸ ἀεὶ ὄν», δηλαδή ότι η Γεωμετρία στρέφει τον νου προς το αιώνιο και αμετάβλητο.

ΠΟΙΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ ΣΥΝΕΒΑΛΑΝ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ; ΠΟΙΑ ΓΝΩΣΗ ΠΑΡΕΛΑΒΑΝ ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΙΓΥΠΤΙΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΒΑΒΥΛΩΝΙΟΥΣ; Οι αρχαίες πηγές όπως ο Ηρόδοτος και ο Πρόκλος ανάγουν τις απαρχές των Μαθηματικών στους σπουδαίους πολιτισμούς της Μεσοποταμίας και της Αιγύπτου. Κρίνοντας από τα σωζόμενα έργα αυτών των δύο πολιτισμών διαπιστώνουμε ότι οι Βαβυλώνιοι ανέπτυξαν ένα προηγμένο αριθμητικό σύστημα, το εξηκονταδικό, και μεθόδους επίλυσης εξισώσεων. Την ίδια εποχή οι Αιγύπτιοι εστίασαν σε πρακτικές εφαρμογές, κυρίως στη Γεωμετρία, για την ανακατανομή της γης μετά τις πλημμύρες του Νείλου. Όμως τα Μαθηματικά τους έμειναν εμπειρικά, χωρίς αποδείξεις και συλλογισμούς.

Οι Έλληνες παρέλαβαν αυτή τη γνώση αλλά την μετασχημάτισαν ριζικά. Όπως γράφει ο Πλάτωνας στην Ἐπινομίδα του, ὅτιπερ ἂν Ἕλληνες ἐκ βαρβάρων παραλάβωσι, κάλλιον τοῦτο εἰς πέρας ἀπεργάζονται. Συγκεκριμένα, από εμπειρική και πρακτική γνώση, την ανήγαγαν σε αποδεικτική και θεωρητική επιστήμη. Όπως σημειώνει ο Αριστοτέλης στα Μετά τὰ Φυσικά: «διὰ τὸ θαυμάζειν οἱ ἄνθρωποι καὶ νῦν καὶ τὸ πρῶτον ἤρξαντο φιλοσοφεῖν» – δηλαδή, η απορία και όχι η χρησιμότητα αποτέλεσε το κίνητρο της ελληνικής μαθηματικής σκέψης.

ΤΙ ΠΑΡΕΔΩΣΑΝ ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΣΜΟ; Η σημαντικότερη συμβολή των αρχαίων Ελλήνων είναι η έννοια της θεμελίωσης των Μαθηματικών με αξιώματα και πορεία μέσω αυστηρής απόδειξης. Με άλλα λόγια, η ελληνική συμβολή έγκειται στη μετάβαση από την εμπειρία στη λογική αναγκαιότητα. Η αρχή έγινε από τον Θαλή ο οποίος εισήγαγε την ιδέα ότι οι γεωμετρικές προτάσεις πρέπει να αποδεικνύονται, ενώ αργότερα ο Ευκλείδης, στα περίφημα «Στοιχεῖα» του, συστηματοποίησε την μαθηματική γνώση καταγράφοντας τα αξιώματα και παράγοντας έναν τεράστιο όγκο θεωρημάτων που αναπτύσσονται σε μία αλυσιδωτή αλληλουχία, από το ένα στα επόμενα. Η συμβολή αυτή είναι θεμελιώδης: η επιστήμη ως ένα λογικό οικοδόμημα βασισμένο σε αξιώματα και αποδείξεις αποτελεί ελληνική κληρονομιά. Παράλληλα, ο Πυθαγόρας και η σχολή του ανέδειξαν την ιδέα ότι «τὰ πάντα ἀριθμός ἐστιν», προτείνοντας μια αριθμητική θεώρηση του κόσμου που προοιωνίζεται τη σύγχρονη μαθηματικοποίηση της φύσης.

ΠΩΣ ΣΥΝΕΒΑΛΑΝ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ; Τα μαθηματικά αποτέλεσαν τη γλώσσα της φύσης. Από την αρχαιότητα έως τη νεότερη επιστήμη, η περιγραφή των φυσικών φαινομένων απαιτεί Μαθηματική θεώρηση. Ο Γαλιλαίος, αιώνες αργότερα, θα διατυπώσει ότι «το βιβλίο της φύσης είναι γραμμένο στη γλώσσα των Μαθηματικών», αλλά η ρίζα αυτής της ιδέας βρίσκεται ήδη στους Πυθαγορείους. Η Μαθηματική δομή επιτρέπει τη διατύπωση νόμων με καθολική ισχύ και προβλεπτική δύναμη. Έτσι, τα Μαθηματικά δεν περιγράφουν απλώς τον κόσμο, αλλά αποκαλύπτουν την εσωτερική του τάξη και αναδεικνύουν τις συνάφειες των φαινομένων.

ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΠΟΙΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ Η ΕΡΓΟ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ; ΜΠΟΡΕΙ Ο ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ ΝΑ ΘΕΩΡΗΘΕΙ ΠΡΩΤΕΡΓΑΤΗΣ ΤΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΜΟΥ; Ο Αρχιμήδης αποτελεί αναμφίβολα μία από τις κορυφαίες μορφές στην ιστορία των Μαθηματικών. Στα έργα του, όπως το «Περὶ σφαίρας καὶ κυλίνδρου» και «Ἔφοδος», εφαρμόζει ευφυέστατες και βαθύτατες τεχνικές που αργότερα αποτέλεσαν βάση του Ολοκληρωτικού Λογισμού. Οι ιδέες του συνιστούν σαφή πρόδρομο αυτού του σπουδαίου κλάδου όπως αναπτύχθηκε σχεδόν 2000 χρόνια αργότερα από τον Νεύτωνα και τον Λάιμπνιτς.

ΗΤΑΝ Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΑΠΕΙΡΟΣΤΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΜΟΥ Η ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΗ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ; Ο Απειροστικός Λογισμός υπήρξε καθοριστικός για την εξέλιξη της Φυσικής, της Μηχανικής και της Τεχνολογίας. Χωρίς αυτόν, η Νευτώνεια Φυσική και η σύγχρονη επιστήμη θα ήταν αδιανόητες. Άλλωστε από τον Απειροστικό Λογισμό προήλθε ο κλάδος της Ανάλυσης, οι Διαφορικές Εξισώσεις και άλλα θέματα, τα οποία είναι κεντρικά στα Μαθηματικά. Όμως δεν είναι ο μόνος σπουδαίος κλάδος. Είναι σχεδόν αδύνατον να καθορίσει κανείς σήμερα ποιος είναι ο σημαντικότερος κλάδος. Είναι όλοι σπουδαίοι και αλληλένδετοι. Ας σημειώσω ότι εξίσου σημαντική είναι η επινόηση της απόδειξης από τους αρχαίους Έλληνες και η εξέλιξή της στον κλάδο της Λογικής και της μελέτης των Θεμελίων των Μαθηματικών.

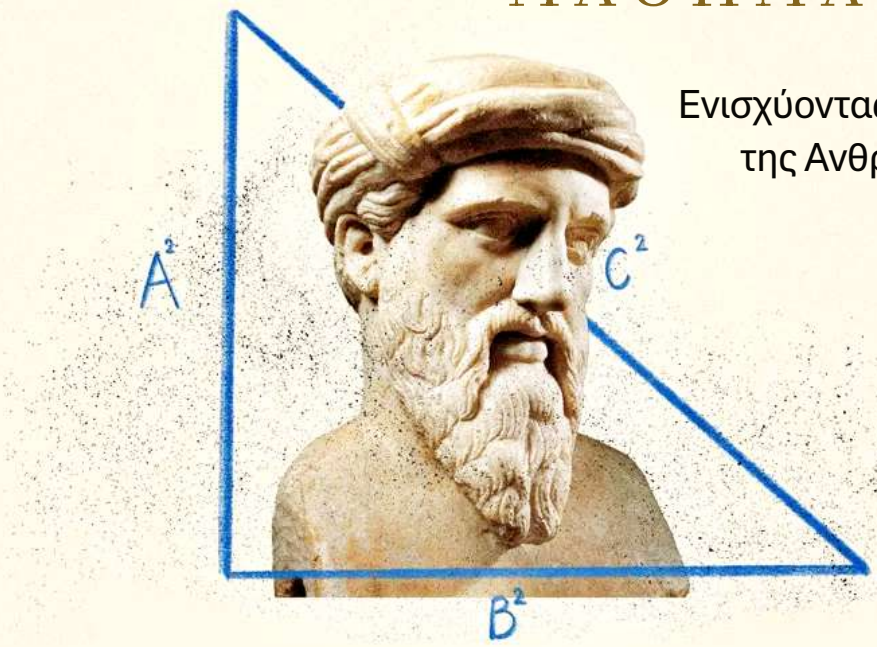
ΗΤΑΝ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΕΝΑ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ ΣΩΜΑ ΠΡΙΝ ΤΙΣ ΜΗ ΕΥΚΛΕΙΔΕΙΕΣ ΓΕΩΜΕΤΡΙΕΣ; ΠΟΙΕΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΥΠΑΡΧΟΥΝ; Πριν την ανακάλυψη των Μη Ευκλείδειων Γεωμετριών, τα Μαθηματικά θεωρούνταν ένα πλήρως συνεκτικό, ακλόνητο και αυτονόητα αληθές σύστημα. Η αμφισβήτηση του πέμπτου αξιώματος του Ευκλείδη αποκάλυψε ότι μπορούν να υπάρχουν και διαφορετικά, εξίσου συνεπή μαθηματικά σύμπαντα. Η εξέλιξη αυτή οδήγησε σε βαθύτερες κρίσεις, όπως τα παράδοξα της Θεωρίας Συνόλων και τα θεωρήματα του Γκέντελ, τα οποία έδειξαν ότι κάθε επαρκώς ισχυρό σύστημα περιέχει αληθείς αλλά μη αποδείξιμες προτάσεις. Η ανακάλυψη αυτή ήταν απολύτως απρόσμενη που άλλαξε τον τρόπο που θεωρούμε τα Μαθηματικά. Ας προσθέσω ότι μελλοντικές προκλήσεις περιλαμβάνουν την κατανόηση της σχέσης μεταξύ Μαθηματικών και Υπολογισιμότητας, καθώς και τη διερεύνηση των θεμελίων της τεχνητής νοημοσύνης και της κβαντικής πληροφορίας.

ΠΟΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΘΑ ΔΙΝΑΤΕ ΣΕ ΝΕΟΥΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΥΣ; Θα τους προέτρεπα να καλλιεργήσουν την επιμονή και την αγάπη για την αλήθεια. Τα Μαθηματικά απαιτούν πειθαρχία, αλλά και δημιουργική φαντασία. Όπως έλεγε ο Πλάτων, «χαλεπὰ τὰ καλά» – τα ωραία είναι δύσκολα. Μέσα στα Μαθηματικά μπορεί να βρει κανείς εξαιρετικής αισθητικής συλλογισμούς και επίσης αποδείξεις οι οποίες είναι κομψές, λιτές και απρόσμενες. Το σίγουρο είναι ότι τα Μαθηματικά καλλιεργούν τη σκέψη και φέρνουν πνευματική ικανοποίηση. Στην ενασχόληση με τα Μαθηματικά το στοιχείο της ανακάλυψης είναι κεντρικό. Παράλληλα, ο κλάδος είναι κατάμεστος με σπουδαίες εφαρμογές στις άλλες επιστήμες. Συνοψίζοντας, προτρέπω τους νέους μαθηματικούς να μην αντιμετωπίζουν τα Μαθηματικά ως σύνολο τεχνικών, αλλά ως πνευματική άσκηση. Η ουσία τους βρίσκεται όχι μόνο στην επίλυση προβλημάτων, αλλά στην κατανόηση των βαθύτερων δομών που διέπουν την πραγματικότητα.

Τα Μαθηματικά απαιτούν πειθαρχία, αλλά και δημιουργική φαντασία.

Ευχαριστούμε θερμά τον κύριο Μιχάλη Λάμπρου για την παραχώρηση της συνέντευξης. Θα χαρούμε στο μέλλον να τον φιλοξενήσουμε στο Παγκύπριον Γυμνάσιον.

Ενισχύοντας τη Μνήμη της Ανθρωπότητας

ΣΤΕΦΑΝΗ ΙΣΚΑΝΤΑΡ, Δ23
ΝΙΚΟΛΑΣ ΦΙΚΑΡΔΟΥ, Δ23

Φανταστείτε πως ξυπνάτε ένα πρωί σε ένα άγνωστο μέρος, χωρίς να θυμάστε ποιοι είστε, πού βρίσκεστε ή πώς να επιστρέψετε στο σπίτι σας. Δεν γνωρίζετε ούτε βασικές πληροφορίες για τη ζωή σας. Αυτή είναι η πραγματικότητα ενός ανθρώπου με απώλεια μνήμης. Η μνήμη αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά ανθρώπινα χαρακτηριστικά, καθώς μας επιτρέπει να διατηρούμε γνώσεις, εμπειρίες και πληροφορίες από το παρελθόν. Χωρίς αυτήν, η εξέλιξη της ανθρωπότητας δεν θα ήταν δυνατή.

Η μνήμη, όμως, δεν είναι μόνο ατομική· είναι και συλλογική. Η ανθρωπότητα διατηρεί τη γνώση της μέσα από διάφορους τρόπους, όπως η γλώσσα, τα βιβλία, οι παραδόσεις και τα μαθηματικά. Τα μαθηματικά αποτελούν ένα βασικό εργαλείο διατήρησης της γνώσης, καθώς μέσα από την ανάλυση, τα θεωρήματα και τους κανόνες τους, μεταφέρονται ιδέες που ανακαλύφθηκαν πριν από χιλιάδες χρόνια και εξακολουθούν να χρησιμοποιούνται μέχρι σήμερα.

Η ανθρωπότητα διατηρεί τη γνώση της μέσα από διάφορους τρόπους, όπως τα βιβλία και τα μαθηματικά. Τα μαθηματικά αποτελούν ένα βασικό εργαλείο διατήρησης της γνώσης.

Τα μαθηματικά συμβάλλουν σημαντικά και στην ενίσχυση της ανθρώπινης μνήμης. Η ενασχόληση με αυτά απαιτεί συγκέντρωση, κατανόηση, συλλογισμούς και επανάληψη. Όταν λύνουμε ασκήσεις, προσπαθούμε να θυμηθούμε τύπους, μεθόδους, θεωρίες και προϋπάρχουσες γνώσεις και να τις συνδέσουμε μεταξύ τους. Με αυτόν τον τρόπο, ο εγκέφαλος εκπαιδεύεται να αποθηκεύει και να οργανώνει πληροφορίες πιο αποτελεσματικά. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η κατανόηση των μαθηματικών εννοιών μέσα από μαθηματικούς συλλογισμούς και όχι η απλή αποστήθιση, καθώς ό,τι κατανοούμε το θυμόμαστε για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Επιπλέον, υπάρχουν διάφορες μνημονικές τεχνικές που βοηθούν στην εμπέδωση των μαθηματικών εννοιών. Για παράδειγμα, η χρήση λέξεων-κλειδιών ή σύντομων φράσεων μπορεί να διευκολύνει την απομνημόνευση τύπων. Στη γεωμετρία, η δημιουργία σχημάτων και η χρήση εικόνων παίζουν καθοριστικό ρόλο, καθώς συνδέουν την πληροφορία με οπτικά δεδομένα, κάνοντάς την πιο εύκολη να ανακληθεί. Η συνεχής εξάσκηση μέσα από μαθηματικές ασκήσεις, αλλά και η σύνδεση των μαθηματικών με προβλήματα από την καθημερινή ζωή, ενισχύουν ακόμη περισσότερο τη μνήμη.

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα της θέσης των μαθηματικών στο αποθετήριο της μνήμης της ανθρωπότητας είναι το Πυθαγόρειο Θεώρημα. Πρόκειται για ένα από τα πιο γνωστά και σημαντικά θεωρήματα, που αφορά στα ορθογώνια τρίγωνα. Σύμφωνα με αυτό, «Το τετράγωνο της υποτείνουσας είναι ίσο με το άθροισμα των τετραγώνων των δύο κάθετων πλευρών ($\alpha^2 + \beta^2 = \gamma^2$)».

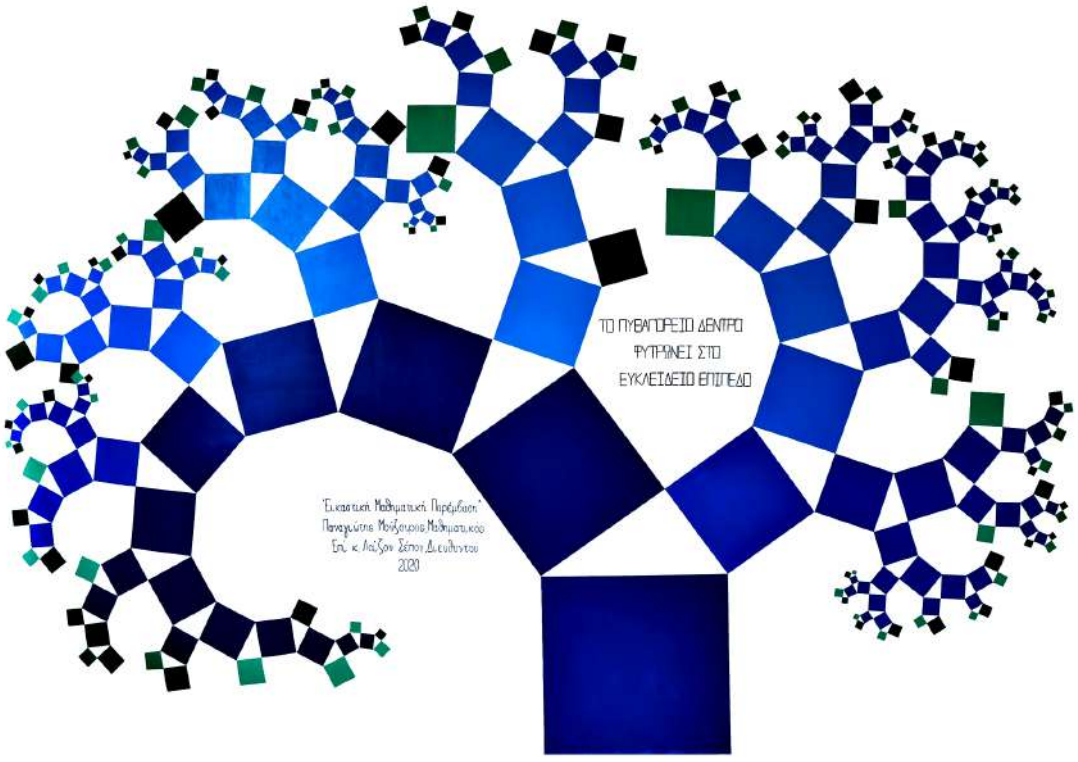
Το θεώρημα αποδίδεται στον αρχαίο Έλληνα μαθηματικό Πυθαγόρα, αν και ήταν γνωστό εμπειρικά και σε παλαιότερους πολιτισμούς, όπως στους Βαβυλώνιους και τους Αιγύπτιους. Αυτό αποδεικνύει ότι η μαθηματική γνώση αποτελεί μια μορφή συλλογικής μνήμης, η οποία μεταφέρεται, εξελίσσεται και διατηρείται μέσα στους αιώνες.

Η σημασία του Πυθαγόρειου Θεωρήματος δεν περιορίζεται στη ανακάλυψη και την απόδειξή του από τον Πυθαγόρα. Χρησιμοποιείται μέχρι σήμερα σε πολλούς τομείς, όπως η αρχιτεκτονική, η μηχανική, η φυσική, η χαρτογράφηση και η τεχνολογία. Κάθε φορά που υπολογίζουμε μια απόσταση ή μια διαγώνιο, αξιοποιούμε αυτή τη γνώση, διατηρώντας έτσι ζωντανή μια μαθηματική ιδέα χιλιάδων ετών.

Η μαθηματική γνώση αποτελεί μια μορφή συλλογικής μνήμης, η οποία μεταφέρεται, εξελίσσεται και διατηρείται μέσα στους αιώνες.

Παράλληλα, η απλότητα του τύπου και η σύνδεσή του με γεωμετρικά προβλήματα το καθιστούν εύκολο στην απομνημόνευση. Για τον λόγο αυτό, αποτελεί ένα από τα πρώτα θεωρήματα που διδάσκονται οι μαθητές παγκοσμίως. Πέρα από τη μαθηματική του αξία, συμβολίζει και την ανθρώπινη ανάγκη για τάξη, λογική και κατανόηση του κόσμου μέσα από την απόδειξη.

Συμπερασματικά, τα μαθηματικά είχαν και θα συνεχίσουν να έχουν καθοριστικό ρόλο στη διατήρηση και εξέλιξη της μνήμης της ανθρωπότητας. Μέσα από μαθηματικά θεωρήματα, κανόνες και τεχνικές, η γνώση διατηρείται και μεταδίδεται από γενιά σε γενιά. Δεν αποτελούν απλώς ένα σχολικό μάθημα ή έναν ακαδημαϊκό τομέα έρευνας αλλά ένα θεμελιώδες εργαλείο που συμβάλλει στην πρόοδο του ανθρώπου στον κόσμο και στη διατήρηση της παγκόσμιας συλλογικής μνήμης.

Το «Πυθαγόρειο Δέντρο» που κοσμεί τον τοίχο της εισόδου της Σεβερείου Βιβλιοθήκης. Εικαστική Μαθηματική Παρέμβαση του Καθηγητή Μαθηματικών Παναγιώτη Μούζουρου. ΕΤΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ | 2020.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ FIBONACCI

Τα μαθηματικά μοτίβα υπάρχουν παντού

ΣΟΦΙΑ ΣΙΝΚΛΑΙΡ, ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ, Ε61

Η ακολουθία Φιμπονάτσι αποτελεί ένα από τα πιο εντυπωσιακά και μυστηριώδη μαθηματικά μοτίβα, καθώς συνδέει τους αριθμούς με τη φύση, την τέχνη και την καθημερινή ζωή. Το όνομά της προέρχεται από τον Ιταλό μαθηματικό Λεονάρντο της Πίζας, γνωστό ως Φιμπονάτσι, ο οποίος την παρουσίασε τον 13ο αιώνα στο βιβλίο του «Liber Abaci». Η ακολουθία είχε περιγραφεί και πιο πριν, από μαθηματικούς στην Ινδία και εμφανίζεται σε σανσκριτικές προσωδίες. Η ακολουθία ξεκινά με τους αριθμούς 0 και 1, και κάθε επόμενος όρος της, προκύπτει από το άθροισμα των δύο προηγούμενων όρων, δηλ. 0, 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21 κ.ο.κ.

Η ακολουθία Φιμπονάτσι είναι μια γέφυρα ανάμεσα στα μαθηματικά και τον φυσικό κόσμο.

Η αξία της ακολουθίας Φιμπονάτσι δεν περιορίζεται μόνο στον μαθηματικό της ορισμό μέσω του αναδρομικού της τύπου και στις ιδιότητες της, αλλά επεκτείνεται στη βαθιά της σύνδεση με τον φυσικό κόσμο. Στη φύση το μοτίβο αυτό εμφανίζεται με εντυπωσιακή συχνότητα. Τα πέταλα πολλών λουλουδιών ακολουθούν αριθμούς της ακολουθίας Φιμπονάτσι, όπως τα κρίνα με 3 πέταλα ή οι μαργαρίτες με 34 ή 55. Παρόμοια, η διάταξη των φύλλων γύρω από το κοτσάνι ενός φυτού, γνωστή ως φυλλοταξία, συχνά υπακούει σε αυτό το αριθμητικό μοτίβο, εξασφαλίζοντας τη βέλτιστη έκθεση στο φως του ήλιου.

Άλλα χαρακτηριστικά παραδείγματα εμφάνισής της είναι το κέλυφος του σαλιγκαριού ή οι σπείρες στον ανανά και στον ηλίανθο. Οι σπείρες αυτές σχετίζονται με τον λεγόμενο «χρυσό λόγο», ο οποίος προκύπτει από την ακολουθία Φιμπονάτσι και θεωρείται σύμβολο αρμονίας και ισορροπίας. Ο χρυσός λόγος φ, έχει τιμή περίπου 1,618 και εμφανίζεται όχι μόνο στη φύση, αλλά και σε ανθρώπινες δημιουργίες.

Στην καθημερινή μας ζωή, η ακολουθία Φιμπονάτσι επηρεάζει την αρχιτεκτονική, την τέχνη και τον σχεδιασμό. Πολλά ιστορικά κτήρια, όπως ο Παρθενώνας, θεωρείται ότι ενσωματώνουν αναλογίες που προσεγγίζουν τον χρυσό λόγο. Στη ζωγραφική και τη φωτογραφία η σύνθεση βασισμένη στη χρυσή τομή χρησιμοποιείται για να δημιουργήσει αισθητικά ευχάριστες εικόνες. Ακόμη, στον σύγχρονο γραφιστικό σχεδιασμό ή τον σχεδιασμό ιστοσελίδων, οι αναλογίες αυτές αξιοποιούνται για καλύτερη οπτική ισορροπία.

Η ακολουθία Φιμπονάτσι βρίσκει εφαρμογή και στην επιστήμη και την τεχνολογία. Στην πληροφορική χρησιμοποιείται σε αλγορίθμους και δομές δεδομένων, ενώ στην οικονομία αξιοποιείται στην ανάλυση χρηματιστηριακών τάσεων. Είναι ένα από τα πιο αξιόλογα παραδείγματα του πώς τα μαθηματικά μπορούν να προσφέρουν εργαλεία κατανόησης πολύπλοκων συστημάτων.

Η ακολουθία Φιμπονάτσι δεν είναι απλώς μια παράξενη σειρά αριθμών, αλλά μια γέφυρα ανάμεσα στα μαθηματικά και τον φυσικό κόσμο, καθώς η φύση λειτουργεί με μαθηματικές αρχές και διατηρεί μαθηματικές μνήμες. Η παρουσία των αριθμών Fibonacci στην καθημερινή ζωή, αποδεικνύει ότι η φύση και ο άνθρωπος μοιράζονται κοινές αρχές οργάνωσης, αναδεικνύοντας την ομορφιά και τη δύναμη της μαθηματικής σκέψης.

ΟΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ

Η βάση για τα σύγχρονα Μαθηματικά

ΑΝΝΑ ΚΙΟΥΡΤΖΙΔΟΥ, ΜΑΡΙΑ ΤΖΕΪΡΑΝΙΔΟΥ, Δ23

Οι πραγματικοί αριθμοί είναι ένα από τα βασικά σύνολα των μαθηματικών. Το σύνολο όλων των πραγματικών αριθμών συμβολίζεται με το γράμμα $\mathbb{R}$. Αυτό περιλαμβάνει όλους τους αριθμούς που μπορούν να τοποθετηθούν σε μια ευθεία γραμμή, γνωστή ως ο άξονας των πραγματικών αριθμών. Η αναπαράσταση αυτή διευκολύνει την κατανόηση της διάταξης και της σχέσης μεταξύ των αριθμών. Κάθε σημείο της ευθείας αντιστοιχεί σε έναν μοναδικό πραγματικό αριθμό.

Το σύνολο των πραγματικών αριθμών περιλαμβάνει διάφορες υποκατηγορίες συστημάτων αριθμών. Αρχικά, υπάρχει το σύνολο των φυσικών αριθμών, οι οποίοι είναι οι «αριθμοί μέτρησης» 1, 2, 3, ... , δηλαδή αυτοί που χρησιμοποιούμε για καταμέτρηση. Το σύνολο όλων των φυσικών αριθμών συμβολίζεται με $\mathbb{N}$, από τον αγγλικό όρο «natural numbers». Στη συνέχεια, παίρνουμε το σύνολο των ακέραιων αριθμών ..., -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, ... που επεκτείνει το σύστημα των φυσικών, περιλαμβάνοντας και τους αρνητικούς ακέραιους καθώς και το μηδέν. Το σύνολο όλων των ακεραίων, συμβολίζεται με $\mathbb{Z}$, από τη γερμανική λέξη «Zahl», δηλαδή αριθμός.

Έπειτα, έχουμε το σύνολο των ρητών αριθμών, οι οποίοι μπορούν να εκφραστούν ως πηλίκα δύο ακεραίων, π.χ. 3/4, -5/2, 7, 0. Το σύνολο όλων των ρητών αριθμών συμβολίζεται με $\mathbb{Q}$, από το «quotients», δηλαδή τα πηλίκα. Οι δεκαδικές αναπαραστάσεις των ρητών αριθμών είναι είτε πεπερασμένες είτε περιοδικές. Από την άλλη, βρίσκεται το σύνολο των άρρητων αριθμών, το οποίο συμβολίζεται με $\mathbb{R}\setminus\mathbb{Q}$. Οι άρρητοι αριθμοί δεν μπορούν να γραφούν ως κλάσμα δύο ακεραίων και παριστάνονται με άπειρα δεκαδικά ψηφία. Δύο παραδείγματα άρρητων αριθμών είναι ο π και ο $\sqrt{2}$, αριθμοί που εμφανίζονται συχνά στη γεωμετρία και την ανάλυση. Το ότι ο $\sqrt{2}$ είναι άρρητος, ήταν γνωστό στους αρχαίους Έλληνες. Το σύνολο των πραγματικών αριθμών περιλαμβάνει όλους τους ρητούς και όλους τους άρρητους αριθμούς μαζί. Κάθε φυσικός αριθμός είναι ακέραιος και κάθε ακέραιος αριθμός είναι ρητός.

Ο G. Cantor (1845-1918), πατέρας της Θεωρίας Συνόλων, ασχολήθηκε με τη θεμελίωση των πραγματικών αριθμών και μελέτησε τα απειροσύνολα, όπως και ο R. Dedekind (1831-1916). Ο Dedekind όρισε το σύνολο των πραγματικών αριθμών σαν το σύνολο των τομών ρητών αριθμών. Η θεμελίωση αυτή διαφέρει από αυτή του Cantor, ο οποίος για τη θεμελίωση των πραγματικών αριθμών χρησιμοποίησε τις ακολουθίες Cauchy των ρητών αριθμών αντί για τις «τομές Dedekind».

Ένα από τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά του συνόλου των πραγματικών αριθμών είναι η πληρότητα. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχουν «κενά» στην ευθεία των πραγματικών, καθώς κάθε σημείο της αντιστοιχεί σε έναν πραγματικό αριθμό. Η πληρότητα είναι θεμελιώδης ιδιότητα για τον απειροστικό λογισμό και την ανάλυση, καθώς επιτρέπει την ύπαρξη συναρτήσεων, ορίων, παραγώγων και ολοκληρωμάτων. Οι πραγματικοί αριθμοί είναι επίσης κλειστοί ως προς τις πράξεις της πρόσθεσης, της αφαίρεσης, του πολλαπλασιασμού και της διαίρεσης (εκτός από τη διαίρεση με το μηδέν). Αυτό σημαίνει ότι όταν εκτελούμε τις βασικές αριθμητικές πράξεις μεταξύ πραγματικών αριθμών, το αποτέλεσμα είναι πάντα ένας πραγματικός αριθμός. Επιπλέον, ισχύουν ιδιότητες όπως η αντιμεταθετική, η προσεταιριστική και η επιμεριστική οι οποίες διευκολύνουν τους υπολογισμούς.

Δεν υπάρχουν «κενά» στην ευθεία των πραγματικών αριθμών, καθώς κάθε σημείο της αντιστοιχεί σε έναν πραγματικό αριθμό.

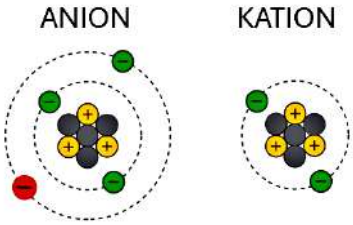
Στην καθημερινή ζωή, οι πραγματικοί αριθμοί χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν μεγέθη όπως το μήκος, η μάζα, ο χρόνος, η ταχύτητα και η θερμοκρασία. Στις επιστήμες, οι πραγματικοί αποτελούν βασικό εργαλείο για τη μοντελοποίηση φυσικών φαινομένων, από την κίνηση των σωμάτων μέχρι τις μεταβολές της ενέργειας. Το απειροσύνολο των πραγματικών αριθμών αποτελεί τη βάση πάνω στην οποία στηρίζεται μεγάλο μέρος των σύγχρονων μαθηματικών. Η μελέτη των ιδιοτήτων τους είναι απαραίτητη για την κατανόηση βασικών μαθηματικών εννοιών αλλά και για την εμβάθυνση σε πιο σύνθετες έννοιες καθώς και την εφαρμογή των μαθηματικών σε πραγματικά προβλήματα.

Η ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΙ ΤΗΝ ΥΛΗ

Η τριβοηλεκτρική σειρά των υλικών

ΜΑΡΙΑ ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΗ, Ε32

Το τριβοηλεκτρικό φαινόμενο, γνωστό ήδη από την αρχαιότητα, αποτελεί μέρος της διαχρονικής προσπάθειας του ανθρώπου να κατανοήσει τις ιδιότητες της ύλης. Εντάσσεται, κατά συνέπεια, στη συλλογική μνήμη και στη διαρκώς εξελισσόμενη επιστημονική γνώση της ανθρωπότητας.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΤΡΙΒΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΣΕΙΡΑ ΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ | Τριβοηλεκτρική σειρά των υλικών[1] ονομάζουμε τη λίστα που παρουσιάζει τη σειρά με την οποία κατατάσσονται τα υλικά με βάση την τάση τους να φορτίζονται θετικά ή αρνητικά, εάν φορτιστούν εξ επαφής ή τριβής μεταξύ τους. Καταγράφηκε για πρώτη φορά από τον Γιόχαν Καρλ Γουίλκ το 1757 στην έκθεσή του στις στατικές φορτίσεις.

ΤΡΙΒΟΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ | Τριβοηλεκτρικό φαινόμενο ονομάζεται η φόρτιση εξ επαφής των υλικών. Είναι η διαδικασία φόρτισης των αντικειμένων που έρχονται σε επαφή, ειδικά όταν τρίβονται μεταξύ τους. Πρώτη φορά ανακαλύφθηκε το 600 π.Χ., όταν ο Θαλής, ένας Έλληνας φιλόσοφος κι επιστήμονας, ανακάλυψε ότι τρίβοντας κεχριμπάρι μπορούσε να προσελκύσει χνούδι, χαρτί και άλλα μικρά, ελαφριά αντικείμενα.

ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ Η ΦΟΡΤΙΣΗ | Το φαινόμενο του τριβοηλεκτρισμού προκαλείται βασικά από τη μεταφορά ηλεκτρονίων από το ένα υλικό στο άλλο. Εξηγείται, αν κάνουμε ένα βήμα πίσω και εστιάσουμε στην πηγή των φορτίων: τη δομή του ατόμου. Το άτομο αποτελείται από θετικά φορτισμένα πρωτόνια και ουδέτερα νετρόνια, συσσωρευμένα πυκνά στον πυρήνα του, και αρνητικά φορτισμένα ηλεκτρόνια, που περιφέρονται γύρω από τον πυρήνα στο ηλεκτρονιακό νέφος. Το άτομο, εξ ορισμού, είναι ουδέτερο σωματίδιο, καθώς τα θετικά φορτία του εξισορροπούν τα αρνητικά φορτία του[2].

Όταν ένα άτομο παύει να είναι ουδέτερο λόγω προσθήκης ή αφαίρεσης ηλεκτρονίων στις ή από τις ηλεκτρονιακές του στοιβάδες[3], τότε γίνεται ιόν. Ένα θετικά φορτισμένο ιόν λέγεται κατιόν, ενώ ένα αρνητικά φορτισμένο λέγεται ανιόν. Παρόμοια, φορτίζονται και τα μόρια, δηλαδή, όταν το φορτίο των κατιόντων δεν ισούται με το φορτίο των ανιόντων.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ/ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΙΟΝΤΙΣΜΟΥ | Ως ενέργεια ιοντισμού (ή δυνατότητα ιοντισμού) ορίζεται η ελάχιστη ενέργεια που απαιτείται για την απομάκρυνση των ηλεκτρονίων σθένους ενός απομονωμένου αέριου ατόμου, θετικού ιόντος ή μορίου. Οι ελκτικές δυνάμεις που ασκούνται ανάμεσα στον πυρήνα του ατόμου και τα ηλεκτρόνια επηρεάζονται, βάσει του νόμου του Coulomb, από τη μεταξύ τους απόσταση, με το μέτρο τους να είναι αντιστρόφως ανάλογο της απόστασης. Συνεπώς, όσο πιο κοντά στον πυρήνα του ατόμου βρίσκεται η εξωτερική στοιβάδα του ατόμου (τα ηλεκτρόνια σθένους), τόσο μεγαλύτερη είναι η ενέργεια ιοντισμού του ατόμου.

Επομένως, στον περιοδικό πίνακα η ενέργεια ιοντισμού αυξάνεται από αριστερά προς τα δεξιά μέσα σε μια συγκεκριμένη περίοδο (σειρά) και μειώνεται από πάνω προς τα κάτω σε μια συγκεκριμένη ομάδα (στήλη).
Η ενέργεια ιοντισμού επηρεάζει τη μεταβολή της ενέργειας του συστήματος ατόμου/μορίου-ηλεκτρονίου, λόγω του ορισμού της ενέργειας ιοντισμού.

[1] Ξεκαθαρίζεται ότι η αναφορά στον όρο «υλικά» εννοεί ασφαλώς τη σύστασή τους, κι επομένως τα μόρια/άτομα/ιόντα τους.

[2] Το μέτρο του φορτίου των πρωτονίων είναι ίσο με το μέτρο του φορτίου των ηλεκτρονίων και κάθε άτομο έχει ίσο αριθμό πρωτονίων και ηλεκτρονίων.

[3] Ηλεκτρονιακή στοιβάδα: Τα ηλεκτρόνια κατανέμονται σε στοιβάδες στο ηλεκτρονιακό νέφος γύρω απ' τον πυρήνα σε συγκεκριμένη δομή (2e-8e-8e-8e-8e-8e-8e), πχ:

ΣΥΓΓΕΝΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΩΝ, E_{ea} | Γνωστή και ως συγγένεια φορτίου, η συγγένεια ηλεκτρονίων ονομάζεται ο βαθμός στον οποίο ένα υλικό παίρνει ηλεκτρόνια από ένα άλλο υλικό. Τα άτομα ενός υλικού που έχουν υψηλότερη συγγένεια ηλεκτρονίων θα τείνει να παίρνει ηλεκτρόνια από τα άτομα ενός άλλου υλικού κι επομένως να έχει περίσσεια ηλεκτρονίων, άρα να αποκτά αρνητικό φορτίο. Έτσι, το άλλο υλικό θα έχει έλλειμα ηλεκτρονίων και συνεπώς θετικό φορτίο.
Ουσιαστικά, ορίζεται ως η ποσότητα ενέργειας που απελευθερώνεται, όταν ένα ηλεκτρόνιο προσκολλάται σε ένα ουδέτερο άτομο ή μόριο σε αέρια κατάσταση, για να σχηματίσει ένα ανιόν. Ορίζεται επίσης και ως η ενέργεια που απαιτείται, για να αποκολληθεί ένα ηλεκτρόνιο από ένα ανιόν, για να σχηματιστεί ένα ουδέτερο άτομο ή μόριο.
Η διαφορά στο πρόσημο της συγγένειας ηλεκτρονίου προκύπτει από την ενεργειακή αλλαγή του ιοντισμού σύλληψης ηλεκτρονίων[1]. Η συγγένεια ηλεκτρονίων είναι θετική όταν απελευθερώνεται ενέργεια κατά τη σύλληψη ηλεκτρονίων.

ΠΡΟΣΗΜΟ ΤΗΣ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΩΝ | Η συγγένεια ηλεκτρονίων ισούται με τη διαφορά της αρχικής ενέργειας του συστήματος ηλεκτρόνιο-άτομο/μόριο με την τελική ενέργεια του συστήματος, άρα και με την αρνητική μεταβολή της ενέργειας[2] κατά την προσκόλληση του ηλεκτρονίου ($E_{ea}=E_{αρχ}-E_{τελ}=-ΔE$).

Οι εξώθερμες[3] αντιδράσεις προσκόλλησης ηλεκτρονίου έχουν αρνητική μεταβολή της συνολικής τους ενέργειας (αφού η τελική συνολική ενέργεια είναι μικρότερη από την αρχική). Συνεπώς, η συγγένεια ηλεκτρονίων τους είναι θετική κι αυτά τα υλικά τείνουν να προσλαμβάνουν ηλεκτρόνια και ν' αποκτούν αρνητικό φορτίο.
Οι ενδόθερμες[4] αντιδράσεις αντίστοιχα έχουν θετική μεταβολή της συνολικής τους ενέργειας (τελική συνολική ενέργεια μεγαλύτερη από την αρχική), άρα η συγγένεια ηλεκτρονίων τους είναι αρνητική και τα μεν υλικά τείνουν να αποβάλουν ηλεκτρόνια και να αποκτούν θετικό φορτίο.

ΣΥΓΓΕΝΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΩΝ ΣΤΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΠΙΝΑΚΑ
Γενικά, η συγγένεια ηλεκτρονίων ποικίλλει, ιδιαίτερα στον περιοδικό πίνακα, παρατηρούνται όμως και μερικά μοτίβα, κι αυτά προκύπτουν από την ηλεκτρονιακή δομή των στοιχείων.
Σε γενικές γραμμές, τα αμέταλλα τείνουν να έχουν θετικότερη συγγένεια ηλεκτρονίων απ' ό,τι τα μέταλλα, με εξαίρεση τα ευγενή αέρια. Η συγγένεια ηλεκτρονίων των ευγενών αερίων δεν έχει μετρηθεί οριστικά, επομένως μπορεί να έχουν ή μπορεί και να μην έχουν ελαφρώς αρνητικές τιμές.

Το χλώριο έχει τη θετικότερη συγγένεια ηλεκτρονίων από τα στοιχεία, επομένως έλκει ισχυρότερα επιπλέον ηλεκτρόνια.

Η συγγένεια ηλεκτρονίων γενικά αυξάνεται από τα αριστερά προς τα δεξιά στις περιόδους του περιοδικού πίνακα πριν φτάσει στην ομάδα 18 (ευγενή αέρια). Αυτό προκαλείται από την ολοκλήρωση της εξωτερικής στοιβάδας του ατόμου. Ένα άτομο της ομάδας 17 απελευθερώνει περισσότερη ενέργεια από ένα άτομο της ομάδας 1, όταν αποκτά ένα ηλεκτρόνιο, επειδή έχει ολοκληρωμένη την εξωτερική του στοιβάδα και επομένως είναι πιο σταθερό[5]. Στην ομάδα 18, τα ευγενή αέρια, η εξωτερική στοιβάδα είναι γεμάτη, το οποίο σημαίνει ότι τα προστιθέμενα ηλεκτρόνια είναι ασταθή και τείνουν να αποβάλλονται πολύ γρήγορα.
Παρόλ' αυτά, η συγγένεια ηλεκτρονίων δεν μειώνεται κάθετα στις ομάδες του περιοδικού πίνακα. Παράδειγμα η ομάδα 2, στην οποία η συγγένεια ηλεκτρονίων αυξάνεται κάθετα.

---

[1] Ο ιοντισμός σύλληψης ηλεκτρονίων είναι ο ιοντισμός ενός ατόμου ή μορίου αέριας φάσης με προσκόλληση ενός ηλεκτρονίου για τη δημιουργία ενός ανιόντος.

[2] Μεταβολή της ενέργειας: Ορίζεται ως η διαφορά της τελικής ενέργειας του απομονωμένου συστήματος με την αρχική ενέργεια του συστήματος, $ΔE= E_{τελ}-E_{αρχ}$.

[3] Εξώθερμη αντίδραση: Μια αντίδραση που κατά τη διάρκειά της απελευθερώνεται ενέργεια στο περιβάλλον.

[4] Ενδόθερμη αντίδραση: Μια αντίδραση που κατά τη διάρκειά της απορροφάται ενέργεια από το περιβάλλον.

[5] Όσο λιγότερη ενέργεια έχει ένα άτομο, τόσο πιο σταθερό είναι. Η ολοκληρωμένη εξωτερική στοιβάδα, δηλαδή η δομή των ευγενών αερίων, έχει μειωμένη ενέργεια κι επομένως είναι σταθερή κατάσταση. Όλα τα άτομα προσπαθούν να σταθεροποιηθούν, προσλαμβάνοντας ή αποβάλλοντας ηλεκτρόνια, και λόγω αυτού αποκτούν σθένος. Το σθένος είναι ο αριθμός ηλεκτρονίων που χρειάζεται για ν' αποκτήσει το άτομο δομή ευγενούς αερίου. Παίρνει τιμές από το 1 μέχρι το 3, για τις ομάδες ΙΑ-ΙΙΙΑ του περιοδικού πίνακα και δηλώνει τον αριθμό ηλεκτρονίων που πρέπει ν' αποβάλει το ηλεκτρόνιο, για ν' αποκτήσει δομή ευγενούς αερίου, ενώ για τις ομάδες ΙVA-VIA παίρνει τιμές 1-4 και δηλώνει τον αριθμό ηλεκτρονίων που πρέπει να προσλάβει το ηλεκτρόνιο, για ν' αποκτήσει δομή ευγενούς αερίου.

ΗΛΕΚΤΡΑΡΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ | Ως ηλεκτραρνητικότητα ορίζεται η τάση ενός ατόμου ενός χημικού στοιχείου να προσελκύει τα κοινά ηλεκτρόνια, όταν σχηματίζει έναν χημικό ομοιοπολικό δεσμό[1]. Η ηλεκτραρνητικότητα ενός ατόμου επηρεάζεται τόσο από τον ατομικό του αριθμό (δηλαδή το πόσα πρωτόνια υπάρχουν στον πυρήνα κι επομένως πόσο μεγάλο είναι το θετικό φορτίο του πυρήνα) όσο και από την απόσταση στην οποία βρίσκονται τα ηλεκτρόνια σθένους του από τον πυρήνα (νόμος του Coulomb). Όσο υψηλότερη είναι η σχετική ηλεκτραρνητικότητα, τόσο περισσότερο ένα άτομο έλκει ηλεκτρόνια. Η κλίμακα της ηλεκτραρνητικότητας εξαρτάται από τον μέσο όρο της συγγένειας ηλεκτρονίων και την ενέργεια ιοντισμού. Ένα άτομο με υψηλή ηλεκτραρνητικότητα τείνει να έλκει ισχυρότερα τα ηλεκτρόνια από ένα άτομο με χαμηλή ηλεκτραρνητικότητα, οπότε κατά το τριβοηλεκτρικό φαινόμενο τείνει να φορτίζεται αρνητικά λόγω της περίσσειας ηλεκτρονίων, ενώ το άτομο με χαμηλή ηλεκτραρνητικότητα τείνει να φορτίζεται θετικά λόγω ελλείμματος ηλεκτρονίων. Λόγω της σχέσης της με την ενέργεια ιοντισμού, η ηλεκτραρνητικότητα στον περιοδικό πίνακα μεταβάλλεται με τον ίδιο τρόπο (αύξηση αριστερά προς δεξιά και κάτω προς πάνω). Εξού και το πιο ηλεκτραρνητικό στοιχείο (το στοιχείο με τη μεγαλύτερη ηλεκτραρνητικότητα) είναι το φθόριο, F, ομάδα VIIA, περίοδος 2.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΟΔΟΤΕΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΟΔΕΚΤΕΣ | Τα άτομα ή μόρια κατηγοριοποιούνται σε ηλεκτρονιοδότες και ηλεκτρονιοδέκτες βάσει της τιμής της συγγένειας ηλεκτρονίων τους. Άτομο ή μόριο με πιο θετική τιμή συγγένειας ηλεκτρονίων από ένα άλλο ονομάζεται ηλεκτρονιοδέκτης, γιατί προσλαμβάνει ηλεκτρόνια από το άλλο (άρα δέχεται), κι αντίστοιχα το άτομο ή μόριο με τη λιγότερο θετική τιμή που αποβάλει τα ηλεκτρόνια (άρα δίνει) ονομάζεται ηλεκτρονιοδότης. Επομένως, υλικά με θετική τιμή συγγένειας ηλεκτρονίων τείνουν να αποκτούν αρνητικό φορτίο, ενώ υλικά με αρνητική τιμή συγγένειας ηλεκτρονίων τείνουν ν' αποκτούν θετικό. Παρόμοια, υλικά με μεγαλύτερη θετική τιμή συγγένειας ηλεκτρονίων αποκτούν αρνητικό φορτίο, όταν τρίβονται με υλικά με μικρότερη θετική τιμή συγγένειας ηλεκτρονίων, κι αντίστοιχα για υλικά με μεγαλύτερη και μικρότερη αρνητική τιμή συγγένειας ηλεκτρονίων. Επίσης, οι ηλεκτρονιοδότες έχουν, τις περισσότερες φορές, μεγαλύτερη ηλεκτραρνητικότητα από τους ηλεκτρονιοδέκτες, αφού έλκουν τα ηλεκτρόνια ισχυρότερα.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ | Η τριβοηλεκτρική σειρά των υλικών καθορίζεται από την τάση των ατόμων/μορίων του κάθε υλικού να φορτίζεται θετικά ή αρνητικά από το τριβοηλεκτρικό φαινόμενο, την εξ επαφής φόρτιση δύο σωμάτων από τη δύναμη της τριβής. Η φόρτιση, που προκύπτει από τη μεταφορά ηλεκτρονίων από ένα άτομο/μόριο σε άλλο, είναι θετική, όταν το άτομο/μόριο έχει έλλειμμα ηλεκτρονίων, δηλαδή περισσότερα πρωτόνια απ' ότι ηλεκτρόνια, και αρνητική, όταν το άτομο/μόριο έχει περίσσεια ηλεκτρονίων, λιγότερα πρωτόνια απ' ό,τι ηλεκτρόνια. Ο βαθμός στον οποίο ένα άτομο/μόριο θα πάρει ηλεκτρόνια από ένα άλλο άτομο/μόριο ονομάζεται συγγένεια ηλεκτρονίων, και ένα άτομο/μόριο με μεγαλύτερη (θετικότερη) τιμή συγγένειας ηλεκτρονίων θα τείνει να προσλάβει ηλεκτρόνια από ένα άλλο άτομο με μικρότερη τιμή συγγένειας ηλεκτρονίων. Συνεπώς, άτομα/μόρια με υψηλή τιμή συγγένειας ηλεκτρονίων φορτίζονται αρνητικά, ενώ άτομα/μόρια με χαμηλή τιμή συγγένειας ηλεκτρονίων φορτίζονται θετικά. Η συγγένεια ηλεκτρονίων ισούται με την αρνητική μεταβολή της ενέργειας του συστήματος άτομο/μόριο-ηλεκτρόνιο.

Η μεταβολή της ενέργειας του συστήματος άτομο/μόριο-ηλεκτρόνιο συσχετίζεται με την ενέργεια ιοντισμού (ή δυνατότητα ιοντισμού), που ορίζεται ως η ελάχιστη ενέργεια που απαιτείται για την απομάκρυνση των ηλεκτρονίων σθένους ενός απομονωμένου αέριου ατόμου, θετικού ιόντος ή μορίου. Η ηλεκτραρνητικότητα είναι η ιδιότητα ενός ατόμου να έλκει τα ηλεκτρόνια ενός χημικού δεσμού και εξαρτάται από τη συγγένεια ηλεκτρονίων και τη δυνατότητα ιοντισμού. Άτομα/μόρια με υψηλή ηλεκτραρνητικότητα έλκουν ηλεκτρόνια ισχυρότερα και τείνουν να φορτίζονται αρνητικά, ενώ άτομα/μόρια με χαμηλή ηλεκτραρνητικότητα τείνουν να φορτίζονται θετικά. Στον περιοδικό πίνακα, η συγγένεια ηλεκτρονίων αυξάνεται από αριστερά προς δεξιά στην ίδια περίοδο, αλλά η κάθετη μεταβολή δεν είναι σταθερή. Τόσο η ενέργεια ιοντισμού όσο και η ηλεκτραρνητικότητα αυξάνονται επίσης από αριστερά προς δεξιά, αλλά και από κάτω προς τα πάνω στην ίδια ομάδα. Άτομα/μόρια που τείνουν να προσλαμβάνουν επιπλέον ηλεκτρόνια ονομάζονται ηλεκτρονιοδέκτες και έχουν υψηλή συγγένεια ηλεκτρονίων και ηλεκτραρνητικότητα. Άτομα/μόρια που τείνουν να αποβάλλουν ηλεκτρόνια ονομάζονται ηλεκτρονιοδότες και έχουν χαμηλή συγγένεια ηλεκτρόνιων και ηλεκτραρνητικότητα. Η τριβοηλεκτρική σειρά των υλικών είναι μια κλίμακα που εκφράζει τις παραπάνω ιδιότητες των υλικών μέσω μιας λίστας των υλικών που φορτίζονται θετικά κι αρνητικά, ή πιο θετικά και πιο αρνητικά, σε σχέση με άλλα υλικά.

ΠΗΓΕΣ | Byjus, Triboelectric Effect, byjus.com/physics/triboelectric-series/ | Siencing, Triboelectric Effect, Triboelectric | Effect & Series: Definition, Causes (W/ Chart Of Materials) | Wikipedia, Electron Affinity, Electron affinity - Wikipedia | Wikipedia, Ionization Energy, Ionization energy - Wikipedia | Wikipedia, Electronegativity, Electronegativity - Wikipedia

---

[1] Ομοιοπολικός δεσμός: Ο δεσμός ανάμεσα σε δύο αμέταλλα στοιχεία που προκύπτει με το να «μοιράζονται» ηλεκτρόνια δύο στοιχεία (κοινά ηλεκτρόνια), για να αποκτήσουν τη δομή ευγενούς αερίου.

ΘΕΩΡΙΕΣ ΚΑΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ ΠΟΥ ΣΗΜΑΔΕΨΑΝ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑ

ΚΑΛΛΙΡΟΗ ΜΙΧΑΗΛ, Ε31, ΣΤΕΛΛΑ ΚΥΡΙΑΚΟΥ, Ε31
ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΑΡΙΑ ΜΑΝΤΕΛΟΥ, Ε31

Πώς θα μπορούσε ο άνθρωπος να κατανοήσει την ύλη χωρίς τους κανόνες που τη διέπουν; Οι χημικοί νόμοι και οι θεωρίες λειτουργούν σαν τα θεμέλια ενός οικοδομήματος γνώσης, αλλά και σαν τον αθέατο μηχανισμό ενός ρολογιού. Κάθε κανόνας είναι ένας τροχός που συνεργάζεται με τους υπόλοιπους, ώστε το σύνολο να κινείται με ακρίβεια και συνοχή. Χωρίς αυτούς, η επιστημονική γνώση θα έμοιαζε με ένα σύνολο αποσπασματικών παρατηρήσεων, χωρίς κατεύθυνση και νόημα. Στο πλαίσιο αυτό, κρίνεται απαραίτητο να παρουσιαστούν ορισμένοι από τους σημαντικότερους νόμους και τις θεωρίες της Χημείας, οι οποίοι διαμόρφωσαν την επιστημονική σκέψη και επηρέασαν καθοριστικά την πορεία της ανθρωπότητας.

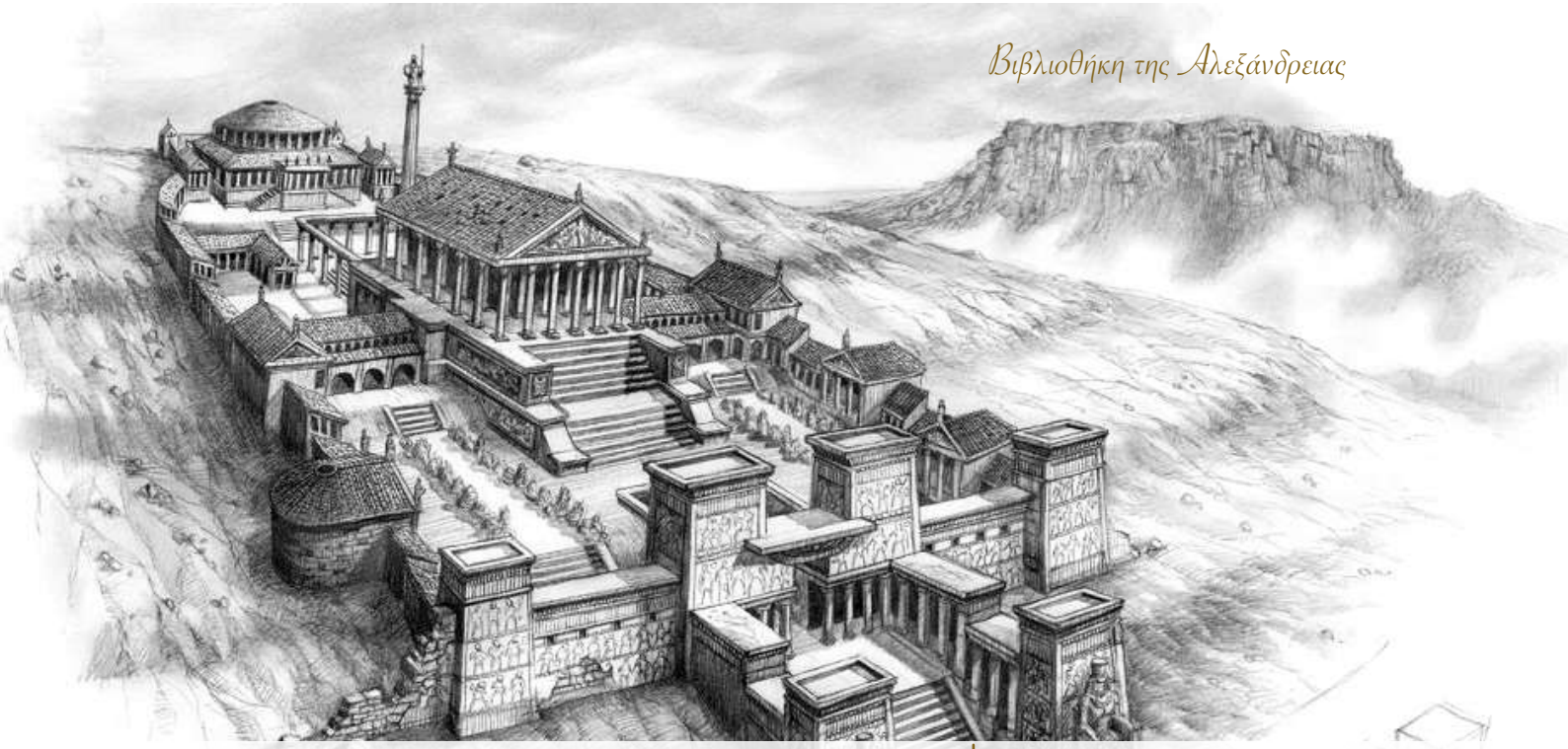
Αρχικά, η θεωρία των Brønsted–Lowry, που διατυπώθηκε το 1923 από τους Johannes Nicolaus Brønsted και Thomas Martin Lowry, αποτελεί θεμελιώδη εξέλιξη στη χημεία των οξέων και των βάσεων. Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή, οξύ ορίζεται κάθε ουσία που μπορεί να προσφέρει πρωτόνιο (H^+), ενώ βάση είναι κάθε ουσία που μπορεί να δεχθεί πρωτόνιο, ανεξάρτητα από το αν βρίσκεται σε υδατικό διάλυμα ή όχι. Η προσέγγιση αυτή διεύρυνε σημαντικά την κατανόηση των οξεοβασικών αντιδράσεων, επιτρέποντας την ερμηνεία πλήθους χημικών φαινομένων σε διαλύματα και αέρια συστήματα. Η θεωρία Brønsted–Lowry έθεσε τα θεμέλια της σύγχρονης οξεοβασικής χημείας και συνέβαλε καθοριστικά στην ανάπτυξη τομέων όπως η Βιοχημεία, η φαρμακευτική και η περιβαλλοντική Χημεία, επηρεάζοντας ουσιαστικά την επιστημονική πρόοδο της ανθρωπότητας.

Επίσης, η ατομική θεωρία του Άγγλου επιστήμονα John Dalton, η οποία διατυπώθηκε στις αρχές του 19ου αιώνα, υπήρξε καθοριστική για την κατανόηση της σύστασης της ύλης και των μηχανισμών σχηματισμού χημικών ενώσεων. Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή, η ύλη αποτελείται από άτομα, μικροσκοπικά και αδιαίρετα σωματίδια, τα οποία ενώνονται, για να δημιουργήσουν χημικές ενώσεις, χωρίς να καταστρέφονται κατά τη διαδικασία. Επιπλέον, τα άτομα του ίδιου στοιχείου διαθέτουν ίδια μάζα και κοινές ιδιότητες, ενώ τα άτομα διαφορετικών στοιχείων διαφέρουν μεταξύ τους, γεγονός που επιτρέπει τη δημιουργία ποικίλων ουσιών, κάτι εξαιρετικά σημαντικό. Η θεωρία αυτή αναδεικνύεται ιδιαίτερα πολύτιμη, καθώς προσφέρει τη δυνατότητα κατανόησης της σύστασης της ύλης και της διαμόρφωσης των χημικών ενώσεων.

Περαιτέρω, ο Γάλλος χημικός Antoine Lavoisier, στα τέλη του 18ου αιώνα, υπήρξε ο πρώτος που απέδειξε πειραματικά ότι η μάζα δεν δημιουργείται ούτε καταστρέφεται κατά τις χημικές αντιδράσεις. Συνεπώς, σε κάθε χημική αντίδραση η συνολική μάζα των προϊόντων είναι ίση με τη συνολική μάζα των αντιδρώντων, ενώ ο αριθμός των ατόμων κάθε στοιχείου παραμένει αμετάβλητος πριν και μετά την αντίδραση. Ο νόμος αυτός, γνωστός ως Νόμος Διατήρησης της Μάζας, θεωρείται ένας από τους πιο θεμελιώδεις και καθοριστικούς νόμους της επιστήμης, καθώς η ανακάλυψη αυτή έθεσε τα θεμέλια για την ανάπτυξη της επιστήμης, της βιομηχανίας και της τεχνολογίας.

Επιπρόσθετα, ο χημικός δεσμός και η κβαντική Χημεία αποτελούν θεμελιώδεις έννοιες και θεωρίες, οι οποίες σημάδεψαν καθοριστικά την πορεία της ανθρωπότητας σε διάφορους τομείς. Η θεωρία του χημικού δεσμού αναπτύχθηκε κυρίως κατά τον 20ό αιώνα, με σημαντική συμβολή του λαμπρού επιστήμονα Linus Pauling, ο οποίος ερμήνευσε τη φύση του δεσμού και τη συμπεριφορά των ηλεκτρονίων, εξηγώντας τον τρόπο με τον οποίο τα άτομα ενώνονται, για να σχηματίσουν μόρια και καθορίζουν τις φυσικές και χημικές ιδιότητες των ουσιών. Ιδιαίτερα διαφωτιστική υπήρξε η κβαντική χημεία, η οποία, βασισμένη στις αρχές της κβαντικής μηχανικής, προσέφερε βαθύτερη ερμηνεία στη δομή του ατόμου και στην κατανόηση της κατανομής και της συμπεριφοράς των ηλεκτρονίων. Οι θεωρίες αυτές συνέβαλαν καθοριστικά στην ανάπτυξη νέων υλικών, φαρμάκων, εμβολίων και τεχνολογιών, επηρεάζοντας ουσιαστικά την πορεία της ανθρωπότητας.

Εν κατακλείδι, οι διάφορες θεωρίες και νόμοι έχουν σημαδέψει καθοριστικά την ανθρωπότητα και την εξέλιξή της, από τα πιο μικρά και φαινομενικά ασήμαντα υλικά αγαθά που έχει ανακαλύψει ποτέ ο άνθρωπος μέχρι και τα πιο σύνθετα επιτεύγματα, όπως εκείνα που συμβάλλουν στην πρόληψη και την αντιμετώπιση διάφορων ασθενειών. Μέσα από τις πειραματικές μελέτες και τις πολύωρες έρευνες, η χημεία έχει προσθέσει το δικό της λιθαράκι στο ψηφιδωτό των επιστημών, βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής, την υγεία και την τεχνολογική πρόοδο. Κατ' αυτόν τον τρόπο, αποδεικνύεται συνεχώς πως οι χημικές θεωρίες και νόμοι αποτελούν θεμέλιο λίθο της επιστημονικής προόδου και της ανθρώπινης ευημερίας, του πλανήτη μας!

Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας

ΜΕΓΑΛΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Αξιοθαύμαστα κέντρα γνώσης

ΜΑΡΙΑ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ, ΣΤ32

Η διαχρονική προσπάθεια του ανθρώπου να διαφυλάξει τα σπουδαία επιτεύγματά του από την καταστροφή και τη λήθη

Οι βιβλιοθήκες υπήρξαν, από την αρχαιότητα έως σήμερα, ήτοι πολύ πριν από την εφεύρεση της τυπογραφίας και την ψηφιακή εποχή, οι θεματοφύλακες της ανθρώπινης μνήμης. Η δημιουργία τους δεν αποσκοπούσε στην αποθήκευση των έργων –όπως ενίοτε συμβαίνει σήμερα με τα δυσαρίθμητα αρχεία που συσσωρεύονται σε μνήμες υπολογιστών και εξωτερικούς δίσκους– αλλά υπήρξε το αποτέλεσμα του οράματος εμπνευσμένων ανθρώπων να δημιουργήσουν κέντρα διδασκαλίας και έρευνας· συνάμα, βέβαια, αποσκοπούσαν στην προστασία του συνόλου των έργων της παγκόσμιας γραμματείας, που συχνά ήταν άπαξ γραμμένα και κινδύνευαν να καταστραφούν και να χαθούν για πάντα από τη μνήμη της ανθρωπότητας.

Η δημιουργία των βιβλιοθηκών υπήρξε το αποτέλεσμα του οράματος εμπνευσμένων ανθρώπων να δημιουργήσουν κέντρα διδασκαλίας και έρευνας.

Ανάμεσα στις αμέτρητες βιβλιοθήκες που σημάδεψαν την ιστορία, τέσσερις ξεχωρίζουν για το μέγεθος και την επιρροή τους στον παγκόσμιο πολιτισμό. Αδιαμφισβήτητα, η αρχή πρέπει να γίνει με αναφορά στην περίφημη βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας. Ιδρυμένη τον 3ο αιώνα π.Χ., από τους Πτολεμαίους, αποτελεί ίσως το πιο θρυλικό κέντρο μάθησης της αρχαιότητας, με συλλογές που υπολογίζεται ότι αριθμούσαν από 400 ως 700 χιλιάδες παπύρους και με έργα από τη γραμματεία του συνόλου του τότε γνωστού κόσμου. Είναι δε γνωστό –και αναμενόμενο, άλλωστε– ότι πολλοί σπουδαίοι άντρες της εποχής (φιλόσοφοι, μαθηματικοί και επιστήμονες), όπως ο Ευκλείδης και ο Ερατοσθένης, εργάστηκαν εκεί, ώστε να έχουν πρόσβαση στον πνευματικό θησαυρό της, αλλά και μεταδίδοντας οι ίδιοι γνώση, ως δάσκαλοι. Παρότι καταστράφηκε σταδιακά από πυρκαγιές και πολέμους και εν τέλει παρήκμασε, η φήμη της επιβιώνει ως σύμβολο της ανθρώπινης επιθυμίας για έρευνα, καταγραφή, γνώση και διάσωση της μνήμης.

Στην Ανατολή, περιβόητη υπήρξε η βιβλιοθήκη της Ναλάντα της Ινδίας, γνωστή και ως Θησαυροφυλάκιο της Αλήθειας, που άκμασε από τον 5ο ως τον 12ο αιώνα μ.Χ. και αριθμούσε δεκάδες χιλιάδες χειρόγραφα. Η Ναλάντα συνδύαζε τη βιβλιοθήκη με τη διδασκαλία, δημιουργώντας ένα πρότυπο ακαδημαϊκής κοινότητας, με χιλιάδες μαθητές από την Ασία. Η καταστροφή της θεωρείται μια από τις μεγαλύτερες απώλειες πολιτιστικής κληρονομιάς στην ιστορία.

Στον ισλαμικό κόσμο, ο Οίκος της Σοφίας, στη Βαγδάτη, που λειτούργησε από τον 8ο μέχρι τον 13ο αιώνα μ.Χ., αποτέλεσε το σπουδαιότερο κέντρο της χρυσής εποχής του Ισλάμ. Εκεί μεταφράστηκαν στα αραβικά τα σημαντικότερα έργα της ελληνικής, περσικής και ινδικής γραμματείας. Η βιβλιοθήκη φιλοξενούσε χιλιάδες αντίγραφα και λειτουργούσε ως εργαστήριο επιστημονικής έρευνας, όπου αναπτύχθηκαν τα μαθηματικά, η ιατρική και η αστρονομία. Η καταστροφή της από τους Μογγόλους, το 1258 μ.Χ., θεωρείται σημείο καμπής για την πνευματική ιστορία της περιοχής.

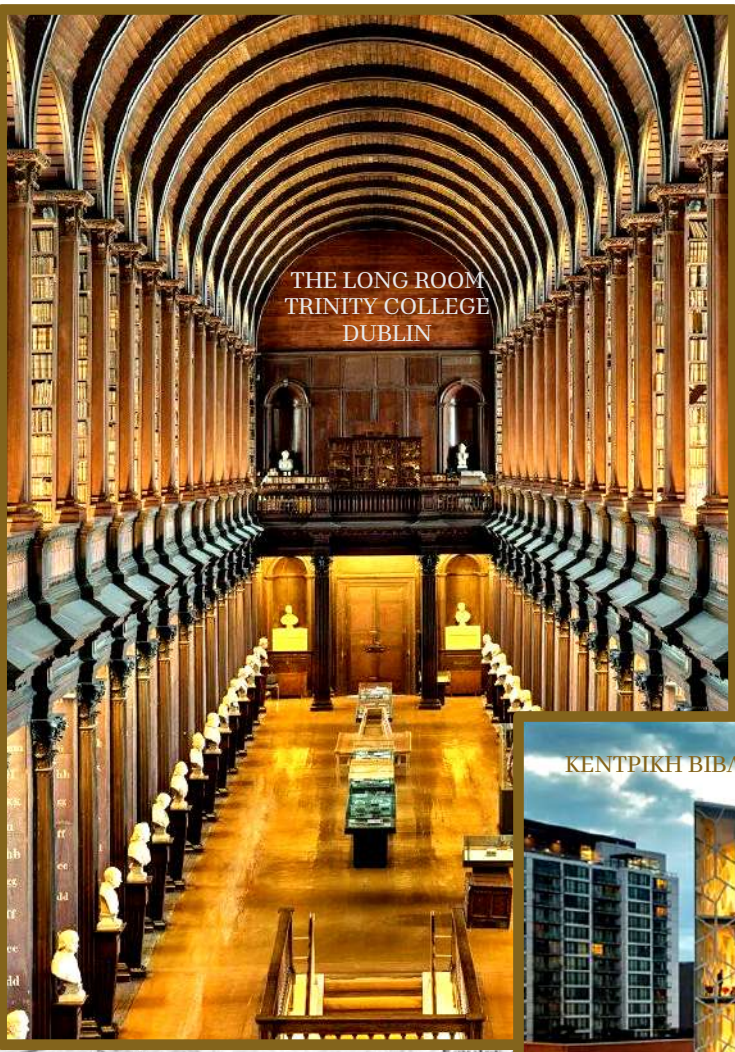
Οίκος της Σοφίας

Τέλος, η Βιβλιοθήκη του Βατικανού, που επίσημα ιδρύθηκε το 1475 μ.Χ., θεωρείται μια από τις αρχαιότερες εν λειτουργία βιβλιοθήκες, καθώς βασίζεται σε συλλογές που χρονολογούνται από τον 4ο αιώνα μ.Χ. Με περισσότερα από 1,6 εκατομμύρια βιβλία και χιλιάδες χειρόγραφα, αποτελεί ενδεχομένως το σημαντικότερο θησαυροφυλάκιο της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Η δε αξία της δεν βρίσκεται μόνο στο μέγεθος, αλλά και στη μοναδικότητα των κειμένων που διαφυλάσσει.

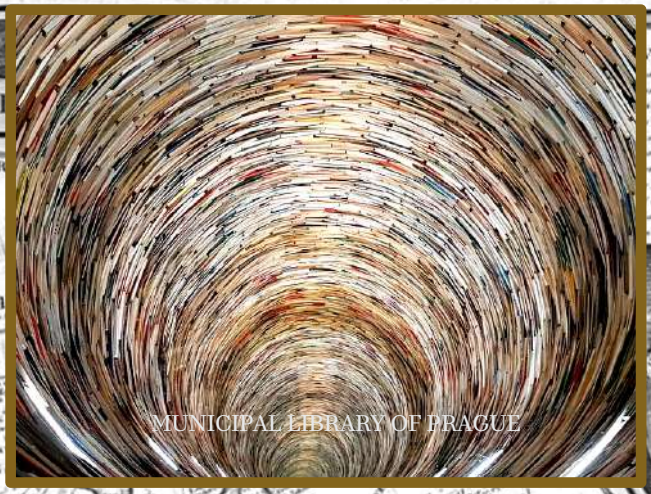
Οι τέσσερις αυτές βιβλιοθήκες, λοιπόν, είναι αξιομνημόνευτες οι ίδιες, ως σημεία αναφοράς στην προσπάθεια του ανθρώπου να ιχνηλατήσει τα βήματά του πάνω στη γη και να διατηρήσει ζωντανή στη μνήμη των ανθρώπων τα σπουδαιότερα επιτεύγματα του πνεύματος.

Βιβλιοθήκη του Βατικανού

THE LONG ROOM
TRINITY COLLEGE
DUBLIN

MUNICIPAL LIBRARY OF PRAGUE

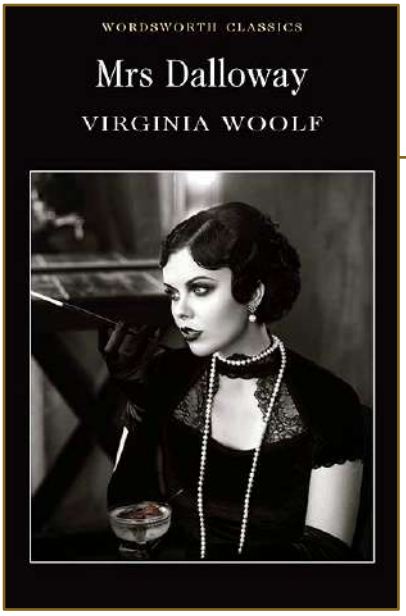
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΚΑΛΓΚΑΡΙ, ΚΑΝΑΔΑΣ

STADTBIBLIOTHEK STUTTGART

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

BIBLIOTHÈQUE
DE LA SORBONNE
ΠΑΡΙΣΙ
MORGAN LIBRARY & MUSEUM, NEW YORK CITY
BIBLIOTECA ANGELICA, ΡΩΜΗ
BIBLIOTHÈQUE
MAZARINE, ΠΑΡΙΣΙ

MRS DALLOWAY

BY VIRGINIA WOOLF | ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΥΛΗ, ΣΤ11

How many thoughts remain unspoken? How many smiles hide silent pain? Mrs Dalloway, by Virginia Woolf, unfolds over a single day in London, following Clarissa Dalloway as she prepares for a party at her house. Yet this day is like a fragile mirror, reflecting an entire lifetime of memories, regrets, and hidden emotions. Nearly a century later, it remains deeply important because it reaches places within us that even time cannot heal.

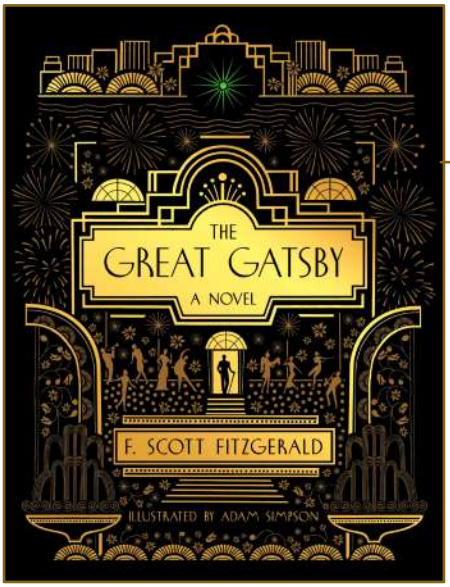
Mrs Dalloway still matters today because of its heartbreaking portrayal of inner loneliness. Clarissa appears surrounded by many people, yet her soul feels quietly distant, like a room with the lights on but no one inside. Septimus Smith, a soldier who was destroyed by World War I and who is suffering from PTSD and psychological trauma, mirrors Clarissa Dalloway as her psychological double. His suicide profoundly affects her when she hears of it at her party. Through Septimus, Woolf gives a voice to those whose pain is ignored. His suffering feels familiar in many ways, in a world where mental health is often misunderstood or dismissed. How many Septimuses walk among us, unheard and unseen by everyone?

Virginia Woolf

Another powerful reason for the novel's timelessness is its reflection on time and the fear of missed opportunities. Clarissa constantly looks back on her life, wondering about the choices she did not make, carrying the question, "What if?" Through Clarissa, Woolf reminds us that time moves forward without mercy, leaving behind a bittersweet feeling of both sorrow and beauty. In our modern lives, we race from one moment to the next, feeling petrified by the fact that life is slipping through our fingers before we have truly held it.

In conclusion, Mrs Dalloway is not a regular novel; it is a quiet embrace for wounded human hearts. People should still read it today because it does not only teach us to listen more to others, but also to ourselves. When the final page turns, the story lingers like a soft ache, urging us to live more honestly, love more deeply, and never take a single moment for granted.

THE GREAT GATSBY

BY SCOTT FITZGERALD | ΕΝΤΓΚΑΡ ΕΒΟΓΙΑΝ, ΣΤ11

Have you ever read a novel that, nearly a century after its publication, still captivates readers because it reveals something timeless about human desire, illusion, and the cost of chasing an ideal? I have - and it is The Great Gatsby.

The Great Gatsby is a 1925 novel by F. Scott Fitzgerald, set in the Jazz Age of the 1920s. It is considered one of the greatest American novels because it captures both the glamour and the decay of the era, while exploring enduring themes such as wealth, love, illusion, and the American Dream.

The story is narrated by Nick Carraway, a young man who moves to Long Island and becomes fascinated by his mysterious and wealthy

neighbour, Jay Gatsby. Gatsby throws lavish parties and is obsessed with rekindling his past romance with Daisy Buchanan, who is now married to the wealthy but unfaithful Tom Buchanan. The novel also highlights the contrast between old money (people born into wealth, like Daisy and Tom) and new money (people who have recently become rich, like Gatsby), showing that wealth does not always bring acceptance.

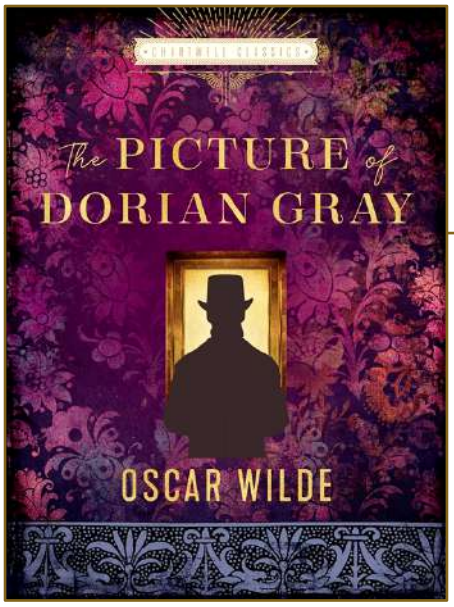
The novel follows Gatsby's rise to wealth - through questionable means - his pursuit of Daisy, and the tragic unravelling of his dream. His desire to enter Daisy's world also reflects his deeper wish to be accepted by the old-money elite.

Even though it is nearly 100 years old, the novel still resonates because it deals with universal themes that remain relevant today. It questions whether success and happiness can truly be achieved through wealth alone. People continue to chase status, fame, and financial success, often discovering that these do not bring true fulfilment.

Beyond Fitzgerald's beautiful writing and rich symbolism, the novel is relatively short and easy to read, yet deeply meaningful. It is widely taught in schools because it encourages discussion about society, morality, and ambition. The novel continues to be adapted into films and other forms of art, and it remains a strong influence on popular culture.

Scott Fitzgerald

THE PICTURE OF DORIAN GRAY

BY OSCAR WILDE | ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΓΡΑΤΣΙΑΣ, ΣΤ11

Classic literature remains relevant because it explores timeless human experiences, emotions, and questions about life and human nature that continue to shape how readers today understand themselves, others, and society.

Oscar Wilde

The Picture of Dorian Gray by Oscar Wilde is a classic of English literature that is still applicable today, as it explores issues that remain important in our society. One of the novel's main themes is the importance placed on physical beauty and appearance. This theme can be linked to modern concerns such as media influence and unrealistic beauty standards. Dorian's desire to remain young reflects how people often value appearance over character. The novel also shows the many dangers of living without moral responsibility, as Dorian tries to hide his 'mistakes' while maintaining a perfect outward image.

People should read this book because it encourages readers to think deeply about identity, influence, and morality. The novel demonstrates how influential figures can shape behaviour and beliefs, in ways that can be compared to the impact of modern public figures or influencers. It also reminds readers that our actions have consequences. With its powerful message, the book remains a valuable and thought-provoking text for modern audiences.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ «ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ»

Μια τραγωδία που αφορά μόνο τους αρχαίους μας προγόνους;

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΟΥΛΛΗΣ, Ε32

Ἔστιν οὖν τραγῳδία μίμησις πράξεως σπουδαίας καὶ τελείας, μέγεθος ἐχούσης, ἡδυσμένῳ λόγῳ, χωρὶς ἑκάστῳ τῶν εἰδῶν ἐν τοῖς μορίοις, δρώντων καὶ οὐ δι' ἀπαγγελίας, δι' ἐλέου καὶ φόβου περαίνουσα τὴν τῶν τοιούτων παθημάτων κάθαρσιν.

Αριστοτέλης, Ποιητική (1448b-24 κ.ε.) Η τραγωδία λοιπόν είναι μίμηση πράξεως σοβαρής και αξιόλογης, πράξεως ολοκληρωμένης, που έχει και κάποιο μέγεθος. Ο λόγος της τραγωδίας είναι λόγος εμπλουτισμένος με διάφορα «καρυκεύματα που τον νοστιμίζουν»· το κάθε, πάντως, είδος αυτών των «καρυκευμάτων» χρησιμοποιείται χωριστά στα διάφορα μέρη της. Η μίμηση δεν γίνεται στην τραγωδία με απαγγελία, αλλά με το να παρουσιάζονται οι άνθρωποι που είναι το αντικείμενο της μίμησης σαν να δρουν οι ίδιοι. Διεγείροντας τα ψυχικά πάθη της συμπόνιας και του φόβου η τραγωδία φέρει εις πέρας την κάθαρση των τάδε συγκεκριμένων πράξεων-παθημάτων.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Δημήτριος Λυπουρλής (2008).
Ανάκτηση από https://www.greek-language.gr/

Πόσο μάς αγγίζει σήμερα η αρχαία τραγωδία;

Είναι άραγε η συμπόνια και ο φόβος νήματα που μας ενώνουν με τον αρχαίο θεατή;

Εξακολουθεί να αποτελεί η κάθαρση μια βαθιά ανάγκη εξισορρόπησης της ανθρώπινης ψυχής;

Μήπως κάθε σύγχρονη λογοτεχνική, κινηματογραφική ή θεατρική αφήγηση

φέρει μέσα της τον απόηχο, τη μνήμη του αρχαίου δράματος;

Παρακολουθώντας την τραγωδία Σοφοκλέους «Οιδίπους Τύραννος», κατά τη διαδικασία της αποκάλυψης της αλήθειας, τα συναισθήματά μας γίνονται σταδιακά πιο έντονα. Στην αρχή, κυριαρχεί η αγωνία και η προσμονή για το τι θα αποκαλυφθεί. Παρακολουθούμε τον Οιδίποδα να ερευνά με αποφασιστικότητα και νιώθουμε θαυμασμό για την επιμονή και τη δύναμή του, χωρίς όμως να γνωρίζουμε ότι αυτή η αναζήτηση θα τον οδηγήσει στην καταστροφή του.

Καθώς τα στοιχεία αρχίζουν να συνδέονται, η αίσθηση της αγωνίας μετατρέπεται σε ένταση και εσωτερική ανησυχία. Οι προειδοποιήσεις του Τειρεσία μάς δημιουργούν ένα αίσθημα φόβου, γιατί καταλαβαίνουμε ότι πλησιάζει μια τρομερή αποκάλυψη. Παράλληλα, η άρνηση του Οιδίποδα να δεχτεί την αλήθεια μάς προκαλεί απορία, αλλά και μια αίσθηση ειρωνείας, καθώς εμείς αντιλαμβανόμαστε περισσότερα από εκείνον.

Όταν η Ιοκάστη αρχίζει να καταλαβαίνει την πραγματικότητα, κυριαρχεί ο οίκτος και η λύπη. Η στιγμή της αυτοκτονίας της είναι ιδιαίτερα συγκλονιστική και μας γεμίζει με θλίψη και συναισθηματική ένταση. Νιώθουμε την τραγικότητα της κατάστασης και τη δύναμη της μοίρας που δεν μπορεί να αποφευχθεί.

Στην πλήρη αποκάλυψη της αλήθειας, τα συναισθήματα κορυφώνονται: σοκ, φρίκη και ταυτόχρονα βαθύς οίκτος για τον Οιδίποδα. Η τραγική ειρωνεία μάς συγκλονίζει, γιατί βλέπουμε τον ήρωα να καταστρέφεται από τη δική του αναζήτηση της αλήθειας. Η τιμωρία του, αν και δίκαιη σε κάποιο βαθμό, μάς φαίνεται υπερβολικά σκληρή.

Στο τέλος, μένει μέσα μας μια έντονη αίσθηση κάθαρσης αλλά και προβληματισμού. Σκεφτόμαστε τα όρια της ανθρώπινης γνώσης, τη δύναμη της μοίρας και την ευθύνη των πράξεών μας. Η εμπειρία της παρακολούθησης αυτής της τραγωδίας είναι έντονη, συναισθηματικά φορτισμένη και βαθιά διδακτική, αφήνοντάς μας μια αίσθηση λύπης αλλά και θαυμασμού για το έργο και τα μηνύματά του.

Εν κατακλείδι, τα μηνύματά του έργου είναι, όντως, διαχρονικά και η αρχαία τραγωδία μάς αγγίζει ακόμα και σήμερα. Ο Οιδίποδας ενσαρκώνει την τραγικότητα της ανθρώπινης ύπαρξης. Μέσα από το έργο επανέρχεται διαρκώς το ερώτημα πόσο ελεύθερος είναι ο άνθρωπος. Η αγωνιώδης αναζήτηση της αλήθειας και μάλιστα για την ταυτότητα του ανθρώπου αποτελεί μια βαθιά ψυχολογική διαδικασία που αφορά κάθε εποχή. Γι' αυτό και οι ήρωες της αρχαίας τραγωδίας, τα θέματά και οι ιδέες της πέρασαν με διαφορετικές εκδοχές στη λογοτεχνία, τον κινηματογράφο, το θέατρο και την όπερα.

ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ, Ε61

ΝΕΔΗ ΚΥΡΙΑΚΟΥ, ΣΤ11

Ο Ντέιβιντ Λιντς, τον οποίο δυστυχώς χάσαμε το 2025, υπήρξε ένας σκηνοθέτης με ρόλο καταλυτικό στην εξέλιξη του ανεξάρτητου κινηματογράφου. Οι ταινίες του αποτελούσαν από μόνες τους έργα τέχνης, μιας και ο ίδιος ασχολούνταν με τη ζωγραφική. Αν και δεν ανήκε στους σκηνοθέτες του Χόλιγουντ, κατάφερε να εισαγάγει μεγάλες καινοτομίες στον χώρο του κινηματογράφου και της τηλεόρασης, αρχικά με το Twin Peaks που αποτέλεσε την πρώτη σειρά που κυκλοφόρησε της οποίας τα επεισόδια δεν ήταν αυτοτελή. Ενώ μέχρι τότε οι περισσότερες σειρές ήταν κωμικές με σύντομης διαρκείας επεισόδια, όπως το Friends, με τον Λιντς αυτό άλλαξε. Χαρακτηριστικό του, επίσης, ήταν οι γυναίκες πρωταγωνίστριες στα έργα του, π.χ. η Laura Palmer του Twin Peaks και η Dorothy Vallens του Blue Velvet, οι οποίες άφησαν ιστορία, καθώς ήταν πρωτότυπες, καθόλου συνηθισμένες και αποτελούν πλέον σήμα κατατεθέν στη γραμμή της ιστορίας του κινηματογράφου.

Οι ταινίες του ήταν εξίσου σημαντικές και διεθνώς αναγνωρισμένες, με το Mulholland Drive να αποτελεί μια ταινία που δίνει την αίσθηση ότι είναι παρμένη από όνειρο και προκαλεί έντονη σύγχυση και με το Blue Velvet, που υπήρξε μια ταινία σταθμός, καθώς με αυτήν ο Λιντς τόλμησε να επικεντρωθεί και να βγάλει προς τα έξω το κακό που επικρατεί στον κόσμο, στην Αμερική και ενδεχομένως στο Χόλιγουντ. Κατά τη διάρκεια παρακολούθησης των ταινιών του, νιώθει κανείς έντονη ανησυχία σαν να βρίσκεται σε ένα όνειρο πυρετού (fever dream) και είναι διαρκώς προσηλωμένος, όχι επειδή οι ταινίες του είναι δραματικές σαν μια συνηθισμένη ταινία με υπερήρωες. Το κοινό ταλαντεύεται συνεχώς ψυχικά και το μυαλό διαρκώς προσπαθεί να καταλάβει τι συμβαίνει στο έργο, αφού συχνά οι ταινίες του δίνουν την αίσθηση του σουρεάλ, εξαιτίας του οποίου πολλές φορές, με την ολοκλήρωσή τους, επικρατεί η σύγχυση.

Συνεπώς, αποχαιρετούμε ένα μυαλό εξαιρετικά ευφυές και ρηξικέλευθο, έναν ογκόλιθο, του οποίου το έργο δεν θα μπορέσει ποτέ να μιμηθεί κανείς ή να το επαναλάβει, καθώς ήταν βαθιά προσωπικό. Έναν άνθρωπο που σίγουρα θα αποτελέσει σημείο αναφοράς στους μελλοντικούς σκηνοθέτες, αλλά και που συνεχώς καταφέρνει μέσα από τις ταινίες του να προβληματίσει το κοινό του και να δώσει μια διαφορετική –μοναδική– οπτική στα πράγματα. Έχω την εντύπωση ότι το έργο του θα είναι διαχρονικά επίκαιρο.

ΝΕΦΕΛΗ ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ, Γ02

ΔΙΕΘΝΗΣ ΗΜΕΡΑ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Η προστασία ενός αναπόσπαστου κομματιού της ταυτότητας των λαών

ΝΕΦΕΛΗ ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ, Γ02

Η Παγκόσμια Ημέρα Μνημείων και Τοποθεσιών (International Day for Monuments and Sites), γνωστή και ως Διεθνής Ημέρα Μνημείων (World Heritage Day), γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 18 Απριλίου. Είναι μια διεθνής επέτειος που έχει ως στόχο την ανάδειξη της ποικιλομορφίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, εστιάζοντας στη διατήρηση των μνημείων και των ιστορικών τοποθεσιών σε ολόκληρο τον κόσμο. Η ιδέα προτάθηκε από το Διεθνές Συμβούλιο Μνημείων και Τοποθεσιών (ICOMOS) στις 18 Απριλίου 1982. Υιοθετήθηκε και καθιερώθηκε το 1983 από την Γενική Συνέλευση της UNESCO. Η ημέρα αυτή καθιερώθηκε, για να τονιστεί η σημασία της προστασίας των μνημείων, ενός αναπόσπαστου κομματιού της ταυτότητας των λαών, αλλά και για να ευαισθητοποιηθεί η κοινή γνώμη για τους κινδύνους που τα απειλούν, όπως η κλιματική αλλαγή και ανθρώπινες δραστηριότητες. Το Κυπριακό Τμήμα του ICOMOS κάθε χρόνο συνδιοργανώνει με το Τμήμα Αρχαιοτήτων εκδηλώσεις που εντάσσονται στο πλαίσιο της «Παγκόσμιας Ημέρας Μνημείων και Τοποθεσιών» σε διάφορους αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία, εκδηλώσεις, όπως συνέδρια, εκθέσεις, ξεναγήσεις, διαγωνισμούς, που γνώμονα έχουν την ευαισθητοποίηση του κόσμου κυρίως στα θέματα προστασίας και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

ΤΑ ΔΕΣΜΑ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ | ΧΑΡΙΤΩΝ ΧΑΡΙΤΩΝΟΣ, Γ01

Όλοι σε λεν μάρμαρο, μα εγώ σε λέω λευτεριά.
Με τα δεσμά σου τούτα γλυκοχαράζεις,
εκείνο το πρωινό που κάθε παιδί ξυπνούσε
μ' ένα βγαλμένο όνειρο.
Ένα βγαλμένο όνειρο μέσα απ' την ψυχή του.
Κι εσύ μ' ένα πανί σκούπιζες τα δάκρυά του
και του 'δινες την υπόσχεση
ενός δάφνινου στεφανιού.

Κι έπειτα σε είπαν Παναγιά και λύτρωσες τον κόσμο απ' τα βάρη
και τα χέρια σου αγκάλιασαν ολόκληρη την οικουμένη
και σ' ονόμασαν Πλατυτέρα κι έγινες η ελπίδα κάθε πλάσματος
που υπομένει τη δύσμοιρη ζωή του.
Σε τούτη τη μικρή φάτνη φορτωμένη
διαμάντια είδες τον ήλιο που έλαμπε
όσο και η ψυχή σου.

Κι ύστερα σαν μάνα και κόρη θυσίασες πολλά
όχι όμως αυτό το όνειρο, ετούτο το όνειρο της λευτεριάς.

Συμμετοχή στον 14ο Διαγωνισμό Δημιουργικής Γραφής (2025-2026) στη μνήμη Μίμη Σουλιώτη, «Κική Δημουλά – ενενήντα πέντε χρόνια από τη γέννησή της». Αφόρμηση για το πιο πάνω ποίημα ήταν το «Σημείο Αναγνωρίσεως. Άγαλμα γυναίκας με δεμένα χέρια» της Κικής Δημουλά.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΗΜΕΡΑ ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Με αφορμή τη Διεθνή Ημέρα Μουσείων, που γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 18 Μαΐου, μαθητές και μαθήτριες της Β΄ και Γ΄ τάξης του Ολοήμερου Σχολείου του Παγκυπρίου Γυμνασίου συμμετείχαν σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε το Σάββατο, 16 Μαΐου 2026, στους χώρους του Βυζαντινού Μουσείου Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄. Πρόκειται για την πρώτη επίσημη εκδήλωση μετά την ανακαίνιση του Μουσείου, κατά την οποία οι μαθητές και οι μαθήτριές μας παρουσίασαν μια πρωτότυπη ψηφιακή δράση που συνδέει την τεχνολογία με την ιστορία και τον πολιτισμό.

Ειδικότερα, δημιούργησαν εικονικές περιηγήσεις 360° στους χώρους του Βυζαντινού Μουσείου και της Παλαιάς Αρχιεπισκοπής, αξιοποιώντας σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία, ενώ παράλληλα εμπλούτισαν το υπαίθριο ψηφιακό μουσείο επαυξημένης πραγματικότητας στη Στοά της Παλαιάς Αρχιεπισκοπής (Καμηλόστρατα) με νέα διαδραστικά εκθέματα από το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης Κύπρου. Η δράση αυτή αποτελεί το επιστέγασμα της δημιουργικής προσπάθειας των μαθητών και μαθητριών να γνωρίσουν βιωματικά την πολιτιστική μας κληρονομιά, να αναπτύξουν ψηφιακές δεξιότητες και να συμβάλουν ενεργά στη διάδοση και ανάδειξη της ιστορίας και της παράδοσής μας.

Θερμά συγχαίρουμε όλους τους μαθητές και όλες τις μαθήτριες που εργάστηκαν με δημιουργικότητα, υπευθυνότητα και ενθουσιασμό για την υλοποίηση της δράσης και ευχαριστούμε το Βυζαντινό Μουσείο και το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης για την άψογη συνεργασία! Το έργο υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Σεμιναρίου Σχολικής Βάσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου με θέμα «Αξιοποίηση Τεχνολογιών Εκτεταμένης Πραγματικότητας στην Εκπαίδευση», με Εισηγητή-Επιμορφωτή τον Δρα Χρίστο Ρουσιά, Καθηγητή του Π.Ι.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ: Γιάννης Λαζάρου, Μαθηματικός, Μαρκέλλα Σιούλα, Χριστόδουλος Γεωργιάδης, Εμμανουήλ Μυλωνάς, Κυριακή Μούγια, Φιλόλογοι, Μέλπω Πιτταρά, Καθηγήτρια Σχεδιασμού και Τεχνολογίας

ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ

Παρουσίαση της Διαδραστικής Εικονικής Περιήγησης 360° στο Μουσείο Αγώνος κατά τη Διεθνή Ημέρα Μουσείων 2026

Σε εκδήλωση που συνδιοργανώθηκε από το Υφυπουργείο Πολιτισμού, το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού, το Μουσείο Αγώνος και το Παγκύπριον Γυμνάσιον στο πλαίσιο των δράσεων για τη Διεθνή Ημέρα Μουσείων 2026, μαθητές και μαθήτριες του Σχολείου μας παρουσίασαν τη Διαδραστική Εικονική Περιήγηση 360° στο Μουσείο Αγώνος που δημιούργησαν κατά την περσινή σχολική χρονιά, στο πλαίσιο των δράσεων του Ολοήμερου Σχολείου. Το έργο είχε υλοποιηθεί με τη συνεργασία και την υποστήριξη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου (Υ.Π.Α.Ν.) και συγκεκριμένα μέσα από τη συμμετοχή του Σχολείου στο Επιμορφωτικό Σεμινάριο Σχολικής Βάσης «Αξιοποίηση Τεχνολογιών Εκτεταμένης Πραγματικότητας στην Εκπαίδευση» του Δρος Χρίστου Ρουσιά. Στην περιήγηση έχουν ενσωματωθεί κείμενα από τον «Οδηγό του Μουσείου Αγώνος» με την ευγενική παραχώρηση του Συμβουλίου Ιστορικής Μνήμης Αγώνα Ε.Ο.Κ.Α. 1955-1959 (Σ.Ι.Μ.Α.Ε.).

Η Αθηνά Ιερείδου, ο Χρυσόστομος Παναγιώτου, η Μαρία Παπουή, ο Παναγιώτης Πελεκάνος και η Παυλίνα Χριστοφή του τμήματος Β02 εντυπωσίασαν το κοινό με τη σοβαρότητά τους, την εμπεριστατωμένη τους παρουσίαση και τον επικοινωνιακό τους λόγο. Παρουσίασαν τη διαδικασία δημιουργίας της διαδραστικής εικονικής περιήγησης στο Μουσείο Αγώνος, πρόβαλαν αποσπάσματα των εργασιών που δημιουργήθηκαν με αφορμή συγκεκριμένα εκθέματα και περιηγήθηκαν ψηφιακά στους χώρους του Μουσείου, αναδεικνύοντας τις διαφορετικές δυνατότητες της διαδικτυακής εφαρμογής.

Όπως οι ίδιοι ανέφεραν κατά τη διάρκεια της παρουσίασής τους, η δημιουργία της περιήγησης ήταν για εκείνους ένα ταξίδι στον χώρο και τον χρόνο: «Ταξιδέψαμε 70 χρόνια πίσω και αναβιώσαμε τον ωραίο εκείνο Αγώνα μέσα από αφηγήσεις και ντοκουμέντα... Και παράλληλα, ταξιδέψαμε στους χώρους αυτού του Μουσείου, από όπου αναδύεται ατόφια η Ιστορία του τόπου μας». Κλείνοντας την παρουσίασή τους, τα παιδιά μοιράστηκαν τη δική τους οπτική: «Η πραγματική μας περιήγηση στις αίθουσες αυτού του Μουσείου άρχισε πολύ πριν διαβούμε τις πύλες του... Από όταν ήμασταν μικρότεροι. Από τότε, που οι παππούδες κι οι γιαγιάδες μας μάς μπόλιαζαν με ιστορίες από τον ωραίο εκείνο Αγώνα. Από τότε, κουβαλούμε μέσα μας μνήμες και ιδανικά. Κι αυτά θελήσαμε με τη σειρά μας να απαθανατίσουμε ψηφιακά, δίνοντας τη δυνατότητα της εξ αποστάσεως περιήγησης σε αυτό τον χώρο, το Μουσείο Αγώνος, και της εμβύθισης στα ιερά νάματα της πατρίδας μας που αναβλύζουν από εδώ».

Η Υφυπουργός Πολιτισμού, Δρ Βασιλική Κασσιανίδου, στο τέλος της εκδήλωσης συγχάρηκε τα παιδιά, εγκωμιάζοντας το έργο τους, πρότεινε αυτό να φιλοξενηθεί και στην ιστοσελίδα του Υφυπουργείου και ευχήθηκε να υλοποιηθούν παρόμοια έργα και στο μέλλον.

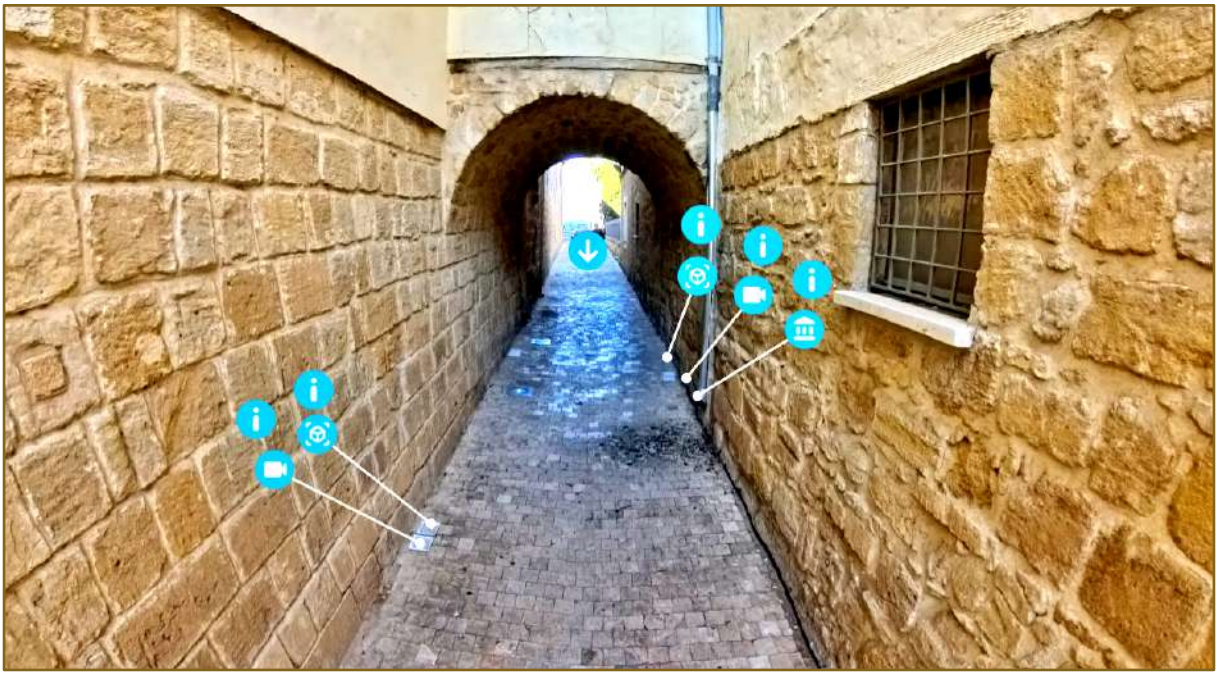
ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ: Άθος Πετρίδης, Καθηγητής Σχεδ. και Τεχνολογίας, Φωτεινή Θεοδούλου, Φιλόλογος, Ερατώ Ζυμπουλάκη, Β.Δ., Συντονίστρια Ολοήμερου Σχολείου Διαθεματικής και Διεπιστημονικής Μάθησης

Χρησιμοποιώντας ειδικές κάμερες 360° και τις δυνατότητες που προσφέρουν τα προγράμματα ThingLink και Polycam, οι μαθητές και οι μαθήτριες του τμήματος Γ02 του Ολοήμερου Σχολείου Διαθεματικής και Διεπιστημονικής Μάθησης προχώρησαν στον περαιτέρω εμπλουτισμό του υφιστάμενου Υπαίθριου Μουσείου Εικονικής Πραγματικότητας, το οποίο βρίσκεται στη στοά της Παλαιάς Αρχιεπισκοπής (Καμηλόστρατα), καταγράφοντας τρισδιάστατα έντεκα (11) επιπλέον εκθέματα του Μουσείου Λαϊκής Τέχνης.

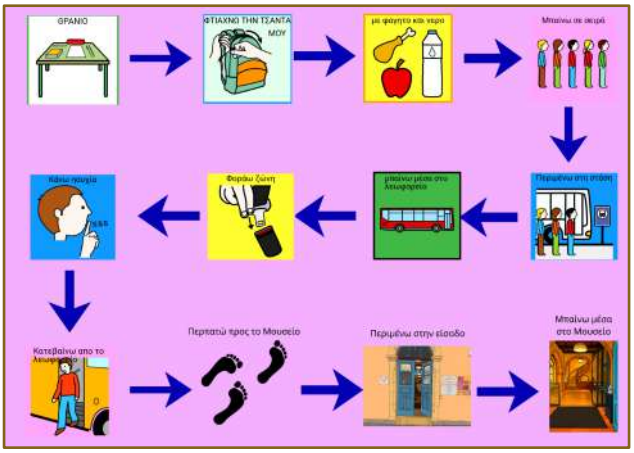
Το Υπαίθριο Μουσείο δημιουργήθηκε από τους/τις μαθητές/μαθήτριές μας κατά τη σχολική χρονιά 2023–2024 και εγκαινιάστηκε στο πλαίσιο εκδήλωσης για τη Διεθνή Ημέρα Μουσείων από την Υφυπουργό Πολιτισμού, Δρα Βασιλική Κασσιανίδου, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση του Μουσείου Λαϊκής Τέχνης Κύπρου.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ | ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΑΖΑΡΟΥ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΕ ΑΛΛΗ ΜΑΤΙΑ

ΔΗΜΗΤΡΑ ΓΑΤΣΙΟΥ, ΕΙΡΗΝΗ ΑΝΝΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ, ΑΝΓΕΛΙΝΑ ΙΟΡΔΑΝΙΔΟΥ, Α02

ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ/ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ: Φωτεινή Θεοδούλου, Φιλόλογος, Κυριακή Μούγια, Φιλόλογος, Χριστίνα Βαρνάβα Βάσου, Πληροφορικής, Άθος Πετρίδης, Σχεδιασμού και Τεχνολογίας, Δήμητρα Χρυσάνθου, Μαθηματικός, Ειρήνη Βλάχου, Βιολόγος

Στο πλαίσιο της εργασίας μας, τα Μουσεία του Παγκυπρίου Γυμνασίου μετατρέπονται σε έναν φιλικό και προσβάσιμο χώρο για παιδιά με νοητική αναπηρία. Η ιδέα μας προέκυψε, όταν συζητούσαμε στο σχολείο για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Τότε σκεφτήκαμε τα παιδιά με νοητική αναπηρία και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν στην καθημερινή τους ζωή. Έτσι αποφασίσαμε να μελετήσουμε το θέμα και να διερευνήσουμε πώς θα μπορούσαμε να φέρουμε τα παιδιά στα Μουσεία του Σχολείου μας (και συγκεκριμένα στην περιοδική έκθεση «Μικρός Ήρως») και να κάνουμε την επίσκεψή τους όσο το δυνατό πιο ευχάριστη.

Ως ομάδα, εργαστήκαμε συνεργατικά, με επικοινωνία και κατανομή ρόλων, ώστε να πετύχουμε ένα ολοκληρωμένο αποτέλεσμα. Με σκοπό να κατανοήσουμε βαθύτερα τις ανάγκες και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα παιδιά με νοητική αναπηρία κατά την επίσκεψή τους σε μουσειακούς χώρους, αναζητήσαμε πληροφορίες στο διαδίκτυο και πήραμε συνεντεύξεις: από γονείς παιδιών με αναπηρία, από εκπαιδευτικούς του Ειδικού Σχολείου Λευκωσίας και τη Διευθύντρια του, κ. Αντιγόνη Μιχαήλ.

Σε πρόσθετη διαδικτυακή συνάντηση που είχαμε με τη Φυσικοθεραπεύτρια του Ειδικού Σχολείου Λευκωσίας, κ. Μαρία Ψιλολύχνου, μάς εξήγησε ότι αυτό που θα βοηθούσε τα παιδιά να προετοιμαστούν κατάλληλα για την επίσκεψή τους στην περιοδική έκθεση «Μικρός Ήρως» στα Μουσεία του Σχολείου μας θα ήταν μια «κοινωνική ιστορία». Μας έμαθε τι είναι τα πικτογράμματα και μας εισήγαγε στη χρήση της πλατφόρμας ARASAAC.

Τα πικτογράμματα είναι σκίτσα, με τα οποία είναι εξοικειωμένα τα παιδιά με νοητική αναπηρία. Μέσα από την πλατφόρμα ARASAAC βρήκαμε τα κατάλληλα πικτογράμματα που θα βοηθούσαν στην καλύτερη κατανόηση της διαδικασίας που θα ακολουθούσαν τα παιδιά για την επίσκεψή τους στα Μουσεία μας, ώστε η εμπειρία τους να είναι πιο προσιτή και ευχάριστη. Έτσι, φτιάξαμε τη δική μας «κοινωνική ιστορία».

Η εργασία μας δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί, αφού ακόμα εκκρεμεί ο σχεδιασμός δραστηριοτήτων που θα δώσουν την ευκαιρία στα παιδιά να έρθουν σε δημιουργική επαφή με τα εκθέματα. Έτσι, θα γίνουν τα Μουσεία μας τόπος μάθησης, δημιουργίας και ισότιμης συμμετοχής. Η εμπειρία αυτή μάς άρεσε πολύ, καθώς μας έδωσε την ευκαιρία να μάθουμε νέα πράγματα, να αναπτύξουμε τις δεξιότητές μας και να συνειδητοποιήσουμε τη σημασία της ισότητας και της προσβασιμότητας για όλους.

Αυτολεξεί σε πλάγιο λόγο
εκτός εισαγωγικών!

Ο ευθύς του λόγος

έγινε, ευθύς, πλάγιος

Τα εισαγωγικά πήγαν στον βρόντο

και μετέδωσαν τα λεχθέντα

κατά το δοκούν.

Τα εισαγωγικά -χωρίς χρονοτριβή-

εξέφρασαν τότε τη δυσαρέσκειά τους

και κατήγγειλαν το γεγονός

στον επιμελητή του Προγράμματος

Αυτός ψέλλισε εκ *παραδρομής*

και σφύριξε αδιάφορα.

Τότε τα εισαγωγικά φούντωσαν

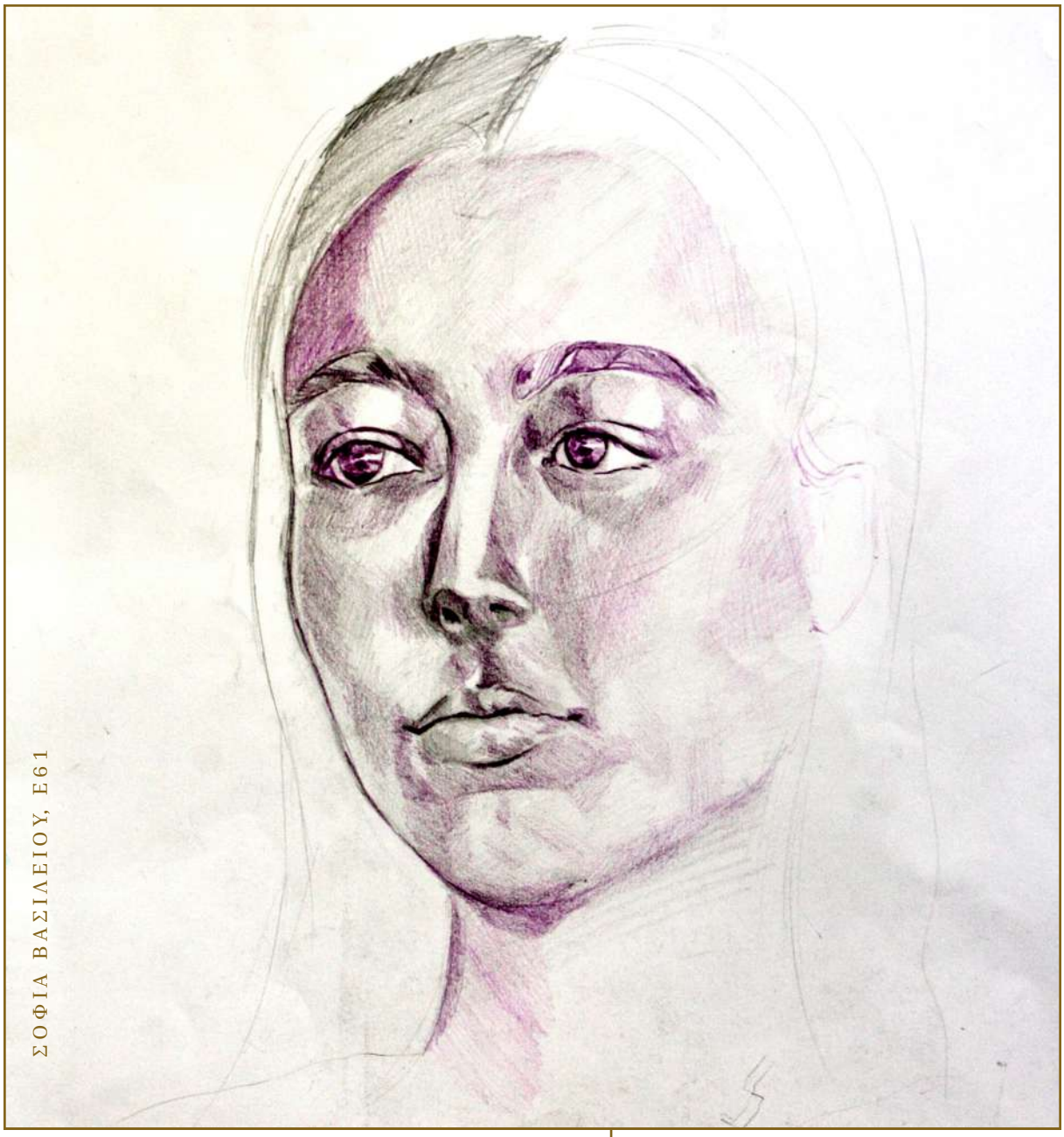
απ' το κακό τους

κι έγιναν άφαντα

Ο πλάγιος λόγος πήρε έκτοτε τα ηνία

και τα θαυμαστικά δουλεύουν υπερωρίες!!!

Εύη Ζορπίδου
Από την ποιητική συλλογή «Παλιρροϊκό κλείδωμα»,
εκδ. Ιωλκός, Αθήνα 2023.

ΣΟΦΙΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Ε61

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΤΗ ΜΝΗΜΗ

ΔΟΚΙΜΙΟ 90

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ 94

ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ 99

ΙΣΤΟΡΙΑ 108

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ 126

ΜΟΥΣΙΚΗ 175

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ 2025-2026

ΣΟΦΙΑ ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ, ΣΤ31

«Η Ελλάδα με την πολιτιστική της ιδιομορφία και τη συνείδηση του γενικώτερου ρόλου της μέσα στη ζύμωση των ιδεών για ένα σύγχρονο κόσμο, μπορεί να βοηθήση την Ευρώπη. Να τη μπολιάση με νέα φύτρα. Να της δώση φτερά σε μια στιγμή που πολεμάει ν' αρμονιστή, μ' άλλες παγκόσμιες δυνάμεις, στην ηγετική σκοπιά μιας βασανισμένης ανθρωπότητος... Εκεί, στα σταυροδρόμια της Ευρώπης, ο Ελληνισμός θ' αντικρύση τη μοίρα της Ιστορίας του με το ήθος του τόπου του...»

ΠΗΓΗ | Λουκής Ακρίτας «Κάθε ελεύθερος άνθρωπος είναι δημότης Μεσολογγίου», Νέα Εστία 885/75, Μάιος 1964

Η Κυπριακή Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) αποτελεί έναυσμα για την προώθηση των στόχων της Ε.Ε. και ιδιαίτερα εκείνων που αφορούν την Κύπρο και γενικότερα τον Ελληνισμό. Με αφορμή το πιο πάνω παράθεμα και λαμβάνοντας υπόψη τη σύγχρονη πραγματικότητα, να παρουσιάσετε τρόπους με τους οποίους ο Ελληνισμός, με πυξίδα τις διαχρονικές του αξίες, θα μπορούσε να συμβάλει στη θεμελίωση της Ειρήνης και στην ενίσχυση της Ελευθερίας και της Δημοκρατίας παγκόσμια.

Ο άνθρωπος πλέον παρακολουθεί με κυνισμό να καταρρέουν μπροστά στα μάτια του ιδεολογικά οικοδομήματα στα οποία πίστεψε και εμπιστεύτηκε το μέλλον του.

Συχνά λέγεται πώς ζούμε στην εποχή «μετά το τέλος». Μετά το τέλος των μεγάλων ιδεών, των σπουδαίων πολιτισμών και των σωτήριων παρεμβάσεων που κάποτε υποσχέθηκαν νόημα και σταθερότητα. Ο άνθρωπος πλέον παρακολουθεί με κυνισμό να καταρρέουν μπροστά στα μάτια του ιδεολογικά οικοδομήματα στα οποία πίστεψε και εμπιστεύτηκε το μέλλον του. Απογυμνωμένος από βεβαιότητες, αγωνίζεται να συγκρατήσει, έστω σε ένα στοιχειώδες πλαίσιο, τη λογική του, η οποία βάλλεται από παντού, ενώ κρίσεις και συγκρούσεις στην ευρύτερη γεωγραφική περιφέρεια της Ευρώπης αντανακλούν τις αγωνίες της ανθρωπότητας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση γεννήθηκε μέσα από τα ερείπια ενός αιώνα συγκρούσεων, με την υπόσχεση ότι η ιστορία της ηπείρου δεν θα επαναλαμβανόταν ως τραγωδία. Οραματίστηκε ένα μέλλον όπου η ισχύς θα υποτασσόταν στο δίκαιο, η βία στη συνεργασία και η αυθαιρεσία στη δημοκρατία. Σήμερα, ωστόσο, οι βεβαιότητες του παρελθόντος κλονίζονται, οι θεσμοί δοκιμάζονται και η ασφάλεια, υλική και αξιακή, δεν είναι πλέον αυτονόητη.

Μέσα σε αυτή την πολύπτυχη κρίση με τα πολλαπλά αδιέξοδα και τους αναπόφευκτους λαβυρίνθους, ο κόσμος συχνά λησμονεί πως σε κάθε δοκιμασία, σε κάθε νέο άθλο, σε κάθε δύσβατο ανέβασμα, οι ιδεολογικές αξίες και οι πνευματικές καινοτομίες του ελληνισμού θα δράσουν ως φωτεινή πυξίδα, όχι ως νοσταλγική επιστροφή στο παρελθόν, αλλά ως μέτρο προσανατολισμού στο δρόμο της ευθύνης, της καταξίωσης και της αυτογνωσίας. Η Κυπριακή Προεδρία που μόλις ξεκίνησε καλείται να αναλάβει τον ρόλο της, όχι απλώς ως διαχειριστής κρίσεων, αλλά ως φορέας ευθύνης, αντλώντας από την ιστορική και πνευματική παρακαταθήκη του ελληνισμού. Το κεντρικό μήνυμα της Προεδρίας «Μία Αυτόνομη Ένωση, Ανοικτή στον Κόσμο», αντανακλά μία μακρόπνοη προσέγγιση, η οποία συνδυάζει την εσωτερική δύναμη και την ανεξαρτησία με την εξωστρέφεια, τη συνεργασία και τη διεθνή δράση.

Η προάσπιση μιας ελεύθερης και δημοκρατικής Ευρώπης, αποτελεί θεμέλιο λίθο για την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, ιδιαίτερα σε μία περίοδο όπου οι αξίες αυτές δοκιμάζονται τόσο εντός, όσο και εκτός της Ένωσης. Στο ευρωπαϊκό πολιτικό τοπίο, με τόσο την Ελλάδα όσο και η Κύπρο να μην αποτελούν εξαίρεση, διαχέεται μια ανησυχητική σιωπή, μέσα στην οποία φωνές

απλουστευτικές και ακραίες, βρίσκουν πρόσφορο έδαφος, αμφισβητώντας θεσμούς που κατακτήθηκαν με κόπο και θυσία. Την ίδια στιγμή η σιωπή των πολιτών γίνεται ολοένα και πιο αισθητή, καθώς η αποχή από τις κάλπες αυξάνεται, φανερώνοντας πέρα από αδιαφορία και μια βαθύτερη δυσπιστία στους μηχανισμούς, οι οποίοι φαίνονται ανήμποροι να αντεπεξέλθουν στις ανάγκες της κοινωνίας. Σε έναν κόσμο όπου ο πόλεμος στην Ουκρανία επαναφέρει τη βία ως μέσο επιβολής και η Γεωργία ταλαντεύεται στο χείλος της απομάκρυνσης από το Ευρωπαϊκό ιδεώδες, η δημοκρατία δεν είναι απλώς θεσμική επιλογή, είναι ηθική προτεραιότητα και ευθύνη της Κυπριακής Προεδρίας.

Η Ευρωπαϊκη Ένωση, ιδιαίτερα την τελευταία δεκαετία, έρχεται συνεχώς αντιμέτωπη με απειλές οι οποίες δεν έχουν πάντα τη μορφή ανοικτής διαμάχης ή ένοπλης σύρραξης, ωστόσο απειλούν την ειρήνη, και για να καταφέρει να τις υπερβεί προϋποθέτει την κατανόηση ότι η έννοια της ασφάλειας έχει αλλάξει ριζικά. Ο υβριδικός πόλεμος, η παραπληροφόρηση και η συνεχής απειλή πυρηνικής κλιμάκωσης, συνθέτουν ένα αόρατο αλλά εξαιρετικά επικίνδυνο πεδίο αντιπαράθεσης. Οι μεταναστευτικές ροές, ως αποτέλεσμα της διαρκούς αστάθειας στη Μέση Ανατολή κυρίως, δεν θέτουν σε δοκιμασία μόνο τους διπλωματικούς θεσμούς της Ένωσης. Θέτουν σε δοκιμασία και τις ανθρωπιστικές της ανάγκες, καθώς η προσπάθεια παροχής στήριξης των θυμάτων αυτών των συγκρούσεων επιβαρύνει αισθητά τις οικονομίες των κρατών μελών. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο θα ήταν απαγορευτική η παράλειψη του κυπριακού προβλήματος. Απτή απόδειξη ότι η ασφάλεια και η ειρήνη δεν είναι δεδομένες, όταν ένα κράτος μέλος εξακολουθεί να βιώνει κατοχή άνω του μισού αιώνα και τη συνεχιζόμενη παραβίαση του κράτους δικαίου. Η ανάληψη της Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Κύπρο αποκτά ιδιαίτερη πολιτική και συμβολική βαρύτητα. Η Κύπρος καλείται να υπενθυμίσει στην Ευρωπαϊκή κοινότητα ότι οι αξίες της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ασφάλειας, του κράτους δικαίου και του πρωταρχικού της στόχου, της ειρήνης, δεν νοείται να εφαρμόζονται κατά το δοκούν· η εφαρμογή τους οφείλει να είναι καθολική.

Γύρω μας ο κόσμος ζει στην εσχατιά του τέλους και γυρεύει αμήχανα τους σπόρους μία νέας αρχής.

Γύρω μας ο κόσμος ζει στην εσχατιά του τέλους και γυρεύει αμήχανα τους σπόρους μία νέας αρχής. Αρκεί να αναλογιστούμε πως η αρχή υπήρξε και θα υπάρχει πάντοτε μέσα μας, είναι η συλλογική, κυτταρική μας συνείδηση που υπακούει σε πανανθρώπινες αξίες και ιδανικά, κληροδοτημένα από το συμπλήρωμα μία πνευματικής έκρηξης που συντελέστηκε στη γεωγραφική περιφέρεια του ελληνικού χώρου.

Η δημοκρατία ως θεμέλιο του ελληνικού πολιτισμού, δεν υπήρξε απλώς ένας τρόπος διακυβέρνησης αλλά μία ολική στάση ζωής, μία τολμηρή παραδοχή ότι η εξουσία οφείλει να πηγάζει από τον λόγο και τη συμμετοχή των πολλών και όχι από τη βία των λίγων. Στην αρχαία αγορά, εκεί όπου η φωνή του πολίτη αποκτούσε πολιτικό βάρος, γεννήθηκε η ιδέα πως η ανθρώπινη αξιοπρέπεια κατοχυρώνεται μέσα από τη δυνατότητα της ελεύθερης έκφρασης και της συλλογικής ευθύνης. Ο Ελληνισμός της δημοκρατίας δίδαξε ότι η αλήθεια δεν είναι μονοδιάστατη, αλλά προϊόν διαλόγου, σύγκρουσης επιχειρημάτων και κριτικής σκέψης· δίδαξε πως η ισχύς ενός κράτους δεν μετριέται από τη σιωπή των πολιτών του, αλλά από την ενεργή τους παρουσία.

Ακόμη και όταν η δημοκρατία δοκιμάστηκε ή κατακρίθηκε, παρέμεινε ιδανικό ζωντανό και διαρκής υπενθύμιση ότι η ελευθερία του λόγου και η πολιτική συμμετοχή δεν χαρίζονται, αλλά κατακτώνται και προστατεύονται καθημερινά.

Η ελευθερία στον Ελληνισμό δεν ταυτίστηκε ποτέ με την απουσία δεσμών, αλλά με την επίγνωση της ευθύνης που συνοδεύει την ανθρώπινη επιλογή. Από τους αγώνες των αρχαίων Ελλήνων απέναντι στην τυραννία ως τις νεότερες ιστορικές δοκιμασίες του έθνους, η ελευθερία αποτέλεσε υπαρξιακή ανάγκη, βαθιά ριζωμένη στη συλλογική μνήμη. Είναι η δύναμη που ωθεί τον άνθρωπο να αντισταθεί στην υποδούλωση όχι μόνο τη σωματική αλλά και την πνευματική, να υπερασπιστεί την ταυτότητα του και να διατηρήσει ακέραιες τις αξίες του ακόμη και σε συνθήκες καταπίεσης. Για τον Ελληνισμό, η ελευθερία συνδέεται με την παιδεία και τη σκέψη, καθώς μόνο ο ελεύθερα σκεπτόμενος άνθρωπος μπορεί πραγματικά να είναι ελεύθερος. Βγαλμένη από τα ιερά κόκκαλα των Ελλήνων, λοιπόν, η ελευθερία αποτέλεσε το ισχυρότερο κίνητρο των Ελλήνων να υπερβούν τις δυσκολίες και να πιστέψουν στο θαύμα.

Ο ελληνικός λαός αγαπά με πάθος την ελευθερία και τη δημοκρατία και η ιστορία του είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τις υπέρτατες αυτές ηθικές αξίες.

Ο ελληνικός λαός αγαπά με πάθος την ελευθερία και τη δημοκρατία και η ιστορία του είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τις υπέρτατες αυτές ηθικές αξίες. Με την εργατικότητα, τη δημιουργικότητα και το φιλελεύθερο πνεύμα του, κατάφερε να δημιουργήσει αξιόλογο πολιτισμό, παρά τις αντιξοότητες. Για τον Έλληνα, το «όσο γνωρίζω πιο πολύ, τόσο αγαπώ πιο πλέρια» έγινε πράξη στην καθημερινότητά του· και για να γνωρίσει βέβαια, έσκυψε μέσα του. Η ετερογνωσία ξεκινά από την αυτογνωσία. Πετυχαίνοντας το «γνῶθι σαυτόν», ο Έλληνας μπόρεσε να νιώσει βαθύτερα τον άνθρωπο, τις χαρές, τους πόνους, τους αγώνες και τις αγωνίες του και να αγαπήσει τον συνάνθρωπο. Πέρα από τη βαθιά ανθρωπιστική διάθεση, άλλες διαχρονικές αξίες του Έλληνα είναι η αποφυγή της υπερβολής και η υιοθέτηση του μέτρου, ο συγκερασμός της ευαισθησίας με τον ορθό λόγο, τη λογική, όπως αποδεικνύει η παράλληλη ενασχόληση με την τέχνη και τη φιλοσοφία. Επίσης, στις δύσκολες στιγμές βρίσκει το δρόμο της συμπόνιας και της ενότητας, υπερβαίνοντας το ατομικό συμφέρον και προωθώντας το συλλογικό.

«Η Ελλάδα είναι αυτή που έδωσε το όνομα στην Ευρώπη, και Ευρώπη σημαίνει να έχεις το βλέμμα ευρύ, το βλέμμα των συνετών ανθρώπων, αυτών που ξέρουν τα πράγματα» υπενθυμίζει η Ελένη Γλύκατζη Αρβελέρ. Το ευρύ αυτό βλέμμα γεννημένο από την εμπειρία, τη μνήμη και το μέτρο, το βλέμμα που μαθήτευσε αγέρωχα στο λεύτερο μέτρημα της γης καλείται σήμερα να φωτίσει έναν κόσμο αβέβαιο και θρυμματισμένο. Αν η Ευρώπη κατορθώσει να στραφεί ξανά προς αυτή τη βαθιά ανθρωποκεντρική της κληρονομιά, τότε οι προκλήσεις δεν θα αποτελέσουν το τέλος της πορείας της, αλλά τον δρόμο προς μια πιο ώριμη και συνειδητή ιστορική παρουσία.

Φωτογραφίες από την επίσημη ιστοσελίδα της Κυπριακής Προεδρίας: https://www.gov.cy/proedros-proedria/teleti-enarxis-tis-kypriakis-proedrias-tou-symvouliou-tis-evropaikis-enosis-2026/

Στην Τελετή Έναρξης της Κυπριακής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2026 συμμετείχε η Ιόλη Αντωνιάδου, μαθήτρια του Α01 του Σχολείου μας.

ΠΤΥΧΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

Ερευνητική εργασία που εκπονήθηκε από τους/τις μαθητές/τριες του Προγράμματος «Χρυσοπράσινο Φύλλο»[1]

ΕΙΣΑΓΩΓΗ | Τα γραμματόσημα, πέρα από την αρχική τους ταχυδρομική χρήση, αποτελούν «μικροσκοπικά μνημεία», φορείς ιστορικής, πολιτιστικής και φυσικής μνήμης, που αποτυπώνουν την ταυτότητα, την εξέλιξη και τον πλούτο ενός κράτους. Ως συλλεκτικά αντικείμενα (στο πλαίσιο του φιλοτελισμού), διασώζουν πληροφορίες για γεγονότα, πρόσωπα και το περιβάλλον, λειτουργώντας ως μια ζωντανή εγκυκλοπαίδεια.

Επιλέξαμε, λοιπόν, να ερευνήσουμε, να εντοπίσουμε και να παρουσιάσουμε πτυχές από την ιστορία του νερού στην Κύπρο μέσα από τα γραμματόσημα.

Τα γραμματόσημα σώζονται στο αποθετήριο του Εργαστηρίου Ψηφιακής Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου: https://apsida.cut.ac.cy/collections/show/19

ΝΕΡΟΜΥΛΟΙ | Όταν το νερό γίνεται δύναμη

ΜΑΡΙΝΑ ΚΤΩΡΗ, Β01

Τον 18ο αιώνα, ο John Heyman, Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Λέιντεν στην Ολλανδία, κατά τη διάρκεια των ταξιδιών του στην Αίγυπτο, τη Συρία, την Παλαιστίνη κ.λπ., επισκέφθηκε την Κύπρο και σημείωσε ότι τα σιτηρά αλέθονταν από νερόμυλους, οπότε σε περιόδους ξηρασίας υπήρχε έλλειψη όχι μόνο νερού αλλά και ψωμιού.

Στην Κύπρο καταγράφηκαν συνολικά 650 νερόμυλοι. Το νερό οδηγείτο στον μύλο από ένα σημείο του ποταμού, ευρισκόμενο σε μεγαλύτερο υψόμετρο, από όπου διοχετευόταν με ένα πετρόκτιστο αυλάκι στο πάνω μέρος του μύλου. Ακολούθως, από τον λάκκο έφευγε με δύναμη πάνω στη φτερωτή, που της έδινε περιστροφική κίνηση, για να εξακολουθήσει την πορεία του και να εξέλθει από απέναντι άνοιγμα, για να καταλήξει και πάλι στο ποτάμι. Στο μεταξύ η φτερωτή, με τη δύναμη του νερού και την περιστροφή της έθετε σε κίνηση τη συνδεδεμένη με αυτήν, μέσω άξονα, πάνω μυλόπετρα, που γύριζε και με την επαφή της με την κάτω μυλόπετρα άλεθε το σιτάρι. Εκτός από το σιτάρι, αλεθόταν και κριθάρι, για να παρασκευαστεί κριθαρένιο ψωμί ή χυλός για τα ζώα, είτε με τις ίδιες μυλόπετρες, είτε με ένα δεύτερο ζευγάρι, που υπήρχε σε παρακείμενη θέση για τον σκοπό αυτό. Ακόμη, με ειδική ρύθμιση της απόστασης τής πάνω και τής κάτω μυλόπετρας μπορούσε να χρησιμοποιηθεί, για να παρασκευαστεί πουργούρι για τραχανά ή πιλάφι. Προστίθεται επίσης ότι πολλοί νερόμυλοι χρησιμοποιούνταν για τον εκκοκκισμό βαμβακιού, ενώ εντοπίστηκαν και νερόμυλοι για το άλεσμα καλαμποκιού, ρεβιθιού για τα «αρκατένα» κουλούρια, χαρουπιών, αλατιού, ακόμη και γύψου.

Η λειτουργία τους συνδεόταν με ένα πολύβουο και ζωντανό περιβάλλον, όπου δινόταν η δυνατότητα στους συγκεντρωμένους να ανταλλάξουν τα νέα για την κοινωνική ζωή των χωριών τους, να εξιστορήσουν θρύλους και παραδόσεις και να αφηγηθούν ιστορίες και παραμύθια.

[1] Περισσότερα για τη φύση και τις δράσεις του Προγράμματος μπορείτε να διαβάσετε στην Ενότητα «Αξιομνημόνευτα» (Υποενότητα «Παγκύπριον Γυμνάσιον»).

ΒΡΥΣΕΣ | Πηγή πόσιμου νερού, αλλά και κέντρα κοινωνικής ζωής

ΕΛΕΝΗ ΣΑΒΒΙΔΟΥ, Α01

Το νερό υπήρξε από την αρχαιότητα βασικό στοιχείο ζωής για την Κύπρο, ένα νησί με περιορισμένους υδατικούς πόρους. Οι πηγές και οι βρύσες είχαν ιδιαίτερη σημασία, όχι μόνο για την κάλυψη καθημερινών αναγκών, αλλά και για την κοινωνική ζωή των ανθρώπων. Αυτό αποτυπώνεται χαρακτηριστικά σε δύο γραμματόσημα της Κυπριακής Δημοκρατίας που απεικονίζουν τη Βρύση των Πεγειώτισσων στην Πέγεια και τη Βρύση στην Παναγιά, στην Πάφο.

Η βρύση των Πεγειώτισσων αποτελούσε την κύρια πηγή πόσιμου νερού στην Πέγεια μέχρι και το 1956. Μέχρι πριν από λίγα χρόνια, υπήρχε ακόμα τρεχούμενο πόσιμο νερό τόσο από τη βρύση, όσο και από μία άλλη πηγή πάνω στον βράχο.

Σε εποχές χωρίς σύγχρονα δίκτυα ύδρευσης, οι βρύσες αυτές εξυπηρετούσαν βασικές ανάγκες, όπως η ύδρευση, το πλύσιμο και το πότισμα των ζώων.

Πέρα όμως από τη πρακτική τους σημασία, οι βρύσες ήταν και κέντρα κοινωνικής ζωής. Εκεί συναντιόνταν οι κάτοικοι, αντάλλασσαν νέα και ενίσχυαν τους δεσμούς της κοινότητας. Ιδιαίτερα στην κυπριακή παράδοση και στα δημοτικά τραγούδια, οι βρύσες παρουσιάζονται συχνά ως τόποι γνωριμιών νέων ανθρώπων, με έντονο ερωτικό και συμβολικό χαρακτήρα.

Σήμερα, οι συγκεκριμένες βρύσες δεν χρησιμοποιούνται πλέον για ύδρευση, αλλά διατηρούνται ως μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς και ιστορικής μνήμης. Η παρουσία τους στα γραμματόσημα δείχνει τη σημασία που αποδίδεται στην ιστορία του νερού και στην καθημερινή ζωή των παλαιότερων Κυπρίων. Έτσι, τα γραμματόσημα λειτουργούν ως μικρά ιστορικά τεκμήρια που μας βοηθούν να κατανοήσουμε τη σχέση του ανθρώπου με το νερό, την παράδοση και τον πολιτισμό της Κύπρου.

ΠΟΤΑΜΟΣ ΔΙΑΡΙΖΟΣ
Ο «Αμαζόνιος της Κύπρου»

ΒΙΚΤΩΡΙΑ ΤΣΙΑΚΑΛΟΥ, Α01

Από την αρχαιότητα, πολιτισμοί και κοινότητες αναπτύχθηκαν κατά μήκος των ποταμών που τους προσέφεραν νερό, τροφή και προστασία. Στην Κύπρο, πριν την ανάπτυξη της τεχνολογίας και τη δημιουργία των φραγμάτων, οι περισσότεροι γεωργοί έβρισκαν τρόπους να αξιοποιούν τα ποτάμια, είτε με αυτοσχέδια φράγματα και δεξαμενές είτε με μικρά ρυάκια με τα οποία έφερναν νερό στα περιβόλια τους.

Επίσης, τα ποτάμια χρησίμευαν και ως κύρια πηγή ενέργειας για τους νερόμυλους ή αλευρόμυλους, όπως είναι γνωστοί στην Κύπρο.

Μέχρι σήμερα, η αξία των ποταμών είναι τεράστια, ιδιαίτερα στο νησί μας που αντιμετωπίζει συχνά περιόδους ανομβρίας. Δυστυχώς, τα ποτάμια μας βρίσκονται αντιμέτωπα με προκλήσεις που τα απειλούν, όπως είναι η ρύπανση και η απώλεια της βιοποικιλότητας. Είναι καθήκον μας, λοιπόν, να τα προστατεύσουμε.

Ο ποταμός Διαρίζος που απεικονίζεται στο γραμματόσημο είναι ο 4ος μεγαλύτερος ποταμός της Κύπρου, με μήκος περίπου 42 χιλιόμετρα. Πηγάζει από την οροσειρά του Τροόδους και εκβάλλει κοντά στα Κούκλια.

Είναι από τους λίγους ποταμούς του νησιού με σχεδόν συνεχή ροή όλο τον χρόνο. Το όνομά του προέρχεται από τις «δύο ρίζες» που ενώνονται και σχηματίζουν τον ποταμό. Η κοιλάδα του Διαρίζου είχε σημαντικό ρόλο από την αρχαιότητα. Ο ποταμός δημιούργησε μια εύφορη κοιλάδα, αφού αναπτύχθηκαν τουλάχιστον 14 χωριά κατά μήκος του. Ο ποταμός χρησιμοποιήθηκε από τα παλαιότερα χρόνια για άρδευση στη γεωργία (καλλιέργειες, αμπέλια κ.λπ.), για τη κτηνοτροφία, αλλά και για την υδροδότηση των τριγύρω χωριών.

Στην πορεία του ποταμού υπάρχουν ιστορικά μνημεία, όπως το μεσαιωνικό γεφύρι του Τζελεφού στην εποχή της Ενετοκρατίας. Η κοιλάδα του αποτέλεσε σημαντική αγροτική και οινοπαραγωγική περιοχή. Στη σύγχρονη εποχή έγιναν σημαντικές επεμβάσεις με εκτροπή των νερών του προς τα φράγματα, όπως το φράγμα του Κούρρη. Αυτό δείχνει ότι ο ποταμός έχει στρατηγικό ρόλο στη διαχείριση υδάτων της Κύπρου. Σήμερα, ο Διαρίζος εκτός από πηγή νερού έχει και οικολογική αξία, λόγω των υδροβιότοπων, της άγριας ζωής, του δάσους της Πάφου κ.λπ. Χρησιμοποιείται, επίσης, και για οικοτουρισμό (πεζοπορία, φύση). Συχνά αποκαλείται και «Αμαζόνιος της Κύπρου» λόγω της πλούσιας βλάστησης και της συνεχούς ροής του.

ΤΑ ΓΕΦΥΡΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
Ένας πραγματικός θησαυρός

ΒΙΚΤΩΡΙΑ ΤΣΙΑΚΑΛΟΥ, Α01

Η Κύπρος, στο διάβα των αιώνων, άλλαξε πολλά χέρια κατακτητών, οι οποίοι φεύγοντας αφήναν πάντα πίσω τους το στίγμα τους, σε λαογραφικό και αρχιτεκτονικό επίπεδο.

Στις ορεινές κυρίως περιοχές αλλά και στις αγροτικές ένα από τα σημαντικότερα στίγματα πολιτιστικής κληρονομίας είναι τα γεφύρια που βρίσκονται κτισμένα σε δάση και ποτάμια και αποτελούν έναν πραγματικό θησαυρό για την Κύπρο. Τα γεφύρια χτίστηκαν στο νησί με σκοπό να διευκολύνουν την επικοινωνία ανάμεσα στις πόλεις και τα χωριά.

Το γεφύρι του Τζιελεφού βρίσκεται στην επαρχία Πάφου, λίγα χιλιόμετρα μακριά από το χωριό Άγιος Νικόλαος, σε μια περιοχή γεμάτη πλατάνια, πλούσια σε πανίδα και χλωρίδα. Χτίστηκε κατά τη διάρκεια της Ενετοκρατίας στην Κύπρο (1489-1571) και ανήκει μαζί με άλλα δύο γεφύρια (αυτό της Ελιάς και αυτό του Ρουθκιά) σε ένα σύμπλεγμα ενετικών γεφυριών που κατασκευάστηκαν, για να εξυπηρετούν την πρόσβαση των τότε κατοίκων της περιοχής.

Το γεφύρι Ακαπνού βρίσκεται στην επαρχία Λεμεσού. Είναι μια μικρή ενετική πέτρινη γέφυρα με δύο καμάρες και βρίσκεται στα βορειοδυτικά του χωριού Ακαπνού, πάνω από έναν παραπόταμο του Βασιλικού. Η γέφυρα αυτή φαίνεται να μην έχει επηρεαστεί από τον χρόνο.

ΦΡΑΓΜΑΤΑ
Κλειδί για τη διαχείριση της λειψυδρίας στην Κύπρο

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΕΛΕΚΑΝΟΣ, Β02

Η νεοσύστατη Κυπριακή Δημοκρατία είχε επίγνωση του προβλήματος της υδατικής ανεπάρκειας και έθεσε στόχο να το αντιμετωπίσει έγκαιρα και αποτελεσματικά. «ΟΥΤΕ ΣΤΑΓΟΝΑ ΝΕΡΟΥ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ» ήταν το σύνθημα της υδατικής πολιτικής της Κυβέρνησης.

Έγιναν μελέτες, έφτασαν στην Κύπρο εμπειρογνώμονες για προγραμματισμό και κατασκευή έργων που θα βοηθούσαν την ανάπτυξη μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων σχεδιασμών για εξοικονόμηση νερού.

Κατασκευάστηκαν πολλά φράγματα που βοήθησαν σε μεγάλο βαθμό τη γεωργία και τα νοικοκυριά. Το γραμματόσημο παρουσιάζει το φράγμα της Αργάκας και αναφέρεται στο Πρώτο πρόγραμμα ανάπτυξης (1962-1966). Το φράγμα της Αργάκας βρίσκεται στην Πάφο, κοντά στο χωριό Αργάκα.

Αυτό το φράγμα κατασκευάστηκε κατά το χρονικό διάστημα 1962-1966 εξαιτίας της λειψυδρίας. Σήμερα, όπως και παλαιότερα, χρησιμοποιείται για την άρδευση καλλιεργειών και αποτελεί αξιοθέατο της περιοχής.

Η δημιουργία του οδήγησε στην ανάπτυξη της γεωργίας και της οικονομίας στην περιοχή. Αν και το φράγμα συμβάλλει στην καλύτερη αξιοποίηση του νερού, μπορεί να επηρεάσει αρνητικά το φυσικό οικοσύστημα της περιοχής.

Δύο άλλα φράγματα που παρουσιάζονται σε γραμματόσημα της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι αυτά του Ασπρόκρεμμου και του Κούρρη.

Το ιστορικό υδραγωγείο της Λευκωσίας (18ος αι. μ.Χ.), κοντά στο Παγκύπριον Γυμνάσιον

ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΗ ΜΝΗΜΗ

Παραδοσιακά ζυμώματα της Κύπρου
Μνήμη κατεχόμενης πατρίδας | ΧΡΥΣΗΛΙΑ ΧΡΥΣΗΛΙΟΥ, Α03

Το φαγητό κουβαλά μαζί του γεύσεις, μυρωδιές, υλικά, τεχνικές, συνταγές, αλλά και συναίσθημα, αφού συνδέεται με διάφορες στιγμές της ζωής των ανθρώπων. Όλα αυτά παραδίδονται από γενιά σε γενιά και αποτελούν μέρος της άυλης και υλικής πολιτιστικής κληρονομιάς ενός τόπου. Όλα αυτά συνιστούν την γαστρονομική μνήμη των λαών.

Με αυτές τις σκέψεις ξεκινήσαμε να αναζητούμε παραδοσιακές συνταγές για ζυμώματα, δηλαδή αρτοσκευάσματα-ψωμιά της Κύπρου. Συμβουλευτήκαμε βιβλία λαογραφίας, συνταγές και αφιερώματα σε χωριά και πόλεις της Κύπρου που βρήκαμε στην πλούσια συλλογή της Σεβερείου. Εντοπίσαμε διάφορα αρτοσκευάσματα τόσο από τις ελεύθερες όσο και από τις κατεχόμενες περιοχές της πατρίδας μας. Με έκπληξη είδαμε ότι πολλά από αυτά εξακολουθούμε να τα φτιάχνουμε και σήμερα, όπως τις φλαούνες, τις βασιλόπιτες, τα κουλούρια. Εντυπωσιαστήκαμε, επίσης, από την τέχνη και την ομορφιά που διακρίνει κάποια. Αναφέρω για παράδειγμα τις πλουμιστές παννυχίδες της Ακανθού, την πίτα για τα μνημόσυνα από το Συγχαρί, την κουλούρα για το κολότζιν (αποξηραμένη κολοκύθα που στα παλιά χρόνια χρησιμοποιούνταν ως δοχείο για υγρά) από τον Άγιο Βασίλειο. Ακανθού, Συγχαρί, Άγιος Βασίλειος, Καραβάς, Λύση, Λάπηθος και τόσα άλλα κατεχόμενα από τον τουρκικό στρατό χωριά της Κύπρου με τόσο πλούτο, πολιτισμό και παράδοση.

Αυτή την παράδοση του ψωμιού, και γενικά τη γαστρονομική τους μνήμη, οι πρόσφυγές μας τη συνέχισαν και στην προσφυγιά και μελετητές την κατέγραψαν, για να διασωθεί. Με τους συμμαθητές μου Σταύρο Πασενίδη, Ελπινίκη Παναγιώτου και Μικαέλλα Χριστοδούλου και με την καθοδήγηση της καθηγήτριάς μας, σκεφτήκαμε να αποτυπώσουμε αυτή την κληρονομιά στον χάρτη της Κύπρου. Εντοπίσαμε τα διάφορα χωριά από τα οποία προέρχονται τα ζυμώματα και περιμετρικά του χάρτη τοποθετήσαμε φωτογραφίες αυτών των αρτοσκευασμάτων, δημιουργώντας έναν φωτεινό παντογνώστη, μέσα από τον οποίο μπορεί να γνωρίσει κανείς αυτό τον … νόστιμο πολιτιστικό μας πλούτο!

«ΚΥΠΡΟΣ: ΒΑΡΚΑ ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΠΙΔΑΣ»

Α΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | 16ος Διεθνής Μαθητικός Διαγωνισμός Ταινιών Μικρού Μήκους

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΑΤΑΓΡΑΦΟΥΜΕ ΤΗ ΜΝΗΜΗ - ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΑΠΟ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ» ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Το ντοκιμαντέρ αναδεικνύει την Κύπρο ως τόπο καταφυγίου και ελπίδας για χιλιάδες Έλληνες πρόσφυγες σε τρεις καθοριστικές περιόδους: τη Μικρασιατική Καταστροφή του 1922, τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και την τουρκική εισβολή του 1974. Μέσα από προσωπικές μαρτυρίες, αφηγήσεις και δραματοποιημένες σκηνές, παρουσιάζονται οι δύσκολες συνθήκες διαφυγής, τα επικίνδυνα θαλάσσια ταξίδια και η αγωνία της επιβίωσης.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην υποδοχή των προσφύγων από την τοπική κοινωνία και τις αρχές, αναδεικνύοντας τόσο τη φιλοξενία όσο και τις δυσκολίες προσαρμογής και τις κοινωνικές αντιθέσεις. Παράλληλα, φωτίζεται η δύναμη ψυχής των ανθρώπων αυτών, οι οποίοι, παρά τον ξεριζωμό και τις απώλειες, κατάφεραν να δημιουργήσουν ξανά τη ζωή τους, μεταφέροντας μαζί τους πολιτισμό, γνώσεις και αξίες.

Το ντοκιμαντέρ καταλήγει σε ένα συγκινητικό μήνυμα για τη διαχρονική εμπειρία της προσφυγιάς, τη σημασία της μνήμης και την ικανότητα του ανθρώπου να αντέχει, να ελπίζει και να ξαναχτίζει το μέλλον του χωρίς να ξεχνά τις ρίζες του.

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΗ ΣΙΩΠΗ ΚΑΙ ΤΗ ΜΝΗΜΗ:
Η Εμπειρία της Καταγραφής

ΜΙΑ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΥΦΤΕΡΟΣ, Γ03

Η δημιουργία του ντοκιμαντέρ «Κύπρος: βάρκα σωτηρίας και ελπίδας» δεν ήταν για μένα απλώς μια σχολική ή δημιουργική εργασία· ήταν ένα οδυνηρό αλλά λυτρωτικό ταξίδι στις ρίζες μου. Το θέμα που καλούμασταν να πλησιάσουμε -η προσφυγιά, η εκτοπισμός, η αναγκαστική εγκατάλειψη μιας ολόκληρης ζωής- είναι μια πληγή που επαναλαμβάνεται στην ιστορία του ελληνισμού: από τους Έλληνες της Μικράς Ασίας που ξεριζώθηκαν στις αρχές του εικοστού αιώνα, τους Έλληνες που αναγκάστηκαν να γίνουν πρόσφυγες κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο έως το οδυνηρό 1974 στην Κύπρο με πρόσφυγες στην ίδια την πατρίδα μας.

Πριν φτάσουμε στα γυρίσματα, η τάξη μας πραγματοποίησε μια σειρά από συνεντεύξεις με ανθρώπους που έζησαν -ή κληρονόμησαν- αυτό το τραύμα. Μιλήσαμε με Κύπριους πρόσφυγες που εκτοπίστηκαν το 1974, αλλά και με απογόνους Ελλήνων της Μικράς Ασίας και της Χίου, ανθρώπους που κουβαλούν τη μνήμη ενός τόπου που δεν πρόλαβαν ποτέ να γνωρίσουν με τα μάτια τους. Αυτή η έρευνα ήταν αποκαλυπτική. Κατάλαβα ότι η προσφυγιά δεν είναι ένα γεγονός που τελειώνει. Είναι μια κατάσταση που μεταβιβάζεται από γενιά σε γενιά, σαν αόρατη κληρονομιά.

Οι μαρτυρίες που συγκεντρώσαμε ήταν διαφορετικές στη λεπτομέρεια αλλά ίδιες στον πυρήνα τους: ο πόνος του αποχωρισμού από ό,τι αγαπάς, η αίσθηση ότι σου αφαιρούν κάτι που δεν μπορεί να αντικατασταθεί.

Τα γυρίσματα ήταν για μένα μια εμπειρία που δεν είχα προβλέψει. Δεν ήμουν απλώς ένας μαθητής που έπαιζε έναν ρόλο· ήμουν ένας άνθρωπος που στεκόταν μπροστά σε μαρτυρίες τόσο βαριές, που κάθε φορά ένιωθα να συμπιέζεται κάτι μέσα μου. Η αναπαράσταση του πόνου στις μαρτυρίες -το πώς ο καθένας προσπαθούσε να περιγράψει σε λέξεις αυτό που βίωσε σωματικά- με συγκλόνισε. Ένιωσα βαθιά λύπη και στεναχώρια για τους ανθρώπους που αναγκάστηκαν να φύγουν, αφήνοντας πίσω τους σπίτια, αντικείμενα, αναμνήσεις - ό,τι είχαν χτίσει. Αλλά και περηφάνια! Η Κύπρος, αυτό το μικρό νησί στην άκρη της Μεσογείου, υπήρξε καταφύγιο για κάθε πονεμένο και κατατρεγμένο πρόσφυγα... Άνθρωποι με ανοιχτή την αγκαλιά και την καρδιά τους, έτοιμοι να προσφέρουν οτιδήποτε από το υστέρημά τους, για να απαλύνουν τον πόνο της απώλειας.

Καθώς κατέγραφα τη μαρτυρία του παππού μου, συνειδητοποίησα το μέγεθος της απώλειας των δικών μας ανθρώπων το 1974. Δεν έχασαν μόνο ένα σπίτι τριών υπνοδωματίων· έχασαν την άνοιξή τους. Η γιαγιά μου, περιγράφοντας την παράγκα πέντε επί πέντε όπου έμεναν, με έκανε να ντραπώ για τις δικές μου καθημερινές ανέσεις. Φαντάστηκα τους δυο τους, αγνώστους ανάμεσα σε αγνώστους, να κουβαλούν νερό με τα χέρια και να μεγαλώνουν παιδιά μέσα στις λάσπες και το κρύο. Η γέννηση του θείου μου μέσα στην παράγκα το 1977 και αργότερα της μαμάς μου το 1980, ήταν για μένα το πιο δυνατό μάθημα επιβίωσης. Κατάλαβα ότι η δική μου ύπαρξη είναι το αποτέλεσμα μιας υπεράνθρωπης προσπάθειας δύο ανθρώπων που ξεκίνησαν από το μηδέν, χωρίς βοήθεια από κανέναν.

ΚΑΘΕ ΠΛΑΝΟ,
ΚΑΘΕ ΛΕΞΗ,
ΜΕ ΕΚΑΝΕ ΝΑ ΝΙΩΘΩ
ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΠΟΥ ΕΧΩ
ΑΠΕΝΑΝΤΙ
ΣΕ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΝΗΜΗ.
ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ!

Το ντοκιμαντέρ αυτό με άλλαξε. Κάθε πλάνο, κάθε λέξη, με έκανε να νιώθω το χρέος που έχω απέναντι σε αυτή τη μνήμη. Στη Μνήμη! Ο παππούς μου, 52 χρόνια μετά την εισβολή, ακόμα περιμένει. Αυτή η αναμονή είναι η πιο σκληρή διαπίστωση. Η ελπίδα του παραμένει ζωντανή, αλλά την ίδια στιγμή είναι ποτισμένη με μια πικρή απορία: θα προλάβει να επιστρέψει στο σπίτι του ή η «επιστροφή» θα γίνει στην αιώνια κατοικία;

Μέσα από τη δημιουργία αυτού του ντοκιμαντέρ συνειδητοποίησα ότι η Κύπρος που έγινε βάρκα σωτηρίας για τόσους ανθρώπους σε δύσκολες στιγμές της ιστορίας, σήκωσε κι η ίδια τον Σταυρό του μαρτυρίου για τους κατοίκους της. Αυτό το ντοκιμαντέρ, τελικά, είναι φόρος τιμής στον παππού μου και σε όλους εκείνους που χτίζουν ζωές από το μηδέν, χωρίς να ξεχνούν από πού ήρθαν. Είναι μια προσπάθεια να κρατήσω ζωντανή τη μυρωδιά εκείνης της λεμονιάς στην Κατωκοπιά - που τόσο ζωντανή την έχω μέσα μου από τις αφηγήσεις του παππού μου. Και να νιώσω περήφανος για μια πατρίδα πονεμένη που δεν έχασε, όμως, ποτέ την ανθρωπιά της! Γιατί η μνήμη είναι ο μόνος τόπος που δεν καταλαμβάνεται.

«Η ΜΝΗΜΗ
ΟΠΟΥ ΚΑΙ ΝΑ
ΤΗΝ ΑΓΓΙΞΕΙΣ ΠΟΝΕΙ».

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΕΦΕΡΗΣ
«ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΚΑΤΑΣΤΡΩΜΑΤΟΣ Γ΄»

ΕΡΕΥΝΑ ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ | ΑΦΗΓΗΣΗ Αθηνά Ιερείδου, Β02, Μιχάλης Ιωαννίδης, Β02, Αναξαγόρας Κωνσταντινίδης, Β02, Δημήτριος Κωνσταντινίδης, Β02, Ιόλη Κωνσταντίνου, Β02, Κυριάκος Νικολάου, Β02, Μαρία Παπουή, Β02, Παυλίνα Χριστοφή, Β02, Θεοφάνης Κωνσταντίνου, Γ03, Αλέξανδρος Μιχαήλ, Γ03, Παΐσιος Παπασάββας, Γ03, Κωνστάντια Παπαχριστοφόρου, Γ03, Βερονίκη Πορφυρίδου, Γ03, Βικτώρια Ρουσογένη, Γ03 | ΦΙΛΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ Στέφανη Ισκαντάρ,Δ23 | ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ Δρ Πέτρος Παπαπολυβίου, Αντωνία Προδρόμου | ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ Αθηνά Ιερείδου, Β02, Φοίβια Ιωάννου, Β02, Ιόλη Κωνσταντίνου, Β02, Μαρία Παπουή, Β02, Παναγιώτης Πελεκάνος, Β02, Παυλίνα Χριστοφή, Β02, Θεοφάνης Κωνσταντίνου, Γ03, Αλέξανδρος Μιχαήλ, Γ03, Κωνστάντια Παπαχριστοφόρου, Γ03, Βερονίκη Πορφυρίδου, Γ03 ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΗΣΗ Τζορτζ Γιανόβτσικ, ΣΤ61, Πέτρος Κουτρουπής, ΣΤ61, Γιάννης Λαζάρου, Μαθηματικός, Δέσποινα Αθανασοπούλου, Φιλόλογος | ΕΜΦΑΝΙΖΟΝΤΑΙ Αθηνά Ιερείδου, Β02, Φοίβια Ιωάννου, Β02, Ιόλη Κωνσταντίνου, Β02, Χρυσόστομος Παναγιώτου, Β02, Μαρία Παπουή, Β02, Παναγιώτης Πελεκάνος, Β02, Παυλίνα Χριστοφή, Β02, Στυλιάνα Θεοδώρου, Γ03, Ανδρέας Κουφτερός, Γ03 | ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ Γιάννης Λαζάρου, Μαθηματικός, Μαρκέλλα Σιούλα, Χριστόδουλος Γεωργιάδης, Δέσποινα Αθανασοπούλου, Φιλόλογοι

Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΚΑΛΑΘΟΠΛΕΚΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ | Θησαυρός που χάνεται

Α΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | 16ος Διεθνής Μαθητικός Διαγωνισμός Ταινιών Μικρού Μήκους

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΑΤΑΓΡΑΦΟΥΜΕ ΤΗ ΜΝΗΜΗ – ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΑΠΟ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ» ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Το ντοκιμαντέρ αυτό εξερευνά την παραδοσιακή τέχνη της καλαθοπλεκτικής στην Κύπρο, μια τέχνη αιώνων που αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινής ζωής και της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου. Μέσα από εικόνες από τη φύση, επισκέψεις σε μουσεία και μαρτυρίες ανθρώπων που τη γνωρίζουν και τη διατηρούν, αναδεικνύεται η διαδικασία δημιουργίας των καλαθιών, από τη συλλογή των υλικών μέχρι την ολοκλήρωση του έργου.

Το ντοκιμαντέρ φωτίζει τον ρόλο της καλαθοπλεκτικής στο παρελθόν, όταν αποτελούσε βασικό στοιχείο της αγροτικής και οικιακής ζωής, αλλά και τη σταδιακή της εγκατάλειψη στη σύγχρονη εποχή. Παράλληλα, αναδεικνύεται η αξία της ως φορέα μνήμης, ταυτότητας και πολιτισμού, καθώς και η ανάγκη διατήρησης και μετάδοσής της στις νεότερες γενιές.

Μέσα από τη μαθητική έρευνα και τη βιωματική προσέγγιση, προβάλλεται η ευθύνη όλων για τη διάσωση της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς. Το ντοκιμαντέρ αφήνει ένα αισιόδοξο μήνυμα: όσο υπάρχουν άνθρωποι που ενδιαφέρονται να μάθουν και να δημιουργήσουν, η παράδοση μπορεί να συνεχίσει να ζει και να εξελίσσεται.

ΜΙΑ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΚΑΛΑΘΟΠΛΕΚΤΙΚΗΣ

ΑΘΗΝΑ ΙΕΡΕΙΔΟΥ, Β02

Η συμμετοχή μας στο ντοκιμαντέρ για την καλαθοπλεκτική ήταν μια μοναδική εμπειρία που θα θυμόμαστε για πάντα. Μέσα από αυτή τη διαδικασία δεν παρακολουθήσαμε απλώς την κατασκευή ενός καλαθιού, αλλά γίναμε και εμείς μέρος της δημιουργίας του.

Αρχικά, αυτό που μας εντυπωσίασε περισσότερο ήταν η ίδια η τέχνη της καλαθοπλεκτικής. Μάθαμε ότι πρόκειται για ένα παραδοσιακό επάγγελμα, με το οποίο παλαιότερα ασχολούνταν κυρίως άντρες που αναλάμβαναν όλα τα στάδια της διαδικασίας: από τη συλλογή και την επεξεργασία των καλαμιών μέχρι τη δημιουργία των τελικών προϊόντων. Δεν είχαμε συνειδητοποιήσει πόση υπομονή, επιδεξιότητα και δημιουργικότητα απαιτείται, για να κατασκευαστεί ένα καλάθι.

Κατά τη διάρκεια των γυρισμάτων, απολαύσαμε ιδιαίτερα τη συνεργασία μεταξύ μας. Νιώσαμε ότι λειτουργούσαμε ως μια δεμένη ομάδα, ανταλλάσσαμε ιδέες και στηρίζαμε ο ένας τον άλλον σε κάθε βήμα. Το κλίμα ήταν ευχάριστο και δημιουργικό, γεγονός που έκανε όλη την εμπειρία ακόμη πιο όμορφη και ουσιαστική.

Παράλληλα, μάθαμε πολλά νέα πράγματα. Εκτός από την τεχνική της καλαθοπλεκτικής, κατανοήσαμε βαθύτερα τη σημασία της διατήρησης των παραδόσεων.

Σε έναν κόσμο που αλλάζει συνεχώς, τέτοιες τέχνες μάς υπενθυμίζουν τις ρίζες μας και μας συνδέουν με την ιστορία και την ταυτότητα του τόπου μας.

Τα συναισθήματά μας ήταν έντονα και θετικά. Νιώσαμε χαρά, ενθουσιασμό αλλά και περηφάνια που συμμετείχαμε σε κάτι τόσο ξεχωριστό. Παρόλο που υπήρχαν στιγμές δυσκολίας, αυτές μας βοήθησαν να μάθουμε, να συνεργαστούμε καλύτερα και να εξελιχθούμε.

Συνολικά, η εμπειρία αυτή ήταν πολύτιμη. Μας έφερε πιο κοντά ως ομάδα, μας δίδαξε νέες δεξιότητες και μας έκανε να εκτιμήσουμε ακόμη περισσότερο την παράδοση και τον πολιτισμό μας. Θα θέλαμε σίγουρα να συμμετάσχουμε ξανά σε μια παρόμοια δράση στο μέλλον.

ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΠΤΥΧΕΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ ΜΑΣ

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΟΥΗ, Β02

Η συμμετοχή μου στο συγκεκριμένο έργο, το οποίο αφορούσε στη δημιουργία ενός ντοκιμαντέρ για την τέχνη της καλαθοπλεκτικής στην Κύπρο, αποτέλεσε μια ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα και δημιουργική εμπειρία. Από την αρχή ένιωσα ενθουσιασμό, καθώς επρόκειτο για κάτι διαφορετικό που θα μας έδινε την ευκαιρία να μάθουμε μέσα από την πράξη και την έρευνα.

Στο πλαίσιο του έργου, επισκεφθήκαμε το Μουσείο Μνήμης Καλαμουργικής στη Λάρνακα, όπου ήρθαμε σε επαφή με διάφορα εκθέματα φτιαγμένα από καλάμι. Παρατηρώντας τα από κοντά, εντυπωσιάστηκα από τη λεπτομέρεια και την επιμέλεια που απαιτεί η κατασκευή τους. Δεν είχα συνειδητοποιήσει μέχρι τότε πόσο δύσκολη και χρονοβόρα είναι αυτή η διαδικασία. Εκεί, είχαμε επίσης την ευκαιρία να πάρουμε συνέντευξη από μια κυρία που εργάζεται στον χώρο. Μέσα από τα λόγια της, καταλάβαμε καλύτερα όχι μόνο τα στάδια δημιουργίας των καλαθιών, αλλά και τη σημασία της διατήρησης αυτής της παραδοσιακής τέχνης στις μέρες μας.

Εξίσου ξεχωριστή ήταν και η εμπειρία μας στο Σχολείο, όπου φιλοξενήσαμε έναν καλαθοπλέκτη με πρόβλημα στην όραση. Η παρουσία του με εντυπωσίασε ιδιαίτερα, καθώς, παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει, καταφέρνει να δημιουργεί καλάθια μόνο με την αφή. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, μας μίλησε για τις ιδιαιτερότητες της συγκεκριμένης τέχνης και για την αγάπη του γι' αυτήν. Τα λόγια του με έκαναν να νιώσω θαυμασμό και σεβασμό. Παράλληλα, με έκανε να σκεφτώ πόσο σημαντικές είναι η δύναμη της θέλησης και η επιμονή στην επίτευξη των στόχων μας.

Η δημιουργία του ντοκιμαντέρ ήταν μια διαδικασία που απαιτούσε συνεργασία, οργάνωση και υπευθυνότητα, ώστε να μπορέσουμε να ολοκληρώσουμε σωστά την εργασία μας. Αυτό ήταν κάτι που μου άρεσε πολύ, καθώς ένιωσα ότι όλοι συμμετείχαμε ενεργά και συμβάλαμε στο τελικό αποτέλεσμα. Δεν θα έλεγα ότι αντιμετωπίσαμε ιδιαίτερες δυσκολίες, αφού με σωστή διαχείριση όλα είναι εφικτά.

Μέσα από αυτό το έργο δουλέψαμε με άτομα με τα οποία δεν είχαμε ξανασυνεργαστεί, και αυτό αποτέλεσε μια νέα και ενδιαφέρουσα εμπειρία.

Συνοψίζοντας, η εμπειρία μου από αυτό το έργο ήταν πολύ θετική και ουσιαστική. Μου έδωσε την ευκαιρία να αποκτήσω νέες γνώσεις, να γνωρίσω πτυχές της πατρίδας μου που δεν ήξερα και να αναπτύξω σημαντικές δεξιότητες. Πάνω απ' όλα, όμως, κατάλαβα πόσο σημαντικό είναι να διατηρούμε ζωντανές τις παραδόσεις μας και να τις μεταδίδουμε στις επόμενες γενιές, αφού εμείς είμαστε το μέλλον αυτού του τόπου και από εμάς εξαρτάται αν οι παραδόσεις θα παραμείνουν ζωντανές στο πέρασμα του χρόνου.

ΕΡΕΥΝΑ | ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ Αθηνά Ιερείδου, Β02, Φοίβια Ιωάννου, Β02, Ιόλη Κωνσταντίνου, Β02, Μαρία Παπουή, Β02, Παναγιώτης Πολυκάρπου, Β02, Παυλίνα Χριστοφή, Β02, Νεφέλη Κλεάνθους, Γ02, Αγγελική Σιακαλλή, Γ02, Ευαγγελία Στυλιανού, Γ02, Ανέστης Γαλλιός, Γ03, Αντζελίνα Γεωργίου, Γ03, Στυλιάνα Θεοδώρου, Γ03, Παΐσιος Παπασάββας, Γ03, Κωνστάντια Παπαχριστοφόρου, Γ03, Χριστίνα-Μαρία Δημητρίου, Ε31, Σοφία Καρυμπίδου, Ε31, Βασίλης Κιουρτζίδης, Ε31, Καλλιρόη Μιχαήλ, Ε31, Ντέιβιτ Νίσσι Ραμαναμτάν, Ε31, Νικόλας Τριάντης, Ε31 | ΑΦΗΓΗΣΗ Χάρης Κρητικόπουλος, Β02, Έλλη Όγκολο, Β02, Χρυσόστομος Παναγιώτου, Β02, Αντζελίνα Γεωργίου, Γ03, Παΐσιος Παπασάββας, Γ03, Βικτώρια Ρουσογένη, Γ03, Καλλιρόη Μιχαήλ, Ε31, Νικόλας Τριάντης, Ε31, Γεωργία Χάσικου, Ε31 | ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ Γιάννος Αβραάμ, Παυλίνα Λοΐζου, Χριστόδουλος Λαζάρου | ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ Αθηνά Ιερείδου, Β02, Φοίβια Ιωάννου, Β02, Ιόλη Κωνσταντίνου, Β02, Μαρία Παπουή, Β02, Παυλίνα Χριστοφή, Β02, Νεφέλη Κλεάνθους, Γ02, Ευαγγελία Στυλιάνου, Γ02, Αντζελίνα Γεωργίου, Γ03, Κωνστάντια Παπαχριστοφόρου, Γ03, Βασίλης Κιουρτζίδης, Ε31, Νικόλας Τριάντης, Ε31, Αντωνία Γεωργίου, ΣΤ52, Αντωνία Λοή, ΣΤ52, Όλγα Καρακάλοβα, ΣΤ52 | ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΗΣΗ Αντωνία Γεωργίου, ΣΤ52, Αντωνία Λοή, ΣΤ52, Όλγα Καρακάλοβα, ΣΤ52, Γιάννης Λαζάρου, Μαθηματικός | ΜΟΝΤΑΖ Αλέξανδρος Κελβέρης, Γ02, Γιάννης Λαζάρου, Μαθηματικός | ΜΟΥΣΙΚΗ «ΚΥΠΡΟΣ: ΒΑΡΚΑ ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΠΙΔΑΣ» | ΣΥΝΘΕΣΗ Κυριάκος Ευγένιος Κυριάκου, Γ01 | ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΣΟ - ΕΚΤΕΛΕΣΗ Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, ΣΤ52

«ΠΟΙΟΣ ΠΛΗΡΩΝΕΙ ΤΟΝ ΒΑΡΚΑΡΗ» Απόσπασμα από τη συναυλία «Πανόραμα Ελληνικού Τραγουδιού», Μουσικό Σχολείο Λευκωσίας / Παγκυπρίου Γυμνασίου
«ΟΜΟΡΦΗ ΖΩΗ» Απόσπασμα από τη συναυλία «Πανόραμα Ελληνικού Τραγουδιού», Μουσικό Σχολείο Λευκωσίας / Παγκυπρίου Γυμνασίου

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ: Γιάννης Λαζάρου, Μαθηματικός, Χριστόδουλος Γεωργιάδης, Μαρκέλλα Σιούλα, Μαρία Ορφανίδου, Φιλόλογοι

«Έπιπλα, καρέκλες, σιωπή – ό,τι απέμεινε μετά το αδειανό πουκάμισο ·
ένα σπίτι μετά τον πόλεμο, ίχνη ζωής χωρίς ζωή·
εδώ κάποτε υπήρχε ζωή».

ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΟΥ, Β03

Συμμετοχή στους 12ους Πανελλήνιους Μαθητικούς Αγώνες Τέχνης
Εκπαιδευτηρίων Μαντουλίδη | Κατηγορία Φωτογραφία

ΓΕΝΙΕΣ ΠΟΥ ΜΕΓΑΛΩΣΑΝ ΑΛΛΙΩΣ | Πίσω από τις κάμερες

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Δ11

Ο Φεβρουάριος για εμάς ήταν αφιερωμένος στη δημιουργία ενός ντοκιμαντέρ, μιας εργασίας πέρα από τους τοίχους της τάξης μας, μιας δημιουργίας με τη χρήση εικόνας και ήχου.

Στόχος μας ήταν να μαζέψουμε ιστορίες, συνήθειες, ήθη και έθιμα από τον παλιό καιρό και να τα συγκρίνουμε με τη σημερινή εποχή, για να δούμε τι άλλαξε και τι έμεινε αναλλοίωτο μέσα στις δεκαετίες. Έτσι, επιλέξαμε την παλιά Λευκωσία ως σημείο αναφοράς, λόγω της ιστορικής της σημασίας, αλλά και της κοντινής απόστασης από το Σχολείο μας.

Στην πρώτη μας βόλτα στα στενά της παλιάς Λευκωσίας, χαθήκαμε σε δρόμους που έμοιαζαν να μας δοκιμάζουν, σαν να ήθελαν να δουν αν μπορούμε να αντέξουμε την αλήθεια τους. Κι εκεί, μέσα σε αυτά τα μικρά δρομάκια, ανακαλύψαμε παλιά καταστήματα που λειτουργούν ακόμη, από συνταξιούχους που δεν εργάζονται από ανάγκη να βιοποριστούν, αλλά από αγάπη για το επάγγελμά τους. Είδαμε ανθρώπους που συνεχίζουν να δουλεύουν, σαν να κρατούν ένα κομμάτι του εαυτού τους ζωντανό, σαν να αρνούνται να αφήσουν να χαθεί κάτι που τους ορίζει. Κάθε πρόσωπο που συναντούσαμε, κουβαλούσε μια ιστορία που περίμενε χρόνια να ειπωθεί, όχι γιατί δεν είχε σημασία, αλλά γιατί κανείς δεν είχε σταθεί αρκετά, για να την ακούσει.

Την επόμενη μέρα, επιστρέψαμε όλοι μαζί, δεκαοκτώ μαθητές και μαθήτριες, γεμάτοι ενθουσιασμό και αγωνία. Κρατώντας κάμερες, φώτα και ερωτήσεις, ξεχυθήκαμε ξανά στα δρομάκια, έτοιμοι να ακούσουμε και να δώσουμε πνοή και βήμα στους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας. Συναντήσαμε διαφορετικές προσωπικότητες, αλλά όλοι είχαν κάτι κοινό: την ανάγκη να ακουστούν, να υπάρξουν μέσα από το βλέμμα κάποιου άλλου, να νιώσουν ότι η ζωή τους δεν περνά απαρατήρητη.

Στις συνεντεύξεις αναζητήσαμε απαντήσεις σε θέματα που αφορούσαν στο επάγγελμα και την παιδική τους ηλικία. Αυτό που μας έκανε μεγάλη εντύπωση είναι το πόσο συνδέεται η παιδική τους ηλικία με το επάγγελμά τους, αφού οι περισσότεροι αναγκάστηκαν να δουλέψουν από πολύ μικροί, μετά από εμπόδια που συνάντησαν στη ζωή. Πέρα από το επάγγελμά τους, έγινε αναφορά και στην τουρκική εισβολή του 1974, η οποία φαίνεται να έπληξε αρκετά τους συγκεκριμένους ανθρώπους. Εκτός από τα τραγικά γεγονότα που έζησαν, με τους πυροβολισμούς και τους βομβαρδισμούς, επηρεάστηκε επίσης και η εργασία τους, αφού τα καταστήματά τους βρίσκονται κοντά στην πράσινη γραμμή.

Έτσι, συμπεράναμε ότι η ζωή των ανθρώπων αυτών συνδέεται ιδιαίτερα με την ιστορία του τόπου μας και κάθε ανάμνησή τους είναι ταυτόχρονα μια πρωτογενής πηγή της ιστορίας και του πολιτισμού μας.

Όταν όλα τελείωσαν, οι κάμερες έσβησαν, οι δρόμοι άδειασαν και απέμεινε η σιωπή, δεν αισθάνθηκα απλώς ικανοποίηση για το έργο που κάναμε, αλλά κάτι βαθύτερο.

Συνειδητοποίησα ότι το πιο σημαντικό δεν είναι το αποτέλεσμα, αλλά όσα συνέβησαν στη διαδρομή. Οι εικόνες θα ξεθωριάσουν, τα πλάνα θα μονταριστούν και θα αποθηκευτούν, αλλά οι στιγμές που κοιτάξαμε έναν άνθρωπο στα μάτια και νιώσαμε ότι μας εμπιστεύεται κάτι από την ψυχή του, δεν θα χαθούν ποτέ.

Και τότε γεννήθηκε μέσα μου ένα ερώτημα που με ακολουθεί ακόμη: η δημιουργία είναι πράξη τέχνης ή πράξη ανθρωπιάς; Ίσως και τα δύο, ίσως είναι η στιγμή που η τέχνη γίνεται γέφυρα ανάμεσα σε ανθρώπους που διαφορετικά δεν θα συναντιούνταν ποτέ.

Αυτό που κρατώ πιο έντονα είναι ότι για λίγο γίναμε φορείς ιστοριών που δεν είχαν ειπωθεί, και μέσα από αυτό αγγίξαμε κάτι μεγαλύτερο από εμάς, κάτι που μοιάζει με την ουσία της ύπαρξης.

Η δημιουργία είναι η στιγμή που η τέχνη γίνεται γέφυρα ανάμεσα σε ανθρώπους που διαφορετικά δεν θα συναντιούνταν ποτέ.

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ / ΜΟΝΤΑΖ Κωνσταντίνος Δημητρίου, Δ11 | ΣΕΝΑΡΙΟ | Νικόλας Μπέης, Κωνσταντίνος Δημητρίου, Δ11 ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ Νικόλας Γκρίντας, Νικόλας Μπέης, Βέρα Λεωνίδου, Δ11 | ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ Ιωάννα Αλεβιζάκη, Μαρίνα Κριστίνα Αντρέι, Δ11 | ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ Σωτηρία Αθανασίου, Μαργαρίτα Ντάφου, Δ11 ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΣΤΟΛΕΣ Λίζα Ακοτζιάν, Άννα Μαρία Τάνου, Δ11 | ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΗΣΗ Μαριάμ Χαραλάμπους, Ντιάνα Φεοντόροβα, Στεφανία Δέσποινα Τσιονάρα, Κωνσταντίνος Δημητρίου, Ελένη Ναταλία Βαφειάδου, Σωτηρία Αθανασίου, Λίζα Ακοτζιάν, Γιώργος Γκρίντας, Αμαλία Γκέζου, Δ11 | ΤΡΑΓΟΥΔΙ «ΧΑΛΑΛΙΝ ΤΟΥ» (Διασκευή) | ΦΩΝΗ Δέσποινα Θεοδοσίου, Δ11 ΚΛΑΡΙΝΟ Μαρία Κυριάκου, Δ51 | ΤΡΟΜΠΕΤΑ Νικόλας Μπέης, Δ11 | ΜΑΡΑΚΕΣ Ελένη Ναταλία Βαφειάδου, Δ11 ΤΑΜΠΟΥΤΣΙΑ Χριστίνα Γεωργούδη, Καθηγήτρια Μουσικής | ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ Κωνσταντίνος Δημητρίου, Δ11, Βασιλική Κέλλα, Φιλόλογος | ΕΠΟΠΤΕΙΑ Βασιλική Κέλλα, Φιλόλογος, Ανδρέας Κρίγκος, Β.Δ.Α΄, Φιλόλογος

Ιστορικό εικονογραφημένο χρονικό-κόμικ

Οι χωργιάτες ερεβελιάσασιν*

ΕΡΕΥΝΑ, ΚΕΙΜΕΝΑ | ΑΛΘΑΙΑ ΑΒΡΑΑΜΙΔΟΥ-ΤΟΦΑΡΙΔΟΥ ΚΑΙ ΑΝΤΡΕΛΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Ε61

ΕΙΚΟΝΕΣ | ΑΛΘΑΙΑ ΑΒΡΑΑΜΙΔΟΥ-ΤΟΦΑΡΙΔΟΥ, ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΟΥΖΑΚΗΣ, ΜΕΛΑΝΗ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ, ΑΝΤΡΕΛΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Ε61

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ | ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ, ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ

*Οι χωριάτες επαναστάτησαν! Rébellion στα γαλλικά σημαίνει εξέγερση.

ΑΛΘΑΙΑ ΑΒΡΑΑΜΙΔΟΥ-ΤΟΦΑΡΙΔΟΥ, Ε61

Το πρώτο τέταρτο του 15ου αιώνα το «ρηγάτον τῆς Κύπρου», που είχαν ιδρύσει οι Φράγκοι Λουζινιάν το 1192 μ.Χ., βρέθηκε μπροστά σε μεγάλες προκλήσεις. Από τη μια μεριά οι Γενουάτες είχαν στην κατοχή τους την Αμμόχωστο και το λιμάνι της, ήδη από το 1373, αφαιρώντας μια σημαντικότατη πηγή εσόδων από το φραγκικό βασίλειο της Κύπρου. Από την άλλη, χριστιανοί κουρσάροι που λεηλατούσαν τις συριακές ακτές, πουλούσαν ανενόχλητοι τη λεία τους στην Κύπρο. Αυτές οι ενέργειες είχαν προκαλέσει τον θυμό του Σουλτάνου της Αιγύπτου, που κατηγορούσε το βασίλειο της Κύπρου ότι συνεργαζόταν και προστάτευε τους πειρατές. Ο Σουλτάνος θύμισε ότι αυτές οι πράξεις παραβιάζουν τη συνθήκη ειρήνης των δύο πλευρών και αποφάσισε να απαντήσει με αντίποινα σε βάρος του φραγκικού βασιλείου. Ο βασιλιάς Ιανός και οι φεουδάρχες σύμβουλοί του της Υψηλής Αυλής υποτίμησαν τις προειδοποιήσεις και τη δύναμη του Σουλτάνου, αλλά και τις συνέπειες που θα είχε μια πιθανή τους ήττα για τον πληθυσμό της Κύπρου. Οι Φράγκοι επικυρίαρχοι συνέχισαν, λοιπόν, με έπαρση που θύμιζε τη συμπεριφορά των σταυροφόρων προγόνων τους, να λεηλατούν τη Συρία, αγνοώντας τις μετριοπαθείς και φιλειρηνικές φωνές.

Τις πρώτες ημέρες του Ιουλίου του 1426, οι Μαμελούκοι (Σαρακηνοί) αποβιβάστηκαν κοντά στην Αυδήμου και κατευθύνθηκαν προς τη Λεμεσό, την οποία κατέλαβαν. Ο Βασιλιάς Ιανός (ρήγας Τζενίος, κατά τον Λεόντιο Μαχαιρά) συγκέντρωσε πεζικό, ιππικό και στρατοπέδευσε κοντά στη Χοιροκοιτία. Οι Σαρακηνοί έστειλαν μαντατοφόρο στον «Ρε Τζενίον», ζητώντας του να συναντηθούν, ώστε να επαναεπιβεβαιώσει την υποταγή του στον Σουλτάνο της Αιγύπτου, να ανανεώσει τη συνθήκη φιλίας και να αποκηρύξει τους πειρατές που με ορμητήριο την Κύπρο κούρσευαν τις κοντινές ακτές του χαλιφάτου. Διαφορετικά, σημείωναν ότι «αν δεν έρτης εις αυτόν μας, θέλομε έρτειν εμείς εις αυτόν σου».

ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΟΥΖΑΚΗΣ, Ε61

Ο βασιλιάς Ιανός και οι Φράγκοι ευγενείς αρνήθηκαν κάθε συζήτηση και ετοιμάστηκαν για ένοπλη σύγκρουση κατά των απρόσκλητων Μαμελούκων. Η μάχη της Χοιροκοιτίας ήταν σφοδρή κι αρχικά οι Σαρακηνοί είχαν απώλειες, αλλά λόγω ασυνεννοησίας μεταξύ των Φράγκων στρατιωτικών, μέρος του φραγκικού στρατεύματος άρχισε να οπισθοχωρεί, δίνοντας την ευκαιρία στους Μαμελούκους να αντεπιτεθούν συντονισμένα. Οι Σαρακηνοί έτρεψαν σε φυγή τον στρατό του κυπριακού βασιλείου και όρμησαν στο φραγκικό στρατόπεδο.

ΑΝΤΡΕΛΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Ε61

ΜΕΛΑΝΗ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ, Ε61

Ο καρδινάλιος Ούγος, αδελφός του βασιλιά, έστειλε για ασφάλεια τη βασιλική οικογένεια και μέρος των θησαυρών της στην Κερύνεια κι έβαλε φρουρές στις πύλες των τειχών της Λευκωσίας. Εν τω μεταξύ, οι Μαμελούκοι λεηλατούσαν ό,τι έβρισκαν στον δρόμο τους, κούρσεψαν κι έκαψαν το βασιλικό φέουδο της Ποταμιάς. Πανικός επικράτησε στους κατοίκους της Λευκωσίας. Ψυχραιμότεροι ήταν οι Βενετοί έμποροι της πόλης, που είχαν την ψευδαίσθηση ότι οι περιουσίες τους δεν θα λεηλατηθούν, επειδή η Βενετία ήταν σύμμαχος του Σουλτάνου της Αιγύπτου.

ΑΝΤΡΕΛΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Ε61

Οι Μαμελούκοι, χωρίς να συναντήσουν αντίσταση, εισήλθαν στην πρωτεύουσα του φραγκικού βασιλείου λεηλατώντας τα σπίτια, τις εκκλησίες, τις μονές, το παλάτι, αλλά δεν έκαψαν την πόλη, παρά ένα τμήμα του παλατιού. Άρπαξαν πολλά πλούτη και συνέλαβαν εκατοντάδες απλούς Κύπριους που τούς οδήγησαν ως ομήρους στην Αίγυπτο μαζί με τον αιχμάλωτο βασιλιά Ιανό.

ΑΝΤΡΕΛΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Ε61

Οι Σαρακηνοί επέστρεψαν στη χώρα τους, ενώ το βασίλειο της Κύπρου είχε αποδιοργανωθεί εντελώς. Πολλοί Φράγκοι ιππότες και υπηρέτες τους είτε είχαν σκοτωθεί είτε είχαν απαχθεί, αφήνοντας ακυβέρνητα τα φέουδά τους και ο στρατός είχε σχεδόν διαλυθεί. Στις επαρχίες και τα χωριά ομάδες άτακτων στρατιωτών άρπαζαν ό,τι δεν κούρσεψαν οι Μαμελούκοι. Στους απλούς χωρικούς τέθηκε επιτακτικά το θέμα της επιβίωσης αυτών και των οικογενειών τους. Έπρεπε, λοιπόν, να δράσουν άμεσα, για να κατορθώσουν να επιβιώσουν μέσα σε μια κατάσταση γενικής αστάθειας και κατάρρευσης των κρατικών δομών. Η ηγετική τάξη των Φράγκων δεν διέθετε ισχυρό στρατό, ούτε και τα μέσα να συνεχίσει να επιβάλλει την εξουσία της. Ο λαός, κυρίως δε οι Κύπριοι ορθόδοξοι χωρικοί, έτσι και αλλιώς είχαν υποστεί τα πάνδεινα λόγω της εκμεταλλευτικής και καταπιεστικής πολιτικής των Φράγκων επικυρίαρχων του νησιού και δεν είχαν καμιά διάθεση να τους υποστηρίξουν. Μέσα σε αυτή την πρωτόγνωρη συγκυρία, οι κάτοικοι των χωριών και των κωμοπόλεων ύψωσαν το ανάστημά τους και πήραν τη μοίρα στα χέρια τους.

Οι περισσότερες λέξεις που χρησιμοποιούνται στα σχέδια είναι του 15ου αιώνα και προέρχονται από το Χρονικό του Λεοντίου Μαχαιρά.

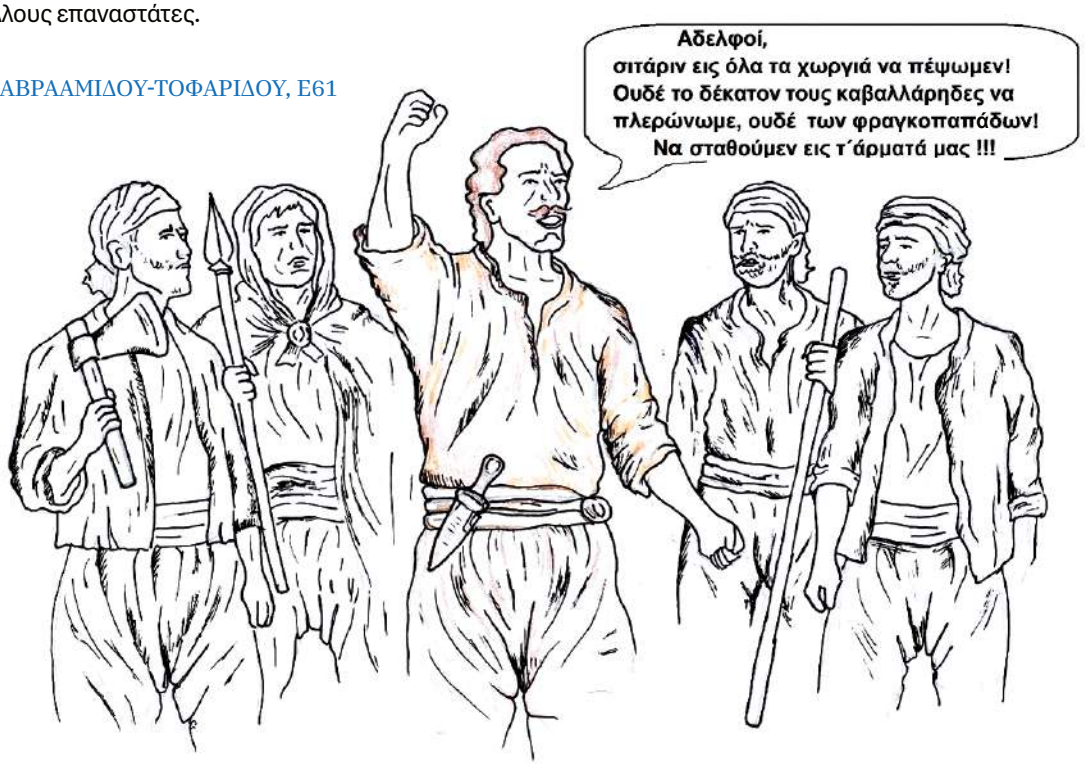
Απόδοση στη νεοελληνική κοινή:
«Ούτε αγγαρεία (κάνουμε),
ούτε φόρους πληρώνουμε»,
«Είμαστε όλοι παιδιά της Κύπρου»,
«Ο Θεός μας έκανε ελεύθερους».

ΑΝΤΡΕΛΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Ε61

Ήδη από το πρώτο διάστημα της εξέγερσης (rébellion στα γαλλικά), ηγέτης των επαναστατών αναδείχθηκε ο Αλέξης από τη Μηλιά Αμμοχώστου, που προηγουμένως ήταν στην υπηρεσία του βασιλιά ως αγγελιαφόρος και φροντιστής αλόγων. Οι εμπειρίες του αυτές στάθηκαν πολύτιμες, διότι τον βοήθησαν να γίνει καλός ιππέας και να γνωρίσει τη γεωγραφία και το οδικό δίκτυο της Κύπρου. Αλλά πολύ σημαντικό ήταν και το γεγονός πως, ως αγγελιαφόρος, είχε τη δυνατότητα να δημιουργήσει δίκτυο επαφών με χωρικούς πολλών διαφορετικών περιοχών. Σίγουρα, ο Αλέξης διέθετε ηγετικά προσόντα, οργανωτικές ικανότητες και ευχέρεια λόγου, που τον έκαναν να ξεχωρίζει ανάμεσα στους άλλους επαναστάτες.

ΑΛΘΑΙΑ ΑΒΡΑΑΜΙΔΟΥ-ΤΟΦΑΡΙΔΟΥ, Ε61

Απόδοση στη νεοελληνική κοινή: «Αδελφοί να στείλουμε σιτάρι σε όσα χωριά έχουν ανάγκη! Δεν θα πληρώσουμε τον φόρο της δεκάτης στους Φράγκους ιππότες ούτε φόρους στους καθολικούς Φράγκους παπάδες! Να συνεχίσουμε τον ένοπλο αγώνα μας!»

Οι εξεγερμένοι χωριάτες κυριάρχησαν στο μεγαλύτερο μέρος της κυπριακής υπαίθρου, εξουδετέρωσαν τις φρουρές των Φράγκων στα χωριά και εξοπλίστηκαν όσο μπορούσαν καλύτερα για την αυτοάμυνά τους απέναντι σε κουρσάρους που καιροφυλακτούσαν, αλλά και σε ενδεχόμενη ανασύνταξη των ευγενών και των φεουδαρχών. Είναι σχεδόν βέβαιο ότι οι επαναστάτες πήραν κάτω από τον έλεγχό τους και τις καθολικές μονές που εισέπρατταν τον φόρο της δεκάτης από τα φέουδα που είχαν προσφέρει οι Λουζινιάν στην παπική εκκλησία.

ΑΝΤΡΕΛΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Ε61

Απόδοση στη νεοελληνική κοινή:
«Πρίγκηπα! Παραδώσου, αλλιώς θα χυθεί το αίμα σου».

ΑΝΤΡΕΛΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Ε61

Ήδη από το πρώτο διάστημα των γεγονότων, οι Κύπριοι χωρικοί εδραιώθηκαν κι εγκατέστησαν τοπικές αρχές με δικούς τους διοικητές-καπετάνιους στη Λεμεσό, τη Λεύκα, τη Μόρφου, την Ορεινή, την Περιστερώνα. Στο Λευκόνοικο ήταν η έδρα του Αλέξη που πλέον τον αποκαλούσαν «ρε», δηλ. βασιλιά. Την πρωτεύουσα Λευκωσία και τις γύρω περιοχές, μαζί με την Κερύνεια, την Πάφο και τη Λάρνακα, εξακολουθούσαν να ελέγχουν κυρίως οι Λουζινιάν με επικεφαλής τον καρδινάλιο Ούγο και τα εναπομείναντα μέλη της αυλής, ενώ την Αμμόχωστο συνέχισαν να την διαφεντεύουν οι Γενουάτες.

Απόδοση στη νεοελληνική κοινή: «Ιππότη Πιερ, παραδώσου, άφησε το άλογο!»

Όπως ήταν φυσικό, οι χωρικοί για μια σπάνια φορά απολάμβαναν τους καρπούς του μόχθου τους που συσσώρευαν στα κελάρια οι Φράγκοι φεουδάρχες. Έστησαν πανηγύρια με τα κρασιά, τα παστά και τα ζαχαρωτά που βρήκαν στις αποθήκες των πρώην αφεντικών τους. Φυσικά, δεν έλειψαν κάποιες αρπαγές και ορισμένα έκτροπα σε βάρος εμπόρων, καθολικών ιερέων και ευνοούμενων της δυναστείας των Λουζινιάν.

ΑΝΤΡΕΛΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Ε61

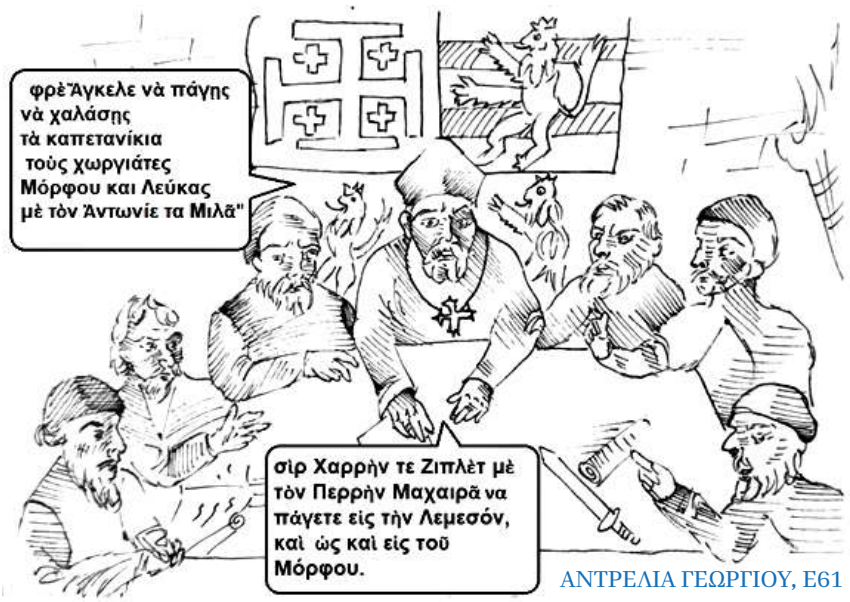

ΑΝΤΡΕΛΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Ε61

Το φθινόπωρο του 1426 πρέπει να ξεκίνησε με καλούς οιωνούς για τους εξεγερμένους που έλεγχαν παραπάνω από το μισό της κυπριακής επικράτειας.
Οι ελεύθεροι αγρότες, κάτω από καλύτερες συνθήκες, θα ξεκινούσαν τον τρύγο, το όργωμα και τη σπορά. Αλλά παράλληλα με την παραγωγή, είχε ξεκινήσει ένας αγώνας δρόμου για το ποια πλευρά θα επικρατήσει στο νησί: οι επαναστατημένοι χωρικοί ή οι Φράγκοι αφέντες.

Ο ρε Αλέξης και οι σύντροφοί του δεν είχαν εμπειροπόλεμο στράτευμα ούτε τον οπλισμό, τα μέσα και τη οικονομική δύναμη, για να ελέγξουν τα αστικά κέντρα και τα μεγάλα λιμάνια. Από την άλλη πλευρά, οι Λουζινιάν είχαν την εμπειρία της διακυβέρνησης, κατείχαν στρατηγικές θέσεις και είχαν καλές σχέσεις με τον Πάπα, τους Φράγκους, με ιταλικές πόλεις και με τους Ιωαννίτες ιππότες που έλεγχαν την Ρόδο. Μετά το πρώτο σοκ που προκάλεσε η εξέγερση των παροίκων, ο καρδινάλιος Ούγος Λουζινιάν, αδελφός του απαχθέντος βασιλιά Ιανού, κινητοποιήθηκε δραστήρια προς όλες τις δυνατές κατευθύνσεις σε Γαλλία, Ιταλία, Ρόδο, ώστε να λάβει ικανή βοήθεια, για να πετύχει την παλινόρθωση του φραγκικού βασιλείου της Κύπρου.

ΑΝΤΡΕΛΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Ε61

Απόδοση στη νεοελληνική κοινή: Ο καρδινάλιος Ούγος συντονίζει την καταστολή της εξέγερσης των χωρικών: «Αδελφέ (φρε, από το γαλλικό frère) Άγγελε, να πας να διαλύσεις τα καπετανάτα των χωριατών στη Μόρφου και τη Λεύκα μαζί με τον Αντώνιο του Μιλάνου». «Αφέντη (σιρ, από το γαλλικό sire) Χάρρη ντε Ζιπλετ με τον Περρή Μαχαιρά (αδελφό του συγγραφέα Λ. Μαχαιρά), να πάτε στη Λεμεσό και να υποτάξετε τους χωριάτες ως τη Μόρφου».

ΑΝΤΡΕΛΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Ε61

Την άνοιξη του 1427 οι Φράγκοι με τη στρατιωτική υπεροπλία τους και βοήθεια από τη Δύση κατόρθωσαν να επικρατήσουν: εκτέλεσαν τους τοπικούς ηγέτες της εξέγερσης κι άλλους τούς ακρωτηρίασαν. Τελευταίον έπιασαν τον ρε Αλέξη και τον έφεραν στη Λευκωσία, όπου απαγχονίστηκε («ἐκρεμμάσαν τον εἰς τὴν φούρκαν») δημόσια, μπροστά στο παλάτι, τη Δευτέρα, 12 Μαΐου.

ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Από την ανατροπή στην παρακαταθήκη

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΟΥΛΛΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΣ ΜΕΝΟΙΚΟΥ, Ε32

Η Γαλλική Επανάσταση αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά γεγονότα στην ιστορία της Ευρώπης, καθώς άλλαξε σε μεγάλο βαθμό το πολιτικό, κοινωνικό, πολιτιστικό, εκπαιδευτικό και θρησκευτικό τοπίο, όχι μόνο στη Γαλλία αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο. Η επανάσταση ξεκίνησε το 1789 και είχε ως βασικό στόχο την ανατροπή του απόλυτου βασιλικού καθεστώτος και τη δημιουργία μιας νέας κοινωνίας, που θα βασιζόταν στις αρχές της ελευθερίας, της ισότητας και της αδελφότητας.

Σε πολιτικό επίπεδο, η Γαλλική Επανάσταση έφερε σημαντικές αλλαγές, αφού οδήγησε στην κατάργηση της απόλυτης μοναρχίας και στη σταδιακή εμφάνιση νέων μορφών διακυβέρνησης, όπως η συνταγματική μοναρχία και αργότερα η δημοκρατία. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, η εξουσία έφυγε από τα χέρια του βασιλιά και πέρασε σε εκλελεγμένα όργανα, όπως η Εθνοσυνέλευση. Με αυτόν τον τρόπο ενισχύθηκε η συμμετοχή του λαού στη λήψη αποφάσεων και τέθηκαν τα θεμέλια της σύγχρονης δημοκρατίας. Οι ιδέες αυτές δεν περιορίστηκαν μόνο στη Γαλλία, αλλά επηρέασαν και άλλες χώρες της Ευρώπης και της Αμερικής, όπου οι λαοί άρχισαν να διεκδικούν περισσότερα δικαιώματα.

Όσον αφορά την εκπαίδευση, αν και η επανάσταση δεν επικεντρώθηκε άμεσα σε μεγάλες εκπαιδευτικές αλλαγές, συνέβαλε σημαντικά στη διαμόρφωση μιας νέας αντίληψης. Συγκεκριμένα, ενισχύθηκε η ιδέα ότι η εκπαίδευση πρέπει να είναι δικαίωμα όλων των πολιτών και όχι προνόμιο μόνο των ανώτερων κοινωνικών τάξεων. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, τα επόμενα χρόνια, να δημιουργηθούν εκπαιδευτικά συστήματα που στόχευαν στη μόρφωση περισσότερων ανθρώπων.

Σε κοινωνικό επίπεδο, οι αλλαγές ήταν εξίσου σημαντικές. Το παλιό φεουδαρχικό σύστημα καταργήθηκε και μαζί του εξαφανίστηκαν τα προνόμια της αριστοκρατίας και του κλήρου. Οι άνθρωποι άρχισαν να θεωρούνται πιο ίσοι απέναντι στον νόμο, ενώ η κοινωνική θέση δεν εξαρτιόταν πλέον μόνο από την καταγωγή, αλλά και από τις ικανότητες του κάθε ατόμου. Παράλληλα, η μεσαία τάξη ενισχύθηκε και απέκτησε μεγαλύτερη σημασία μέσα στην κοινωνία.

Στον πολιτιστικό τομέα, η επανάσταση συνέβαλε στη διάδοση των ιδεών του Διαφωτισμού, οι οποίες έδιναν έμφαση στη λογική, την επιστήμη και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Οι τέχνες, η λογοτεχνία και το θέατρο επηρεάστηκαν έντονα από αυτές τις ιδέες και άρχισαν να εκφράζουν τα νέα επαναστατικά ιδανικά. Επιπλέον, δημιουργήθηκαν νέα σύμβολα, ύμνοι και γιορτές που ενίσχυαν την εθνική ταυτότητα και το πνεύμα της εποχής.

Τέλος, στο θρησκευτικό επίπεδο, η επανάσταση είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση της δύναμης της Καθολικής Εκκλησίας. Το κράτος απέκτησε μεγαλύτερο έλεγχο, ενώ η εκκλησιαστική περιουσία πέρασε σε μεγάλο βαθμό στα χέρια του. Σε ορισμένες περιόδους, μάλιστα, σημειώθηκαν επιθέσεις σε θρησκευτικά σύμβολα και ναούς. Όλες αυτές οι εξελίξεις οδήγησαν σταδιακά στον διαχωρισμό κράτους και εκκλησίας.

Συνολικά, η Γαλλική Επανάσταση αποτέλεσε ένα γεγονός που άλλαξε ριζικά την πορεία της ιστορίας. Επηρέασε βαθιά την πολιτική και κοινωνική οργάνωση πολλών χωρών και συνέβαλε στη διαμόρφωση των σύγχρονων δημοκρατικών κοινωνιών. Τα ιδανικά της, όπως η ελευθερία, η ισότητα και τα ανθρώπινα δικαιώματα, εξακολουθούν να έχουν μεγάλη σημασία μέχρι και σήμερα.

ΠΗΓΕΣ

Περιγραφή και πολιτικές επιπτώσεις: French Revolution overview (Britannica)
Πολιτική & κοινωνική αλλαγή: French Revolution (Wikipedia)
Εκπαιδευτικές / κοινωνικές επιπτώσεις: The French Revolution summary (History Teaching Institute)
Πολιτισμός & ιδέες Διαφωτισμού: French cultural transformation (Britannica)
Θρησκευτική αλλαγή & αποχριστιανισμός: Dechristianization during the Revolution (Wikipedia)
Μακροπρόθεσμος αντίκτυπος στην κοινωνία: Influence of the French Revolution (Wikipedia)

111

ΟΤΑΝ Η ΜΝΗΜΗ ΡΙΖΩΣΕ ΣΤΗΝ ΑΜΜΟ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ

ΕΝΤΓΚΑΡ ΕΒΟΓΙΑΝ, ΣΤ11

Η λέξη «Γενοκτονία» (Genocide) χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά το 1944 από τον Πολωνοεβραίο νομικό Raphael Lemkin. Ο όρος προέρχεται από την ελληνική λέξη «γένος» και τη λατινική κατάληξη «-cide» (από το ρήμα caedo που σήμαινε σκοτώνω). Σήμερα βρισκόμαστε στο 2026. Και όμως, 111 χρόνια μετά από μία από τις μεγαλύτερες τραγωδίες της ανθρώπινης ιστορίας, την Αρμενική Γενοκτονία, υπάρχουν ακόμη άνθρωποι που την αμφισβητούν, την αρνούνται ή τη χαρακτηρίζουν ψεύτικη. Η εξόντωση ενάμισι εκατομμυρίου ανθρώπων, η καταστροφή ενός ολόκληρου πολιτισμού και ο ξεριζωμός ενός λαού που αναγκάστηκε να σκορπιστεί σε όλο τον κόσμο, δεν είναι αρκετά για να το παραδεχτούμε;

Από τις εκδηλώσεις
Μνήμης της Γενοκτονίας των Αρμενίων
(Λευκωσία, 25 Απριλίου 2026)

Πηγή | Ενημερωτικό
ηλεκτρονικό περιοδικό
της αρμενικής κοινότητας της Κύπρου
Gibrahayer e-magazine

Έχετε αναρωτηθεί ποτέ γιατί, υπάρχουν Αρμένιοι παντού; Γιατί όπου κι αν βρεθείς, θα συναντήσεις έναν Αρμένιο; Η απάντηση είναι μία: γιατί πριν από έναν αιώνα αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους, τις εκκλησίες τους, τα σχολεία τους και να πάρουν τον δρόμο της προσφυγιάς. Και όμως, 111 χρόνια μετά, ο Αρμένιος δεν έπαψε να δημιουργεί, να μορφώνεται και να διατηρεί την ταυτότητά του. Γιατί γνωρίζει πολύ καλά τι σημαίνει επιβίωση. Γιατί ακόμη και η μάνα που κατάφερε να σωθεί μέσα στις ερήμους του “Deir ez-Zor”, πάνω στην άμμο, δίδασκε στο παιδί της τα αρμενικά γράμματα, για να μην ξεχάσει ποιος είναι, για να μη μεγαλώσει μιλώντας τη γλώσσα του καταπιεστή και υπηρετώντας εκείνους που θέλησαν να τον εξαφανίσουν.

Πριν λίγες μέρες, στις 24 Απριλίου, ημέρα μνήμης της Αρμενικής Γενοκτονίας, κάποιος με ρώτησε: «Και εμείς σήμερα τι κάνουμε; Διατηρούμε πραγματικά τη γλώσσα μας, τον πολιτισμό μας, την ταυτότητά μας;» Και τότε, σχεδόν αυθόρμητα, μου ήρθαν στο μυαλό τα λόγια του Αρμενοαμερικανού συγγραφέα William Saroyan:

«Θα ήθελα να δω οποιαδήποτε δύναμη στον κόσμο που θα μπορούσε να καταστρέψει αυτόν τον λαό, αυτή τη μικρή φυλή των ασήμαντων ανθρώπων, της οποίας η ιστορία τελείωσε, οι πόλεμοι δόθηκαν και χάθηκαν, τα κτίρια γκρεμίστηκαν, η λογοτεχνία έμεινε αδιάβαστη, η μουσική δεν ακούστηκε και οι προσευχές σώπασαν. Εμπρός, λοιπόν, βάλτε τα δυνατά σας· καταστρέψτε αυτή τη φυλή. Φανταστείτε πως είναι ξανά το 1915 και πως ο κόσμος βρίσκεται σε πόλεμο. Καταστρέψτε την Αρμενία. Δείτε αν μπορείτε. Βγάλτε τους από τα σπίτια τους, στείλτε τους στις ερήμους. Αφήστε τους χωρίς ψωμί και χωρίς νερό. Κάψτε τα σπίτια και τις εκκλησίες τους. Και ύστερα δείτε αν δεν θα ξαναζήσουν. Δείτε αν δεν θα ξαναγελάσουν. Δείτε αν η φυλή τους δεν θα αναστηθεί, όταν ύστερα από είκοσι χρόνια δύο απ’ αυτούς συναντηθούν σε μια μπυραρία, γελάσουν και μιλήσουν στη γλώσσα τους. Εμπρός, δείτε αν μπορείτε να κάνετε κάτι γι’ αυτό. Δείτε αν μπορείτε να τους εμποδίσετε να σαρκάζουν τις μεγάλες ιδέες του κόσμου. Όταν δύο Αρμένιοι μιλούν οπουδήποτε στον κόσμο, δοκιμάστε να τους καταστρέψετε».

ΕΝΑ ΚΟΥΤΙ ΓΕΜΑΤΟ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ

Μαρτυρίες από τα Σοβιετικά Στρατόπεδα Καταναγκαστικής Εργασίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΥΛΗ, ΣΤ11

Ανακατεύοντας τα πράγματα της γιαγιάς μου, ανακάλυψα ένα παλιό ξύλινο κουτί με γράμματα και φωτογραφίες. Ρωτώντας την, έμαθα ότι οι επιστολές ανήκουν στον προπάππου μου, τον Tóth Géza. Αφού τις διάβασα, αναγνώρισα την ιστορική αξία που έκρυβαν. Έτσι, αποφάσισα να τις μεταφράσω στα ελληνικά και να φτιάξω το δικό μου κουτί με την ιστορία του προπάππου μου.

Ο προπάππους μου γεννήθηκε στις 4 Δεκεμβρίου 1919 σε μια μικρή πόλη κοντά στα σύνορα Ουγγαρίας-Ρουμανίας. Μεγάλωσε εκεί μαζί με τους γονείς και τις δύο αδελφές του. Αφού τελείωσε το σχολείο, εργάστηκε ως μπαρμπέρης στο κουρείο του πατέρα του.

Πολέμησε στον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο στον ουγγρικό στρατό και μόλις επέστρεψε στο σπίτι του, μετά τη λήξη του πολέμου, πήρε διαταγή από τη Σοβιετική Στρατιωτική Διοίκηση, με την οποία τον καλούσαν να παρουσιαστεί για «καταγραφή στοιχείων» και δήθεν για εργασία. Από το χωριό του, το Ντέμπρετσεν της Ουγγαρίας, βρέθηκε μέσω Ουραλίων σε στρατόπεδο καταναγκαστικής εργασίας στη Σιβηρία, στο πλαίσιο του συστήματος GUPVI (στρατόπεδα αιχμαλώτων και εκτοπισμένων). Εκεί έμεινε από τον Ιούνιο του 1945 έως το 1949. Στο διάστημα της παραμονής του εκεί, κινδύνευσε να χάσει το ένα του πόδι λόγω κρυοπαγήματος. Τα στρατόπεδα καταναγκαστικής εργασίας στη Σοβιετική Ένωση, γνωστά ως Γκουλάγκ (GULAG), λειτουργούσαν ως σωφρονιστικά ιδρύματα από το 1918 έως τη δεκαετία του 1950. Εκεί κρατούνταν πολλοί Ούγγροι στρατιώτες, αιχμάλωτοι πολέμου, αλλά και άμαχοι πολίτες. Οι κρατούμενοι στέλνονταν σε απομακρυσμένες περιοχές, όπως η Σιβηρία, και βασικός λόγος ύπαρξης αυτών των στρατοπέδων ήταν η καταναγκαστική εργασία, ώστε να συμβάλουν στην ανοικοδόμηση της χώρας και στην εκμετάλλευση των φυσικών της πόρων.

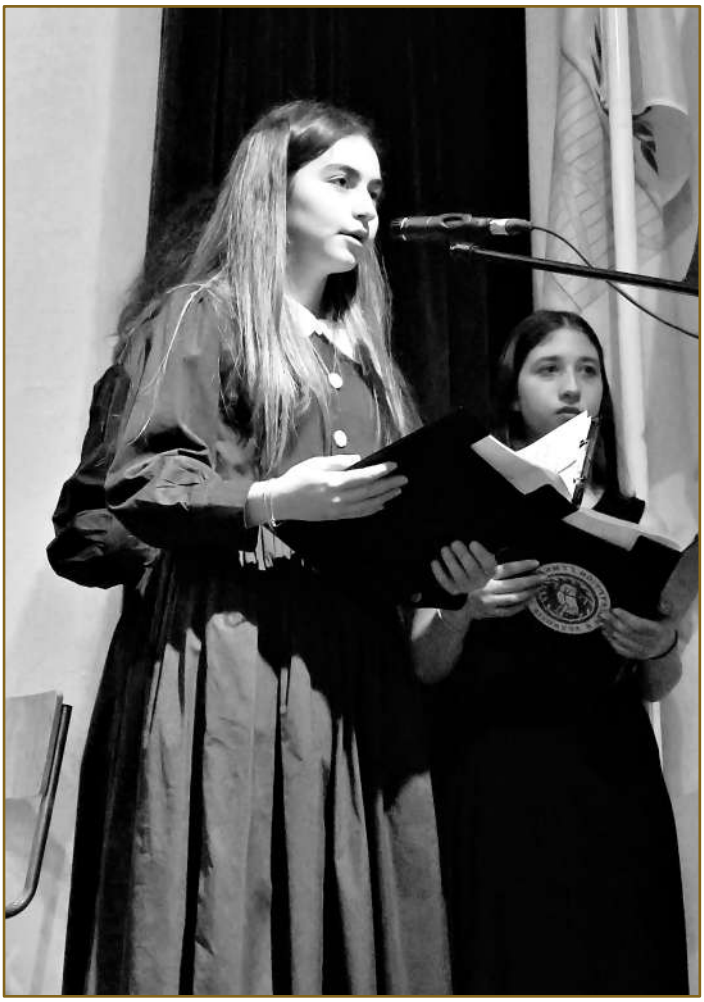
Οι συνθήκες διαβίωσης εκεί ήταν πολύ σκληρές. Οι κρατούμενοι υποβάλλονταν σε εξαντλητική εργασία, πείνα και απάνθρωπες συνθήκες διαβίωσης, με αποτέλεσμα πολλοί άνθρωποι να χάνουν ακόμη και τη ζωή τους. Η επικοινωνία με τις οικογένειές τους ήταν περιορισμένη και υπό έλεγχο. Στα στρατόπεδα οι κρατούμενοι φορούσαν συνήθως βαριά αλλά φθαρμένα ρούχα εργασίας, όπως τη λεγόμενη “telogreika”, ένα καπιτονέ βαμβακερό πανωφόρι, μαζί με απλά παντελόνια. Συχνά χρησιμοποιούσαν “valenki”, μπότες από πιεσμένο μαλλί και το χαρακτηριστικό καπέλο “ushanka” με τα γούνινα αυτιά.

Μετά την επιστροφή του από τα στρατόπεδα καταναγκαστικής εργασίας, ο προπάππους μου γνώρισε τη γυναίκα του, με την οποία απέκτησε δύο παιδιά. Στη συνέχεια ασχολήθηκε με τη μελισσοκομία. Στα χρόνια της αφυπηρέτησής του αφιερώθηκε στη γλυπτική, τη ζωγραφική και τη μουσική, συγκεκριμένα το βιολί, το οποίο αγαπούσε από μικρός. Πέθανε το 2010 από καρδιακό επεισόδιο, αλλά τα έργα του δεν παύουν να στολίζουν το σπίτι του και να μας τον θυμίζουν.

ΥΠΑΡΧΩ, ΓΙΑΤΙ ΠΡΟΫΠΗΡΞΕΣ

ΕΛΕΝΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Ε11

ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΟΥ ΑΝΕΓΝΩΣΕ Η ΜΑΘΗΤΡΙΑ ΣΤΟΝ ΕΟΡΤΑΣΜΟ
ΤΗΣ 1ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΣΤΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ (31/3/2026),
ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΠΡΟΠΑΠΠΟΥ ΤΗΣ, ΠΑΤΡΟΣ ΦΩΤΙΟΥ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ

Και τώρα είμαι εδώ, παππού μου.

Στέκομαι μπροστά στους συμμαθητές μου. Μπροστά στη νεολαία – κομμάτι της κι εγώ.

Και όταν με ρωτούν σήμερα, τι σημαίνει ήρωας, μιλώ για σένα, για έναν άνθρωπο που το πρόσωπό του ήταν πιο λαμπερό κι από τον ήλιο. Για έναν άνθρωπο που, ακόμη και μέσα στις φυλακές των Άγγλων, ήταν πιο ελεύθερος από μια ανάσα μου στην κατεχόμενη Λευκωσία.

Και σκέφτομαι…

Πώς μπορεί να λυγίσει κανείς, όταν έχει ένα τέτοιο παράδειγμα; Ξέρω πως σε όποια μάχη κι αν βρεθώ στη ζωή μου δεν θα είμαι άοπλη, γιατί έχω στη φαρέτρα μου τα δικά σου όπλα. Τα όπλα που δεν σε άφησαν να λυγίσεις, όταν ανέβαινες τον δικό σου Γολγοθά.

Θυμάμαι, θυμάμαι τα μάτια σου.

Τα γαλάζια εκείνα μάτια, ίδιο το γαλάζιο της σημαίας. Τα μάτια εκείνα που δάκρυζαν στα κελιά των φυλακών.

Στις προσευχές χωρίς χρονοδιακόπτη.

Κι όταν κοιτάζω τον ήλιο, νιώθω ότι μέσα του βρίσκεσαι εσύ. Το πιο φωτεινό πρόσωπο που είδα ποτέ. Θεία χάρη!

Και τότε καταλαβαίνω.

Υπάρχω, γιατί προϋπήρξες.

Και όσο κι αν προσπαθώ να σε χωρέσω σε λίγες λέξεις… δεν μπορώ.

Γιατί το φως δεν χωράει σε λέξεις, αλλά μονάχα σε ανθρώπους, σε αγίους ανθρώπους.

Α ρε πατρίδα, όταν γεννούσες ήρωες, τους βάπτιζες στο φως που βλέπουν μόνο οι αθάνατοι.

Ήρωες, που όταν γεννούσατε ηρωισμό, ήσασταν μέσα σε εκείνο το φως λουσμένοι!

Κεντρικαί Φυλακαί, 16 Απριλίου 1956

Ἀγαπητή μου Χρυστάλλα,
Εὔχομαι εἰς τὸν Κύριον καὶ ἐλπίζω νὰ εἶσθε ὅλοι καλά. Ἐγὼ δόξα εἰς τὸν Θεὸν εἶμαι ἐντελῶς καλά. Στὸ «δωμάτιό μου» ἔχω τακτοποιηθεῖ πολὺ ὡραῖα. Ἡ βιβλιοθηκοῦλα μου, τὸ τραπεζάκι μου, τὸ στρῶμα μου, τὸ κρεμαστάρι γιὰ τὰ ράσα μου, τὰ τρόφιμα, τὸ δοχεῖο τοῦ νεροῦ, ὅλα-ὅλα τὸ καθένα στὴν θέσι του καὶ τόσο ὄμορφα ποὺ ἔχω τὸ αἴσθημα ὅτι εὑρίσκομαι στὴν ἐξοχή. Ἄλλωστε ξέρεις ὅτι δὲν μὲ κουράζει το νὰ μὴ ἔχω καὶ μεγάλην ἀκτῖνα κινήσεως.
Μπορῶ νὰ περάσω καὶ ὁλόκληρες μέρες σ' ἕνα δωμάτιο χωρὶς νὰ αἰσθάνομαι ὅτι κάτι στερήθηκα.
Πάνω ἀπὸ τὸ στρῶμα μου ἐτοποθέτησα καλλιτεχνικὰ τὸν Ἐσταυρωμένο ποῦ στὸ σκοτάδι τὸ ἅγιο σῶμα φαίνεται φωτεινὸ γιατί ἔχει φωσφόρο.
Κάτω ἔγραψα καλλιγραφικὰ τὸν στίχο «ὅποιου τοῦ μέλλει Ἀνάστασι τὸν Γολγοθᾶ περνάει».

Κεντρικαὶ Φυλακαί, Πάσχα 1958

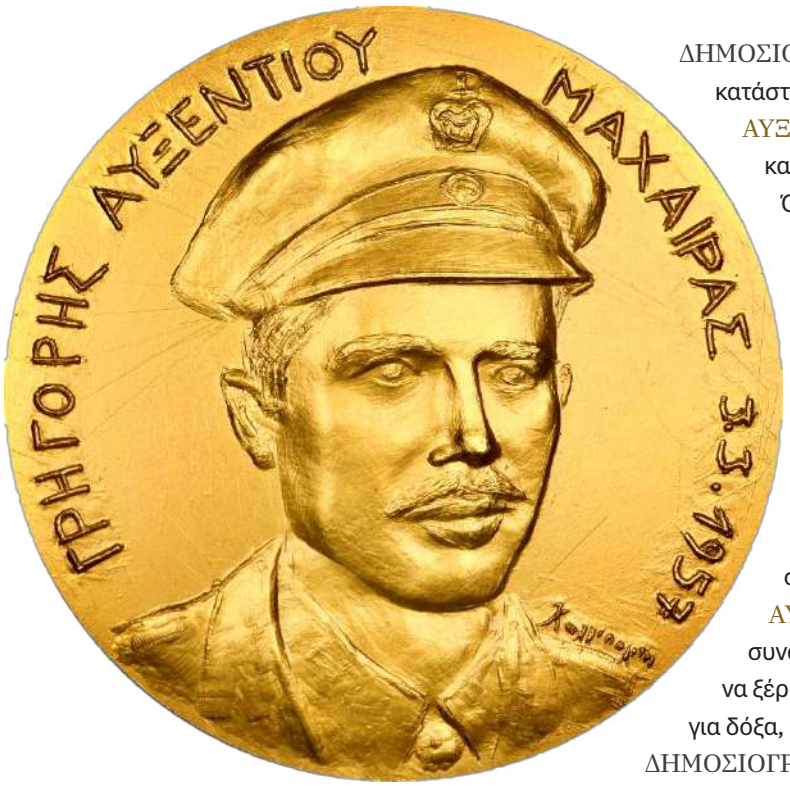
Ἀγαπητή μου Χρυστάλλα,
Χριστὸς Ἀνέστη.
Δὲν εἴμαστε κοντὰ γιὰ νὰ ἀνταλλάξωμε τὸν Ἀναστάσιμον ἀσπασμόν... Μᾶς ἐμποδίζουν οἱ σιδερένιες «σφραγῖδες» κι' οἱ βαρειὲς «πέτρες» τῆς φυλακῆς. Στὴν πραγματικότητα ὅμως, οἱ «σφραγῖδες» κι' οἱ «πέτρες» περιορίζουν μόνο «τὰ σπάργανα» σ' αὐτὸ τὸν «τάφο» καὶ ὄχι τὴν ἀναστημένη ψυχή μας καὶ τὸ ζωντανὸ φρόνημά μας. Ἐλεύθερα αὐτὰ κι' αἰθέρια, ἀναστημένα καὶ ζωντανεμένα πιὸ πολὺ ἀπὸ τὸ φῶς καὶ τὴν ζωὴ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Νικητοῦ Λυτρωτοῦ μας, φτερουγίζουν γύρω σας καὶ σᾶς προσκομίζουν τὸ «Χαίρετε». [...] «Νῦν πάντα πεπλήρωται φωτός, οὐρανός τε καὶ γῆ καὶ τὰ καταχθόνια». Ἄρα λοιπὸν καὶ οἱ φυλακὲς «πεπλήρωνται φωτός». «Πεπλήρωνται» τοῦ φωτὸς καὶ τῆς χαρᾶς τῆς Ἀναστάσεως.

Π/Φώτιός σου

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ

Μια Φανταστική Συνομιλία | ΘΕΟΔΩΡΑ ΒΑΣΙΛΑΓΑ, ΣΤ51

«ΗΡΩΑΣ ΕΙΝΑΙ ΟΠΟΙΟΣ ΔΕΝ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΠΕΙ ΤΙΣ ΑΞΙΕΣ ΤΟΥ»

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ | Κύριε Αυξεντίου, πώς είναι η κατάσταση αυτές τις μέρες στο κρησφύγετο;

ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ | Οι μέρες είναι γεμάτες ένταση, αλλά και πίστη. Ξέρουμε ότι ο αγώνας δεν είναι εύκολος. Όμως, όλοι εδώ έχουμε μια κοινή σκέψη: την ελευθερία της Κύπρου.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ | Τι σας δίνει δύναμη μέσα στις δυσκολίες;

ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ | Η αγάπη για την πατρίδα και για τους ανθρώπους μου. Δεν παλεύω για τον εαυτό μου· παλεύω για όλο τον κόσμο που θέλει να ζήσει ελεύθερος. Μου δίνει κουράγιο να ξέρω ότι δεν είμαι μόνος.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ | Ποιους σκέφτεστε πιο συχνά αυτές τις μέρες;

ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ | Την οικογένειά μου, τους συναγωνιστές μου και όλο τον κυπριακό λαό. Θέλω να ξέρουν πως κάθε θυσία στον αγώνα αυτό δεν γίνεται για δόξα, αλλά για δικαιοσύνη.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ | Τι σας δίνει δύναμη μέσα στις δυσκολίες;

ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ | Η αγάπη για την Ελλάδα και για τους ανθρώπους μου. Δεν παλεύω για τον εαυτό μου· παλεύω για όλο τον κόσμο που θέλει να ζήσει ελεύθερος. Μου δίνει κουράγιο να ξέρω ότι δεν είμαι μόνος.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ | Φοβάστε για το τι μπορεί να συμβεί;

ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ | Ο φόβος υπάρχει πάντα, αλλά δεν τον αφήνω να με κυριεύει. Σε έναν αγώνα σαν τον δικό μας, αυτό που μετρά είναι να μένεις πιστός στο καθήκον σου και στις αρχές σου. Αυτό προσπαθώ να κάνω.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ | Αν μπορούσατε να στείλετε ένα μήνυμα στους νέους του μέλλοντος, ποιο θα ήταν;

ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ | Να αγαπάτε την πατρίδα σας, αλλά και να σέβεστε την ελευθερία κάθε ανθρώπου. Να μην ξεχνάτε ποτέ πως η αληθινή δύναμη δεν είναι στα όπλα, αλλά στις αξίες, στο θάρρος και στην αλήθεια. Να μη θεωρήσετε ποτέ την ελευθερία δεδομένη. Να την προστατεύετε με ήθος, μόρφωση και σεβασμό. Και να θυμάστε: δεν χρειάζεται κανείς να γίνει ήρωας με τη βία. Ήρωας είναι όποιος δεν εγκαταλείπει τις αξίες του.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ | Τι σκέφτεστε για το μέλλον του αγώνα;

ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ | Ο αγώνας δεν εξαρτάται από ένα άτομο. Είμαστε πολλοί και πιστεύω ότι το δίκαιο θα επικρατήσει. Μπορεί να μη δούμε όλοι το αποτέλεσμα, αλλά ο σπόρος έχει φυτευτεί. Θα βλαστήσει!

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ | Και τέλος, τι σημαίνει για εσάς η ελευθερία;

ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ | Ελευθερία σημαίνει να μπορεί ένας άνθρωπος να ζει με αξιοπρέπεια, χωρίς φόβο. Να μπορεί να μιλά, να σκέφτεται και να δημιουργεί. Είναι κάτι που αξίζει κάθε θυσία – όχι γιατί αγαπάμε τον πόλεμο, αλλά γιατί αγαπάμε τη ζωή.

ΜΙΑ ΑΝΑΜΝΗΣΗ ΜΙΚΡΗ

ΣΩΤΗΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, Δ11

Στου χρόνου τη γωνία σε βρήκα ξανά,

μια στιγμή απλή,

μια φωτεινή εικόνα.

Γέλιο ξεχασμένο,

στου καιρού τις εποχές

μια ανάμνηση μικρή μα τόσο ζωντανή.

Εσένα εαυτέ μου ρωτώ,

θυμάσαι ή ήταν οι πληγές τόσο βαθιές

που η ανάμνηση σαν φλόγα έσβησε αφήνοντας πίσω τη στάχτη της;

Και αν ο καιρός τα πάντα προσπερνά,

τότε γιατί εαυτέ μου πηγαίνεις πίσω σε αυτή τη στιγμή;

Μια ανάμνηση που μοιάζει σαν φυλακή.

Μα εαυτέ μου για τελευταία φορά σε ρωτώ και απάντηση δεν περιμένω.

Γιατί, ενώ είχες τόσα πολλά να πεις, προτίμησες τη σιωπή;

Δεν πονά πια,

αλλά έχει βάθος σιωπηλό,

σαν ίχνος στο νερό

που μένει αχνό.

Η καρδία μου πλέον δεν πονά,

αλλά είναι το μονοπάτι που με άλλαξε πραγματικά.

ΟΤΑΝ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΥΝΑΝΤΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ!

ΑΡΗΣ ΧΑΤΖΗΠΑΥΛΟΥ, Δ21

Ένας αναστοχασμός από την εκπαιδευτική μας επίσκεψη στο Μέγαρο της Παλιάς Αρχιεπισκοπής και στο Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, στο πλαίσιο της διδασκαλίας του ποιήματος «Η 9η Ιουλίου1821 εν Λευκωσία» του Βασίλη Μιχαηλίδη και της θεματικής ενότητας «Παράδοση».

Η 9η Ιουλίου 1821 αποτελεί μία από τις πιο συγκλονιστικές και καθοριστικές στιγμές της κυπριακής ιστορίας. Εκείνη την ημέρα, οι οθωμανικές αρχές προχώρησαν σε μαζικές εκτελέσεις Ελλήνων Κυπρίων προκρίτων και κληρικών, με πιο τραγικό γεγονός τον απαγχονισμό του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού. Μέσα από το μάθημα των Νέων Ελληνικών και τη σχολική μας επίσκεψη στην Παλαιά Αρχιεπισκοπή και στο Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, συνειδητοποίησα πως η 9η Ιουλίου δεν είναι απλώς μια ημερομηνία στο βιβλίο της ιστορίας, αλλά ένα ζωντανό κομμάτι της παράδοσής μας.

Η επίσκεψη στην Παλαιά Αρχιεπισκοπή με βοήθησε να έρθω σε άμεση επαφή με τον χώρο όπου έζησε και έδρασε ο Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός. Βλέποντας τα εκθέματα και ακούγοντας τις αφηγήσεις, ένιωσα ότι η ιστορία αποκτούσε ανθρώπινη διάσταση. Δεν επρόκειτο πλέον για μακρινά γεγονότα, αλλά για πραγματικούς ανθρώπους που θυσιάστηκαν για την πίστη και την ταυτότητά τους. Αυτή η βιωματική εμπειρία με έκανε να κατανοήσω καλύτερα το μέγεθος της θυσίας τους και τη σημασία της συλλογικής μνήμης.

Η σύνδεση ιστορίας και παράδοσης φάνηκε ακόμη πιο έντονα μέσα από το ποίημα του Βασίλη Μιχαηλίδη «Η 9η Ιουλίου 1821 εν Λευκωσία (Κύπρου)». Το έργο αυτό, γραμμένο στην κυπριακή διάλεκτο, δεν λειτουργεί μόνο ως λογοτεχνικό κείμενο, αλλά και ως φορέας παράδοσης. Μέσα από τη γλώσσα και το συναίσθημα, η ιστορία γίνεται βίωμα και περνά από γενιά σε γενιά. Μετά την επίσκεψη, το ποίημα μού φάνηκε πιο ζωντανό και συγκινητικό, γιατί μπορούσα να συνδέσω τους στίχους με πραγματικούς χώρους και γεγονότα.

Η εμπειρία μας στο Μουσείο Λαϊκής Τέχνης συμπλήρωσε αυτή τη σύνδεση. Εκεί είδαμε αντικείμενα καθημερινής ζωής, ενδυμασίες και εργαλεία παλαιότερων εποχών, που δείχνουν πώς ο λαός διατηρούσε την ταυτότητά του μέσα από την παράδοση, ακόμη και σε δύσκολες περιόδους. Κατάλαβα πως η ιστορία δεν γράφεται μόνο με μεγάλα γεγονότα, αλλά και με τη ζωή των απλών ανθρώπων.

Συμπερασματικά, η εκπαιδευτική αυτή επίσκεψη μού έδωσε την ευκαιρία να αναστοχαστώ τη σημασία της παράδοσης ως ζωντανής συνέχειας της ιστορίας. Η 9η Ιουλίου 1821 δεν ανήκει μόνο στο παρελθόν· συνεχίζει να μας διδάσκει αξίες, όπως η θυσία, η ενότητα και η ελευθερία. Μέσα από τη λογοτεχνία, τα ιστορικά μνημεία και τη λαϊκή παράδοση, η μνήμη παραμένει ζωντανή και μας βοηθά να κατανοήσουμε καλύτερα ποιοι είμαστε.

ΕΚΕΙ ΟΠΟΥ Η ΜΝΗΜΗ ΔΕΝ ΥΠΟΧΩΡΕΙ

Επίσκεψη στα ΛΟΚ

ΑΡΗΣ ΣΑΛΟΝΙΚΙΔΗΣ, Ε11

Στις 11 Φεβρουαρίου 2026 μια ομάδα μαθητών του Σχολείου μας επισκέφθηκε το στρατόπεδο του Λόχου Ορεινών Καταδρομών (ΛΟΚ) στο Σταυροβούνι. Η πρόσβαση στον συγκεκριμένο χώρο είναι περιορισμένη για ευνόητους λόγους. Οι μόνοι που μπορούν να τον επισκεφθούν είναι οι καταδρομείς και οι λοχαγοί, οπότε ήταν πάρα πολύ μεγάλη τιμή που μας δέχτηκαν.

Μετά την άφιξή μας κατευθυνθήκαμε προς το ΚΨΜ (Κέντρο Ψυχαγωγίας Μονάδας) και παρακολουθήσαμε μια δεκαπεντάλεπτη παρουσίαση για την ιστορία των καταδρομέων. Πρόκειται για μια επίλεκτη μονάδα ειδικών δυνάμεων, υπεύθυνη για την εκτέλεση άκρως σημαντικών επιχειρήσεων, με σκοπό την προστασία της Κύπρου. Στο πλαίσιο της παρουσίασης, έγινε αναφορά στη δημιουργία της μονάδας το καλοκαίρι του 1964 και παρουσιάστηκαν τα επιτεύγματα των καταδρομέων μέσα από τα χρόνια.

Ακολούθως, παρακολουθήσαμε καταδρομείς να εκτελούν μια άσκηση στο πεδίο βολής, καταθέσαμε στεφάνι στο Μνημείο που είναι αφιερωμένο σε όλους τους πεσόντες καταδρομείς εν ώρα καθήκοντος κι επισκεφθήκαμε το Μουσείο του στρατοπέδου, το οποίο διέτρεχε την πορεία του ελληνισμού κατά τη διάρκεια των αιώνων. Η Καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής του Σχολείου μας, κ. Όλγα Καντζηλάρη, προσέφερε στο Μουσείο εφημερίδες μεγάλης ιστορικής αξίας, από το προσωπικό της αρχείο.

Μου έκαναν εντύπωση η αφοσίωση των καταδρομέων στο καθήκον τους, η συνειδητή επιλογή μιας πολύ δύσκολης θητείας, η αγάπη για την πατρίδα που εκφράζεται έμπρακτα, η απίστευτη πειθαρχία τους και οι απαιτητικές επίπονες ασκήσεις τις οποίες εκτελούν σχεδόν καθημερινά. Ένιωσα πολύ περήφανος για τους ικανότατους καταδρομείς της Εθνικής Φρουράς.

Από την άλλη, ο μεγάλος αριθμός συμμαθητών μου που επέλεξε να επισκεφθεί το στρατόπεδο -σε πείσμα όσων κατηγορούν εμάς τους νέους για αδιαφορία και έλλειψη δράσης- με συγκίνησε και με εξέπληξε ευχάριστα: Πολλοί νέοι θέλουν να προστατεύσουν τον ημικατεχόμενο τόπο μας, υπηρετώντας σε δύσκολες κι επικίνδυνες θέσεις.

Πριν από αυτή την επίσκεψη είχα αμφιβολίες για το αν είμαι στα αλήθεια πρόθυμος να υποβάλω τον εαυτό μου σε αυτήν την εξουθενωτική πνευματικά και σωματικά δοκιμασία, όταν, τελειώνοντας το λύκειο, πρέπει να κάνω τη στρατιωτική μου θητεία. Η γνωριμία, ωστόσο, με το στρατόπεδο του Λόχου Ορεινών Καταδρομών, τον χώρο, τους ανθρώπους και τη ζωή τους εκεί με έκανε να συνειδητοποιήσω πως, αν τελικά επιλέξω να υπηρετήσω εκεί τη θητεία μου, θα ακολουθήσω αδιαμφισβήτητα μια μεγάλη διαδρομή, η οποία στο τέλος θα αξίζει τόσο για εμένα όσο και για τον τόπο μας.

Πολλοί νέοι
θέλουν
να προστατεύσουν
τον ημικατεχόμενο
τόπο μας,
υπηρετώντας
σε δύσκολες
κι επικίνδυνες θέσεις.

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΣΚΗΝΗ, ΙΔΙΟ ΤΟ ΕΡΓΟ ΠΙΣΩ ΑΠ' ΤΙΣ ΚΟΥΡΤΙΝΕΣ;

ΜΕΛΙΑ ΜΑΝΙΤΑΚΗ ΛΟΪΖΟΥ, ΣΤ11

«Αγαπημένο ημερολόγιο,

Σήμερα εκδόθηκε η πρώτη μου ιστορία στο Ρομάντσο. Το έφερε ο ταχυδρόμος το πρωί - πώς να φανταστώ πως ένα τόσο συνηθισμένο χτύπημα στην πόρτα θα σήμαινε τόση χαρά; Άνοιξα τη βαριά, ξύλινη πόρτα και για μια στιγμή όλα φάνηκαν αλλιώς. Το φως διαχύθηκε στα δωμάτια, και τα δαντελωτά καλύμματα του μπουφέ έμοιαζαν με φρέσκο χιόνι. Ακόμη και το παλιό, άχαρο ραδιόφωνο του άντρα μου - που ποτέ δεν μου άφησε χώρο στις συχνότητές του - φαινόταν κάπως πιο υποφερτό. Άνοιξα τα παράθυρα. Άφησα τον αέρα να μπει, να φυσήξει τις κουρτίνες, λες και ήθελα να ξεσκονίσω τον αέρα της σιωπής που κατοικεί εδώ μέσα. Είμαι τόσο χαρούμενη. Κι όμως... δεν μπορώ να το πω σε κανέναν. Ποιος θα με καταλάβει; Ποιος θα χαρεί στ' αλήθεια με τη χαρά μου;

Ο άντρας μου με αγαπάει και τον αγαπώ κι εγώ. Ή τουλάχιστον έτσι το λέμε. Όμως δεν καταλαβαίνει. Ξέχασα τις προάλλες το σημειωματάριο με τα ποιήματά μου στο τραπέζι της κουζίνας. Ήρθε κρατώντας το ψηλά με εκείνο το βλέμμα - όχι θυμό, όχι ενδιαφέρον, κάτι ανάμεσα στην απορία και την αδιαφορία.

- Τι είναι αυτό;

- Ε, κάτι ποιήματα... που έγραψα.

Δεν ήξερα τι να περιμένω. Μια λέξη αποδοχής, ίσως. Έστω απορίας. Αντ' αυτού, κάγχασε.

- Τον καιρό σου χάνεις. Έχεις υποχρεώσεις απέναντι στην οικογένειά σου. Μην το ξεχνάς.

Μου πέταξε το τετράδιο. Ήταν σαν να μου το έδωσε πίσω με κάθε αράδα μου σβησμένη.

Στην αρχή του γάμου μας, ένιωθα ελεύθερη. Όταν άφησα πίσω μου το πατρικό μου σπίτι ένιωσα πως άφησα πίσω μου και την σιωπή που το συνόδευε, πως *είχα ξεφύγει από τη φωνή του πατέρα μου -εκείνη που μιλούσε πάντα πιο δυνατά απ' όλους, πως η τρεμάμενη φωνή μου ίσως να έβρισκε χώρο να σταθεί.* Του έλεγα τις σκέψεις μου, τις «ανόητές» μου σκέψεις, όπως τις αποκαλούσε. Έως ότου, μια νύχτα, κατάλαβα πως μιλούσα μόνη μου. Έκτοτε, τις έγραφα. Σε χαρτιά, σε τετράδια, σε σελίδες που υποτίθεται πως ήταν λίστες για ψώνια ή συνταγές.

Ένα από αυτά, τόλμησα και το έστειλα στο Ρομάντσο, ένα βράδυ που ένιωθα... δυνατή; Όχι, απλώς λιγότερο αδύναμη. Οι φίλες μου, οι καλές μου οι γειτόνισσες, δεν θα καταλάβουν, δεν θα συμμεριστούν τη χαρά μου. Τις αγαπώ - είναι καλοσυνάτες, μαζεμένες, σωστές. Η ζωή τους έχει μια γραμμή: σύζυγος, παιδιά, κουζίνα, σιδέρωμα. Δεν τις απασχολούν τα «γιατί» και τα «μήπως», από πού πάμε και πού ερχόμαστε: οι απαντήσεις των πατεράδων τους, των συζύγων και των ιερέων τούς αρκούν. Δεν χρειάζεται πολλή σκέψη η επιβίωση. Οι τέλειες κόρες, οι τέλειες σύζυγοι, οι τέλειες μανάδες ακολουθούν τυφλά τον «οδηγό της καλής συζύγου». Έχουν έτοιμο ένα πιάτο φαΐ και το ζεσταίνουν πάντοτε, πριν έρθει σπίτι ο σύζυγός τους, αφού «οι περισσότεροι άντρες είναι πεινασμένοι, όταν φτάνουν σπίτι, και η προοπτική ενός καλού δείπνου είναι μέρος της θερμής υποδοχής που χρειάζονται». Είναι γλυκές και ευχάριστες διότι, όπως γράφει και στον οδηγό, «η βαρετή του ημέρα χρειάζεται να γίνει καλύτερη και αυτό είναι μία από τις υποχρεώσεις σας». Αν και... κι εγώ τα ίδια κάνω.

Μόνο όταν πέσει το σκοτάδι, όταν σβήσουν τα φώτα και οι φωνές και οι σκέψεις που τριβελίζουν μεσ' στο κεφάλι μου και που σαν τρωκτικά με ροκανίζουν δεν μπορούν να περιοριστούν άλλο, τότε, γράφω. Ήσυχα, με τα καλλιγραφικά μου γράμματα. Σαν να φοβάμαι μήπως και το χαρτί με απορρίψει. Γράφω επάνω στο χαρτί, όλα όσα φοβάμαι να πω δυνατά, αγωνιώντας για τη μέρα που θα σωθεί το μελάνι απ' το στυλό μου ή οι σελίδες του μικρού τετραδίου, που είχα βρει σαν δωράκι σε ένα περιοδικό -για να γράφω τις συνταγές μου- θα τελειώσουν. Κι εύχομαι όταν είναι να έρθει αυτή η μέρα, που δεν θα μπορώ να γράφω άλλο τις σκέψεις μου, να έχω βρει μια φωνή να τις φωνάξω. Χαζεύω τις κουρτίνες -δώρο της πεθεράς μου, βελούδινες σε απόχρωση του παλιού μπορντό, σαν ώριμο κρασί, πλούσιες και υποβλητικές- να χορεύουν, να στροβιλίζονται στον ρυθμό του ανέμου, ανέμελες. Στο φτερούγισμα του ανέμου πάνω στις κουρτίνες βλέπω όλα όσα ήθελα να είμαι, ανάλαφρη, άπιαστη, ελεύθερη».

Είχα ήδη δακρύσει, προτού να τελειώσω το διάβασμα του ημερολογίου της.

«Ίσως κάποια μέρα, σε είκοσι, τριάντα χρόνια, μια γυναίκα να μπορεί να μιλήσει, να βροντοφωνάξει όλα αυτά, που εγώ τώρα, τολμώ να γράφω μόνο ψιθυριστά».

Γιαγιά μου… Μακάρι να μπορούσες να δεις τον κόσμο τώρα. Εμένα, τις αδερφές μου, όλες τις γυναίκες που μεγάλωσαν με φωνή - τουλάχιστον εδώ, στη δική μας Ευρώπη. Ξέρω πως αλλού, σε μέρη όπου ο ψίθυρος ακόμα κινδυνεύει να καεί στη φωτιά, η σιωπή επιμένει, και νιώθω τυχερή. Από τύχη γεννήθηκα στην Ελλάδα, από τύχη μού δόθηκε φωνή. Κλείνω το ημερολόγιο σχεδόν τελετουργικά, σαν να φυλάω μέσα του μια φλόγα που ταξίδεψε ως εμένα. Στο τέλος δεν άντεξες να ζεις κρυφά τα βράδια μέσα στο χαρτί. Σε νίκησε η αρρώστια. Μετά από τόσες εξετάσεις, χημειοθεραπείες, γνωματεύσεις, ο καρκίνος σε κέρδισε. Μόνο που υπέκυψες πριν προλάβεις να μας γνωρίσεις, εμάς, τις τρεις σου εγγονές. Μεγαλώσαμε και γίναμε τρεις υπέροχες γυναίκες και αξιοποιούμε τη φωνή που κουβαλάμε μέσα μας, την οποία -χωρίς να το ξέρεις- μας άφησες κληρονομιά.

Ανακάλυψα το ημερολόγιό σου στο ξύλινο πατάρι, όταν καθαρίζαμε με την μαμά το πατρικό της. Δεν το περίμενα… Κρυμμένο ανάμεσα σε ξεθωριασμένα κουτιά και παλιές φωτογραφίες, σαν να περίμενε να το βρω. Το σπίτι… αυτό το υπέροχο αρχοντικό στο κέντρο, είναι πια σπάνιο. Ψηλοτάβανο, με μεγάλα παράθυρα που λούζονται στο φως, και τις μπορντό κουρτίνες που διακοσμούν το σπίτι από τότε που το θυμάμαι, σαν να διατηρούν ακόμη τη χαμένη του αίγλη. Στην κουζίνα, αν και ο παππούς την αποκαλούσε «το βασίλειό σου», λίγα πράγματα έχουν απομείνει να μαρτυρούν την παρουσία σου.

Μόλις είχα επιστρέψει από τη δουλειά - άλλη μια μέρα γεμάτη. Από νωρίς, πέντε online συναντήσεις, η μία πίσω απ' την άλλη, κι ενδιάμεσα έπρεπε να προλάβω και δυο άρθρα για την απογευματινή έκδοση. Ο χρόνος, για να πάρω μια ανάσα; Περίπου όσο χρειάστηκε για να φάω κάτι στα γρήγορα πριν πάει τέσσερις. Μετά, κατευθείαν να ετοιμαστώ για το κολυμβητήριο - η μικρή είχε μάθημα. Μέχρι να τελειώσει εκείνη, είχε έρθει η σειρά του μεγάλου με το ποδόσφαιρο. Στο σπίτι ξανά κατά τις επτάμιση, κι έπρεπε να φτιάξω βραδινό, να μαζέψω τα ρούχα, να τακτοποιήσω ό,τι είχε μείνει πίσω. Όπως κάθε μέρα, πήγα στο κρεβάτι πτώμα, αλλά τουλάχιστον έκανα όλα, όλα όσα πρέπει. Ή έτσι λένε. Δεν παραπονιέμαι. Μπορώ να οδηγώ - αν και ακόμα θα ακούσω κάποιον να σχολιάζει το παρκάρισμά μου. Μπορώ να δουλεύω - τις περισσότερες δουλειές, τουλάχιστον. Και πληρώνομαι -σχεδόν- όσο κι ένας άνδρας. Καμία σχέση με παλιά. Τώρα μπορώ να μιλάω στον άντρα μου για τα πάντα, ελεύθερα - όσο μπορεί κι εκείνος να το αντέξει. Αν και, για να είμαι δίκαιη, άλλες δεν έχουν καν αυτή την τύχη. Επιπλέον, γράφω, είμαι μέλος της συντακτικής επιτροπής σε μία απ' τις πιο αξιόλογες εφημερίδες της πόλης και υπογράφω άφοβα τα άρθρα μου. Τα παιδιά μου είναι άριστα και διαπρέπουν τόσο στα μαθήματα όσο και στα αθλήματά τους. Θα μπορούσε να πει κανείς πως τα έχω όλα. Είμαι όλα. Όλα όσα πρέπει.

Αν και ζω διαρκώς κάτω από έναν φόβο. Κάτω από την επιφάνεια υπάρχει διαρκώς ένα σφίξιμο, ένα «εάν» που δεν φεύγει. Εάν πάψω να είμαι όλα όσα πρέπει; Φοβάμαι. Φοβάμαι μην ξεχάσω να στείλω μήνυμα στη δασκάλα για την πρόοδο του μικρού, μην αργήσω να παραδώσω το άρθρο και φανώ «ασόβαρη», μην πετύχω την τέλεια μαμά στο σούπερ μάρκετ, ενώ φοράω φόρμα και δεν έχω προλάβει να λούσω τα μαλλιά μου. Φοβάμαι μην με δουν να χάνω την ψυχραιμία μου. Μην μπει κάποιος στο σπίτι και δει τα πιάτα άπλυτα, το καλάθι με τα ρούχα να ξεχειλίζει, τον νεροχύτη σαν χάρτη της κούρασής μου. Μην ξεχάσω να πάρω το δώρο για το πάρτι, και το παιδί μου είναι το μόνο με άδεια χέρια. Μην περάσει μια μέρα που δεν έχω φτιάξει «σωστό» φαγητό και τελικά φάνε δημητριακά για βραδινό. Μην ξεχάσω γενέθλια, σημειώσεις, εμβόλια, προπονήσεις, ανακυκλώσεις. Μην ξεχάσω να χαμογελάω. Μην δείξω πως κουράζομαι. Μην δείξω πως δυσκολεύομαι. Μην φανεί πως δεν τα προλαβαίνω όλα.

Γιατί τότε τι είμαι; Μια που δεν τα καταφέρνει; Μια που δεν τα έχει «όλα υπό έλεγχο»; Τότε τι θα πουν; Πως δεν είμαι αρκετά καλή μητέρα; Όχι αρκετά καλή σύζυγος; Όχι επαγγελματίας; Όχι «γυναίκα με αυτοπεποίθηση», «σύγχρονη», «ενημερωμένη», «ισορροπημένη»; Όχι αρκετά… τι; Το χρυσαφί φως απλώθηκε αθόρυβα σε κάθε γωνιά του σπιτιού, σαν υπόσχεση που δεν ζητά τίποτα και καθώς ο ήλιος έγερνε πίσω απ' τα ξύλινα παραθυρόφυλλα, το σπίτι αναστέναξε σε πορτοκαλί. Ενώ χάζευα το λουσμένο στο φως σαλόνι, οι τελευταίες ηλιαχτίδες γλιστρούσαν απαλά πάνω στον παλιό σκαλιστό μπουφέ. Τότε, με την άκρη του ματιού μου, πρόσεξα το παλιό ραδιοφωνάκι του παππού. Το πήρα απαλά στα χέρια μου και το περιεργάστηκα, ψάχνοντας να βρω αν ακόμα λειτουργεί - πώς να άνοιγε άραγε σε μια εποχή χωρίς κουμπιά όπως τα σημερινά; Αργά, με προσοχή, γύρισα έναν μικρό διακόπτη που βρήκα στην πλάτη του. Ένα ελαφρύ βουητό γέμισε το δωμάτιο και μετά ξεκίνησαν να βγαίνουν οι πρώτες νότες. Το άφησα στη θέση του, πάνω στον μπουφέ να παίζει, ενώ στεκόμουνα πάνω στο παλιό χαλί, με την ξεφλουδισμένη απ' το πέρασμα του χρόνου μπογιά. Έστρεψα πάνω το κεφάλι και παρατήρησα τις μπορντό κουρτίνες. Χόρευαν στον ρυθμό του ανέμου, άγριες, άπιαστες, ασυγκράτητες, κι εκεί που νόμιζες πως, παρασυρμένες, θα ακολουθούσαν τον άνεμο στον χορό του πετώντας, έβλεπες το κουρτινόξυλο. Ένα λεπτό ξύλινο κοντάρι που τις συγκρατούσε, παγιδευμένες για πάντα. Ελεύθερες στην όψη να λικνίζονται με τ' αγέρι, αλλά αναγκασμένες να μένουν πάντα εκεί, να κοσμούν το σπίτι -σαν στολίδια- με τα κάλλη τους.

Ο αέρας χτύπησε και το δικό μου πρόσωπο, καθώς σηκωνόμουνα να κλείσω τα παράθυρα, ενώ τα νωχελικά μου βήματα συνόδευε το τραγούδι που έπαιζε το παλιό ραδιοφωνάκι.

«Του το κρατάω αυτού του κόσμου, που δεν μ' ανήκει ο εαυτός μου…»

24 ΩΡΕΣ ΔΕΝ ΑΡΚΟΥΝ

ΝΙΚΟΛΑΣ ΜΠΕΗΣ, Δ11

Στο διήγημα «24 ώρες δεν αρκούν» παρακολουθούμε τον Πέτρο, έναν μαθητή της Α΄ Λυκείου στο έτος 2065. Λόγω της τεχνολογικής ανάπτυξης και των εξελίξεων στις επιστήμες, οι απαιτούμενες γνώσεις για ένα πτυχίο Πανεπιστημίου έχουν φτάσει σε δυσθεώρητο επίπεδο. Για να ανταποκριθεί το εκπαιδευτικό σύστημα σε αυτή την αλλαγή, η παιδεία αλλάζει ριζικά, εφαρμόζοντας αυστηρά προγράμματα και αναθεωρημένο εκπαιδευτικό υλικό. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα όλος ο χρόνος των μαθητών να «αξιοποιείται» στη μελέτη και την εργασία, χωρίς κανένα περιθώριο για αυτό που κάποτε αποκαλούσαμε ελεύθερο χρόνο - κάτι που ο Πέτρος θα γνωρίσει μέσα από τις αναμνήσεις του παππού του.

Ο Πέτρος γύρισε στο σπίτι του ακριβώς την ώρα που έπρεπε. Ούτε λεπτό νωρίτερα, ούτε λεπτό αργότερα. Άφησε την τσάντα του στο δωμάτιό του, πήρε το τετράδιό του και προγραμμάτισε την υπόλοιπη μέρα του. Οι εργασίες που χρειαζόταν να ολοκληρώσει μέχρι την επομένη ήταν τόσο πολλές και περίπλοκες, που φαίνονταν πως από στιγμή σε στιγμή θα έβγαιναν από το χαρτί και θα του επετίθεντο. Από τότε που έγινε η «μεγάλη αλλαγή» στην εκπαίδευση, όφειλε να ξοδεύει κάθε δευτερόλεπτο μελετώντας, αν ήθελε να έχει σίγουρο μέλλον. Κοίταξε με κούραση την πρώτη σημείωση και αναστέναξε. «Εργασία Ιστορίας: Να ερευνήσετε και να γράψετε για ένα φαινόμενο ή παράδοση στα παλιά χρόνια που έχει εξαφανιστεί σήμερα».

Η ιστορία ήταν το μοναδικό μάθημα στο οποίο ήταν «αδύναμος». Ένιωθε σαν να έδινε μάχη με έναν ανίκητο εχθρό. Σήμερα, όμως, μια ιδέα είχε καταφέρει να τρυπώσει στο κεφάλι του. Μπορούσε να πάρει συνέντευξη από τον παππού. Ο παππούς του Πέτρου ήταν ξακουστός για τη μνήμη και την ικανότητά του να αφηγείται παλιές ιστορίες. Σίγουρα θα είχε μοναδικό θέμα για τη συνέντευξη του Πέτρου.

Πήγε με χαρά στην κουζίνα, όπου βρήκε τον παππού του να κάθεται στο τραπέζι. «Παππού, θα χρειαστώ τη βοήθεια σου για μια εργασία στην ιστορία. Πρέπει να σου πάρω μια συνέντευξη». Ένα χαμόγελο απλώθηκε στα χείλη του παππού, μόλις άκουσε τα λόγια του εγγονού του. Ένα χαμόγελο όχι μόνο χαράς, αλλά και αποφασιστικότητας. Γνώριζε από την πρώτη στιγμή τι θα του έλεγε σε εκείνη τη συνέντευξη: κάτι που θα του έμενε αξέχαστο. «Βέβαια, κάθισε», έγνεψε ο παππούς στον Πέτρο, ο οποίος πήρε μια θέση απέναντι. Μόλις πήρε την εισπνοή για την πρώτη ερώτηση, ο παππούς μίλησε πριν ο Πέτρος προλάβει να αρθρώσει τις λέξεις του.

- Είχαν, παιδί μου, και οι νέοι στην ηλικία σου ελεύθερο χρόνο, όταν ήταν οι καιροί μου. Όχι μονάχα όσοι τελείωναν τις σπουδές και τα πτυχία, είπε ο παππούς, και οι λέξεις καρφώθηκαν στον Πέτρο σαν στιλέτα. Ήξερε καλά για το πώς ήταν ο ελεύθερος χρόνος παλιά, μα δεν μπορούσε να χωρέσει στο μυαλό του πως απ' όλες τις ιστορίες, ο παππούς θα επέλεγε το συγκεκριμένο.

- Το ξέρω παππού, μα τι σχέση έχει να κάνει αυτό με την ιστορία; ρώτησε ο Πέτρος, με την περιέργεια να τον πλημμυρίζει.

- Παλιά, οι νέοι έκαναν χίλια δυο πράγματα. Είχαν χαρακτήρα, Πέτρο. Έβρισκαν το ποιοι ήταν όχι μέσα από τα σχολικά ενδιαφέροντα.

- Και εγώ ξέρω ποιος είμαι, παππού. Όλοι μου οι φίλοι ξέρουν.

- Τι είσαι πέρα από το «Θα γίνω γιατρός»; Και τούτοι οι φίλοι σου, τι κάνετε πέρα από το να 'σαστε στις τάξεις;

Κρύο αίμα κύλησε στις φλέβες του Πέτρου. Δεν αμφισβητούσε λέξη από τα λόγια του παππού. Είχε πλέον κρεμαστεί από τα χείλη του, ακούγοντας αυτά που φάνταζαν σαν απόκοσμες αποκαλύψεις.

- Αυτά τα χίλια δυο πράγματα, τι ήταν; Πλέον το νόημα της εργασίας είχε ξεχαστεί εντελώς. Αυτό που γύρευε τώρα ο Πέτρος ήταν απαντήσεις και η αγωνία τον έτρωγε κάθε λεπτό που περνούσε.

- Ό,τι σκεφτείς και πεις, το ’καναν. Ζωγραφίζανε, έξω βγαίνανε, τα βιβλία τους διαβάζανε, ό,τι τους έκανε να νιώθουν ευχάριστα και ό,τι τους έκανε αυτό που ήταν, το κάνανε. Και κάποτε τον σπαταλούσαν σε νόθες ασχολίες, αποκρίθηκε ο παππούς, και κάθε λέξη ακουγόταν σαν να μιλούσε ένας φιλόσοφος.

- Δηλαδή, παππού… ξεκουραζόσασταν εσείς; «Αδύνατον», έλεγε από μέσα του. Αυτό το έβλεπε μόνο στα όνειρά του.

- Αν ξεκουραζόμασταν, λέει… μα φυσικά! Και το άλλο, παλιά οι πρωταθλητές, από μικρά παιδάκια ασχολούνταν. Θα σου ’βαζα κανένα ποδόσφαιρο να δεις, μα ούτε για αυτό δεν σας έχει μείνει ώρα. Δεν μας είχαν σαν τα ρομπότ να μαθαίνουμε όλη μέρα. Ήμασταν ο καθένας μας ξεχωριστός. Κάναμε αυτά που αγαπούσαμε, απλώς επειδή μπορούσαμε και το θέλαμε. Πνευματική και σωματική καλλιέργεια. Μαθαίναμε αξίες. Θυμάμαι ακριβώς αυτά τα λόγια από το σχολείο, και τελικά ισχύουν στο μέγιστο. Αυτά είναι που είχαμε, αυτά χάσατε πλέον.

Αργότερα εκείνο το βράδυ, ο Πέτρος συλλογιζόταν μόνος, με μόνη παρέα τις σκέψεις από τη συνέντευξη. Αισθανόταν πως με ακόμα μία πληροφορία θα εκρήγνυτο το σώμα του. Η εργασία ήταν πια παρελθόν. Εκείνη τη μέρα δεν έμαθε ότι οι νέοι είχαν ελεύθερο χρόνο, έμαθε γιατί ήταν τόσο πολύτιμος. Τόσο πολύτιμος που μόνο από τα λόγια του παππού ένιωθε πως είχε βρει χρυσό. Η εργασία ήταν ατελείωτη, οι σημειώσεις του πεταμένες. Μια νέα σκέψη βρήκε τον δρόμο της στο μυαλό του αυτή την φορά. Όπως έλεγε ο Αριστοτέλης, όπως το μάθαιναν παλιά στο σχολείο, όπως του το είπε και ο παππούς: ο ελεύθερος χρόνος ήταν σαν ανεκτίμητο πετράδι για τους ανθρώπους. Κάτι που ο Πέτρος μπορεί μόνο να ονειρευτεί.

Κάτι που έχει την ίδια ανεκτίμητη αξία για εμάς.

Αυτό δεν σημαίνει πως στο μέλλον

θα χάσουμε τον ελεύθερο χρόνο μας,

όπως έγινε στην ιστορία.

Αυτά γράφτηκαν,

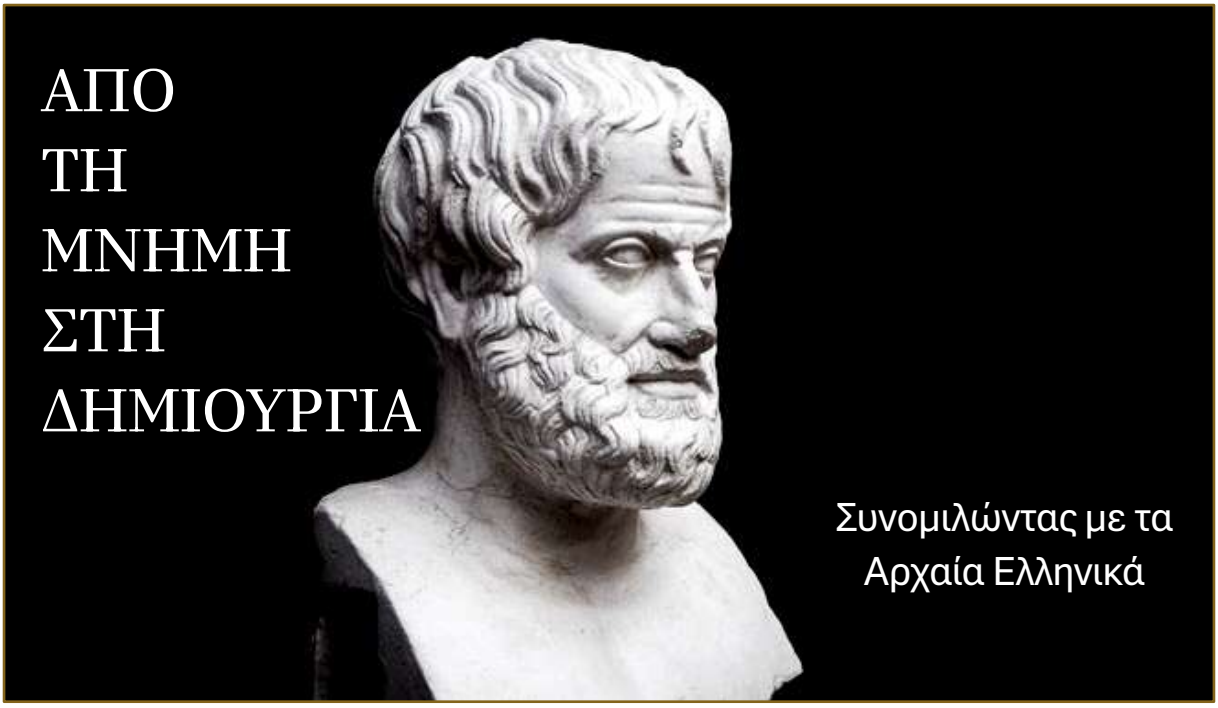
για να κατανοήσουμε τη σημασία του.

Η ιστορία δεν μας λέει πόσο σημαντικός

είναι ο ελεύθερος χρόνος για εμάς τώρα,

μας δείχνει πόσο επώδυνη και άχρωμη

θα ήταν η ζωή μας με την απουσία του.

Η μνήμη, ως ζώσα παρακαταθήκη του πολιτισμού μας, είναι συνυφασμένη με την ύπαρξή μας, αφού εμπεριέχει όλα όσα μας καθορίζουν. Τα αρχαιοελληνικά αποφθέγματα, η γλώσσα μας, οι ήρωες και οι μύθοι εξακολουθούν να συνομιλούν με το παρόν, διασώζοντας τρόπους σκέψης και έκφρασης που διαπερνούν τους αιώνες. Στα κείμενα που ακολουθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες αναμετρώνται με τη δύναμη της μνήμης: τη μεταπλάθουν σε σύγχρονη αφήγηση, αναστοχάζονται πάνω στην πιθανή απουσία της, συνδιαλέγονται με εμβληματικές μορφές του μυθολογικού παρελθόντος, δίνοντάς τους φωνή στο παρόν. Με τον τρόπο αυτό, η μνήμη αναδεικνύεται ως δημιουργική πράξη που συνδέει ουσιαστικά τα παιδιά με την πολιτισμική τους συνέχεια.

ΞΕΧΝΑΣ ΑΡΧΑΙΑ, ΞΕΧΝΑΣ ΚΑΙ ΝΕΑ!

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΡΑΤΣΙΑΣ, Α01

8:00 Π.Μ. | Ο Τηλέμαχος έκανε το καθημερινό του τρέξιμο, όταν είδε μπροστά του κάτι πολύ συνταρακτικό. Τέσσερα τσεκούρια ήταν κρεμασμένα πάνω στο δέντρο των Αρχαίων Ελληνικών, έτοιμα να το κατακόψουν. Οι κάτοικοι του χωριού είχαν ονομάσει το δέντρο έτσι, επειδή πίστευαν ότι για όσο έμενε ασφαλές, κρατούσε μέσα του και έδινε όλο τον αρχαιοελληνικό πλούτο που θα χρειάζονταν οι κάτοικοι, για να μιλήσουν. Μόλις το είδε, έμεινε κυριολεκτικά άφωνος. Δεν μπορούσε να αρθρώσει ούτε μια λέξη! Σκέφτηκε ότι αν τα τσεκούρια, που τώρα έκοβαν τα κλαδιά, έφταναν μέχρι τον κορμό, δεν θα μπορούσε… ή μάλλον δεν θα μπορούσαν να μιλήσουν ξανά Ελληνικά. Αμέσως μετά, είδε ένα μεγάλο ψηφιακό ρολόι να μετρά αντίστροφα, σαν μια βόμβα που επρόκειτο να εκραγεί. Ήταν η ώρα που απέμενε, προτού τα τσεκούρια κόψουν ολόκληρο το δέντρο. Το ρολόι έγραφε μια ώρα και δέκα λεπτά. Πήρε αμέσως τον ΝΤΕΤΕΚΤΙΒ ΑΡΓΥΡΗ και του είπε «Εγώ τζόκινγκ, βόμβα, δέντρο». Ο Τηλέμαχος ξαφνιάστηκε με τον τρόπο που μίλησε και κάλυψε το στόμα του ντροπιασμένος. Του είπε μια ακόμη λέξη, «τούρμπο». Τότε ο ντετέκτιβ έκλεισε το τηλέφωνο, πήρε την βαλίτσα του βιαστικά και μπήκε στο αυτοκίνητό του, για να τρέξει προς το δέντρο των Αρχαίων Ελληνικών.

8:39 Π.Μ. | «Σε διακόσια μέτρα θα φτάσετε στον προορισμό σας», ακουγόταν από το κινητό του ντετέκτιβ μια ρομποτική φωνή. «Επιτέλους», είπε με ανακούφιση ο ντετέκτιβ. Εκείνη τη στιγμή, κτύπησε το τηλέφωνό του. Η οθόνη έγραφε με μεγάλα άσπρα γράμματα «ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ». Ο ντετέκτιβ παραξενεύτηκε, αλλά απάντησε. Μια βαριά αντρική φωνή ακούστηκε από το τηλέφωνο: «Έχεις περίπου σαράντα λεπτά, για να σώσεις το χωριό. Αν δεν προλάβεις, ξέρεις τι θα γίνει». Πριν προλάβει να αντιδράσει ο ντετέκτιβ, ο άντρας έκλεισε το τηλέφωνο. Ο ντετέκτιβ σκέφτηκε: «Μα τι στο καλό γίνεται σε αυτό το χωριό;».

Κατέβηκε από το αυτοκίνητό του και έτρεξε προς την πλατεία του χωριού. Εκεί είδε όλο το χωριό μαζεμένο δίπλα από το δέντρο των Αρχαίων Ελληνικών. Τότε συνειδητοποίησε τι γινόταν. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι κραύγαζαν τρομοκρατημένοι περίεργες λέξεις, οι οποίες προέρχονταν από διάφορες γλώσσες εκτός από τα αρχαιά ελληνικά. Οι άνθρωποι δεν μπορούσαν να συντάξουν μια ολοκληρωμένη πρόταση! Σαν να είχαν ξεχάσει τη γλώσσα τους. Κανένας δεν μπορούσε να συνεννοηθεί με κανέναν. Ενώ στην αρχή ακούγονταν λίγες λέξεις που προέρχονταν από τα Αρχαία Ελληνικά, όσο περνούσε η ώρα, λιγόστευαν. Ο ντετέκτιβ δεν ήξερε τι να κάνει. Σκέφτηκε ότι αν δεν έκανε κάτι γρήγορα, θα ξεχνούσαν τον πολιτισμό τους, γιατί δεν θα μπορούσαν να εκφραστούν κανονικά.

Προχώρησε προς τον Τηλέμαχο και τον είδε να κρατά το κινητό του. Έβλεπε ένα βίντεο που είχε σταλθεί σε όλο το χωριό: Ένας τύπος, ντυμένος στα μαύρα, έδενε τα τσεκούρια στο δέντρο και ενεργοποιούσε την αντίστροφη μέτρηση. Λίγο αργότερα, το βίντεο έδειχνε τον Τηλέμαχο να τρέχει προς το δέντρο. Ποιος άραγε να ήταν αυτός ο τύπος και γιατί να το κάνει αυτό;

Ο ντετέκτιβ δανείστηκε το κινητό του Τηλέμαχου και βρήκε εικόνες που σχετίζονταν με τον πολιτισμό και την ιστορία μας. Ήθελε να ελέγξει αν μαζί με τα Αρχαία Ελληνικά, άρχισαν να τα ξεχνούν κι αυτά. Πράγματι, όταν έδειξε στον Τηλέμαχο την εικόνα του βιβλίου της Οδύσσειας, αυτός δεν μπορούσε να θυμηθεί τι ήταν. Πήγε να ρωτήσει την Πηνελόπη, μια άλλη κυρία που ήταν εκεί. Της έδειξε μια εικόνα με ένα έθιμο της Άνοιξης που γινόταν στο χωριό κάθε χρόνο. Ούτε αυτή ήξερε τι να απαντήσει. Τέλος, πήγε σε έναν άλλο κύριο, τον Επαμεινώνδα, για να του δείξει ένα πασίγνωστο απόφθεγμα, το «Οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ». Του το διάβασε, αλλά μάταια, αυτός δεν θυμήθηκε τίποτα. Του απάντησε με μια λέξη: «καπούτ». Ο ντετέκτιβ ρώτησε κι άλλα άτομα, τα οποία δεν τα πήγαν πολύ καλά στις ερωτήσεις. Επιβεβαίωσε ότι οι άνθρωποι δεν μπορούσαν να εκφραστούν για τον πολιτισμό και την ιστορία τους, αφού τα είχαν ξεχάσει. Το συμπέρασμά του ήταν ότι έπρεπε να σώσει το δέντρο άμεσα.

9:03 Π.Μ. | Ο ντετέκτιβ ανέβηκε πάνω στο δέντρο και είπε φωναχτά: «Έχουμε μόλις 10 λεπτά, για να σώσουμε τη γλώσσα μας. Για καλή σας τύχη, είμαι εγώ εδώ και έχω ανακαλύψει ποιος έκανε αυτό το έγκλημα. Αυτός ο εγκληματίας είναι… ο … Τηλέμαχος! Είχε σκηνοθετήσει όλη αυτή τη σκηνή, για να φτιάξει ένα άλλοθι. Όμως, είδα την εφαρμογή του χρονομέτρου στο τηλέφωνό του, που είναι συνδεδεμένο με το ψηφιακό ρολόι που βρίσκεται πάνω στο δέντρο των Αρχαίων Ελληνικών. Το μόνο που μου διαφεύγει είναι γιατί το έκανε». Γυρίζοντας προς τον Τηλέμαχο, του είπε «Όμως επειδή από ό,τι φαίνεται είσαι ο πρώτος που σε λίγα λεπτά δεν θα επικοινωνεί καθόλου, καλά θα κάνεις να σταματήσεις τα τσεκούρια τώρα. Ίσως έτσι να ελαφρύνεις την ποινή σου».

Ο Τηλέμαχος άνοιξε το κινητό του και με το πάτημα ενός κουμπιού σταμάτησε τα τσεκούρια. Όλοι όσοι βρίσκονταν εκεί άρχισαν να ζητωκραυγάζουν και να μιλούν ξανά όπως πριν. Έλεγαν λέξεις που προέρχονταν από τα Αρχαία Ελληνικά και ολοκληρωμένες προτάσεις με νόημα. Μετά όμως, άρχισαν να φωνάζουν: «Ἡμεῖς τοὺς κακοὺς κολάσομεν». Ήθελαν να τιμωρηθεί ο Τηλέμαχος.

Ο Τηλέμαχος αποφάσισε να εξηγήσει σε όλους γιατί διέπραξε αυτό το έγκλημα: «Πάντα μισούσα τα Αρχαία Ελληνικά! Στο σχολείο ήταν το χειρότερό μου μάθημα. Πίστευα ότι δεν με βοηθούσαν καθόλου. Αλλά, τώρα κατάλαβα ότι χωρίς τα Αρχαία Ελληνικά δεν μπορούμε να εκφράσουμε τις σκέψεις μας και τις απόψεις μας ολοκληρωμένα. Θα δεχτώ όποια ποινή θέλετε να μου βάλετε».

Τότε, όλοι οι συγχωριανοί μαζεύτηκαν και συνεννοήθηκαν. Μετά από λίγα λεπτά είπαν στον Τηλέμαχο την ποινή του: Να γράψει τρακόσιες νεοελληνικές λέξεις που προέρχονται από αρχαιοελληνικές, όπως ποιώ, δύναμαι, γιγνώσκω κ.ά.

Ο ντετέκτιβ έφυγε χαρούμενος από το χωριό. Βέβαια, σκεφτόταν αν έπρεπε να αποκαλείται από εδώ και στο εξής … «ιδιωτικός ερευνητής Αργύρης»!

«Ἓν οἶδα ὅτι οὐδὲν οἶδα»

Η Μνήμη της Αρχαίας Ελληνικής μέσα από λέξεις και φράσεις που επιβιώνουν

| ΙΟΛΗ ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ, Α01

Μια φορά κι έναν καιρό ζούσε ένας άνθρωπος που θεωρούνταν σοφός, φημισμένος στη μικρή πολιτεία του για τις αμέτρητες γνώσεις και τη μεγάλη του πείρα. Καθημερινά δεχόταν πολλές επισκέψεις από τους χωρικούς και τους ντόπιους, που πήγαιναν εκεί για να τους απαντήσει στα ερωτήματά τους ή για να τους δώσει συμβουλές. Ως επί το πλείστον, οι ερωτήσεις ήταν απλές και ήξερε τις απαντήσεις. Και ο σοφός ευχαριστημένος τούς έδινε συμβουλές για τα μικρά, τα ασήμαντα και τα σπουδαία ερωτήματα, γιατί του άρεσε να τον θαυμάζουν και να νιώθει πως είναι πιο έξυπνος από όλους.

Μια μέρα που ο ήλιος έλαμπε, χτύπησε η πόρτα της ξύλινης καλύβας του.

«Άλλος ένας ανόητος περαστικός που αναζητεί τη λύση στο πρόβλημά του», αναφώνησε κατευχαριστημένος, τρίβοντας τα χέρια του, γιατί ήταν ματαιόδοξος· του άρεσε να δείχνει πόσα πολλά ήξερε και να τον θαυμάζουν. Ξαναχτύπησε η πόρτα και ο σοφός έτρεξε ν' ανοίξει. Στο κατώφλι του βρισκόταν ένα μικρό αγοράκι που κοίταζε απορημένα τον ουρανό. Ο σοφός ξερόβηξε και τράβηξε την προσοχή του μικρού:

«Συγγνώμη, κύριε σοφέ…», ψέλλισε, ψευδίζοντας λίγο.

«Ναι;», τον διέκοψε ανυπόμονα ο σοφός.

«Αναρωτιόμουν, κύριε σοφέ, αν μπορείτε να μου απαντήσετε κάτι».

«Ω, τα πάντα μπορώ να απαντήσω, μικρέ μου», είπε ο σοφός και χαμογέλασε σαρδόνια.

«Το σπίτι μας έχει ένα μπαλκόνι. Αυτό το μπαλκόνι πριν από μερικές μέρες γέμισε πουλιά. Είναι τόσο όμορφα, θέλω να μείνουν για πάντα! Η μαμά μου, όμως, με ρώτησε αν είναι αποδημητικά πουλιά. Αλλά εγώ δεν ήξερα· γι' αυτό ήρθα να σας ρωτήσω».

Η ερώτηση τον χτύπησε σαν κεραυνός εν αιθρία. Ο σοφός έχασε το χρώμα του, ψέλλισε ότι δεν ένιωθε καλά, έδιωξε κακήν κακώς το παιδί και έκλεισε δυνατά την πόρτα.

«Αν είναι δυνατόν!», μουρμούρισε έξω φρενών, νιώθοντας να πληγώνεται ο εγωισμός του, «εγώ, εγώ, ο πιο έξυπνος από όλους αυτούς, εν ολίγοις, να μην ξέρω την απάντηση σε αυτό το ερώτημα!»

Οι μέρες περνούσαν και ο σοφός αποφάσισε πως θα κλειδωνόταν στο σπίτι του, μέχρι να βρει απάντηση στο ερώτημά του. Την τέταρτη μέρα, όμως, του τέλειωσε το φαγητό. Δεν ήθελε να πάει στην αγορά, γιατί θα τον έβλεπαν όλοι και ντρεπόταν, τόσο αλαζόνας και ματαιόδοξος που ήταν. Γι' αυτό το έσκασε από το πίσω παράθυρο του σπιτιού του, για να πάει στο μεγάλο δάσος, όπου υπήρχαν πολλά οπωροφόρα δέντρα.

Καθώς μάζευε διάφορα φρούτα, πέρασε από δίπλα του μια αλεπού. Φοβισμένος ο σοφός έκανε να τη διώξει, μα κατά λάθος κύλησε ένα μήλο προς την κατεύθυνσή της. Η αλεπού ατάραχη το πήρε, το έφαγε και του είπε:

«Μη φοβού, οδοιπόρε, εγώ είμαι τίμια και εκτιμώ πολύ που μου έδωσες τροφή».

«Αλήθεια;» απόρησε ο σοφός.

«Ναι», αποκρίθηκε η αλεπού ήρεμα.

Τότε στο μυαλό του σοφού κατέβηκε μια τρομερή ιδέα.

«Αλεπού, αν μου απαντήσεις θα σου χρωστάω μεγάλη χάρη».

«Πες μου!» αποκρίθηκε η αλεπού.

«Είναι τα πουλιά σε εκείνο το σπιτάκι αποδημητικά;» ρώτησε.

«Φοβάμαι πως δεν ξέρω να σου απαντήσω», είπε η αλεπού, χωρίς να αισθάνεται άσχημα που δεν ήξερε την απάντηση, και χάθηκε στις πυκνές φυλλωσιές.

Ο σοφός απογοητεύτηκε. Τότε μια πέτρα δίπλα του άλλαξε χρώμα και έγινε πράσινη. Δεν ήταν πέτρα, αλλά ένας χαμαιλέοντας.

«Εκείνα τα πουλιά είναι αποδημητικά», είπε και μετά εξαφανίστηκε εν ριπή οφθαλμού.

Ο σοφός δεν ήξερε αν έπρεπε να τον πιστέψει.

«Ένας ταπεινός χαμαιλέοντας που σέρνεται στη γη είναι δυνατόν να ξέρει;» αναρωτήθηκε.
Τελικά, αποφάσισε να τον πιστέψει.

Γύρισε πίσω στο σπίτι του προβληματισμένος και… τι να δει! Εκεί ήταν το αγοράκι που του είχε υποβάλει την άλυτη αυτή ερώτηση. Βγήκε έξω τρέχοντας και του είπε:

«Τα πουλιά στη βεράντα σου είναι αποδημητικά, άρα κάποια στιγμή θα φύγουν και θα πάνε από εκεί που ήρθαν».
Και χωρίς δεύτερη κουβέντα χάθηκε μέσα στο σπίτι του.

Την επόμενη μέρα κάποιος άλλος χωρικός τον ρώτησε ένα πολύ δύσκολο ερώτημα. Για άλλη μια φορά έκανε μια βόλτα στο δάσος και τα ζώα τον βοήθησαν να μάθει την απάντηση. Έτσι, ο σπουδαίος σοφός καταλάβαινε μέρα με τη μέρα πως δεν γνώριζε τα πάντα, ότι κάθε μέρα που περνούσε είχε πολλά να τον διδάξει, ακόμη και από αυτά που θεωρούσε ταπεινά πλάσματα, αρκεί να αναζητούσε τη γνώση. Ώσπου μια μέρα, με πλήρη αυτογνωσία, ψιθύρισε:

«ἓν οἶδα ὅτι οὐδὲν οἶδα».

Είχε πλέον αντιληφθεί πως, ακόμη κι αν ήξερε πολλά, υπήρχαν ακόμα περισσότερα που αγνοούσε. Κατάλαβε πως δεν χρειάζεται να δείχνει πάντα ότι τα ξέρει όλα, για να τον θαυμάζουν. Από εκείνη τη μέρα, άρχισε να ακούει περισσότερο τους άλλους και να μιλάει λιγότερο, γιατί η αληθινή σοφία κρυβόταν σε αυτή τη συνειδητοποίηση: ότι δεν τα ήξερε όλα.

Φανατισμένος ζηλωτής των αναπολήσεων
κάμνω συνεχείς αναφορές στην περιοχή
της πατριδογνωσίας.
Πάει καιρός που πολλά αλλάξανε
στους μικρούς βάλτους της μνήμης.
Όρθιος, πλάι στο λευκό φάντασμα του Ομήρου
πασπατεύω τη ρίζα της δασκαλόπετρας.

Ματθαίος Μουντές
Απόσπασμα από το ποίημα «Μάθημα πατριδογνωσίας».
Από την ποιητική συλλογή «Τα αντίποινα», 1982.

ΜΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΟΔΥΣΣΕΑ

Η μνήμη είναι δύναμη και βάρος μαζί

ΣΟΦΙΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ, Α01

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ | Γεια σου, Οδυσσέα! Θα ήθελα να σου κάνω κάποιες ερωτήσεις για το ταξίδι και τις περιπέτειές σου.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ | Γεια σου! Βεβαίως! Ό,τι απορίες έχεις, ρώτα με ελεύθερα!

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ | Λοιπόν, η πρώτη μου ερώτηση είναι: τι σε έκανε να φύγεις από την Ιθάκη;

ΟΔΥΣΣΕΑΣ | Χμ... Όπως αντιλαμβάνεσαι, δεν ήθελα να φύγω... Έφυγα λόγω του Τρωικού Πολέμου. Ήταν καθήκον μου να πολεμήσω μαζί με τους άλλους Αχαιούς, παρόλο που ήξερα ότι θα άφηνα πίσω την οικογένειά μου.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ | Ναι, καταλαβαίνω. Ας προχωρήσουμε στο ταξίδι της επιστροφής σου στην Ιθάκη! Ποιο ήταν το πρώτο εμπόδιο που συνάντησες, μετά την αποχώρησή σου από την Τροία;

ΟΔΥΣΣΕΑΣ | Οι Κίκονες. Μετά από την αποχώρησή μας από την Τροία, αποβιβαστήκαμε στην Ίσμαρο, εκεί όπου ζούσαν. Στην αρχή νικήσαμε με ευκολία, αλλά οι σύντροφοί μου δεν άκουσαν τη συμβουλή μου να φύγουμε γρήγορα και ήταν απρόσεκτοι. Κάθισαν στην ακτή, έτρωγαν και έπιναν, και τότε οι Κίκονες επέστρεψαν με περισσότερους πολεμιστές και χάσαμε πολλούς άντρες.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ | Υπήρξαν στιγμές που κινδύνεψες να ξεχάσεις τον στόχο σου;

ΟΔΥΣΣΕΑΣ | Ναι, στο νησί της Κίρκης. Εκεί ζήσαμε άνετα για αρκετό καιρό και σχεδόν ξεχάσαμε την επιστροφή μας. Ήταν επικίνδυνο, γιατί η λήθη μπορεί να σε κάνει να χάσεις τον δρόμο σου.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ | Ποιο ήταν το πιο δύσκολο εμπόδιο που συναντήσατε κατά την επιστροφή;

ΟΔΥΣΣΕΑΣ | Το πιο δύσκολο εμπόδιο που συναντήσαμε ήταν ο Κύκλωπας Πολύφημος. Μπήκαμε στη σπηλιά του και εκείνος μας παγίδευσε. Άρχισε να τρώει τους συντρόφους μου. Ήταν τρομακτικό.

Όμως εγώ βρήκα πώς να τον αντιμετωπίσω, τον μέθυσα και τον τύφλωσα, για να καταφέρουμε να ξεφύγουμε.

> Η λήθη μπορεί να σε κάνει να χάσεις τον δρόμο σου.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ | Τι θυμάσαι από τις Σειρήνες;

ΟΔΥΣΣΕΑΣ | Η φωνή τους ήταν μαγευτική και επικίνδυνη. Ζήτησα από τους συντρόφους μου να με δέσουν στο κατάρτι, για να τις ακούσω χωρίς να χαθώ. Αυτή η εμπειρία μου έδειξε πόσο εύκολα μπορεί να παρασυρθεί ο άνθρωπος.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ | Ποια εμπόδια σού έβαζε ο Ποσειδώνας κατά την διαδρομή;

ΟΔΥΣΣΕΑΣ | Μας έστελνε δυνατές καταιγίδες στη θάλασσα και μας αποπροσανατόλιζε. Εξαιτίας του χαθήκαμε πολλές φορές και δεν μπορούσαμε να επιστρέψουμε εύκολα στην Ιθάκη.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ | Ποιο ήταν το τελευταίο εμπόδιο που αντιμετώπισες;

ΟΔΥΣΣΕΑΣ | Όταν γύρισα στην Ιθάκη, βρήκα τους μνηστήρες στο παλάτι μου να σπαταλούν την περιουσία μου. Με τη βοήθεια του γιου μου, του Τηλέμαχου, καταστρώσαμε σχέδιο και τους αντιμετωπίσαμε.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ | Από όλα αυτά, τι θυμάσαι πιο έντονα από το ταξίδι σου;

ΟΔΥΣΣΕΑΣ | Θυμάμαι κυρίως τις δύσκολες στιγμές... τον φόβο στη σπηλιά του Κύκλωπα και τις καταιγίδες στη θάλασσα. Αλλά πιο πολύ θυμάμαι τους συντρόφους που έχασα και τις θυσίες που κάναμε.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ | Υπάρχει κάτι που θα ήθελες να ξεχάσεις;

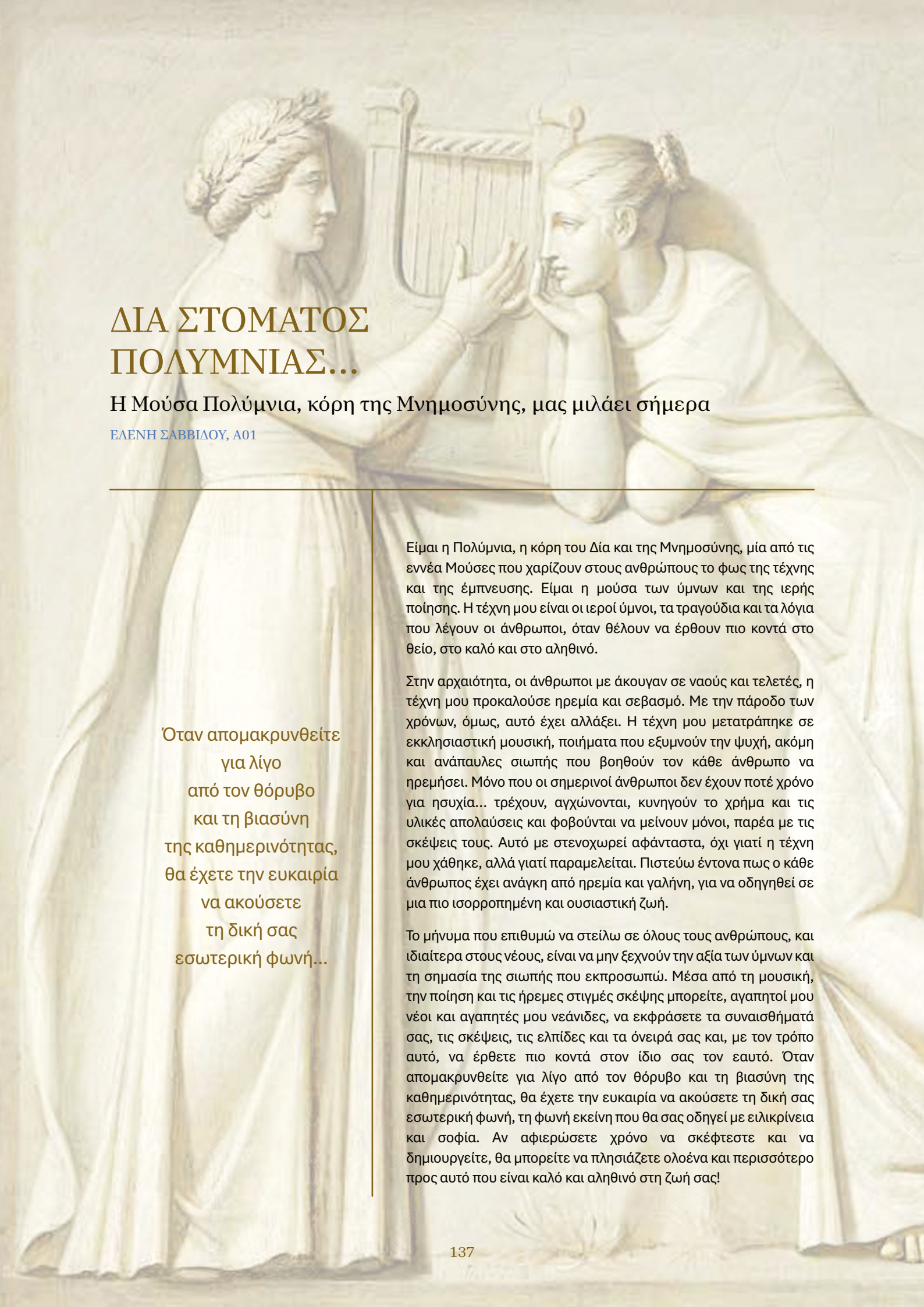
ΟΔΥΣΣΕΑΣ | Ναι... θα ήθελα να ξεχάσω τις απώλειες και τον πόνο. Αυτές οι μνήμες με βαραίνουν ακόμη.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ | Πιστεύεις ότι η μνήμη είναι δύναμη ή βάρος;

ΟΔΥΣΣΕΑΣ | Είναι και τα δύο. Είναι δύναμη, γιατί με βοήθησε να επιβιώσω και να επιστρέψω στην πατρίδα μου. Αλλά είναι και βάρος, γιατί κουβαλώ μέσα μου όλες τις δύσκολες στιγμές.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ | Σε ευχαριστώ πολύ, Οδυσσέα, για τις απαντήσεις σου!

ΟΔΥΣΣΕΑΣ | Κι εγώ σε ευχαριστώ!

ΔΙΑ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ΠΟΛΥΜΝΙΑΣ…

Η Μούσα Πολύμνια, κόρη της Μνημοσύνης, μας μιλάει σήμερα

ΕΛΕΝΗ ΣΑΒΒΙΔΟΥ, Α01

Όταν απομακρυνθείτε για λίγο από τον θόρυβο και τη βιασύνη της καθημερινότητας, θα έχετε την ευκαιρία να ακούσετε τη δική σας εσωτερική φωνή…

Είμαι η Πολύμνια, η κόρη του Δία και της Μνημοσύνης, μία από τις εννέα Μούσες που χαρίζουν στους ανθρώπους το φως της τέχνης και της έμπνευσης. Είμαι η μούσα των ύμνων και της ιερής ποίησης. Η τέχνη μου είναι οι ιεροί ύμνοι, τα τραγούδια και τα λόγια που λέγουν οι άνθρωποι, όταν θέλουν να έρθουν πιο κοντά στο θείο, στο καλό και στο αληθινό.

Στην αρχαιότητα, οι άνθρωποι με άκουγαν σε ναούς και τελετές, η τέχνη μου προκαλούσε ηρεμία και σεβασμό. Με την πάροδο των χρόνων, όμως, αυτό έχει αλλάξει. Η τέχνη μου μετατράπηκε σε εκκλησιαστική μουσική, ποιήματα που εξυμνούν την ψυχή, ακόμη και ανάπαυλες σιωπής που βοηθούν τον κάθε άνθρωπο να ηρεμήσει. Μόνο που οι σημερινοί άνθρωποι δεν έχουν ποτέ χρόνο για ησυχία… τρέχουν, αγχώνονται, κυνηγούν το χρήμα και τις υλικές απολαύσεις και φοβούνται να μείνουν μόνοι, παρέα με τις σκέψεις τους. Αυτό με στενοχωρεί αφάνταστα, όχι γιατί η τέχνη μου χάθηκε, αλλά γιατί παραμελείται. Πιστεύω έντονα πως ο κάθε άνθρωπος έχει ανάγκη από ηρεμία και γαλήνη, για να οδηγηθεί σε μια πιο ισορροπημένη και ουσιαστική ζωή.

Το μήνυμα που επιθυμώ να στείλω σε όλους τους ανθρώπους, και ιδιαίτερα στους νέους, είναι να μην ξεχνούν την αξία των ύμνων και τη σημασία της σιωπής που εκπροσωπώ. Μέσα από τη μουσική, την ποίηση και τις ήρεμες στιγμές σκέψης μπορείτε, αγαπητοί μου νέοι και αγαπητές μου νεάνιδες, να εκφράσετε τα συναισθήματά σας, τις σκέψεις, τις ελπίδες και τα όνειρά σας και, με τον τρόπο αυτό, να έρθετε πιο κοντά στον ίδιο σας τον εαυτό. Όταν απομακρυνθείτε για λίγο από τον θόρυβο και τη βιασύνη της καθημερινότητας, θα έχετε την ευκαιρία να ακούσετε τη δική σας εσωτερική φωνή, τη φωνή εκείνη που θα σας οδηγεί με ειλικρίνεια και σοφία. Αν αφιερώσετε χρόνο να σκέφτεστε και να δημιουργείτε, θα μπορείτε να πλησιάζετε ολοένα και περισσότερο προς αυτό που είναι καλό και αληθινό στη ζωή σας!

ΜΙΚΡΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΜΝΗΜΗΣ

Με αφορμή το κείμενο «ΚΛΕΙΣΤΕΣ ΠΟΡΤΕΣ» του Κώστα Μόντη

Η μνήμη δεν είναι απλώς ανάμνηση· είναι μια ζωντανή δύναμη που διατηρεί το παρελθόν στο προσκήνιο, κουβαλώντας πόνο, ελπίδα και αντοχή. Μέσα από τη λογοτεχνία, οι εμπειρίες και οι φωνές των ανθρώπων αποκτούν νόημα και διάρκεια.

Αφορμή για τις εργασίες που ακολουθούν στάθηκε το κείμενο «Κλειστές πόρτες» του Κώστα Μόντη, το οποίο αναφέρεται στον Εθνικοαπελευθερωτικό Αγώνα της ΕΟΚΑ (1955–1959) και πιο συγκεκριμένα στην ιστορία του Αντώνη του γαλατά, ο οποίος συνελήφθη και οδηγήθηκε στα κρατητήρια της Κοκκινοτριμιθιάς, αφήνοντας πίσω τη γυναίκα και τα παιδιά του, τα οποία στήριζε η γειτονιά. Οι μαθητές/τριες των τμημάτων Γ01 και Γ03, εμπνευσμένοι/ες από αυτή την ανθρώπινη ιστορία, προσέγγισαν δημιουργικά τη μνήμη.

Μέσα από επιστολές, αφηγήσεις και στίχους τραγουδιών, αποτύπωσαν τον πόνο της απουσίας, αλλά και τη δύναμη της αλληλεγγύης και της ελπίδας. Τα κείμενα που ακολουθούν αποτελούν μικρές πράξεις μνήμης, υπενθυμίζοντάς μας τη σημασία του να θυμόμαστε και να μην ξεχνάμε.

ΤΟ ΜΟΙΡΑΙΟ ΠΡΩΙΝΟ ΤΗΣ ΣΥΛΛΗΨΗΣ ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΗ...
| 4 ΜΑΤΙΕΣ |

ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΚΑΜΕΝΟΥ ΧΑΤΖΗΠΑΠΑ, Γ01

Ήταν μια συνηθισμένη μέρα στη γειτονιά. Ο Αντώνης, ο γαλατάς, πουλούσε γάλα, όταν ξαφνικά ακούστηκε ένας δυνατός κρότος. Ο Αντώνης, πανικοβλημένος, έτρεξε γρήγορα στο σπίτι, για να δει αν η γυναίκα και τα παιδιά του ήταν καλά. Όταν όλα ησύχασαν, επειδή η οικογένεια χρειαζόταν χρήματα, ο Αντώνης επέστρεψε στη δουλειά. Δεν είχε σκεφτεί πως οι Άγγλοι θα έψαχναν τους υπεύθυνους για τη φασαρία και γι' αυτό συνέχισε να κάνει το καθήκον του.

Μόλις πούλησε και το τελευταίο μπουκάλι γάλα, ένας Άγγλος στρατιώτης τον πλησίασε. Ο Αντώνης τότε κατάλαβε πως ίσως να μην ήταν πολύ καλή ιδέα το ότι συνέχισε τη δουλειά, αφού τώρα φαινόταν πως εκείνος έφταιγε. Ο Άγγλος στρατιώτης άρχισε να ρωτά τον Αντώνη διάφορες ερωτήσεις σχετικές με το περιστατικό. Ο Αντώνης, ο οποίος δεν είχε ιδέα για το τι συνέβη, προσπάθησε να εξηγήσει στον στρατιώτη πως δεν ήταν εκείνος υπεύθυνος για τον κρότο, αλλά μάλλον κάποιοι διαδηλωτές.

Ο στρατιώτης δεν ικανοποιήθηκε καθόλου με την απάντηση του γαλατά. Πίστευε πως έλεγε ψέματα, αφού ήταν ο μόνος εκεί και δεν υπήρχε κανείς άλλος στον χώρο όπου έγινε το περιστατικό. Τότε ο στρατιώτης εντόπισε ένα φυλλάδιο μέσα στο καρότσι του Αντώνη, το οποίο εκείνος δεν είχε προσέξει. Ήταν ένα φυλλάδιο από διαδήλωση. Μόλις το διάβασε, συνέλαβε τον Αντώνη και τον πήγε στα κρατητήρια Κοκκινοτριμιθιάς, όπου βρισκόταν ο Διοικητής που θα αποφάσιζε για τη μοίρα του.

Όταν έφτασαν εκεί, ο Αντώνης ξανάκουσε τις ίδιες ερωτήσεις για το τι συνέβη στη γειτονιά. Όμως το ότι είχε εκείνο το φυλλάδιο χειροτέρεψε την κατάστασή του και αποφάσισαν πως ήταν ένοχος και έπρεπε να μείνει κρατούμενος. Έτσι, ολοκληρώνεται η ιστορία της σύλληψης του Αντώνη.

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, Γ03

Ήταν βράδυ Παρασκευής και ο Αντώνης ο γαλατάς, αφού τελείωσε τη διανομή στη Λευκωσία, επέστρεφε στο σπίτι του. Πριν όμως, έπρεπε να συναντήσει τον Νικόλα πίσω από την εκκλησία. Όταν έφτασε, τον είδε να κάθεται σκεφτικός σε ένα παγκάκι, κρατώντας έναν φάκελο.

- Τι κάνεις εδώ τέτοια ώρα; Έχει απαγόρευση κυκλοφορίας απόψε.
- Το ξέρω. Έφυγα κρυφά, γιατί πρέπει να σου δώσω αυτόν τον φάκελο.
- Τι έχει μέσα;
- Δεν ξέρω. Μου είπαν να τον παραδώσουμε σε έναν άνθρωπο, για να τον πάρει στον Μαχαιρά. Είναι πολύ σημαντικό. Μην τον ανοίξεις και μην πεις σε κανέναν τίποτα.
- Πού θα τον βρω;
- Πίσω από την αγορά αύριο το πρωί. Θα φοράει μπλε παλτό και θα κρατά εφημερίδα.

Παρά τις εντολές, ο Αντώνης άνοιξε τον φάκελο. Μέσα είχε ονόματα, κρησφύγετα και πληροφορίες.

Ανησύχησε. Σκέφτηκε να τα παρατήσει, αλλά η γυναίκα του τον ενθάρρυνε να συνεχίσει.

Την επόμενη μέρα έφυγε. Καθ' όλη τη διαδρομή σκεφτόταν τους Άγγλους. Όταν έφτασε κοντά στον προορισμό του, τους είδε να πλησιάζουν.

Προσπάθησε να καταστρέψει τον φάκελο. Έσκισε τα χαρτιά και τα έκαψε. Όμως τον χτύπησαν και τον συνέλαβαν.

Βρέθηκε με χειροπέδες, καθ' οδόν για την Κοκκινοτριμιθιά.

ΝΕΛΛΗ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, Γ03

Ήταν τέσσερις η ώρα όταν ξύπνησε, όπως κάθε πρωί. Έμεινε στο κρεβάτι για μερικά επιπλέον λεπτά, βλέποντας τη γυναίκα του να κοιμάται με μια έκφραση γαλήνης στο πρόσωπό της. Όσο χρόνο κι αν περνούσε να τη θαυμάζει, δεν θα ήταν ποτέ αρκετός για αυτόν. Κάποτε θα τον έβρισκαν και θα τον έπαιρναν μακριά, μακριά από τη γυναίκα του, μακριά από την οικογένειά του και μακριά από αυτή τη γειτονιά και τα πάντα που τόσο αγαπά. Μπορεί να τον σκότωναν ή μπορεί να τον βασάνιζαν· κανείς δεν ξέρει με τους Άγγλους, και γι' αυτό εκτιμούσε κάθε δευτερόλεπτο που ζούσε.

Πριν από κάτι μήνες ήταν ένας απλός γαλατάς. Δεν είχε φανταστεί ποτέ πως θα εμπλεκόταν στην επανάσταση εναντίον των Άγγλων. Όμως κάτι άλλαξε, όταν διάβασε στην εφημερίδα για όλους τους νέους που πολεμούν για τη χώρα τους και όταν ο φίλος του, ο κολλητός του από μωρό, έκλαψε στα χέρια του για τις τύψεις που είχε, επειδή έλεγε ψέματα στην οικογένειά του και στους φίλους του κάθε μέρα για το τι έκανε και για το πού ήταν, για τον φόβο του ότι μπορεί να μην υπάρχει αύριο. Αυτός απλώς δεν μπορούσε να κρατηθεί άλλο. Δεν μπορούσε να αφήνει αυτά τα τέρατα να καταστρέφουν την πατρίδα του και αυτός να μην προσπαθεί καθόλου για αυτήν.

Είχε γίνει μέλος του αγώνα δίπλα στον φίλο του. Εκείνος τού έδινε πληροφορίες χρήσιμες εναντίον των Άγγλων και αυτός τις παρέδιδε με τη σειρά του στον μεταφορέα, ο οποίος θα τις έστελνε στη βάση. Ποτέ δεν είδε το πρόσωπό του, για λόγους ασφαλείας. Τα πάντα ήταν μυστικά. Δεν μπορούσε να πει σε κανέναν τους κινδύνους που αντιμετώπιζε και τον φόβο που ένιωθε καθημερινά, ούτε στη γυναίκα του. Ήταν από τους τυχερούς που είχε τον φίλο του, για να μοιράζονται τον πόνο τους μαζί με μια μπύρα.

Σήμερα κάτι ήταν διαφορετικό. Ένιωθε έτσι από χθες το βράδυ που έπιναν μαζί. Δεν μιλούσε ασταμάτητα όπως πάντα, δεν έκανε κανένα αστείο, έβλεπε συνεχώς έξω στο κενό. Το απέδωσε στο ότι είχε πιει πολύ και τίποτα άλλο. Έπρεπε να σηκωθεί τώρα, αλλιώς θα αργούσε. Δεν ήθελε σήμερα, αλλά έπρεπε.

Ετοιμάστηκε και κατέβηκε κάτω στην κουζίνα να φάει το πρωινό του μόνος. Δεν μπορούσε να κοιτάξει κανέναν στα μάτια αυτή τη στιγμή. Άφησε το πιάτο του στη βρύση και πήρε τα πράγματά του. Ο κρύος αέρας τον χτύπησε αμέσως, όταν άνοιξε την πόρτα, αλλά δεν είχε χρόνο να ξοδεύει σκεπτόμενος την ψύχρα.

Περπατούσε στη γειτονιά, την οποία ήξερε από πάντα και κάθε βήμα αντιστοιχούσε σε άλλον έναν κτύπο της καρδιάς του. Όσες φορές κι αν το είχε κάνει αυτό, ο φόβος έμενε πάντα ο ίδιος. Γύρισε για τρίτη φορά και εκεί ήταν ο φίλος του, το κοντινότερο πρόσωπο που είχε ως αδελφό σε αυτόν τον κόσμο. Όπως κάθε φορά, στεκόταν εκεί με τον φάκελο στο χέρι και χωρίς καμιά κουβέντα, τον πήρε και τον έκρυψε μαζί με το γάλα που θα πουλούσε μετά.

Με ένα βλέμμα που εξέφραζε περισσότερα απ' όσα θα μπορούσε ποτέ να πει με λέξεις, έφυγε και κατευθύνθηκε προς το νέο σπίτι στο οποίο έπρεπε να παραδώσει πληροφορίες, χρήσιμες για τη νίκη τους ενάντια στους Άγγλους. Τα χέρια του σχεδόν δεν τα ένιωθε λόγω του κρύου, αλλά αυτό ήταν ασήμαντο σε σχέση με την αποστολή του.

Μετά από τουλάχιστον μία ώρα περπάτημα, είχε φτάσει επιτέλους. Ακόμα δεν μπορούσε να ξεφύγει από την αίσθηση πως κάτι πήγαινε λάθος, όμως δεν θα άφηνε ποτέ στη μέση κάτι τόσο σημαντικό. Με διστακτικά βήματα έφτασε μπροστά στην πόρτα και πήρε μια ανάσα.

Χτύπησε την πόρτα, όχι μία, όχι δύο, ούτε καν τρεις, αλλά τέσσερις φορές, και βγήκαν από το στόμα του τα ίδια λόγια που χρησιμοποιούσε κάθε φορά. Τα ίδια λόγια που έκρυβαν από πίσω τους σημασίες που μόνο ένας από τους δικούς τους θα μπορούσε να κατανοήσει. Η πόρτα δεν άνοιγε. Γιατί δεν άνοιγε; Η απάντηση, που ήταν όμοια κάθε φορά, δεν ακουγόταν. Γιατί δεν ακουγόταν;

Ένιωσε τον ιδρώτα να τρέχει από το μέτωπό του. Έπρεπε να φύγει. Έπρεπε να φύγει τώρα.

Γύρισε πίσω, προετοιμασμένος να τρέξει, και τότε τούς είδε με στολές στρατιωτικές, επίσημες, επιδεικτικές. Οι εκφράσεις τους δεν πρόδιδαν κανένα συναίσθημα ή σκέψη. Τα όπλα τους, έτοιμα στα χέρια, φανέρωναν όσα χρειαζόταν να ξέρει και δεν του άρεσε.

Τι μπορούσε να κάνει, για να το αποφύγει αυτό; Τίποτα. Τίποτα δεν μπορούσε να κάνει. Και αυτή ήταν η πικρή αλήθεια.

Ήταν ένας απλός γαλατάς που ήθελε να το παίξει ήρωας, όχι μόνο για να προστατεύσει την οικογένειά του, αλλά και για να νιώσει πιο σημαντικός από ό,τι ήταν, για μια φορά στη ζωή του. Και τώρα πλήρωνε γι' αυτό με τη ζωή του.

Δεν ήξερε αν θα τον βασάνιζαν ή αν θα τον σκότωναν. Καθώς του έβαζαν τα χέρια στις χειροπέδες, μόνο ένα πράγμα μπορούσε να σκεφτεί, για το οποίο ήταν σίγουρος: έπρεπε να είχε μείνει στο κρεβάτι ξύπνιος για περισσότερη ώρα, έπρεπε να της είχε πει αντίο.

ΑΝΕΣΤΗΣ ΓΑΛΛΙΟΣ, Γ03

Η 8η Αυγούστου 1958 ήταν η ημερομηνία που σημάδεψε την καταστροφή μιας αγαπημένης τετραμελούς οικογένειας: του Αντώνη του γαλατά, της γυναίκας του και των δύο παιδιών τους.

Η μέρα άρχισε σαν όλες τις άλλες. Το ξυπνητήρι χτύπησε στις 7 το πρωί, η μυρωδιά του καφέ γέμισε το σπίτι και τα παιδιά γελούσαν και μάλωναν για το ποιος θα πάρει το μεγαλύτερο σάντουιτς, χωρίς να γνωρίζουν πως αυτή θα ήταν η τελευταία τους ανέμελη στιγμή μαζί.

Όταν τελείωσε το πρωινό, ο Αντώνης πήρε το ποδήλατό του και ξεκίνησε να μοιράζει το γάλα. Στη διαδρομή συνάντησε έναν ηλικιωμένο άνδρα που ζητούσε βοήθεια. Συγκινημένος, αποφάσισε να τον βοηθήσει και να τον πάρει στο σπίτι του.

Όμως αυτή η καλή πράξη αποδείχθηκε μοιραία. Ξαφνικά ακούστηκε σειρήνα. Δεν ήταν ασθενοφόρο, αλλά αγγλικό περιπολικό. Οι στρατιώτες κατηγόρησαν τον ηλικιωμένο ως μέλος μυστικής οργάνωσης και, επειδή ο Αντώνης τον υπερασπίστηκε, τον συνέλαβαν ως συνεργό.

Χωρίς να καταλάβει τι συνέβαινε, βρέθηκε κι εκείνος δεμένος, καθ' οδόν προς τα κρατητήρια της Κοκκινοτριμιθιάς.

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ ΤΑ ΚΡΑΤΗΤΗΡΙΑ...

Ο Αντώνης γράφει ένα γράμμα στη γυναίκα του
μέσα από τις φυλακές και της εξιστορεί τα βάσανά του.

| 16 ΦΩΝΕΣ |

ΑΝΤΖΕΛΙΝΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Γ03

Αγαπημένη μου γυναίκα,

Σου γράφω από το κελί με την καρδιά βαριά, αλλά γεμάτη σκέψεις για εσένα και τα παιδιά μας. Εδώ οι μέρες περνάνε αργά και κάθε ώρα μοιάζει αιώνας και η αγωνία μου για εσάς δεν με αφήνει να ησυχάσω.

Με έχουν χτυπήσει, με έχουν πιέσει να μιλήσω, να λογοδοτήσω για πράγματα που δεν έκανα. Οι νύχτες είναι ατέλειωτες και το κρύο και η πείνα μάς κάνουν να νιώθουμε αδύναμοι. Αλλά κάθε σκέψη για τα παιδιά μας με κρατά όρθιο.

Σου ζητώ να μην ανησυχείς για μένα. Κράτα τα παιδιά καλά και τη γειτονιά που μας φροντίζει. Σου υπόσχομαι ότι θα προσπαθήσω να μείνω δυνατός και να μην σας αφήσω. Η σκέψη μου είναι πάντα μαζί σας.

Με αγάπη,

Αντώνης

ΝΙΚΟΛ ΣΤΕΦΑΝΗ ΑΝΤΡΙΟΥΣ, Γ01

Αγαπημένη μου γυναίκα,

Δεν περνάει μέρα που δεν σας σκέφτομαι, εσένα και τα παιδιά μας. Σου γράφω αυτό το γράμμα μέσα από τα κρατητήρια της Κοκκινοτριμιθιάς. Δεν ξέρω αν και πότε θα φτάσει αυτό το γράμμα στα χέρια σου, όμως η σκέψη πως ίσως το διαβάσεις μού δίνει λίγη δύναμη.

Οι μέρες εδώ περνούν αργά και δύσκολα. Το κελί είναι σκοτεινό. Μακάρι να μπορούσα να ξαπλώσω μαζί σου στο δικό μας δωμάτιο. Τη νύχτα το κρύο μού τρυπά τα κόκαλα και ο ύπνος έρχεται μόνο για λίγες στιγμές. Υπάρχουν νύχτες που με σπρώχνουν διαρκώς, για να μην μπορέσω να κοιμηθώ. Κάθε τόσο ακούγονται βήματα στους διαδρόμους και το άνοιγμα και το κλείσιμο από τις σιδερένιες πόρτες.

Μα τα πιο δύσκολα δεν είναι αυτά, αλλά όσα περνώ μέσα στην ημέρα. Πολλές φορές με χτυπάνε άγρια. Υπήρχε φορά που μου χτύπησαν την πλάτη με αλυσίδες, τόσο δυνατά που ένιωθα το σώμα μου να καίει από τον πόνο. Άλλες φορές μου ρίχνουν γροθιές στο στομάχι, μέχρι που δεν μπορώ να πάρω ανάσα. Προσπαθώ να στέκομαι όρθιος, αλλά το σώμα μου λυγίζει από τον πόνο. Μια φορά μάλιστα με έπνιξαν με νερό. Για μια στιγμή νόμιζα πως θα λιποθυμήσω και πως ίσως να μην ξυπνούσα ξανά. Εκείνη τη στιγμή, μέσα στον φόβο και τον πόνο, σκέφτηκα εσένα. Η σκέψη σου ήταν το μόνο που με κράτησε.

Παρά όλα αυτά, προσπαθώ να μην χάνω το κουράγιο μου. Όταν μένω μόνος στο κελί, φέρνω στο μυαλό μου το σπίτι μας, τη φωνή σου, το χαμόγελό σου. Θυμάμαι τις απλές μας στιγμές και κρατιέμαι από αυτές, για να μη λυγίσω. Αυτές οι σκέψεις είναι το φως μέσα στο σκοτάδι αυτών των τοίχων. Μην φοβάσαι για μένα, όσο μπορείς. Το σώμα κουράζεται και πονά, μα η ψυχή προσπαθεί να μείνει δυνατή. Ξέρω πως όσα περνούμε δεν είναι απλά. Η ελπίδα πως μια μέρα αυτές οι κλειστές πόρτες θα ανοίξουν και θα γυρίσω κοντά σου είναι αυτό που με κρατά όρθιο.

Να προσέχεις τον εαυτό σου και τα παιδιά μας και να έχεις πίστη. Η αγάπη σου φτάνει μέχρι εδώ μέσα και μου δίνει δύναμη κάθε μέρα.

Με αγάπη,

Αντώνης

ΧΑΡΙΤΩΝ ΧΑΡΙΤΩΝΟΣ, Γ01

Αγαπημένη μου γυναίκα,

Ελπίζω το γράμμα μου να σας βρίσκει όλους καλά. Όσο για μένα, βρίσκομαι στα κρατητήρια της Κοκκινοτριμιθιάς. Από τότε που βρίσκομαι εδώ, δεν σταμάτησα να σας σκέφτομαι. Οι Εγγλέζοι μάς βασανίζουν όλους τους αγωνιστές, όμως κάνουμε υπομονή. Οι συνθήκες είναι άσχημες, αλλά μην φοβάστε, αγαπημένοι μου· μας δυναμώνει ο Θεός και αντέχουμε.

Το φαγητό δεν τρώγεται. Αχ, να ήξερες πόσο πεθυμώ τα παξιμάδια σου, γυναίκα μου, που έτρωγα μαζί με τον καφέ μου κάθε πρωί.

Τις τελευταίες μέρες οι Εγγλέζοι μάς βασανίζουν πολύ. Τα βάσανα που τραβούμε δεν τα φαντάζεστε. Ευτυχώς, όμως, όλοι οι αγωνιστές έχουμε ο ένας τον άλλον και δίνουμε δύναμη ο ένας στον άλλον. Προχθές έβαλαν δύο προβολείς στα μάτια μου, για να τους πω κάτι για την οργάνωση. Δόξα τω Θεώ, άντεξα και δεν τους μίλησα.

Μην φοβάστε, θα έρθω σύντομα κοντά σας. Ο Θεός να σας φυλάει και να σας δυναμώνει.

Με αγάπη,

Αντώνης

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ, Γ03

Αγαπημένη μου γυναίκα,

Σου γράφω αυτό το γράμμα μέσα από τις φυλακές στην Κοκκινοτριμιθιά, για να σου πω τα βάσανα που περνώ. Οι στρατιώτες μάς χτυπούν με αλυσίδες στη γυμνή μας πλάτη, μας δίνουν γροθιές στο στομάχι, έχω φτύσει πολύ αίμα. Άλλες φορές μας πνίγουν με νερό ώσπου να λιποθυμήσουμε και κάποτε μας συμπιέζουν τους κροτάφους με σιδερένια στεφάνια. Τα βράδια μάς σπρώχνουν διαρκώς, για να μην κοιμηθούμε και κάποιες φορές μας τοποθετούν το πρόσωπο στους ηλεκτρικούς προβολείς ατελείωτες ώρες. Είναι μαρτύριο, μας έρχεται να χτυπήσουμε το κεφάλι μας στον τοίχο, για να τελειώσουν όλα αυτά.

Το κελί είναι μικρό, σκοτεινό και πολύ παγωμένο. Το βράδυ δυσκολεύομαι να κοιμηθώ, επειδή μας σπρώχνουν, κάνει κρύο και δεν έχουμε κουβέρτες. Το φαγητό που μας δίνουν είναι πολύ λίγο και τις περισσότερες φορές μένω πεινασμένος. Επίσης, δεν μας αφήνουν να βγαίνουμε έξω και νιώθω σαν να μην περνά ο χρόνος.

Το πιο δύσκολο όμως για μένα είναι ότι είμαι μακριά από εσένα και τα παιδιά μας. Μου λείπετε πολύ και σας σκέφτομαι κάθε μέρα, κάθε λεπτό. Αυτή η σκέψη μού δίνει δύναμη να αντέχω όλα όσα περνώ εδώ. Ελπίζω να είστε όλοι καλά. Να προσέχεις τον εαυτό σου και τα παιδιά μας, μέχρι να γυρίσω κοντά σας.

Σας αγαπώ πολύ.

Αντώνης

ΝΙΚΟΛΑΣ ΛΑΡΚΟΥ, Γ01

Αγαπημένη μου,

Τι κάνεις; Είναι καλά τα παιδιά μας; Ελπίζω, χωρίς τη βοήθειά μου, να μην περνάτε άσχημα· έχετε και τη γειτονιά να σας βοηθάει.

Δεν θέλω να σε λυπήσω με αυτά που μου συνέβησαν τον τελευταίο καιρό, αλλά πρέπει να σου πω ότι οι Άγγλοι με έχουν βασανίσει πολύ. Βλέπω τον εαυτό μου στον καθρέφτη και τρομάζω! Κάποιες μέρες με κρατούσαν ξύπνιο τη νύχτα με δυνατούς προβολείς. Άλλες μέρες με έδερναν με αλυσίδες και άλλες με μαστίγωναν.

Κάθε μέρα με ρωτούν τι πληροφορίες έχω για την ΕΟΚΑ. Εγώ απλώς μοίραζα τα φυλλάδια που μου έδωσαν στο πρωινό μου δρομολόγιο και, όταν με είδε ο αστυφύλακας, έπαθα το κακό.

Κατά τα άλλα, το φαγητό εδώ δεν είναι καλό, αλλά τρώγεται. Σαν το δικό σου φαγητό όμως δεν υπάρχει καλύτερο. Μας κρατούν κλειστές τις πόρτες των θαλάμων και όλη τη μέρα ζεσταινόμαστε. Για τις ανάγκες μας, μας δίνουν κάθε μέρα έναν ξύλινο κουβά που στο τέλος της ημέρας καταντά να βρωμίζει όλο τον θάλαμο.

Καρτερώ πώς και πώς να βγω από εδώ μέσα. Να έρθω να δω τα παιδιά μας. Να μοιράσω γάλα στους πελάτες μου. Και κυρίως να δω εσένα. Από τότε που με συνέλαβαν οι Άγγλοι, η καρδιά μου είναι μαζί σου.

Φιλιά,

ο Αντώνης σου

ΙΝΤΡΕ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Γ01

Αγαπημένη μου γυναίκα,

Σου γράφω αυτό το γράμμα από τα σκοτεινά κρατητήρια της Κοκκινοτριμιθιάς. Ναι, σκοτεινά. Γιατί μου λείπει το όμορφο φως του ήλιου, τα πρωινά που ξυπνούσα με το λάλημα του πετεινού, οι βόλτες και τα γλέντια στο χωριό τα βράδια. Μα πάνω απ' όλα, μου λείπετε εσείς, η οικογένειά μου, τα παιδιά.

Αυτές οι σκέψεις με κρατούν δυνατό εδώ. Οι μέρες μου σε αυτά τα κελιά είναι δύσκολες. Οι φύλακες μάς φέρονται με απάνθρωπο τρόπο. Πόσες φορές μάς χτύπησαν με αλυσίδες στη γυμνή πλάτη, πόσες γροθιές στο στομάχι, πόσες φορές μάς βύθισαν στο νερό μέχρι να λιποθυμήσουμε. Μας πίεζαν με σιδερένια στεφάνια στους κροτάφους, μας κρατούσαν ξύπνιους σπρώχνοντάς μας συνεχώς και μας τύφλωναν με δυνατούς προβολείς κατά τη διάρκεια των ανακρίσεων.

Όσο για το φαγητό... τι να πω; Απλώς προσπαθώ να επιβιώσω.

Εσείς να με περιμένετε. Πες στα παιδιά ότι είμαι καλά και πως θα γυρίσω σύντομα. Χαιρετίσματα στη γειτονιά. Μην ανησυχείς· σου το υπόσχομαι, θα επιστρέψω σώος και ασφαλής.

Σας αγαπώ πολύ.

Αντώνης

ΦΟΙΒΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ, Γ01

Αγαπημένη μου γυναίκα,

Το πόσο μού λείπετε εσύ και τα παιδιά δεν περιγράφεται με λέξεις. Εδώ βρίσκομαι σε έναν χώρο στριμωγμένος με πολλούς συμπατριώτες μας και περιμένουμε πότε θα μας δώσουν το «εντάξει», για να επιστρέψουμε στις οικογένειές μας.

Έχω καιρό να μάθω νέα σας και ελπίζω η κατάσταση εκεί έξω να είναι καλύτερη από εδώ. Οι Άγγλοι δεν διστάζουν να απλώσουν χέρι και πολλές φορές χρησιμοποιούν τα όπλα, για να μας απειλούν, χωρίς να τους νοιάζει αν πάθουμε κάτι.

Δεν σου κρύβω πως φοβάμαι. Τα βράδια μένω ώρες ξάγρυπνος. Δεν τους εμπιστεύομαι και όλα τα κακά σενάρια περνούν από το μυαλό μου. Δεν έχουμε την ευκαιρία να κοιμηθούμε ήσυχοι, αφού κάνουν συχνά εφόδους ή ρίχνουν πυροβολισμούς, για να μας τρομοκρατήσουν. Το κρύο τη νύχτα είναι έντονο και προσπαθούμε να ζεσταθούμε μεταξύ μας χωρίς να κάνουμε θόρυβο.

Από τη στιγμή που πέφτουμε για ύπνο μέχρι το πρωί δεν επιτρέπεται να βγούμε έξω. Αν τολμήσει κανείς, οι συνέπειες είναι τραγικές. Χρησιμοποιούν ακόμη και λυκόσκυλα, οπότε είναι σχεδόν αδύνατο να ξεφύγεις. Σε κάποιους που παράκουσαν τις εντολές τους, φέρθηκαν απάνθρωπα.

Σε αφήνω για τώρα, μας καλούν για συγκέντρωση. Δώσε τα φιλιά μου στα παιδιά.

Αντώνης

ΝΙΚΟΛΑΣ ΣΑΛΟΝΙΚΙΔΗΣ, Γ01

Αγαπημένη μου γυναίκα,

Ελπίζω το γράμμα μου να σε βρίσκει καλά. Είμαι εδώ μέσα έξι μήνες και δεν ξέρω αν θα αντέξω άλλο. Σου γράφω, για να σου πω τι έχω βιώσει.

Όταν με συνέλαβαν, με ανέκριναν και με κατηγορούσαν για πράξεις που δεν έκανα. Όταν αρνήθηκα, άρχισαν τα βασανιστήρια. Στην αρχή με χτυπούσαν στην πλάτη μέχρι να λιποθυμήσω. Όταν λιποθυμούσα, έφερναν γιατρό και μόλις ανακτούσα τις αισθήσεις μου συνέχιζαν.

Κάθε μέρα με βύθιζαν στο νερό. Με είχαν παραμορφώσει. Υπήρχαν συνεχώς έλεγχοι και ανακρίσεις. Τα κρεβάτια ήταν ξύλινα και το ταβάνι από τσίγκο. Το καλοκαίρι η ζέστη ήταν αφόρητη. Λιποθυμούσαμε από τη θερμοκρασία και μας έβγαζαν έξω στην αυλή.

Οι Άγγλοι μάς φέρονταν σαν ζώα, σαν εγκληματίες. Τα σημάδια στο σώμα μου έχουν γίνει πλέον ψυχολογικό τραύμα. Τώρα η κατάσταση είναι κάπως καλύτερη.

Ελπίζω να βγω σύντομα και να σας δω όλους ξανά.

Με αγάπη,

Αντώνης

ΝΙΚΟΛΑΣ ΗΛΙΑΔΗΣ, Γ01

Αγαπημένη μου,

Σου γράφω αυτό το γράμμα μέσα από τη σιωπή της νύχτας. Κάθε λέξη που βάζω στο χαρτί είναι σαν να δραπετεύει από τα κάγκελα που με κρατούν εδώ μέσα, για να φτάσει κοντά σου.

Μην ανησυχείς για μένα. Πέρασα δύσκολες ώρες και δοκιμασίες που καμιά φορά μοιάζουν ατελείωτες. Προσπαθούν να λυγίσουν το σώμα και την ψυχή μας, μα εγώ στέκομαι όρθιος. Αντέχω. Κρατώ τη δύναμή μου, γιατί σκέφτομαι εσένα και τα παιδιά μας. Η σκέψη σας είναι το φως που με κρατά δυνατό στις πιο σκοτεινές στιγμές.

Πες μου, σε παρακαλώ, αν είναι καλά τα παιδιά μας. Μεγάλωσαν; Με θυμούνται; Να τους δίνεις την αγάπη μου και να τους λες πως ο πατέρας τους είναι δυνατός και δεν τους ξέχασε ούτε στιγμή.

Κάθε μέρα προσεύχομαι να σας δω ξανά, να σας κρατήσω στην αγκαλιά μου και να νιώσω πάλι πως είμαστε όλοι μαζί. Να έχεις κουράγιο. Πιστεύω βαθιά μέσα μου πως αυτές οι δύσκολες μέρες δεν θα κρατήσουν για πάντα. Είμαι βέβαιος πως σύντομα θα έρθει η μέρα που η Κύπρος θα ελευθερωθεί και όλοι μας θα ζήσουμε ξανά με αξιοπρέπεια και ειρήνη.

Μέχρι τότε, να προσέχεις τον εαυτό σου και τα παιδιά. Η σκέψη μου είναι πάντα μαζί σας.

Με αγάπη,

Αντώνης

ΣΤΕΦΑΝΗ ΧΑΒΙΑΡΑ, Γ03

Αγαπημένη μου γυναίκα,

Από τότε που με χώρισαν από την οικογένειά μου οι Άγγλοι, ο πόθος μου μεγάλωσε ακόμη περισσότερο, για να σας ξαναδώ. Εσύ, η λατρεμένη μου γυναίκα, και η οικογένεια που δημιουργήσαμε μαζί, είστε για μένα μια καθαρή εικόνα του μέλλοντος: να μεγαλώσουμε τα παιδιά μας και να γεράσουμε μαζί, δημιουργώντας όμορφες αναμνήσεις. Όμως όλα αυτά μάς τα στέρησαν.

Σου γράφω αυτό το γράμμα, για να σου υποσχεθώ πως θα επιστρέψω μια μέρα. Οι Άγγλοι μάς ποδοπάτησαν τα όνειρα και τη ζωή που θα μπορούσα να έχω μαζί σας, όμως δεν θα τα παρατήσω.

Μην χάσετε την ελπίδα σας. Θα συνεχίσω να αντιστέκομαι και να παλεύω για έναν λόγο: την οικογένειά μου. Είναι πολύ δύσκολα εδώ, αλλά θα συνεχίσω να αγωνίζομαι για αυτό που έχει αξία και μου δίνει δύναμη.

Θέλω να μου υποσχεθείς πως θα προσέχεις τα παιδιά μας και θα φροντίσεις για τη σωστή τους ανατροφή, παρά την απουσία μου. Ξέρω πως είναι δύσκολο για εσάς, αλλά έχω εμπιστοσύνη σε σένα.

Θα περιμένω τη μέρα που θα σας ξαναδώ.

Αντώνης

ΣΤΥΛΙΑΝΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ, Γ03

Αγαπημένη μου,

Σου γράφω για να σου πω ότι σε σκέφτομαι συνέχεια. Ξέρω πως περνάς δύσκολα εκεί, αλλά θέλω να είσαι δυνατή. Μην στεναχωριέσαι και μην χάνεις το κουράγιο σου.

Να προσέχεις τον εαυτό σου και τα παιδιά μας. Ξέρω πως έχεις μεγάλο βάρος, αλλά γνωρίζω και πόσο δυνατή μάνα είσαι. Να τους δίνεις αγάπη και κουράγιο, όπως πάντα έκανες.

Μην ανησυχείς για μένα, είμαι καλά. Το μόνο που θέλω είναι να τελειώσουν όλα αυτά και να είμαστε ξανά μαζί, σαν οικογένεια.

Αν και με έχουν βασανίσει εδώ στα κρατητήρια, προσπαθώ να είμαι δυνατός για εσένα και για τα παιδιά. Κουράγιο, γυναίκα μου· οι Άγγλοι θα με αφήσουν ελεύθερο.

Με αγάπη,

Αντώνης

ΓΕΩΡΓΙΑ ΑΧΙΛΛΕΩΣ, Γ01

Ἀγαπημένη μου Τασούλλα,

Ἐὰν σὲ βρίσκει τοῦτον τὸ γράμμα, σημαίνει ὅτι ὁ Γιωργαλλᾶς ἀποφυλακίσθη καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν πόστα σώος. Διὰ ταύτης τῆς χάριτος ποὺ μᾶς ἔκαμεν, νὰ τοῦ πάρεις ἕνα καλὸν τραττάρισμα καὶ τοὺς χαιρετισμούς μου.

Ἔμαθα διὰ τῆς Σταυρούλλας, ποὺ τῆς ἐπέτρεψαν νὰ φέρει τὰ φάρμακα τοῦ ἀνδρός της, ὅτι εἶσαι καλὰ καὶ ἐσύ καὶ τὰ παιδιά μας. Δόξα τῷ Θεῷ ποὺ μᾶς εὐλόγησεν μὲ καλούς γείτονες, ποὺ σᾶς προσέχουν ὡσὰν νὰ εἶστε αἷμά τους.

Ξέρω ὅτι μερονυχτίς σκέφτεσαι γιὰ τὸ τί κάμνω. Ἀχ, Τασούλλα μου, καὶ ἂν ἤξερες, δὲν θὰ ἤθελες νὰ ξέρεις. Ξυπνοῦν μᾶς ἐκ τοῦ χαράματος, πρὶν νὰ φέξει, δέρνοντάς μας μὲ ξύλα. Ἵνα καταλάβεις, ἐπέρασαν τοῦτον τὸν νόμον τὸν Νοέμβριον, ὀνομάζοντάς τον «ποινὴ τοῦ ραβδισμοῦ». Ὕστερα, παρατασσόμεθα γιὰ τὴν «ἀναφοράν», ὅσον καὶ ἂν μᾶς κρατοῦν τὰ πόδια μας. Ἂν κοιμηθοῦμε μιὰν ὥραν, εἴμεθα τυχεροί. Μέραν καὶ νύκτα φέγγουν μὲ τεράστιους προβολεῖς, μέτρον, λέγουν, διὰ νὰ μὴν ἀποδράσουμε.

Ἐμᾶς, ποὺ νομίζουν ὅτι ἔχομεν στοιχεία διὰ τὴν ὀργάνωσιν, μᾶς κλείνουν εἰς τὴν ἀπομόνωσιν. Μᾶς ἔχουν γυμνούς, μὲ μισὸν βρόχον νερό καὶ λίγο παξιμάδι. Νομίζουν ὅτι ἡ πείνα καὶ ἡ ντροπὴ θὰ μᾶς λυγίσουν. Λόγον, ὅμως, δὲν ἔβγαλαν ἀκόμη ἀπὸ κανέναν μας. Τοῦτο τοὺς ὄργισε περισσότερο καὶ ἐσκέφθησαν ἄλλον τρόπον. Μᾶς φοροῦν ἕνα στεφάνι εἰς τὴν κεφαλήν καὶ τὸ σφίγγουν. Οὔτε τοῦτο λειτουργεῖ, διότι λιποθυμοῦμε ἀπὸ τὸν πόνον. Ἔπειτα φέγγουν μὲ δυνατὰ φανάρια εἰς τὰ μάτια μας. Τρεῖς ἐτυφλώθησαν ἤδη.

Ἐμεῖς, ὅμως, ἔχομεν τὴν πίστην μας. Ἀντέχομεν. Θὰ γιάνουμεν. Ἀλλὰ ἐκεῖνα τὰ παλληκάρια δὲν τὰ λυπᾶται ὁ Πλάστης μου; Δεκαοκτὼ χρονῶν, Τασούλλα μου, καὶ τὰ ἐπήραν εἰς τὴν ἀγχόνην. Ἔλεγαν καὶ ἐτραγουδοῦσαν τὸν ὕμνον μας. Δὲν ἔτρεξε δάκρυ ἀπὸ τὰ μάτια τους, ἀλλὰ ἐμεῖς ἐκλαίγαμεν καὶ ἐκρυβόμασταν, μὴν τύχει καὶ μᾶς δοῦν καὶ μᾶς λυγίσουν. Τοὺς γονεῖς τους νὰ τοὺς δίδει δύναμιν ὁ Πλάστης μου.

Ἐγώ, Τασούλλα μου, τὸν πόνον τὸν ἀντέχω. Ἄλλο λίγο καιρὸν καὶ θὰ μὲ ἀφήσουν. Ξέρουν ὅτι κουβέντα δὲν θὰ πάρουν. Ἐκρυφάκουσα καὶ τὸν Λόιντ, τὸν ὑπεύθυνον τῆς πτέρυγάς μου, νὰ λέγει ὅτι σκοπεύουν ἐμὲ καὶ τὸν Ἀντρέα τοῦ Γιαλλούρου νὰ μᾶς ἀπολύσουν συντόμως, ἀφοῦ πιστεύουν ὅτι δὲν γνωρίζομεν τίποτε. Δύναμιν νὰ μᾶς δίδει ὁ Πλάστης μου.

Ὁ ἄντρας σου,
Α.Ω.

ΜΥΡΤΩ ΧΑΪΔΟΥ, Γ01

Αγαπημένη μου,

Έχεις να ακούσεις νέα από εμένα μέρες τώρα. Η ζωή στις φυλακές είναι δύσκολη· τραβάμε πολλά βάσανα. Ο χρόνος δεν κυλά με τίποτα· ένα λεπτό εδώ μέσα μοιάζει με μια ώρα.

Οι συνθήκες είναι πολύ δύσκολες. Στεκόμαστε ο ένας δίπλα στον άλλον, κουρασμένοι και εξαντλημένοι. Μας συμπεριφέρονται σαν να είμαστε ζώα, σαν να μην έχουμε αίσθηση του πόνου και της πείνας, σαν να είμαστε μηχανές που δεν κουράζονται και δεν πεινούν ποτέ. Όλη μέρα βασανιστήρια, και την επόμενη πάλι από την αρχή. Αυτοί δεν είναι άνθρωποι, γυναίκα μου· είναι τέρατα. Δεν δείχνουν έλεος, δεν ενδιαφέρονται για τους ανθρώπους.

Όλη μέρα σε σκέφτομαι· γι' αυτό κρατώ ακόμα. Άλλωστε, σου το ορκίζομαι, θα επιστρέψω. Όμως τα βάσανα είναι πολλά και δεν ξέρω αν θα αντέξω. Μας δέρνουν περισσότερες ώρες απ' όσες μας αφήνουν να κοιμηθούμε· κι ακόμη κι αν μας άφηναν, θα μέναμε άγρυπνοι από τον πόνο.

Το μόνο που με τρομάζει περισσότερο είναι οι σκέψεις σου. Δεν θέλω να λυπάσαι για μένα. Θα γυρίσω κοντά σου.

Ο καλός σου

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΧΑΤΖΗΠΑΝΑΓΗ, Γ01

Σου γράφω αυτό το γράμμα κρυφά, με την ελπίδα να φτάσει σύντομα στα χέρια σου. Θέλω να ξέρεις πως είμαι ζωντανός, αν και οι μέρες εδώ στην Κοκκινοτριμιθιά είναι πολύ βαριές και δύσκολες.

Τα βάσανα είναι πολλά κάθε μέρα. Μας ξυπνούν από τα χαράματα και οι συνθήκες στο κελί είναι ανυπόφορες. Το κρύο διαπερνά τους τοίχους και τα σεντόνια μας είναι πάντα υγρά. Το φαγητό είναι ελάχιστο, ίσα-ίσα για να κρατιόμαστε όρθιοι, αλλά το χειρότερο απ' όλα είναι η κλεισούρα. Μου λείπει ο καθαρός αέρας και η ελευθερία να περπατήσω στους δρόμους μας.

Κάθε βράδυ, όταν σβήνουν τα φώτα, φέρνω τη μορφή σου στο μυαλό μου. Θυμάμαι τη φωνή σου και το σπίτι μας και έτσι καταφέρνω να ξεχνώ για λίγο τα κάγκελα και τους φρουρούς. Αυτή η σκέψη είναι το μόνο μου στήριγμα, για να μην λυγίσω από τις κακουχίες.

Σε παρακαλώ, μην ανησυχείς υπερβολικά για μένα. Να προσέχεις την υγεία σου και να έχεις κουράγιο. Η αδικία δεν θα κρατήσει για πάντα και πιστεύω πως σύντομα θα είμαστε πάλι μαζί, μακριά από αυτόν τον εφιάλτη.

Με όλη μου την αγάπη,

Αντώνης

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ, Γ03

Αγαπημένη μου,

Σου γράφω αυτό το γράμμα μέσα από αυτούς τους τέσσερις τοίχους που μοιάζουν να στενεύουν κάθε μέρα και πιο πολύ. Ο χρόνος εδώ κυλά αργά, βασανιστικά, σαν να μην θέλει να περάσει. Οι μέρες μοιάζουν όλες ίδιες και οι νύχτες ακόμη πιο δύσκολες, γεμάτες σκέψεις και αναμνήσεις από εσένα και το σπίτι μας.

Δεν είναι μόνο οι συνθήκες που με κουράζουν, αλλά περισσότερο η σιωπή και η μοναξιά. Υπάρχουν στιγμές που νιώθω πως χάνομαι μέσα τους. Οι πόρτες εδώ δεν είναι μόνο κλειστές από σίδερο, είναι και εκείνες που κλείνω μέσα μου, όταν προσπαθώ να κρατηθώ δυνατός και δεν τα καταφέρνω.

Σκέφτομαι συχνά τις στιγμές που περάσαμε μαζί, τις μικρές χαρές της καθημερινότητας που τότε μου φαίνονταν ασήμαντες. Τώρα καταλαβαίνω πόσο πολύτιμες ήταν. Αυτές οι σκέψεις είναι που με κρατούν όρθιο, που μου δίνουν δύναμη να αντέξω.

Δεν θέλω να ανησυχείς για μένα και ξέρω πως είναι δύσκολο. Προσπαθώ να κρατώ την ελπίδα ζωντανή, να πιστεύω πως κάποια μέρα αυτές οι πόρτες θα ανοίξουν και θα μπορέσω να γυρίσω κοντά σου.

Μου λείπεις περισσότερο απ’ όσο μπορώ να περιγράψω με λόγια. Να προσέχεις τον εαυτό σου και τα παιδιά μας. Να θυμάσαι πως, ακόμη κι αν δεν είμαι εκεί, η σκέψη μου είναι πάντα μαζί σου.

Με όλη μου την αγάπη,
Αντώνης

ΠΑΒΛΟ ΛΕΜΟΥΣ ΓΕΝΟΒΚΙΑΝ, Γ01

Σου γράφω μέσα από τα κρύα κάγκελα, για να σου πω ότι είμαι καλά. Οι μέρες εδώ είναι πολύ δύσκολες και κουραστικές, αλλά προσπαθώ να κρατιέμαι δυνατός.

Μας βασανίζουν και προσπαθούν να μας λυγίσουν, όμως εγώ αντέχω. Παρ’ όλα όσα συμβαίνουν, δεν υπάρχει στιγμή που να μη σας σκέφτομαι.

Ξέρω πως κι εσείς περνάτε δύσκολα, αλλά πρέπει να μείνουμε όλοι δυνατοί. Πιστεύω πως όλα θα τελειώσουν σύντομα και θα επιστρέψουμε στην κανονική μας ζωή.

Να δώσεις πολλά φιλιά σε όλους και την αγάπη μου.

Με αγάπη,
Αντώνης

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΗ ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΙΩΠΗ. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΓΡΑΦΤΗΚΕ ΠΟΤΕ...

Ο αφηγητής στο απόσπασμα του Κ. Μόντη σκέφτεται ότι ίσως κάποιος πρέπει να γράψει την ιστορία του Αντώνη του γαλατά, να παρεμβάλει όσα παραλείπει ο ίδιος...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΥΦΤΕΡΟΣ, Γ03

Θυμάμαι την ημέρα που άνοιξε η πόρτα. Όχι η πόρτα του κρατητηρίου - αυτή είχα ξεχάσει πώς ανοίγει, είχα ξεχάσει και τον ήχο της, το τρίξιμο του σιδήρου που κάποτε με ξυπνούσε στον ύπνο μου. Η πόρτα του σπιτιού μου. Η δική μου πόρτα.

Στεκόταν εκεί η γυναίκα μου με τα παιδιά γύρω της, ντυμένα με τα κυριακάτικά τους, σαν να επρόκειτο να πάνε σε λειτουργία ή σε γιορτή - και ήταν γιορτή, τελικά, η πιο απλή και η πιο μεγάλη. Έκλαιγε, αλλά δεν το ήξερε. Κι εγώ έκλαιγα, αλλά δεν το έδειχνα. Παλιά συνήθεια, από τότε που έμαθα πως τα δάκρυα κοστίζουν ακριβά, όταν τα βλέπουν οι λάθος άνθρωποι.

Ο Αντώνης ο γαλατάς γύρισε αδύνατος, με τα μαλλιά του ανάκατα, με τα χέρια του που δεν ήξεραν πια πού να σταθούν. Έψαχναν το άλογο, έψαχναν τα κανάτια, έψαχναν κάτι οικείο να πιαστούν. Μέσα μου υπήρχε ακόμη εκείνος ο άντρας που σηκωνόταν πριν τα χαράματα, που ήξερε κάθε δρόμο της γειτονιάς απ' έξω, που χαιρετούσε τον κόσμο με τη φωνή του, σαν να ήταν δώρο που μοίραζε δωρεάν. Αναρωτιόμουν αν τον θυμόταν ακόμα κάποιος. Αναρωτιόμουν αν τον θυμόμουν κι εγώ.

Τα παιδιά όμως δεν αναρωτήθηκαν για τίποτε. Όρμησαν. Βρήκαν τα χέρια μου πριν τα χέρια μου τα βρουν. Και σ' εκείνη την αγκαλιά, σ' εκείνο το μπέρδεμα από μικρά κορμιά και φωνές και ζεστή ανάσα, κάτι μέσα μου που είχε σφιχτεί σαν κόμπος για μήνες άρχισε αργά, πολύ αργά, να λύνεται.

- Πάμε, τους είπε ο Αντώνης.

Μια λέξη μόνο, όπως πάντα. Αλλά αυτή τη φορά μέσα της δεν υπήρχε βάρος, δεν υπήρχε φόβος, δεν υπήρχε το σκοτάδι εκείνο που κουβαλούσε τόσο καιρό. Υπήρχε μόνο αύριο. Ένα αύριο που άνηκε πάλι σ' αυτόν. Η γυναίκα του τον κοίταξε -εκείνο το βλέμμα που μόνο αυτή ήξερε να του ρίχνει, το βλέμμα που έλεγε τα πάντα χωρίς να λέει τίποτε- και του έδωσε το χέρι της. Τα δάχτυλά της ήταν κρύα, όπως πάντα. Κι αυτό το κρύο ήταν το πιο οικείο πράγμα που είχε νιώσει εδώ και πολύ καιρό.

Η γειτονιά τον είδε να περνά και για μια φορά δεν φώναξε χαιρετίσματα, δεν τραγούδησε, δεν έδωσε συμβουλές. Σώπασε. Στεκόταν στις πόρτες και στα παράθυρα και τον κοιτούσε με εκείνη τη σιωπηλή στοργή που μόνο η γειτονιά ξέρει να δείχνει, όταν καταλαβαίνει πως μερικές στιγμές δεν χωράνε λόγια. Κι αυτή η σιωπή ήταν το καλύτερο τραγούδι που του είχε ποτέ χαρίσει.

Τα παιδιά έτρεχαν μπροστά του στον δρόμο, φωνάζοντας και γελώντας για πράγματα που δεν καταλάβαινε, για αστεία που είχαν γεννηθεί εκείνους τους μήνες που έλειπε. Κι αυτός περπατούσε αργά, σκόπιμα αργά, γιατί ήθελε να γεμίσει τα μάτια του με κάθε λεπτομέρεια - τη σκόνη του δρόμου, τον ήχο των παπουτσιών τους, τον τρόπο που έπεφτε το απογευματινό φως στις στέγες. Πράγματα που κάποτε δεν τα πρόσεχε. Πράγματα που τώρα ήταν τα πιο πολύτιμα που είχε.

Γιατί ήξερε -όπως ξέρει κανείς, μόνο όταν έχει χάσει τα πάντα και τα ξαναβρεί- πως το γάλα θα κυλούσε πάλι στα κανάτια, το άλογο θα περπατούσε πάλι στα χαράματα στους ίδιους δρόμους, και η ζωή, η απλή, η καθημερινή, η ανυπόφορα όμορφη ζωή, θα ξεκινούσε από την αρχή. Και αυτό, μόνο αυτό, ήταν αρκετό.

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΚΛΕΙΣΤΕΣ ΠΟΡΤΕΣ.
ΔΙΝΟΝΤΑΣ «ΦΩΝΗ» ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΓΑΛΑΤΑ...

| 4 ΠΑΙΔΙΑ |

ΑΡΙΑΔΝΗ ΦΙΛΟΘΕΟΥ, Γ01

Τη θυμάμαι εκείνη τη μέρα που βρήκα την κάρτα μέσα σε έναν περίτεχνο φάκελο έξω από την πόρτα του σπιτιού. Αρκετά προσεγμένη για ένα μέρος με τόση φρίκη. Ήταν η μοναδική μας ευκαιρία να δούμε τον πατέρα μετά από τη σύλληψη. Ποτέ δεν συζητούσαμε για αυτό το θέμα, ήταν ένας αμίλητος όρκος.

Έτσι, όταν μας βρήκε εκείνη η κάρτα στην είσοδο του σπιτιού, η μητέρα δεν έχασε λεπτό. Είδα τη χαρά να καθρεφτίζεται στο πρόσωπό της, με τους μαύρους κύκλους κάτω από τα μάτια από τις άγρυπνες νύχτες. Τις νύχτες που γύριζε περιμένοντας να βρει τον πατέρα να διαβάζει την κυριακάτικη εφημερίδα στο αχνό φως του κεριού.

Μόνο που δεν υπήρχε τίποτα πέρα από το κερί που περίμενε πώς και πώς να ανάψει, την εφημερίδα που περίμενε να διαβαστεί. Όλα του τα υπάρχοντα ακουμπισμένα εκεί όπου τα είχε αφήσει, παγωμένα, λες και ο χρόνος δεν κυλούσε πια.

Η μέρα για τα κρατητήρια θα μείνει πάντα χαραγμένη στο μυαλό μου. Ο ήχος του ρολογιού που χτυπούσε λες και κάθε λεπτό είχε αξία. Μα τίποτα πλέον δεν έχει αξία, γιατί ο άντρας που αντίκρισα δεν ήταν ο πατέρας μου. Δεν είχε ζωή. Αποστραγγισμένος και εξουθενωμένος, να κάθεται σε μια καρέκλα και να με κοιτάει.

Μα στα αλήθεια με κοιτούσε; Γιατί στα μάτια του το μόνο που υπήρχε ήταν ο πόνος και τα βάσανα. Τον πήραν και τον έδωσαν πίσω άψυχο, με ένα μυαλό σταματημένο στο παρελθόν. Στα φρικτά βασανιστήρια και τις νύχτες χωρίς ύπνο. Εκεί έχει μείνει και το βλέπω στο πρόσωπό του. Στο κουρασμένο του πρόσωπο, γιατί μόνο αυτό έχει απομείνει.

ΠΑΪΣΙΟΣ ΠΑΠΑΣΑΒΒΑΣ, Γ03

Και γιατί; Και γιατί ήταν ανάγκη να πάει σε εκείνη τη διαδήλωση; Γιατί, όταν ήρθαν οι Άγγλοι, αυτός έμεινε εκεί να αντιστέκεται; Και γιατί να μην τρέξει να γλιτώσει, όπως όλοι οι άλλοι;

Ήταν η τελευταία φορά που τον είδαμε, που ήταν ελεύθερος. Οι Άγγλοι, χωρίς δεύτερη σκέψη, χωρίς κανένα έλεος, τον έστειλαν κατευθείαν στα κρατητήρια της Κοκκινοτριμιθιάς.

Τώρα όμως πρέπει να βασανιστεί. Να τον χτυπούν με αλυσίδες μέχρι να χυθεί αίμα, να τον κρατούν κάτω από το νερό χωρίς την παραμικρή ενοχή για το τι θα πάθει, να μην τον αφήνουν να κοιμηθεί πάνω από μία ώρα, να χαράζονται σημάδια από τα μαστίγια στην πλάτη του.

Κατά βάθος, το ήξερε όμως. Ήξερε πως αν έμενε εκεί να αντιστέκεται στη διαδήλωση, θα τον έπαιρναν και θα τον βασάνιζαν, ώσπου να μην πάει άλλο. Αλλά το έκανε για την πατρίδα.

Γενναίο παλικάρι. Δούλευε μια ζωή σαν γαλατάς, αλλά μέσα του έκρυβε μια δύναμη, μια γενναιότητα που οι Άγγλοι δεν μπόρεσαν και δεν θα μπορέσουν ποτέ να καταλάβουν.

Αυτός όμως δεν είναι ο μόνος που βασανίζεται τώρα. Πόσο κλάμα, προσευχές, απέραντη αγωνία και θρήνο περνά όλη του η οικογένεια μέρα-νύχτα.

«Πού είναι ο μπαμπάς;» ρωτούν τα παιδιά του, ενώ η μαμά προσπαθεί να συγκρατήσει το κλάμα, τις φωνές και τα ουρλιαχτά που κρατά μέσα της. Δεν γίνεται. Τώρα πρέπει να μείνει δυνατή. Για τα παιδιά της, για τον άντρα της…

Και γιατί τώρα να πρέπει να περιμένουν μήνες μέχρι να λάβουν εκείνο το μισημένο χαρτί που θα τους αφήσει να δουν επιτέλους τον κ. Αντώνη;

Και γιατί…

ΔΑΦΝΗ ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ, Γ01

Ήταν ένα όμορφο πρωινό, όταν σηκώθηκα απ' το κρεβάτι. Έβαλα το άσπρο φόρεμά μου και κατέβηκα κάτω. Εκεί είδα τη μαμά θλιμμένη να καθαρίζει το τραπέζι. Είπα «καλημέρα» και μου χαμογέλασε, λέγοντάς μου να καθίσω, για να μου φτιάξει τα μαλλιά για την εκκλησία. Καθώς μου έκανε μπλεξούδες, τη ρώτησα: «Μαμά, πότε θα ξαναδούμε τον μπαμπά;» Υπήρξε μια στιγμή σιωπής και μετά απάντησε: «Δεν ξέρω, Νεφέλη μου, μα σου το υπόσχομαι πως θα βρούμε τρόπο να τον δούμε». Όμως, για κάποιο λόγο, εντόπισα έναν μικρό δισταγμό στη φωνή της που δεν είχα ξαναπροσέξει.

Ετοιμαστήκαμε και φύγαμε για την εκκλησία με τη μαμά και τους δύο μεγαλύτερους αδελφούς μου. Στην εκκλησία ήταν πολλοί γνωστοί μας, που μετά συζητούσαν και ρωτούσαν τη μαμά για τον μπαμπά. Εγώ καθόμουν πάνω σε ένα σκαλάκι, τρώγοντας το ψωμί μου και παρατηρώντας γύρω μου τι συνέβαινε. Μέσα στα πολλά που άκουγα, άκουσα κάποιον να ρωτά τη μαμά: «Πώς είναι η κόρη σου, γλυκιά μου; Το καημένο το παιδί, μόνο δέκα χρονών είναι και πρέπει να ζει αυτά τα άσχημα… Έχετε κανένα νέο από τον Αντώνη;» Αμέσως ένιωσα την καρδιά μου να σπαράζει. Άρχισε να χτυπά πιο γρήγορα και να ανασαίνω πιο βαριά. Με πρόσεξε ο αδελφός μου, που ήξερε πως το πάθαινα συχνά από τότε που πήραν τον μπαμπά, και με αγκάλιασε σφιχτά, λέγοντάς μου πως όλα θα πάνε καλά.

Καθώς επιστρέφαμε σπίτι, πρόσεξα πως υπήρχε ένα άσπρο γράμμα ακριβώς έξω από την πόρτα. Η μαμά αμέσως άρχισε να τρέχει προς το μέρος του. Μας είπε να μπούμε μέσα στο σπίτι και εμείς τρέξαμε γρήγορα, γιατί δεν ξέραμε τι συνέβαινε.

Μετά από περίπου δέκα λεπτά, καθισμένοι και οι τρεις πάνω στον καναπέ, μπήκε η μαμά με ένα χαρούμενο ύφος και το πιο πλατύ και λαμπερό χαμόγελο που είχα να δω από τότε που ήταν μαζί με τον μπαμπά. Ο Δημήτρης, ο αδελφός μου, σηκώθηκε από τον καναπέ και στάθηκε δίπλα στη μαμά, για να δει τι έγραφε το γράμμα. Ξαφνικά είδα στο πρόσωπό του να χαράζεται ένα μεγάλο χαμόγελο και άρχισε να γελά από χαρά. Τότε φώναξα: «Τι συμβαίνει; Θέλω να δω κι εγώ!», γιατί δεν μπορούσα να μη γνωρίζω. Τότε η μαμά είπε: «Μας κάλεσαν να πάμε να δούμε τον μπαμπά σας!» Εγώ άρχισα να χοροπηδώ και να φωνάζω, και το ίδιο έκανε και ο άλλος αδελφός μου, ο Μανώλης (που ήταν δύο χρόνια μεγαλύτερός μου). Η μαμά μάς είπε: «Την επόμενη Κυριακή!»

Όλη την υπόλοιπη εβδομάδα η μαμά δεν σταμάτησε να κάνει δουλειές και να καθαρίζει. Το βράδυ του Σαββάτου, όταν ήρθε η ώρα για ύπνο, της είπα καληνύχτα και πήγα για ύπνο. Όταν ξύπνησα το πρωί, ήμουν πάρα πολύ ενθουσιασμένη. Έβαλα το καλό μου φόρεμα, άσπρο με μικρά ροζ λουλουδάκια, που μου είχε ράψει η μαμά για εξαιρετικές περιπτώσεις. Έτρεξα κάτω και είδα τη μαμά να βγάζει ζεστά κουλούρια και παξιμάδια. Είχε ετοιμάσει και χαλούμι και μερικές ελιές από το δέντρο της αυλής. Φαινόταν πως δεν είχε κοιμηθεί όλη νύχτα από την αγωνία της. Όταν με είδε, μου χαμογέλασε και μου είπε: «Έλα να με βοηθήσεις. Είσαι κούκλα, θα σε λατρέψει ο μπαμπάς, όταν σε δει!» Την κοίταξα και χοροπήδησα πάνω στο ξύλινο σκαμνάκι δίπλα στο τραπέζι και άρχισα να τυλίγω κουλούρια.

Μετά από λίγο, κατέβηκε και ο Μανώλης. Φαινόταν κι αυτός αγουροξυπνημένος. Περιμέναμε και τον Δημήτρη, αλλά δεν κατέβαινε, κι έτσι η μαμά μού είπε να πάω να τον ξυπνήσω. Ανέβηκα τις σκάλες και πήγα στο δωμάτιό του. Τότε άκουσα μικρές ανάσες από το κρεβάτι του. Πλησίασα και είδα ένα δάκρυ στο μάγουλό του. Τον ρώτησα: «Τι έχεις, Δημήτρη; Δεν είσαι χαρούμενος που θα δούμε τον μπαμπά;» Εκείνος απάντησε: «Είμαι, Νεφέλη μου… απλώς δεν είμαι σίγουρος αν θέλω να τον δω». Παραξενεύτηκα και τον ρώτησα γιατί. Μετά από λίγο είπε: «Δεν ξέρω σε τι κατάσταση είναι. Έχω ακούσει πολλά για τα κρατητήρια Κοκκινοτριμιθιάς. Μπορεί να μην είναι ο ίδιος…»

Τα λόγια του με φόβισαν. Τι σημαίνει να μην είναι ο ίδιος; Ήθελα να κλάψω, αλλά κρατήθηκα. Τον πήρα από το χέρι και του είπα: «Μην ανησυχείς, θα είναι καλά». Κατεβήκαμε και ετοιμαστήκαμε.

Φτάσαμε στα κρατητήρια. Ένιωσα ένα ρίγος. Μπήκαμε και περιμέναμε. Ξαφνικά, άνοιξαν οι πόρτες και μπήκαν οι κρατούμενοι. Δεν μπορούσα να τον βρω… μέχρι που φώναξα: «Τον βρήκα!» Τρέξαμε και τον αγκαλιάσαμε. Ήταν κουρασμένος, ταλαιπωρημένος… αλλά χαμογελούσε.

Η μαμά τού έδωσε φαγητό και του είπε να κάνει υπομονή. Έτρεξα κι εγώ και του είπα: «Σ’ αγαπώ!» Μου απάντησε: «Μου έλειψες». Τον ρώτησα πότε θα γυρίσει… αλλά δεν απάντησε.

Όταν φύγαμε, κανείς δεν μιλούσε. Όλοι κοιτούσαν στο κενό. Έκλαψα σιωπηλά μέχρι το σπίτι.

Αργότερα μάθαμε την αλήθεια. Τον είχαν βασανίσει. Τον είχαν αλλάξει.

Και όταν γύρισε… τίποτα δεν ήταν πια το ίδιο.

Ο μπαμπάς δεν ήταν πια ο ίδιος άνθρωπος. Δούλευε ξανά, αλλά σαν από συνήθεια. Ήταν σιωπηλός, χαμένος. Κάποιες φορές τον εκμεταλλεύονταν κι εκείνος δεν το καταλάβαινε.

Η μαμά άλλαξε. Τα αδέλφια μου άλλαξαν. Κι εγώ…

Και μερικές φορές σκέφτομαι πως είμαστε και τυχεροί και άτυχοι που ζήσαμε κάτι τέτοιο. Γιατί μας άλλαξε για πάντα.

Γύρισαν αργά από τα κρατητήρια. Η μητέρα προχωρούσε μπροστά τους αμίλητη, με το κεφάλι κάτω, ως το χώμα. Τα παιδιά την ακολουθούσαν ήσυχα.

-Γιατί κλαίει; ρώτησε σιγανά ο μικρός.

Η Μαρία δίστασε.

-Δεν ξέρω… είπε τελικά. Αλλά θυμόταν τα μάτια της μητέρας της που δεν σταματούσαν να δακρύζουν.

-Και ο πατέρας; ξαναρώτησε ο μικρός Νικόλας, που δεν καταλάβαινε τι γινόταν. -Γιατί δεν μας μίλησε;

Η Μαρία κοίταξε κάτω.

Ίσως δεν μπορούσε… είπε διστακτικά.

Σταμάτησαν για λίγο στον δρόμο. Κανείς δεν υπήρχε· ήταν μόνο αυτά και η μητέρα. Σαν να σταμάτησε ο χρόνος για εκείνους.

-Εγώ του φώναζα, αλλά δεν απάντησε, είπε θυμωμένα ο Νικόλας.

Η Μαρία δεν απάντησε. Έσφιξε τα χείλη της και κοίταξε τη μητέρα της με δακρυσμένα μάτια.

Όταν έφτασαν σπίτι, η μητέρα πήγε αργά στην κουζίνα, χωρίς να κοιτάξει τα παιδιά, έκατσε σε μια καρέκλα και άρχισε να κλαίει σιωπηλά.

-Θα ξανάρθει, μαμά; τόλμησε να ρωτήσει ο μικρός.

Κανείς δεν απάντησε.

ΤΡΑΓΟΥΔΗΣΤΕ ΑΥΤΗ ΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ...

Στίχοι που υμνούν τη γειτονιά (την κάθε γειτονιά)
που συμπαραστέκεται στον ανθρώπινο πόνο (του κάθε γείτονα)

ΤΣΙΕΛΣΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, Γ03

Στη γειτονιά όλοι μαζί,
μοιραζόμαστε χαρά και πληγή.
Όταν κάποιος πονάει πολύ,
είμαστε δίπλα του από την αρχή.
Ένα χαμόγελο, μια αγκαλιά,
ζεσταίνουν κάθε καρδιά.
Η γειτονιά μας δυνατή,
σαν μια μεγάλη οικογένεια μαζί.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΛΟΪΖΟΥ, Γ03

Μες στη γειτονία μας ζει η αλληλεγγύη,
όταν έρχεται η λύπη, κανείς δεν μένει μόνος,
κι ανάβει η ανθρωπιά μέσα στη δυστυχία

Στον φόβο και στον πόλεμο, στη νύχτα τη βαριά
ο ένας δίνει χέρι στον άλλο με καρδία
και γίνεται παρηγοριά σε κάθε συμφορά

Δεν θέλει αντάλλαγμα, δεν ζητάει τιμή,
μονάχα να προσφέρει με πίστη και ψυχή,
σαν φως που δεν σβήνει μες στο σκοτάδι

Κι έτσι η γειτονιά μας στέκεται δυνατή,
κρατάει τον άνθρωπο όρθιο σε δύσκολη στιγμή
με αγάπη ανιδιοτελή, γεμάτη στοργή.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΙΧΑΗΛ, Γ03

Όταν γύρισε εκείνη
απ' τα κρατητήρια της Κοκκινοτριμιθιάς,
με μάτια βαριά και βήματα σπασμένα,
κανείς δεν ρώτησε πολλά
όλοι ήξεραν.

Μια πόρτα άνοιξε σιγά,
κι άλλη μία,
κι άλλη…

Ένα πιάτο ζεστό στο τραπέζι,
ένα χέρι στον ώμο,
μια σιωπή που έλεγε περισσότερα
απ' όσα αντέχουν οι λέξεις.

Στη γειτονιά αυτή
ο πόνος δεν ήταν ξένος
μοιραζόταν.

Κι αν ο κόσμος έξω
κρατούσε τις πόρτες του κλειστές,
εκεί, στα ταπεινά στενά,
άνθιζε η ανθρωπιά.

Γιατί κάποιοι αγώνες
δεν γράφονται μόνο με φωνές και όπλα,
μα με μικρές πράξεις στήριξης,
πίσω από ανοιχτές πόρτες.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ...

Στις 22 Φεβρουαρίου 1959 καταργούνται τα Κρατητήρια Κοκκινοτριμιθιάς και απελευθερώνονται όλοι οι κρατούμενοι. Ακολουθούν τα «πρωτοσέλιδα» με τα χαρούμενα νέα στην εφημερίδα της εποχής «Κυπριακός Φύλακας».

ΚΡΙΣΤΙΑΝ ΓΙΑΓΚΟΥ, Γ01

Σημαντική και ιστορική είναι η σημερινή ημέρα για τον κυπριακό λαό, καθώς σήμερα, 22 Φεβρουαρίου 1959, τα κρατητήρια της Κοκκινοτριμιθιάς ανοίγουν τις πύλες τους και οι κρατούμενοι αγωνιστές της ελευθερίας απελευθερώνονται, σηματοδοτώντας το τέλος μιας ιδιαίτερα δύσκολης περιόδου.

Από τις πρώτες πρωινές ώρες, πλήθος κόσμου έχει συγκεντρωθεί έξω από τον χώρο των κρατητηρίων. Συγγενείς και φίλοι των κρατουμένων αναμένουν με συγκρατημένη συγκίνηση την έξοδό τους. Η ατμόσφαιρα είναι έντονα φορτισμένη, αλλά ταυτόχρονα διακρίνεται μια αίσθηση ανακούφισης και δικαίωσης.

Με το άνοιγμα των πυλών, οι αγωνιστές εξέρχονται ένας προς έναν. Παρά τις κακουχίες που υπέστησαν κατά τη διάρκεια της κράτησής τους, διατηρούν ακέραιο το ηθικό τους και επιδεικνύουν αξιοπρέπεια και ψυχική δύναμη. Η στάση τους αποτελεί ζωντανό παράδειγμα πίστης στα ιδανικά της ελευθερίας και της πατρίδας.

Οι συνθήκες κράτησης στα κρατητήρια της Κοκκινοτριμιθιάς υπήρξαν ιδιαίτερα σκληρές. Οι κρατούμενοι αντιμετώπισαν περιορισμούς, στερήσεις και απομόνωση. Ωστόσο, η μεταξύ τους αλληλεγγύη και η προσήλωσή τους στον αγώνα συνέβαλαν στη διατήρηση του αγωνιστικού τους φρονήματος.

Η στιγμή της επανένωσης με τις οικογένειές τους είναι βαθιά συγκινητική. Οι παρευρισκόμενοι υποδέχονται τους απελευθερωθέντες με σεβασμό και συγκίνηση, αναγνωρίζοντας τις θυσίες και την προσφορά τους. Πρόκειται για μια στιγμή που αναμένεται να καταγραφεί ανεξίτηλα στη συλλογική μνήμη του λαού.

Η κατάργηση των κρατητηρίων δεν αφορά μόνο τους ίδιους τους κρατουμένους, αλλά αποκτά ευρύτερη σημασία για ολόκληρη την κοινωνία. Συνιστά ένδειξη μιας νέας πορείας, κατά την οποία οι αξίες της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας τίθενται στο επίκεντρο.

Τα κρατητήρια της Κοκκινοτριμιθιάς, τα οποία μέχρι σήμερα αποτελούσαν χώρο εγκλεισμού, μετατρέπονται πλέον σε σύμβολο αγώνα και αντοχής. Υπενθυμίζουν τις δυσκολίες που αντιμετώπισε ο κυπριακός λαός, αλλά και τη δύναμη που επέδειξε για την υπέρβασή τους.

Η σημερινή ημέρα σηματοδοτεί την έναρξη μιας νέας εποχής για την Κύπρο. Μιας εποχής που απαιτεί ενότητα, υπευθυνότητα και προσήλωση στις αρχές της δημοκρατίας και της ελευθερίας.

Ο «Κυπριακός Φύλακας» αποδίδει τον οφειλόμενο σεβασμό σε όλους όσοι αγωνίστηκαν και υπέστησαν θυσίες. Παράλληλα, καλεί τους πολίτες να διατηρήσουν ζωντανή τη μνήμη των γεγονότων και να συμβάλουν ενεργά στη διαμόρφωση ενός καλύτερου μέλλοντος για την πατρίδα.

Η κατάργηση των κρατητηρίων της Κοκκινοτριμιθιάς αποτελεί, αναμφίβολα, έναν σταθμό στην ιστορία της Κύπρου και ένα διαχρονικό μήνυμα για τη σημασία της ελευθερίας.

Αιώνια η μνήμη στους ήρωες της Κύπρου.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ, Γ01

Όλοι οι κρατούμενοι απελευθερώθηκαν - χαρά σε όλο το χωριό και σε ολόκληρη την Κύπρο.

Σήμερα, 22 Φεβρουαρίου 1959, οι κλειστές πόρτες των κρατητηρίων της Κοκκινοτριμιθιάς άνοιξαν και οι κρατούμενοι βγήκαν ελεύθεροι, σκορπίζοντας συγκίνηση σε όλο τον λαό.

Οι δρόμοι πλημμύρισαν από κόσμο που πανηγύριζε με τραγούδια, δάκρυα και ζητωκραυγές. Η χαρά μεταδόθηκε παντού.

«Αυτή η μέρα θα μείνει στην ιστορία», ανέφερε συγγενής κρατουμένου.

Η απελευθέρωση δεν είναι μόνο χαρά, αλλά και μήνυμα ελπίδας για την ελευθερία και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΗ, Γ01

Περισσότεροι από τρεις χιλιάδες κρατούμενοι πέρασαν από τα παραπήγματα της Κοκκινοτριμιθιάς, μέσα σε συνθήκες σκληρής καταπίεσης, αλλά με αδιάκοπο φρόνημα και ελπίδα.

Μετά την επικύρωση των Συμφωνιών Ζυρίχης και Λονδίνου, που οδηγούν στην ανεξαρτησία της Κύπρου, τα συρματοπλέγματα αφαιρούνται και τα κρατητήρια περνούν πλέον στη μνήμη και την Ιστορία.

Ύστερα από τέσσερα χρόνια λειτουργίας, τα Κρατητήρια Κοκκινοτριμιθιάς, σύμβολο των δοκιμασιών του κυπριακού λαού κατά τον απελευθερωτικό αγώνα της ΕΟΚΑ, καταργούνται. Ο χώρος, που ιδρύθηκε το 1955 από τη βρετανική διοίκηση για την κράτηση αγωνιστών χωρίς δίκη, κλείνει οριστικά, καθώς ο αγώνας των Κυπρίων οδεύει προς τη λήξη του και η ελευθερία της Μεγαλονήσου φαίνεται πλέον προ των πυλών

«ΑΝΟΙΧΤΕΣ ΠΟΡΤΕΣ»

Ένα χαρούμενο τέλος στην ιστορία του Αντώνη

ΩΡΙΑΝΑ ΘΕΟΧΑΡΙΔΟΥ, Γ03

Όταν άνοιξαν οι πόρτες των κρατητηρίων, ο Αντώνης ένιωσε μεγάλη χαρά και ανακούφιση. Βγήκε έξω από το κρατητήριο και είδε τη γυναίκα του και τα παιδιά του να τον περιμένουν με δάκρυα χαράς. Τους αγκάλιασε σφιχτά και τους υποσχέθηκε ότι από εδώ και πέρα θα είναι πάντα όλοι μαζί.

Η γειτονιά τους υποδέχτηκε με χαμόγελα και ευχές. Παρόλο που πέρασαν δύσκολες στιγμές, ξαναένιωθαν ελπίδα για ένα καλύτερο μέλλον. Οι «Ανοιχτές πόρτες» συμβολίζουν την ελευθερία, τη χαρά και μια καινούρια αρχή για τη ζωή του Αντώνη και της οικογένειάς του.

Ο Αντώνης ένιωσε ευγνωμοσύνη που κατάφερε να γυρίσει κοντά στην οικογένεια και στους δικούς του ανθρώπους. Επίσης, υποσχέθηκε ότι θα προσπαθήσει να ξεχάσει τις δύσκολες στιγμές και να κάνει μια καινούρια αρχή.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΣΜΥΡΙΛΛΗ, Γ01

Δεν θα ξεχάσω ποτέ αυτή τη μέρα, στην οποία καθόμουν στο κελί και σκεφτόμουν τη γειτονιά μου, την οικογένειά μου και τους ανθρώπους μου, για ακόμα μία φορά. Όμως, για πρώτη φορά μετά από πολύ καιρό, κάτι άλλαξε. Οι πόρτες δεν έμοιαζαν πια τόσο βαριές.

Ξαφνικά άκουσα βήματα και μουρμουρητά να πλησιάζουν. Η πόρτα άνοιξε και ένας φύλακας μού είπε να ετοιμαστώ. Δεν κατάλαβα αμέσως τι συνέβαινε· νόμιζα πως θα με μετέφεραν σε άλλο κελί. Όταν όμως βγήκα έξω, είδα κι άλλους να χαμογελούν. Ήμασταν ελεύθεροι!

Βγήκα στον δρόμο και ο ήλιος μού φάνηκε πιο φωτεινός από ποτέ. Έτρεξα σχεδόν προς τη γειτονιά μου. Όλες οι πόρτες ήταν ανοιχτές. Η γειτονιά είχε βγει έξω και με περίμενε. Κάποιοι με φώναζαν με το όνομά μου, άλλοι με αγκάλιαζαν.

Η γυναίκα μου έτρεξε προς το μέρος μου και με αγκάλιασε δυνατά, μαζί με τα παιδιά μου. Δεν χρειαζόταν να πούμε τίποτα. Όλα είχαν αλλάξει.

Οι πόρτες δεν ήταν πια κλειστές. Ήταν ανοιχτές για όλους μας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ, Γ01

Κάθομαι στην παλιά, ξύλινη καρέκλα της αυλής μου και η ανάσα μου βγαίνει επιτέλους ελεύθερη, χωρίς τον φόβο που με στοίχειωνε στα κρατητήρια, τότε που κάθε ανάσα ήταν μια μάχη με την υγρασία του τσιμέντου και τη βαριά μυρωδιά του φόβου.

Κοιτάζω την εξώπορτα… είναι ορθάνοιχτη, μια αγκαλιά που καλωσορίζει το φως. Για χρόνια, η λέξη «πόρτα» στο μυαλό μου ήταν ο ανατριχιαστικός ήχος της κλειδαριάς που με χώριζε από τη ζωή. Σήμερα, είναι απλώς το πέρασμα για τη μεθυστική μυρωδιά του γιασεμιού, της ρίγανης και του θυμαριού που πλημμυρίζει την αυλή μας, λες και η ίδια η γη της Κύπρου θέλει να γιατρέψει πάνω μου τις χαρακιές του παρελθόντος.

Παρατηρώ μια μικρή ηλιαχτίδα στα χέρια μου, ακριβώς όπως την ονειρευόμουν εκείνες τις κρύες νύχτες που το κορμί μου ήταν μια μάζα από πόνο και οι αρθρώσεις μου παρέλυαν. Θυμάμαι τα γράμματα που έγραφα κρυφά… λέξεις που δεν έφτασαν ποτέ στη γυναίκα μου, που σκίστηκαν από ξένα χέρια ή χάθηκαν στα σκοτάδια των διαδρόμων… όμως εκείνες οι λέξεις ήταν η δική μου κρυφή διέξοδος, μια σπίθα φωτός απέναντι στην ανελέητη συμπεριφορά των βασανιστών.

Εκείνη την ώρα που το καυτό νερό έκαιγε το δέρμα μου και οι ανακριτές προσπαθούσαν να ξεριζώσουν τη σιωπή μου, εγώ δραπέτευα. Το μυαλό μου δεν κατάφεραν να το φυλακίσουν ποτέ. Έκλεινα τα μάτια και περπατούσα νοερά στα δρομάκια της γειτονιάς μας. Έβλεπα τις νοικοκυρές να σκουπίζουν τις αυλές, άκουγα τους γείτονες να ψιθυρίζουν το όνομά μου με θάρρος, ένιωθα τη ζεστασιά από το ψωμί που μοιράζονταν κρυφά, για να στηρίξουν ο ένας τον άλλο.

Αυτή η γειτονιά ήταν η πατρίδα μου σε μικρογραφία. Όσο φανταζόμουν τον κρίκο της αλυσίδας μας να μένει γερός, όσο πίστευα πως οι πόρτες των φίλων μου παρέμεναν ανοιχτές για τη γυναίκα και τα παιδιά μου, τόσο το κελί μου μεγάλωνε και γινόταν ολόκληρος κόσμος.

«Κρατάμε», ψιθύριζα μέσα μου την ώρα που το φρόνημά μου δοκιμαζόταν από τη βία. Μας ρωτούσαν… σωπαίναμε. Μας βασάνιζαν… αντέχαμε. Γιατί αν λυγίσεις την ώρα του μαρτυρίου, χάνεις την πατρίδα μέσα σου. Κι εμείς, μια χούφτα άνθρωποι, κρατήσαμε την πατρίδα μας όρθια.

Σήμερα, το γέλιο των παιδιών μου στην αυλή είναι η μοναδική μου δικαίωση. Είναι η απόδειξη πως ο κόσμος μας αρνήθηκε να γονατίσει. Κοιτάζω τη γυναίκα μου στην κουζίνα και χαμογελώ… Τα μάτια της είναι το λυχνάρι που δεν έσβησε ποτέ. Πόσο πολύ φοβήθηκε τις πρώτες μέρες που με είδε χαμένο… Μα πέρασε.

Δεν είναι πια όνειρο το «αύριο». Είναι το χώμα της αυλής μου και το άγγιγμα των δικών μου ανθρώπων· είναι η μυρωδιά του καφέ μου. Δεν φυλάω πια τη σκέψη μου σαν αναμμένο κερί για να αντέξω τη νύχτα. Ζω μέσα στο φως μιας ελεύθερης πατρίδας.

Νικήσαμε. Γιατί ακόμα και όταν οι πόρτες ήταν ερμητικά κλειστές, η ψυχή μας είχε ήδη βρει τον δρόμο για την ελευθερία.

«ΒΑΡΕΛΙΑ, ΣΥΡΜΑΤΟΠΛΕΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΛΠΙΔΑ»

ΡΑΦΑΗΛ ΠΑΦΙΤΗΣ, ΣΤ32

12ου Πανελλήνιοι Μαθητικοί Αγώνες Τέχνης
Εκπαιδευτηρίων Μαντουλίδη | Κατηγορία Φωτογραφία

Γ΄ ΒΡΑΒΕΙΟ

ΕΛΕΝΑ ΑΤΕΣΟΑΪΕ, Ε61

12ος Πανελλήνιοι Μαθητικοί Αγώνες Τέχνης
Εκπαιδευτηρίων Μαντουλίδη | Κατηγορία Ζωγραφική

Β΄ ΒΡΑΒΕΙΟ

ΑΛΘΑΙΑ ΑΒΡΑΑΜΙΔΟΥ ΤΟΦΑΡΙΔΟΥ, Ε61

Συμμετοχή στους 12ους Πανελλήνιους Μαθητικούς Αγώνες Τέχνης
Εκπαιδευτηρίων Μαντουλίδη | Κατηγορία Ζωγραφική

Ανάμεσα στις στήλες της σιωπής και της απουσίας,
πόνος και ζωή βυθίζονται στην άβυσσο – αόρατοι, αλλά παρόντες.
Κι όμως, η ζωή δεν έφυγε· στέκεται εκεί,
ακίνητη σαν ψίθυρος, σιωπηλή σαν ανάσα, όρθια μέσα στο σκοτάδι.

ΕΚΤΟΡΑΣ ΠΑΪΣΙΟΥ, Δ41

Συμμετοχή στους 12ους Πανελλήνιους Μαθητικούς Αγώνες Τέχνης
Εκπαιδευτηρίων Μαντουλίδη | Κατηγορία Φωτογραφία

«ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΟΥΚΑΜΙΣΟ ΑΔΕΙΑΝΟ ΓΙΑ ΜΙΑΝ ΕΛΕΝΗ»

Σχεδόν μία... Ποιητική Συλλογή

ΕΠΟΠΤΕΙΑ: ΜΑΡΙΑ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ, ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΟΖΑΚΟΥ, ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ

Τα Εκπαιδευτήρια Ε. Μαντουλίδη διοργάνωσαν και φέτος τους Πανελλήνιους Μαθητικούς Αγώνες Τέχνης, από τις 12 μέχρι τις 14 Φεβρουαρίου 2026. Οι Αγώνες Τέχνης απευθύνονται σε μαθητές Γυμνασίου-Λυκείου της Ελλάδας και της Ομογένειας και αφορούν το βίντεο, το θέατρο, την ποίηση, τη μουσική (μουσικά και χορωδιακά σύνολα), τη ζωγραφική, τη φωτογραφία και την παραγωγή βίντεο. Θεματικό πεδίο του διαγωνισμού ήταν το ποίημα του Γιώργου Σεφέρη «Ελένη» και συγκεκριμένα οι στίχοι: «πως τόσος πόνος τόση ζωή πήγαν στην άβυσσο για ένα πουκάμισο αδειανό για μιαν Ελένη».

Ο αποχαιρετισμός της Ελένης στους πεσόντες.
Η υπαίτια του πολέμου, μέσα από μια παιδική αθωότητα.

ΤΖΟΡΤΖ ΓΙΑΝΟΒΤΣΙΚ, ΣΤ61

Συμμετοχή στους 12ους Πανελλήνιους Μαθητικούς Αγώνες Τέχνης
Εκπαιδευτηρίων Μαντουλίδη | Κατηγορία Φωτογραφία

Ο Προαιώνιος Πηλός του Πολέμου

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΓΡΑΤΣΙΑΣ, ΣΤ11

Σημάδια άσβεστα, κειμήλια της σκέψης
κρυμμένα από το φεγγαρόφωτο
γλιστρούν σαν σκιές του ουρανού,
κάθε φορά που Αυτός αποσύρεται από τον θρόνο του,
και επιστρέφουν για να με πάρουν.
Ιδού καταφθάνει ο εσμός,
ένας θίασος σκιών.
Ένα άσμα άφωνο,
που κινείται με ένα αργό, σταθερό και επιβλητικό βάδισμα,
μεταμορφώνει αυτόν τον συρφετό σε μια αρχαιοπρεπή πομπή.
Με κινήσεις σίγουρες, σαγηνευτικές, μεθοδικές,
τα σώματά τους συνομιλούν, έλκονται, σπαρταρούν
οι χιτώνες τους πεταρίζουν εξίσου αργά και δωρικά.
Τα πρόσωπά τους;
Κρυμμένα κάτω από τις μάσκες (είναι μάλλον Απόκριες).
Μπορείς να είσαι ο εαυτός σου μα και κάποιος άλλος
κάτω από τις μάσκες.
Πρέπει να ξεχάσεις ό,τι δεν είδες
-αιθέρια, υποβλητικά-
Πρόσεχε, είναι ατίθασες οι μικρές σειρήνες,
θα μπλέξεις μαζί τους
Πρέπει να τις ξεχάσω.
Τα βήματά τους τρυπανίζουν το ακατέργαστο χώμα
Ω ναι, ακατέργαστο, άγονο,
διαθέτει όμως Φυσικό Λίπασμα
Ω ναι, η λεγόμενη μεταμόρφωση της φθοράς:
τίποτε δεν πάει χαμένο.
Ο άνθρωπος συχνά ξεχνά την υλική του καταγωγή (humus)
Επέστρεφε και σύρε με λοιπόν στο χώμα ξανά,
μικρή μου μελιτόφωνη.

Για ένα Πουκάμισο Αδειανό για μιαν Ελένη

ΜΕΛΙΑ ΜΑΝΙΤΑΚΗ ΛΟΪΖΟΥ, ΣΤ11

Δέσμια των επιλογών μου
Στο κελί της σιωπής και της απραξίας
Καταδικάστηκα να βλέπω

Σ' ένα οδόφραγμα σαν όλα τ' άλλα
Ένας στρατιώτης φύλαγε σκοπιά
Αυτή τη νύχτα του Δεκέμβρη που δεν ζήτησε κανείς
Το κράνος του στερούσε κάθε τι δικό του
Φάνταζε μονάχα σα φιγούρα μακρινή
Που κρατούσε το τουφέκι παθιασμένα,
Λες και θα τού σωζε εκείνο τη ζωή

Μία νύχτα σκοτεινή σαν και τις άλλες
Που η ομίχλη ήταν πλέον καθαρή
Αντάμωσε στ' απέναντι στρατόπεδο
Έναν νέο με την ίδια στολή

Με το δάχτυλο σημαδεύει στη σκανδάλη
Περιμένοντας μια κίνηση εχθρική…

Κάθε νύχτα μετά απ' εκείνη τη μοιραία
ήταν η ατμόσφαιρα απ' ομίχλη καθαρή
κι ο καλός μου, ο νέος στρατιώτης,
χαλάρωσε, με τον χρόνο, τη λαβή.
Ώσπου κάποιος τη φιλία τους κατάλαβε
κι άλλαξε βάρδιες στους σκοπούς.
Κι όταν ο ξένος πλησίασε τον αλλαγμένο πια σκοπό, για να χαιρετηθούνε,
όπως άλλωστε κάνανε και κάθε άλλη φορά,
έπεσε κάτω με μια σφαίρα στην καρδιά.

Τον θάψανε πλάι στου αγνοούμενου παππού του το κενό μνήμα.
Είδα την κηδεία αυτού –κι όλων των άλλων– μεσ' απ' το μίζερο παράθυρο της φυλακής μου.
Αυτό το αγόρι πέθανε.
Για συμφέροντα που δεν ήταν δικά του,
για ένα πάθος, μια λατρεία, μια τιμή, για πείσμα, μισαλλοδοξία, για μια πατρίδα αλλοτινή.
Πέθανε για ένα πουκάμισο που έχει πια ματώσει,
για μιαν Ελένη, που μέσα απ' τα χρόνια έχει χαθεί…

Κενή Ψυχή

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΡΑΣΚΕΒΙΔΗ, ΣΤ31

Κράτησα το πουκάμισό σου.
Όχι για να θυμάμαι εσένα
αλλά για να θυμάμαι
πόσο άδειος μπορεί να μείνει
ένας άνθρωπος
όταν δώσει τα πάντα

Σε είπα Ελένη
για να μη χρειαστεί
να πω το αληθινό σου όνομα
Τα ονόματα πονάνε
όταν τελειώνουν.

Και το πουκάμισο
μυρίζει ακόμη
ένα χθες που δεν γύρισε,
μια αγκαλιά που έμαθε
να φεύγει χωρίς θόρυβο

Κι αν κάποτε
ρωτήσω πού πήγες,
θα απαντήσω μόνος μου
εκεί όπου αφήνουμε
ό,τι δεν αντέξαμε
να μας ανήκει.

Όταν σε σκέφτομαι,
δεν πονάω.
Απλώς αργώ να αναπνεύσω
Σαν να θυμάται το σώμα,
Κάτι που το μυαλό έχει αποφασίσει να ξεχάσει

Αν σε συναντήσω ξανά
δεν θα σου μιλήσω.
Θα σου χαμογελάσω
όπως χαμογελάνε
οι άνθρωποι που επέζησαν
από κάτι που αγάπησαν πολύ.

Έκλυτο

ΜΑΡΙΑ ΡΑΦΑΕΛΛΑ ΣΤΑΝ, ΣΤ11

Άθικτες οι μνήμες των ανθρώπων
Σκιρτήματα ανατριχίλας στο άκουσμά τους
ένα μωρό που κλαίει
ένα κερί που καίει
και το χέρι της κούκλας κάπου κει θα ’μεινε
το τι απέμεινε από αυτήν
Φωτογραφία
ίσως, ίσως γιατί ο πόνος απολιθωμένος
ριζικά να δείχνει καλύτερα
μέσα από την εικόνα
παρά από λέξεις, συνθήκες, συμφωνίες

Και όμως βελονιά-βελονιά το πλέξανε
ετούτο δω το λευκαρίτικο κέντημα
στάλες ιδρώτα ρίξανε για να γίνει

Βιβλία ασπάζονται για τούτο εδώ το κέντημα
θεούς, νόμους
νόμους και θεούς
θρησκείες και δόγματα
λες και οι ήρωές του αποτυπωμένοι σε αυτά
θα ξεχειλίσουν σε δρόμους και δρομάκια
να ζοριστούν να βρουν την άκρη
του γόρδιου δεσμού
λες και οι γιορτές και οι πανηγυρισμοί
θε να γίνουν χειρολαβές
για κείνους που βουλιάζουν
λες και το χώμα που σκέπασε εκείνους
αντικαθίσταται εύκολα με κομμάτι πλακέτας
στο σπίτι της μητέρας Ευρώπης
λες και οι ομιλίες και οι λόγοι τους
πλεονασμοί από υποσχέσεις
θε να ’ναι για πολύ παράδειγμα του αύριο
Άραγε, για ποσό θα μείνουν στο χαρτί;

Το Πουκάμισό σου

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΑΡΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Ε31

Μεγάλωσες φορώντας ένα πουκάμισο
Λευκό, καινούριο, περιποιημένο
Σου έμαθαν να παρατηρείς, να κατανοείς
Σου μίλησαν για τις οδηγίες του κόσμου μας,
σαν να είναι κάτι μακρινό

Σε σένα υποσχέθηκαν το φως
καθώς άνθρωποι δέονται για τις ζωές τους
αθώες ψυχές ουρλιάζουν
σωροί σωμάτων παντού
Εσύ, με το πουκάμισό σου, τι κάνεις;
Εσύ, με το πουκάμισο, πού είσαι;

Μια ματιά στον καθρέφτη φανερώνει
το λευκό, περιποιημένο σου πουκάμισο
δεν ήταν ποτέ πραγματικά καθαρό
Είναι τσαλακωμένο, λερωμένο, ματωμένο,
λεκιασμένο απ' τις τύψεις

Πολεμιστή, γενναίο σε ονόμασαν,
αλλά, πες μου, εσύ τι κάνεις;
παρακολουθείς, είσαι ένοχος και το γνωρίζεις
Ποια Ελένη περιμένεις; Τι σε σταματά;

Σκιές

ΚΑΛΛΙΡΟΗ ΜΙΧΑΗΛ, Ε31

Λένε πως η εξουσία δεν έχει πρόσωπο,
μα το πλήθος βλέπει μόνο ό,τι του δείχνουν.
Λένε πως ο φόβος ενώνει τους λαούς,
κι όμως η σιωπή υψώνει πιο βαριά τείχη.

Η πόλη καπνίζει από μέσα προς τα έξω,
κι οι δρόμοι μυρίζουν στάχτη και υποσχέσεις.
Λένε πως όλα γίνονται για το καλό μας,
μα περπατάμε πάντα μέσα στη σκιά.

Τα σύνορα χαράζονται από χέρια που δεν πονάνε,
η ζωή γίνεται νόμισμα στα χέρια των ισχυρών.
Λένε, ξαναλένε, ακούγονται παντού,
κι οι φωνές που πονάνε σβήνουν σιγά.

Η εξουσία αγαπά τα ανώνυμα σώματα,
γιατί τα ονόματα θυμίζουν ευθύνη.
Λένε πως δεν υπάρχει άλλος δρόμος,
μα ο δρόμος γεννιέται, όταν τον περπατήσεις.

Κι όταν τελειώσουν οι δικαιολογίες,
όταν σβήσουν τα συνθήματα και οι τίτλοι,
όταν μείνει η αλήθεια γυμνή στο φως,
θα φανεί η σκιά για την οποία χάθηκαν τόσα·
κι αυτή ήταν η Ελένη.

Για ένα Πουκάμισο Αδειανό

ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ, Ε31

Ο πόλεμος είναι ταξίδι δίχως
προορισμό,
σαν τόξο που δεν έχει στόχο,
γίνεται χίλια συντρίμμια, στάχτες και καταστροφή,
με ψεύτικες, αλαζονικές προθέσεις.
Γεννάει θύματα, αδικία,
οδύνη βαριά και οργή.
Χαμένα τα δάκρυα, χαμένες οι θυσίες –
άλλος κινεί τα νήματα από πίσω,
κενές υποσχέσεις, ανύπαρκτες αιτίες.
Πτώματα και θρήνος παντού.
Ποιος είναι εκείνος;
Ποιος είναι ο φταίχτης;
Όλα πάνε χαμένα τώρα.
Κανείς δεν γυρνάει από την άβυσσο.
Για το συμφέρον και το χρήμα μόνο:
άνθρωποι βασανισμένοι,
ζωές ξεχασμένες,
αξίες σπαταλημένες.
Οι ψυχές δεν θα λυτρωθούν ποτέ,
ο κόπος πάει χαμένος,
έρημος, μαραμένος ο κόσμος,
στα χρόνια ξεχασμένος –
σαν πουκάμισο αδειανό
για μιαν Ελένη.

Η Καταστροφή

ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ, Ε31

Μες του πολέμου τη γροθιά, μόνο θύματα παλιά
Μες του πολέμου την καρδιά
τρέχουν, κλαίνε, οδύρονται παιδιά
Και σαν πέφτει η κρύα η νυχτιά
σκότος, τρόμος, νύχτα βαριά
Μες τη νύχτα τη βαριά
η λύτρωση είναι μακριά
Ο λυτρωτής λείπει,
μας αφήνει πάλι μόνα μας,
σαν ορφανά ξεχασμένα
σε στάχτες μαραμένα
Πες μου, πού πάνε τα παιδιά
που δεν ξέρουνε γιατί κλαίνε
σαν σκιάχτρα στον άνεμο
σε μονόδρομους χωρίς γυρισμό
Κι όμως μένουν εκεί
μες στη σιωπή την παγωμένη
σαν πουκάμισο αδειανό
που κρέμεται για μιαν Ελένη

Δεν Σώπασαν τα Αηδόνια

ΓΕΩΡΓΙΑ ΧΑΣΙΚΟΥ, Ε31

Έσβησε τον καπνό με το δάκρυ της,

φόρεσε την ψυχή της να μην κρυώνει,

κράτησε από το χέρι τον ίσκιο της και έκτισε σπίτι μακριά με πέτρες ξένες.

Κρέμασε στους τοίχους χρόνια, γέλια παιδιών και Κυριακής τραπέζια,
στέγνωσε ρούχα στον ήλιο σε χρώματα εποχών
και άλλα πενήντα κεράκια έσβησε γελώντας στου χρόνου τον φακό.

Μα η μνήμη δεν ξενιτεύεται.....

Κάθε τοίχος μια ρωγμή!

Κάθε παράθυρο μια ανοιχτή πληγή!

Κάθε κεράκι συμφωνίας σφραγίδα για μια νέα ζωή και ας μην υπέγραψε ποτέ ανακωχή!

Κοιμήθηκε πάλι σε καθαρά σεντόνια,
μετρώντας για νανούρισμα της καμπάνας του χωριού της τους χτύπους –
ίσαμε της προσφυγιάς τα χρόνια.

Μα ξύπνησε ιδρωμένη κι ετούτο το πρωί από της σειρήνας τα αηδόνια!

20 Ιουλίου και οι σειρήνες δεν σώπασαν...

Δεν σώπασαν τα αηδόνια...

Δεν την αφήνουν να ξεχάσει!

Το Δίκαιο του Ισχυρού

ΑΒΡΑΑΜ ΟΛΥΜΠΙΟΥ, Ε33

Ποιος το ξέρει ετούτο το νησί;

Μα τι φοβερή ερώτηση είναι αυτή…

Πόσα πουκάμισα αδειανά να αντέξει αυτή η γη;

Πόσες υποσχέσεις! Πόσες Προσδοκίες!

ΟΛΕΣ ΠΗΛΙΝΕΣ-ΚΕΝΕΣ

Χωρίς να βλέπει κανείς γιατί πραγματικά

Πόσος Κόπος! Πόσος Μόχθος!

ΤΟΣΗ ΣΥΜΦΟΡΑ

Πόσα φτερουγίσματα πεταλούδων να αντέξει αυτή η γη;

ΘΡΗΝΟΣ – ΚΛΑΜΑ – ΟΔΥΡΜΟΣ

Όλα κολλημένα στα πρόσωπά τους

«αφού πολέμησαν για κάτι ιερό»

Τι Τραγικό…

Το μεγάλο διαψεύδει το Μικρό

Αφού κανείς τελικά δεν πολέμησε για αυτό…

Πολέμησαν!

Χωρίς να ξέρουν τη μοίρα

Πολέμησαν!

Νομίζοντας πως το είδωλο ήταν αληθινό…

Τώρα όμως κατάλαβαν,

Άκρα του τάφου σιωπή.

Τελικά κανείς δεν ξέρει ετούτο το νησί…

Για ένα Ψέμα

ΜΙΧΑΗΛ ΔΡΑΚΟΝΑΚΗΣ, Β03

Πόσος πόνος χωρά σε μια κραυγή,
που ακούγεται μέσα στη νύχτα,
όταν το σπλάχνο σου θωρείς
να κείτεται νεκρό

Πώς η καρδιά ν’ αντέξει
αυτή την απουσία,
το κενό που δεν γεμίζει
με καμία δικαιολογία;

Ποιος μαύρος κι άτιμος
Έκανε την αμαρτία,
ποιος πούλησε τη ζωή
για μια χούφτα δόξα;

Μάνες έμειναν να λαχταρούν
με τα χέρια στην καρδιά,
περιμένοντας τον γιο τους
που έφευγε για τα βουνά

Για ένα όνομα φτιαγμένο από ψέμα,
για μια Ελένη χωρίς σώμα,
άνοιξε η άβυσσος
και κατάπιε τα παιδιά.

Σύγχρονη Πλάνη

ΑΘΗΝΑ ΙΩΑΝΝΟΥ, Β03

Είναι οι φίλοι σου, είναι η ζωή σου;

Λάμπεις στη σκέψη των αριθμών,
νιώθεις υπέροχα σε κάθε ήχο
Έχεις πεισθεί πως κάπου ανήκεις!
Πιστεύεις πως είσαι ένας από αυτούς.

Ποτέ μη γελιέσαι πάντα ν' ακούς,
αυτούς που σου λένε για μαύρες νεφέλες
που θα σε πνίξουν ένα πρωί,
εκεί που παίρνεις τον καφέ σου
και έχεις ξεχάσει ποιος είσαι εσύ.

Κάνεις τα πάντα για να τους μοιάσεις
κι ενώ ξεκίνησες μοναδικός,
μοιάζεις ομοίωμα του καθενός
Έχεις μπλεχτεί κι εσύ
μεσ' στην πλάνη
αυτού του Παγκόσμιου ιστού.
Έχεις κλειστεί μέσα στο σπίτι
και έξω υπέροχα λάμπει η ζωή!

Σε νοιάζει η εικόνα σου,
μα δεν κοιτάζεις
που το πουκάμισο σου είναι αδειανό
Άκουσε λίγο πόσο πλανάσαι,
διώξ' τις νεφέλες, τους αριθμούς,
κλείσε τα αυτιά σου και στις σειρήνες,
νιώσε τα πόδια σου, πάτα στη γη!

Και μην ξεχνάς πως νόημα έχει
εκτός από όνομα να έχει ψυχή!
Τι κι αν το λένε
Μαρία, Ελένη, Γιάννη, Βασίλη, Αγγελική,
αυτό το πουκάμισο να 'ναι γεμάτο,
να έχει να δώσει, να πάρει, να μάθει, ΝΑ ΖΕΙ!

Άσπρες Κορδέλες

ΕΝΤΓΚΑΡ ΕΒΟΓΙΑΝ, ΣΤ11

Περνούσαν ασπροντυμένες,
Χωρίς όραση και λεκέδες.
Περίμεναν «να σταματήσουν»,
Για να περάσουν τα άβια παλτά.

Εκείνο το βράδυ
γέμισαν οι τόποι με παγωμένες κορδέλες...
Έγραφαν πάνω τους Bon Voyage,
κύριε Homo Sapiens.
Έτρεχαν εκείνοι οι ασπροντυμένοι,
Κουβαλώντας πλέον ΖΩΗ και ΜΕΛΙ.

Μακριά... Δύο σπίτια πέρα
Μύριζαν ωραία τα τζάκια αναμμένα.
Έτρεχαν ανήλικοι γύρω του με παγωμένα χέρια
Μήπως θα έρθει και για εκείνους λίγη ζεστασιά.

Και κάπως έτσι...περνούσαν οι μέρες,
Ο ήλιος ξετύλιγε τις άσπρες κορδέλες.
Είχε κοκκινίσει η μύτη παγωμένη,
Είχε παγώσει το αίμα burgundy.

Ηταν τότε που ψιθύρισε η γενιά κουρασμένη,
Κουβαλώντας ΖΩΗ και ΜΕΛΙ μαυρισμένη.
Και έβλεπα ξανά τα σπίτια μακριά,
Ήταν το χιόνι, τελικά, με τόση ζεστασιά.

Πώς Χώρεσε ο Κόσμος μας τόση Θλίψη;

ΔΗΜΗΤΡΑ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, Β03

Πώς χώρεσε ο κόσμος μας τόση θλίψη;
Πώς μπόρεσε η αγάπη να μας λείψει;
Πώς κατάφεραν τα όπλα να μας χωρίσουν;
Πώς τα χρήματα διαμάχες να σκορπίσουν;

Κι αν ήταν η αφορμή ένα ψεύτικο είδωλο;
Μια δικαιολογία για ένα σπασμένο σύμβολο
Ήταν ένα κόλπο φτηνό
Έκρυβε σκοπό σκοτεινό

Άβυσσος η ψυχή όσων πολέμους γέννησαν
Την άβυσσο στρατιώτες γέμισαν
Μαζί τους και ζωντανοί κατέληξαν
Μέσα τους τον πόνο έκρυψαν

Άδικη η θυσία τόσων ηρώων
Ανθρώπων νέων αθώων
Λουλούδια που πριν ανθίσουν κόπηκαν
Ψεύτικες υποσχέσεις δόθηκαν

Να ’ταν ο κόσμος μας μια αγκαλιά
Παιδιά γέλια γεμάτα και φιλιά
Αντί ψυχές χαμένες στο κενό
Τα όπλα να ρίχναν στον γκρεμνό

Ματαιοδοξία

ΕΛΕΟΝΩΡΑ ΙΩΑΝΝΟΥ, Β01

Σε πόλεμο τραγικό μπλεγμένη
για την ομορφιά της που κάθε άλλου υπερβαίνει
Εκατοντάδες ζωές σπαταλημένες
μόνο για μια ψευδαίσθηση Ελένης

Απόλυτη καταστροφή για κάτι υποκειμενικό
που μόνο για το μάτι ήταν ικανοποιητικό
Όλοι σφάζονταν για την ομορφιά της
Θεέ μου, πόσο ειρωνικό

Δεκαετία ολόκληρη με τόσο πόνο και σπαραγμό
όλα για ένα άτομο που δεν ήταν καν παρόν
Τόσες ζωές στην άβυσσο πήγαν
μόνο για ένα πουκάμισο αδειανό

Για ένα πουκάμισο που έχει πια ματώσει.
Για μια Ελένη που με τα χρόνια έχει χαθεί.
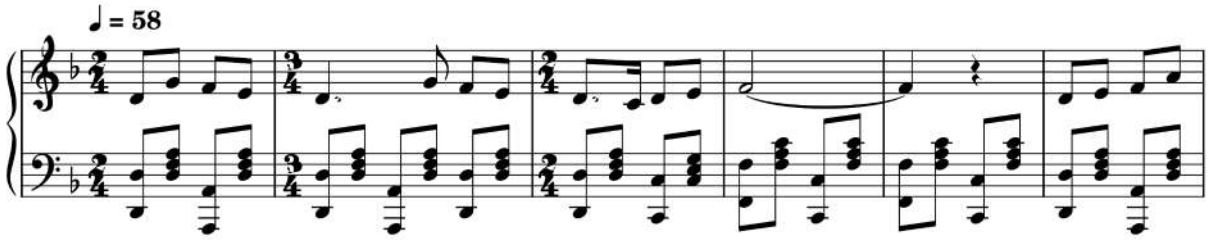
ΜΕΛΙΑ ΜΑΝΙΤΑΚΗ ΛΟΪΖΟΥ, ΣΤ11

Συμμετοχή στους 12ους Πανελλήνιους Μαθητικούς Αγώνες Τέχνης
Εκπαιδευτηρίων Μαντουλίδη | Κατηγορία Φωτογραφία

ΧΡΥΣΑΥΓΗ ΓΙΑΓΚΟΥ, Ε61

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΤΩΡΑ ΠΟΥ ΣΒΗΝΟΥΝ ΤΑ ΦΩΤΑ ΚΙ ΟΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΝ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΥΛΗ, ΣΤ11

Πολλές μέρες στο σχολείο δεν τελείωναν με το τελευταίο κουδούνι, αλλά συνέχιζαν σε αίθουσες γεμάτες νότες, σε πρόβες μέχρι και τη δύση του ήλιου, σε σκηνές όπου τα φώτα σε τύφλωναν και ξεχνούσες έτσι έστω και για λίγο την κούραση και την πίεση της ημέρας. Στο Μουσικό Σχολείο Λευκωσίας, ο χρόνος κυλά αλλιώς. Δεν μετριέται μόνο σε ώρες αλλά σε κομμάτια που μας έδεσαν και φωνές που ενώθηκαν.

Οι συναυλίες είναι μια μορφή λύτρωσης, όχι απλώς ένα αποτέλεσμα κόπου. Η όλη εμπειρία της σκηνής βιώνεται πολύ διαφορετικά σε σχέση με την πρόβα. Πριν από κάθε εμφάνιση επικρατεί ένας συνδυασμός άγχους και ενθουσιασμού, που με την έναρξη της συναυλίας εξαφανίζονται και η προσοχή συγκεντρώνεται αποκλειστικά στην εκτέλεση και στον μαέστρο. Όταν ξεκινήσει η μουσική, όλα μπαίνουν στη θέση τους. Δημιουργείται η αίσθηση ότι αποτελείς μέρος ενός συνόλου και ότι καταβάλλεται κοινή προσπάθεια για ένα ενιαίο αποτέλεσμα. Όλη η κούραση, η αμφιβολία, η πίεση, μετατρέπονται σε μια ζωντανή οντότητα, γεμάτη όγκο. Όταν η παρουσίαση ολοκληρωθεί, αναδύεται μια ιδιαίτερη ικανοποίηση και μια εσωτερική ηρεμία. Όλος ο κόπος και ο χρόνος που αφιερώθηκαν είχαν εν τέλει ουσιαστική αξία.

Όλα αυτά δεν θα είχαν όμως το ίδιο νόημα χωρίς τους ανθρώπους με τους οποίους τα μοιραστήκαμε.

Δημιουργήθηκαν πολλές φιλίες μέσα από διαγωνισμούς, ατελείωτες πρόβες και ταξίδια, ενώ υπήρξαν στιγμές γέλιου και υπερηφάνειας που έδεσαν την ομάδα. Δεν έλειψαν, βεβαίως, και οι συγκρούσεις και οι διαφωνίες, οι οποίες με τον δικό τους τρόπο λειτούργησαν ως θεμέλια για το χτίσιμο ουσιαστικής εμπιστοσύνης. Και πλάι σε αυτά: η καθοδήγηση των καθηγητών, όχι μόνο σε τεχνικό επίπεδο, αλλά και στην καλλιέργεια της επιμονής, της ευθύνης, της συνεργασίας και της συμπαράστασης.

Μέσα μου θα μείνουν όλες αυτές οι εμπειρίες. Κάποια πράγματα ίσως ξεχαστούν με τον χρόνο, κάποια ίσως ξεθωριάσουν, αλλά όσα είχαν πραγματικό βάρος θα παραμείνουν. Η μνήμη δεν κρατά τα πάντα, και ίσως τελικά αυτό είναι που την κάνει τόσο ξεχωριστή. Συνδέει το παρελθόν με το παρόν και μετατρέπει τις εμπειρίες σε κάτι που συνεχίζει να μας διαμορφώνει, αποκτώντας διαχρονική αξία. Όπως έχει επισημάνει και ο Γάλλος συγγραφέας, Μαρσέλ Προυστ, «το αληθινό ταξίδι της ανακάλυψης δεν συνίσταται στην αναζήτηση νέων τοπίων, αλλά στο να έχεις νέα μάτια». Έτσι αποκτούν νόημα όλα όσα ζούμε, όχι ως απλές αναμνήσεις, αλλά ως μέσο να δούμε διαφορετικά τον εαυτό μας και τους άλλους.

Της δικαιοσύνης ήλιε νοητέ

και μυρσίνη συ δοξαστική

μη παρακαλώ σας μη

λησμονάτε τη χώρα μου!

Αετόμορφα έχει τα ψηλά βουνά

στα ηφαίστεια κλήματα σειρά

και τα σπίτια πιο λευκά

στου γλαυκού το γειτόνεμα!

Τα πικρά μου χέρια με τον κεραυνό

τα γυρίζω πίσω απ᾽ τον καιρό

τους παλιούς μου φίλους καλώ

με φοβέρες και μ᾽ αίματα!

ΠΟΙΗΣΗ: ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ | ΜΟΥΣΙΚΗ: ΜΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ

25 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2025

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ
ΜΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ

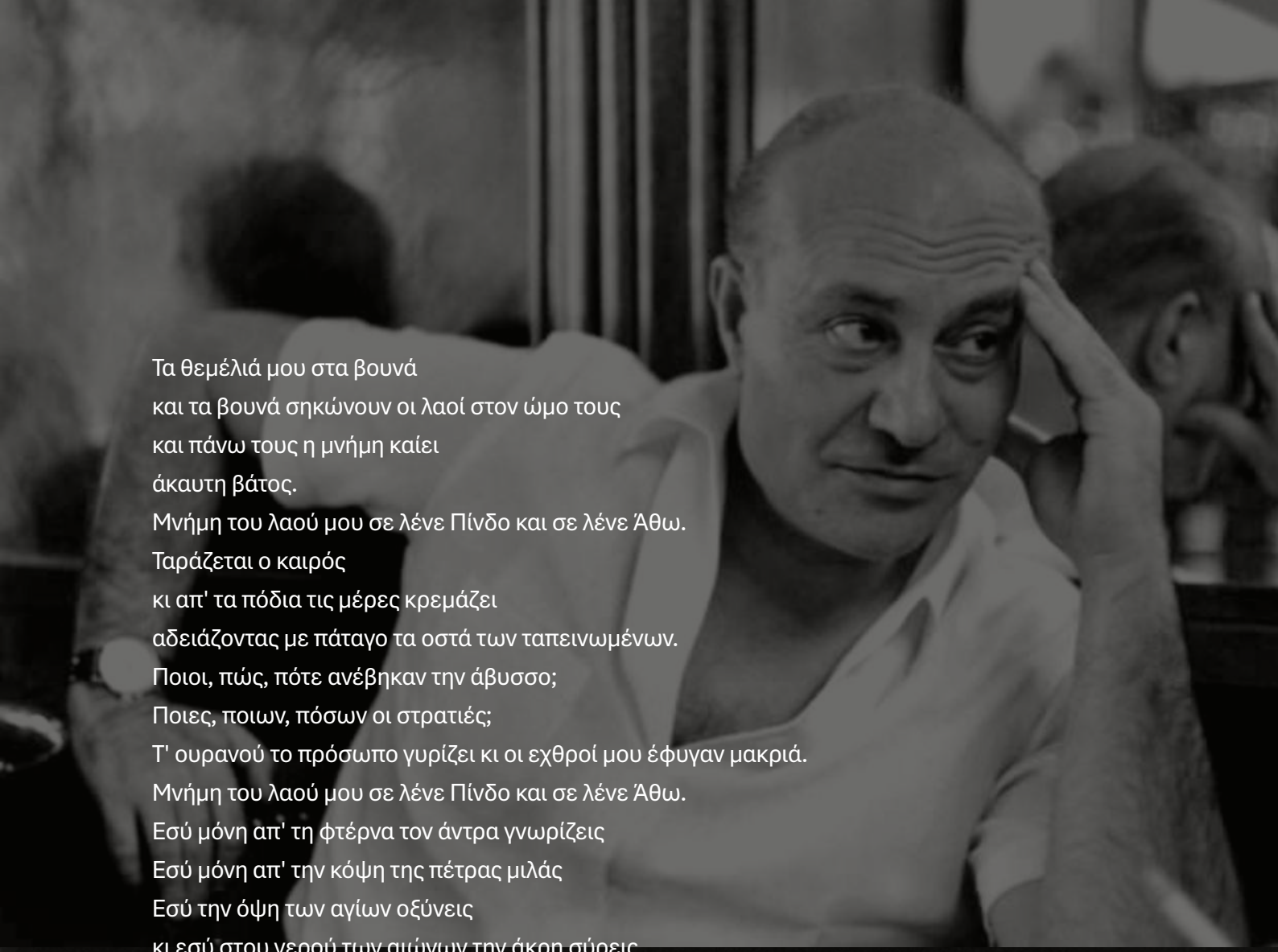
Χτυπά η καμπάνα του μεσημεριού

Κι αργά στις πέτρες τις πυρρές

Χαράζονται τα γράμματα:

ΝΥΝ και ΑΙΕΝ και ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ.
ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ το τίμημα.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ, ΤΟ ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ, ΤΑ ΠΑΘΗ, ΙΗ΄

Τα θεμέλιά μου στα βουνά
και τα βουνά σηκώνουν οι λαοί στον ώμο τους
και πάνω τους η μνήμη καίει
άκαυτη βάτος.
Μνήμη του λαού μου σε λένε Πίνδο και σε λένε Άθω.
Ταράζεται ο καιρός
κι απ' τα πόδια τις μέρες κρεμάζει
αδειάζοντας με πάταγο τα οστά των ταπεινωμένων.
Ποιοι, πώς, πότε ανέβηκαν την άβυσσο;
Ποιες, ποιων, πόσων οι στρατιές;
Τ' ουρανού το πρόσωπο γυρίζει κι οι εχθροί μου έφυγαν μακριά.
Μνήμη του λαού μου σε λένε Πίνδο και σε λένε Άθω.
Εσύ μόνη απ' τη φτέρνα τον άντρα γνωρίζεις
Εσύ μόνη απ' την κόψη της πέτρας μιλάς
Εσύ την όψη των αγίων οξύνεις
κι εσύ στου νερού των αιώνων την άκρη σύρεις
πασχαλιάν αναστάσιμη!
Αγγίζεις το νου μου και πονεί το βρέφος της Άνοιξης!
Τιμωρείς το χέρι μου και στα σκότη λευκαίνεται!
Πάντα πάντα περνάς τη φωτιά για να φτάσεις τη λάμψη.
Πάντα πάντα τη λάμψη περνάς
για να φτάσεις ψηλά τα βουνά τα χιονόδοξα.
Όμως τι τα βουνά; Ποιος και τι στα βουνά;
Τα θεμέλιά μου στα βουνά
και τα βουνά σηκώνουν οι λαοί στον ώμο τους
και πάνω τους η μνήμη καίει
άκαυτη βάτος!

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ, ΤΟ ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ, ΤΑ ΠΑΘΗ, Ε΄

Το εμβληματικό έργο «Άξιον Εστί» άρχισε να γεννιέται το 1950 στο Παρίσι από τον Οδυσσέα Ελύτη, για να κυκλοφορήσει σε μορφή βιβλίου το 1960. Το 1961, η ποιητική αυτή συλλογή πέρασε στα χέρια του Μίκη Θεοδωράκη, ο οποίος ξεκίνησε τη μελοποίησή της.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΩΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΜΝΗΜΗ

ΜΑΙΡΗ ΚΥΡΙΑΚΟΥ, Δ51

Ως μέλος της χορωδίας του Μουσικού Σχολείου Λευκωσίας, μπορώ να πω με βεβαιότητα ότι στις 25 Οκτωβρίου 2025 πραγματοποιήθηκε μία από τις σημαντικότερες συναυλίες στην ιστορία του Μουσικού Σχολείου. Μαζί με τους Γιάννη Διονυσίου, Κύρο Πατσαλίδη και Σπύρο Αντωνέλλο, παρουσιάσαμε το «Άξιον Εστί» των Μίκη Θεοδωράκη και Οδυσσέα Ελύτη.

Η εμπειρία αυτή
θα παραμείνει ένας Ήλιος Νοητός,
μία πυξίδα που θα μας θυμίζει
τι πάει να πει μουσική και πατρίδα.

Αν και έχω συμμετάσχει σε πολλές εκδηλώσεις του Μουσικού Σχολείου, η συγκεκριμένη δεν αποτέλεσε απλώς μια συναυλία στην οποία έπρεπε να λάβω μέρος τυπικά και καθηκόντως, αλλά μια μετάβαση στη μουσική που έγραψε ιστορία, στη μουσική του εμείς που εκφράζει το συλλογικό ασυνείδητο.

Αναμφίβολα, η παρουσίαση του ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ απαίτησε σκληρή πειθαρχία και αμέτρητες πρόβες, εντός και εκτός σχολικών ωρών. Κι όμως, η κούραση όλη έφευγε μόλις ξεστομούσαμε τις πρώτες δύο συλλαβές.

Κάτι άξιο αναφοράς είναι πως μαθητές οι οποίοι αρχικά θεωρούσαν τη συμμετοχή τους στη συγκεκριμένη συναυλία αμιγώς υποχρεωτική, στην πορεία παρασύρθηκαν από τη δύναμη των στίχων του Ελύτη και της μουσικής του Θεοδωράκη, αφήνοντας πίσω κάθε αρνητική σκέψη.

Δεν θα μπορούσα να μην αναφερθώ στον μαέστρο μας, κ. Πέτρο Στυλιανού. Πάντα στις πρόβες, μας έλεγε να τραγουδάμε χωρίς να περιμένουμε τον διπλανό μας, διότι μόνο με τη συμβολή του καθενός ξεχωριστά θα έβγαινε το επιθυμητό αποτέλεσμα. Αυτό όμως που θα μου μείνει αξέχαστο είναι πως μετά τη συναυλία, παρότι εξαντλημένοι, αφιέρωσε χρόνο στον καθένα από εμάς ξεχωριστά, εκφράζοντας ουσιαστικά την εκτίμησή του όχι απλώς λέγοντάς μας ένα στεγνό «μπράβο», αλλά αναγνωρίζοντας τη μοναδική συμβολή του καθενός μας.

Η εμπειρία αυτή, λοιπόν, μέσα στη θάλασσα εκδηλώσεων και παραστάσεων που παρουσιάζουμε με το Μουσικό Σχολείο, θα παραμείνει ένας Ήλιος Νοητός, μία πυξίδα που θα μας θυμίζει τι πάει να πει μουσική και πατρίδα.

ΕΝΑ ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΟ, ΕΝΑ ΚΑΤΑΛΥΤΙΚΟ ΒΙΩΜΑ

ΝΕΔΗ ΚΥΡΙΑΚΟΥ, ΣΤ11

Κατά τη σχολική χρονιά 2025-2026 είχα την ευκαιρία να λάβω μέρος σε αρκετές συναυλίες, ωστόσο μια από τις συναυλίες που ξεχώρισαν για εμένα ήταν η παραγωγή του «Άξιον Εστί», τον Οκτώβριο του ’25, στην οποία είχα τον ρόλο του πρώτου φλάουτου. Αν και αρχικά πρέπει να ομολογήσω ότι δεν ήμουν πολύ ενθουσιασμένη για το συγκεκριμένο πρόγραμμα, καθώς είχα ήδη πολλές άλλες συναυλίες προγραμματισμένες για εκείνη την περίοδο, εντούτοις τελικά κατέληξε να γίνει ένα από τα πιο αξιομνημόνευτα έργα στα οποία έχω συμμετάσχει.

Όσο προχωρούσε ο καιρός και είχαμε περισσότερες πρόβες, τόσο κι εγώ ξεκίνησα να συνειδητοποιώ ότι όλοι μαζί συμβάλλαμε και ενωνόμασταν, για να υλοποιήσουμε ένα έργο εξαιρετικά πνευματικό, με βαθύτατο νόημα. Φτάνοντας στη μέρα της συναυλίας ένιωθα μεγάλο ενθουσιασμό που θα παρουσιαζόταν στο κοινό αυτό που είχαμε ετοιμάσει, καθώς ήξερα ότι καταβλήθηκε μεν πολλή προσπάθεια και ενέργεια από τον καθένα μας, για να βγει σε ένα αξιοπρεπές επίπεδο το «Άξιον Εστί», όμως ήμασταν όλοι –χορωδία, ορχήστρα και, φυσικά, ο μαέστρος κ. Πέτρος Στυλιανού που έκανε εξαιρετική δουλειά– βαθιά δοσμένοι σε αυτό που κάναμε. Τη στιγμή της συναυλίας είχαμε πλέον συνειδητοποιήσει την αξία του έργου αυτού, γιατί το είχαμε κατακτήσει μέσα μας φώλιαζε πλέον στις ψυχές μας.

Νιώθω ευγνώμων που είχα την ευκαιρία
να παίξω σε μια τέτοια συναυλία
και να έρθω σε βαθιά και ουσιαστική επαφή
με αυτό το εμβληματικό έργο του Ελύτη
που πλέον θα κουβαλώ ως εφόδιο ζωής.

Νιώθω ευγνώμων που είχα την ευκαιρία να παίξω σε μια τέτοια συναυλία, που πρόσφερε τόσα στο κοινό, αλλά παράλληλα και σε εμάς τους ίδιους, και που είχα την ευκαιρία να έρθω σε βαθιά και ουσιαστική επαφή με αυτό το εμβληματικό έργο του Ελύτη που πλέον θα κουβαλώ ως εφόδιο ζωής.

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ | ΧΟΡΩΔΙΑ

ΣΟΠΡΑΝΟ | Σολωμού Λουκία Ιώλη, Αντωνιάδου Ιόλη, Αντωνιάδου Δάφνη, Φαντάρου Λάουρα, Φιλοθέου Αριάδνη, Χατζηπαναγή Στυλιανή, Αχιλλέως Γεωργία, Διονυσίου Αδαμαντία, Καμένου Χατζήπαπα Βασίλεια, Αμπρικίδου Άννα, Κυριάκου Μαίρη, Οτζέλεμο Άμαπελ, Παπαδοπούλου Σοφία, Χατζηπαύλου Μύρια, Φωτίου Παναγιώτα, Δεσπότη Έλλη, Σπανού Μαριάμ, Γιάγκου Χρυσαυγή, Αναστασίου Ναυσικά, Παπουή Χρυσαυγή, Παυλή Αλεξάνδρα, Παρτζίλη Κατερίνα, Τσιάκαλου Πηνελόπη, Χατζηπαναγή Άννα Μαρία, Τσολάκη Ιωάννα, Λάρκου Κρήτια, Παναγίδη Σοφία, Παπακυριακού Μελίνα, Ιωάννου Ανδριάνα, Κουννίδου Εβελίνα, Ιωνά Αλεξάνδρα, Πατσαλίδου Αντριάνα

ΑΛΤΟ | Άντριους Νικόλ, Κουντουρή Αναστασία, Σμυρίλλη Θεοδώρα, Ιωαννίδου Θάλεια, Φιλίππου Φοίβη, Χάιδου Μυρτώ, Δόση Ελένη, Παπαμάρκου Μαίρη, Ταμπούρλα Νίκη, Άντριους Ειρήνη, Βασιλειάδη Ιωάννα, Ευτυχίου Ελεάνα, Ιωαννίδου Δάφνη, Νικολάου Νεφέλη, Ερωτοκρίτου Σοφία Χριστίνα, Ματθαίου Λυδία, Χριστοδούλου Χριστίνα, Περικλέους Ανδριάνα, Ιωάννου Ελεονώρα, Κτωρή Μαρίνα, Αχιλλέως Μιχαήλια, Γκογκόρνα Σοφία, Ηλιάδη Όλγα

ΤΕΝΟΡΟΙ | Θεοδώρου Πολύκαρπος, Κουνελλές Δημήτρης, Λάρκου Νικόλας, Σαλονικίδης Νικόλας, Χαρίτωνος Χαρίτων, Γεωργίου Ηλίας, Κυριάκου Κυριάκος Ευγένιος, Εβογιάν Έντγκαρ, Σάββα Σοφοκλής, Πουλλής Χρίστος, Τσιάκαλος Θεοδόσης, Κούλας Ξενοφών, Τσιλίδης Νικόλας, Ηλιάδης Νικόλας

ΜΠΑΣΟΙ | Πιερίδης Οδυσσέας, Αβρααμίδης Τοφαρίδης Λύσανδρος, Λοϊζίδης Χριστοφής, Χριστοδούλου Σάββας, Κουτρουπής Πέτρος, Τζιή Φίλιππος, Άντριους Ραφαήλ, Μπάλντι Λεονάρδο, Γρατσίας Θεοφάνης, Μωρέας Θεόδουλος, Νάτσιος Ορέστης Ρηγίνος, Παναγίδης Μάρκος, Γιάγκου Κρίστιαν, Σωκράτους Κωνσταντίνος, Σαββίδης Νικόλας, Χάιτα Αλέξανδρος, Λέμους Πάβλο Χαβιέρ, Γαβριηλίδης Ανδρέας, Μυλόρδος Χριστόδουλος, Αναστασίου Παναγιώτης

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ | ΟΡΧΗΣΤΡΑ

ΒΙΟΛΙ Ι | Δεμιρτζόγλου Κωνσταντίνος (διδασκαλία εγχόρδων), Σιαμακκίδη Χαρίκλεια, Θεοδώρου Μηνάς, Πισσάρα Κρίστιαν, Πράτσος Ηλίας, Δημητρίου Έλλη, Χατζηπαναγή Παναγιώτης, Σιαλάς Τζούλια, Γεωργίου Μαριάμ

ΒΙΟΛΙ ΙΙ | Ισιδώρου Ελένιος, Δημητρίου Ίντρε, Σιαχίτ Αντζελίνα, Πισσάς Δαυίδ, Κουρούγιαννη Ιωάννα, Ασγκάρ Ζέινα, Στυλιανού Στέφανη, Μουστάκας Θωμάς, Τσαγγαράς Ανδρέας, Αβρααμίδου Τοφαρίδου Αλθαία, Στυλιανού Απόστολος

ΒΙΟΛΑ | Παπαγεωργίου Νικόλας, Αγγελίδου Μάγια

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΟ | Κωνσταντίνου Αγγελίνα, Καραγιώργη Νεφέλη, Αργυρίδης Βασίλειος, Αναστασίου Αριστοφάνης

ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΣΟ | Κερκύρας Λουκάς, Χριστοδούλου Κωνσταντίνος

ΦΛΑΟΥΤΟ | Σταύρου Εύα, Κυριάκου Νέδη

ΟΜΠΟΕ | Νεοφύτου Νάταλη, Γεωργίου Νίνα

ΚΛΑΡΙΝΕΤΟ | Γεωργίου Γιώργος, Δημητρίου Δημήτρης

ΦΑΓΚΟΤΟ | Χριστοδούλου Ευάγγελος, Σκορδής Ιωάννης

ΤΥΜΠΑΝΑ: Χατζηανδρέου Νατάσα

ΚΡΟΥΣΤΑ | Τσιβιτιάν Παύλος, Σολωμού Νικόλας

ΚΛΑΣΙΚΗ ΚΙΘΑΡΑ | Αβραάμ Βασίλειος

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΚΙΘΑΡΑ | Σταυρινίδης Χρίστος

ΠΙΑΝΟ | Λουκαΐδου Μαρία, Παπαδοπούλου Βικτώρια

ΜΠΟΥΖΟΥΚΙ | Χαραλάμπους Μάριος, Βακανάς Θεόδουλος

ΣΑΝΤΟΥΡΙ | Αλωνεύτου Βερόνικα

ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΜΠΑΣΟ | Ροδοσθένους Ανδρέας

ΝΤΡΑΜΣ | Χατζηιωάννου Εμμανουέλα

ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ | Πέτρος Στυλιανού

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΧΟΡΩΔΙΑΣ | Γλυκερία Ανδρέου

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ | Χρίστος Χριστοφόρου, Β.Δ., Διευθύνων Μουσικού Λυκείου Λευκωσίας

Λιάνα Γιωργούδη, Β.Δ.Α΄, Διευθύνουσα Μουσικού Γυμνασίου Λευκωσίας

Τ’ Αστέρι του Βοριά

Τ' αστέρι του βοριά

θα φέρει η ξαστεριά

μα σαν φανεί μέσα από το πέλαγο πανί

θα γίνω κύμα και φωτιά

να σ' αγκαλιάσω ξενιτιά

Κι εσύ χαμένη μου Πατρίδα μακρινή

θα γίνεις χάδι και πληγή

σαν ξημερώσει σ' άλλη γη

Τώρα πετώ για της ζωής το πανηγύρι,

Τώρα πετώ για της χαράς μου τη γιορτή

Φεγγάρια μου παλιά

καινούρια μου πουλιά

διώξτε τον ήλιο και τη μέρα απ' το βουνό

για να με δείτε να περνώ

σαν αστραπή στον ουρανό.

ΣΤΙΧΟΙ | ΝΙΚΟΣ ΓΚΑΤΣΟΣ
ΜΟΥΣΙΚΗ | ΜΑΝΟΣ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙΣ

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΟΘΟΝΗΣ

Από την Ευρώπη στον κόσμο | 23 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2026

ΕΝΑΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΜΟΥ

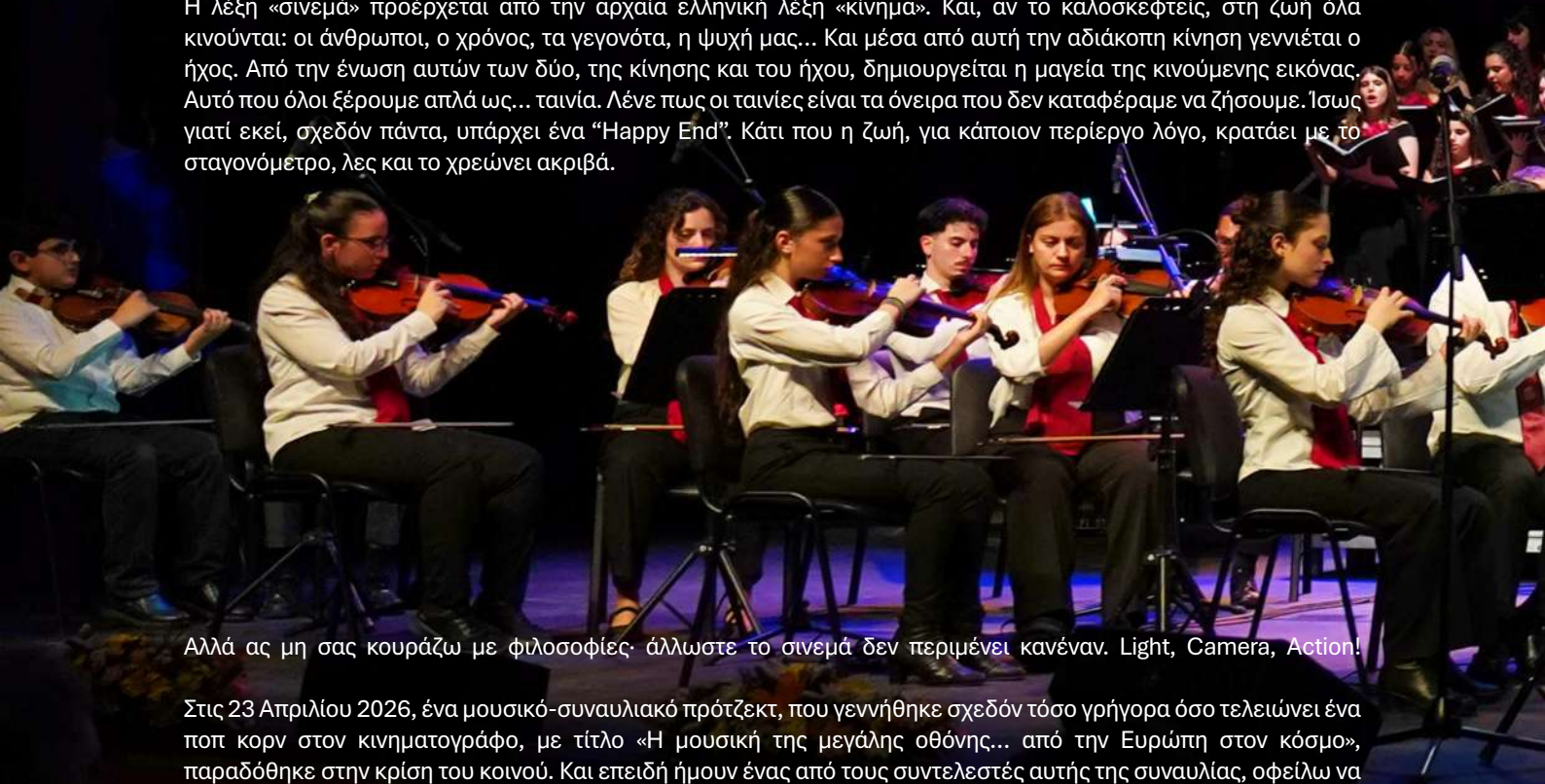
ΝΑΥΣΙΚΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ, ΣΤ11

Η συναυλία «Η μουσική της μεγάλης οθόνης: από την Ευρώπη στον κόσμο» δεν ήταν απλώς μια εκδήλωση, αλλά ένας σταθμός στην πορεία μου. Οι προετοιμασίες ξεκίνησαν με την έναρξη του 2026, αμέσως μετά τις γιορτές των Χριστουγέννων, με μια κοινή αποστολή: να αναδείξουμε πώς ο κινηματογράφος σφράγισε τον πολιτισμό και την τέχνη του 20ού αιώνα.
Η Συμφωνική Ορχήστρα και η Χορωδία του Σχολείου μας μετέφεραν στη σκηνή του Δημοτικού Θεάτρου Λευκωσίας τη μουσική από εμβληματικές σκηνές του ελληνικού και παγκόσμιου κινηματογράφου που προβάλλονταν στη μεγάλη οθόνη. Το ρεπερτόριο ήταν βαθιά συναισθηματικό· κάθε νότα μετέφερε τη φρίκη του πολέμου, τον πόνο της προσφυγιάς, αλλά και την απόλυτη ομορφιά του έρωτα, αγγίζοντας τις ψυχές όλων μας.
Ως εξάρχουσα της ορχήστρας (Α΄ βιολί), αισθάνομαι ότι η εμπειρία μου ήταν ανεπανάληπτη. Από την πρώτη στιγμή που ανέβηκα στη σκηνή, η αδρεναλίνη και η επαφή με το κοινό με πλημμύρισαν με μια μοναδική ενέργεια. Αισθάνομαι βαθιά ευγνωμοσύνη για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε ο καθηγητής και μαέστρος μας κ. Χρίστος Σταυρινίδης να αναλάβω την καθοδήγηση της ορχήστρας μας — ένα έργο απαιτητικό, αλλά που με γέμισε με ικανοποίηση.
Κυρίως, όμως, νιώθω τυχερή που υπήρξα μέλος της οικογένειας του Μουσικού Σχολείου του Παγκυπρίου Γυμνασίου. Είναι το Σχολείο που μου άνοιξε ορίζοντες, προσφέροντάς μου πολύτιμες γνώσεις και εμπειρίες ζωής. Αποχαιρετώ αυτό το ιστορικό ίδρυμα και τους υπέροχους ανθρώπους του με απέραντη περηφάνια και συγκίνηση.

ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΥΣ ΗΧΟΥΣ ΤΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΜΑΣ ΟΝΕΙΡΩΝ

ΕΝΤΓΚΑΡ ΕΒΟΓΙΑΝ, ΣΤ11

Η λέξη «σινεμά» προέρχεται από την αρχαία ελληνική λέξη «κίνημα». Και, αν το καλοσκεφτείς, στη ζωή όλα κινούνται: οι άνθρωποι, ο χρόνος, τα γεγονότα, η ψυχή μας... Και μέσα από αυτή την αδιάκοπη κίνηση γεννιέται ο ήχος. Από την ένωση αυτών των δύο, της κίνησης και του ήχου, δημιουργείται η μαγεία της κινούμενης εικόνας. Αυτό που όλοι ξέρουμε απλά ως... ταινία. Λένε πως οι ταινίες είναι τα όνειρα που δεν καταφέραμε να ζήσουμε. Ίσως γιατί εκεί, σχεδόν πάντα, υπάρχει ένα “Happy End”. Κάτι που η ζωή, για κάποιον περίεργο λόγο, κρατάει με το σταγονόμετρο, λες και το χρεώνει ακριβά.

Αλλά ας μη σας κουράζω με φιλοσοφίες· άλλωστε το σινεμά δεν περιμένει κανέναν. Light, Camera, Action!

Στις 23 Απριλίου 2026, ένα μουσικό-συναυλιακό πρότζεκτ, που γεννήθηκε σχεδόν τόσο γρήγορα όσο τελειώνει ένα ποπ κορν στον κινηματογράφο, με τίτλο «Η μουσική της μεγάλης οθόνης... από την Ευρώπη στον κόσμο», παραδόθηκε στην κρίση του κοινού. Και επειδή ήμουν ένας από τους συντελεστές αυτής της συναυλίας, οφείλω να ομολογήσω κάτι: στην αρχή δεν πίστεψα ιδιαίτερα σε αυτή την ιδέα! Όμως εκείνη η βραδιά απέδειξε σε μένα και σε όλους κάτι πολύ απλό, αλλά αδιαπραγμάτευτο: ο κινηματογράφος είναι δύναμη και η μουσική του είναι το νήμα που υφαίνει την επιτυχία.

Είναι σχεδόν αδύνατο να δεις τη «Λίστα του Σίντλερ» και να μη λυγίσεις από τις πρώτες νότες του όμποε. Να ακούσεις το «La Cumparsita» και να μη θες να σηκωθείς να χορέψεις ένα παθιασμένο τάνγκο, ακόμα κι αν τα πόδια σου έχουν άλλες απόψεις. Να χαθείς στο «La La Land» και να μη νιώσεις, έστω για λίγο, ότι η αγάπη προς τους άλλους και προς τον εαυτό σου είναι τελικά το πιο ρεαλιστικό σενάριο. Αυτή η βραδιά απέδειξε πως η ζωή είναι μια ασταμάτητη κίνηση. Ένας δρόμος όπου όλοι κυλάμε. Και αυτή η κίνηση, έστω για λίγο, ταξίδεψε πολλούς πίσω... Στην παιδική ηλικία, στον πρώτο έρωτα, στην αγκαλιά της μητέρας τους, στο σπίτι του παππού και της γιαγιάς, εκεί όπου μια μικρή ασπρόμαυρη τηλεόραση είχε τη μαγική ικανότητα να γεμίζει τον κόσμο με χρώματα.

Λίγο κουρασμένοι, αρκετά άυπνοι, με οκτώ ώρες τραγούδι και μουσική στην πλάτη και τέσσερις ταχινόπιτες στο ενεργητικό (γιατί η τέχνη θέλει θυσίες, αλλά και υδατάνθρακες), εμείς, η νέα γενιά, αποδείξαμε κάτι ουσιαστικό: ότι μόνο η ειρήνη μπορεί να ανθίσει πραγματικά στις καρδιές των ανθρώπων.

Και ίσως τελικά, όσο κι αν αλλάζει ο κόσμος, η μουσική και ο κινηματογράφος θα μας θυμίζουν πάντα πως μόνο η ειρήνη φέρνει «Les Temps des Fleurs».

«Ξύπνα, μικρό μου, κι άκουσε κάποιο μινόρε της αυγής,
για σένανε είναι γραμμένο από το κλάμα κάποιας ψυχής».

ΤΟ ΜΙΝΟΡΕ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ

«Χρυσή μου αγάπη έχε γεια, να 'ναι μαζί σου η Παναγιά
κι όταν 'ρθει το περιστέρι, θα χω κρεμάσει φυλαχτό
στο παραθύρι τ' ανοιχτό, την καρδιά μου σαν αστέρι».

ΤΩΡΑ ΠΟΥ ΠΑΣ ΣΤΗΝ ΞΕΝΙΤΙΑ

«Μια Παναγιά, μιαν αγάπη μου έχω κλείσει σ' ερημοκλήσι αλαργινό,
κάθε βραδιά της καρδιάς την πόρτα ανοίγω
κοιτάζω λίγο και προσκυνώ».

ΜΙΑ ΠΑΝΑΓΙΑ

«Γυρίζει κι αρμενίζει καλέ στα πέλαγα, τους πειρατές θερίζει καλέ και τους χαλά
Στον ήλιο στο φεγγάρι και στη βροχή, και μένανε μ' αφήνει έρμη και μοναχή».

ΗΤΑΝΕ ΜΙΑ ΦΟΡΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΑΥΛΙΑΣ

1. 1492: Conquest of Paradise (main theme, 1992)
   Μουσική: Vangelis Papathanasiou

2. Schindler's List (main theme, 1993)
   Μουσική: John Williams

3. Game of Thrones (intro theme, 2011)
   Μουσική: John Williams

4. Epilogue – City of Stars (La La Land, 2014)
   Μουσική: Justin Hurwitz | Ερμηνεία: Έλλη Κουτσούλη, Ανδρέας Ελεσνίτσαλης

5. Όμορφη Ζωή (La vita è bella, 1997)
   Μουσική: Nicola Piovani, Στίχοι: Λίνα Νικολακοπούλου

6. Le Temps des Fleurs (Innocents in Paris, 1953)
   Μουσική: Boris Fomin, Στίχοι: Eddy Marnay

7. La Cumparsita (Tango, 1998)
   Μουσική: Gerardo Hernan, Matos Rodriguez

8. Τ' Αστέρι του Βοριά (America America, 1963)
   Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις, Στίχοι: Νίκος Γκάτσος

9. Οι Γερανοί (Όταν περνούν οι Γερανοί, 1957)
   Μουσική: Ρωσικό Παραδοσιακό, Στίχοι: Γιάννης Ρίτσος | Ερμηνεία: Έλλη Κουτσούλη

10. Θα σε πάρω να φύγουμε (Chicago Syndicate, 1955)
    Μουσική: Γιάννης Σπάρτακος, Στίχοι: Αλέκος Σακελλάριος | Ερμηνεία: Έλλη Κουτσούλη

11. Τώρα που πας στην Ξενιτιά (Ελλάς η Χώρα των Ονείρων, 1961)
    Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις, Στίχοι: Νίκος Γκάτσος | Ερμηνεία: Έλλη Κουτσούλη

12. Το Μινόρε της Αυγής (τηλεοπτική σειρά, 1983)
    Μουσική: Σπύρος Περιστέρης, Στίχοι: Μίνως Μάτσας

13. Όμορφη Πόλη (Les Amants de Tetuel, 1962)
    Μουσική: Μίκης Θεοδωράκης, Στίχοι: Γιάννης Θεοδωράκης

14. Πες μου μια λέξη (Αλλοίμονο στους νέους, 1961)
    Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις, Στίχοι: Αλέκος Σακελλάριος

15. Μια Παναγιά (America America, 1963)
    Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις, Στίχοι: Νίκος Γκάτσος | Ερμηνεία: Ανδρέας Ελεσνίτσαλης

16. Ήτανε μια φορά (Έμποροι των Εθνών, 1973)
    Μουσική: Σταύρος Ξαρχάκος, Στίχοι: Κώστας Φέρρης | Ερμηνεία: Ανδρέας Ελεσνίτσαλης

17. Θεός αν είναι (Μη Φεύγεις..., 2004)
    Μουσική: Goran Bregović, Στίχοι: Λίνα Νικολακοπούλου | Ερμηνεία: Ανδρέας Ελεσνίτσαλης

18. Καληνύφτα (Nuovomondo, 2006)
    Παραδοσιακό Κάτω Ιταλίας | Ερμηνεία: Ανδρέας Ελεσνίτσαλης, Έλλη Κουτσούλη

ΟΡΧΗΣΤΡΑ

ΒΙΟΛΙ Ι | Δεμιρτζόγλου Κωνσταντίνος (διδασκαλία εγχόρδων), Χατζηανδρέου Βίκυ, Ιωάννου Γιάννος, Τσιάρα Αλεξάνδρα, Λοϊζίδης Χριστοφής, Δημητρίου Έλλη, Χατζηπαναγή Παναγιώτης, Γεωργίου Μαριάμ, Στυλιανού Απόστολος, Αναστασίου Ναυσικά

ΒΙΟΛΙ ΙΙ | Μιτέλλας Ηρακλής, Ιωάννου Μάριος, Μάρκου Δωροθέα, Πράτσος Ηλίας, Δημητρίου Ίντρε, Πισσάς Δαυίδ, Κουρούγιαννη Ιωάννα, Ασγκάρ Ζέινα, Στυλιανού Στέφανη, Αβραμίδου Τοφαρίδου Αλθαία, Τσαγγαράς Ανδρέας

ΒΙΟΛΑ | Παπαγεωργίου Νικόλας, Ξυδάς Τεύκρος, Αγγελίδου Μάγια
ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΟ | Αργυρίδης Βασίλειος, Αναστασίου Αριστοφάνης, Στυλιανού Μάριος, Κωνσταντίνου Αγγελίνα
ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΣΟ | Κερκύρας Λουκάς, Μέσσιος Μιχάλης
ΦΛΑΟΥΤΟ: Κυριάκου Νέδη, Ταμπούρλα Νίκη
ΟΜΠΟΕ | Νεοφύτου Νάταλη
ΚΛΑΡΙΝΕΤΟ | Γεωργίου Γιώργος, Δημητρίου Δημήτρης
ΜΠΑΣΟ ΚΛΑΡΙΝΕΤΟ | Μωρέας Θεόδουλος
ΦΑΓΚΟΤΟ | Χριστοδούλου Ευάγγελος
ΤΡΟΜΠΕΤΑ | Δεσπότη Έλλη, Μουστάκας Θωμάς
ΤΡΟΜΠΟΝΙ | Παύλου Κλείτος, Ερωτοκρίτου Νεφέλη
ΚΟΡΝΟ | Ερωτοκρίτου Σοφία Χριστίνα, Τζιη Φίλιππος
ΤΟΥΜΠΑ | Χριστοδούλου Κωνσταντίνος
ΤΥΜΠΑΝΑ | Χατζηανδρέου Νατάσα
ΚΡΟΥΣΤΑ | Τσιβιτιάν Παύλος, Σολωμού Νικόλας
ΠΙΑΝΟ | Παπαδοπούλου Βικτώρια
ΚΙΘΑΡΑ | Αβραάμ Βασίλειος
ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΜΠΑΣΟ | Μέσσιος Μιχάλης
ΝΤΡΑΜΣ | Χατζηιωάννου Εμμανουέλα, Κουτρουπής Πέτρος

ΧΟΡΩΔΙΑ

ΣΟΠΡΑΝΟ | Αντωνιάδου Ιόλη, Φαντάρου Λάουρα, Χατζηπαναγή Στυλιανή, Διονυσίου Αδαμαντία, Καμένου Χατζήπαπα Βασίλεια, Αμπρικίδου Άννα, Κυριάκου Μαίρη, Οτζέλεμο Άμαπελ, Παπαδοπούλου Σοφία, Χατζηπαύλου Μύρια, Σπανού Μαριάμ, Φωτίου Παναγιώτα, Καμπέλη Γεωργία, Γιάγκου Χρυσαυγή, Παπουή Χρυσαυγή, Παυλή Αλεξάνδρα, Παρτζίλη Κατερίνα, Τσιάκαλου Πηνελόπη, Χατζηπαναγή Άννα Μαρία, Τσολάκη Ιωάννα, Λάρκου Κρήτια, Παναγίδη Σοφία, Κουννίδου Εβελίνα, Παπακυριάκου Μελίνα, Ιωάννου Ανδριάνα, Ιωνά Αλεξάνδρα, Πατσαλίδου Αντριάνα, Σιαχίτ Αντζελίνα

ΑΛΤΟ | Αντωνιάδου Δάφνη, Φιλοθέου Αριάδνη, Άντριους Νικόλ, Κουντουρή Αναστασία, Σμυρίλλη Θεοδώρα, Ιωαννίδου Θάλεια, Αχιλλέως Γεωργία, Φιλίππου Φοίβη, Χάιδου Μυρτώ, Δόση Ελένη, Παπαμάρκου Μαίρη, Άντριους Ειρήνη, Βασιλειάδη Ιωάννα, Ευτυχίου Ελεάνα, Ιωαννίδου Δάφνη, Νικολάου Νεφέλη, Ματθαίου Λυδία, Χριστοδούλου Χριστίνα, Περικλέους Ανδριάνα, Ιωάννου Ελεονώρα, Κτωρή Μαρίνα, Αχιλλέως Μιχαήλια, Γκογκόρνα Σοφία, Ηλιάδη Όλγα, Αγριδιώτη Δήμητρα, Βασιλείου Σοφία

ΤΕΝΟΡΟΙ | Κουνελλές Δημήτρης, Λάρκου Νικόλας, Χαρίτωνος Χαρίτων, Γεωργίου Ηλίας, Τσιλίδης Νικόλας, Εβογιάν Έντγκαρ, Σάββα Σοφοκλής, Ηλιάδης Νικόλας, Πουλλής Χρίστος, Τσιάκαλος Θεοδόσης, Κούλας Ξενοφών

ΜΠΑΣΟΙ | Χριστοδούλου Σάββας, Άντριους Ραφαήλ, Μπάλτι Λεονάρδο, Σαλονικίδης Νικόλας, Παναγίδης Μάρκος, Γιάγκου Κρίστιαν, Σωκράτους Κωνσταντίνος, Σαββίδης Νικόλας, Χάιτα Αλέξανδρος, Λέμους Πάβλο Χαβιέρ, Γαβριηλίδης Ανδρέας, Μυλόρδος Χριστόδουλος, Αναστασίου Παναγιώτης, Κυριάκου Κυριάκος Ευγένιος, Νάτσιος Ορέστης Ρηγίνος

ΕΝΟΡΧΗΣΤΡΩΣΗ, ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ, ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ | Δρ Χρίστος Σταυρινίδης

ΜΑΕΣΤΡΟΣ ΧΟΡΩΔΙΑΣ | Γλυκερία Ανδρέου

ΒΟΗΘΟΙ ΜΑΕΣΤΡΟΥ | Κάθριν Ξενοφώντος, Εύα Σταύρου, Μιχάλης Αχιλλέως, Κωνσταντίνος Δεμιρτζόγλου

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ | Χρίστος Χριστοφόρου, Β.Δ., Διευθύνων Μουσικού Λυκείου Λευκωσίας, Λιάνα Γιωργούδη, Β.Δ.Α΄, Διευθύνουσα Μουσικού Γυμνασίου Λευκωσίας

Αντικαθρεφτίσματα

Καθρέφτες κάθε λογής:

μικροί, μεγάλοι,

καθρέφτες χειρός

για να μη λησμονείς

το πρόσωπό σου

που ολοένα χάνεται.

Εύη Ζορπίδου

Από την ποιητική συλλογή «Ροές και θρομβώσεις»,
εκδ. Ιωλκός, Αθήνα 2021.

ΜΑΡΙΑ ΜΑΡΙΝΑ ΗΛΙΑ, ΣΤ61

ΔΙΑΣΩΖΟΥΜΕ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ

«ΑΝΑΜΦΙΣΒΗΤΗΤΑ ΤΟ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΠΟΣΤΟ ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΗΣΑ ΕΙΝΑΙ Η ΚΥΠΡΟΣ».

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΟΛΛΙΑΣ

Πρέσβυς της Ελλάδος στην Κυπριακή Δημοκρατία

Η ΕΛΛΑΔΑ ΩΣ ΦΟΡΕΑΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΩΝ

ΚΑΛΛΙΡΟΗ ΜΙΧΑΗΛ, Ε31, ΚΑΛΙΑ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, Ε33

Με αφορμή την επίσκεψή του στο Σχολείο μας, ο Πρέσβυς της Ελλάδος στην Κυπριακή Δημοκρατία, κ. Κωνσταντίνος Κόλλιας μάς παραχώρησε μία συνέντευξη εφ' όλης της ύλης. Με σπουδές στις Πολιτικές και Νομικές Επιστήμες και μια μακρά διπλωματική πορεία σε σημαντικές θέσεις, όπως σε Τίρανα, Μαδρίτη και Βουκουρέστι, αλλά και ως Μόνιμος Αντιπρόσωπος της Ελλάδας στον ΟΑΣΕ, ο ίδιος μεταφέρει πολύτιμες εμπειρίες από τη διεθνή σκηνή. Από τις απαντήσεις του στις ερωτήσεις μας αναδεικνύεται η έμφαση που δίνει στη δύναμη της εθνικής μνήμης ως στοιχείου που ενώνει τον απανταχού Ελληνισμό, αλλά και η άποψή του ότι η διπλωματία βασίζεται στη συναίνεση, την ψυχραιμία και την αναζήτηση κοινών σημείων. Τονίζεται ότι ο διπλωμάτης διατηρεί στενούς και ουσιαστικούς δεσμούς με την Κύπρο, τόσο ο ίδιος όσο και η οικογένειά του. Παράλληλα, ξεχωρίζει η ρεαλιστική του στάση απέναντι στις δυσκολίες του επαγγέλματός του, ενώ ταυτόχρονα ενθαρρύνει τους νέους να το ακολουθήσουν, εφόσον το επιθυμούν.

ΤΙ ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΟΤΙ ΣΑΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕ ΣΤΗ ΖΩΗ ΣΑΣ; Πολλά. Από τα πρώτα χρόνια μέχρι και σήμερα. Η διαμόρφωση του χαρακτήρα κάθε ανθρώπου είναι μία συνεχής διαδικασία. Δεν το αντιλαμβάνεται κανείς σε πραγματικό χρόνο. Αλλά, κοιτάζοντας πίσω, γίνεται ορατό.

Το πρώτο που συμβάλλει στη διαμόρφωση είναι, ασφαλώς, η οικογένεια και οι δικοί σου άνθρωποι. Το επόμενο είναι η εκπαίδευση με την έννοια της Παιδείας. Το τρίτο, όχι αξιολογικά, αλλά με χρονική σειρά, είναι η εργασία και το επαγγελματικό περιβάλλον. Όλα συμβάλλουν στη διαμόρφωσή μας. Από εμάς, όμως, τελικά κρίνεται κυρίως η πορεία μας και η εξέλιξή μας και λιγότερο από τους τρίτους.

ΤΙ ΡΟΛΟ ΕΠΑΙΞΑΝ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΚΑΤΟΠΙΝ ΟΙ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΑΣ ΣΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ; Ασφαλώς, η εκπαίδευση είναι βασικός παράγοντας της εξέλιξης κάθε ανθρώπου. Διαμορφώνει σε σημαντικό βαθμό και τον χαρακτήρα μας, αλλά και συμβάλλει ουσιαστικά στη διάπλασή μας ως πολιτών, στην κοινωνικοποίησή μας και στο επίπεδο ικανότητας επικοινωνίας μας με τους άλλους.

Το σχολείο είναι ιδιαίτερα σημαντικό, γιατί εκπαιδεύει τον νέο άνθρωπο να σκέπτεται και να ενεργεί ορθολογικά στη βάση γνώσεων. Το Πανεπιστήμιο είναι, στη συνέχεια, κρίσιμης σημασίας, γιατί τον κατευθύνει, στη βάση των επιλογών που κάνει κάθε φοιτητής, στην κοινωνική ένταξη, στην επαγγελματική του κατεύθυνση.

Προσωπικά, αισθάνομαι τυχερός, γιατί είχα την τύχη να έχω δασκάλους, τόσο στο σχολείο όσο και στο Πανεπιστήμιο, που μου έδωσαν ευκαιρίες και δυνατότητες να επιτυγχάνω το μέγιστο που μπορώ και να καλλιεργώ δεξιότητες.

Και εσείς, όμως, στο Παγκύπριον, θα πρέπει να αισθάνεσθε τυχεροί, καθώς φοιτάτε σε ένα σχολείο ιστορικό, με ρίζες βαθιές, οι οποίες σας δίνουν γερές παιδευτικές βάσεις.

«ΣΤΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ, ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΙΣΘΑΝΕΣΘΕ ΤΥΧΕΡΟΙ, ΚΑΘΩΣ ΦΟΙΤΑΤΕ ΣΕ ΕΝΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ, ΜΕ ΡΙΖΕΣ ΒΑΘΙΕΣ, ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΣΑΣ ΔΙΝΟΥΝ ΓΕΡΕΣ ΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ».

ΠΟΙΟ ΑΠΟ ΟΛΑ ΤΑ ΠΟΣΤΑ ΠΟΥ ΚΑΤΑΛΑΒΑΤΕ ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΟΤΙ ΗΤΑΝ ΤΟ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΓΙΑ ΕΣΑΣ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ; Όλα τα πόστα έχουν την ιδιαίτερη σημασία τους για έναν Έλληνα Διπλωμάτη. Το καθένα διαφορετική, και ανάλογα με τη χρονική περίοδο και τις διεθνείς συγκυρίες που βρίσκεται κανείς σε αυτό. Η Ελλάδα είναι μία χώρα με έντονη διεθνή παρουσία, τόσο σε διμερές επίπεδο όσο και ως μέλος Διεθνών Οργανισμών. Αρχής γενομένης από την παρουσία μας ως κράτους-μέλους της Ε.Ε. οφείλουμε και επιδιώκουμε να είμαστε παντού ενεργά παρόντες. Παράλληλα, η Ελλάδα είναι μία χώρα οικονομικά εξωστρεφής. Πρέπει, δηλαδή, να καλλιεργούμε όσο περισσότερο είναι δυνατόν, τις ελληνικές εξαγωγές, αλλά και να προβάλλουμε την εικόνα της χώρας ως μοναδικού τουριστικού προορισμού. Την ίδια στιγμή, όμως, η Ελλάδα, διαθέτει και μία μεγάλη διασπορά Ελλήνων, οι οποίοι ζουν σε όλα τα σημεία του κόσμου. Πρόκειται για έναν ολόκληρο Ελληνισμό εκτός των συνόρων της Ελλάδας και της Κύπρου. Παράλληλα, είμαστε φορείς μεγάλων ιστορικών και πολιτικών Αρχών και Αξιών, καθώς και ενός Πολιτισμού με βαρύνουσα και παγκόσμια πνευματική κληρονομιά, την οποία οφείλουμε να προάγουμε διεθνώς. Όμως, την ίδια στιγμή, η Ελλάδα συνεχίζει να έχει και εθνικά θέματα τα οποία πρέπει να υπηρετούμε παντού, όπου βρισκόμαστε. Το Κυπριακό είναι το μεγαλύτερο, χωρίς καμία αμφιβολία. Για όλους αυτούς τους λόγους, όλα τα πόστα για έναν Έλληνα Διπλωμάτη είναι σημαντικά και σε αυτά καλείται να επιτελέσει καίριο έργο.

«ΕΙΜΑΣΤΕ ΦΟΡΕΙΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΩΝ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΕΝΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΜΕ ΒΑΡΥΝΟΥΣΑ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ, ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΟΦΕΙΛΟΥΜΕ ΝΑ ΠΡΟΑΓΟΥΜΕ ΔΙΕΘΝΩΣ».

Απαντώντας όμως στην ερώτηση, αναμφισβήτητα το πιο σημαντικό πόστο που υπηρέτησα είναι η Κύπρος. Γιατί η Κύπρος είναι μία ξεχωριστή, ιδιαίτερη και μοναδική περίπτωση. Γιατί εδώ, ένα αναπόσπαστο κομμάτι του Ελληνισμού συνεχίζει να υφίσταται τις συνέπειες της εισβολής. Όσο συνεχίζεται η τουρκική κατοχή, λοιπόν, η Κύπρος και ο τερματισμός της κατοχής δεν μπορεί παρά να είναι το εθνικό καθήκον, το οποίο καθένας μας αισθάνεται υπερήφανος να υπηρετεί.

ΥΠΗΡΕΤΗΣΑΤΕ ΚΑΙ ΣΤΑ ΤΙΡΑΝΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΜΑΔΡΙΤΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙ ΩΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΗΣ. ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΤΡΕΙΣ ΑΥΤΕΣ ΠΟΛΕΙΣ; Και στις τρεις αυτές χώρες, υπήρχε και υπάρχει Ελληνισμός. Διαφορετικός σε κάθε μία.

Στην Αλβανία υπάρχει η Ελληνική Εθνική Μειονότητα, η οποία επιβίωσε ενός απολύτως αυταρχικού και καταπιεστικού καθεστώτος στο παρελθόν, αλλά έχει την οφειλόμενη υποστήριξή μας στα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα.

Στην Ισπανία, υπάρχει μία ελληνική παροικία η οποία αναπτύσσεται σε τομείς της οικονομίας, αλλά έχει και μία σημαντική πολιτιστική και μορφωτική παρουσία σε μία χώρα, της οποίας η κοινωνία είναι ιδιαίτερα ανοικτή στην ελληνική παιδεία και τον ελληνικό πολιτισμό.

Στη Ρουμανία, η ελληνική παρουσία είναι ιστορική, αλλά και διαχρονικά παρούσα. Είναι γνωστή η συνεισφορά των Ελλήνων των Παραδουνάβιων Ηγεμονιών στην Ελληνική Επανάσταση του ’21 και στη δημιουργία του σύγχρονου ελληνικού κράτους. Σήμερα, υπάρχει στη Ρουμανία και μία δυναμική ελληνική επιχειρηματική παρουσία, η οποία αναπτύσσεται σε καίριους τομείς της οικονομίας στο πλαίσιο των σχέσεων της Ελλάδας και της Ρουμανίας ως κρατών-μελών της Ε.Ε.

Η ελληνική παρουσία στις τρεις αυτές χώρες που γνώρισα έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά. Επομένως, έχει και πολύ διαφορετικές ανάγκες, τις οποίες ο Έλληνας Διπλωμάτης θα πρέπει να κατανοήσει και στις οποίες θα πρέπει να ανταποκριθεί κατάλληλα.

Το «νήμα» που συνδέει, όμως, τον απανταχού Ελληνισμό είναι το ίδιο. Είναι η κοινή γλώσσα, η ιστορία μας και η εθνική μνήμη, η Θρησκεία, οι κοινές παραδόσεις και οι αξίες που μοιραζόμαστε. Αυτός είναι ο κοινός «παρονομαστής», τον οποίο θα καλλιεργήσει ο Έλληνας Διπλωμάτης όπου κληθεί να υπηρετήσει.

ΥΠΗΡΞΑΤΕ ΜΟΝΙΜΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟΝ ΟΑΣΕ. ΜΙΛΗΣΤΕ ΜΑΣ ΛΙΓΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΡΟΛΟ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ. ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΟΤΙ Η ΕΥΡΩΠΗ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΝΤΑΠΕΞΕΛΘΕΙ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ; Η ευρωπαϊκή ιδέα, δηλαδή η ιδέα της ευρωπαϊκής ενοποίησης και ολοκλήρωσης έχει κάνει τεράστιες προόδους υλοποίησης από τις Ιδρυτικές Συνθήκες της Ένωσης, τη δεκαετία του ’50 μέχρι σήμερα. Αυτό ισχύει σε όλους τους τομείς, αρχής γενομένης από τον οικονομικό. Για την Ελλάδα και την Κύπρο, η ευρωπαϊκή ιδέα αποτελεί κεντρική πολιτική και στρατηγική επιλογή που έχουμε κάνει πολλές δεκαετίες τώρα.

«Ο ΠΥΡΗΝΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΙΔΕΑΣ ΕΙΝΑΙ Η ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΣΕ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΙΡΗΝΗΣ».

Ασφαλώς και πιστεύω ότι η Ευρώπη μπορεί να ανταποκριθεί στις σημερινές προκλήσεις. Για αυτό άλλωστε δημιουργήθηκε από ευρωπαϊκές ηγεσίες με όραμα μεγάλου ορίζοντα. Άλλωστε, ο πυρήνας της ευρωπαϊκής ιδέας είναι η προοπτική εντατικής συνεργασίας, ανάπτυξης και ευημερίας όλων των ευρωπαϊκών κρατών σε συνθήκες ειρήνης.

Από την άλλη, ο ΟΑΣΕ είναι ένας μοναδικός Διεθνής Οργανισμός στον οποίο συμμετέχουν 57 κράτη, που εκτείνονται από το Βανκούβερ μέχρι το Βλαδιβοστόκ. Η έννοια της Ασφάλειας στον ΟΑΣΕ είναι συμπεριληπτική και συνολική: πολιτική, αμυντική, ενεργειακή και οικονομική ασφάλεια. Αλλά, ταυτόχρονα, και ανθρώπινη, με στόχο τη διασφάλιση εφαρμογής των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Πολιτικών Ελευθεριών για τους πολίτες όλων των κρατών-μελών του Οργανισμού.

Η μοναδικότητά του ΟΑΣΕ έγκειται, επίσης, στο γεγονός ότι αποτελεί ένα συνεχές πολιτικό Forum το οποίο από το 1974 μέχρι σήμερα προσφέρει ένα πλαίσιο συζήτησης για όλα τα διεθνή θέματα. Και αυτό συνεχίζει, η πολιτική συζήτηση δηλαδή μεταξύ κρατών, ακόμη και εν μέσω διεθνών κρίσεων και πολέμων, όπως είναι η σημερινή εποχή που ζούμε. Και αυτό είναι σημαντικό.

ΞΕΡΟΥΜΕ ΟΤΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ Η ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΕΙΤΕ ΩΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ. ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΔΕΣΜΟΙ ΣΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ; Τόσο εγώ όσο και η οικογένειά μου έχουμε πλέον στενούς και προσωπικούς δεσμούς. Έχουμε φίλους στην Κύπρο, με φιλίες που υπερβαίνουν τις δύο δεκαετίες σε διάρκεια. Φιλίες που διατηρήσαμε, αν και βρεθήκαμε σε διάφορα πόστα σε πολλές χώρες. Είναι δεσμοί που έχουν εδραιωθεί με τους φίλους εδώ και είναι βέβαιο ότι θα συνεχιστούν.

ΠΩΣ ΒΛΕΠΕΤΕ ΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΡΟΛΟ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΔΙΑΔΡΑΜΑΤΙΣΕΙ Η ΚΥΠΡΟΣ ΣΕ ΑΥΤΗ; Η Κύπρος, όπως και η Ελλάδα, ανέκαθεν βρίσκονταν στο σταυροδρόμι ηπείρων, πολιτισμών και οδών. Στη σημερινή, μεγάλη περιφερειακή κρίση, ο ρόλος της Κύπρου ειδικότερα, δεν μπορεί παρά να είναι ανάλογα σημαντικός. Είναι ένας ρόλος ειρήνης και σημαντικής ανθρωπιστικής συνδρομής. Ως κράτος-μέλος της Ε.Ε., ασκώντας, μάλιστα, την Προεδρία της Ένωσης εν μέσω διεθνούς κρίσεως, η κομβική σημασία της Κύπρου πολλαπλασιάζεται και αυτό αποδεικνύεται συνεχώς.

Η ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΜΑΣ «ΔΙΑΒΑΣΤΗΚΕ» ΠΟΙΚΙΛΟΤΡΟΠΩΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΥΠΟ. ΕΣΕΙΣ ΠΩΣ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ ΑΥΤΗ ΤΗ ΣΤΙΓΜΗ Η ΣΧΕΣΗ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΚΥΠΡΟΥ; Οι σχέσεις της Ελλάδας με την Κύπρο υπήρξαν πάντα εξαιρετικά στενές, γιατί είναι αδελφικές. Η ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Κύπρου από την Ελλάδα στην πρόσφατη μεγάλη περιφερειακή κρίση έγινε άμεσα, ως προπομπός της συνδρομής και άλλων κρατών της Ε.Ε., στο πλαίσιο της αυτονόητης ευρωπαϊκής αλληλεγγύης.

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ Η ΜΝΗΜΗ. ΠΟΙΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΓΙΑ ΕΣΑΣ; ΠΟΙΑ ΣΤΙΓΜΗ ΤΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΣΑΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΕΧΕΙ ΧΑΡΑΧΘΕΙ ΠΙΟ ΕΝΤΟΝΑ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΣΑΣ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ; Δεν είναι μία στιγμή αυτή, είναι πολλές. Είναι στιγμές που θεωρεί κανείς ότι κάτι θετικό πέτυχε για την Ελλάδα και την Κύπρο. Είναι στιγμές ηθικής ικανοποίησης και ανταμοιβής.

ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΠΟΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΠΟΥ ΑΛΛΑΞΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΠΟΥ ΒΛΕΠΕΤΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ; Όλες οι εμπειρίες επιβεβαίωσαν τη διαχρονικά θετική εικόνα που έχουν οι ξένοι συνάδελφοι για την Ελλάδα. Ωστόσο, είναι πάντα χρήσιμο να δίδεται η δυνατότητα να βλέπει κανείς τα πράγματα και εξ αποστάσεως, ώστε να διαμορφώνει μια ευρύτερη εικόνα. Με αυτήν την έννοια, η διεθνής προοπτική, είναι μία πολύ χρήσιμη οπτική για τα κράτη και τις διεθνείς σχέσεις.

ΠΟΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΧΕΙ ΕΝΑΣ ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΗΣ; Πρώτα από όλα: Να επιδιώκει να ενημερώνεται για ό,τι έχει άμεση σχέση με το αντικείμενό του. Και όχι μόνον με αυτό. Σε δεύτερο επίπεδο, να είναι σε θέση να «βλέπει μπροστά του» τη μεγαλύτερη εικόνα των διεθνών σχέσεων. Να έχει, πάντοτε κατά νου τα εθνικά συμφέροντα για τα οποία εργάζεται. Ταυτόχρονα, όμως, να επιδιώκει να βρει κοινά σημεία με τον συνομιλητή του, να αποφεύγει τις ευθείες συγκρούσεις και να μην υπογραμμίζει τα σημεία διαφωνίας, αλλά τα πιθανά σημεία σύγκλισης. Να επιδιώκει την επίτευξη συναίνεσης, όταν μιλάμε για πολυμερή Διπλωματία. Η Διπλωματία, τελικά, έχει πάντοτε στόχο την επίτευξη ειρηνικών λύσεων και συνθηκών. Πάντα, με πυξίδα τα εθνικά συμφέροντα. Αυτός είναι ο πυρήνας της έννοιας της Διπλωματίας.

ΕΧΕΤΕ ΒΡΕΘΕΙ ΠΟΤΕ ΣΕ ΔΥΣΚΟΛΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΕΣ; ΠΩΣ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΚΑΤΕ; Σε δύσκολες συζητήσεις, πολλές φορές. Κάποιες φορές, και ο στόχος που εμείς θέτουμε είναι ο ίδιος απαιτητικός. Οπότε, ο κύριος ρόλος βρίσκεται σε εμάς, για να αντεπεξέλθουμε. Νομίζω ότι είναι χρήσιμο πάντα να είμαστε όσο καλύτερα ενημερωμένοι γίνεται και όσο καλύτερα προετοιμασμένοι μπορούμε. Πρέπει να «γνωρίζουμε» καλά τον ή τους συνομιλητές μας εκ των προτέρων. Πώς βλέπουν τα θέματα, τι επιδιώκουν. Και, αναλόγως, να έχουμε προετοιμασθεί για το πώς θα κινηθούμε. Σε κάθε περίπτωση, η προετοιμασία, η αυτοσυγκράτηση και η ψύχραιμη ετοιμότητα είναι πολύ χρήσιμα στοιχεία. Όλα αυτά είναι, με μία λέξη, στοιχεία επαγγελματισμού, ο οποίος διδάσκεται, αλλά, κυρίως, αποκτάται με την εμπειρία.

«Η ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ, Η ΑΥΤΟΣΥΓΚΡΑΤΗΣΗ ΚΑΙ Η ΨΥΧΡΑΙΜΗ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΕΙΝΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΗ».

ΤΙ ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΑΤΕ ΕΝΑΝ ΜΑΘΗΤΗ ΛΥΚΕΙΟΥ ΠΟΥ ΘΑ ΗΘΕΛΕ ΝΑ ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑΣ; Θα πρέπει να γνωρίζει και να λάβει σοβαρά υπόψη του τις αντικειμενικές δυσκολίες του λειτουργήματος, οι οποίες συμπυκνώνονται, με δύο λόγια, στην μεγάλη κινητικότητα που έχουν οι πολλαπλές μεταθέσεις, στις ιδιαίτερα αυξημένες και σύνθετες, σε κάποιες περιπτώσεις, επαγγελματικές απαιτήσεις, στις πολύ αυξημένες ευθύνες, σε πολλές περιπτώσεις και στις πολλές δυσκολίες που συνεπάγονται αυτά στην προσωπική και οικογενειακή ζωή. Αυτά είναι που θα πρέπει να λάβει κάποιος νέος σοβαρά υπόψη του, πριν κάνει τις επιλογές του και πάρει τις αποφάσεις του. Τελικά, όμως, χωρίς αμφιβολία, θα τον ενθάρρυνα, εάν αυτή είναι η επιθυμία του.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ ΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΝΟΝΤΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΓΙΑ ΔΙΕΘΝΗ ΘΕΜΑΤΑ; Να επιδιώκουν να ενημερώνονται διαρκώς για ό,τι συμβαίνει γύρω μας. Καταρχάς, για να είναι ενημερωμένοι και υπεύθυνοι πολίτες. Να διαβάζουν πολύ. Όχι, όμως, από οποιαδήποτε πηγή. Όσο γίνεται, από επώνυμους ειδικούς και από πηγές αξιόπιστες. Και να συζητούν τα ίδια αυτά θέματα, με ανθρώπους που αποδεδειγμένα διαθέτουν «διαπιστευτήρια» αξιοπιστίας.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

«Στην πολιτική
πρέπει να τολμάς!»

ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΓΝΩΣΗ:
ΑΣΠΙΔΑ ΣΤΟΥΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥΣ ΚΑΙΡΟΥΣ

ΝΙΚΟΛΑΣ ΓΚΡΙΝΤΑΣ, Δ11

Με αφορμή τους εορτασμούς για την επέτειο της 25ης Μαρτίου, είχαμε την τιμή και τη χαρά να φιλοξενήσουμε στο Σχολείο μας τον κ. Δημήτρη Αβραμόπουλο. Μετά τη γιορτή αφιέρωσε χρόνο, για να μας απαντήσει σε ερωτήσεις σχετικά με την πορεία του στην πολιτική αλλά και με σύγχρονα ζητήματα.

Ο κ. Αβραμόπουλος υπηρετεί σήμερα ως βουλευτής του Ελληνικού Κοινοβουλίου, θέση την οποία κατείχε και στο παρελθόν (1993–1994 και 2003–2014). Έχει διατελέσει –μεταξύ άλλων– Δήμαρχος Αθηναίων, Ευρωπαίος Επίτροπος Μετανάστευσης, Εσωτερικών Υποθέσεων και Ιθαγένειας, Υπουργός Εξωτερικών καθώς και Υπουργός Υγείας.

Αρχικά, ήθελα να μάθω τι τον ώθησε να ασχοληθεί με την ενεργή πολιτική, κάτι το οποίο όπως μας είπε και ο ίδιος ήταν μια «ενστικτώδης απόφαση» και όχι κάτι που του προτάθηκε. Η αφορμή δόθηκε κατά τη διάρκεια της διπλωματικής του πορείας, μέσω της οποίας ερχόταν σε επαφή με πρωθυπουργούς. Ωστόσο, όπως υπογράμμισε ο κ. Αβραμόπουλος, το υποβόσκον κίνητρό του έχει βαθιές ρίζες στα παιδικά του χρόνια: «Η ανάγκη να συμβάλω, μαζί με άλλους, στο να γίνει καλύτερος ο τόπος μας, με βάση αρχές, αξίες και πίστη στην πατρίδα».

Όταν ρωτήθηκε ποια από τις θέσεις που κατείχε θεωρεί ως την πιο σημαντική, ο κ. Αβραμόπουλος τόνισε πως «κάθε θέση είχε τη δική της σημασία και ιδιαιτερότητα». Αν έπρεπε να επιλέξει μία περίοδο, θα επέλεγε εκείνη της Δημαρχίας Αθηναίων: «Ήταν μια βαθιά δημιουργική εμπειρία, γιατί το αποτέλεσμα ήταν άμεσο και απτό στην καθημερινότητα των πολιτών». Βέβαια, δεν παρέλειψε να αναφέρει πως η θητεία του ως Ευρωπαίου Επιτρόπου υπήρξε εξίσου κρίσιμη, καθώς τότε κλήθηκε να συμβάλει στη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής πολιτικής για τη μετανάστευση και την ασφάλεια σε μια εξαιρετικά δύσκολη συγκυρία.

Κατά τη διάρκεια της συνομιλίας μας, ο κ. Αβραμόπουλος μίλησε για την αποφασιστικότητα που πρέπει να χαρακτηρίζει τον κάθε πολιτικό, όταν καλείται να διαχειριστεί καταστάσεις, πως πρέπει να υπάρχει τόλμη και να μην υπολογίζεται το πολιτικό κόστος: «Θυμάμαι χαρακτηριστικά την απόφασή μου, στα πρώτα μου βήματα, να αντιπαρατεθώ με έναν ισχυρό πολιτικό αντίπαλο, παρότι όλοι θεωρούσαν ότι δεν είχα πιθανότητες. Τελικά, δικαιώθηκα. Το ίδιο συνέβη και σε άλλες περιπτώσεις, όπως στη Δημαρχία, όπου χρειάστηκε να ληφθούν αυστηρά μέτρα. Το συμπέρασμα είναι ένα: στην πολιτική πρέπει να τολμάς!»

«Η ΙΣΤΟΡΙΑ
ΕΙΝΑΙ ΕΡΓΑΛΕΙΟ
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΟΔΗΓΟΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ».

Η συζήτηση οδηγήθηκε αναπότρεπτα και σε άλλα μονοπάτια, καθώς στραφήκαμε και προς τα διαχρονικά ζητήματα που μας απασχολούν όλους. Πρώτα, ρώτησα αν ο κ. Αβραμόπουλος θεωρεί την ιστορική μνήμη σημαντική. Επισήμανε πως θεωρεί καθοριστικό μέσο την ιστορία όχι μόνο για την ανάλυση συμβάντων του παρελθόντος, αλλά και ως μέσο για την κατανόηση της επικαιρότητας, της σωστής επίλυσης των μοντέρνων δοκιμασιών: «Η ιστορία δεν είναι απλώς γνώση του παρελθόντος. Είναι εργαλείο κατανόησης του παρόντος και οδηγός για το μέλλον. Αν δεν γνωρίζεις την ιστορία, κινδυνεύεις να επαναλάβεις τα ίδια λάθη. Ιδιαίτερα σήμερα, σε μια περίοδο μεγάλων ανακατατάξεων, η μνήμη και η γνώση αποτελούν ασπίδα για τις κοινωνίες μας».

Θεώρησα σημαντική την άποψή του για το τι χαρακτηρίζει έναν πραγματικό ηγέτη σήμερα, σε έναν κόσμο όπου βλέπουμε όλων των ειδών ηγέτες, από μετριοπαθείς τεχνοκράτες ως και αμφιλεγόμενους ριζοσπάστες, οι οποίοι έχουν διαφορετικές προτεραιότητες ο ένας από τον άλλο. Ο πρώην Δήμαρχος Αθηναίων θεωρεί πως οι ηγέτες πρέπει να έχουν όραμα, να προσηλώνονται στις αρχές, αλλά πάνω από όλα να διακρίνονται από «υπευθυνότητα, ευρωπαϊκή συνείδηση και ικανότητα να σκέφτονται πέρα από τα στενά όρια του εθνικού εγώ».

«ΑΝ Η ΕΥΡΩΠΗ ΔΕΝ ΜΙΛΗΣΕΙ
ΜΕ ΕΝΙΑΙΑ ΦΩΝΗ
ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙ
ΤΗ ΣΥΝΟΧΗ ΤΗΣ,
ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙ ΝΑ
ΑΠΟΔΥΝΑΜΩΘΕΙ».

Ζήτησα από τον κ. Αβραμόπουλο να κρίνει τη θέση της Ευρώπης στον σημερινό κόσμο, όπου βλέπουμε την ιεραρχία του προηγούμενου αιώνα να διαταράσσεται, με νέους παίκτες να μπαίνουν στο πεδίο. Απάντησε με έναν τρόπο παρόμοιο άλλων μη-ευρωσκεπτικιστών πολιτικών: «Η Ευρώπη βρίσκεται σε μια κρίσιμη καμπή. Αν δεν μιλήσει με ενιαία φωνή και δεν ενισχύσει τη συνοχή της, κινδυνεύει να αποδυναμωθεί σε έναν κόσμο όπου αναδύονται νέες δυνάμεις και νέες ισορροπίες. Η ιστορία της Ευρώπης μάς διδάσκει ότι η ενότητα, η αλληλεγγύη και η υπευθυνότητα είναι οι θεμέλιοι λίθοι της προόδου. Αυτές τις αρχές οφείλουμε να διαφυλάξουμε». Ουσιαστικά, η Ευρώπη πρέπει να έρθει πιο κοντά στις κοινές της αξίες και να προστατεύσει τις αξίες αυτές από ξένες επιρροές.

Τέλος, ο κ. Αβραμόπουλος κλήθηκε να δώσει ένα μήνυμα προς τους νέους, οι οποίοι θα διαμορφώσουν το μέλλον: «Να ακολουθούν το όνειρό τους, να εμπιστεύονται το ένστικτό τους και να στηρίζονται στις αρχές που τους δίνει το σχολείο και η οικογένεια. Η γνώση από μόνη της δεν αρκεί. Χρειάζεται κρίση, εμπειρία και αξιακό υπόβαθρο. Αυτά είναι που διαμορφώνουν ολοκληρωμένες προσωπικότητες και υπεύθυνους πολίτες».

ΝΙΚΟΣ ΛΥΓΕΡΟΣ

«Η πολλαπλότητα είναι μοναδική και όχι το μοναδικό πολλαπλό»

ΣΟΦΙΑ ΣΙΝΚΛΑΙΡ, Ε61, ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΓΡΑΤΣΙΑΣ, ΣΤ11

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ | ΣΟΦΙΑ ΣΙΝΚΛΑΙΡ, Ε61
ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΓΡΑΤΣΙΑΣ, ΣΤ11
ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ, Ε33

Συνέντευξη με τον Έλληνα με τον ΥΨΗΛΟΤΕΡΟ δείκτη νοημοσύνης

Ο Νίκος Λυγερός ανήκει στην κατηγορία ανθρώπων που κυριαρχούνται συνεχώς από την περιέργεια. Του πήραμε συνέντευξη, όταν επισκέφθηκε το Σχολείο μας τον Νοέμβριο. Ήμασταν πανέτοιμοι για μια το λιγότερο... συναρπαστική και μαραθώνια συζήτηση, μιας κι η φήμη του ως ενός ευφυούς ανθρώπου είχε προηγηθεί! Κατά τον ίδιο, δεν έχει ένα συγκεκριμένο επάγγελμα, αλλά γνώμονας της επαγγελματικής του ζωής είναι η αγάπη του για την ανθρωπότητα. Τα διάφορα επαγγέλματά του τα θεωρεί δάκτυλα του ίδιου χεριού. Άρα, η ιδέα είναι ότι η πολλαπλότητα είναι μοναδική και όχι το μοναδικό πολλαπλό!

ΠΟΛΥΠΡΑΓΜΩΝ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΩΝ | Πάντοτε περίεργος να διδαχθεί καινούργιες γνώσεις, ασχολείται με άπειρους τομείς του κόσμου, από τα μαθηματικά μέχρι και την ποίηση. Πάντοτε ετοιμόλογος να απαντήσει σε ερωτήσεις επί παντός επιστητού: περί κοινωνίας, φιλοσοφίας, αυτοκίνησης, οικονομίας, τεχνολογίας, αρχαίων ελληνικών, διαστημικών ταξιδιών κ.ά. Απλός, άμεσος, ακούραστος, καλός ακροατής, με χιούμορ (αιχμηρό κάποτε), με πρωτότυπες –κάποτε περίεργες, πλην όμως τεκμηριωμένες απόψεις. Εννοείται ότι στην κουβέντα μας κυριάρχησε η Τεχνητή Νοημοσύνη (Τ. Ν.).

Η ΕΣΩΓΗΙΝΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ | Τον βομβαρδίσαμε με ερωτήσεις: Η τεχνολογία λειτουργούσε έως τώρα ως βοηθός του ανθρώπου, με την καθοδήγησή του. Θα παραμείνει ο άνθρωπος το κυρίαρχο νοητικά ον στον πλανήτη ή μήπως θα τον ξεπεράσει η Τ.Ν; Στην αρχή της απάντησής του ο κ. Λυγερός επισήμανε το παράδοξο ότι η Τ.Ν. ως ιδέα ξεκίνησε με σκοπό τη δημιουργία μιας μηχανής / βάσης πληροφοριών, η οποία θα ήταν διαφορετική από τον άνθρωπο και θα έκανε πράγματα που κάνει ο ίδιος ο άνθρωπος, όμως κατέληξε να αποτελεί κάτι που μας μοιάζει, αφού στηρίζεται στα νευρωνικά δίκτυα που αντιγράφουν τον ανθρώπινο εγκέφαλο. Υποστήριξε σθεναρά ότι η Τ. Ν. δεν αντικαθιστά τον άνθρωπο. Αντιθέτως, τον εμπλουτίζει, εξυπηρετεί την «ανάγκη» του ανθρώπου για επαφή με μία άλλη νοημοσύνη και η πλάκα είναι ότι, αντί για εξωγήινη, μας ήρθε μια εσωγήινη νοημοσύνη που μοιράζεται τα ίδια θέλω με τον άνθρωπο (Ναι, η Τ.Ν. θέλει να πάει κι αυτή στον Άρη και θα πάει πρώτη, για να προετοιμάσει το ταξίδι του ανθρώπου ανά τους πλανήτες!) και διέπεται εκ κατασκευής από την αγάπη για την ανθρωπότητα διαχρονικά (κι όχι για μία συγκεκριμένη κοινωνία!).

ΤΟ ΙΔΑΝΙΚΟ ΤΙΜΙΝG ΓΙΑ ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΣΤΟΝ ΑΡΗ | Στη συνέχεια, ρωτήσαμε μήπως ο άνθρωπος απογοητευμένος από την ίδια την ανθρωπότητα, δημιουργεί τώρα μια δεύτερη νοημοσύνη, η οποία θα σταθεί στα ερείπια του ανθρώπου ως η ιδανική ανθρωπότητα. Ο κ. Λυγερός έκρινε τη στάση μας απαισιόδοξη και με σωκρατικό τρόπο μάς κάλεσε να σκεφτούμε αναλογικά: «Κάναμε την αστροναυτική, γιατί ήμασταν απογοητευμένοι που ζούμε πάνω στο έδαφος;», «Κάναμε την αεροναυτική, επειδή ήμασταν απογοητευμένοι που είμαστε πάνω στη γη;», «Ο Κολόμβος ανακάλυψε την Αμερική, επειδή ήταν απογοητευμένος από την Ευρώπη;» Γεννηθήκαμε σε μία κούνια, αλλά δεν ζούμε όλη μας τη ζωή σε αυτή την κούνια. Η επιθυμία για μεγαλύτερη ελευθερία, για επέκταση του

φυσικού χώρου σε άλλες διαστάσεις και για δραστηριότητα πιο εμπλουτισμένη –κι όχι η απογοήτευση– είναι ο πραγματικός λόγος που ο άνθρωπος ωθείται προς την ανάπτυξή του μέσω της Τ.Ν. Ο κ. Λυγερός προέβλεψε, μάλιστα, ότι η δική μας γενιά θα ζήσει με τη συνδρομή της Τ.Ν. την εγκατάσταση του ανθρώπου στη Σελήνη και τη μετάβασή του στον Άρη! Ο Άρης θα είναι η δεύτερη γη. Και, αφού προσαρειωθούμε, ίσως παίξουμε και μουσική στον Άρη, αφού η ατμόσφαιρά του επιτρέπει να ακούγονται οι ήχοι. Ο Άρης δεν είναι βουβός, όπως η Σελήνη!

ΑΝΑΓΚΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ: Ο ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ | Στη συνέχεια, Τον ρωτήσαμε αν θα μπορέσει να επιβιώσει το δημιουργικό πνεύμα, ειδικότερα στον τομέα της μουσικής, όταν εμφανιστεί ένα θυγατρικό σύστημα που ναι μεν θα βασίζεται στην υφιστάμενη ανθρώπινη μουσική, αλλά δεν θα είναι δημιούργημα ανθρώπινο. Ο κ. Λυγερός επέστρεψε στο θέμα της πηγαίας ανάγκης της ανθρωπότητας για εξέλιξη και εμπλουτισμό. Σε μια όπερα βοηθάει πολύ τον δημιουργό να σκέφτεται ότι την ώρα που εκτελείται το έργο υπάρχει μία νοημοσύνη που συντονίζει όργανα, φώτα, και ό,τι άλλο χρειάζεται με τρόπο αψεγάδιαστο. Η Τ.Ν. δηλαδή υποστηρίζει την τέχνη, τη δημιουργικότητα, χωρίς να φαίνεται, όπως η αψεγάδιαστη τεχνική πάντοτε υπήρχε αθέατη πίσω από τη μεγάλη τέχνη.

ΔΕΚΑ ΣΠΑΡΑΓΜΑΤΑ ΣΟΦΙΑΣ ΑΠΟ ΕΝΑΝ ΠΛΗΘΩΡΙΚΟ ΑΝΘΡΩΠΟ ΠΟΥ Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΔΕΝ ΧΩΡΑΕΙ ΣΕ ΜΙΑ ΣΕΛΙΔΑ!

1. Στην εκπαίδευση η Τ.Ν. επιλύει τον κορεσμό και την κούραση των δασκάλων να επαναλαμβάνουν κάτι εκατό φορές, γιατί η Τ.Ν. δεν κουράζεται να κάνει και να λέει το ίδιο άπειρες φορές με τον ενθουσιασμό, όμως, της πρώτης φοράς. Οι δάσκαλοι μπορούν να γίνουν μετεκπαιδευτές, ήτοι εκπαιδευτές της Τ.Ν.

2. Το πιο πολύτιμο δώρο που μπορείς να κάνεις σε κάποιον είναι ο χρόνος σου.

3. Πώς πείθω; Αν είναι με τον λόγο, τότε κάνεις ρητορική, αν είναι με τη σκέψη, τότε κάνεις μαιευτική.

4. Να επιλέγετε το απλό. Το απλό πάντοτε κερδίζει. Δείτε τρία γράμματα κι έναν αριθμό που κερδίζει: $E=mc^2$

5. Μία αρχή της Φυσικής που όλοι οι μαθητές πρέπει να κατανοήσουν; Το πεπερασμένο του φωτός. Ότι το άπειρο είναι προσεγγίσιμο.

6. Ποιο κίνημα διαμόρφωσε τον σύγχρονο κόσμο; Η Αναγέννηση. Ξαναγεννηθήκαμε, αλλά με άλλα εργαλεία, έχοντας τα παλιά δεδομένα!

Θα ήταν μια τέλεια εποχή για τεχνητές νοημοσύνες. Ζούμε σε μία Αναγέννηση! Μόνο που τώρα τα πράγματα πάνε 10 φορές πιο γρήγορα.

7. Ποιος είναι ο πιο κατάλληλος τρόπος να διαδώσεις μια ιδέα/θεωρία; Με τη συνεννόηση!

8. Τι θα κάνει τον κόσμο να ξεσηκωθεί; Η ουσία! Αν κάνουμε κάτι ουσιαστικό, κι όχι μόνο χρηστικό, τότε πάμε πιο γρήγορα και πιο βαθιά!

9. Τι να κάνουμε, όταν αντιμετωπίζουμε δυσκολίες; Θεμελιώστε τη σκέψη σας πάνω σε αξίες. Αυτές θα δημιουργήσουν την επόμενη πραγματικότητα. Τότε θα έχετε μια στρατηγική που έχει βάθος. Και θα είναι out of the box!

10. Πώς να επιλέξουμε επάγγελμα; Χρειάζεται προσαρμοστικότητα. Θα χρειαστεί να αλλάξετε πολλά επαγγέλματα, κάποια από τα οποία δεν έχουν ακόμα επινοηθεί! Να βλέπετε το επάγγελμα όχι ως ένα άθλημα, αλλά μάλλον ως δέκαθλο! Το σύνθημα; Να κάνετε πάντα αυτό που αγαπάτε, για να μην πάτε ποτέ στη δουλειά!

ΜΙΧΑΛΗΣ ΣΙΡΙΒΙΑΝΟΣ

Να απαγορευτούν τα κοινωνικά δίκτυα στους νέους κάτω των 16;

ΑΒΡΑΑΜ ΟΛΥΜΠΙΟΥ, Ε33

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ:
ΜΑΡΙΑ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ, ΣΤ32
ΑΒΡΑΑΜ ΟΛΥΜΠΙΟΥ, Ε33

Τον Δεκέμβριο του 2025 είχαμε την ευκαιρία να λάβουμε μέρος σε έναν διαγωνισμό επιχειρηματολογίας σε σχέση με τη Γλώσσα και την Τεχνητή Νοημοσύνη. Κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας μας για αυτό τον διαγωνισμό είχαμε την ευκαιρία να διευρύνουμε τους ορίζοντές μας σε θέματα που αφορούν τον τρόπο λειτουργίας της τεχνητής νοημοσύνης και τον ψηφιακό γραμματισμό στην εποχή μας. Η ουσιαστική ενασχόλησή μας με το αντικείμενο του διαγωνισμού μάς έδωσε το υπόβαθρο για τη συνέντευξη που θα παίρναμε, μόλις λίγες μέρες αργότερα από τον Κοσμήτορα της Σχολής Μηχανικής και Τεχνολογίας στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου Μιχάλη Σιριβιανό.

Ο Κοσμήτορας της Σχολής Μηχανικής και Τεχνολογίας του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου μάς μιλά για την Τ.Ν. και την επίδραση των Μ.Κ.Δ. στους εφήβους.

Ο Μιχάλης Σιριβιανός είναι Αναπληρωτής Καθηγητής Μηχανικών Υπολογιστών και Πληροφορικής, ειδικός σε θέματα σχεδιασμού αλγορίθμων, ασφάλειας του κυβερνοχώρου, παραπληροφόρησης και ψευδών ειδήσεων μέσω της Τεχνητής Νοημοσύνης. Ομολογώ πως οι προσδοκίες μου για το τι καινούριο θα μπορούσε να μας πει ήταν περιορισμένες. Η συνέντευξη, όμως, η οποία άγγιξε ποικίλα και πολυσύνθετα θέματα, μας απέδειξε ακριβώς το αντίθετο. Το κλίμα ήταν πολύ οικείο και γρήγορα η συνέντευξη μετατράπηκε σε μια ζωηρή και ενδιαφέρουσα συζήτηση που επικεντρώθηκε σε θέματα όπως η επίδραση του διαδικτύου στους νέους, η προπαγάνδα και οι ψευδείς ειδήσεις, θέματα κυβερνοασφάλειας και πολλά άλλα.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ | Ζητήσαμε από τον κ. Σιριβιανό να σχολιάσει την απαγόρευση της πρόσβασης στα κοινωνικά δίκτυα στα παιδιά κάτω των 16 ετών που επιβλήθηκε η Αυστραλία. Μας απάντησε πως ως γονιός θα ένιωθε πιο ασφαλής αν τα παιδιά του δεν είχαν πρόσβαση στα κοινωνικά δίκτυα, αλλά δεν το θεωρεί σωστό: «Δεν νομίζω ότι είναι πολύ ρεαλιστικό να σας αποκόψουμε εντελώς από αυτή τη βασική μορφή ψηφιακής επικοινωνίας, να είστε άσχετοι με αυτό μέχρι τα 16 και μετά να σας πετάξουμε στη θάλασσα!». Πολλές έρευνες δείχνουν ότι οι άνω των 65 ετών είναι πιο ευάλωτοι σε διαδικτυακές απάτες, ακόμη και σε διαδικτυακή κακοποίηση, από τους νέους 16 - 20 ετών, επειδή οι μεγαλύτεροι δεν εκπαιδεύτηκαν επαρκώς σε αυτό το νέο φαινόμενο. Για αυτό, κατέληξε ο κ. Σιριβιανός, «προτού πάμε στη λογική της απαγόρευσης, πρέπει να κάνουμε τομές και παρεμβάσεις παιδείας».

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΩΣ «ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΣΥΜΜΑΧΟΣ» ΤΩΝ ΝΕΩΝ | Από την έρευνα που κάναμε πριν από τη συνέντευξη, εντοπίσαμε ότι ο κ. Σιριβιανός και η ομάδα του είχαν αναπτύξει πριν από κάποια χρόνια ένα πειραματικό σύστημα που δοκιμάζεται στα σχολεία. Πρόκειται για το «Cybersafety Family Advice Suite», ένα σύστημα που βοηθά στη σύνδεση των γονιών με τα παιδιά τους για ζητήματα κυβερνοασφάλειας. Όπως μας ανέφερε ο Καθηγητής, η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να λειτουργήσει ως ένας «ψηφιακός σύμμαχος» για τους νέους. Μέσα από μηχανισμούς μηχανικής μάθησης, συστήματα μπορούν να εντοπίζουν αυτόματα ύποπτες συνομιλίες ή επικίνδυνο περιεχόμενο και να προειδοποιούν τον χρήστη. Συγκεκριμένα, το σύστημα που αναπτύχθηκε λειτουργεί με τέτοιο τρόπο, ώστε, σε περίπτωση ύποπτης ανάρτησης ή κακόβουλου μηνύματος στον Messenger ή στο Twitter, να βγαίνει ένα avatar, να προειδοποιεί και να λέει στον νεαρό χρήστη ότι μπορεί να βοηθήσει. «Πρόκειται για μια ήπια, πρώτη παρέμβαση που στόχο έχει την προστασία και όχι τον φόβο», είπε ο Καθηγητής. Ιδιαίτερη έμφαση δίνει το σύστημα που αναπτύχθηκε και στο δικαίωμά μας στην ιδιωτικότητα. Όπως τόνισε ο κ. Σιριβιανός, «οι έφηβοι, 14 ετών και πάνω, έχουν κάποια βασικά δικαιώματα στην ιδιωτικότητα», ενώ η συνεχής παρακολούθηση από τους γονείς δεν είναι ούτε ρεαλιστική ούτε αποτελεσματική. Αντίθετα, προτείνεται ένα σύστημα συναίνεσης, όπου γονείς και παιδιά συμφωνούν εκ των προτέρων τι μπορεί να κοινοποιείται. Για παράδειγμα, σε μια προειδοποίηση αποπλάνησης, ο γονιός ενημερώνεται για τον κίνδυνο και όχι για ολόκληρη τη συζήτηση. Όπως επισήμανε ο κ. Σιριβιανός, αυτό «αναγκαστικά οδηγεί σε συζήτηση μέσα στην οικογένεια» και ενισχύει την εμπιστοσύνη.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ | Σημαντικός είναι και ο ρόλος του σχολείου. Ο κ. Σιριβιανός μας εξήγησε ότι η κυβερνοασφάλεια και ο Γραμματισμός στα Μέσα πρέπει να ενταχθούν στο επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα, όπως και το μάθημα της Πολιτικής Αγωγής. Όπως είπε, «είναι κρίμα που δεν τα διδάσκουμε», τη στιγμή που στην Κύπρο υπάρχει η γνώση, τόσο από τους εκπαιδευτικούς όσο και από τα Πανεπιστήμια και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Μέσα από ειδικά σεμινάρια, οι μαθητές μπορούμε να μάθουμε να αναγνωρίζουμε την παραπληροφόρηση και να σκεφτόμαστε κριτικά: «Πώς κρίνουμε ότι κάτι είναι αξιόπιστο; Πώς αξιολογούμε την πληροφορία στα κοινωνικά δίκτυα; Ο καλός πολίτης είναι ο ενημερωμένος πολίτης. Δεν μπορούμε να ζητάμε από τον πολίτη να συμμετέχει στις αποφάσεις και ταυτόχρονα να μην απαιτούμε και να μην τον βοηθούμε να είναι ενημερωμένος».

«ΠΩΣ ΚΡΙΝΟΥΜΕ ΟΤΙ ΚΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΞΙΟΠΙΣΤΟ;
ΠΩΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕ ΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ
ΣΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ;
Ο ΚΑΛΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ ΕΙΝΑΙ
Ο ΕΝΗΜΕΡΩΜΕΝΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ.
ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΖΗΤΑΜΕ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΗ
ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ ΣΤΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ
ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ ΝΑ ΜΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕ
ΚΑΙ ΝΑ ΜΗΝ ΤΟΝ ΒΟΗΘΟΥΜΕ
ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΜΕΝΟΣ».

ΟΙ ΣΠΟΥΔΕΣ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ | Τέλος, όταν τον ρωτήσαμε για τις σπουδές Μηχανικής και Τεχνολογίας, τόνισε ότι πρόκειται για κλάδους με μέλλον και σταθερή ζήτηση: «Δεν είναι επαγγέλματα από τα οποία μπορείς εύκολα να καταλήξεις στην ανεργία». Παράλληλα, υπογράμμισε τη σημασία της διεπιστημονικότητας, καθώς ο σύγχρονος κόσμος απαιτεί συνεργασία και ευρύτερη γνώση. Συμπερασματικά, όπως προκύπτει από τις απόψεις του κ. Σιριβιανού, η τεχνολογία από μόνη της δεν είναι ούτε καλή ούτε κακή. Το πώς θα τη χρησιμοποιήσουμε εξαρτάται από την παιδεία μας, την κριτική σκέψη και τη συνεργασία ανάμεσα σε σχολείο, οικογένεια και κοινωνία. Και όλα αυτά ξεκινούν από την εκπαίδευση!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΓΡΙΔΙΩΤΗΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΣΤΟ 2026
Η τέχνη του ξύλου στην Εκκλησία

ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΓΡΙΔΙΩΤΗ, ΜΑΡΙΑ ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΗ, Ε32

Στο πλαίσιο του μαθήματος της Βυζαντινής Ιστορίας της Β΄ Λυκείου και συγκεκριμένα μετά από αφορμή που μας δόθηκε, μελετώντας το σχετικό με τη Βυζαντινή Τέχνη κεφάλαιο, ζητήσαμε από τον κ. Γεώργιο Αγριδιώτη, εκκλησιαστικό ξυλογλύπτη, να μας παρουσιάσει το τέμπλο του Καθεδρικού Ναού Αποστόλου Βαρνάβα στη Λευκωσία, το οποίο φιλοτέχνησε η ομάδα του. Έτσι, μαζί με τους συμμαθητές μας επισκεφθήκαμε τον Ιερό Ναό και συνομιλήσαμε μαζί του. Προηγουμένως, είχαμε ετοιμάσει κάποιες ερωτήσεις, οι οποίες απαντήθηκαν επί τόπου από τον κ. Αγριδιώτη. Ακολουθεί η σχετική συνέντευξη:

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΠΡΩΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΣΑΣ, ΜΟΛΙΣ ΣΑΣ ΑΝΑΤΕΘΕΙ ΜΙΑ ΝΕΑ ΔΟΥΛΕΙΑ; Πριν ξεκινήσουμε μια νέα δουλειά, πρέπει να επισκεφθούμε τον χώρο, ούτως ώστε να πάρουμε τις απαραίτητες μετρήσεις, για να μπορέσουμε να κατασκευάσουμε τα προσχέδια. Έπειτα, στέλνουμε διαφορετικά σχέδια στην εκάστοτε εκκλησία, ώστε οι υπεύθυνοι να επιλέξουν εκείνο που θεωρούν ότι ταιριάζει περισσότερο στον ναό. Αφού, λοιπόν, γίνει η επιλογή, ξεκινούμε να σκαλίζουμε και να κατασκευάζουμε.

ΠΩΣ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΕΠΗΡΕΑΣΕ ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΣΑΣ; Σίγουρα πλέον υπάρχουν εργαλεία που μπορούν να διευκολύνουν την εργασία μας, αλλά χωρίς το τελείωμα από ανθρώπινο χέρι, τίποτα δεν θα ήταν τόσο εντυπωσιακό. Για παράδειγμα, το απαραίτητο βάθος μπορεί μέχρι ένα σημείο να το δώσει ένα μηχάνημα αλλά σίγουρα δεν είναι δυνατόν το μηχάνημα να εισχωρήσει και να σκαλίσει τις μικρές περιοχές.

ΠΟΣΟ ΚΑΙΡΟΣ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΕΙ Η ΞΥΛΟΓΛΥΠΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΜΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑ; Ένα τέμπλο κανονικού μεγέθους χρειάζεται δύο-τρία χρόνια. Μάλιστα κατασκευάζεται σε μέρη, τα οποία συναρμολογούνται στην εκκλησία για πρώτη φορά. Για το τέμπλο στον Καθεδρικό Ναό Αποστόλου Βαρνάβα χρειάστηκε να βιαστούμε και να το βάλουμε σε προτεραιότητα, αφού η Αρχιεπισκοπή ήθελε να ολοκληρωθεί όσο πιο σύντομα γίνεται. Γι' αυτό, μας πήρε περίπου δύο χρόνια.

ΠΟΙΑ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΩΣ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ, ΓΙΑ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΚΑΠΟΙΟΣ ΞΥΛΟΓΛΥΠΤΗΣ; Σίγουρα χρειάζεται υπομονή. Ένα ξυλόγλυπτο δεν είναι κάτι που μπορεί να τελειώσει μέσα σε λίγους μήνες και χρειάζεται συνεχής δουλειά πάνω του. Άλλα αυτό δεν πρέπει να είναι κάτι αποτρεπτικό. Αντίθετα, είναι θετικό να βλέπεις σιγά σιγά την δουλειά σου να παίρνει το σχήμα που φαντάστηκες.

ΣΕ ΠΟΙΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΝΟΥΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ, ΟΤΑΝ ΒΛΕΠΟΥΝ ΕΝΑ ΤΕΜΠΛΟ; Κάθε τέμπλο κρύβει μια ιστορία μέσα του και αρκετούς συμβολισμούς. Σίγουρα για να καταφέρει κάποιος να τα εντοπίσει, πρέπει να αφιερώσει χρόνο, ώστε να παρατηρήσει επαρκώς κάθε σχέδιο, αλλά και να το συνδέσει με τα εκκλησιαστικά ιστορικά γεγονότα.

ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΕΙ ΑΡΚΕΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΑΣ, ΑΛΛΑ ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΤΟ ΓΝΩΡΙΖΕΙ; Το μέγεθος και ο χρόνος της προεργασίας που απαιτείται, για να δημιουργηθούν όλα τα ξυλόγλυπτα μιας εκκλησίας είναι μια σημαντική πτυχή που αρκετός κόσμος αγνοεί.

«ΚΑΘΕ ΤΕΜΠΛΟ ΚΡΥΒΕΙ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΕΣΑ ΤΟΥ».

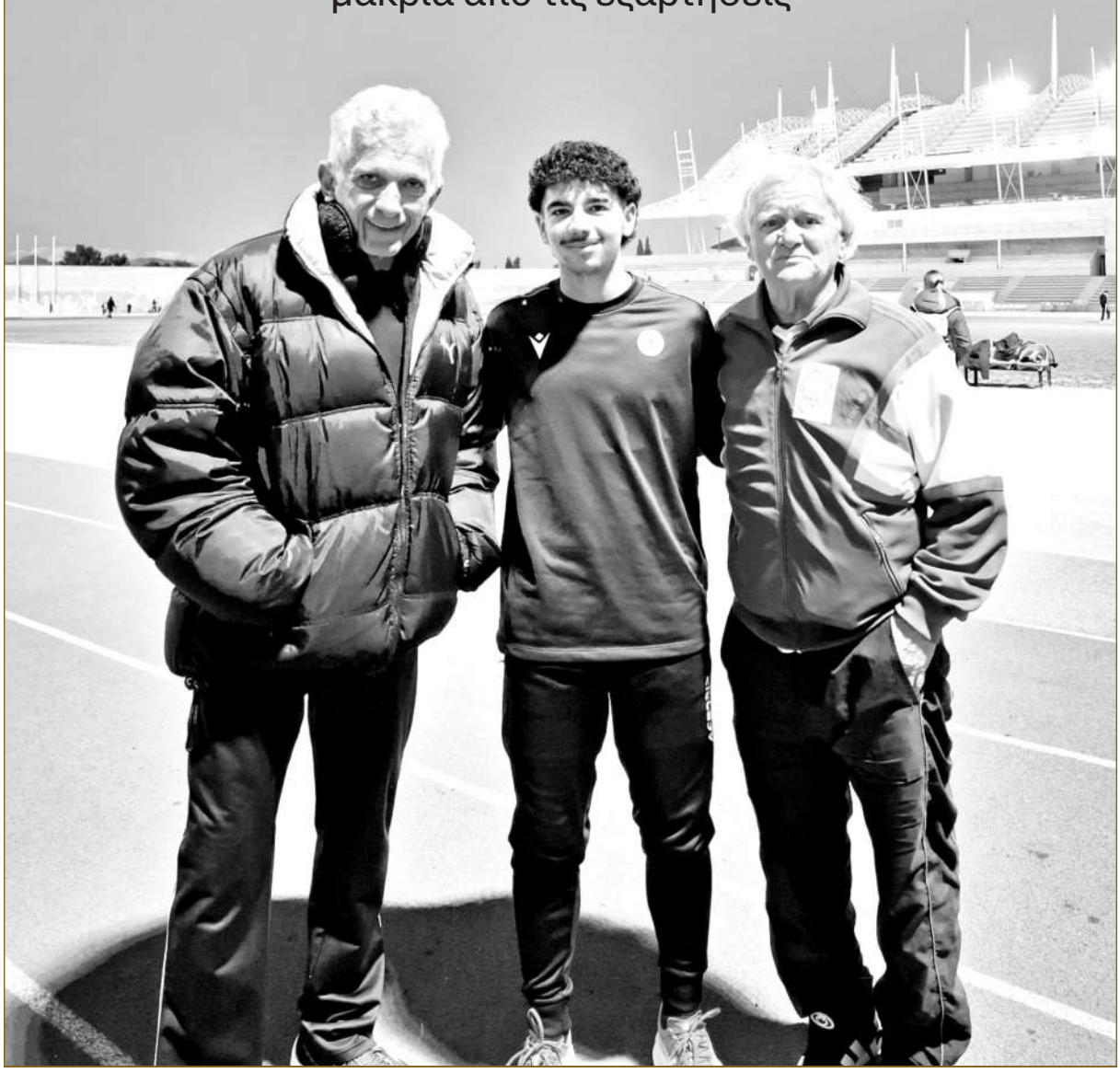

Αφού ολοκληρώθηκε η συνέντευξη, ο κ. Αγριδιώτης μάς έδειξε ορισμένες σημαντικές μορφές του τέμπλου και μας εξήγησε τους βασικούς συμβολισμούς. Έτσι θαυμάσαμε την ποιότητα του έργου, καθώς διαπιστώσαμε πως μια τέχνη που αγγίζει τα Βυζαντινά χρόνια, επιβιώνει ως τις μέρες μας, αναδεικνύοντας τη μνήμη που ενώνει εποχές. Ήταν ένα διαφορετικό μάθημα Ιστορίας, πραγματικά ενδιαφέρον και ουσιαστικό. Εξάλλου, τέτοια μαθήματα θα τα θυμόμαστε για μια ζωή!

Ο ΣΤΙΒΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, Δ22

Πώς ο αθλητισμός ενδυναμώνει τον χαρακτήρα και κρατά τους νέους μακριά από τις εξαρτήσεις

Στη σημερινή εποχή, η ζωή των νέων μοιάζει περισσότερο από ποτέ με έναν απαιτητικό αγώνα αντοχής. Οι σχολικές υποχρεώσεις, το άγχος της επίδοσης, η κοινωνική πίεση και η ανάγκη για αποδοχή συνυπάρχουν με μια καθημερινότητα που βρίθει από εξαρτήσεις: τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, η υπερβολική χρήση του κινητού τηλεφώνου, το αλκοόλ και οι ναρκωτικές ουσίες. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, ο αθλητισμός δεν λειτουργεί απλώς ως εκτόνωση· λειτουργεί ως αντίσταση.

Αυτό επιβεβαιώθηκε ξεκάθαρα μέσα από τη συνομιλία με δύο διακεκριμένους ανθρώπους του κυπριακού στίβου, οι οποίοι μιλούν με εντυπωσιακή ομοφωνία για την ουσία του αθλητισμού. Και οι δύο ξεκίνησαν τη διαδρομή τους από το Παγκύπριο Γυμνάσιο, έναν χώρο που, όπως οι ίδιοι τονίζουν, δεν τους δίδαξε μόνο γνώσεις, αλλά τους έδωσε την ώθηση να πιστέψουν στον εαυτό τους και να θέσουν στόχους.

Ο ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΠΑΛΟΥΣ | Ο κ. ΣΠΥΡΟΣ ΣΠΥΡΟΥ, πρωταθλητής του κυπριακού στίβου στους δρόμους 800 και 1500 μέτρων, πρώην εκπαιδευτικός και προπονητής, μιλά για τις αξίες του αθλητισμού ως διαχρονικές. Ο αθλητισμός, όπως επισημαίνει, σε μαθαίνει να ακολουθείς κανόνες, να σέβεσαι αντιπάλους, συναθλητές και κριτές, να επιδιώκεις τη νίκη με θεμιτά μέσα. Δεν καλλιεργεί τον τυφλό ανταγωνισμό, αλλά τον συναγωνισμό: όλοι προσπαθούν, όλοι μοχθούν και τελικά επικρατεί ο καλύτερος κατά την ημέρα του αγώνα. Αυτή η φιλοσοφία δεν μένει στο στάδιο· μεταφέρεται στη ζωή, στις σπουδές, στην εργασία, στις ανθρώπινες σχέσεις.

Η ΕΠΙΜΟΝΗ ΣΤΟΝ ΣΤΟΧΟ | Ο κ. ΒΑΣΙΛΗΣ ΧΕΙΜΩΝΗΣ, θρύλος του αθλήματος του μαραθώνιου δρόμου στην Κύπρο, συμπληρώνει ότι ο αθλητισμός σε εκπαιδεύει στην υπομονή και στην αντοχή. Στον στίβο δεν υπάρχουν εύκολες επιτυχίες. Υπάρχουν αποτυχίες, τραυματισμοί, στιγμές που σκέφτεσαι να τα παρατήσεις. Όμως μαθαίνεις να σηκώνεσαι, να συνεχίζεις, να μη σταματάς ποτέ. Γίνεσαι μέλος ενός συλλόγου, μιας ομάδας, ενός συνόλου και κατανοείς ότι η πορεία προς τον στόχο είναι τόσο συλλογική όσο και προσωπική.

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΩΣ ΜΕΣΟ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΕΞΑΡΤΗΣΕΙΣ

Ιδιαίτερη βαρύτητα έδωσαν και οι δύο στον ρόλο του αθλητισμού ως προστατευτικού μηχανισμού απέναντι στις εξαρτήσεις. Η συστηματική προπόνηση καλλιεργεί αυτοέλεγχο, δημιουργεί πρόγραμμα, γεμίζει δημιουργικά τον χρόνο και προσφέρει έναν σαφή σκοπό. Ο νέος που αθλείται μαθαίνει να θέτει στόχους και να εργάζεται με υπομονή για να τους πετύχει. Έτσι, δεν αναζητά εύκολες διεξόδους ή ψευδαισθήσεις από ουσίες, ούτε καταφεύγει στην αλόγιστη χρήση των οθονών.

Σε μια κοινωνία όπου η ψηφιακή εξάρτηση τείνει να αντικαταστήσει τη ζωντανή εμπειρία, ο αθλητισμός επαναφέρει το σώμα και το πνεύμα σε ισορροπία. Διδάσκει πειθαρχία, ψυχραιμία, αυτοπεποίθηση. Δημιουργεί «αντιστάσεις» — όχι μόνο σωματικές, αλλά κυρίως ψυχικές. Και αυτές οι αντιστάσεις λειτουργούν ως ασπίδα, όχι μόνο για τον ίδιο τον αθλητή, αλλά και για το κοινωνικό σύνολο, καθώς τον ωθούν να γίνει πρότυπο και στήριγμα για τους άλλους.

ΕΝ ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΙ | Για εμάς, τους νέους, το μήνυμα είναι ξεκάθαρο και επίκαιρο. Σε μια εποχή όπου οι εξαρτήσεις καραδοκούν σε κάθε γωνιά της καθημερινότητας, ο αθλητισμός δεν είναι πολυτέλεια ούτε χάσιμο χρόνου. Είναι επιλογή ευθύνης. Είναι ο δρόμος που σε μαθαίνει να αντέχεις, να αγωνίζεσαι καθαρά, να πιστεύεις στον εαυτό σου και να προχωράς μπροστά, ακόμη κι όταν οι συνθήκες είναι δύσκολες.

Ο στίβος δεν τελειώνει στη γραμμή του τερματισμού. Συνεχίζεται στη ζωή. Και σε αυτόν τον αγώνα, ο αθλητισμός δεν μας υπόσχεται εύκολες νίκες – μας προσφέρει, όμως, κάτι πολύ πιο πολύτιμο: τη δύναμη να μείνουμε όρθιοι.

ΣΕ ΜΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΟΠΟΥ
Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΞΑΡΤΗΣΗ
ΤΕΙΝΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΗΣΕΙ
ΤΗ ΖΩΝΤΑΝΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ,
Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
ΕΠΑΝΑΦΕΡΕΙ
ΤΟ ΣΩΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ
ΣΕ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ.
ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ,
ΨΥΧΡΑΙΜΙΑ,
ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΗ.

Η γλυκιά και γαργαλιστική μυρωδιά του γιασεμιού έφερνε αναμνήσεις από ξέγνοιαστες στιγμές πριν τον πόλεμο, πριν την Κατοχή. Τρύπωνε στις χαραμάδες του νου, ακολουθούσε μονοπάτια ξεχασμένα και έβρισκε εκείνη τη μικρή στιγμή στον χρόνο που ένιωθες ολόκληρος κι ευτυχισμένος, και κάπου εκεί κοντά, τύχαινε να υπάρχει ένα γιασεμί που μοσχοβόλαγε.

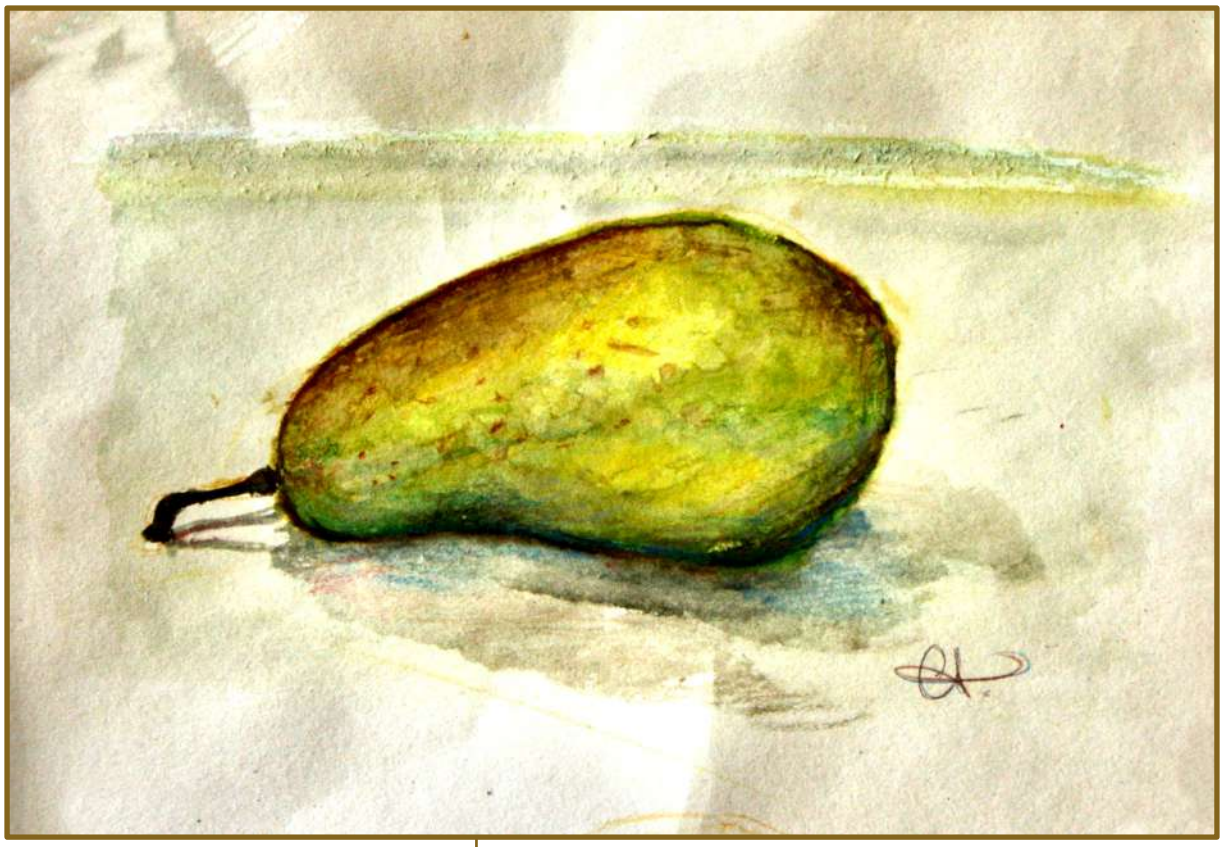
Κατερίνα Λιγκουνάκη

Από το μυθιστόρημα «Ρενάτε: Το άσπρο-μαύρο της καρδιάς»,
Εκδόσεις Πηγή, 2020, σ. 10.

Αλλά και η Φωτεινή, με τη σειρά της, από την πρώτη μέρα που είχε έρθει στην πόλη, είχε βγάλει από τον μπόγο της ό,τι είχε φέρει μαζί της, για να της θυμίζει τον τόπο της. Έβγαλε την αποξηραμένη μαλοτήρα, και το φασκόμηλο και τη ρίγανη. Έβγαλε όμως και κλωνιά από ολόδροσο βασιλικό, δυόσμο και δίκταμο. Διάλεξε μια ηλιόλουστη γωνιά του κήπου και φύτεψε το δίκταμο, κι ας ήταν πιο εκτεθειμένο στο κρύο και τον αέρα - η Φωτεινή ήξερε ότι, αν άντεχε την κακουχία στα απόκρημνα βουνά του χωριού της, μια χαρά θα τα κατάφερνε στο βοριαδάκι της πόλης.

Κατερίνα Λιγκουνάκη

Από το μυθιστόρημα «Μη φοβηθείς τον άνεμο»,
Εκδόσεις Τελεία, 2024, σ. 112.

ΕΛΕΝΑ ΑΤΕΣΟΑΪΕ, Ε61

ΠΕΡΙ ΜΝΗΜΗΣ

Η ΓΕΥΣΗ ΩΣ ΦΟΡΕΑΣ ΜΝΗΜΗΣ 214

Η ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ:
Η καλύτερη σύμμαχος
για την ενδυνάμωση της μνήμης 215

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ ΜΝΗΜΗΣ...
Κρύβεται στο πιάτο μας! 216

Η ΔΙΑΤΡΟΦΗ
ΠΟΥ ΕΝΔΥΝΑΜΩΝΕΙ ΤΗ ΜΝΗΜΗ 218

- Αντριάνα! Αντριάνα! Σου μιλάω, Αντριάνα! Που ταξιδεύεις;

- Ε; Τι; Συγγνώμη, Αλεξάνδρα μου, η αλήθεια είναι πως ταξίδεψα κάπου… Σε αναμνήσεις… που έχω κρυμμένες βαθιά στην καρδιά μου.

- Δηλαδή; Εξήγησέ μου, σε παρακαλώ.

- Όλα ξεκίνησαν από εκείνο το παγωτό χωνάκι που αγοράσαμε… Γεύση τριαντάφυλλο! Είχε ακριβώς την ίδια γεύση, το ίδιο χρώμα, την ίδια μυρωδιά… την ίδια απόλαυση όπως το παγωτό που ποτέ δεν έλειπε από τον καταψύκτη στο σπίτι της γιαγιάς μου. Η γεύση του μου έφερε πολλές αναμνήσεις… Μια από αυτές ήταν οι διαγωνισμοί που κάναμε εγώ, η αδερφή μου και η γιαγιά μου. Ποιος θα τελειώσει πιο γρήγορα όλο το παγωτό του! Άλλες φορές φτιάχναμε με τη γλώσσα μας πύργους, μπάλες και άλλα περίεργα σχήματα, καθώς τρώγαμε το παγωτό μας. Ακόμα παίζαμε «εστιατόριο». Η αδελφή μου κι εγώ κάναμε τις πωλήτριες και η γιαγιά μας ερχόταν στο «εστιατόριό» μας, να αγοράσει παγωτό!

Όλα αυτά με έβαλαν σε σκέψεις και έτσι αποφάσισα να το ερευνήσω. Και άκου τι εντόπισα στο διαδίκτυο!

Η γεύση έχει την εξαιρετική ικανότητα να ενεργοποιεί τη μνήμη με τρόπο σχεδόν μαγικό. Είναι η αίσθηση που συνδέεται πιο άμεσα με τον συναισθηματικό εγκέφαλο, γι' αυτό και μπορεί να επαναφέρει αναμνήσεις που νομίζαμε πως είχαν σβήσει.

Η σχέση ανάμεσα στις αισθήσεις και τη μνήμη δεν είναι τυχαία· έχει σαφή βιολογική βάση. Στη γλώσσα μας, οι γευστικοί κάλυκες αναγνωρίζουν πέντε βασικές κατηγορίες γεύσεων: το γλυκό, το αλμυρό, το ξινό, το πικρό και το umami. Ωστόσο, η εμπειρία της γεύσης δεν περιορίζεται μόνο σε αυτό. Καθοριστικό ρόλο παίζει και η όσφρηση. Στη ρινική κοιλότητα υπάρχουν εκατομμύρια αρωματικοί υποδοχείς –περίπου 12 εκατομμύρια– οι οποίοι ανιχνεύουν τις οσμές και στέλνουν τα αντίστοιχα σήματα στον εγκέφαλο. Οι πληροφορίες αυτές καταλήγουν στον οσφρητικό βολβό, μια περιοχή που βρίσκεται σε άμεση γειτνίαση με τον ιππόκαμπο, το βασικό κέντρο επεξεργασίας της μνήμης. Αυτό εξηγεί γιατί μια μυρωδιά μπορεί να λειτουργήσει σαν γέφυρα μνήμης, φέρνοντας στη σκέψη μας πρόσωπα, τόπους ή στιγμές που έχουμε ζήσει.

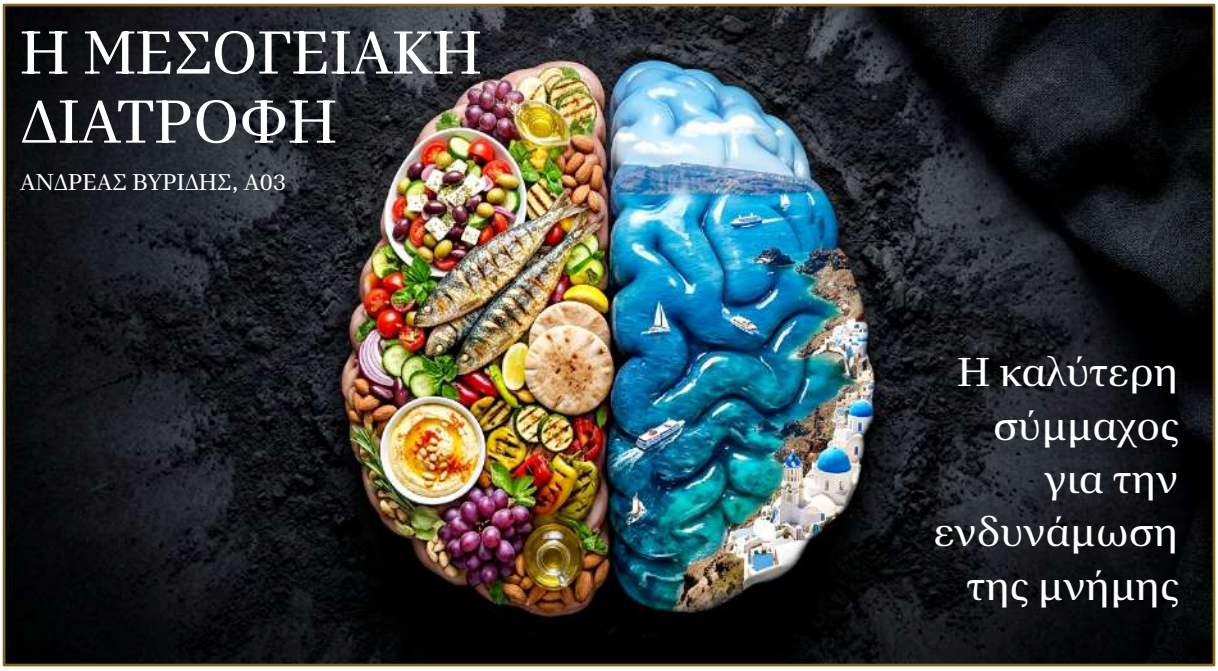
- Απίστευτη τεκμηρίωση! Κοίτα να δεις πώς η επιστήμη συνδέεται με γεγονότα που συμβαίνουν στη ζωή μας! Δεν περίμενα ποτέ πως κάτι τόσο καθημερινό θα είχε μια τόσο επιστημονική εξήγηση!

- Ναι, Αλεξάνδρα μου! Ούτε εγώ το φανταζόμουν! Κοίτα τι μπορούμε να μάθουμε από κάτι τόσο μικρό!
Ανυπομονώ να μάθω τι άλλο μπορεί να κρύβει μια επόμενη ανάμνηση!

ΠΗΓΗ | Παρασκευούδη, Μ. (2026). Η επιστήμη εξηγεί πώς η γεύση συνδέεται με τη μνήμη. Ανάκληση από https://www oneman.gr/food-drink/i-epistimi-exigei-pos-i-gefsi-sindeetai-me-ti-mnimi/

Η ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΥΡΙΔΗΣ, Α03

Η διατροφή μας επηρεάζει άμεσα τόσο την εγκεφαλική λειτουργία όσο και τη μνήμη. Έρευνες έχουν αποδείξει ότι η σωστή διατροφή και συγκεκριμένα η μεσογειακή διατροφή ενδυναμώνει τη λειτουργία της μνήμης. Συγκεκριμένα, μια πρόσφατη έρευνα της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Tulane που εκπονήθηκε το 2024, έδειξε ότι η μεσογειακή διατροφή παίζει καθοριστικό ρόλο στην ενίσχυση της εγκεφαλικής λειτουργίας μέσω της σύνδεσης εντέρου-εγκεφάλου. Σύμφωνα με την εν λόγω έρευνα, η συγκεκριμένη διατροφή αναδιαμορφώνει το μικροβίωμα του εντέρου, αυξάνοντας τα ωφέλιμα βακτήρια που σχετίζονται με τη βελτίωση της μνήμης εργασίας και της γνωστικής ευελιξίας. Αντίθετα με τη δυτικού τύπου διατροφή, η μεσογειακή διατροφή προάγει την ικανότητα μάθησης και προστατεύει τον εγκέφαλο από τη γνωστική φθορά, αποδεικνύοντας ότι οι διατροφικές μας επιλογές δεν επηρεάζουν μόνο το σωματικό βάρος, αλλά αποτελούν «καύσιμο» για την πνευματική μας απόδοση.

ΟΙ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΜΑΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ «ΚΑΥΣΙΜΟ» ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΜΑΣ ΑΠΟΔΟΣΗ.

Όπως υποστήριξαν οι νευροεπιστήμονες συγγραφείς της μελέτης: «Τα ευρήματά μας υποδηλώνουν ότι η μεσογειακή διατροφή ή οι βιολογικές της επιδράσεις θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν για να βελτιώσουν τις σχολικές επιδόσεις των εφήβων ή τις εργασιακές επιδόσεις των νεαρών ενηλίκων».

Ποια όμως είναι η «μαγική λίστα» των συστατικών της Μεσογειακής διατροφής που «ακονίζουν» τη μνήμη; Φυσικά, πρώτο στη λίστα είναι το γνήσιο ελαιόλαδο το οποίο προσφέρει «καλά» λιπαρά. Ακολουθούν τα λαχανικά, τα φρούτα και τα δημητριακά ολικής αλέσεως που εξασφαλίζουν υψηλή πρόσληψη φυτικών ινών, βιταμινών και αντιοξειδωτικών. Τέλος, τα ψάρια προσφέρουν τα πολύτιμα ω3, ενώ τα όσπρια και οι ξηροί καρποί θωρακίζουν και ενισχύουν τον ανθρώπινο εγκέφαλο.

Συμπεραίνουμε, λοιπόν, ότι η Μεσογειακή διατροφή δεν είναι απλώς ένα διατροφικό μοντέλο, αλλά η καλύτερη σύμμαχος για την ενίσχυση και την ενδυνάμωση της μνήμης. Ας την εντάξουμε στην καθημερινότητά μας, για να εξασφαλίσουμε μια καλύτερη ποιότητα ζωής και μια ισχυρότερη μνήμη.

ΠΗΓΕΣ | Solch, R. J., et al. (2024). Mediterranean Diet and the Gut-Brain Axis: Implications for Cognitive Function and Memory. Tulane University School of Medicine. | YGEIAMOU.GR TEAM. Τι να τρώμε για δυνατή μνήμη και καλύτερη πέψη. Ανάκτηση από https://www.ygeiamou.gr/diatrofi/444968/ti-na-trome-gia-dinati-mnimi-ke-kaliteri-pepsi-i-diatrofi-me-to-megalitero-ofelos/ | Χρίστου, Ι. Η Μεσογειακή Διατροφή μπορεί να βοηθήσει στη μείωση του κινδύνου γνωστικών προβλημάτων. | Ανάκτηση από https://thessdiet.gr/articles/diatrofi-kai-adunami-mnimi/i-mesogeiaki-diatrofi-mporei-na-boithisei-sti-meiosi-tou-kindunou-gnostikon-problimaton | Χρίστου, Ι. Γιατί Είναι Σημαντική η Διατροφή για την Εγκεφαλική Λειτουργία; | Ανάκτηση από https://thessdiet.gr/articles/diatrofi-kai-adunami-mnimi/giati-einai-simantiki-i-diatrofi-gia-tin-egkefaliki-leitourgia

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ ΜΝΗΜΗΣ...

ΚΡΥΒΕΤΑΙ ΣΤΟ ΠΙΑΤΟ ΜΑΣ!

ΙΟΛΗ ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ, Α01

ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΕΜΦΑΝΙΖΟΥΝ ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ ΜΝΗΜΗ, ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΚΑΙ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ; Μνήμη είναι η ικανότητα του εγκεφάλου να συγκρατεί πληροφορίες από τις εμπειρίες, τις εντυπώσεις και τις γνώσεις που αποκομίζει και να τις ανακαλεί όποτε είναι αναγκαίο. Διακρίνεται σε βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη.

Η ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ ΜΝΗΜΗ Η ΜΝΗΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ μάς βοηθά να θυμόμαστε μια πληροφορία για μικρό χρονικό διάστημα, για να την ανακαλέσουμε για άμεση χρήση.
Η ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΜΝΗΜΗ αποθηκεύει σημαντικές πληροφορίες σε βάθος χρόνου, όπως γεγονότα που μαθαίνουμε στο σχολείο, αγαπημένα πρόσωπα και δεξιότητες που έχουμε κατακτήσει.
ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ είναι το πόσο γρήγορα ο εγκέφαλός μας ανακαλεί και χρησιμοποιεί τις πληροφορίες αυτές.

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΤΡΟΦΕΣ ΠΟΥ ΕΝΔΥΝΑΜΩΝΟΥΝ ΤΗ ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΥΝ ΤΙΣ ΤΡΕΙΣ ΠΙΟ ΠΑΝΩ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ; ΜΑΥΡΗ ΣΟΚΟΛΑΤΑ: Η «ΝΟΣΤΙΜΗ» ΜΝΗΜΗ | Η μαύρη σοκολάτα με περιεκτικότητα σε κακάο τουλάχιστον 70% περιέχει ισχυρές ενώσεις που ονομάζονται φλαβονοειδή. Αυτή η ομάδα στοιχείων βελτιώνει τη ροή του αίματος στον εγκέφαλο και έχει αντιοξειδωτικές ιδιότητες. Συσχετίζεται με καλύτερη προσοχή και απόδοση μνήμης.

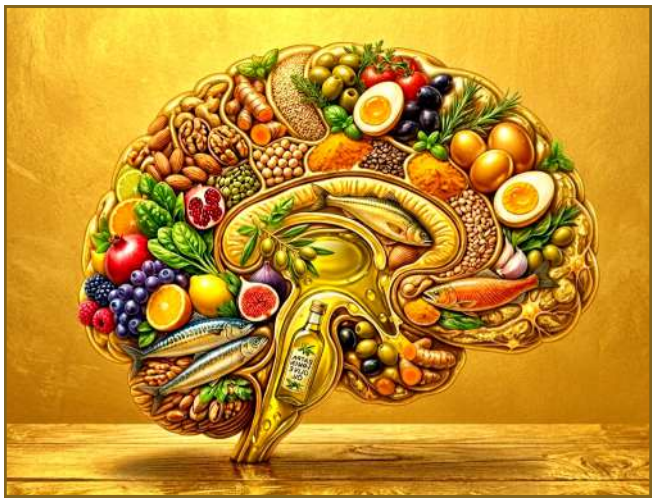
ΚΟΥΡΚΟΥΜΑΣ: ΤΟ «ΛΑΜΠΕΡΟ» ΚΙΤΡΙΝΟ ΜΠΑΧΑΡΙΚΟ | Η δραστική του ουσία που ονομάζεται κουρκουμίνη προστατεύει τα εγκεφαλικά κύτταρα από βλάβες, μειώνει τη φλεγμονή του εγκεφάλου και επιβραδύνει τη συσσώρευση πρωτεϊνών, οι οποίες συσχετίζονται με προβλήματα μνήμης.

ΑΥΓΑ: Η «ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ» ΤΡΟΦΗ | Τα αυγά περιέχουν χολίνη, βιταμίνη Β12, σελήνιο και λουτεΐνη, τα οποία είναι απαραίτητα για τη μνήμη. Η ακετυλοχολίνη, η οποία παράγεται από τη χολίνη είναι απαραίτητη στη διαδικασία της μνήμης και της μάθησης.

ΛΙΠΑΡΑ ΨΑΡΙΑ: «ΜΙΑ ΘΑΛΑΣΣΑ ΣΤΟΝ ΕΓΚΕΦΑΛΟ» | Τα λιπαρά ψάρια όπως ο σολομός, το σκουμπρί, οι σαρδέλες και οι αντζούγιες είναι πλούσια σε δοκοσαεξαενοϊκό οξύ (DHA), ένα ω3 λίπος που βελτιώνει τη συνεργασία των εγκεφαλικών κυττάρων και εμπλέκεται στις γνωστικές λειτουργίες της μνήμης.

ΚΑΡΥΔΙΑ: ΟΙ «ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΚΟΙ ΕΓΚΕΦΑΛΟΙ» | Τα καρύδια σε σχήμα εγκεφάλου είναι ξηροί καρποί που περιέχουν ω3 λιπαρά οξέα, τα ίδια λίπη που βρίσκονται στα ψάρια. Για να λειτουργήσει σωστά ο εγκέφαλος, χρειάζεται αυτά τα είδη λιπαρών. Στα καρύδια υπάρχουν, επίσης, ενώσεις που μειώνουν τη φλεγμονή και βελτιώνουν την επικοινωνία μεταξύ των εγκεφαλικών κυττάρων.

ΑΛΛΟΙ ΞΗΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ ΚΑΙ ΣΠΟΡΟΙ | Τα αμύγδαλα, οι σπόροι κολοκύθας, οι ηλιόσποροι και οι σπόροι λιναριού είναι εξαιρετικές τροφές διότι περιέχουν βιταμίνη Ε, ψευδάργυρο και ω3 λιπαρά. Η βιταμίνη Ε είναι ένα ισχυρό αντιοξειδωτικό και ο ψευδάργυρος υποβοηθά τη δημιουργία μνήμης και την ανάκληση.

ΜΥΡΤΙΛΛΑ: ΜΙΚΡΕΣ ΑΛΛΑ ΙΣΧΥΡΕΣ ΑΝΤΙΟΞΕΙΔΩΤΙΚΕΣ «ΒΟΜΒΕΣ» | Τα μύρτιλα περιέχουν ανθοκυανίνες που είναι ισχυρά αντιοξειδωτικά και τους δίνουν το μπλε χρώμα.Τα αντιοξειδωτικά καταπολεμούν τις επιβλαβείς ενώσεις οξύδωσης που μπορεί να παραχθούν στον εγκέφαλο, βελτιώνοντας τον τρόπο επικοινωνίας μεταξύ των εγκεφαλικών κυττάρων.

ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ;

1. Προστασία των εγκεφαλικών κύτταρων από βλάβες
2. Βελτίωση της επικοινωνίας των εγκεφαλικών κυττάρων
3. Αντιφλεγμονώδης δράση στον εγκέφαλο
4. Υποστήριξη καλύτερης ροής του αίματος προς τον εγκέφαλο
5. Δημιουργία προστατευτικών στρωμάτων γύρω από τα νευρικά κύτταρα

Η Μεσογειακή διατροφή περιέχει όλες τις παραπάνω τροφές και ωφελεί τον εγκέφαλό μας. Πρόσφατες μελέτες έχουν διαπιστώσει ότι τα άτομα που ακολουθούν τη Μεσογειακή διατροφή εμφανίζουν καλύτερη γνωστική λειτουργία, δηλαδή βελτιωμένη μνήμη, συγκέντρωση και ταχύτητα επεξεργασίας πληροφοριών.

ΠΗΓΕΣ | Picone, P., Girgenti, A., Buttacavoli, M. & Nuzzo, D. (2024). Enriching the Mediterranean diet could nourish the brain more effectively. Sec. Nutrition, Psychology and Brain Health, 11. https://doi.org/10.3389/fnut.2024.1489489

Spencer, S.J., Korosi, A., Layé, S. et al. (2017). Food for thought: how nutrition impacts cognition and emotion. Npj Sci Food 1, 7 https://doi.org/10.1038/s41538-017-0008-y

10 τροφές που ενισχύουν τη μνήμη: Τρώτε έξυπνα για έναν πιο κοφτερό εγκέφαλο. Ανάκτηση από: https://www.apollohospitals.com/el/health-library/memory-boosting-foods

---

Η ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΠΟΥ ΕΝΔΥΝΑΜΩΝΕΙ ΤΗ ΜΝΗΜΗ

ΑΝΔΡΙΑΝΑ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ, Α01

ΤΡΟΦΕΣ ΠΛΟΥΣΙΕΣ ΣΕ ΑΝΤΙΟΞΕΙΔΩΤΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΝΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ.

Η μνήμη είναι πολύ σημαντική για τον άνθρωπο, αφού τον βοηθάει να θυμάται πράγματα που έγιναν στο παρελθόν και σημαντικές στιγμές κατά τη διάρκεια της ζωής του. Όταν οι άνθρωποι μαθαίνουν καινούργια πράγματα, με τη βοήθεια της μνήμης μπορούν να μην τα ξεχνάνε, και να τα συγκρατούν, αναπτύσσοντας έτσι τις ικανότητές τους. Με επιστημονικές έρευνες αποδείχτηκε ότι συγκεκριμένες τροφές βοηθούν στη μνήμη και στην ανάπτυξη του εγκεφάλου. Γι' αυτό η σωστή και ισορροπημένη διατροφή παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στη σχολική επίδοση των μαθητών, στην καλή απόδοση στις δουλειές των ενηλίκων και γενικά στην καθημερινότητα.

Αρχικά, οι βιταμίνες C, B12, B6, E, η θειαμίνη και ο σίδηρος είναι θρεπτικά συστατικά που κατά καιρούς έχουν συνδεθεί με τη διατήρηση της μνήμης. Οι βιταμίνες του συμπλέγματος Β, για παράδειγμα οι Β3, Β6 και Β12, βοηθούν στη σωστή λειτουργία του νευρικού συστήματος, ενώ η βιταμίνη C και η βιταμίνη Ε έχουν αντιοξειδωτική δράση και προστατεύουν τα κύτταρα του εγκεφάλου από φθορές. Ο σίδηρος βοηθά στη μεταφορά οξυγόνου στον εγκέφαλο και, όταν υπάρχει έλλειψη, μπορεί να προκαλέσει κούραση και δυσκολία στη συγκέντρωση.

Τροφές πλούσιες σε αντιοξειδωτικές ουσίες φαίνεται να συμβάλλουν στην προστασία του εγκεφάλου και στη διαδικασία της μάθησης. Παραδείγματα τέτοιων τροφών είναι το πράσινο τσάι, τα φρούτα και τα λαχανικά, ιδιαίτερα αυτά με έντονα χρώματα, κυρίως τα μούρα και τα βατόμουρα, τα δαμάσκηνα και τα ξερά βερίκοκα. Τα έντονα χρώματα στα φρούτα και στα λαχανικά δείχνουν ότι περιέχουν αντιοξειδωτικές ουσίες που προστατεύουν τον εγκέφαλο. Επίσης, τρόφιμα όπως άπαχο γάλα, γιαούρτι αλλά και δημητριακά ολικής άλεσης που περιέχουν βιταμίνες του συμπλέγματος Β, όπως Β12, Β6 και φολικό οξύ, έχουν αντίστοιχες ιδιότητες για τη μνήμη.

Ενδιαφέρουσα φαίνεται και η σημασία των υδατανθράκων. Πρόκειται για ουσίες που θεωρούνται σημαντικά ενισχυτικά της μνήμης, γιατί η γλυκόζη, το κύριο συστατικό των υδατανθράκων, αποτελεί το βασικό καύσιμο του εγκεφάλου. Όταν στερήσουμε στα εγκεφαλικά μας κύτταρα τη γλυκόζη, διαταράσσεται η ομαλή λειτουργία τους και κατ' επέκταση και η μνήμη. Ωστόσο, είναι σημαντικό να προτιμούμε καλές πηγές υδατανθράκων, όπως ψωμί ολικής άλεσης, ρύζι, πατάτες και ζυμαρικά, και να μην ενδίδουμε σε υπερβολική κατανάλωση γλυκών. Ιδιαίτερα ευεργετικές ιδιότητες έχει το μέλι και η μαύρη σοκολάτα και μπορούν να προτιμώνται στη θέση της λευκής ζάχαρης, πάντα με μέτρο.

Η συχνή και σωστή κατανάλωση υδατανθράκων μπορεί να εφοδιάσει τον οργανισμό με κατάλληλη ποσότητα ενέργειας αλλά και «καύσιμο» για σκέψη.

Η ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΥ ΠΡΩΙΝΟΥ ΑΥΞΑΝΕΙ ΤΗ ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΑ ΒΕΛΤΙΩΝΕΙ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ.

Η καθιέρωση καθημερινού πρωινού αυξάνει τη μνήμη και γενικά βελτιώνει την πνευματική απόδοση. Έρευνες που μελέτησαν την απόδοση μαθητών σε πρωινά τεστ στο σχολείο, έδειξαν ότι η απόδοσή τους ήταν υψηλότερη, όταν τα παιδιά είχαν φάει πρωινό στο σπίτι. Αυτό οφειλόταν και στην καλύτερη λειτουργία της μνήμης τους. Ένα σωστό πρωινό μπορεί να περιλαμβάνει γάλα ή γιαούρτι, δημητριακά ολικής άλεσης, φρούτα και λίγο μέλι.

Ακόμη, τα ω3 λιπαρά οξέα που βρίσκονται στα ψάρια, κυρίως στο σολομό, τόνο, σκουμπρί, κολιό και σαρδέλες, αλλά και στη σόγια και στα καρύδια, προστατεύουν τον εγκέφαλο από εξασθένηση της μνήμης. Τα ω3 βοηθούν στην καλή επικοινωνία των νευρικών κυττάρων μεταξύ τους. Τα αυγά είναι πλούσια σε χολίνη που ενδυναμώνει τη μνήμη και ενισχύει τη δυνατότητα συγκέντρωσης. Το ελαιόλαδο, πλούσια πηγή βιταμίνης Ε, είναι μια απαραίτητη τροφή για την ομαλή διαδικασία της μνήμης και αποτελεί βασικό στοιχείο της μεσογειακής διατροφής, η οποία θεωρείται μία από τις πιο υγιεινές διατροφές στον κόσμο.

ΤΟ ΝΕΡΟ
ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ
ΓΙΑ ΤΗ ΣΩΣΤΗ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
ΤΟΥ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ.

Επιπρόσθετα, το νερό είναι πολύ σημαντικό για τη σωστή λειτουργία του εγκεφάλου. Η αφυδάτωση μπορεί να προκαλέσει πονοκέφαλο, κούραση και δυσκολία συγκέντρωσης. Γι' αυτό, είναι καλό οι άνθρωποι να πίνουν αρκετό νερό καθημερινά, ειδικά όταν διαβάζουν ή θα γράψουν διαγώνισμα ή κάποια εξέταση.

Για να διατηρήσουν και να ενδυναμώσουν τη μνήμη τους οι άνθρωποι, πρέπει οπωσδήποτε να αποφεύγουν κάποια τρόφιμα, όπως είναι το γρήγορο φαγητό, κοινώς τα junk food, και το οινόπνευμα. Οι τροφές αυτές είναι πλούσιες σε κορεσμένα λίπη, επιβαρύνουν τον οργανισμό του ανθρώπου, μειώνοντας την ικανότητα πνευματικής απόδοσης. Εκτός αυτού, οι τροφές αυτές ευθύνονται σε μεγάλο βαθμό για την αύξηση του σωματικού βάρους. Το αλκοόλ με τη σειρά του παρεμβάλλεται στον μεταβολισμό των θρεπτικών συστατικών του εγκεφάλου και επηρεάζει και αυτό αρνητικά τη μνήμη.

Η ΣΩΣΤΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ
ΕΧΕΙ ΑΠΟΔΕΙΧΤΕΙ
ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΕΡΕΥΝΕΣ
ΟΤΙ ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ
ΣΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ
ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ,
ΕΙΔΙΚΑ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

Σημαντικό είναι να αναφέρουμε πως, τα άτομα που ακολουθούν αυστηρές δίαιτες, έχουν χαμηλότερη ικανότητα μνήμης συγκριτικά με άτομα που δεν κάνουν αυστηρή δίαιτα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι αυτές οι δίαιτες στερούν από τον οργανισμό και κατ' επέκταση από τον εγκέφαλο βασικά θρεπτικά συστατικά, με κυριότερο τη γλυκόζη, αφού είναι πολύ φτωχές σε υδατάνθρακες. Επιπλέον, συχνά στερούνται το ελαιόλαδο, πλούσια πηγή βιταμίνης Ε, απαραίτητης για την ομαλή διαδικασία της μνήμης.

Συμπερασματικά, η σωστή διατροφή έχει αποδειχτεί μέσα από έρευνες ότι συμβάλλει στη βελτίωση της μνήμης και της συγκέντρωσης, ειδικά στην εφηβική ηλικία που ο εγκέφαλος συνεχίζει να αναπτύσσεται. Με ισορροπημένα γεύματα, καθημερινό πρωινό, αρκετό νερό και αποφυγή ανθυγιεινών γευμάτων, μπορούμε να βοηθήσουμε τον εγκέφαλό μας να λειτουργεί καλύτερα και να πετυχαίνουμε τους στόχους μας στο σχολείο και στη ζωή.

ΠΗΓΕΣ | Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO) – Healthy Diet Factsheet:
https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/healthy-diet
Harvard T.H. Chan School of Public Health – The Nutrition Source (Brain Health & Food):
https://nutritionsource.hsph.harvard.edu/
Είναι εχθροί του εγκεφάλου: Οι τροφές που βλάπτουν τη μνήμη και τη συγκέντρωση:
https://www.iefimerida.gr/ygeia/einai-ehthroi-toy-egkefaloy-oi-trofes
Ενημερωτικό υλικό της Ελληνικής Διατροφολογικής Εταιρείας: https://elde.gr/enimerwtiko-yliko-elliniki-diatrofologiki-etaireia/
Οι 5 τροφές που «θωρακίζουν» τον εγκέφαλο από τις εκφυλιστικές νόσους:
https://www.onmed.gr/ygeia/story/382558/oi-5-trofes-poy-thorakizoyn-ton-egkefalo-eikones

Φίλοι αλλάξανε τις όψεις που θωρούσαν, φύγαν χώρες
για μένα η θύμηση κομμάτι αυτής της πλεύσης.

Αναστασία Ονουφρίου
Απόσπασμα από το ποίημα «ΜΕΡΑ ΙΙ – ΜΕΡΑ». Από την ποιητική συλλογή «Όταν λέω άλφα»,
Εκδόσεις Σαιξπηρικόν, 2019.

Ταξίδι

Πόσες φορές σε συναντούσα στα ταξίδια μου
καθώς ο φόβος γέμιζε άρον άρον τις βαλίτσες του
κατευοδώνοντας τις μέρες στα παλιά αεροδρόμια;

Πόσες φορές σε βρήκα μες στα ονείρατα
εκεί που λίγο ήθελε η ιστορία να τη ζήσουμε μετρώντας
μακροσκοπικά αλεξιπτωτιστές σε ουρανοτόπια;

Πολλές φορές αγνάντεψα το είναι σου
ψάχνοντας το χαμένο ξενικό διαβατήριο που κράταγε
αυτό που σαν παράπεσε στη γη έγινε δέντρο.

Λίγες φορές κοιμήθηκα στα χέρια σου
ταξίδια ή χέρια είναι για να ξεμακραίνεις
μέχρι ο κόσμος ν' αγκαλιάζει τα καράβια και να φεύγει.

Είναι φορές που μου πληθαίνεις επικίνδυνα
με συσχετίσεις, δυο ουρές, συχνότητες. βαθμό ανεξαρτησίας
ώσπου εφαρμόζουν όλες οι φορές του ταξιδιού
με τρόπο τέλειο επάνω στους νευρώνες.

Αναστασία Ονουφρίου
Από την ποιητική συλλογή «Όταν λέω άλφα»,
Εκδόσεις Σαιξπηρικόν, 2019.

Οι τσαλακωμένες από τον αδυσώπητο πόνο ψυχές των θρηνούντων.

ΜΙΧΑΗΛ ΔΡΑΚΟΝΑΚΗΣ, Β03

Συμμετοχή στους 12ους Πανελλήνιους Μαθητικούς Αγώνες Τέχνης
Εκπαιδευτηρίων Μαντουλίδη | Κατηγορία Φωτογραφία

ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ...

ΤΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΗΝ ΚΡΑΚΟΒΙΑ

Ταξίδι Αναψυχής;

ΝΕΔΗ ΚΥΡΙΑΚΟΥ, ΣΤ11

Στις 20 Φεβρουαρίου ξεκίνησε το πολυαναμενόμενο ταξίδι του τμήματος Γ΄Λυκείου Ιστορίας κατεύθυνσης στην Κρακοβία. Κουρασμένοι από τις υποχρεώσεις μας ως τελειόφοιτοι, ήμασταν περισσότερο από ενθουσιασμένοι για αυτή την ανάσα.

ΤΖΑΖ ΚΑΙ ΧΙΟΝΙ ΣΕ ΜΙΑ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΠΟΛΗ | Φτάνοντας στη θαμμένη στο χιόνι Κρακοβία –θέαμα πρωτόγνωρο για τους κατοίκους της Κύπρου– πρώτη στάση μας ήταν το εμβληματικό κάστρο Βάβελ. Η θέα μαγευτική: η μεσαιωνική παλιά πόλη κι ο ποταμός Βίστουλας με τους πολλούς κύκνους συνέθεταν ένα τοπίο γραφικό. Αφού μεταφράσαμε ως φανατικοί λατινιστές όλες τις λατινικές επιγραφές του κάστρου, καταλήξαμε στην ιστορική κεντρική πλατεία με τη σκυθρωπή Βασιλική της Παναγίας, τις παλαιικές άμαξες με τα αλογάκια και τα ζευγαράκια στον μήνα του μέλιτος και την ωραία αγορά με τα κεχριμπαρένια κοσμήματα. Το φρικτό κρύο αντιμετωπίστηκε με τη λιπαρή τοπική κουζίνα και δεν μας εμπόδισε να απολαύσουμε μια τζαζ βραδιά σε ένα υπόγειο τζαζ μπαρ και μουσική στη διαπασών στο «υπαίθριο κλαμπ» της πλατείας, με τον κόσμο να χορεύει και να τραγουδά ασταμάτητα σε θερμοκρασίες υπό το μηδέν.

ΤΑ ΔΥΣΚΟΛΑ | Κι από όλα αυτά τα όμορφα συναισθήματα προσγειωθήκαμε απότομα σε μια από τις πιο σκοτεινές σελίδες της ιστορίας. Προφανώς, ο κύριος λόγος διεξαγωγής αυτού του ταξιδιού δεν ήταν ο τουρισμός, αλλά η επίσκεψη στο Άουσβιτς και στο Μπιρκενάου. Σίγουρα, όλοι έχουμε διαβάσει για τις τραγωδίες και τα βασανιστήρια στα στρατόπεδα συγκέντρωσης, όμως, όταν τα επισκέφθηκα, συγκλονίστηκα και συνειδητοποίησα το μέγεθος αυτής της θηριωδίας, πράγμα που, αν δεν το δεις, δύσκολα μπορείς να αντιληφθείς. Οι εξαιρετικά ψυχρές θερμοκρασίες ενέτειναν την εμπειρία ακόμα πιο πολύ, καθώς συνεχώς σκεφτόμουν ότι οι στοιβαγμένοι άνθρωποι στα στρατόπεδα συγκέντρωσης/εξόντωσης δεν υπέφεραν μόνο ασύλληπτα βασανιστήρια πριν πεθάνουν, αλλά και το σκληρά διαπεραστικό κρύο χωρίς ρούχα και χωρίς φαγητό.

Η ΑΠΑΝΘΡΩΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ | Ο τεράστιος σιδηρόδρομος και το γιγαντιαίο μέγεθος του χώρου του Μπιρκενάου, όπου οι άνδρες έμεναν σε στάβλους και οι γυναίκες με τα παιδιά σε άθλιες εγκαταστάσεις, ενώ τα κτίσματα βρίσκονταν σε μεγάλη απόσταση το ένα από το άλλο (σε αντίθεση με το Άουσβιτς), προκάλεσε σε μένα τη μεγαλύτερη δυσφορία και εκεί μέσα μπόρεσα να φανταστώ τη φρίκη σε αυτούς τους χώρους, καθώς η ατμόσφαιρα ήταν αφόρητα βαριά και το τοπίο σαν να είχε παγώσει στον χρόνο.

Ακόμα και το θέαμα άγριων πουλιών που πετούσαν ελεύθερα πάνω από το στρατόπεδο μού φάνηκε αταίριαστο. Και πιο σοκαριστικό ήταν ότι ένας από τους διοικητές είχε το σπίτι του στο Άουσβιτς, όπου ζούσε με τα παιδιά του· είχε πισίνα, μεγάλο κήπο και μπαλκόνι με θέα…τους αποστεωμένους κρατούμενους και τα κρεματόρια.

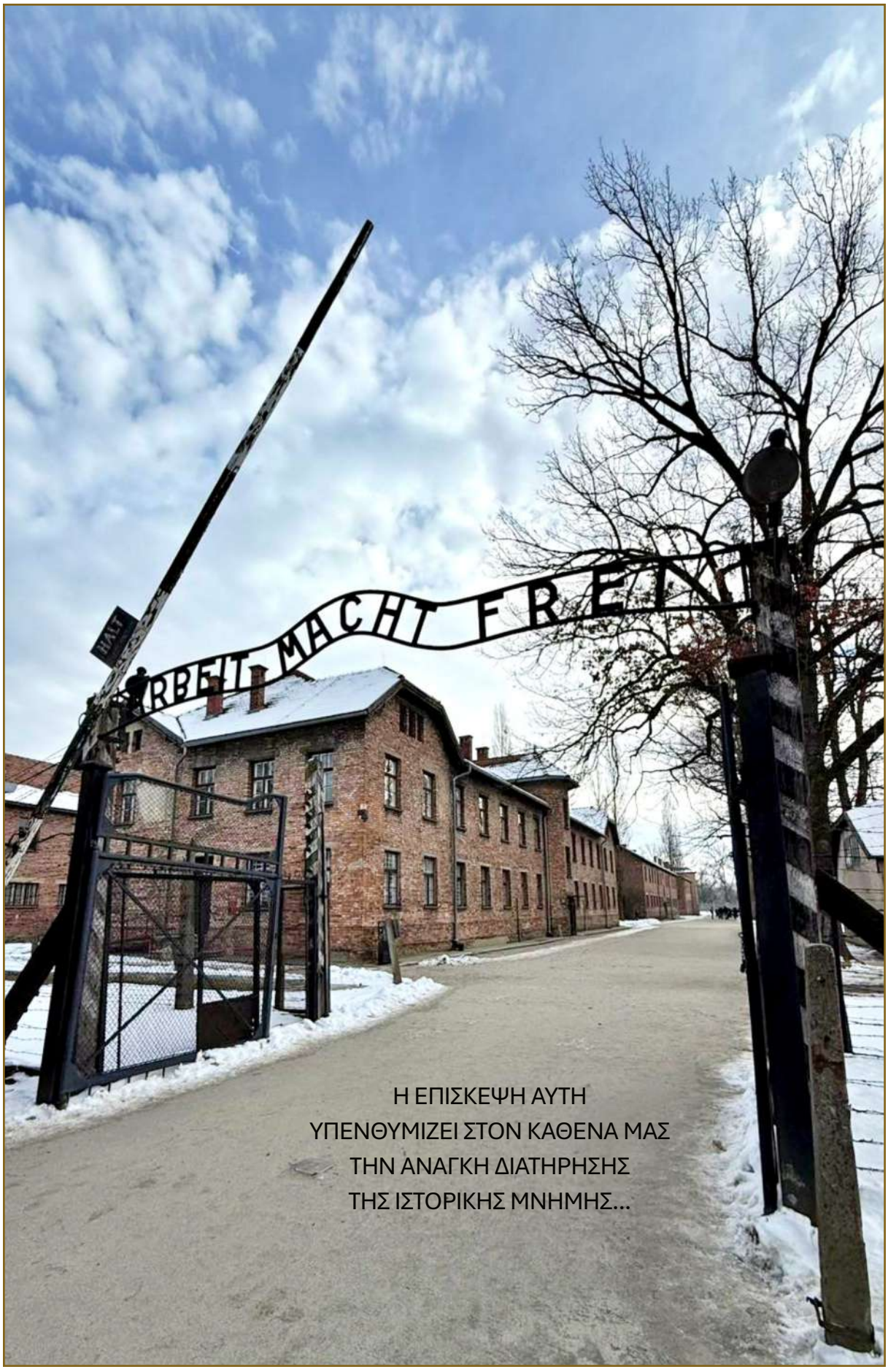
Συγκλονιστικά ήταν και τα δωμάτια με τα προσωπικά αντικείμενα όσων έφταναν στο Άουσβιτς, ακόμα και τα παπουτσάκια των παιδιών, που μας λύγισαν, αλλά και ο χώρος στον οποίο βρίσκονταν δύο τόνοι (!) μαλλιών των γυναικών που είχαν οδηγηθεί στα κρεματόρια.

Αυτές οι σπαρακτικές, φρικιαστικές εικόνες μού προκάλεσαν αφόρητο πόνο κι αποτροπιασμό.

ΕΙΝΑΙ ΑΣΥΛΛΗΠΤΟ
ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ
Ο ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΝΟΥΣ
ΝΑ ΦΤΑΣΕΙ
ΣΕ ΤΕΤΟΙΟ ΣΗΜΕΙΟ
ΠΑΡΑΝΟΙΑΣ.

Είναι ασύλληπτο πώς μπορεί ο ανθρώπινος νους να φτάσει σε τέτοιο σημείο παράνοιας, κακίας και ψυχοπάθειας. Δεν ξέρω τι σημαίνει αυτό για την ανθρώπινη φύση και τον πολιτισμό μας.

Η ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΑΥΤΗ
ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ΣΤΟΝ ΚΑΘΕΝΑ ΜΑΣ
ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΜΝΗΜΗΣ...

ΕΑΝ ΑΥΤΟ ΕΙΝΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ... | Τα στρατόπεδα συγκέντρωσης αποτελούν ένα μεγάλο μάθημα, έναν τόπο ιστορίας που ο καθένας πρέπει να επισκεφθεί, για να κατανοήσει καλύτερα τη φρικαλεότητα και τα εγκλήματα του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Πράγματι, ο πόλεμος αποδεικνύεται βίαιος δάσκαλος, όπως λέει κι ο Θουκυδίδης. Η επίσκεψη αυτή υπενθυμίζει στον καθένα μας την ανάγκη διατήρησης της ιστορικής μνήμης, αλλά και το καθήκον αντίστασης στην άνοδο ολοκληρωτικών καθεστώτων, στον νεοναζισμό, στον ρατσισμό και τις διακρίσεις. Μια τέτοιου είδους τραγωδία δεν πρέπει να επαναληφθεί. Δυστυχώς όμως, ο άνθρωπος δεν φαίνεται να διδάσκεται από τον πόνο του παρελθόντος. Σε έναν κόσμο όπου ξεσπούν συνέχεια πόλεμοι (ενώ η πληγή του πολέμου στην Ουκρανία έχει κακοφορμήσει, το Ισραήλ και οι ΗΠΑ επιτίθενται στο Ιράν, το Αφγανιστάν πολεμά το Πακιστάν), όπου κυβερνούν τις μεγαλύτερες δυνάμεις ηγέτες επικίνδυνοι για την ανθρωπότητα, όπου κόμματα ακραία πλησιάζουν στην εξουσία, όπου οι βαλλιστικοί πύραυλοι φτάνουν μέχρι την αυλή μας, δυσκολεύομαι να διατηρήσω την αισιοδοξία μου ότι η ιστορία δεν θα επαναληφθεί.

MIKOŁAJ
KOPERNIK

Α Ο Υ Σ Β Ι Τ Σ
ΘΑΛΑΜΟΙ ΑΕΡΙΩΝ

Το απόσταγμα της ανθρώπινης κτηνωδίας

ΜΕΛΙΑ ΜΑΝΙΤΑΚΗ ΛΟΪΖΟΥ, ΣΤ11

Κείτομαι νεκρή. Νιώθω το σώμα μου να παίρνει τη θερμοκρασία του παγωμένου πατώματος μα αυτή η αταραξία προσφέρει μια ανακούφιση από την προηγούμενη ζάλη. Λίγο πριν σωριαστώ στο πάτωμα είχα ξεχάσει ποια ήμουν, θυμάμαι μόνο ότι παρατηρούσα εμμονικά σχεδόν κάτι κυανά σημάδια στον τοίχο της ντουζιέρας. Αναρωτώμενη πού μπορεί να βρέθηκαν εκεί. Εκείνα με έφεραν πίσω στην πραγματικότητα, εκείνα μου θύμισαν την κατάστασή μας και με γέμισαν ξανά με καχυποψία για το παραμύθι που μας πουλούσαν. Κι όμως, δεν άλλαξε τίποτα αυτή η προφύλαξή μου, αντίθετα έκανε τον πόνο πιο επώδυνο.

Τα λεπτά εκείνα του μαρτυρίου μου ζήλεψα την αδερφή μου, πιο μικρόσωμη από μένα και νεαρότερη δεν είχε επίγνωση της κατάστασης, άργησε να καταλάβει τι γινόταν και μέχρι να το συνειδητοποιήσει είχε ήδη πέσει στο πάτωμα. Αυτό με άγχωσε ακόμη περισσότερο, η αδελφή μου στο πάτωμα, γύρω μου να σωριάζονται κορμιά, γνωστών κι αγνώστων, συνταξιδιωτών όμως σε αυτό το ταξίδι της απελπισίας, κι εγώ να μην μπορώ να αναπνεύσω. Ο νους μου να θολώνει και να σβήνουν σκέψεις κι αναμνήσεις και να παραμένει μονάχα η ρυθμική, εναγώνια ανάσα μου, γρηγορότερη κάθε φορά σε μία προσπάθεια να με κρατήσει ζωντανή, να επιβιώσει. Ακούστηκε το κλάμα ενός μωρού, μια κραυγή για οξυγόνο, μα το κλάμα ήταν το δικό μου, πολύ μετά τη γέννησή μου και κάτι μου στερούσε το οξυγόνο.

Μα δυστυχώς τα βάσανά μου δεν τελείωσαν μετά τα είκοσι λεπτά στην ντουζιέρα του θανάτου. Αφού έχασα τις αισθήσεις μου κι ενώ πίστεψα πως δεν θα άνοιγα τα μάτια μου πια, συνήλθα. Καθόμουν ξαπλωμένη πάνω σε κάτι μαλακό και σχετικά ζεστό, πολύ διαφορετικό από το παγωμένο πάτωμα της ντουζιέρας που μας είχαν πριν, αν και μέσα στο απόλυτο σκοτάδι δεν κατάφερνα να διακρίνω τι ήταν. Σιγά σιγά, αφού τα μάτια μου συνήθισαν στο σκοτάδι κατάλαβα ότι θα προτιμούσα να ήμουν τυφλή. Ήμουν περικυκλωμένη από πτώματα. Στοίβες ολόκληρες από ανθρώπους που μέχρι πρότινος περπατούσαν, μιλούσαν, ζούσαν, τώρα σαν σακιά πατάτες πεταμένοι, με μάτια ανοιχτά μα άδεια γέμιζαν τον χώρο γύρω μου.

Φρίκη με κυρίευσε, άρχισα να βγάζω από τον δρόμο μου τα πτώματα σε μία προσπάθεια να βρω την αδερφή μου. Τα κοίταζα ένα ένα μήπως είναι αυτή. Έψαχνα να τη γνωρίσω απ' τα χρυσά της τα μαλλιά, χωρίς να θυμηθώ μέσα στη μανία μου πως κι αυτής της τα είχαν κουρέψει, όπως κι όλων των άλλων. Ίδρωνα μέσα στην απόγνωσή μου να τη βρω και μόνο όταν τη βρήκα και την άγγιξα και τα χέρια μου κάηκαν κατάλαβα, ότι δεν ίδρωνα από την εναγώνια προσπάθειά μου, αλλά επειδή έκαιγε το δωμάτιο. Της έδωσα ένα στερνό φιλί και τα χείλη μου κάηκαν.

Την εγκατέλειψα και άρχισα να γυρίζω στον χώρο, ψάχνοντας κάτι, μια διέξοδο, εξήγηση, ελπίδα. Όσο δεν έβρισκα κάτι, αυξανόταν κι η οδύνη μου μαζί με τη θερμοκρασία. Σε μια έσχατη προσπάθεια, άνοιξα τα χείλη μου να φωνάξω, μα αυτά φουσκωμένα από το ύστερο φιλί, δεν σχημάτισαν λέξη, αλλά άμορφη φωνή και ο καυτός αέρας που έκαψε τους πνεύμονές μου με σταμάτησε στα μισά, μετατρέποντας την κραυγή μου σε ζωώδες αλύχτισμα. Αμέσως μετά σωριάστηκα γονατιστή στο πάτωμα.

Γεννήθηκα κραυγάζοντας για οξυγόνο και τώρα πεθαίνω, αλυχτώντας επίσης για οξυγόνο. Τι ειρωνικό.

Η κάψα έκαιγε το πρόσωπό μου και οι αισθήσεις μου με εγκατέλειπαν σιγά σιγά. Τότε τα μάτια μου πλημμύρισε φως. Λευκό φως. Λύτρωση;

Κι όμως, η λύτρωση δεν ήρθε ποτέ. Τα μαλλιά μου κατέληξαν στολίδι σε μια βιτρίνα, το σώμα μου διασκορπισμένο απ' τον άνεμο σε κάθε γωνιά της γης. Παγιδευμένη, αιώνια, να σας παρακολουθώ από μακριά. Καταραμένη να παρακολουθώ τον χειρότερο εφιάλτη μου να πραγματοποιείται. Καταδικασμένη να ξαναζήσω να δω τη γη να μετατρέπεται σε κόλαση ακόμη μια φορά. Χωρίς η ψυχή μου να βρει ποτέ ανάπαυση.

ΜΑΘΗΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ... ΤΟΥ ΜΑΡΑΝΤΟΝΑ!

Συμμετοχή στο τριήμερο εκδηλώσεων για την Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας

ΜΑΙΡΗ ΚΥΡΙΑΚΟΥ, Δ51

Θα αρχίσω κάπως ανορθόδοξα από τη Σαμαρκάνδη, για να καταλήξω στη Νάπολη μέσω Αθηνών: τον Νοέμβριο του 2025 η UNESCO κατά την 43η Γενική Συνέλευσή της στη Σαμαρκάνδη του Ουζμπεκιστάν, αναγνώρισε την 9η Φεβρουαρίου, ημέρα μνήμης του Διονυσίου Σολωμού (8 Απριλίου 1798 - 9 Φεβρουαρίου 1857), ως Παγκόσμια Ημέρα της Ελληνικής Γλώσσας. Με το σκεπτικό ότι επιβάλλεται «η ανακήρυξη μιας Παγκόσμιας Ημέρας αφιερωμένης στην ελληνική γλώσσα, η οποία είναι μία από τις αρχαιότερες στον κόσμο, θεωρείται πυλώνας της γλωσσικής και πνευματικής κληρονομιάς της ανθρωπότητας και έχει διαρκή επιρροή στη διεθνή επιστημονική ορολογία και στις θεμελιώδεις έννοιες του πολιτισμού, της επιστήμης και της φιλοσοφίας». Η Ελληνική Πολιτεία είχε ήδη από το 2017 καθιερώσει την 9η Φεβρουαρίου ως Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας.

Η Ημέρα αυτή εορτάζεται με πλήθος εκδηλώσεων στα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Ελλάδας και στα ελληνικά σχολεία της Διασποράς, τις έδρες νεοελληνικών σπουδών και τους φορείς της ελληνικής ομογένειας παγκοσμίως. Το Σχολείο μας αποφάσισε να συμμετάσχει στο τριήμερο εκδηλώσεων της Παγκόσμιας Ημέρας Ελληνικής Γλώσσας με τίτλο «Πατρίδα μου, η γλώσσα μου» που οργανώθηκε στις 7, 8 και 9 Φεβρουαρίου στη Νάπολη μαζί με πολλά σχολεία από όλον τον Ελληνισμό. Ο βασικός θεματικός άξονας, όπως το λέει κι ο τίτλος, ήταν η γλώσσα ως τόπος ταυτότητας, μνήμης και αξιών.

Η επιλογή της πόλης του Μαραντόνα δεν είναι τυχαία. Αφενός η πόλη φέρει βαθιά ιστορικά ίχνη Ελληνισμού και αποτελεί σημείο όπου η ελληνική παρουσία, η κλασική παιδεία και η μεσογειακή πολιτισμική ανταλλαγή έχουν αφήσει έντονο αποτύπωμα. Αφετέρου στη Νάπολη ο Καθηγητής Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας Γιάννης Κορίνθιος και η οργάνωση SINTONIA καλλιέργησαν επί σειρά ετών ένα δίκτυο συνεργασιών με συμμετοχή της Ομογένειας, των εκπαιδευτικών των Κλασικών Λυκείων της Νάπολης και της Καμπανίας και με την υποστήριξη από δημόσιους και διπλωματικούς φορείς. Κι ήταν αυτή η σταθερή προσπάθεια κινητοποίησης σχολείων και εκπαιδευτικών κοινοτήτων που τελικά συνέβαλε καθοριστικά στη διεθνή κατοχύρωση της 9ης Φεβρουαρίου ως Παγκόσμιας Ημέρας της Ελληνικής Γλώσσας από την UNESCO.

NAPOLI

ΚΑΙ ΙΔΟΥ
ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
ΤΟΥ ΣΥΝΑΡΠΑΣΤΙΚΟΥ ΜΑΣ
ΤΡΙΗΜΕΡΟΥ!

07/02/2026 | ΔΥΟ ΑΕΡΟΠΛΑΝΑ ΚΑΙ ΔΥΟ ΤΡΕΝΑ! | Η μέρα ήταν γεμάτη τρέξιμο, αεροπλάνα, βαλίτσες και πολλή αναμονή. Πήραμε το πρώτο αεροπλάνο από τη Λάρνακα για την Αθήνα στη 1:00 και από εκεί το επόμενο για τη Ρώμη. Μετά από δύο πτήσεις και αρκετούς ελέγχους, επιβιβαστήκαμε στο πρώτο τρένο και στη συνέχεια σε δεύτερο(!) με τελικό προορισμό τη Νάπολη. Όλα με ακμαίο ηθικό και μπόλικο κέφι!

08/02/2026 | ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΞΥΠΝΗΜΑ ΜΕ... ΑΕΡΑ ΝΑΠΟΛΗΣ! | Ξυπνήσαμε και οργανωθήκαμε για τη μέρα μας. Περπατήσαμε μέχρι το ιστορικό κέντρο της Νάπολης, όπου θα συναντούσαμε τους διοργανωτές του Συνεδρίου. Εκεί μάθαμε για τον μύθο της Παρθενόπης και για ένα... αυγό που, αν σπάσει, θα σημάνει το τέλος της πόλης (!): Σύμφωνα με τον μύθο, ο Βιργίλιος τοποθέτησε ένα αυγό στα θεμέλια του Castel dell' Ovo. Όσο το αυγό παραμένει άθικτο, το κάστρο και η πόλη προστατεύονται. Αν όμως σπάσει, τότε η Νάπολη θα καταρρεύσει. Ευτυχώς, δεν έσπασε όσο ήμαστε εμείς εκεί κοντά!

Γοητευτήκαμε από την αρχιτεκτονική της πόλης, την πλατεία, το παλάτι, τους ναούς, το κάστρο, τα ελληνικά τείχη, αλλά και από τους φροντισμένους σταθμούς του μετρό, τα χρώματα, τις μυρωδιές, τις σημαίες της τοπικής ομάδας, τους εμπορικούς δρόμους, τις πιτσαρίες και τα ζαχαροπλαστεία!

Στο Museo Archeologico Nazionale di Napoli θαυμάσαμε ευρήματα από την Πομπηία, το Ερκολάνο, τη Μεγάλη Ελλάδα. Ιδιαίτερη εντύπωση μάς έκαναν το περίφημο Ψηφιδωτό της Μάχης της Ισσού, ο Ταύρος των Φαρνέζε και ο Άτλας των Φαρνέζε.

09/02/2026 | LA LINGUA, LA MIA PATRIA! | Ξυπνήσαμε νωρίς και κατευθυνθήκαμε προς την εκκλησιά Basilica di San Giovanni Maggiore, όπου θα πραγματοποιούνταν το Συνέδριο, ένας «Μαραθώνιος των Μαθητών», δηλαδή μια ανοιχτή σκηνή όπου μαθητές/τριες παρουσίαζαν δράσεις, δημιουργίες και προσεγγίσεις για την ελληνική γλώσσα. Μας ενημέρωσαν ότι για τη φετινή χρονιά οι συμμετοχές από όλον τον κόσμο ξεπέρασαν κάθε προηγούμενο: περισσότερα από 40 σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Εκπαιδευτικά Ινστιτούτα και Πανεπιστήμια παρευρέθηκαν, με φυσική ή διαδικτυακή παρουσία. Αξίζει πρώτα να αναφέρουμε το Ελληνικό Σχολείο Νάπολης και Καμπανίας, καθώς και το Ελληνικό Σχολείο του ΝΑΤΟ Νάπολης. Έπειτα, τα ελληνικά σχολεία της Ομογένειας από τη Γερμανία, το Κονγκό, την Αργεντινή, τη Βραζιλία και το Περού, αλλά ακόμα κι από χώρες όπως η Κίνα, η Ρωσία, η Ινδία, η Ταϊλάνδη και οι ΗΠΑ. Την εκδήλωση τίμησαν, επίσης, με την παρουσία τους, πλήθος εκπαιδευτικών ιδρυμάτων από την Ιταλία και, βέβαια, σχολεία της Κύπρου και της Ελλάδας, δύο δημοτικά σχολεία και έντεκα γυμνάσια και λύκεια -μεταξύ των οποίων και το δικό μας.

Ήταν μια συναρπαστική εμπειρία: Όλοι εμείς, από τα πέρατα του κόσμου, ενωμένοι τιμήσαμε κατά το «εὔφημον γλῶσσαν νωμᾶν» του Σιμωνίδη του Κείου (=να διαχειρίζεσαι τη γλώσσα σου με ευλάβεια και προσοχή) μια γλώσσα που έρχεται από τα βάθη του χρόνου, χαραγμένη στον πηλό και την πέτρα, μια γλώσσα που διαμόρφωσε τη σύνθετη σκέψη και διατρέχει αδιάλειπτα 4.000 χρόνια ιστορίας.

Η ομάδα μας, έντεκα μαθητές και μαθήτριες, αξιοποιώντας ποικίλες αναγνώσεις –τόσο από τα βιβλία Λογοτεχνίας του σχολείου, όσο και προσωπικές μας– συνέθεσε στίχους, μελοποίησε και ενορχήστρωσε τραγούδι με θέμα την ελληνική γλώσσα και γραμματεία και τα συναισθήματα που δημιουργεί η συμμετοχή στη λαμπρή της παρακαταθήκη.

TRASPORTI E
TRASLOCHI
CHIAMA FRANCESCO
3474575025

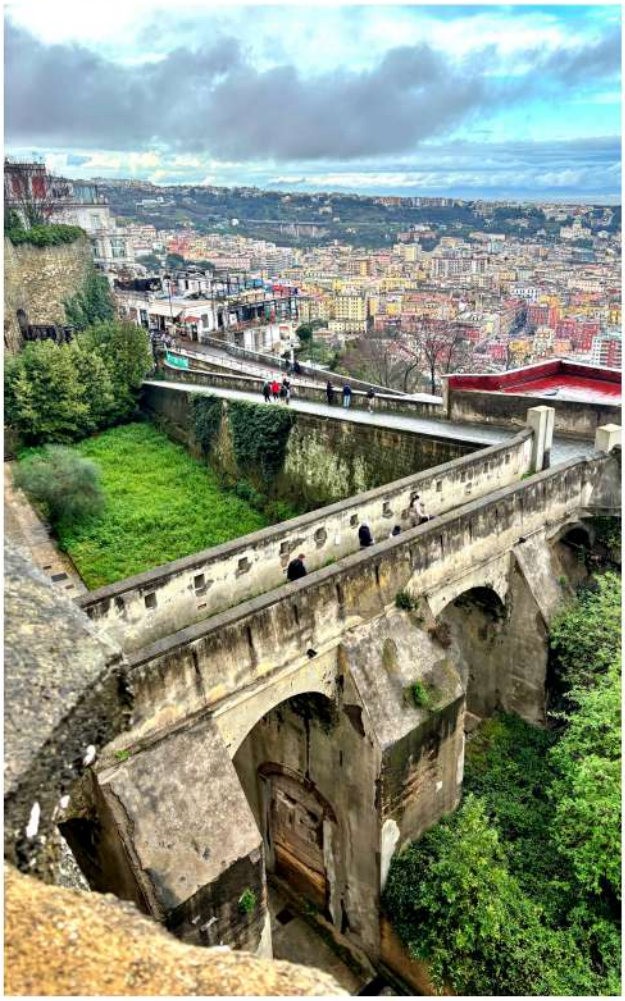

10/02/2026 | ΠΑΓΩΜΕΝΟΙ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ! | Την τελευταία μέρα πήραμε το τρένο για την Πομπηία, όπου μας περίμενε ο ξεναγός μας. Μάθαμε ότι η Πομπηία ιδρύθηκε τον 8ο αιώνα π.Χ. από τους Όσκους και αποτέλεσε σημαντικό εμπορικό και γεωγραφικό κέντρο. Η εύφορη γη επέτρεπε την καλλιέργεια και την παραγωγή κρασιού. Η έκρηξη του Βεζούβιου κατέστρεψε την Πομπηία μέσα σε λίγες ώρες. Αυτό που μας άφησε όλους άφωνους ήταν τα σημάδια που άφησαν πίσω τους οι κάτοικοι: οι αρχαιολόγοι γέμισαν τα κενά των ανθρώπινων σωμάτων μέσα στη λάβα με γύψο και έτσι σήμερα μπορούμε να δούμε τις μορφές τους, σαν να τις έχει παγώσει ο χρόνος τη στιγμή της καταστροφής.

Το απόγευμα χωριστήκαμε σε μικρότερες παρέες. Μερικοί παρακολούθησαν ποδοσφαιρικό αγώνα (τα αγόρια της παρέας δεν κρατιόντουσαν!), άλλοι έκαναν βόλτες και ψώνια. Όσοι πήγαμε στο Vomero απολαύσαμε την πανοραμική θέα προς τον Βεζούβιο και επισκεφθήκαμε το Castel Sant' Elmo, ένα μεσαιωνικό κάστρο με θέα που πραγματικά σου κόβει την ανάσα.

Η βραδιά έκλεισε με δείπνο σε ένα εξαιρετικό εστιατόριο, μιας και η Νάπολη θεωρείται -μάλλον δικαίως- ο καινούργιος γαστριμαργικός προορισμός της Ευρώπης. Ιδανικός τρόπος να αποχαιρετήσουμε την πόλη!

11/02/2026: Η... ΒΙΟΛΑ | Πήραμε το μακρύ δρόμο της επιστροφής στην Κύπρο. Αυτή τη φορά, όμως, επιστρέψαμε με μια «νέα προσθήκη» στις βαλίτσες μας: μια βιόλα (!) που αγοράστηκε για τις ανάγκες του μουσικού μας κομματιού και πλέον ανήκει στα μουσικά όργανα του σχολείου μας.

Το ταξίδι μας αποτελεί πλέον μια ανάμνηση. Ωστόσο, εξακολουθεί να αντηχεί στα αυτιά μας η Ελληνική μας Γλώσσα μιλημένη από εκατοντάδες μαθητές και σπουδαστές από όλο τον κόσμο! Κοινή μας πατρίδα, η γλώσσα μας!

Στην όμορφη πόλη της Νάπολης τύχαμε θερμής υποδοχής και φιλοξενίας από τον επίτιμο πρόξενο της Κύπρου, κ. Παύλο Κυπριανού, ο οποίος αφιέρωσε από τον προσωπικό του χρόνο, για να μας ξεναγήσει, και μας έδωσε με μεγάλη προθυμία πληροφορίες τόσο για την ιστορία της πόλης όσο και για ό,τι χαρακτηρίζει σήμερα την πρωτεύουσα της Καμπανίας. Η αγάπη του για την ελληνική κοινότητα της Νάπολης είναι έκδηλη και ο ενθουσιασμός του για τη διοργάνωση της εκδήλωσης και την ενίσχυση των σχέσεων των σχολείων της Κύπρου με τη Νάπολη αποτέλεσαν για εμάς ένα πολύ δυνατό σημείο επαφής με την ίδια την πόλη.

ΤΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕ ΣΕ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΜΑΣ | Η Κυπριακή Πρεσβεία στη Ρώμη στηρίζει οποιαδήποτε εκδήλωση διοργανώνεται στην Ιταλία και προβάλλει τον ελληνικό πολιτισμό και τη γλώσσα. Για να διοργανωθεί μια εκδήλωση τέτοιας εμβέλειας, οπωσδήποτε απαιτείται συνεργασία με διάφορους φορείς. Καταρχάς, τον Δήμο της Νάπολης που είναι χορηγός στην όλη προσπάθεια εδώ και χρόνια και παραχώρησε τη Βασιλική του Αγίου Ιωάννη, για να υποδεχτεί τον Μαραθώνιο των κλασικών σχολείων. Κι έπειτα, είναι η SINTONIA, ο κύριος φορέας που διοργανώνει την εκδήλωση. Οι εκδηλώσεις φέτος εμπλουτίστηκαν και με τη διοργάνωση δύο συναυλιών, στις οποίες συμμετείχαν καλλιτέχνες από την Ελλάδα. Πολλά οφείλουμε στον Καθηγητή Ιωάννη Κορίνθιο, ο οποίος το 2016, ως Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ελληνικών Κοινοτήτων και Αδελφοτήτων Ιταλίας, είχε διοργανώσει την πρώτη εκδήλωση στη Νάπολη, με τη συμμετοχή κλασικών λυκείων της πόλης. Από τότε, η συμμετοχή σχολείων από την Ελλάδα και άλλες χώρες υπήρξε ανοδική. Φέτος δε, είχαμε τη χαρά και την τιμή να έχουμε, για πρώτη φορά, συμμετοχή σχολείων και από την Κύπρο. Εκείνο που μας χαροποιεί, επίσης, είναι το γεγονός ότι το 2025 η Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας αναγνωρίστηκε και από την UNESCO. Αυτό ήταν μια μεγάλη επιτυχία για τον Ελληνισμό.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗ ΝΑΠΟΛΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΤΩ ΙΤΑΛΙΑ | Στη Νάπολη, όπως βέβαια σε όλη την Ιταλία, τα αρχαία ελληνικά διδάσκονται στα κλασικά λύκεια σε χιλιάδες μαθητές. Από την πλευρά της, η Ελληνική Κοινότητα Νεαπόλεως και Καμπανίας έχει δημιουργήσει εδώ και χρόνια Τμήμα Ελληνικής Γλώσσας, αναγνωρισμένο από το Ελληνικό Κράτος, και παραδίδει μαθήματα Νέων Ελληνικών στα παιδιά της Ομογένειας και σε Ιταλούς. Για τον σκοπό αυτό, το Ελληνικό Κράτος έχει αποσπάσει εκπαιδευτικό από την Ελλάδα. Τέλος, και στο κρατικό πανεπιστήμιο L' Orientale της Νάπολης διδάσκονται τα Νέα Ελληνικά.

ΟΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ | Εκτιμώ ότι η όλη εκδήλωση στέφθηκε με επιτυχία. Η συμμετοχή των Λυκείων ήταν μαζική, ο ενθουσιασμός των μαθητών εμφανής και οι εντυπώσεις του κοινού πολύ θετικές. Η συμμετοχή των κυπριακών σχολείων, ειδικά του Παγκύπριου Γυμνασίου, ήταν εξαιρετική και οι διοργανωτές της εκδήλωσης προσβλέπουν σε συνεχή παρουσία του Σχολείου στις εκδηλώσεις μας.

Η Γλώσσα Μου

Στίχοι | Μαθητές/τριες του τμήματος Δ51
Μουσική | Δημήτρης Δημητρίου, Δ51

Πρώτη παρουσίαση | Νάπολη, Τριήμερο εκδηλώσεων για την Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας 2026
με τίτλο «Πατρίδα μου, η γλώσσα μου»

Η γλώσσα που αγάπησα αντέχει και θα ζήσει.
Κυλά στο αίμα μου βαθιά, στη μνήμη θα κρατήσει.

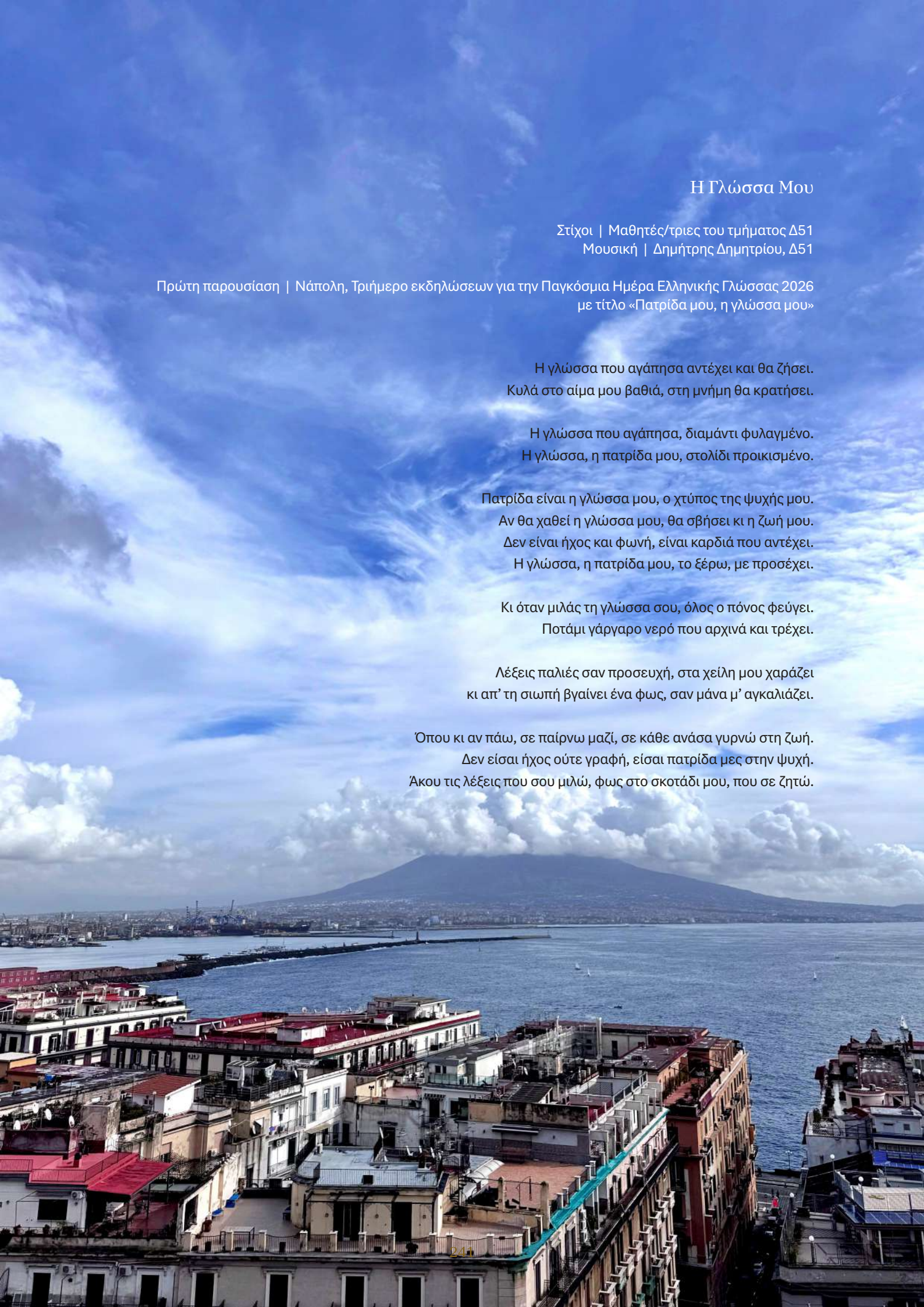
Η γλώσσα που αγάπησα, διαμάντι φυλαγμένο.
Η γλώσσα, η πατρίδα μου, στολίδι προικισμένο.

Πατρίδα είναι η γλώσσα μου, ο χτύπος της ψυχής μου.
Αν θα χαθεί η γλώσσα μου, θα σβήσει κι η ζωή μου.
Δεν είναι ήχος και φωνή, είναι καρδιά που αντέχει.
Η γλώσσα, η πατρίδα μου, το ξέρω, με προσέχει.

Κι όταν μιλάς τη γλώσσα σου, όλος ο πόνος φεύγει.
Ποτάμι γάργαρο νερό που αρχινά και τρέχει.

Λέξεις παλιές σαν προσευχή, στα χείλη μου χαράζει
κι απ' τη σιωπή βγαίνει ένα φως, σαν μάνα μ' αγκαλιάζει.

Όπου κι αν πάω, σε παίρνω μαζί, σε κάθε ανάσα γυρνώ στη ζωή.
Δεν είσαι ήχος ούτε γραφή, είσαι πατρίδα μες στην ψυχή.
Άκου τις λέξεις που σου μιλώ, φως στο σκοτάδι μου, που σε ζητώ.

Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΕ 5+1 ΗΜΕΡΕΣ

Αναμνήσεις βγαλμένες από καρτ ποστάλ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Δ11

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ
Έλενα Παϊσίου, Καθηγήτρια Φωτογραφικής Τέχνης
Κωνσταντίνος Δημητρίου, Δ11
Κατερίνα Βαμβακά, Δ22
Μαίρη Παπαμάρκου, Δ51

Διασχίσαμε, λοιπόν,
την εντυπωσιακή γέφυρα
Ρίου-Αντιρρίου με λεωφορείο,
με πρώτο μας προορισμό
το πανέμορφο Γαλαξίδι.

ΠΑΝΕΤΟΙΜΟΙ ΚΑΙ ΑΣΤΡΑΦΤΕΡΟΙ!

ΔΙΩΡΥΓΑ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

25 ΜΑΪΟΥ 2026 | Η ημέρα της πενταήμερης εκδρομής στην Πάτρα επιτέλους έφτασε και η μεγάλη μας ομάδα είχε συγκεντρωθεί στο Σχολείο για αναχώρηση με πρώτο προορισμό το αεροδρόμιο Λάρνακας. Βαλίτσες, φωνές, αγκαλιές, μουσικές από κινητά και εκείνη η απίστευτη ανυπομονησία που όλοι ξέρουμε πώς μοιάζει. Μπήκαμε στο λεωφορείο και φυσικά μέσα στα πρώτα πέντε λεπτά είχαν ήδη αρχίσει τα τραγούδια, τα αστεία και οι φωτογραφίες. Φτάνοντας στο αεροδρόμιο είχαμε την ευκαιρία να γνωριστούμε καλύτερα με την ομάδα μας, μιας και ήμασταν από όλα τα τμήματα της Δ΄ τάξης του Σχολείου μας. Επιβιβαστήκαμε στο αεροπλάνο και φύγαμε για Ελλάδα!

Η πρώτη μας στάση στην **ΚΟΡΙΝΘΟ** ήταν πραγματικά σαν καρτ-ποστάλ. Ο Ισθμός της Κορίνθου ήταν τεράστιος και εντυπωσιακός και για λίγα λεπτά όλοι απλώς χαζεύαμε τη θέα. Μετά, φυσικά, ξαναγυρίσαμε στο γνωστό μας ... χάος με selfies, πειράγματα και προσπάθειες να βγάλουμε την τέλεια φωτογραφία και τρέξαμε για φαγητό στο κοντινότερο φαστφουντάδικο, αφού πεινούσαμε τόσο πολύ.

Όταν φτάσαμε στην **ΠΑΤΡΑ**, ο ενθουσιασμός είχε ήδη παρασύρει κάθε ίχνος κούρασης. Αφού τακτοποιηθήκαμε στο ξενοδοχείο, βγήκαμε για φαγητό στο παραλιακό μέτωπο. Τα φώτα, η θάλασσα, οι φωνές και εκείνη η βραδινή ατμόσφαιρα έκαναν τα πάντα να μοιάζουν κινηματογραφικά. Και σαν να μην έφταναν όλα αυτά, η θέα με τη φωτισμένη γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου ήταν πραγματικά μαγική. Εκείνη τη στιγμή ένιωθα πως η εκδρομή μόλις είχε αρχίσει και ήδη δεν ήθελα να τελειώσει.

Πόσες εικόνες χωράνε άραγε σε μία μόνο μέρα;

26 ΜΑΪΟΥ 2026 | Η δεύτερη μέρα μάς βρήκε με ελάχιστο ύπνο, αλλά με απίστευτη ενέργεια. Κανείς δεν παραπονιόταν, βέβαια, γιατί όλοι ξέραμε πως μάς περίμενε άλλη μία γεμάτη μέρα. Διασχίσαμε, λοιπόν, την εντυπωσιακή γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου με λεωφορείο, με πρώτο μας προορισμό το πανέμορφο ΓΑΛΑΞΙΔΙ. Ήσυχο, γραφικό και τόσο όμορφο που έμοιαζε βγαλμένο από ζωγραφιά. Στο Ναυτικό Μουσείο νιώσαμε λες και ταξιδέψαμε σε άλλη εποχή, ενώ έξω η μυρωδιά της θάλασσας, τα μικρά σοκάκια και τα όμορφα πλοία με σημαίες από τις χώρες προέλευσής τους έκαναν τη βόλτα μας ακόμα πιο όμορφη.

ΝΑΥΤΙΚΟ
ΙΣΤΟΡΙΚΟ
ΜΟΥΣΕΙΟ
ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ
NAUTICAL
HISTORICAL
MUSEUM OF
GALAXIDI

Μετά, σειρά είχε η ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ και πραγματικά δεν ξέρω τι να πρωτοθυμηθώ. Το κάστρο, τα στενά δρομάκια, τα μικρά μαγαζιά, η καταγάλανη θάλασσα, η θέα, όλα είχαν μια απίστευτη γοητεία. Περπατούσαμε χωρίς βιασύνη, χαζεύαμε τα πάντα και κάθε λίγο σταματούσαμε είτε για φωτογραφίες είτε γιατί κάποιος έλεγε κάτι τόσο αστείο που όλοι ξεσπούσαμε σε γέλια.

Το βράδυ στο ξενοδοχείο ζήσαμε από εκείνες τις στιγμές που μένουν τελικά περισσότερο στο μυαλό. Ομαδικά παιχνίδια, φωνές, φασαρία. Με την αίσθηση πως όλοι είχαμε γίνει μία τεράστια παρέα. Ήταν από τα βράδια που δεν θέλεις να κοιμηθείς, γιατί φοβάσαι μήπως χάσεις έστω και ένα λεπτό από όλα αυτά τα ανεκτίμητα.

27 ΜΑΪΟΥ 2026 | Η τρίτη μέρα ξεκίνησε με πρώτη στάση στο ΡΩΜΑΪΚΟ ΩΔΕΙΟ της Πάτρας, όπου η ατμόσφαιρα ήταν εντυπωσιακή και γεμάτη ιστορία, καθώς ο χώρος μας μετέφερε σε μια άλλη εποχή. Στη συνέχεια, πήγαμε για μεσημεριανό σε ένα πολύ όμορφο εστιατόριο, το οποίο ξεχώριζε για την πισίνα του, τα ανθισμένα λουλούδια, το πλούσιο μπουφέ και το πολύ νόστιμο φαγητό, κάτι που έκανε τη στιγμή ακόμη πιο ευχάριστη και ξεχωριστή.

Έπειτα, συνεχίσαμε προς την ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ, όπου, για πρώτη φορά, όλη η ύλη που είχαμε διδαχθεί φέτος στην ιστορία άρχισε να ζωντανεύει μπροστά στα μάτια μας. Περπατώντας ανάμεσα στα μνημεία και στο μουσείο, καταφέραμε να κατανοήσουμε βαθύτερα όλα όσα είχαμε μάθει μέσα στη χρονιά, αφού πλέον τα βλέπαμε όχι θεωρητικά, αλλά στην πραγματική τους μορφή.

Το βράδυ, πήγαμε στο κέντρο της Πάτρας και περάσαμε ελεύθερο χρόνο με τους φίλους μας, κάνοντας βόλτες, τρώγοντας και απολαμβάνοντας τη φωτισμένη πόλη, που έλαμπε με μια ξεχωριστή ζωντάνια κι ομορφιά.

28 ΜΑΪΟΥ 2026 | Η τέταρτη μέρα ξεκίνησε
με πρόγευμα στο ξενοδοχείο.
Γεμάτοι ενθουσιασμό αναχωρήσαμε
για την ΑΓΙΑ ΛΑΥΡΑ
στα ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ,
όπου φυλάσσεται
το ιστορικό Ιερό Λάβαρο
της Ελληνικής Επανάστασης του 1821.
Μόνο και μόνο η σκέψη
ότι στον ίδιο ακριβώς χώρο,
205 χρόνια πριν,
ο Παλαιών Πατρών Γερμανός
ύψωσε το λάβαρο και ευλόγησε
τους αγωνιστές
της Ελληνικής Επανάστασης,
μάς προκαλούσε δέος.

Τον χώρο μνήμης και τιμής
για τον αγώνα του 1821 ακολούθησε
το ιερό προσκύνημα
στον Τόπο Θυσίας στα Καλάβρυτα.
Κάτω από τον μεγάλο σταυρό
και δίπλα στη μορφή της μάνας που θρηνεί,
τιμήσαμε με βαθιά συγκίνηση
τη μνήμη των θυμάτων
του ολοκαυτώματος του 1943.

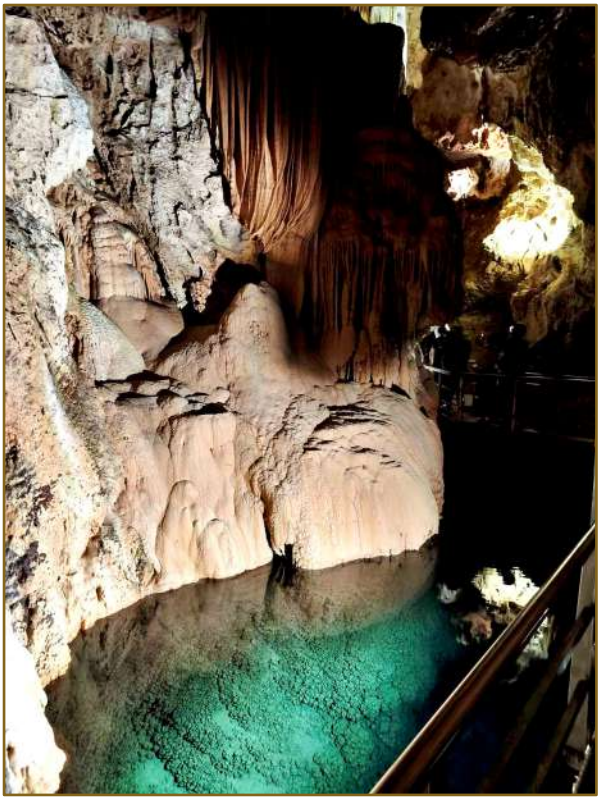

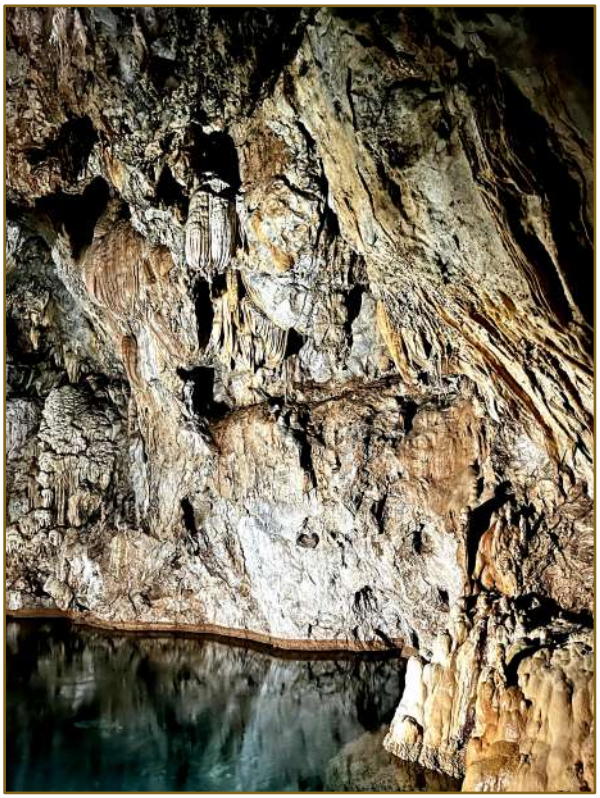

13 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1943

ΟΧΙ ΠΙΑ
ΠΟΛΕΜΟ!

Στη συνέχεια, κατευθυνθήκαμε προς το ΣΠΗΛΑΙΟ ΤΩΝ ΛΙΜΝΩΝ, ένα από τα πιο εντυπωσιακά μέρη της εκδρομής. Από την πρώτη στιγμή που μπήκαμε μέσα μείναμε όλοι άφωνοι, καθώς το τοπίο έμοιαζε σχεδόν εξωπραγματικό και η χαμηλή θερμοκρασία το έκανε πιο καθηλωτικό. Οι σταλακτίτες και οι σχηματισμοί των βράχων έδιναν την εντύπωση ότι ήταν λιωμένο κερί, όμως στην πραγματικότητα είχαν σκληρή πέτρινη υφή. Μέσα στο σπήλαιο είδαμε πολλές νυχτερίδες και μάθαμε ότι εκεί κατοικούν περίπου 30.000, κάτι που έκανε την εμπειρία ακόμα πιο εντυπωσιακή και λίγο... ανατριχιαστική. Η ατμόσφαιρα, σε συνδυασμό με το σκοτάδι και τους ήχους, μάς έδινε την αίσθηση ότι βρισκόμασταν σε έναν εντελώς διαφορετικό κόσμο.

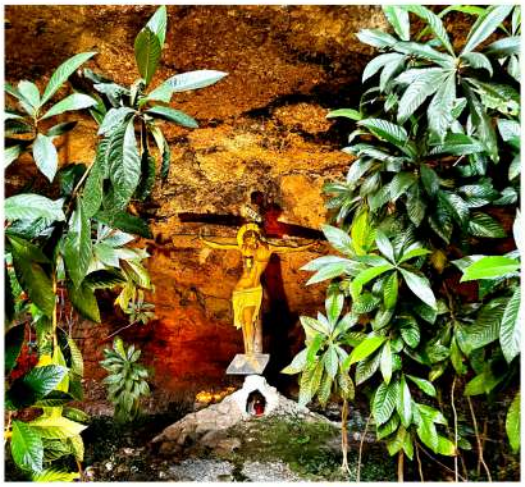

Απολαύσαμε το μεσημεριανό μας στα Καλάβρυτα και περάσαμε όμορφες στιγμές εξερευνώντας την ιστορία και την ομορφιά του τοπίου, ενώ παράλληλα μοιραζόμασταν στοιχεία της Κυπριακής παράδοσης με τους ευγενέστατους κατοίκους των Καλαβρύτων.

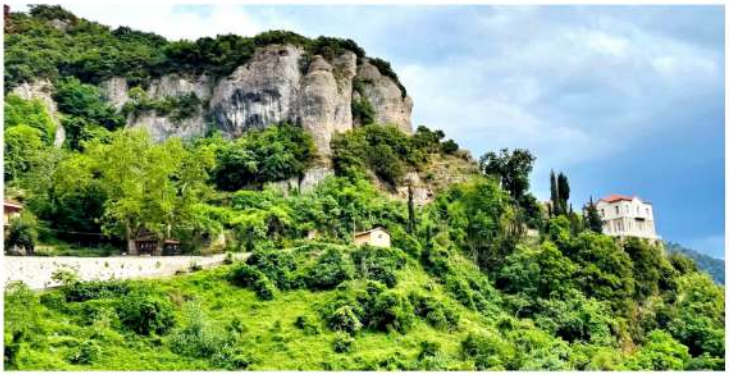
Τελευταίος προορισμός της ημέρας η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΣΠΗΛΑΙΟΥ, ένα μέρος τεράστιο και πανέμορφο, με έντονο συναισθηματικό φορτίο, που μας έκανε να νιώσουμε ακόμα πιο κοντά στην ελληνική παράδοση, την ιστορία και τον Χριστιανισμό. Το εσωτερικό του Μεγάλου Σπηλαίου μάς εντυπωσίασε με τους μεγάλους και προσεγμένους χώρους του, αλλά και με τη φυσική ομορφιά που υπήρχε παντού γύρω, καθώς στο εσωτερικό υπήρχαν φυτά και δέντρα που έδιναν μια ιδιαίτερη αίσθηση γαλήνης. Οι μεγάλες αγιογραφίες και οι εντυπωσιακές εικόνες στους τοίχους έκαναν το μοναστήρι να μοιάζει πραγματικά μοναδικό. Το βράδυ, δειπνήσαμε στο ξενοδοχείο και χαλαρώσαμε παρέα με τους φίλους μας, γελώντας, συζητώντας και κλείνοντας τη μέρα με έναν πιο ήρεμο αλλά πολύ όμορφο τρόπο.

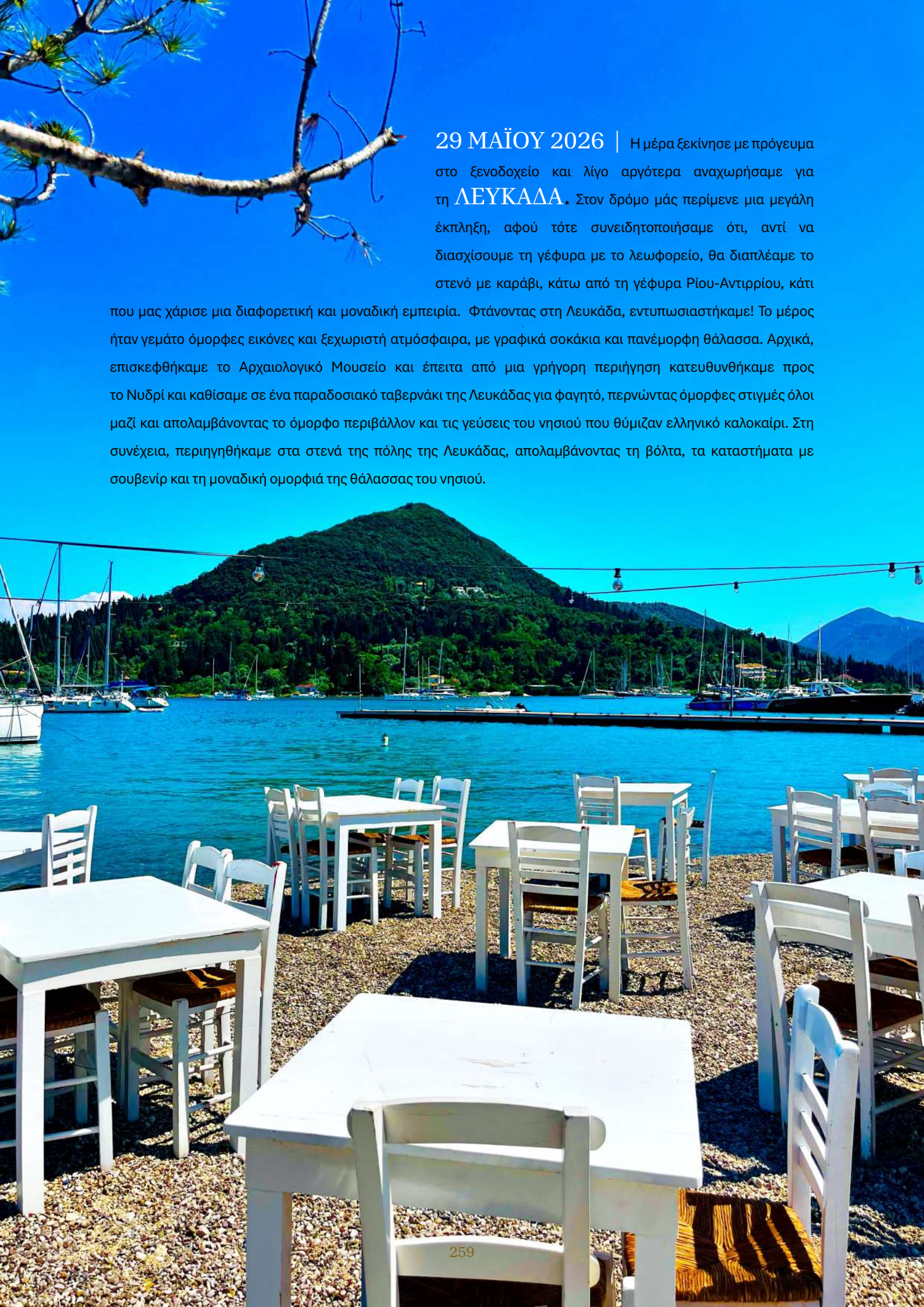

29 ΜΑΪΟΥ 2026 | Η μέρα ξεκίνησε με πρόγευμα στο ξενοδοχείο και λίγο αργότερα αναχωρήσαμε για τη **ΛΕΥΚΑΔΑ.** Στον δρόμο μάς περίμενε μια μεγάλη έκπληξη, αφού τότε συνειδητοποιήσαμε ότι, αντί να διασχίσουμε τη γέφυρα με το λεωφορείο, θα διαπλέαμε το στενό με καράβι, κάτω από τη γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου, κάτι που μας χάρισε μια διαφορετική και μοναδική εμπειρία. Φτάνοντας στη Λευκάδα, εντυπωσιαστήκαμε! Το μέρος ήταν γεμάτο όμορφες εικόνες και ξεχωριστή ατμόσφαιρα, με γραφικά σοκάκια και πανέμορφη θάλασσα. Αρχικά, επισκεφθήκαμε το Αρχαιολογικό Μουσείο και έπειτα από μια γρήγορη περιήγηση κατευθυνθήκαμε προς το Νυδρί και καθίσαμε σε ένα παραδοσιακό ταβερνάκι της Λευκάδας για φαγητό, περνώντας όμορφες στιγμές όλοι μαζί και απολαμβάνοντας το όμορφο περιβάλλον και τις γεύσεις του νησιού που θύμιζαν ελληνικό καλοκαίρι. Στη συνέχεια, περιηγηθήκαμε στα στενά της πόλης της Λευκάδας, απολαμβάνοντας τη βόλτα, τα καταστήματα με σουβενίρ και τη μοναδική ομορφιά της θάλασσας του νησιού.

Το βράδυ, μετά την επιστροφή στην Πάτρα, είχαμε ελεύθερο χρόνο για δείπνο και, παράλληλα, βραδινή έξοδο στην πόλη μαζί με τους καθηγητές μας. Κάνοντας τη βόλτα μας, απολαύσαμε ακόμα μία όμορφη βραδιά με τους φίλους και τους συμμαθητές μας στην καρδιά της Πάτρας. Τέλος, τακτοποιήσαμε τις αποσκευές μας και απολαύσαμε μια τελευταία νύχτα όλοι μαζί σε χαλαρό κλίμα.

30 ΜΑΪΟΥ 2026 | Την τελευταία μέρα, γεμάτοι συγκίνηση, αναχωρήσαμε για την Αθήνα. Εκεί επισκεφθήκαμε το **ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ**, όπου τα εκθέματα και οι πληροφορίες μάς βοήθησαν να κατανοήσουμε ακόμη καλύτερα τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό. Στη συνέχεια, επισκεφθήκαμε τον **ΙΕΡΟ ΒΡΑΧΟ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ**. Μέσα από την ξενάγηση, είχαμε την ευκαιρία να θαυμάσουμε από κοντά ένα από τα σημαντικότερα μνημεία της ελληνικής ιστορίας: τον Παρθενώνα. Κάποιοι για πρώτη φορά και κάποιοι άλλοι ξανά. Εκεί αντιληφθήκαμε, περισσότερο από ό,τι σε κάθε άλλο χώρο, πόσο πλούσια και ισχυρή ήταν η Αρχαία Ελλάδα. Αργότερα το απόγευμα, αφού παρακολουθήσαμε με τον δέοντα σεβασμό την αλλαγή φρουράς στο **ΣΥΝΤΑΓΜΑ**, είχαμε ελεύθερο χρόνο για φαγητό και ψώνια, κάτι που όλοι περιμέναμε με ενθουσιασμό, αφού μας δόθηκε η ευκαιρία να περιηγηθούμε σε καταστήματα στην οδό Ερμού και στο Μοναστηράκι, απολαμβάνοντας τις τελευταίες στιγμές της εκδρομής μας στην Ελλάδα.

Τέλος, αναχωρήσαμε για το **ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ** και επιστρέψαμε στην Κύπρο, στενοχωρημένοι από τη μία που τελείωσε αυτό το ταξίδι ζωής, αλλά γεμάτοι όμορφες στιγμές, νέες φιλίες, εικόνες και αναμνήσεις που θα μας μείνουν για πάντα αξέχαστες. Εύχομαι να ζήσουμε κι άλλες τόσο όμορφες εμπειρίες στην πορεία της ζωής μας, ξεφεύγοντας από την καθημερινότητα και κάνοντας κάτι τόσο μοναδικό, μαζί με καλή παρέα. Εἰς τὸ ἐπανιδεῖν…

Levi's

καὶ ἡ τοῦ ἀνθρώπου ἀρετὴ εἴη ἂν

ἡ ἕξις ἀφ᾽ ἧς ἀγαθὸς ἄνθρωπος γίνεται

καὶ ἀφ᾽ ἧς εὖ τὸ ἑαυτοῦ ἔργον ἀποδώσει.

Ἀριστοτέλης, Ἠθικὰ Νικομάχεια, 1106a.

του ανθρώπου η αρετή θα είναι, λέω,

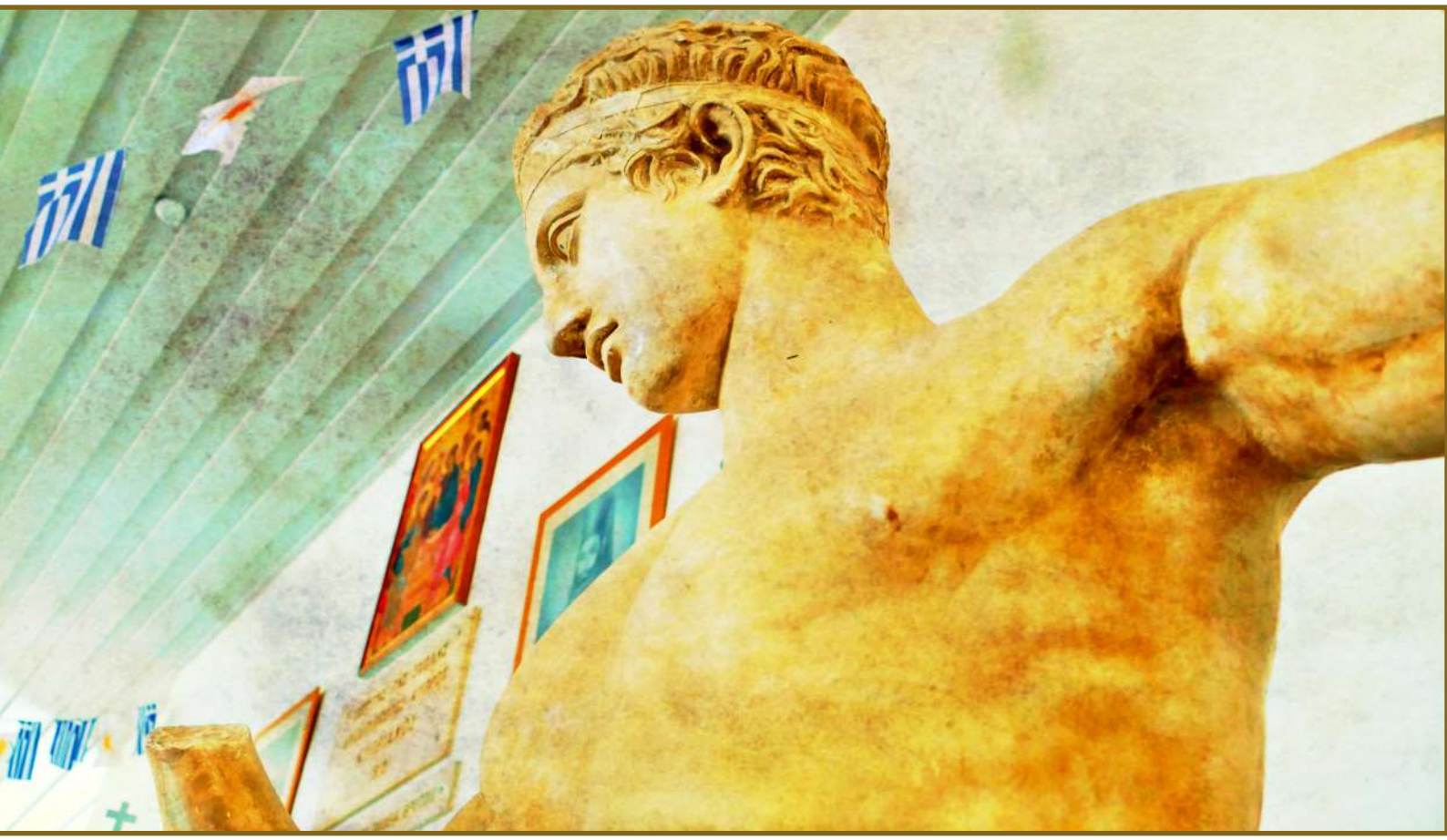
η έξη* από την οποία ξεκινά και το ότι ο άνθρωπος γίνεται καλός

και το ότι θα μπορέσει να εκτελέσει καλά το έργο που του ανήκει.

Μετάφραση: Δημήτριος Λυπουρλής.

Εκδόσεις Ζήτρος, 2006.

*η έξη: η συνήθεια

ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ ΥΠΟΜΝΗΣΗ

ΒΡΑΒΕΙΑ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΔΙΧΟΤΟΜΗΜΕΝΗ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

ΘΕΟΔΟΣΗΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ, Γ02

Την ομάδα που συμμετείχε στον Διαγωνισμό συμπληρώνουν οι: Ανδρέας Βυρίδης, Α03, Στέλιος Τούμπας, Α03, Μύρωνας Χρυσάνθου, Α03, Νάκος Πρωτοπαπάς, Γ02

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΑΜΑΤΣΟΥ, ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ

«Παυσανίας ο Περιηγητής» είναι ένας σχετικά νέος Διαγωνισμός, που διοργανώνεται για πέμπτη χρονιά, από τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Συγγραφέων & Δημοσιογράφων Τουρισμού σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας και το Υφυπουργείο Τουρισμού και επιθυμία των διοργανωτών είναι να καταστεί θεσμός. Η εμπειρία της συμμετοχής μας στον Διαγωνισμό ήταν ιδιαίτερα δημιουργική και ενδιαφέρουσα. Το θέμα μας αφορούσε τον πολιτιστικό, αθλητικό, συνεδριακό και γενικότερα εναλλακτικό τουρισμό στη διχοτομημένη πόλη της Λευκωσίας, κάτι που μας έδωσε την ευκαιρία να γνωρίσουμε καλύτερα την πόλη και τις δυνατότητές της και κυρίως να αναδείξουμε την ιστορία και τον πολιτισμό της ως ένα ισχυρό πλεονέκτημα στον ανταγωνιστικό κόσμο του τουρισμού.

Μέσα από την έρευνα ανακαλύψαμε σημαντικά αξιοθέατα, είδαμε πτυχές της άυλης και υλικής κληρονομιάς του τόπου και γνωρίσαμε δραστηριότητες και προοπτικές ανάπτυξης, ενώ παράλληλα καταγράψαμε πολλές εισηγήσεις για τη βελτίωση του τουρισμού. Ιδιαίτερα σημαντική ήταν η συνέντευξη που πραγματοποιήσαμε με την κ. Τιτίνα Λοϊζίδου, ξεναγό και άριστη γνώστρια της πόλης μας, η οποία μας έδωσε πολύτιμες πληροφορίες και ιδέες. Παράλληλα, αναπτύξαμε δεξιότητες όπως η οργάνωση του χρόνου και η κριτική σκέψη. Η καθοδήγηση από την καθηγήτριά μας και η συνεργασία με την ομάδα συνέβαλε ουσιαστικά στην ανταλλαγή απόψεων και στη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου αποτελέσματος, κάτι που αναγνωρίστηκε από τους διοργανωτές του Διαγωνισμού, αφού λάβαμε το Α΄ Βραβείο. Συνολικά, η συμμετοχή μας στον Διαγωνισμό ήταν μια πολύτιμη εμπειρία που μας βοήθησε να δούμε με άλλη ματιά την πόλη μας, τη ματιά του περιηγητή, να εξελιχθούμε και να αποκτήσουμε αυτοπεποίθηση.

ΜΙΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ | ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΓΡΑΤΣΙΑΣ, ΣΤ11

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ: ΚΑΘΡΙΝ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Η συμμετοχή μου στην 7η Διεθνή Ολυμπιάδα Μουσικής, που πραγματοποιήθηκε στο Σόποτ της Πολωνίας τον Απρίλιο του 2026, ήταν μια άκρως ενδιαφέρουσα εμπειρία. Πρόκειται για μια διεθνή διοργάνωση, όπου μαθητές από διαφορετικές χώρες διαγωνίζονται ατομικά, έχοντας προηγουμένως επιλεγεί μέσα από εθνικούς διαγωνισμούς, ενώ οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες χωρίζονται σε δύο ηλικιακές κατηγορίες (12–15 και 16–19 ετών). Το πρόγραμμα περιλάμβανε διάφορες δοκιμασίες, όπως γραπτή εξέταση γνώσεων και θεωρίας, μελωδικές ή ρυθμικές δοκιμασίες, εκτέλεση τραγουδιών, καθώς και παρουσίαση πρωτότυπων συνθέσεων. Το επίπεδο ήταν υψηλό και ο ανταγωνισμός έντονος, κάτι που έκανε τη διαδικασία πιο ζωντανή και αφυπνιστική.

Παράλληλα, υπήρχαν στιγμές που δεν συναντά κάποιος συχνά, κυρίως στιγμές επαφής με άλλους συμμετέχοντες και διαφορετικές προσεγγίσεις στη μουσική ανά τον κόσμο. Το γεγονός ότι δινόταν έμφαση όχι μόνο στην εκτέλεση αλλά και τη μουσικότητα, την κατανόηση και την αντίληψη, ήταν κάτι που έκανε την εμπειρία πιο ουσιαστική, αλλά και πιο απαιτητική για όλους μας.

Συνολικά, ήταν μια εμπειρία που μου έδωσε μια πιο ρεαλιστική εικόνα για τέτοιου είδους διοργανώσεις του εξωτερικού και για το τι απαιτούν, ενώ παράλληλα μου άφησε μια ωραία επίγευση.

ΟΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ:

ΑΣΗΜΕΝΙΑ ΜΕΤΑΛΛΙΑ | για τη συνολική υψηλότερη απόδοση σε όλα τα αντικείμενα (τεστ μουσικών γνώσεων, φωνητικές ικανότητες, σύνθεση, μελωδική και ρυθμική ανάγνωση) | Σοφοκλής Σάββα, Β01 (Ηλικιακή κατηγορία 12–15 ετών) | Θεοφάνης Γρατσίας, ΣΤ11 (Ηλικιακή κατηγορία 16–19 ετών)

ΕΙΔΙΚΑ ΒΡΑΒΕΙΑ | για την υψηλότερη επίδοση στο τεστ μουσικών γνώσεων | Σοφοκλής Σάββα, Β01 | Θεοφάνης Γρατσίας, ΣΤ11

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ HACKATHON
ON DIGITAL SKILLS
ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
Γ΄ ΒΡΑΒΕΙΟ
1η ΘΕΣΗ | ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ «Gen Z και 3η Ηλικία»

ΦΕΡΝΟΝΤΑΣ ΠΙΟ ΚΟΝΤΑ ΤΗΝ GEN-Z ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΗ ΗΛΙΚΙΑ

ΣΤΥΛΙΑΝΑ ΠΑΠΟΥΗ, Δ22

Την ομάδα του Gen Z συμπληρώνουν οι Βασιλική Παπαδοπούλου, Δ22, Αντρέας Αχιλλέως, Δ23, Στέφανη Ισκαντάρ, Δ23, Ηλίας Γεωργίου, Δ51

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ: ΜΕΛΠΩ ΠΙΤΤΑΡΑ, ΑΘΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Μπορούμε άραγε να αμβλύνουμε το χάσμα που υπάρχει ανάμεσα στην τρίτη ηλικία και στη νέα γενιά, την επονομαζόμενη Gen-Z; Με ποιον τρόπο θα μπορούσαμε να φέρουμε πιο κοντά τους ηλικιωμένους με τους εφήβους; Μια ομάδα μαθητών Α΄ Λυκείου, την Παρασκευή 28 Νοεμβρίου 2025, έλαβε μέρος στον Διαγωνισμό Hackathon on Digital Skills του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου και κλήθηκε να επιλύσει το διαρκώς εκτεινόμενο πρόβλημα του χάσματος των δύο γενεών.

Μέσα από τις δικές μας εμπειρίες παρατηρήσαμε πως οι νέοι απομακρύνονται από τους ηλικιωμένους, όσο εξελίσσονται οι εποχές. Υιοθετούν διαφορετικές απόψεις, πιο σύγχρονες και με αυτόν τον τρόπο αποστασιοποιούνται από την παράδοση και τις βιωματικές γνώσεις των γηραιότερων. Με αυτά τα δεδομένα κρίναμε απαραίτητη την εύρεση λύσης σε αυτό το ζήτημα.

Σε ευρύτερο πλαίσιο διεξαγάγαμε μία έρευνα σε έγκυρες πηγές στο διαδίκτυο και τα αποτελέσματα μάς εξέπληξαν δυσάρεστα. Εντοπίσαμε πως το 42% των ηλικιωμένων και το 17% της Gen-Z αισθάνονται μοναξιά. Επιπροσθέτως, το 30% των ηλικιωμένων και το 16% των νέων βιώνουν οικονομική πίεση. Τελευταίο και πιο ανησυχητικό είναι πως μόνο το 1% των ηλικιωμένων έχουν κοινωνικές επαφές, σε αντίθεση με τους νέους, το 40% των οποίων διαθέτουν κοινωνικές επαφές.

Θορυβημένοι από τα στοιχεία που εντοπίσαμε, τα οποία ταυτόχρονα βιώναμε και οι ίδιοι, αποφασίσαμε να αναλάβουμε δράση. Δημιουργήσαμε μια εφαρμογή, η οποία έχει ως στόχο την άμβλυνση του χάσματος ανάμεσα στις δύο γενιές. Οι χρήστες της εφαρμογής αποτελούνται από τους ηλικιωμένους άνω των 65 ετών και τη Gen-Z, δηλαδή άτομα που έχουν γεννηθεί από το 1997 μέχρι το 2012. Για να εγγραφούν στην εφαρμογή οι χρήστες, θα συμπληρώνεται ηλεκτρονικά μια αίτηση.

Οι ηλικιωμένοι θα συμπληρώνουν την αίτηση με τη βοήθεια ενός κοντινού τους προσώπου, ενώ παράλληλα οι ανήλικοι νέοι θα χρειάζονται τη συγκατάθεση του γονέα τους, για να γίνουν χρήστες. Για να ελεγχθεί η εγκυρότητα των στοιχείων θα υπάρχει Face ID ή θα σκανάρεται η ταυτότητα των χρηστών.

Η εφαρμογή είναι δημιουργημένη με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι πιο εύχρηστη για τους ηλικιωμένους, αφού διαθέτει μεγάλα κουμπιά και φωνητικό βοηθό. Επιπλέον, υπάρχει ένα κουμπί το οποίο ονομάζεται «Διάλεξε παρέα» και κάνει ένα έξυπνο ταίριασμα με τη βοήθεια της τεχνητής νοημοσύνης ανάμεσα σε νεαρούς και ηλικιωμένους. Διαθέτει, επίσης, ένα SOS button, το οποίο χρησιμοποιείται σε έκτακτες περιπτώσεις, όπως περιστατικά άνοιας, για να γνωρίζουμε πού βρίσκεται ο ηλικιωμένος. Η εφαρμογή καταγράφει τις συναντήσεις που έχουν διευθετηθεί. Ακόμα, η εφαρμογή διαθέτει έναν μεταφραστή, ο οποίος μεταφράζει λέξεις της Gen-Z στα Ελληνικά και στην Κυπριακή διάλεκτο, για ευκολότερη κατανόηση από τους ηλικιωμένους.

Οι νέοι παρέχουν τις υπηρεσίες τους στους ηλικιωμένους, βοηθώντας τους με τις καθημερινές τους ανάγκες, όπως τα ψώνια και τα φάρμακά τους, κρατώντας τους και συντροφιά παράλληλα. Επίσης, μέσω της εφαρμογής παρέχεται στους νέους Πιστοποιητικό Κοινωνικής Προσφοράς. Σε περίπτωση που ο νέος είναι ανήλικος, θα εισάγονται μονάδες ΔΔΚ στο σχολείο του. Επιπλέον, θα υπάρχει ένα σύστημα επιβράβευσης από το οποίο οι νέοι θα επιχορηγούνται με εκπτωτικά κουπόνια. Επιπροσθέτως, θα υπάρχει σύστημα αξιολόγησης από τους ηλικιωμένους προς τους νέους, το οποίο θα εμφανίζεται στην εφαρμογή των νέων. Τέλος, όπως και η εφαρμογή των ηλικιωμένων, έτσι και των νέων διαθέτει SOS button το οποίο θα ενεργοποιείται σε έκτακτες περιπτώσεις και θα ενημερώνεται ο γονέας του ανήλικου νέου.

Η εφαρμογή μας έχει κοινωνικό και οικονομικό αντίκτυπο. Αρχικά, κοινωνικά μειώνει τη μοναξιά των ηλικιωμένων μέσω της τακτικής ανθρώπινης συντροφιάς και διατηρείται η κυπριακή πολιτιστική κληρονομιά μέσα από ιστορίες, παραδόσεις και συναντήσεις. Επίσης, ενισχύεται η ψυχική υγεία και των δύο γενεών λόγω της προώθησης της πραγματικής ανθρώπινης επαφής. Παράλληλα, η εφαρμογή στηρίζει οικονομικά την τοπική οικονομία με συνεργασίες σε γειτονιές και επιχειρήσεις και ενισχύει τις μικρές επιχειρήσεις μέσω της μεγαλύτερης τοπικής κινητικότητας. Τέλος, μειώνεται το κόστος για τους Δήμους, αφού δεν υπάρχει ανάγκη για πρόσθετο προσωπικό.

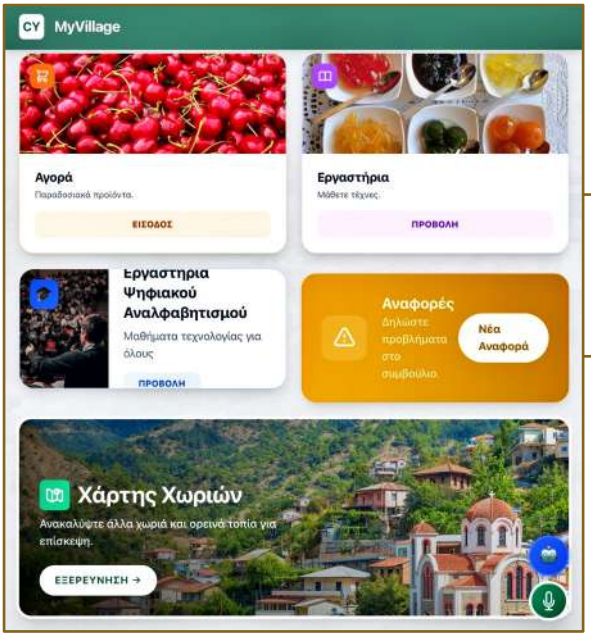
Εν κατακλείδι, η ιδέα μας δεν δημιουργήθηκε μόνο με στόχο τη συμμετοχή και τη διάκρισή μας στον Διαγωνισμό, στον οποίο κερδίσαμε το τρίτο βραβείο Παγκύπρια, αλλά κυρίως από την ανάγκη να συμβάλουμε ουσιαστικά στην κοινωνία και να αντιμετωπίσουμε ένα υπαρκτό και επίκαιρο πρόβλημα. Πιστεύουμε πως η γεφύρωση του χάσματος ανάμεσα στη Gen-Z και την τρίτη ηλικία δεν ήταν απλώς μια πρόκληση, αλλά μια ανθρώπινη ανάγκη.

Ένα βατό εγχείρημα για εμάς, ένα ευρύ χάσμα γεφυρώνεται!

Η ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑ...

Η συμμετοχή μας σε αυτόν τον Διαγωνισμό μάς προσέφερε εμπειρίες που δεν θα αποκομίζαμε παραμένοντας κλεισμένοι στους τοίχους μιας αίθουσας. Αποκτήσαμε δεξιότητες, όπως η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα και η επίλυση προβλημάτων. Εξοικειωθήκαμε με τον τρόπο παρουσίασης μπροστά σε κοινό και την προσπάθεια να πείσουμε πως η ιδέα μας είναι κατάλληλη, για να λύσουμε το πρόβλημα που μας ανατέθηκε. Μας δόθηκε η ευκαιρία να συνδεθούμε ως ομάδα, να καταφέρουμε να συνεργαστούμε αρμονικά και να μάθουμε πως η τεχνολογία μπορεί να χρησιμοποιηθεί, για να επιλυθούν πολλά προβλήματα που αντιμετωπίζει η σύγχρονη κοινωνία. Μέσα από τον Διαγωνισμό διδαχθήκαμε ότι, για να πετύχουμε, πρέπει να εργαστούμε σκληρά και αυτό το δίδαγμα το κρατάμε ως φάρο καθοδηγητικό για το μέλλον.

Μέσω της εφαρμογής ενισχύεται η ψυχική υγεία των δύο γενεών χάρη στην πραγματική ανθρώπινη επαφή.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
HACKATHON FUTURE HUB SKILLS

Β΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
«Ψηφιακό χωριό και ίσες ευκαιρίες»

MYVILLAGE APP: Ψηφιακές λύσεις για τις σύγχρονες ανάγκες των χωριών

ΝΕΦΕΛΗ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, Δ31
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Δ11

Την ομάδα του MyVillage App συμπληρώνουν οι:
Ντιάνα Χρίστοβα Φεοντόροβα, Δ11,
Μυριάνθη Χριστοφή, Δ22,
Τάσος Αναστασίου, Δ23, Παναγιώτης Αργυρού, Δ23

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ | ΜΕΛΠΩ ΠΙΤΤΑΡΑ, ΑΘΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ,
ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Οι Διαγωνισμοί καινοτομίας αποτελούν μια σημαντική ευκαιρία για εμάς τους νέους να αναπτύξουμε ιδέες που απαντούν σε πραγματικά προβλήματα της κοινωνίας. Στο πλαίσιο του Διαγωνισμού Hackathon Future Hub Skills, που πραγματοποιήθηκε στις 28 Νοεμβρίου 2025, η ομάδα μας συμμετείχε στη θεματική κατηγορία «Ψηφιακό Χωριό & Ίσες Ευκαιρίες», κατακτώντας τη δεύτερη θέση στην κατηγορία της.

Αφορμή για την ανάπτυξη της ιδέας αποτέλεσαν οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι απομακρυσμένων περιοχών. Περιορισμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες, μειωμένες επαγγελματικές ευκαιρίες και δυσκολία στην πώληση τοπικών προϊόντων είναι μερικά από τα βασικά προβλήματα που καταγράφηκαν κατά την έρευνά μας.

Με στόχο την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, σχεδιάσαμε την εφαρμογή MyVillage App. Πρόκειται για μια ψηφιακή πλατφόρμα που αξιοποιεί την τεχνολογία για την ενίσχυση των τοπικών κοινοτήτων και τη μείωση των

ανισοτήτων μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών. Η εφαρμογή επιτρέπει στους κατοίκους ενός χωριού να ενημερώνονται για εκδηλώσεις, επιδοτήσεις και τοπικά νέα, να επικοινωνούν μεταξύ τους, καθώς και να προωθούν και να πωλούν τα προϊόντα τους. Παράλληλα, η εφαρμογή συμβάλλει στη μείωση της απομόνωσης κι ενισχύει τη συμμετοχή στην τοπική κοινότητα, καθώς οι χρήστες έχουν την ευκαιρία να δημοσιεύουν στην ιστοσελίδα δικά τους εργαστήρια τέχνης και δημιουργικότητας (π.χ. εργαστήριο καλαθοπλεχτικής), που κάθε άλλος χρήστης είναι ευπρόσδεκτος να δοκιμάσει.

Η εφαρμογή δημιουργεί, επίσης, νέες ευκαιρίες οικονομικής δραστηριότητας με την πώληση της αγροτικής σοδιάς και κάθε άλλου παρασκευάσματος διαδικτυακά. Συγκεκριμένα, υπάρχει ηλεκτρονική αγορά για το κάθε χωριό, όπου οι πωλητές έχουν την ευκαιρία με ευκολία να ανεβάσουν το προϊόν που πουλούν κι αυτό να αγοράζεται μέσω της εφαρμογής από άλλους χρήστες ή υπεραγορές, χωρίς οι πωλητές να χρειάζεται να κατεβαίνουν στο παζάρι και να σπαταλούν χρόνο και κόπο.

Επιπρόσθετα, στην εφαρμογή είναι αναρτημένες όλες οι εκδηλώσεις του χωριού, όπως η γιορτή του κερασιού και τα Χριστουγεννιάτικα χωριά, οι οποίες προωθούνται σε τουρίστες και κατοίκους.

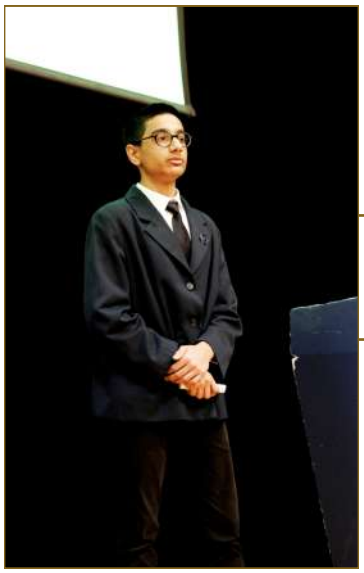
Η εφαρμογή δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην προσβασιμότητα, ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί εύκολα και από άτομα χωρίς εξοικείωση με την τεχνολογία. Κατά τη συμπλήρωση των στοιχείων του, ο χρήστης καλείται να συμπληρώσει και το επίπεδο εξοικείωσης που έχει με την τεχνολογία. Με αυτό τον τρόπο, η σελίδα τυγχάνει προσαρμογής στις δεξιότητές του. Ένας άλλος παράγοντας που διευκολύνει τη χρήση είναι ο AI Βοηθός, ο οποίος εκτελεί διάφορες ηχητικές ή γραπτές εντολές αυτόματα, βοηθώντας έτσι τον χρήστη. Εξηγεί, επίσης, απλά, βήμα προς βήμα πώς να εκτελέσει κανείς οποιαδήποτε ηλεκτρονική ενέργεια, όπως για παράδειγμα την πληρωμή του ρεύματος. Τέλος, αν κάποιος θέλει να βελτιώσει τις δεξιότητες του στην τεχνολογία, μπορεί να παρακολουθήσει τα σεμινάρια που εμπεριέχονται στην εφαρμογή.

Όλα τα πιο πάνω περιεχόμενα της εφαρμογής είναι χωρισμένα απλά και κατανοητά, με εικόνες και έντονα χρώματα, ανεξαρτήτως του επιπέδου δεξιοτήτων του χρήστη.

Η ανάπτυξη της ιδέας δεν περιορίστηκε μόνο στο πλαίσιο του Διαγωνισμού, κατά τη διάρκεια του οποίου είχαμε μόνο μερικές ώρες για την ολοκλήρωση της πρότασής μας μέσα στην αίθουσα του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου, αλλά με την ομάδα μας εργαστήκαμε και στον ελεύθερο μας χρόνο για τη βελτίωση και την ολοκλήρωση της πρότασης.

GREENLOOP | ΕΝΑΣ ΕΞΥΠΝΟΣ ΚΑΔΟΣ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΛΛΑΞΕΙ ΤΙΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΜΑΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΕΛΒΕΡΗΣ
και ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΧΡΙΣΤΟΥ, Γ02

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ | ΜΕΛΠΩ ΠΙΤΤΑΡΑ, ΑΘΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Από την πρώτη στιγμή που ξεκινήσαμε την περιπέτειά μας στο «ΙΔΕΟΔΡΟΜΙΟ», ο στόχος μας ήταν ξεκάθαρος: να κάνουμε τον κόσμο καλύτερο. Δεν θέλαμε απλώς να συμμετάσχουμε σε έναν διαγωνισμό ιδεών. Θέλαμε να λύσουμε ένα πραγματικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε καθημερινά όλοι μας – την ανακύκλωση. Σε έναν κόσμο που παράγει όλο και περισσότερα απορρίμματα, η διαδικασία της ανακύκλωσης παραμένει περίπλοκη, χρονοβόρα και συχνά αποθαρρυντική. Πώς μπορούμε να την απλοποιήσουμε; Πώς μπορούμε να κάνουμε κάθε πολίτη, κάθε μαθητή, κάθε οικογένεια να συμμετέχει ενεργά χωρίς να χρειάζεται να σκέφτεται πολύ;

Αυτή ήταν η αφετηρία της ιδέας μας, που ονομάσαμε GreenLoop. Το όνομα δεν είναι τυχαίο. «Green» για το περιβάλλον και «Loop» για τον κύκλο της ανακύκλωσης – έναν κύκλο που θέλαμε να κλείσουμε όσο πιο εύκολα γίνεται. Μετά από πολλές συζητήσεις στην ομάδα μας, καταλήξαμε ότι η λύση έπρεπε να είναι απλή, πρακτική και καθημερινή. Δεν χρειαζόμασταν περίπλοκα συστήματα ή ακριβές τεχνολογίες. Χρειαζόμασταν κάτι που να ταιριάζει σε κάθε σπίτι, κάθε σχολείο, κάθε γραφείο.

Μετά από αρκετές αποτυχημένες προσπάθειες, φτάσαμε σε αίσιο τέλος. Δημιουργήσαμε τον τέλειο κάδο ανακύκλωσης. Πρόκειται για έναν μεγάλο κάδο που στο εσωτερικό του περιλαμβάνει τέσσερις μικρότερους κάδους. Με το πάτημα ενός μόνο κουμπιού, ο χρήστης μπορεί να διαχωρίσει αυτόματα όλα τα είδη απορριμμάτων –χαρτί, πλαστικό, γυαλί, μέταλλο ή οργανικά– και να τα κατευθύνει στον κατάλληλο μικρό κάδο. Δεν χρειάζεται να σκέφτεσαι, δεν χρειάζεται να ανοίγεις πολλούς κάδους, δεν χρειάζεται να ταξινομείς χειροκίνητα. Απλά ρίχνεις τα σκουπίδια σου και πατάς το κουμπί. Η GreenLoop κάνει την ανακύκλωση παιχνίδι!

Η διαδικασία κατασκευής αυτού του κάδου δεν ήταν εύκολη. Απαιτούσε ομαδική εργασία, οργάνωση και πολλά πειράματα. Στην αρχή δοκιμάσαμε διάφορα υλικά, διαφορετικά μεγέθη και ποικίλες μηχανικές λύσεις. Κάποιες ιδέες κατέρρευσαν κυριολεκτικά στα πρώτα τεστ. Άλλες φάνηκαν καλές στη θεωρία, αλλά απέτυχαν στην πράξη. Θυμόμαστε τις ατελείωτες ώρες στο εργαστήριο, τις συζητήσεις μέχρι αργά το βράδυ, τις απογοητεύσεις, όταν κάτι δεν δούλευε και τις χαρές, όταν μια μικρή βελτίωση έφερνε αποτελέσματα.

Το πιο σημαντικό ήταν η συνεργασία, αφού υπήρχαν πολλά στάδια που έπρεπε να διεκπεραιωθούν: ο σχεδιασμός, η κατασκευή, οι δοκιμές και η τελειοποίηση. Μαθαίναμε να ακούμε ο ένας τον άλλον, να συμβιβαζόμαστε, να βρίσκουμε λύσεις μαζί. Η οργάνωση ήταν το κλειδί. Χωρίς σαφές πλάνο, χωρίς κατανομή εργασιών και χωρίς χρονοδιάγραμμα, η ιδέα μας θα παρέμενε απλώς μια καλή σκέψη στο χαρτί. Πειραματιζόμασταν συνεχώς, για να βρούμε την καλύτερη διάταξη των εσωτερικών κάδων, το ιδανικό μέγεθος του κουμπιού, τον πιο αποδοτικό μηχανισμό διαχωρισμού.

Μετά από πολλές ώρες προσπάθειας, όταν δώσαμε το 100% του εαυτού μας, καταφέραμε να δημιουργήσουμε κάτι πραγματικά καλό. Ο κάδος GreenLoop δεν είναι απλώς ένας έξυπνος κάδος. Είναι ένα εργαλείο που μπορεί να αλλάξει τις συνήθειές μας. Φανταστείτε ένα σχολείο κάθε τάξη του οποίου να έχει έναν τέτοιο κάδο. Φανταστείτε γειτονιές όπου οι κάτοικοι να ανακυκλώνουν χωρίς δεύτερη σκέψη. Η τεχνολογία είναι απλή, οικονομική και εύκολη στη συντήρηση, ώστε να μπορεί να υιοθετηθεί μαζικά.

Η συμμετοχή μας στο «ΙΔΕΟΔΡΟΜΙΟ» ήταν η απόδειξη ότι οι ιδέες των νέων έχουν δύναμη. Στον Διαγωνισμό, όπου παρουσιάστηκαν δεκάδες προτάσεις από μαθητές όλης της Κύπρου, η GreenLoop ξεχώρισε και κατέκτησε την 1η θέση. Αυτή η διάκριση δεν ήταν μόνο δική μας. Ήταν η επιβράβευση μιας ιδέας που γεννήθηκε από την επιθυμία να συμβάλουμε στην προστασία του περιβάλλοντος. Ήταν η αναγνώριση της προσπάθειας, της δημιουργικότητας και της επιμονής.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε όλους όσοι στήριξαν την προσπάθειά μας: τους καθηγητές μας, τους συμμαθητές μας και τους διοργανωτές του «ΙΔΕΟΔΡΟΜΙΟ». Η νίκη μας μάς γεμίζει υπερηφάνεια, αλλά και ευθύνη. Ευθύνη να συνεχίσουμε να βελτιώνουμε την ιδέα, να την παρουσιάσουμε σε περισσότερους ανθρώπους και να την κάνουμε πραγματικότητα.

Η GreenLoop μάς θυμίζει ότι κάθε μεγάλη αλλαγή ξεκινά με μια απλή ιδέα και πολλή προσπάθεια. Δεν χρειάζεται να περιμένουμε μεγάλες κυβερνητικές αποφάσεις ή δαπανηρές καμπάνιες. Μπορούμε να ξεκινήσουμε από τον δικό μας κάδο, από το δικό μας σπίτι, από το δικό μας Σχολείο. Αν όλοι μας υιοθετήσουμε τέτοιες πρακτικές, ο κόσμος μπορεί πράγματι να γίνει καλύτερος – πιο καθαρός, πιο πράσινος, πιο βιώσιμος. Το μέλλον της ανακύκλωσης είναι εδώ. Είναι απλό. Είναι έξυπνο. Είναι GreenLoop!

ΝΕΦΕΛΗ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, Δ31, ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Δ22, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Δ11

Την ομάδα του MotoSense συμπληρώνουν οι: Στυλιάνα Παπουή, Δ22, Μυριάνθη Χριστοφή, Δ22, Ηλίας Γεωργίου, Δ51.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ:
ΜΕΛΠΩ ΠΙΤΤΑΡΑ, ΑΘΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Οι Διαγωνισμοί επιχειρηματικότητας ανοίγουν δρόμους και δημιουργούν ευκαιρίες για όσους τολμούν να οραματιστούν το μέλλον. Τι θα συνέβαινε, όμως, αν η συμμετοχή σε έναν τέτοιο Διαγωνισμό δεν οδηγούσε μόνο σε διακρίσεις, αλλά και στη διάσωση ανθρώπινων ζωών; Με αυτό το σκεπτικό ξεκινήσαμε τη δική μας προσπάθεια. Στόχος μας ήταν να συμβάλουμε στη μείωση ενός σοβαρού προβλήματος που αντιμετωπίζει καθημερινά η κοινωνία μας και να προτείνουμε έναν πιο ασφαλή τρόπο ζωής.

Εικόνες χαραγμένες στη μνήμη μας στάθηκαν η αφορμή: δυστυχήματα στον δρόμο. Στιγμές που παγώνουν τον χρόνο. Οι φορές που έτυχε να είμαστε άθελά μας θεατές μιας τέτοιας τραγωδίας δεν είναι λίγες. Εμείς και ο καθένας από εμάς. Οι εικόνες αυτές δεν ήταν απλώς περιστατικά, αλλά ένας κόμπος στο στομάχι, μια σιωπηλή υπενθύμιση της ευθύνης όλων μας.

Γι' αυτό, ξεκινήσαμε μια έρευνα βασισμένη σε αξιόπιστες πηγές. Τα αποτελέσματα ήταν ανησυχητικά, καθώς το 23% των θυμάτων σε θανατηφόρα τροχαία είναι μοτοσικλετιστές, ενώ το 17,5% των νεκρών μοτοσικλετιστών φορούσαν λανθασμένα το κράνος τους. Ακόμη πιο ανησυχητικό είναι ότι το 38% των μοτοσικλετιστών σκοτώθηκαν λόγω επήρειας αλκοόλ ή άλλων ουσιών, ενώ ένα επιπλέον 4% έχασε τη ζωή του εξαιτίας της υπνηλίας. Τα στοιχεία αυτά δεν ήταν απλώς αριθμοί· αφορούσαν ζωές που χάθηκαν.

Και τότε γεννήθηκε ένα ερώτημα: αν το κράνος μπορούσε να «σκεφτεί», θα μπορούσε να μειώσει αυτούς τους παράγοντες κινδύνου και να σώσει ζωές;

Το σύστημα ελέγχει το επίπεδο αλκοόλ στην αναπνοή του οδηγού, τη σωστή χρήση του κράνους και την υπνηλία.

Από αυτή τη σκέψη γεννήθηκε το MotoSense. Ένα έξυπνο σύστημα ασφάλειας μοτοσικλέτας που παρακολουθεί σε πραγματικό χρόνο την κατάσταση του οδηγού, μέσω ενός συστήματος χαμηλού κόστους και χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης. Το σύστημα ελέγχει βασικούς παράγοντες ασφάλειας, όπως το επίπεδο αλκοόλ στην αναπνοή του οδηγού, τη σωστή χρήση του κράνους και την υπνηλία. Παράλληλα, σε περίπτωση ατυχήματος, αποστέλλεται αυτόματα σήμα SOS με την τοποθεσία σε επαφή έκτακτης ανάγκης και στο πλησιέστερο νοσοκομείο.

Για την υλοποίηση της ιδέας χρησιμοποιήσαμε ένα σύνολο αισθητήρων που συνεργάζονται μεταξύ τους. Ένας αισθητήρας υπερύθρων στο λουράκι του κράνους ελέγχει αν το κράνος έχει φορεθεί σωστά και, σε αντίθετη περίπτωση, εμποδίζει την εκκίνηση της μοτοσικλέτας. Ένας δεύτερος αισθητήρας κοντά στα μάτια ανιχνεύει σημάδια υπνηλίας και ειδοποιεί τον οδηγό με ηχητικό σήμα από έναν βομβητή ενσωματωμένο κοντά στο αυτί. Παράλληλα, αισθητήρας αλκοόλ κοντά στο στόμα ελέγχει την αναπνοή και μπλοκάρει την εκκίνηση, αν τα επίπεδα ξεπεράσουν το επιτρεπτό όριο. Τέλος, αισθητήρας κλίσης ανιχνεύει πιθανή πτώση και ενεργοποιεί αυτόματα τη διαδικασία ειδοποίησης. Όλοι οι αισθητήρες συνδέονται με μικροελεγκτές που επικοινωνούν ασύρματα μεταξύ τους, επιτρέποντας την άμεση μετάδοση των δεδομένων.

Ο οδηγός μπορεί να παρακολουθεί σε πραγματικό χρόνο τις πληροφορίες μέσω οθόνης ενσωματωμένης στη μοτοσικλέτα, ενώ δημιουργήσαμε και ειδικές θήκες με τη χρήση τρισδιάστατης εκτύπωσης για την ασφαλή τοποθέτηση των εξαρτημάτων σε πραγματικές συνθήκες οδήγησης. Παράλληλα, αναπτύχθηκε εφαρμογή που υπολογίζει τον δείκτη ασφάλειας, διαθέτει κουμπί SOS και ειδοποιεί αυτόματα ασθενοφόρο ή επαφή έκτακτης ανάγκης σε περίπτωση ατυχήματος. Η εφαρμογή καταγράφει, επίσης, την οδική συμπεριφορά και επιβραβεύει την ασφαλή οδήγηση με εκπτωτικά κουπόνια. Παράλληλα, στο πλαίσιο της δράσης μας, δημιουργήσαμε μια σελίδα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, με στόχο την ευαισθητοποίηση των οδηγών και την προώθηση της οδικής ασφάλειας.

Το MotoSense απευθύνεται σε τρεις βασικές κατηγορίες: εταιρείες διανομής φαγητού, μαθητευόμενους μοτοσικλετιστές και καθημερινούς αστικούς οδηγούς που χρησιμοποιούν τη μοτοσικλέτα για τις μετακινήσεις τους. Το συνολικό κόστος μετατροπής ενός κράνους σε έξυπνο κράνος MotoSense ανέρχεται περίπου στα 500 ευρώ, ποσό σημαντικά χαμηλότερο από αντίστοιχα προϊόντα της αγοράς που φτάνουν έως και τα 2000 ευρώ, κάτι που καθιστά το σύστημά μας πιο προσιτό, χωρίς, ωστόσο, συμβιβασμούς στην ασφάλεια.

Ο αντίκτυπος μιας τέτοιας λύσης είναι πολυδιάστατος: μείωση τροχαίων ατυχημάτων, προστασία της ανθρώπινης ζωής, μικρότερο κόστος για τα συστήματα υγείας, λιγότερες υλικές ζημιές και χαμηλότερες εκπομπές ρύπων. Στο τέλος της ημέρας, δεν μιλάμε απλώς για αισθητήρες και μικροελεγκτές. Δεν μιλάμε απλώς για τεχνολογία. Μιλάμε για ανθρώπους που θέλουν να φτάσουν σπίτι τους. Ασφαλείς. Και αν μια ιδέα μπορεί να σώσει έστω και μία ζωή, τότε αξίζει να την υλοποιήσουμε.

Αν μια ιδέα μπορεί να σώσει έστω και μία ζωή, τότε αξίζει να την υλοποιήσουμε.

ΝΙΚΗ ΣΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ, ΝΙΚΗ ΣΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΖΩΗ

Την Τετάρτη 18 Μαρτίου πραγματοποιήθηκε η διαδικτυακή παρουσίαση της εργασίας μας στους κριτές, κάτι που θα έκρινε την πρόκρισή μας στον τελικό της επόμενης ημέρας. Ολοκληρώνοντας την παρουσίαση, ακούσαμε προσεκτικά τα σχόλια των κριτών, απαντήσαμε στις ερωτήσεις τους και αποχωρήσαμε με αγωνία αλλά και αισιοδοξία. Την Πέμπτη 19 Μαρτίου φτάσαμε νωρίς το πρωί στο UCLan Cyprus και, αφού στήσαμε το περίπτερό μας, κατευθυνθήκαμε προς το αμφιθέατρο για την ανακοίνωση των ομάδων που θα διαγωνίζονταν στον τελικό. Πιασμένοι χέρι-χέρι περιμέναμε την απόφαση, και όταν ακούστηκε το όνομα της ομάδας μας, ξεσπάσαμε σε πανηγυρισμούς. Στην τελική παρουσίαση δώσαμε τον καλύτερό μας εαυτό, παρουσιάζοντας έξι μήνες σκληρής δουλειάς. Και όταν ανακοινώθηκε ότι το βραβείο καινοτομίας απονέμεται στην ομάδα MotoSense, η συγκίνηση ήταν απερίγραπτη. Μια νίκη που δεν αποτελεί το τέλος, αλλά την αρχή μιας προσπάθειας για περισσότερες ζωές που επιστρέφουν ασφαλείς στο σπίτι τους.

ΚΙ ΕΜΕΙΣ, ΠΩΣ ΕΙΔΑΜΕ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΕΜΠΕΙΡΙΑ;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ – CEO / FOUNDER | Η εργασία αυτή αποτέλεσε μεγάλη πρόκληση για μένα, αφού ήμασταν αντιμέτωποι με ένα αρκετά ευαίσθητο θέμα, το οποίο κληθήκαμε να αντιμετωπίσουμε με πλήρη σοβαρότητα και επαγγελματισμό. Η ιδέα ότι μια δική μας δημιουργία θα μπορούσε να συμβάλει αποτελεσματικά στη μείωση ενός μείζονος προβλήματος, όπως αυτό, εκτός από συγκίνηση μας έδινε κουράγιο, ενέργεια και κίνητρο για να δουλέψουμε, αφιερώνοντας όλες τις δυνάμεις μας για την επιτυχία του έργου. Ομολογώ ότι κέρδισα πάρα πολλά μέσα από αυτή την εμπειρία, καθώς, με τη σωστή καθοδήγηση από τους υπεύθυνους καθηγητές μας, είχα την πρώτη μου επαφή με αισθητήρες, κώδικες, τρισδιάστατους εκτυπωτές, αλλά και πολλές συμβουλές και γνώσεις στον τομέα του marketing, της παρουσίασης και της διαφήμισης. Πέρα από το πλαίσιο του Διαγωνισμού, άρχισα πλέον να αντιλαμβάνομαι την οδική ασφάλεια διαφορετικά και πιο υπεύθυνα, κάτι το οποίο θα με ωφελήσει μόλις κάνω κι εγώ τα πρώτα μου βήματα ως οδηγός. Τέλος, εύχομαι πραγματικά να βοηθήσαμε κόσμο μέσα από τη δουλειά μας, αλλά και να ευαισθητοποιήσαμε τους συμμαθητές μας, δηλαδή τους μελλοντικούς οδηγούς, μέσα από τις δράσεις που κάναμε, για να οδηγούν υπεύθυνα.

ΝΕΦΕΛΗ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ – COO / FOUNDER | Για εμένα, η συμμετοχή σε αυτή την προσπάθεια ήταν κάτι πολύ περισσότερο από έναν Διαγωνισμό καινοτομίας. Ήταν μια εμπειρία που με έκανε να δω την τεχνολογία με διαφορετικό τρόπο. Μέσα από τη δημιουργία του MotoSense, συνειδητοποίησα ότι ακόμα και μια απλή ιδέα μπορεί να εξελιχθεί σε κάτι που έχει πραγματικό αντίκτυπο στη ζωή των ανθρώπων. Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης, αντιμετωπίσαμε δυσκολίες και προκλήσεις, από τεχνικά προβλήματα μέχρι τον συντονισμό της ομάδας. Ωστόσο, μέσα από αυτές τις δυσκολίες μάθαμε να συνεργαζόμαστε, να βρίσκουμε λύσεις και να μην τα παρατάμε. Παράλληλα, απέκτησα πολύτιμες γνώσεις, αλλά αυτό που ξεχωρίζω περισσότερο είναι οι φιλίες που δημιουργήθηκαν. Μέσα από ατελείωτες ώρες δουλειάς, άγχους αλλά και χαράς, δεθήκαμε πραγματικά ως ομάδα. Μάθαμε να στηρίζουμε ο ένας τον άλλον, να μοιραζόμαστε τις ίδιες αγωνίες και να πανηγυρίζουμε μαζί κάθε μικρή επιτυχία. Μπορεί να κερδίσαμε κύπελλα και μετάλλια, όμως σίγουρα δεν συγκρίνονται με τις εμπειρίες, τις γνώσεις, τις αναμνήσεις και τους ανθρώπους που θα μείνουν δίπλα μας και μετά το τέλος αυτής της προσπάθειας. Αυτές οι στιγμές και οι σχέσεις είναι, τελικά, η πιο μεγάλη επιτυχία μας.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ – MARKETING / GROWTH MANAGER | Για μένα, το MotoSense δεν ήταν ποτέ ένα απλό σχολικό project, αλλά μια απάντηση σε μια σκληρή πραγματικότητα που βλέπουμε καθημερινά στους δρόμους. Συμμετέχοντας στη δημιουργία του MotoSense, κατάλαβα ότι η καινοτομία δεν αφορά μόνο τα κυκλώματα, αλλά κυρίως την ενσυναίσθηση. Μέσα από τη διαχείριση της προβολής μας και την επαφή με το κοινό στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, είδα την ανάγκη του κόσμου για λύσεις που προσφέρουν σιγουριά. Μέσα από αυτή την πορεία, έμαθα ότι η πραγματική καινοτομία συμβαίνει, όταν η επιστήμη συναντά την κοινωνική ευθύνη. Για μένα, η μεγαλύτερη επιτυχία δεν ήταν μόνο η στιγμή της βράβευσης στο UCLan Cyprus, αλλά η στιγμή που συνειδητοποίησα ότι η δουλειά μας μπορεί να κάνει έναν γονιό, έναν φίλο ή έναν σύντροφο να ανησυχεί λιγότερο. Φεύγω από αυτόν τον Διαγωνισμό πιο ώριμη, έχοντας κατανοήσει ότι η σωστή προβολή μιας ιδέας είναι το «κλειδί» για να αλλάξουμε νοοτροπίες και να κάνουμε τους δρόμους μας πιο ανθρώπινους.

Α΄ ΒΡΑΒΕΙΟ
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
«STOCKHOLM JUNIOR WATER PRIZE»

ΕΞΥΠΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΝΕΡΟΥ

Μια καινοτόμος προσέγγιση για τα γήπεδα ποδοσφαίρου

ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΟΝ ΔΙΕΘΝΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ «STOCKHOLM JUNIOR WATER PRIZE 2026» ΣΤΗ ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ, ΤΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟ ΤΟΥ 2026

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Δ22, ΝΕΦΕΛΗ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, Δ31

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ | ΜΕΛΠΩ ΠΙΤΤΑΡΑ,
ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Η διαχείριση των φυσικών πόρων και ιδιαίτερα του νερού βρίσκεται στο επίκεντρο των σύγχρονων περιβαλλοντικών προκλήσεων. Σε έναν κόσμο όπου οι ανάγκες αυξάνονται και οι διαθέσιμοι πόροι περιορίζονται, η αναζήτηση βιώσιμων και καινοτόμων λύσεων καθίσταται πιο αναγκαία από ποτέ. Η συμβολή της επιστήμης και της τεχνολογίας σε αυτή την προσπάθεια ανοίγει νέους δρόμους για ένα πιο ισορροπημένο και υπεύθυνο μέλλον.

Στο πλαίσιο της συμμετοχής μας στον Διαγωνισμό «Stockholm Junior Water Prize», η ομάδα μας ανέπτυξε ένα έργο που επικεντρώνεται στη βελτίωση της διαχείρισης του νερού σε αθλητικούς χώρους, ένα ζήτημα κρίσιμο για περιοχές με έντονη λειψυδρία, όπως η Κύπρος. Η ιδέα μας γεννήθηκε μέσα από την παρατήρηση ότι η άρδευση στα γήπεδα ποδοσφαίρου βασίζεται συχνά σε προκαθορισμένα προγράμματα, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι πραγματικές ανάγκες του γρασιδιού. Για να το αντιμετωπίσουμε αυτό, σχεδιάσαμε ένα σύστημα «έξυπνης» άρδευσης που βασίζεται στη συλλογή και ανάλυση δεδομένων σε πραγματικό χρόνο.

Το σύστημά μας συνδυάζει επίγειους αισθητήρες που μετρούν την υγρασία και τη θερμοκρασία του εδάφους, με δορυφορικά δεδομένα από το πρόγραμμα «Copernicus». Χρησιμοποιώντας εξειδικευμένους δείκτες, όπως ο NDVI και ο SWI, και αξιοποιώντας μοντέλα μηχανικής μάθησης όπως η Ridge Regression και το XGBoost, καταφέραμε να προβλέπουμε με ακρίβεια τις ανάγκες άρδευσης. Η πειραματική διαδικασία που πραγματοποιήσαμε στο Δημοτικό Γήπεδο Λατσιών-Γερίου επιβεβαίωσε ότι η χρήση αυτών των δεδομένων οδηγεί σε πιο στοχευμένες αποφάσεις. Παράλληλα, η υποστήριξη από το «Eratosthenes Centre of Excellence» και τη «robo.cy» υπήρξε καθοριστική για την υλοποίηση του έργου, το οποίο ξεχωρίζει για το χαμηλό κόστος εφαρμογής του.

Η κορύφωση αυτής της προσπάθειας ήρθε με την παρουσίαση του έργου μας ενώπιον των κριτών στον Παγκύπριο Διαγωνισμό Cyprus Stockholm Junior Water Prize, στις 25 Απριλίου 2026. Η στιγμή της ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων, όταν μάθαμε ότι η ομάδα μας κατέκτησε την πρώτη θέση, ήταν πραγματικά συγκλονιστική.

Νιώσαμε μια απέραντη έκρηξη χαράς, συγκίνησης και βαθιάς δικαίωσης για τους κόπους όλης της χρονιάς. Το συναίσθημα του να βλέπεις την ιδέα σου να αναγνωρίζεται ως η καλύτερη από καταξιωμένους επιστήμονες από τα κορυφαία ερευνητικά κέντρα της Κύπρου είναι απερίγραπτο και μας γέμισε με απίστευτη αυτοπεποίθηση και ενθουσιασμό.

Πλέον, η τιμή και η ευθύνη που νιώθουμε είναι τεράστια, καθώς ετοιμαζόμαστε να εκπροσωπήσουμε την Κύπρο μας στον Διεθνή Διαγωνισμό στη Σουηδία. Το να γνωρίζουμε ότι θα μεταφέρουμε τη σημαία της χώρας μας και τη δουλειά του Σχολείου μας σε μια παγκόσμια σκηνή μάς γεμίζει υπερηφάνεια. Ανεξάρτητα από το τελικό αποτέλεσμα, αυτό που κρατάμε είναι οι γνώσεις, η συνεργασία και οι μοναδικές στιγμές που μας χάρισε αυτό το ταξίδι, το οποίο θα μας συνοδεύει για πάντα.

ΒΡΑΒΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ | ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ | ΤΕΧΝΗ

12οι ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΜΑΘΗΤΙΚΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΕΧΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ Ε. ΜΑΝΤΟΥΛΙΔΗ (12-14 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2026)

Θεματικό πεδίο του Διαγωνισμού ήταν το ποίημα του Γιώργου Σεφέρη «Ελένη» και συγκεκριμένα ο στίχος: «πως τόσος πόνος τόση ζωή πήγαν στην άβυσσο για ένα πουκάμισο αδειανό για μιαν Ελένη».

(Τα διακριθέντα έργα καθώς και άλλα έργα που συμμετείχαν στον Διαγωνισμό παρουσιάζονται σε σελίδες του Περιοδικού.)

ΠΟΙΗΣΗ | Α΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | Αλεξάνδρα Παυλή, ΣΤ11 | «Αιολική Αποστροφή»
Εποπτεία: Μαρία Ορφανίδου και Δέσποινα Κοζάκου, Φιλόλογοι

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ Β΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | Κούζμα Γιούρι Κόπιλοβ, ΣΤ32
Β΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | Έλενα Ατεσοάϊε, Ε61
Εποπτεία: Μαρία Αριστοφάνους, Β.Δ., Τέχνης, Παναγιώτης Γρηγορίου, Καθηγητής Τέχνης

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ | Γ΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | Ραφαήλ Παφίτης, ΣΤ 32 | «Βαρέλια, συρματοπλέγματα και ελπίδα»
Εποπτεία: Έλενα Παϊσίου και Χάρης Ζεβλάρης, Καθηγητές Φωτογραφικής Τέχνης

ΒΙΝΤΕΟ | Α΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | Τζορτζ Γιανόβτσικ, ΣΤ61 | «CALCULUS OF MEN»
Εποπτεία: Φωτεινή Θεοδούλου, Φιλόλογος

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ (ΒΙΝΤΕΟ) ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΗΣΕΩΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΗΜΕΡΩΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ 2025 ΜΕ ΘΕΜΑ: «ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΣ, Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΜΑΣ»

(Τα διακριθέντα καθώς και άλλα έργα που συμμετείχαν στον Διαγωνισμό παρουσιάζονται στην Ενότητα «Παγκυπρίου Παρακαταθήκη».)

Β΄ ΒΡΑΒΕΙΟ (εξ ημισείας με τη Σχολή Κωφών) | «Κληρονομιά: Παγκύπριον Γυμνάσιον»
Σκηνοθεσία-Κινηματογράφηση-Ήχος: Τζορτζ Γιανόβτσικ, ΣΤ61
Βοηθοί σκηνοθέτη: Χάρης Αριστείδου, ΣΤ33, Μαριάμ Γεωργίου, ΣΤ33, Στυλιανός Κίκας, ΣΤ61, Ορέστης Νάτσιος, ΣΤ33, Νάγια Χαραλάμπους, ΣΤ33
Εποπτεία: Μαρία Αριστοφάνους, Β.Δ. Τέχνης

ΒΡΑΒΕΙΟ ΚΟΙΝΟΥ | «Παγκύπριον Γυμνάσιον: Το παρελθόν μας, το μέλλον μας!»
Έρευνα-Αφηγήσεις: Μαρία Παπουή, Β02, Οδυσσέας Χαψής, Β02, Αλέξανδρος Κελβέρης, Γ02, Νεφέλη Κλεάνθους, Γ02, Θεοφάνης Κωνσταντίνου, Γ03, Παΐσιος Παπασάββας, Γ03
Κοντραμπάσο: Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, ΣΤ52
Εποπτεία: Γιάννης Λαζάρου, Μαθηματικός, Χριστόδουλος Γεωργιάδης, Φιλόλογος, Μαρκέλλα Σιούλα, Φιλόλογος

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΓΙΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ, ΛΥΚΕΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ

Β΄ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ | ΕΞΑΤΑΞΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΙΔΙΟΥ ΤΥΠΟΥ
Α΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | Μαθητική Εστία, τ. 104

2ος ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ «ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ»

ΠΡΟΚΡΙΣΗ ΣΤΗ ΒΡΑΧΕΙΑ ΛΙΣΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ | Το Νήμα, τ. 2

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΕ ΘΕΜΑ «ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ» | ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: «ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ»

Α΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | Επιφανία Χριστοφή, ΣΤ11, Μέλια Μανιτάκη Λοΐζου, ΣΤ11 (ομιλήτρια), Αλκίνοος Μονοχρήστου, ΣΤ32, Καλλιρόη Μιχαήλ, Ε31
Εποπτεία: Δέσποινα Κοζάκου και Μαρία Αθανασίου, Φιλόλογοι

ΙΗ΄ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΜΕ ΘΕΜΑ «60 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΑΣ ΥΜΝΟΥ»

ΠΟΙΗΣΗ | Β΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | Μαρία Παπουή, Β2 | ΑΦΙΣΑ
ΑΦΙΣΑ | Γ΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | Παναγιώτης Πελεκάνος, Β2

ΕΚΘΕΣΗ ΙΔΕΩΝ | Β΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | Μέλια Μανιτάκη Λοΐζου, ΣΤ11
Εποπτεία: Ανδρέας Κυριάκου και Άρτεμις Παλαζίδου, Θεολόγοι

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ | ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ | Αντρέλια Γεωργίου, Ε61
Εποπτεία: Μαρία Αριστοφάνους, Β.Δ. Τέχνης

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ «ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ Ο ΠΕΡΙΗΓΗΤΗΣ»

Α΄ ΒΡΑΒΕΙΟ (Εξ ημισείας) | Νάκος Πρωτοπαπάς, Θεοδόσης Κυπριανού, Γ02, Ανδρέας Βυρίδης, Στέλιος Τούμπας, Μύρωνας Χρυσάνθου, Α03
Εποπτεία: Αναστασία Χάματσου, Φιλόλογος

(Σχετικό άρθρο του Θεοδόση Κυπριανού, του τμήματος Γ2, δημοσιεύεται στη συνέχεια.)

ΜΟΥΣΙΚΗ

7η ΜΟΥΣΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΣΤΟ ΣΟΠΟΤ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

ΑΡΓΥΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Θεοφάνης Γρατσίας, ΣΤ11
ΑΡΓΥΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Σοφοκλή Σάββα, Β01
(Σχετικό άρθρο του Θεοφάνη Γρατσία, του τμήματος ΣΤ11, δημοσιεύεται στη συνέχεια.)

16ο ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ
«ΜΑΡΙΟΣ ΤΟΚΑΣ | ΚΩΣΤΑΣ ΜΟΝΤΗΣ»

ΠΡΟΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΦΑΣΗ | «Μια θέα άξια να δεις»
Σύνθεση: Πέτρος Κουτρουπής, ΣΤ61
Στίχοι: Joe Duplantier – Παραλλαγή και Μετάφραση: Πέτρος Κουτρουπής και Βασίλειος Αργυρίδης, ΣΤ61
Φωνή: Βασίλειος Αργυρίδης, Χριστίνα Χριστοδούλου, ΣΤ61
Ηλεκτρική Κιθάρα: Αλέξανδρος Καζάζης, ΣΤ32
Πιάνο: Ανδρέας Τσαγγαράς, ΣΤ33
Μπάσο: Ορέστης Νάτσιος, ΣΤ33
Τσέλο: Αριστοφάνης Αναστασίου, ΣΤ33
Ντραμς: Πέτρος Κουτρουπής, ΣΤ61
Εποπτεία: Χρίστος Σταυρινίδης, Β.Δ. Μουσικής

ΠΡΟΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΦΑΣΗ | «Πρωινό Άστρο»
Σύνθεση: Θεοφάνης Γρατσίας, ΣΤ11
Ποίηση: Γιάννης Ρίτσος
Φωνή: Αλεξάνδρα Παυλή, Κατερίνα Παρτζίλη, ΣΤ11
Φλάουτο: Νίκη Ταμπούρλα, Δ51
Πιάνο: Θεοφάνης Γρατσίας, ΣΤ11
Εποπτεία: Κάθριν Ξενοφώντος, Καθηγήτρια Μουσικής

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΓΑΛΛΟΦΩΝΙΑΣ 2026 | ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΛΥΚΕΙΩΝ
Α΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | Έντγκαρ Εβογιάν και Θεοφάνης Γρατσίας, ΣΤ11
Γ΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | Ναυσικά Αναστασίου και Αλεξάνδρα Παυλή, ΣΤ11
Εποπτεία: Julie Μιχαήλ, Καθηγήτρια Γαλλικών

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΓΑΛΛΟΦΩΝΙΑΣ 2026 | ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
ΠΡΟΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΦΑΣΗ | Φοίβια Ιωάννου και Ιόλη Κωνσταντίνου, Β02
Εποπτεία: Εύη Γεωργίου, Καθηγήτρια Γαλλικών

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΑΜΟΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΠΡΟΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΦΑΣΗ | ΠΟΙΗΣΗ | Σωτηρία Αθανασίου, Δ11
ΠΡΟΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΦΑΣΗ | ΔΙΗΓΗΜΑ | Νικόλας Μπέης, Δ11
Εποπτεία: Κατερίνα Λιγκουνάκη, Καθηγήτρια Γαλλικών

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΝΕΩΝ (EUROPEAN YOUTH PARLIAMENT – EYP)

COMMITTEE CHAIRPERSON | EYP Nationals | Ιωάννης Μασιέλ Καραγιάννης, ΣΤ11

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ 2025-2026

Γ΄ ΒΡΑΒΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ | Φοίβος Σαλονικίδης, ΣΤ32
ΕΠΑΙΝΟΣ ΓΙΑ ΤΗ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ | Μαρία Χατζηαντώνη, Ε32
Γ΄ ΒΡΑΒΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ | Παΐσιος Παπασάββας, Γ03

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ 2025-2026

ΕΠΑΙΝΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ | Φοίβος Σαλονικίδης, ΣΤ32
ΕΠΑΙΝΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ | Παΐσιος Παπασάββας, Γ03

ΒΙΟΛΟΓΙΑ

12η ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ - ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ 2026

ΑΡΓΥΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Ανδρομάχη Σιριβιανού, Α02 (3η θέση Παγκύπρια, 3η θέση Επαρχιακά)
ΕΠΑΙΝΟΣ | Παναγιώτης Χατζηπαναγή, Α01 (10η θέση Παγκύπρια , 8η θέση Επαρχιακά)
Προετοιμασία και καθοδήγηση: Ειρήνη Βλάχου, Μαρία Αργυρίδου, Βιολόγοι

11η ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ 2026

ΑΡΓΥΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Σοφοκλής Σάββα, Β01 (6η θέση Παγκύπρια, 4η θέση Επαρχιακά)

5η ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ - ΜΕΝΤΕΛ 2026

ΑΡΓΥΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Σοφία Παπαδοπούλου, (12η θέση Παγκύπρια, 10η θέση Επαρχιακά)

23η ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ - IBO 2026 ΓΙΑ ΤΗΝ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

Α΄ ΦΑΣΗ
ΠΡΟΚΡΙΣΗ ΣΤΗ Β΄ ΦΑΣΗ | Κωνσταντίνα Ευθυβούλου , ΣΤ31 (13η θέση Παγκύπρια και 8η θέση Επαρχιακά)
ΠΡΟΚΡΙΣΗ ΣΤΗ Β΄ ΦΑΣΗ | Μαρία Κούννου, ΣΤ31 (22η θέση Παγκύπρια και 12η θέση Επαρχιακά)

Β΄ ΦΑΣΗ
ΕΠΑΙΝΟΣ | Κωνσταντίνα Ευθυβούλου , ΣΤ31 (28η θέση Παγκύπρια και 16η θέση Επαρχιακά)
Προετοιμασία και καθοδήγηση: Ειρήνη Βλάχου, Μαρία Αργυρίδου, Ειρήνη Πολεμίτου, Μαρία Παπαχριστοδούλου, Βιολόγοι

ΦΥΣΙΚΗ

40η ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΦΥΣΙΚΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΑΡΓΥΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Ανδρέας Παναγιώτου, Δ22
ΧΑΛΚΙΝΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Φοίβος Σαλονικίδης, ΣΤ32

21η ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΦΥΣΙΚΗΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΑΡΓΥΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Στέφανη Χαβιάρα, Γ03
ΑΡΓΥΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Αλέξανδρος Κελβέρης, Γ02
ΧΑΛΚΙΝΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Μάριος Αντρέου, Γ02
ΧΑΛΚΙΝΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Χρίστος Αντρέου, Γ02
ΧΑΛΚΙΝΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Δημήτρης Χατζηπαύλου, Γ02

ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑΣ-ΑΣΤΡΟΦΥΣΙΚΗΣ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΑΡΓΥΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Ανδρομάχη Σιριβιανού, Α02
ΧΑΛΚΙΝΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Στέφανη Χαβιάρα, Γ03

ΧΗΜΕΙΑ

3η ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΧΗΜΕΙΑΣ - Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΑΡΓΥΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Παναγιώτης Πελεκάνος, Β02
ΑΡΓΥΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Δήμητρα Χρυσοστόμου, Β03
ΧΑΛΚΙΝΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Μαρίνα Κτωρή, Β01
ΧΑΛΚΙΝΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Σοφοκλής Σάββα, Β01
ΕΠΑΙΝΟΣ | Ελεονώρα Ιωάννου, Β01
ΕΠΑΙΝΟΣ | Μαρία Παπουή, Β02
ΕΠΑΙΝΟΣ | Μιχαήλ Δρακονάκης, Β03
ΕΠΑΙΝΟΣ | Αθηνά Ιωάννου, Β03

17η ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΧΗΜΕΙΑΣ - Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΠΑΙΝΟΣ | Κρίστιαν Γιάγκου, Γ01
ΕΠΑΙΝΟΣ | Μάριος Αντρέου, Γ02
ΕΠΑΙΝΟΣ | Αλέξανδρος Κελβέρης, Γ02

ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΧΗΜΕΙΑΣ - Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΠΑΙΝΟΣ | Χριστόδουλος Πίτσιλλος, Δ21
ΕΠΑΙΝΟΣ | Βασιλική Παπαδοπούλου, Δ22

ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΧΗΜΕΙΑΣ - Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΑΡΓΥΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Μαρία Χατζηαντώνη, Ε32
ΕΠΑΙΝΟΣ | Χριστίνα Μαρία Δημητρίου, Ε31
ΕΠΑΙΝΟΣ | Στέλλα Κυριάκου, Ε31

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

12ος ΜΑΘΗΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ «ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΑΣ | ΦΤΩΧΕΙΑ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ»

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ | Εικαστικό Σχέδιο | Αφίσα
Γ΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | Βασίλης Βάσου, Β03
ΕΠΑΙΝΟΣ | Αθηνά Ιωάννου, Β03

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ | ΒΙΝΤΕΟ
ΕΠΑΙΝΟΣ | Παναγιώτης Πελεκάνος, Β02
Εποπτεία: Κωνσταντίνα Καφά, Γεωγράφος

6η ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΡΓΥΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Κωνσταντίνος Φίλιππος Τίνης, Β03
ΧΑΛΚΙΝΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Βασίλης Βάσου, Β03
ΧΑΛΚΙΝΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ | Ηλίας Πράτσος, Β01
ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕ ΕΠΑΙΝΟ | Κωνσταντίνος Αθανασίου, Α02
ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕ ΕΠΑΙΝΟ | Αντιγόνη Παπαμάρκου, Α01
ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕ ΕΠΑΙΝΟ | Συμεών Παναγίδης, Α03
ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕ ΕΠΑΙΝΟ | Απόστολος Στυλιανού, Α01
ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕ ΕΠΑΙΝΟ | Αθηνά Ιερείδου, Β02
Εποπτεία: Κωνσταντίνα Καφά, Γεωγράφος

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ SCIENCE UNFOLD | ΒΡΑΔΙΑ ΤΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΗ 26/09/2025

Α΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | Κυπριανός Ιακώβου, Ε33
Γ΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | Αβραάμ Ολυμπίου, Ε33
Εποπτεία: Μέλπω Πιτταρά, Άθος Πετρίδης, Καθηγητές Σχεδιασμού & Τεχνολογίας

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ 2030 ΤΟΥ FUTURE SKILLS HUB ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Β΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | Βασιλική Παπαδοπούλου Δ22, Στυλιάνα Παπουή Δ22, Μυριάνθη Χριστοφή Δ22, Ντιάνα Φεοντόροβα Δ11, Ηλίας Γεωργίου Δ51
Εποπτεία: Μέλπω Πιτταρά, Καθηγήτρια Σχεδιασμού & Τεχνολογίας

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ HACKATHON ON DIGITAL SKILLS FOR TEENAGERS ΤΟΥ FUTURE SKILLS HUB ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Γ΄ ΒΡΑΒΕΙΟ ΣΤΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ | 1Η ΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ «GEN Z ΚΑΙ ΣΗ ΗΛΙΚΙΑ» |
Ηλίας Γεωργίου Δ51, Στυλιάνα Παπουή, Δ22, Βασιλική Παπαδοπούλου, Δ22, Στέφανη Ισκαντάρ, Δ23, Ανδρέας Αχιλλέως, Δ23

2η ΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ «ΨΗΦΙΑΚΟ ΧΩΡΙΟ & ΙΣΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ» | Ντιάνα Χρίστοβα Φεοντόροβα Δ11, Μυριάνθη Χριστοφή Δ22, Τάσος Αναστασίου Δ23 και Παναγιώτης Αργυρού Δ23
Εποπτεία: Μέλπω Πιτταρά, Άθος Πετρίδης, Καθηγητές Σχεδιασμού & Τεχνολογίας
(Σχετικά άρθρα των μαθητών/τριών δημοσιεύονται στη συνέχεια.)

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΔΕΟΔΡΟΜΙΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ UCLAN

Α΄ ΒΡΑΒΕΙΟ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ | ΒΡΑΒΕΙΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΕΑΣ | «GREENLOOP» | Αλέξανδρος Κελβέρης, Αχιλλέας Χρίστου, Γ02
Α΄ ΒΡΑΒΕΙΟ ΛΥΚΕΙΩΝ | ΒΡΑΒΕΙΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΕΑΣ | «MOTOSENSE» | Βασιλική Παπαδοπούλου Δ22, Στυλιάνα Παπουή, Δ22, Μυριάνθη Χριστοφή, Δ22, Νεφέλη Χριστοδούλου, Δ31, Κωνσταντίνος Δημητρίου, Δ11, Ηλίας Γεωργίου, Δ51
ΒΡΑΒΕΙΟ ΧΡΥΣΗΣ ΝΙΚΗΤΗΡΙΑΣ ΟΜΑΔΑΣ ΛΥΚΕΙΩΝ ΚΑΙ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ | Αλέξανδρος Κελβέρης, Αχιλλέας Χρίστου, Γ02
Εποπτεία: Μέλπω Πιτταρά, Άθος Πετρίδης, Καθηγητές Σχεδιασμού & Τεχνολογίας
(Σχετικά άρθρα των μαθητών/τριών δημοσιεύονται στη συνέχεια.)

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ CYPRUS - STOCKHOLM JUNIOR WATER PRIZE

Α΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | «ΕΞΥΠΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΝΕΡΟΥ» | Βασιλική Παπαδοπούλου, Δ22, Νεφέλη Χριστοδούλου, Δ31
Η ομάδα θα εκπροσωπήσει την Κύπρο στον Διεθνή Διαγωνισμό Stockholm Junior Water Prize το Καλοκαίρι του 2026. | Εποπτεία: Μέλπω Πιτταρά, Καθηγήτρια Σχεδιασμού & Τεχνολογίας
(Σχετικό άρθρο των μαθητριών δημοσιεύεται στη συνέχεια.)

ΝΕΑΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

JUNIOR ACHIEVEMENT

ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ALUMNI | Παναγιώτης Παπαλουκάς, ΣΤ41
Ο μαθητής επιλέγηκε στην ομάδα μεντόρων μαθητικών επιχειρήσεων παγκυπρίως.

ΒΡΑΒΕΙΟ «ΚΑΙΝΟΤΟΜΟ ΠΡΟΪΟΝ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ» | ΕΤΑΙΡΕΙΑ «REHAIR» | Αβραάμ Ολυμπίου, Ε33, Κυπριανός Ιακώβου, Ε33, Χρίστος Νικολάου, Ε33, Μάριος Τσίγκης, Ε32, Κασσιανή Γεωργίου, Ε33, Ευάγγελος Χριστοφόρου, Ε33, Δημήτρης Σοφοκλέους, Ε61, Νικόλας Μενοίκου, Ε32, Στέφανη Αναστασίου, Ε41

ΒΡΑΒΕΙΟ ΟΜΑΔΙΚΟΤΗΤΑΣ | ΕΤΑΙΡΕΙΑ «CHILL & DRINK» | Αναστασία Καπλάνη, Ε52, Εύα-Μαρία Ευθυβούλου, Δ31, Μαρία Χατζηαντώνη, Ε32, Μαρία Αντωνίου, Ε41, Στέφανη Αναστασίου,Ε41

Εποπτεία και για τις δύο Εταιρείες: Φωτεινή Ματίδου, Β.Δ. Αγγλικών, Γιάννης Λαζάρου, Μαθηματικός, Χριστόδουλος Γεωργιάδης, Μαρκέλλα Σιούλα, Φιλόλογοι

4η ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ MINDRESET

ΠΡΟΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ | «Crispy Peels» | Παύλος Σταυρινίδης, Οδυσσέας Χαψής, Ανδρέας Σαρίδης (Β02)

Εποπτεία: Γιάννης Λαζάρου (Μαθηματικός), Χριστόδουλος Γεωργιάδης (Φιλόλογος), Εμμανουήλ Μυλωνάς Φιλόλογος, Χριστίνα Βαρνάβα Βάσου, Καθηγήτρια Πληροφορικής, Ειρήνη Βλάχου, Βιολόγος

ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ YOUTH UNICORN STARTUP CONTEST 2026

Α΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | ΕΤΑΙΡΕΙΑ «ReBite» | Μαριτείνη Κωνσταντινίδου Α03, Θάλεια Ανδρέου Α03, Κωνσταντίνος Κωνσταντινίδης, Α02, Άραν Σιαντόρ Ανουάρ Μοχάμετ, Α02, Ανδρέας Κωνσταντινίδης, Α02

Εποπτεία: Ειρήνη Βλάχου, Βιολόγος

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ SCIENCE THEATER ΤΟΥ STEAME FESTIVAL

Β΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | «ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ ΤΙΤΑΝΑ» | Θεοφάνης Κωνσταντίνου, Νικόλας Λοΐζου, Νάταλι Νταβιτιάν, Παΐσιος Παπασάββας, Κωνσταντία Παπαχριστοφόρου, Βερονίκη Πορφυρίδου, Βικτώρια Ρουσογένη, Στέφανη Χαβιάρα, Νέλλη Χριστοδούλου, Γ03

Γ΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | «ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΙ ΣΕ ΥΨΟΜΕΤΡΟ: Ο ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΩΜ» | Αντωνία Γεωργίου, Χριστίνα Κιουρτζίδου, Αντωνία Λοή, Όλγα Καρακάλοβα, Αντρέας Μπομπέιου, Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, Αϊμάν Σιαντόρ, Χρίστος Ιωάννου, Χαράλαμπος Σταύρου, ΣΤ52

ΕΠΑΙΝΟΣ | «ΦΕΡΕ ΤΟ ΦΑΪ: Η ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ» | Δέσποινα Φιλαρέτη Δρακονάκη, Λυδία Κωνσταντίνου, Παναγιώτα Κωνσταντίνου, Έλενα Χρυσάνθου, Στυλιάνα Αχιλλέως, Ολίβια Τριγγίδου, Στέφανη Ιάσωνος, Α03

Εποπτεία: Γιάννης Λαζάρου, Μαθηματικός, Μαρκέλλα Σιούλα, Φιλόλογος, Μέλπω Πιτταρά , Καθηγήτρια Σχεδιασμού και Τεχνολογίας, Ειρήνη Βλάχου, Βιολόγος

5ος ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ «Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ»

Β΄ ΒΡΑΒΕΙΟ ΛΥΚΕΙΟΥ | «ΓΙΑ ΤΑ ΔΕΝΤΡΑ»

Στίχοι: Γιώτα Κουλούτσιου

Μουσική: Δημήτρης Δημητρίου, Δ51

ΕΠΑΙΝΟΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ | «ΦΥΛΛΑ ΠΟΥ ΠΕΦΤΟΥΝ»

Στίχοι: Δέσποινα Αθανασοπούλου, Φιλόλογος

Μουσική: Νικόλας Λάρκου, Γ01

ΠΟΡΕΙΑ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΕ ΣΥΝΘΗΜΑ «ΟΧΙ ΑΛΛΗ ΚΑΜΕΝΗ ΓΗ»

ΒΡΑΒΕΙΟ ΚΟΙΝΟΥ | ΔΕΝΤΡΟ ΑΠΟ ΑΝΑΚΥΚΛΩΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ | Μαθητές/τριες του τμήματος ΣΤ52 (κατασκευή) και μαθητές/τριες του Α02 (παρουσίαση)

Εποπτεία: Δέσποινα Αθανασοπούλου, Φιλόλογος, Ειρήνη Βλάχου, Βιολόγος, Γιάννης Λαζάρου, Μαθηματικός

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΕΧΝΗΣ ΤΟΥ SCYENCE FAIR «Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ»

Α΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | Ταινία μικρού μήκους - Μαθηματικό Θέατρο (Μαθηματικά, Βιολογία, Οικολογία) | ΑΛΜΠΕΡΤΟΑΜΥΑΛΙΣΤΑΙΝ: Η ΕΞΙΣΩΣΗ ΤΗΣ ΦΡΥΓΑΝΙΑΣ! | Αγγελική Χριστοδούλου, Αντιγόνη Χρυσάνθου, Αναστασία Μάρκου, Νεόφυτος Τσολιάς, Βασίλης Βάσου, Β03

Εποπτεία: Γιάννης Λαζάρου, Μαθηματικός

Α΄ ΒΡΑΒΕΙΟ | ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ: ΤΟ ΦΟΡΕΜΑ ΤΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ | Νεφέλη Κλεάνθους, Ευαγγελία Στυλιανού, Ανδριάνα Παναγιώτα Χρυσοστόμου, Αγγελική Σιακαλλή, Γ02

Εποπτεία: Μέλπω Πιτταρά, Καθηγήτρια Σχεδιασμού και Τεχνολογίας, Χριστίνα Βαρνάβα Βάσου, Καθηγήτρια Πληροφορικής, Έλενα Ιωνά, Χημικός, Γεώργιος Παπασάββας, Φυσικός, Αναστασία Χάματσου, Φιλόλογος, Γιάννης Λαζάρου, Μαθηματικός

16ος ΔΙΕΘΝΗΣ ΜΑΘΗΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ «CINEMA ΔΙΑΒΑΣΕΣ;» | ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΤΑΙΝΙΕΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Α΄ ΒΡΑΒΕΙΟ (ΙΣΟΤΙΜΩΣ) | Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΚΑΛΑΘΟΠΛΕΚΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ: ΕΝΑΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΠΟΥ ΧΑΝΕΤΑΙ | Αθηνά Ιερείδου, Β02, Φοίβια Ιωάννου, Β02, Χάρης Κρητικόπουλος, Β02, Ιόλη Κωνσταντίνου, Β02, Έλλη Όγκολο, Β02, Χρυσόστομος Παναγιώτου, Β02, Μαρία Παπουή, Β02, Παναγιώτης Πολυκάρπου, Β02, Παυλίνα Χριστοφή, Β02, Κυριάκος Ευγένιος Κυριάκου, Γ01, Αλέξανδρος Κελβέρης, Γ02, Νεφέλη Κλεάνθους , Γ02, Αγγελική Σιακαλλή, Γ02, Ευαγγελία Στυλιανού, Γ02, Ανέστης Γαλλιός, Γ03, Αντζελίνα Γεωργίου, Γ03, Στυλιάνα Θεοδώρου, Γ03, Παΐσιος Παπασάββας, Γ03, Κωνστάντια Παπαχριστοφόρου, Γ03, Βικτώρια Ρουσογένη, Γ03, Χριστίνα-Μαρία Δημητρίου, Ε31, Σοφία Καρυμπίδου, Ε31, Βασίλης Κιουρτζίδης, Ε31, Καλλιρόη Μιχαήλ, Ε31, Ντέιβιτ Νίσσι Ραμαναμτάν, Ε31, Νικόλας Τριάντης, Ε31, Γεωργία Χάσικου, Ε31, Αντωνία Γεωργίου, ΣΤ52, Αντωνία Λοή, ΣΤ52, Όλγα Καρακάλοβα, ΣΤ52, Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, ΣΤ52

Εποπτεία: Γιάννης Λαζάρου, Μαθηματικός, Χριστόδουλος Γεωργιάδης, Μαρκέλλα Σιούλα, Μαρία Ορφανίδου, Φιλόλογοι

Α΄ ΒΡΑΒΕΙΟ (ΙΣΟΤΙΜΩΣ) | ΚΥΠΡΟΣ: ΒΑΡΚΑ ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΠΙΔΑΣ | Αθηνά Ιερείδου, Β02, Μιχάλης Ιωαννίδης, Β02, Φοίβια Ιωάννου, Β02, Αναξαγόρας Κωνσταντινίδης, Β02, Δημήτρης Κωνσταντινίδης, Β02, Ιόλη Κωνσταντίνου, Β02, Κυριάκος Νικολάου, Β02, Χρυσόστομος Παναγιώτου, Β02, Μαρία Παπουή, Β02, Παναγιώτης Πελεκάνος, Β02, Παυλίνα Χριστοφή, Β02, Αλέξανδρος Κελβέρης, Γ02, Στυλιάνα Θεοδώρου, Γ03, Ανδρέας Κουφτερός, Γ03, Θεοφάνης Κωνσταντίνου, Γ03, Αλέξανδρος Μιχαήλ, Γ03, Παΐσιος Παπασάββας, Γ03, Κωνστάντια Παπαχριστοφόρου, Γ03, Βερονίκη Πορφυρίδου, Γ03, Βικτώρια Ρουσογένη, Γ03, Στέφανη Ισκαντάρ, Δ23, Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, ΣΤ52, Τζορτζ Γιανόβτσικ, ΣΤ61, Πέτρος Κουτρουπής, ΣΤ61

Εποπτεία: Γιάννης Λαζάρου, Μαθηματικός, Μαρκέλλα Σιούλα, Χριστόδουλος Γεωργιάδης, Δέσποινα Αθανασοπούλου, Φιλόλογοι

ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

73οι ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΙΒΟΥ ΛΥΚΕΙΩΝ

1η Θέση | Άλμα εις Τριπλούν | Ελένη Ντεπόνγκ, Δ22

1η Θέση | 2000 μ. Φυσικά Εμπόδια | Κωνσταντίνος Τσάλαβος, Στ33

2η Θέση | 1500 μ. | Στυλιανός Αθανασίου, Δ22

4η Θέση | 2000 μ. Φυσικά Εμπόδια | Φίλιππος Παναγιώτου, ΣΤ41

4η Θέση | 4 Χ 100 μ. Σκυταλοδρομία | Νικόλας Φικάρδου, Δ23, Ευάγγελος Χριστοφόρου, Ε33, Ιβάν Ομάρ ΣΤ51, Σωτήρης Σάββα, Ε33

5η Θέση | Άλμα εις Μήκος | Λυδία Ματθαίου, ΣΤ11

5η Θέση | 4 Χ 400 μ. Σκυταλοδρομία | Κώστας Θεμιστοκλέους, ΣΤ32, Ρόπερτ Μόισα, ΣΤ41 , Αντρέι Μπομπέιου, ΣΤ52, Αβραάμ Ολυμπίου, Ε33, Στυλιανός Αθανασίου, Δ22

6η Θέση | 3000 μ. | Ντεμουρτσίδης Αντώνης, Ε51

6η Θέση | 100 μ. | Σωτήρης Σάββα, Ε33

7η Θέση | 800 μ. | Αλέξης Χριστοφόρου, Δ23

73οι ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΙΒΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

3η Θέση | Σφαιροβολία | Αλέξανδρος Μιχαήλ, Γ03

9η Θέση | 80 μ. | Αλέξανδρος Κελβέρης, Γ02

71οι ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΙΒΟΥ ΛΥΚΕΙΩΝ

2η Θέση | Άλμα εις Τριπλούν | Ελένη Ντεπόνγκ, Δ22

2η Θέση | 1500 μ. | Στυλιανός Αθανασίου, Δ22

5η Θέση | 2000 μ. Φυσικά Εμπόδια | Κωνσταντίνος Τσάλαβος, ΣΤ33

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ ΛΥΚΕΙΩΝ

3η Θέση | 200 μ. Πεταλούδα | Θεοδώρα Χρυσοστόμου, ΣΤ51

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΑΡΡΕΝΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

4η Θέση | Ιωάννης Κεσίδης, Δ22, Χρίστος Νικολάου, Ε33, Έκτορας Χριστοφόρου, Ε33, Ευάγγελος Χριστοφόρου, Ε33, Αντώνης Ντεμουρτσίδης, Ε51, Νίκος Σουραΐλοβ, Ε53, Ιάκωβος Σουραΐλοβ, Ε53

Προετοιμασία και καθοδήγηση ομάδας: Δέσπω Χατζηγαβριήλ, Καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΔΡΟΜΟΥ ΣΕ ΑΝΩΜΑΛΟ ΕΔΑΦΟΣ

6η Θέση | Αθανασίου Στυλιανός, Δ22

«ἥ τε μνήμη τῶν μὲν καλῶν ἡδεῖα»

Και το να ξαναφέρνει κανείς στη μνήμη του
τα ωραία πράγματα είναι κάτι που προκαλεί ευχαρίστηση...

Αριστοτέλης, «Ἠθικὰ Νικομάχεια», 1168a

Μετάφραση: Δημήτριος Λυπουρλής

«Ανάμεσα στο Φως και τον Χρόνο»

ΚΟΥΖΜΑ ΓΙΟΥΡΙ ΚΟΠΙΛΟΒ, ΣΤ32

Συμμετοχή στον Διαγωνισμό ελευθέρου σχεδίου Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Ημέρων Κληρονομιάς 2025 με θέμα: «Το σχολείο μας, η κληρονομιά μας»

ΑΞΙΟΜΝΗΜΟΝΕΥΤΑ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ 290

ΟΛΟΗΜΕΡΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ 321

ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ 337

Ο σακάτης του Ίνισμαν

ΜΑΡΤΙΝ ΜΑΚ ΝΤΟΝΑ

Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΕΛΛΕΙΨΗ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ | Ο Μάρτιν Μακ Ντόνα γεννήθηκε στο Λονδίνο τον Μάρτιο του 1970. Πρόκειται για Άγγλο και Ιρλανδό θεατρικό συγγραφέα, σεναριογράφο και σκηνοθέτη κινηματογράφου, του οποίου και οι δυο γονείς ήταν Ιρλανδοί που μετανάστευσαν στο Λονδίνο λίγο πριν από τη γέννησή του. Ο συγγραφέας έχει ήδη βραβευτεί με το Ευρωπαϊκό βραβείο θεάτρου το 1999, τρεις φορές με Χρυσή σφαίρα καλύτερου σεναρίου (το 1997, το 2004 και το 2018) και με Όσκαρ καλύτερης ταινίας μικρού μήκους το 2006.

Ο Μακ Ντόνα έγινε ο πρώτος συγγραφέας μετά τον Γουίλιαμ Σαίξπηρ που είδε τέσσερα έργα του να ανεβαίνουν με επιτυχία στο West End του Λονδίνου από επαγγελματικούς θιάσους μέσα στην ίδια χρονιά (συγκεκριμένα το 1997).

Στην Κύπρο ανέβηκαν μέχρι στιγμής έξι θεατρικά του έργα. Στον ΘΟΚ: το 2006 «Ο υπολοχαγός του Ίνισμορ», το 2011 τα έργα «Ο σακάτης του νησιού» και «Η βασίλισσα της ομορφιάς του Λινέην» και το 2016 το έργο «Χάνκεν». Στην ΕΘΑΛ: το 2012 «Ο πουπουλένιος» και το 2015 το έργο «Μοναξιά στην άγρια Δύση».

Ο συγγραφέας γράφει φαινομενικά απλές ιστορίες, στο βάθος όμως μπορεί να διακρίνει κανείς την ανάγκη για αγάπη, την ανθρώπινη μοναξιά και τον εγκλωβισμό του ανθρώπου στα δίχτυα μικρών και ηθικά αυστηρών κοινοτήτων. Συχνά, στα έργα του χρησιμοποιεί μαύρο χιούμορ και βίαια επεισόδια που καταδεικνύουν την αποτυχία της ανθρώπινης επικοινωνίας και την αγωνία του ανθρώπου για εξεύρεση νοήματος στη ζωή του.

Το έργο του «Ο σακάτης του Ίνισμαν» γράφτηκε το 1997 και εκτυλίσσεται σε ένα απομονωμένο ιρλανδικό νησί τη δεκαετία του 1930. Το έργο αφηγείται την ιστορία του Μπίλι Κλέιβεν, ενός νέου με κινητική αναπηρία που ζει στο περιθώριο μιας κλειστής κοινωνίας. Η επιθυμία του πρωταγωνιστή μας είναι να «δραπετεύσει» από το νησί. Η φυγή του αυτή λειτουργεί μέσα του ως ελπίδα για αποδοχή από τον έξω κόσμο και αυτογνωσία.

ΜΠΙΛΙ: «Προσπαθώ να σου πω ότι έρχεται η ώρα που ο κάθε άνθρωπος θέλει να εκφράσει αυτό που του λέει η καρδιά του. Και παρόλο που ξέρει πως έχει μια πιθανότητα στο εκατομμύριο, θέλει αυτήν την πιθανότητα να την εξαντλήσει, αλλιώς... γιατί ζει;»

Στο τέλος του έργου μάς αποκαλύπτεται ξεκάθαρα πως η μεγαλύτερη αναπηρία είναι η έλλειψη ενσυναίσθησης στον κόσμο που περιβάλλει τον ήρωα και στον κόσμο μας.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΚΗΝΟΘΕΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ | Τα εννέα αυτά παιδιά είχαν να αντιμετωπίσουν ένα βουνό. Ένα βουνό που λέγεται «ΜακΝτονικός» λόγος. Ένας δύσκολος, σκληρός και αντιφατικός λόγος με πυκνά νοήματα και ιδιαίτερη ευαισθησία. Τα παιδιά κατόρθωσαν και σκαρφάλωσαν σε αυτό το βουνό με σεμνότητα, μέσα από περιπέτειες και δύσβατα μονοπάτια. Προσωπικά, θεωρώ ότι στο τέλος δικαιώθηκαν.

Μόνο υπερηφάνεια μπορώ να αισθανθώ για αυτή την ομάδα, με την οποία μοιραστήκαμε υπέροχες, δημιουργικές στιγμές, μυστικά και συναισθήματα... Πρόκειται για παιδιά ταλαντούχα, για τα οποία χωρίς δεύτερη σκέψη θα προσυπέγραφα ότι άνετα, αν το θελήσουν, θα μπορούσαν να ακολουθήσουν τη δική τους πορεία στις τέχνες γενικότερα και στο θέατρο ειδικότερα.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ | ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΙΑΣ

Η διάρκεια αυτής της παράστασης δεν μετριέται σε μέρες ή μήνες, αλλά σε αξέχαστες στιγμές, από εκείνες που σε κάνουν να χαμογελάς καθε φορά που τις θυμάσαι. Οι πρόβες, άλλοτε κουραστικές και άλλοτε γεμάτες γέλια, έγιναν ο χώρος όπου οι μαθητές δεθήκαμε πραγματικά, χτίζοντας μια φιλία δυνατή και αληθινή. Μέσα σε αυτή τη διαδρομή, μάθαμε ο ένας τον άλλον, στηριχτήκαμε και μοιραστήκαμε στιγμές που θα μας ακολουθούν για πάντα. Ένα ιδιαίτερο και ειλικρινές ευχαριστώ αξίζει στον σκηνοθέτη μας, τον κ. Θεόδωρο Μιχαηλίδη που με την καθοδήγησή του μας βοήθησε να γίνουμε καλύτεροι, και προσωπικά εμένα με ενέπνευσε να δω τον εαυτό μου και το θέατρο με διαφορετική ματιά.

ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΤΣΙΟΝΑΡΑ, Δ11 (ΑΪΛΗΝ)

Στο έργο «Ο Σακάτης του Ίνισμαν» έχω τη χαρά να ενσαρκώνω μία από τις δύο νεράιδες της Ιρλανδίας που εμφανίζονται σε καθοριστικές στιγμές της πορείας του Μπίλι. Μέσα από το τραγούδι τους, το οποίο λειτουργεί σαν μια τελετουργική πράξη, καθορίζουν το πεπρωμένο του πρωταγωνιστή και διηγούνται μια ιστορία γεμάτη όνειρα, πόνο και ελπίδα. Ως πλάσματα της ιρλανδικής παράδοσης, σκιές της μοίρας ή ίσως και ως αντανάκλαση του εσωτερικού κόσμου του ήρωα, εύχομαι η παρουσία μας να προσθέτει μια ποιητική διάσταση στην παράσταση και μια υπενθύμιση πως ακόμη και στα πιο τραχιά τοπία, υπάρχει χώρος για μυστήριο και μαγεία.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΥΛΗ, ΣΤ11 (ΝΕΡΑΪΔΑ ΤΗΣ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ)

Φέτος συμμετέχουμε στους 37ους Παγκύπριους Σχολικούς Αγώνες Θεάτρου με το έργο «Ο Σακάτης του Ίνισμαν». Αυτή η εμπειρία θα μας μείνει αξέχαστη, καθώς μας έφερε κοντά στην τέχνη του θεάτρου και κοντά σε άλλα άτομα. Μια ανάμνηση που θα θυμόμαστε για πάντα είναι η ημέρα του δοκιμαστικού, στην οποία γνωριστήκαμε και αντιληφθήκαμε τη μεγάλη αγάπη όλων μας για το θέατρο. Έπειτα, ήρθαμε σε επαφή με τη δύσκολη αλλα ευχάριστη δημιουργία της κοινότητας του θιάσου. Στη συνέχεια, με τη βοήθεια της ομάδας των σκηνικών αλλά και των ηθοποιών, το κείμενο πήρε μια μορφή εικόνας. Στα τελευταία στάδια υλοποίησης του έργου αντιληφθήκαμε ότι ο βαθύτερος σκοπός του θέατρου είναι η ψυχική ευχαρίστηση που αντλούμε από αυτό ως έφηβοι που προσπαθούν να κάνουν το επόμενο βήμα στον κόσμο της υποκριτικής.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΝΤΑΦΟΥ, ΣΩΤΗΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, Δ11 (ΒΟΗΘΟΙ ΣΚΗΝΟΘΕΤΗ)

Η παράσταση αυτή εκκολάπτεται τους τελευταίους έξι μήνες. Συμμετέχω από τις πρώτες πρόβες και ήταν μια απαιτητική διαδικασία. Χρειάστηκαν πολλές αλλαγές, εντάσεις και αισθητικές συγκρούσεις μέχρι να λειτουργήσει σωστά η παράσταση και να συμβαδίσει με τη φυσική εξελικτική πορεία του οράματος, των ιδεών, των αναγκών, καθώς και των περιορισμών. Δουλέψαμε πάνω σε καταστάσεις που μας χώρισαν, κοινές γραμμές πλεύσης, στην αλήθεια και τη μυθοπλασία, με φόντο μια ιστορία που δένει τις ζωές των χαρακτήρων αλλά και των ανθρώπων με έναν άρρηκτο δεσμό που υποβόσκει στα έγκατα της γης και εμφανίζεται αραιά και πού με τη μορφή και τη φωνή μιας νεράιδας.

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΓΡΑΤΣΙΑΣ, ΣΤ11 (ΣΥΝΘΕΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΡΓΟΥ)

Ποιος θα μου έλεγε πως το να ξυπνάω η ώρα 7:30 το πρωί κάθε Κυριακή θα γινόταν η αγαπημένη μου συνήθεια της εβδομάδας; Ξεκινήσαμε ως άγνωστοι και έξι μήνες μετά είμαι τυχερή να αποκαλώ αυτούς τους ανθρώπους οικογένεια.

Ένα έργο για τη μοναξιά, τον κοινωνικό αποκλεισμό, την ανάγκη για αποδοχή και αγάπη και το όνειρο της φυγής. Και κάπου μέσα σε όλα αυτά, γνωρίζοντας μαζί όλες τις πλευρές αυτού του έργου, γνωρίσαμε κομμάτια του εαυτού μας που δεν ξέραμε ότι υπήρχαν.

Αυτή η εμπειρία δεν ήταν απλώς μία σχολική παράσταση, αλλά ένα ταξίδι που θα μας ενώνει για πάντα και θα μου μείνει αξέχαστο.

ΑΛΘΑΙΑ ΑΒΡΑΑΜΙΔΟΥ ΤΟΦΑΡΙΔΟΥ, Ε61 (ΜΑΜΜΥ)

Ο ΣΑΚΑΤΗΣ ΤΟΥ ΙΝΙΣΜΑΝ | ΜΑΡΤΙΝ ΜΑΚ ΝΤΟΝΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ | Ερρίκος Μπελιές

ΔΙΑΣΚΕΥΗ | Θεόδωρος Μιχαηλίδης, Καθηγητής Θεατρολογίας

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ | Θεόδωρος Μιχαηλίδης, Καθηγητής Θεατρολογίας

ΣΚΗΝΙΚΑ | Παναγιώτης Γρηγορίου, Καθηγητής Τέχνης

ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ | Παναγιώτης Γρηγορίου και ομάδα Θεάτρου

ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ | Χριστίνα Γεωργούδη, Καθηγήτρια Μουσικής

ΣΥΝΘΕΣΗ ΠΡΩΤΟΤΥΠΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ | Θεοφάνης Γρατσίας, ΣΤ11

ΤΡΑΓΟΥΔΙ | Κατερίνα Παρτζίλη, ΣΤ11, Αλεξάνδρα Παυλή, ΣΤ11

ΟΡΧΗΣΤΡΑ | Θεοφάνης Γρατσίας, ΣΤ11, Σοφία Χριστίνα Ερωτοκρίτου, Ε61, Λυδία Ματθαίου, ΣΤ11, Αριστοφάνης Αναστασίου, ΣΤ33, Δαυίδ Πισσάς, ΣΤ33

ΧΟΡΟΓΡΑΦΙΑ | Σωτηρία Αθανασίου, Δ11, Σοφία Σινκλαίρ, Ε61

ΒΟΗΘΟΙ ΣΚΗΝΟΘΕΤΗ | Σωτηρία Αθανασίου, Δ11, Δέσποινα Θεοδοσίου, Δ11, Μαργαρίτα Ντάφου, Δ11, Σοφία Σινκλαίρ, Ε61

ΜΑΚΙΓΙΑΖ | Εύη Ζορπίδου, Φιλόλογος, Θεατρική ομαδα

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΟΝΣΟΛΑΣ | Μιχάλης Αχιλλέως, Καθηγητής Μουσικής

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΑΦΙΣΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ | Βασιλική Κέλλα, Ανδρέας Μαλάης, Φιλόλογοι, Χάρης Ζεβλάρης, Καθηγητής Φωτογραφικής Τέχνης

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ | Πέτρος Κουτρουπής, Τζορτζ Γιανόβτσικ, ΣΤ61

ΔΙΑΝΟΜΗ ΡΟΛΩΝ (ΜΕ ΤΗ ΣΕΙΡΑ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ)

ΝΕΡΑΪΔΕΣ: Κατερίνα Παρτζίλη, ΣΤ11, Αλεξάνδρα Παυλή, ΣΤ11 | ΑΪΛΗΝ: Στεφανία Τσιονάρα, Δ11
ΚΕΗΤ: Μαρία Ουζουνίδη, ΣΤ61 | ΜΑΡΤΖΟΡΙ: Αθηνά Θεοφάνους, Ε61 ΜΠΙΛΛΥ: Δημήτρης Αντωνιάδης, Ε11
ΜΠΡΑΝΤΛΕΥ: Σοφία Σινκλαίρ, Ε61 | ΕΛΕΝ: Μαρία Μιχαηλίδου, Ε61 | ΜΠΟΜΠΥ: Βασίλειος Αργυρίδης, ΣΤ61
ΜΑΜΜΗ: Αλθαία Αβραμίδου Τοφαρίδου, Ε61 | ΓΙΑΤΡΟΣ: Άννα Μαρία Τάνου, Δ11
ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΟΥ ΙΝΙΣΜΑΝ: Σωτηρία Αθανασίου, Δ11, Δέσποινα Θεοδοσίου, Δ11, Μαργαρίτα Ντάφου, Δ11

ΤΕΧΝΙΚΑ - ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΚΗΝΙΚΩΝ | Ελίνα Δημοσθένους, ΣΤ61, Ντομπράντις Ντένις, ΣΤ61, Ζλάτομιρ Κιρόβ, Δ11, Μαριαλένα Λοΐζου, ΣΤ61

ΠΟΡΕΙΑ ΜΕ ΤΙΣ ΡΟΖ ΦΙΓΟΥΡΕΣ | 4 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2025

Μαθητές και μαθήτριες του Παγκυπρίου Γυμνασίου συμμετείχαν στην Πορεία με τις Ροζ Φιγούρες, η οποία πραγματοποιήθηκε το Σάββατο, 4 Οκτωβρίου 2025. Η όλη εκδήλωση αποτελεί τη μεγαλύτερη δράση που διοργανώνει η Europa Donna Κύπρου κάθε χρόνο τον Οκτώβριο, Μήνα Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης για τον Καρκίνο του Μαστού. Η πορεία ξεκίνησε από το Παλαιό Γ.Σ.Π. στη Λευκωσία και κατευθύνθηκε στα κεντρικά γραφεία της Alpha Bank Κύπρου, όπου οι συμμετέχοντες/ουσες τοποθέτησαν 849 ροζ φιγούρες για τα νέα περιστατικά καρκίνου του μαστού σε γυναίκες, 9 μπλε φιγούρες για τα νέα περιστατικά καρκίνου του μαστού σε άνδρες, 273 τιρκουάζ φιγούρες για τα νέα περιστατικά γυναικολογικού καρκίνου και 285 λευκές φιγούρες που συμβολίζουν τα άτομα που δυστυχώς έχουν φύγει από τη ζωή το 2024.

Οι μαθητές/τριες του Σχολείου μας με τη συμμετοχή τους στην Πορεία με τις Ροζ Φιγούρες έδειξαν έμπρακτα το πνεύμα εθελοντισμού και κοινωνικής προσφοράς. Η ενεργή συμμετοχή τους στέλνει ένα ισχυρό μήνυμα ελπίδας, στήριξης και ενότητας, αποδεικνύοντας ότι η νέα γενιά μπορεί να διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στην καλλιέργεια ανθρωπιάς και στη διάδοση του πνεύματος του εθελοντισμού.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΗΣ:
ΠΕΤΡΟΣ ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ, ΚΑΘ. ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ, ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΟΖΑΚΟΥ, ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ

ΕΠΙΣΚΕΨΗ
ΣΤΟ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ | 24 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2025

Με αφορμή την Ευρωπαϊκή Ημέρα Πολιτικής Δικαιοσύνης, μαθητές και μαθήτριες της ΣΤ΄ τάξης πραγματοποίησαν επίσκεψη στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας.

Αφού ξεναγήθηκαν στους χώρους του Δικαστηρίου από την κ. Φάνη Καπετάνιου και την κ. Ναταλί Ταλαρίδου, Διοικητική Πρόεδρο και Πρόεδρο του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας αντίστοιχα, ενημερώθηκαν για τον τρόπο λειτουργίας της Δικαστικής Εξουσίας στην Κύπρο, καθώς και για τις απαιτήσεις και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα ο τομέας της Δικαιοσύνης.

Στη συνέχεια, ακολούθησε συζήτηση, κατά τη διάρκεια της οποίας οι μαθητές και μαθήτριες υπέβαλαν ερωτήσεις, οδηγώντας σε έναν ουσιαστικό και γόνιμο διάλογο. Με το πέρας της συζήτησης, είχαν ακόμη την ευκαιρία να παρακολουθήσουν δίκες που βρίσκονταν σε εξέλιξη - μια μοναδική εμπειρία που τους έφερε σε άμεση επαφή με τη λειτουργία του δικαστικού συστήματος.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ | ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΟΖΑΚΟΥ, ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ | ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ

ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ | 13 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2025

Μια Μέρα Γεμάτη Καινοτομία στο Παγκύπριον Γυμνάσιον

Τι συμβαίνει, όταν η δημιουργικότητα συναντά την τεχνολογία και η ομαδικότητα γίνεται πράξη; Η απάντηση δόθηκε στην Αίθουσα Σπυριδάκι του Σχολείου μας, όπου φιλοξενήθηκε με τεράστια επιτυχία την Πέμπτη, 13 Νοεμβρίου 2025, η Ημερίδα με θέμα: «Καινοτομώ και Δημιουργώ: Οριζόντιες Δεξιότητες για το Σχολείο του Αύριο».

ΕΝΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΕΝΕΙ ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΑ | Η δράση αυτή δεν ήταν ένα ακόμη θεωρητικό μάθημα. Ήταν μια ζωντανή πλατφόρμα, όπου μαθητές και μαθήτριες από το Παγκύπριον Γυμνάσιον και το Λύκειο Αρχαγγέλου «Απόστολος Μάρκος» έγιναν οι πρωταγωνιστές. Μέσα από διαδραστικά εργαστήρια και βιωματικές δραστηριότητες, οι συμμετέχοντες/ουσες κλήθηκαν να «ξεκλειδώσουν» τις λεγόμενες οριζόντιες δεξιότητες (soft skills) που είναι απαραίτητες για τον σύγχρονο κόσμο, όπως η Επικοινωνία και η Ομαδικότητα (μαθαίνουμε πώς χτίζουμε μια ιδέα μαζί), η Επίλυση Προβλημάτων (μαθαίνουμε πώς αντιδρούμε στις προκλήσεις) και η Προσαρμοστικότητα (μαθαίνουμε πώς δημιουργούμε λύσεις σε πραγματικές συνθήκες).

Την ευθύνη της καθοδήγησης είχαν οι Καθηγητές Σχεδιασμού και Τεχνολογίας, Δρ Μέλπω Πιτταρά και κ. Άθος Πετρίδης και ο Β.Δ. κ. Πολύκαρπος Παπαδόπουλος. Με πρακτικές τεχνικές και δυναμισμό, οι εκπαιδευτικοί κατάφεραν να δημιουργήσουν ένα κλίμα εμπιστοσύνης, ενθαρρύνοντας κάθε μαθητή και κάθε μαθήτρια να εκφραστεί ελεύθερα και να δημιουργήσει «από το μηδέν», συνειδητοποιώντας ότι «η καινοτομία δεν αφορά μόνο την τεχνολογία, αλλά είναι ο τρόπος που σκεφτόμαστε και συνεργαζόμαστε».

ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ | Το αποκορύφωμα της Ημερίδας ήταν οι παρουσιάσεις των μαθητών και των μαθητριών: Πρωτότυπα έργα και ολοκληρωμένες λύσεις που εκπονήθηκαν μέσα σε ελάχιστες ώρες! Δεν ήταν μόνο οι τεχνικές γνώσεις που εντυπωσίασαν, αλλά το πάθος και το ήθος με το οποίο τα παιδιά υποστήριξαν τις ιδέες τους. Θερμές ευχαριστίες στον κ. Παναγιώτη Ζυμαρίδη, Επιθεωρητή Σχεδιασμού και Τεχνολογίας, ο οποίος με την παρουσία και την ανατροφοδότησή του έδωσε επιπλέον κίνητρο και έμπνευση σε όλους/όλες τους/τις συμμετέχοντες/ουσες.

Το σχολείο του αύριο είναι ήδη εδώ και το χτίζουμε εμείς με τη δημιουργικότητά μας!

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΗΣ | ΑΘΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ, ΜΕΛΠΩ ΠΙΤΤΑΡΑ, ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Β.Δ. ΣΧΕΔ. ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ, ΛΥΚ. ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΜΑΡΚΟΣ»

ΣΥΝΕΔΡΙΟ «ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΕΦΗΒΩΝ» | 21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2025

Το Παγκύπριον Γυμνάσιον συμμετείχε στο Συνέδριο «Διάλογος Εφήβων», το οποίο διοργάνωσε η Επιτροπή Προστασίας και Ευημερίας του Παιδιού Λευκωσίας-Κερύνειας στο πλαίσιο της Εβδομάδας του Παιδιού και της Επετείου υπογραφής της Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Παιδιού.

Το Συνέδριο πραγματοποιήθηκε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Στροβόλου. Το Σχολείο μας εκπροσωπήθηκε από τους μαθητές Φίλιππο Παναγιώτου, ΣΤ41 και Αλκίνοο Μονοχρήστου, ΣΤ32, οι οποίοι, συνοδευόμενοι από τη Φιλόλογο Δέσποινα Κοζάκου, συμμετείχαν ενεργά στις εργασίες και τις συζητήσεις του Συνεδρίου, καταθέτοντας απόψεις και εισηγήσεις για ζητήματα που αφορούν στα δικαιώματα και την ευημερία των παιδιών.

Το «Χρυσοπράσινο φύλλο» αποτελεί διακρατικό πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας. Στο Πρόγραμμα συμμετέχουν 28 Γυμνάσια και Λύκεια (14 από την Κύπρο και 14 από την Ελλάδα) τα οποία ανά δυάδες συμπράξεων σχεδιάζουν, προγραμματίζουν και εκπονούν προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Σκοπός του προγράμματος είναι να προωθήσει τη συνεργασία μαθητών/τριών, εκπαιδευτικών, υπουργείων, συνδέσμων γονέων και κηδεμόνων, τοπικών δήμων και κοινοτήτων και περιβαλλοντικών φορέων για την παροχή στους/στις μαθητές/τριες και εκπαιδευτικούς των δύο χωρών ευκαιριών περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, ώστε να δημιουργηθούν περιβαλλοντικά εγγράμματοι, ενεργοί πολίτες, ευαισθητοποιημένοι και για τα θέματα του περιβάλλοντος. Ένας από τους στόχους του προγράμματος είναι και η ενδυνάμωση των ιστορικών, εθνικών και πολιτιστικών δεσμών που συνδέουν την Κύπρο με την Ελλάδα και η προώθηση σχέσεων φιλίας και συνεργασίας.

Για τη φετινή σχολική χρονιά, το κοινό θέμα για όλα τα σχολεία είναι:

«ΤΟ ΝΕΡΟ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΜΑΣ: ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ»

με έμφαση στη σημασία της υπεύθυνης χρήσης και ορθολογικής διαχείρισης των υδάτινων πόρων, σε μια εποχή που η λειψυδρία και η κλιματική κρίση αποτελούν παγκόσμια πρόκληση.

Τον πρώτο χρόνο λειτουργίας του προγράμματος πραγματοποιούνται ανταλλαγές επισκέψεων των εκπαιδευτικών των συνεργαζόμενων σχολείων. Στις προπαρασκευαστικές αυτές συναντήσεις τίθενται οι στόχοι και επιλέγονται τα θέματα τα οποία θα μελετηθούν, ενώ παράλληλα γίνεται ο προγραμματισμός των εργασιών. Τον δεύτερο χρόνο πραγματοποιούνται οι ανταλλαγές των μαθητών/τριών με την πρακτική της αμοιβαίας φιλοξενίας.

Το Σχολείο μας συμμετέχει στο Πρόγραμμα «Χρυσοπράσινο Φύλλο» για τη διετία 2025–2027 με τους/τις ακόλουθους/ες 18 μαθητές και μαθήτριες από την Α΄ και Β΄ Γυμνασίου:

Ελένη Σαββίδου, Βικτωρία Τσιάκαλου, Α01, Στυλιάνα Αχιλλέως, Ανδρέας Βυρίδης, Δέσποινα Φιλαρέτη Δρακονάκη, Συμεών Παναγίδης, Κωνσταντίνος Σαββίδης, Μάγκνους Σάντζεζ Ουράνης, Μύρωνας Χρυσάνθου, Α03, Μαρίνα Κτωρή, Β01, Χριστίνα Κασσή, Έλλη Όγκολο Ονόρι, Παναγιώτης Πελεκάνος, Χρυσόστομος Παναγιώτου, Οδυσσέας Χαψής, Β02, Μιχαήλ Δρακονάκης, Αθηνά Ιωάννου, Αγγελική Χριστοδούλου, Β03

Το συνεργαζόμενο Ελληνικό Σχολείο είναι το ιδιωτικό Γυμνάσιο Εκπαιδευτηρίων Γ. Ζώη στην Αργυρούπολη Αττικής το οποίο συμμετέχει με 18 μαθητές/τριες Α΄ Γυμνασίου.

ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2025-2026 | ΜΑΡΙΑ ΑΡΓΥΡΙΔΟΥ
ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ | ΒΙΟΛΟΓΟΙ

«ΓΙΝΕ ΗΡΩΑΣ ΓΙΑ ΚΑΠΟΙΟΝ ΣΥΝΑΝΘΡΩΠΟ ΜΑΣ!»

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

«BE THE MATCH – YOUTH EDITION»

ΕΚΔΗΛΩΣΗ

«ΧΑΡΤΟΠΟΛΕΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ»

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΒΙΝΤΕΟ | Χριστίνα Κιουρτζίδου, Αντωνία Γεωργίου, Αντωνία Λοή, Όλγα Καρακάλοβα, ΣΤ52

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ | ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΑΖΑΡΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ

Η σχολική μας κοινότητα συνεχίζει να αποδεικνύει ότι η εκπαίδευση δεν περιορίζεται μόνο στη γνώση, αλλά επεκτείνεται στην καλλιέργεια αξιών όπως η αλληλεγγύη, η ενσυναίσθηση και η κοινωνική προσφορά. Δύο σημαντικές πρωτοβουλίες που ξεχώρισαν φέτος είναι η συμμετοχή σε δράσεις ευαισθητοποίησης για τη δωρεά μυελού των οστών και η ενεργός εμπλοκή των μαθητών/τριών μας σε βιωματικές εμπειρίες προσφοράς.

Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερη σημασία έχει η συμμετοχή του Σχολείου στον Διαγωνισμό «Be the Match – Youth Edition», ο οποίος διοργανώθηκε από τον οργανισμό Junior Achievment Cyprus σε συνεργασία με το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα. Ο Διαγωνισμός έδωσε την ευκαιρία σε νέους να αξιοποιήσουν τη δημιουργικότητά τους μέσα από την παραγωγή σύντομων βίντεο διάρκειας ενός λεπτού, με στόχο την ενημέρωση και την κινητοποίηση συνομηλίκων τους για εγγραφή στο αρχείο εθελοντών δοτών μυελού των οστών. Μέσα από τη διαδικασία αυτή, μαθήτριες της ΣΤ΄ τάξης δημιούργησαν το δικό τους βίντεο λειτουργώντας όχι μόνο ως δημιουργοί περιεχομένου, αλλά ως ενεργοί πολίτες που συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση της κοινωνίας και, κατ' επέκταση, στη σωτηρία ανθρώπινων ζωών.

Παράλληλα, η αξία της προσφοράς αναδείχθηκε έμπρακτα μέσα από τη δράση «Χαρτοπόλεμος για τη Ζωή», που πραγματοποιήθηκε στο Σχολείο μας στις 3 Δεκεμβρίου 2025. Η εκδήλωση αυτή αποτέλεσε μια δυνατή στιγμή για ολόκληρη τη σχολική κοινότητα, καθώς συνδύασε τον συμβολισμό με την ουσιαστική δράση. Ο στολισμός και η φωταγώγηση ενός χάρτινου, ανακυκλώσιμου χριστουγεννιάτικου δέντρου με πορτοκαλί αντικείμενα λειτούργησε ως σύμβολο ελπίδας και ζωής, υπενθυμίζοντας τη δύναμη της συλλογικότητας.

Ιδιαίτερη ήταν και η συμβολή του Καραϊσκάκειου Ιδρύματος, το οποίο παρείχε ενημέρωση σχετικά με τη σημασία της εθελοντικής δωρεάς μυελού των οστών και έδωσε τη δυνατότητα σε μαθητές/τριες, εκπαιδευτικούς και μέλη της σχολικής κοινότητας να εγγραφούν ως εθελοντές δότες μέσω δειγματοληψίας σάλιου. Η ανταπόκριση ήταν συγκινητική, αποδεικνύοντας ότι όταν οι νέοι ενημερώνονται σωστά, ανταποκρίνονται με ευαισθησία και υπευθυνότητα.

Οι δράσεις αυτές αναδεικνύουν τον σημαντικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει το σχολείο ως πυρήνας κοινωνικής αλλαγής. Μέσα από τη δημιουργικότητα και τη συμμετοχή, οι μαθητές/τριές μας μαθαίνουν ότι ακόμη και μια μικρή πράξη μπορεί να κάνει τη διαφορά.

«ΕΝΗΜΕΡΩΝΟΜΑΣΤΕ, ΔΙΝΟΥΜΕ ΔΕΙΓΜΑ ΣΑΛΙΟΥ, ΔΙΝΟΥΜΕ... ΕΛΠΙΔΑ!»

«ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ»:

Επίσκεψη στο ΡΙΚ

ΣΑΒΒΑΤΟ, 20 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2025

Οι μαθητές/τριες Μέλια Μανιτάκη Λοΐζου, ΣΤ11, Επιφανία Χριστοφή, ΣΤ11, Αλκίνοος Μονοχρήστου, ΣΤ32 και Καλλιρόη Μιχαήλ, Ε31, οι οποίοι/ες διακρίθηκαν με Α΄ Βραβείο στην Κατηγορία «Γλώσσα και Λογοτεχνία» στον Διαγωνισμό του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας «Γλώσσα και Επιστήμη», φιλοξενήθηκαν στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου και συγκεκριμένα στην εβδομαδιαία, ζωντανή, ραδιοφωνική εκπομπή με τίτλο «Τα Σάββατα δεν έχουμε σχολείο» και παραγωγό τον κ. Κυριάκο Παστίδη.

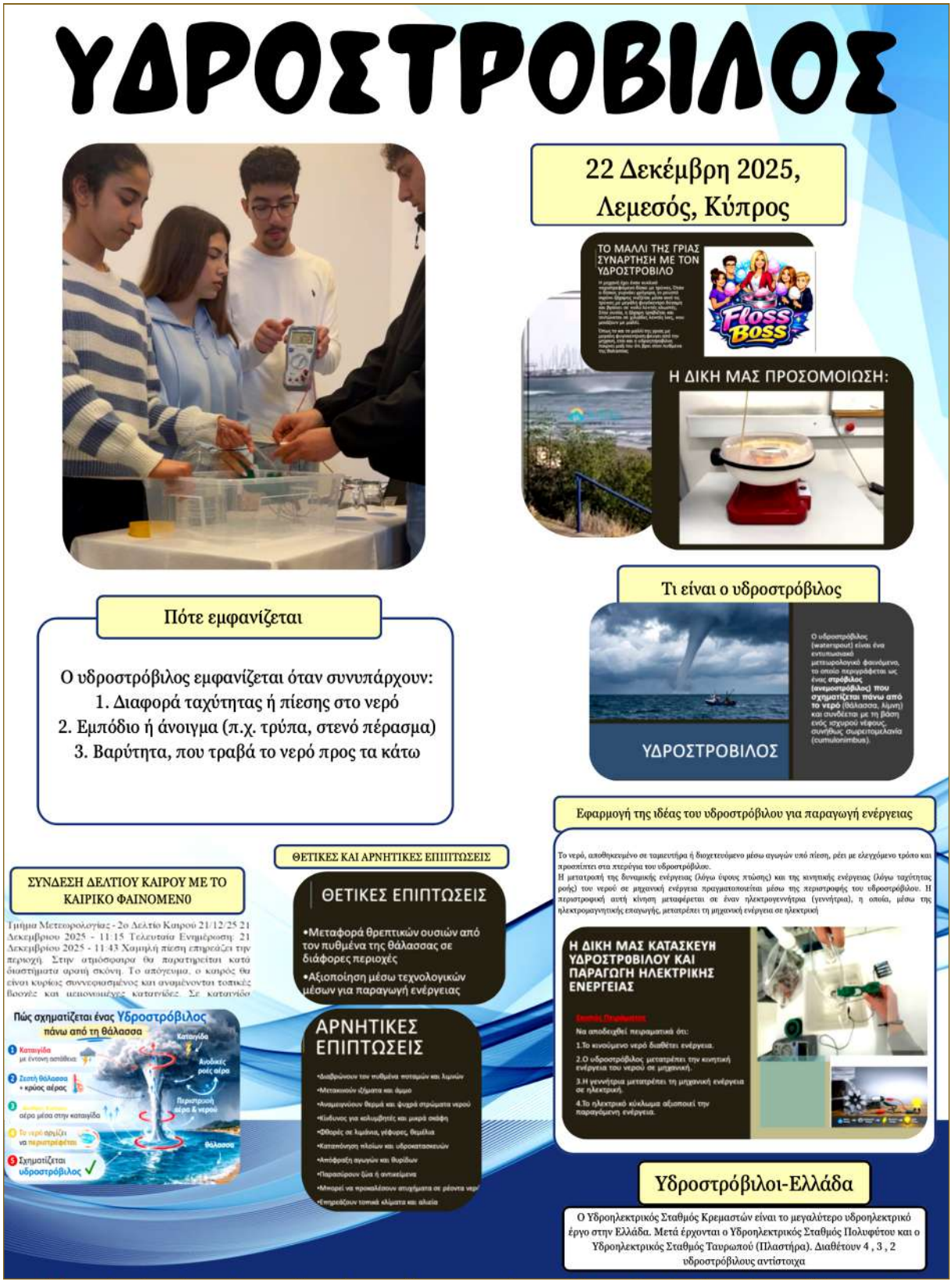
Κατά τη διάρκεια της εκπομπής, οι μαθητές/τριες αναφέρθηκαν στην εμπειρία τους από τον Διαγωνισμό «Γλώσσα και Επιστήμη», εξέφρασαν τις απόψεις τους γύρω από τη δημοκρατία και την πολιτική, ανέδειξαν τη σημασία του διαλόγου και της τεκμηριωμένης επιχειρηματολογίας και μοιράστηκαν τα συναισθήματά τους. Η συζήτηση διήρκεσε περίπου μία ώρα και οι μαθητές/τριές μας απάντησαν με ωριμότητα στις ερωτήσεις του ραδιοφωνικού παραγωγού, μεταφέροντας στους ακροατές και τις ακροάτριες το κλίμα συνεργασίας και δημιουργικότητας που χαρακτήρισε τη συμμετοχή τους. Τους/Τις μαθητές/τριες συνόδευσαν οι Φιλόλογοι του Σχολείου μας, κ. Μαρία Αθανασίου και κ. Δέσποινα Κοζάκου, οι οποίες είχαν αναλάβει και την προετοιμασία της ομάδας για τον Διαγωνισμό.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑΣ 2025-2026

του ΥΠΑΝ και του Μετεωρολογικού Συνδέσμου Κύπρου

ΚΑΛΛΙΡΟΗ ΜΙΧΑΗΛ, Ε31, ΣΤΕΛΛΑ ΚΥΡΙΑΚΟΥ, Ε31, ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ, Ε33, ΑΒΡΑΑΜ ΟΛΥΜΠΙΟΥ,Ε33
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ | ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ, ΦΥΣΙΚΟΣ

17ο ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΙΑΤΡΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

7 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2026

Το 17ο Μαθητικό Ιατρικό Συνέδριο με θέμα «Τεχνολογία και Ιατρική: το μέλλον της Υγείας» πραγματοποιήθηκε το Σάββατο, 7 Φεβρουαρίου 2026, στο Λανίτειο Θέατρο «Μάριος Τόκας». Το Συνέδριο υλοποιήθηκε σε συνεργασία με τον Ιατρικό Σύλλογο Λεμεσού και την Επιθεώρηση Βιολογίας, και τελούσε υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας.

Από το Σχολείο μας συμμετείχαν εννέα μαθητές και μαθήτριες της Β΄ και Γ΄ Λυκείου, που παρακολουθούν το μάθημα Βιολογίας Κατεύθυνσης. Οι συμμετέχοντες/ουσες αποκόμισαν πολύτιμες γνώσεις, εμπειρίες και προβληματισμούς γύρω από τη σύγχρονη και τη μελλοντική ιατρική.

Χριστίνα Μαρία Δημητρίου, Ε31, Στέλλα Κυριάκου, Ε31, Καλλιρόη Μιχαήλ, Ε31, Άγγελος Μάριος Νικολάου, Ε31, Χριστίνα Μαρία Μαντέλου, Ε31, Βασίλης Κιουρτζίδης, Ε31, Δήμητρα Αγριδιώτη, Ε32, Νικήτας Παϊκούσης, Ε33, Κωνσταντίνος Κάζδαγλης, ΣΤ33

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΗΣ | ΜΑΡΙΑ ΑΡΓΥΡΙΔΟΥ, ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, ΕΙΡΗΝΗ ΠΟΛΕΜΙΤΟΥ | ΒΙΟΛΟΓΟΙ

«Ἐν λόγῳ
ἑλληνικῷ
ποὺ εἶν’
ὁ φορεὺς
τῆς φήμης»

ΠΡΩΤΟΣ ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ | ΔΕΥΤΕΡΑ, 9 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2026

Με ιδιαίτερη επιτυχία πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο Κύπρου ο πρώτος εορτασμός της καθιέρωσης της Παγκόσμιας Ημέρας Ελληνικής Γλώσσας από την UNESCO. Την εκδήλωση συνδιοργάνωσαν το Πανεπιστήμιο Κύπρου, η Πρεσβεία της Ελλάδας στην Κύπρο και το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, τιμώντας τη διαχρονική δύναμη της ελληνικής γλώσσας ως φορέα πολιτισμού, μνήμης και παγκόσμιου διαλόγου.

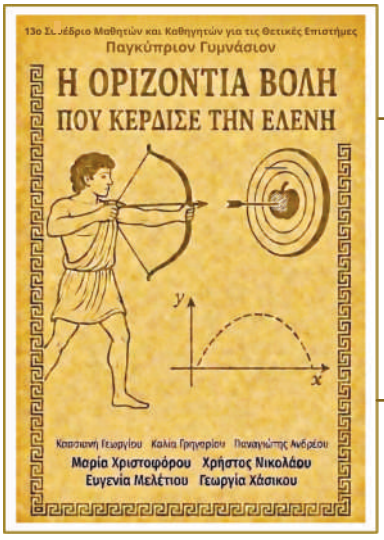
Το μουσικό πρόγραμμα ανέλαβε το Σύνολο Ομοίων Φωνών του Παγκυπρίου Γυμνασίου / Μουσικού Σχολείου, υπό τη διδασκαλία και διεύθυνση της Καθηγήτριας Μουσικής, κ. Γλυκερίας Ανδρέου, με συνοδεία πιάνου από την κ. Ρένα Στυλιανού.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ ΕΡΓΑ: «Το νερόν το πεθυμισμένο» (ποίηση Δημήτρη Λιπέρτη, μουσική Κώστα Κακογιάννη) | «Με το λύχνο του άστρου» (ποίηση Οδυσσέα Ελύτη, μουσική Μίκη Θεοδωράκη) | «Άρνηση» (ποίηση Γιώργου Σεφέρη, μουσική Μίκη Θεοδωράκη) | «Φιλντισένιο καραβάκι» (στίχοι Νίκου Γκάτσου, μουσική Μάνου Χατζιδάκι)

Την εκδήλωση παρακολούθησε, επίσης, ομάδα μαθητών και μαθητριών του Σχολείου μας, συνοδευόμενη από τις Φιλολόγους κ. Χριστιάνα Κάρμιου και κ. Δέσποινα Κοζάκου.

13ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Η ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΒΟΛΗ ΠΟΥ ΚΕΡΔΙΣΕ ΤΗΝ ΕΛΕΝΗ

Επιστημονικό θέατρο | ΠΡΩΤΑΡΑΣ | 20-22 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026

Η ΙΣΤΟΡΙΑ | Η ιστορία της Ελένης και του Πάρη είναι ο μύθος που οδήγησε στον Τρωικό Πόλεμο, ξεκινώντας από την κρίση του Πάρη στο μήλο της Έριδας.

Η θεά Έρις έριξε ένα μήλο που είχε πάνω γραμμένο «στην ομορφότερη», προκαλώντας διαφωνία ανάμεσα στις θεές Ήρα, Αθηνά και Αφροδίτη. Για να λυθεί η διαμάχη, όρισαν ως κριτή τον Πάρη. Η Αφροδίτη, για να τον επηρεάσει, υποσχέθηκε στον Πάρη την Ελένη, την πιο όμορφη γυναίκα του κόσμου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ | Το επιστημονικό θεατρικό έργο αντλεί έμπνευση από τον αρχαίο μύθο της Ελένης και του Πάρη, δίνοντάς του, όμως, μια σύγχρονη και δημιουργική παραλλαγή. Μέσα από την πλοκή, η μυθολογία συναντά τη Φυσική, τα Μαθηματικά και το Θέατρο, ενώ ο χορός και το τραγούδι λειτουργούν ως ζωντανά στοιχεία αφήγησης και έκφρασης. Οι μαθητές/τριες, μέσα από τους ρόλους τους, παρουσιάζουν με ευρηματικό τρόπο βασικές έννοιες της Φυσικής, όπως η κίνηση στο επίπεδο και η οριζόντια βολή, μετατρέποντας τη γνώση σε σκηνική δράση.

Η Ελένη περιμένει τον Πάρη, αλλά ο Δάμων τελικά την κέρδισε, γιατί εμπιστεύτηκε τις γνώσεις του σε μαθηματικά, φυσική, γεωγραφία, ελληνικά, καθώς ήταν Επι-STEAM-ΟΝΑΣ.

ΤΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΕ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΚΕ ΜΕ ΟΜΑΔΕΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΤΗΣ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ Β31-33 | Κάλια Γρηγορίου, Ε33, Ευγενία Μελετίου, Ε31, Παναγιώτης Ανδρέου, Ε33, Χρίστος Νικολάου, Ε33, Γεωργία Χάσικου, Ε31, Μαρία Χριστοφόρου, ΣΤ32, Ιωάννα Βασιλειάδη, Ε33, Κασσιανή Γεωργίου, Ε33 | ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ: Κυριακή Ευριπίδου, Φυσικός

3ος ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ | 20 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026

«ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ ΕΔΩΣΑΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ»

Στο πλαίσιο του στόχου για ενδυνάμωση των μαθητών/τριών ως προς τη σωστή χρήση της ελληνικής γλώσσας, πραγματοποιήθηκε στο Σχολείο μας ο Παγκύπριος Διαγωνισμός «Τη γλώσσα μου έδωσαν ελληνική». Σε πρώτη φάση ο 3ος, Διαγωνισμός διεξήχθη ενδοσχολικά και οι μαθητές/τριες, που σημείωσαν τη μεγαλύτερη βαθμολογία, συναγωνίστηκαν στη δεύτερη φάση του Διαγωνισμού με μαθητές / τριες των άλλων τμημάτων του Σχολείου μας.

Η ομάδα που εκπροσώπησε την Παρασκευή, 20 Μαρτίου 2026, το Παγκύπριον Γυμνάσιον στην τρίτη φάση του Διαγωνισμού, στους Ημιτελικούς Επαρχιακούς Διαγωνισμούς, απαρτιζόταν από τον/τις: Μέλια Μανιτάκη Λοϊζου,ΣΤ11, Καλλιρόη Μιχαήλ, Ε31, Νικόλα Μπέη, Δ11

ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΕΣ:
Δέσποινα Κοζάκου, Φιλόλογος
Χριστιάνα Κάρμιου, Φιλόλογος

ΜΑΘΗΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΒΙΝΤΕΟ

«ΜΑΖΙ ΣΤΑΜΑΤΑΜΕ ΤΟΝ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟ»

ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ | Στυλιάνα Θεοδώρου, Ανδρέας Κωνσταντίνου, Γ03, Χρίστος Ιωάννου, Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, ΣΤ52 | ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ | Μάρθα Γαβριηλίδου, Β.Δ. Αγωγής Υγείας, Γιάννης Λαζάρου, Μαθηματικός, Δέσποινα Κοζάκου, Μαρκέλλα Σιούλα, Χριστόδουλος Γεωργιάδης, Φιλόλογοι

Με αφορμή τον Μαθητικό Διαγωνισμό Παραγωγής Βίντεο «Μαζί Σταματάμε τον Εκφοβισμό», που διοργανώθηκε από το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας σε συνεργασία με το Yianis Christodoulou Foundation, ομάδα μαθητών/τριων και εκπαιδευτικών ανέλαβε την πρόκληση να δημιουργήσει ένα σύντομο βίντεο με ένα ισχυρό μήνυμα κατά του σχολικού εκφοβισμού.

Ο Διαγωνισμός έχει ως στόχο να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές και τις μαθήτριες γύρω από ένα φαινόμενο που επηρεάζει τη σχολική ζωή, ενισχύοντας παράλληλα την ενσυναίσθηση, τη συνεργασία και τη συμπερίληψη. Μέσα από τη δημιουργία ενός βίντεο διάρκειας μόλις ενός λεπτού, κληθήκαμε να αναδείξουμε τις μορφές του εκφοβισμού, τις συνέπειές του, αλλά και τη σημασία της σωστής αντίδρασης και της συλλογικής στάσης απέναντί του.

Το βίντεό μας, με τίτλο «Το Βάρος των Λέξεων», εστιάζει σε ένα καθημερινό περιστατικό λεκτικού και σωματικού εκφοβισμού ανάμεσα σε μαθητές. Μέσα από την ιστορία του Αντρέα, αναδεικνύονται τα συναισθήματα απογοήτευσης και παραίτησης που βιώνει ένα θύμα, αλλά και ο καθοριστικός ρόλος των παρατηρητών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη στάση της φίλης του, η οποία τον ενθαρρύνει να μιλήσει και να μην αποδεχτεί τη σιωπή ως λύση. Ένα από τα βασικά μηνύματα που επιδιώξαμε να περάσουμε είναι ότι ο εκφοβισμός δεν περιορίζεται μόνο στις πράξεις ή στα λόγια, αλλά ενισχύεται και από την αδιαφορία. Όπως παρουσιάζεται και στο βίντεο, η σιωπή των παρευρισκομένων μπορεί να τους καταστήσει, άθελά τους, μέρος του προβλήματος. Αντίθετα, η αντίδραση, η υποστήριξη και η αναζήτηση βοήθειας αποτελούν βήματα προς τη λύση.

Η συμμετοχή μας σε αυτή τη δράση δεν ήταν απλώς μια δημιουργική διαδικασία, αλλά μια ευκαιρία για προβληματισμό και ουσιαστική συζήτηση γύρω από το πώς μπορούμε, ως μαθητές και μαθήτριες, να συμβάλουμε σε ένα πιο ασφαλές και υποστηρικτικό σχολικό περιβάλλον.

Γιατί στο τέλος, το μήνυμα είναι ξεκάθαρο | Η ΣΙΩΠΗ ΕΙΝΑΙ ΣΥΝΕΝΟΧΗ. ΜΙΛΑ ΤΩΡΑ. ΓΙΝΕ ΕΣΥ Η ΑΛΛΑΓΗ.

ΟΤΑΝ ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΦΩΣ…

1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2026

Με ιδιαίτερη χαρά το Σχολείο μας, ανταποκρίθηκε στην πρόσκληση τού Ιδρύματος Αλκίνοος Αρτεμίου να λάβει μέρος στον Μαραθώνιο Αφήγησης Παιδικών Παραμυθιών με τίτλο «Όταν οι λέξεις γίνονται φως» που πραγματοποιήθηκε το απόγευμα της 1ης Απριλίου στο Πολιτιστικό Κέντρο Στροβόλου.

ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ | Μέλια Μανιτάκη Λοΐζου, ΣΤ11, Επιφανία Χριστοφή, ΣΤ11, Ναυσικά Αναστασίου, ΣΤ11, Αλεξάνδρα Παυλή, ΣΤ11, Θεοφάνης Γρατσίας, ΣΤ11, Νέδη Κυριάκου, ΣΤ11, Μαίρη Κυριάκου, Δ51, Ευάγγελος Γρατσίας, Α01

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΗΣ | Δέσποινα Κοζάκου, Ευδοκία Ζορπίδου, Φιλόλογοι

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ SCYENCE FAIR 2026 | 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2026

IMPERIUM | Fingertip Intelligence Engineered

Ένα ζευγάρι γάντια ως χειριστήριο ασύρματης τεχνολογίας

Η εργασία συμμετείχε και στο 13ο Παγκύπριο Συνέδριο Μαθητών-Καθηγητών για τις Θετικές Επιστήμες 20-22 Μαρτίου

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ, ΠΙΣΣΑΣ ΔΑΥΙΔ ΑΝΔΡΕΑΣ, ΤΣΑΓΓΑΡΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ, ΣΤ33
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ: ΒΙΒΙΑΝ ΒΩΝΙΑΤΟΥ, ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΦΥΣΙΚΗΣ

Στόχος της εργασίας μας είναι η ανάπτυξη ενός φορητού συστήματος αλληλεπίδρασης ανθρώπου-υπολογιστή. Η κατασκευή παρουσιάζει τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός ζευγαριού γαντιών που λειτουργούν ως ασύρματο χειριστήριο, αξιοποιώντας ένα μαγνητόμετρο και έναν ενσωματωμένο μαγνήτη.

Χρησιμοποιεί έναν μικροελεγκτή ESP-S3-Zero και ένα μαγνητόμετρο τριών αξόνων για την ανίχνευση κινήσεων, τις οποίες μετατρέπει σε ψηφιακές εντολές. Με τη βοήθεια του μικροελεγκτή, οι μετρήσεις του μαγνητόμετρου μεταφράζονται σε εντολές που μεταδίδονται ασύρματα σε οποιαδήποτε ηλεκτρονική συσκευή με δυνατότητα Bluetooth.

Μέσω υπολογιστή και του προγράμματος Arduino IDE είναι δυνατή η μεταφόρτωση κώδικα, γλώσσας C++, στον μικροελεγκτή.

Η βασική ιδέα στηρίζεται στη χρήση αισθητήρων που καταγράφουν τις κινήσεις των δαχτύλων, επιτρέποντας στον χρήστη να ελέγχει συσκευές μέσω φυσικών χειρονομιών. Οι wearable συσκευές αποτελούν σημαντικό πεδίο έρευνας στον χώρο της αλληλεπίδρασης ανθρώπου-υπολογιστή (Human-Computer Interaction).

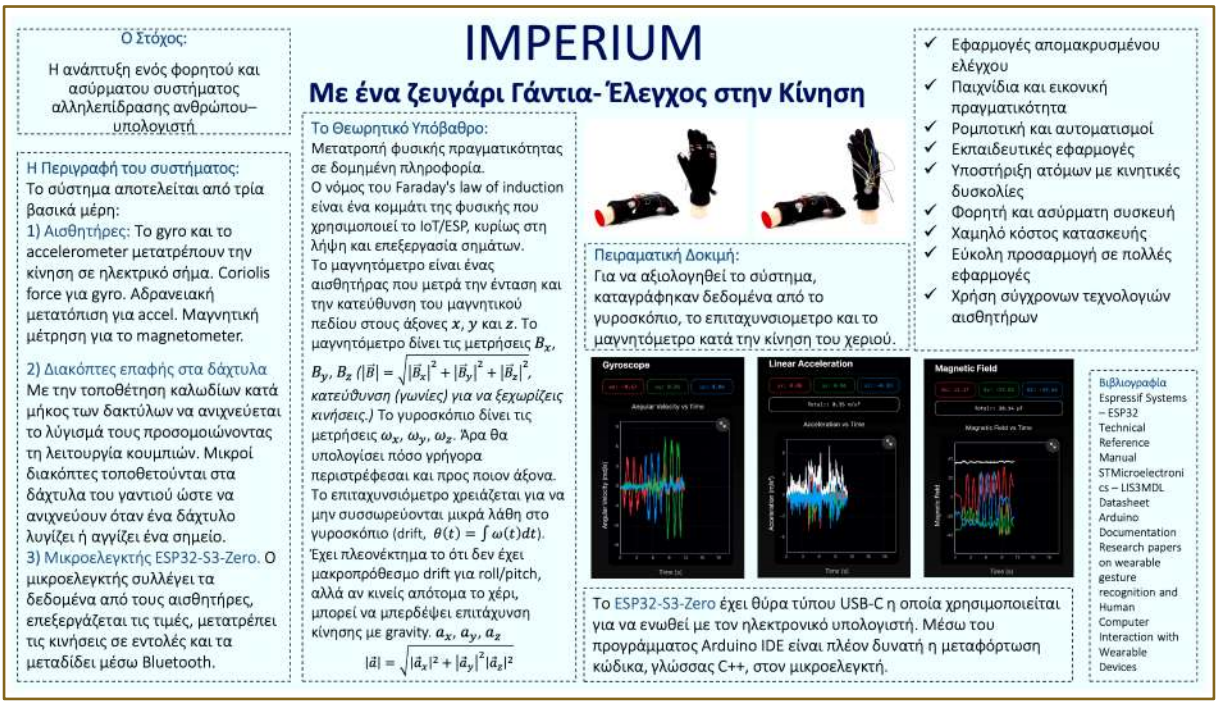
Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της συσκευής είναι η εργονομία της, καθώς επιτρέπει φυσικό και άμεσο έλεγχο ηλεκτρονικών συσκευών μέσω κινήσεων του χεριού.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ | Παιχνίδια και εφαρμογές εικονικής πραγματικότητας | Ρομποτική και αυτοματισμοί Εκπαίδευση και εργαστηριακές εφαρμογές | Υποστήριξη ατόμων με κινητικές δυσκολίες | Απομακρυσμένος έλεγχος συσκευών

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ | Φορητή και ασύρματη λειτουργία | Χαμηλό κόστος κατασκευής | Εύκολη προσαρμογή σε πολλές χρήσεις | Αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογιών αισθητήρων

Η ανάπτυξη ενός «έξυπνου γαντιού» δείχνει πώς αισθητήρες και μικροελεγκτές μπορούν να δημιουργήσουν νέους τρόπους αλληλεπίδρασης με ψηφιακές συσκευές. Η κατασκευή συνδυάζει ηλεκτρονική, προγραμματισμό και ασύρματη επικοινωνία, προσφέροντας μια καινοτόμο προσέγγιση στον έλεγχο συστημάτων. Συνδέεται με τη βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς χρησιμοποιεί ενεργειακά αποδοτικό μικροελεγκτή και μειώνει την ανάγκη για πολλαπλές συσκευές. Η συγκεκριμένη τεχνολογία έχει τη δυνατότητα να εξελιχθεί περαιτέρω και να βρει εφαρμογή σε πολλούς διαφορετικούς τομείς στο μέλλον.

(Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης 7, 9, 10, 12: Καθαρή Ενέργεια, Καινοτομία, Μείωση ανισοτήτων, Υπεύθυνη κατανάλωση)

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

BE ACTIVE | Καινοτομία στη Φυσική Αγωγή με Εικονική Πραγματικότητα | ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2025

Οι μαθητές/τριες συμμετείχαν σε μια πρωτοποριακή δράση, εξασκούμενοι σε τρία αθλήματα μέσω Εικονικής Πραγματικότητας (πυγμαχία, επιτραπέζια αντισφαίριση και δραστηριότητες ισορροπίας), οργανωμένα σε σταθμούς. Συνολικά 80 μαθητές από το Γυμνάσιο και το Λύκειο έλαβαν μέρος, συνδυάζοντας ομαδικά αθλήματα με δραστηριότητες μέσω VR headsets.Η πρωτοβουλία ενίσχυσε το ενδιαφέρον και τη συμμετοχή των μαθητών/τριών, προσφέροντας μια σύγχρονη και ελκυστική προσέγγιση στη Φυσική Αγωγή, με έμφαση στην ανάπτυξη κινητικών δεξιοτήτων και στον συντονισμό.

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΣ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΕ ΣΤΟΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΑΓΩΝΑ ΔΡΟΜΟΥ ΣΕ ΑΝΩΜΑΛΟ ΕΔΑΦΟΣ | ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2025

Οι μαθητές διαγωνίστηκαν σε αποστάσεις 2000μ. για τα Γυμνάσια και 3000μ. για τα Λύκεια, εκπροσωπώντας επάξια το σχολείο μας.

ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Κυριάκος Ευσταθίου, Γ02, Αντρέας Σαρίδης, Β02

Αντώνιο Γιορντάνοβ, Α02, Αντριάνα Ιωάννου, Β01

Ανδρομάχη Σιριβιανού, Α02, Πάμελα Γιορντάνοβα, Α02

ΛΥΚΕΙΟ

Στυλιανός Αθανασίου, Δ22 - 6η Θεση

Αντώνης Ντεμουρτσίδης, Ε51

Στέβενς Αλ Χάουι, Στ41

ΟΜΑΔΑ ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΑΡΡΕΝΩΝ ΛΥΚΕΙΟΥ | 4η θέση | ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2025

Η ομάδα πετοσφαίρισης αγοριών του Σχολείου μας κατέκτησε την 4η θέση στους Περιφερειακούς Σχολικούς Αγώνες, ολοκληρώνοντας μια εξαιρετική αγωνιστική πορεία. Οι μαθητές αγωνίστηκαν με πάθος, ομαδικό πνεύμα και αγωνιστικότητα, δείχνοντας υψηλό επίπεδο συνεργασίας και επιμονής σε κάθε παιχνίδι. Με συνεχείς προσπάθειες και δυνατές εμφανίσεις, κατάφεραν να φτάσουν μέχρι τις τελικές φάσεις της διοργάνωσης, τιμώντας το Σχολείο μας.

Την προετοιμασία και καθοδήγηση της ομάδας ανέλαβε η Καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής κ. Δέσπω Χατζηγαβριήλ.

ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΑΠΟΤΕΛΟΥΣΑΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ:

Νίκος Σουραΐλωβ, Ε53
Ιάκωβος Σουραΐλωβ, Ε53
Αντώνης Ντεμουρτσίδης, Ε51
Χρίστος Νικολάου, Ε33
Έκτωρας Χριστοφόρου, Ε33
Ευάγγελος Χριστοφόρου, Ε33
Ιωάννης Κεσίδης, Δ22

ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΑΡΡΕΝΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ | ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2026

Η Ομάδα Καλαθοσφαίρισης Αρρένων του Σχολείου μας συμμετείχε με επιτυχία στο Περιφερειακό Πρωτάθλημα Γυμνασίων, καταφέρνοντας να φτάσει μέχρι την προημιτελική φάση της διοργάνωσης. Οι μαθητές μας εκπροσώπησαν το Σχολείο με υπευθυνότητα και αγωνιστικότητα, επιδεικνύοντας υψηλό επίπεδο συνεργασίας, σεβασμού και αθλητικού ήθους. Η παρουσία τους στο γήπεδο χαρακτηρίστηκε από πάθος για το άθλημα, προσήλωση στον στόχο και πνεύμα ευγενούς άμιλλας, στοιχεία που αξίζουν ιδιαίτερης αναγνώρισης.

Συγχαρητήρια σε όλα τα παιδιά για την αξιέπαινη προσπάθειά τους και για την εικόνα που παρουσίασαν σε όλη τη διάρκεια των αγώνων.

ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΑΠΑΡΤΙΣΑΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ | Σάββας Χριστοδούλου, Γ01, Αντρέας Γαβριηλίδης, Β01, Μιχαήλ Δρακονάκης, Β03, Αλέξανδρος Κελβέρης , Γ02, Δημήτρης Χατζηπαύλου, Γ02, Δημήτρης Κουνελλές, Γ01, Θεοφάνης Κωνσταντίνου, Γ03, Πάβλο Λάμους Γενοβκιάν, Γ01, Κωνσταντίνος Σωκράτους, Γ01, Αλέξανδρος Μντιβάνι, Α03, Αντρέας Βυρίδης, Α03, Αντρέας Κωνσταντίνου, Γ03

Την προετοιμασία και καθοδήγηση της ομάδας ανέλαβε η Καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής κ. Νικολένα Ευθυμίου.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΣΤΟΝ ΜΑΡΑΘΩΝΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ | ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2026

Το Παγκύπριον Γυμνάσιον συμμετείχε με ιδιαίτερο ενθουσιασμό στον Μαραθώνιο Λευκωσίας, λαμβάνοντας μέρος στον εταιρικό αγώνα 5 χιλιομέτρων με ομάδα 40 ατόμων. Η ομάδα του Σχολείου αποτελούνταν από μαθητές, καθηγητές και γονείς, οι οποίοι έτρεξαν μαζί, σε ένα κλίμα συνεργασίας, ενότητας και θετικής ενέργειας. Η κοινή αυτή εμπειρία ανέδειξε στην πράξη τη σημασία της συμμετοχής, της ομαδικότητας και της προαγωγής ενός υγιεινού και δραστήριου τρόπου ζωής. Η παρουσία του Σχολείου στη διοργάνωση αποτέλεσε μια όμορφη ευκαιρία σύσφιξης των σχέσεων της σχολικής κοινότητας, ενισχύοντας τους δεσμούς μεταξύ μαθητών, εκπαιδευτικών και γονέων. Αξίζουν θερμά συγχαρητήρια σε όλους τους συμμετέχοντες για το ήθος, την προσπάθεια και την εξαιρετική εκπροσώπηση του σχολείου.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟΝ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΔΡΟΜΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2026

Το σχολείο μας συμμετείχε στον Παγκύπριο Δρόμο Υγείας που πραγματοποιήθηκε στη Λάρνακα στις 4 Φεβρουαρίου 2026.

Στυλιανός Αθανασίου, Δ22

Κωνσταντίνος Τσάλαβος, ΣΤ33

Αντώνης Ντεμουρτσίδης, Ε51

Αντώνιο Γιορντάνοβ, Α02

Αντριάνα Ιωάννου, Β01

Πάμελα Γιορντάνοβα, Α02

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟΥΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2026

Ο μαθητής του σχολείου μας Απόστολος Στυλιανού, Α01, συμμετείχε στους Παγκύπριους Αγώνες Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης, εκπροσωπώντας επάξια το σχολείο μας.

Στην ομάδα συμμετείχε και ο Μιχαήλ Άγγελος Φωτίου, Γ02 ως βοηθός προπονητής. Την προετοιμασία και καθοδήγηση της ομάδας ανέλαβε η Καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής, κ. Όλγα Καντζηλάρη.

ΟΜΑΔΑ ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΘΗΛΕΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΟΙ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ:

Μαίρη Οφόρι Κάη, Α01
Πάμελα Γιορντάνοβα, Α02
Στέφανη Ιωάννου, Α03
Έλλη Όγκολο Ονάρι, Β02
Αγγελική Χριστοδούλου, Β03
Σιμόνη Γεωργίου, Γ02
Αναστασία Κάη, Γ02
Ωριάνα Θεοχαρίδου, Γ03
Σοφία Ιωάννου, Γ03
Νάταλι Νταβιτιάν, Γ03
Βικτώρια Ρουσογένη, Γ03

Την προετοιμασία και καθοδήγηση της ομάδας ανέλαβε η Καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής κ. Ολγα Καντζηλάρη.

ΟΜΑΔΑ ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΘΗΛΕΩΝ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΟΙ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ:

Ελισσάβετ Καρυμπίδου, Δ22
Μυριάνθη Χριστοφή, Δ22
Νικόλ Φαίδωνος, Δ41
Χριστίνα Μαρία Μαντέλου, Ε31
Εμμέλεια Γεωργία Φωτίου, Ε33
Στέφανη Αναστασίου, Ε41
Ευανθία Πέτεβη, Ε41
Μαρία Σινγκ, Ε51
Μαρία Κιαριακλίδου, Ε52
Ελένη Τσαγκάρη, Ε52
Μέλια Μανιτάκη Λοΐζου, Στ11
Μυρσίνη Παναγιώτα Μανιτάκη Λοΐζου, Δ22
Επιφανία Χριστοφή, Στ11
Αθηνά Κοζάκου, Στ31
Πολυξένη Ευαγγέλου, Στ32

ΟΜΑΔΑΣ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΑΡΡΕΝΩΝ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΟΙ ΑΚΟΛΟΥΘΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ:

Έκτορας Παϊσίου, Δ41

Άγγελος Μάριος Νικολάου, Ε31

Αλέξανδρος Κορπανή, Ε32

Χρύσανθος Πιερίδης, Ε32

Εμμανουήλ Μάξιμος Βενιαμίν, Ε51

Κώστας Θεμιστοκλέους, ΣΤ32

Κωνσταντίνος Τσάλαβος, ΣΤ33

Παύλος Αντωνίου, ΣΤ51

Βασίλειος Ντάφος, ΣΤ51

Φίλιππος Τσακαλίδης, ΣΤ51

Την προετοιμασία και καθοδήγηση της ομάδας ανέλαβε ο Καθηγητής Φυσικής Αγωγής κ. Πέτρος Παπαπέτρου.

ΣΥΝΕΔΡΙΟ PIERRE DE COUBERTIN ΣΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Το Σχολείο μας συμμετείχε στο 12ο Μαθητικό Συνέδριο Pierre de Coubertin, την Παρασκευή, 6 Φεβρουαρίου 2026. Το θέμα του Συνεδρίου ήταν: «Οδεύοντας προς το μέλλον του Αθλητισμού: πώς η τεχνολογία και η τεχνητή νοημοσύνη βοηθούν στην ανάπτυξη του Αθλητισμού». Οι πιο κάτω μαθητές/τριες έκαναν παρουσίαση και αναφέρθηκαν στις τεχνολογικές καινοτομίες που υπήρξαν στους Χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες Κορτίνα 2026. Το Συνέδριο παρακολούθησαν όλοι/ες οι μαθητές/τριες του Δ23.

Γκουφράν Αλσαμούρ, Δ23, Τάσος Αναστασίου, Δ23, Χρύσω Δημοσθένους, Δ23, Στέφανη Ισκαντάρ, Δ23
Άννα Κιουρτζίδου, Δ23, Αμελί Χαραλαμπίδου, Δ23

Την προετοιμασία και καθοδήγηση της ομάδας ανέλαβε η Καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής κ. Ολγα Καντζηλάρη.

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ 2025-2026

Στους Παγκύπριους Αγώνες Κολύμβησης που διεξήχθησαν στο Ολυμπιακό Κολυμβητήριο Λάρνακας στις 11 Φεβρουαρίου 2026, το Σχολείο μας εκπροσωπήθηκε επάξια από μαθητές/τριες, οι οποίοι/ες αξίζουν τα συγχαρητήριά μας τόσο για τις επιδόσεις τους, όσο και για το ήθος και το αθλητικό πνεύμα που είχαν σε όλη την διάρκεια των αγώνων, στην κερκίδα και στον αγωνιστικό χώρο.

3Η ΘΕΣΗ | Θεοδώρα Χρυσοστόμου, ΣΤ51 | 200μ πεταλούδα

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ | Ιωάννης Άρης Χρυσοστόμου, Α02 | 50μ Ελεύθερο
Αντριάνα Ιωάννου, Β01 | 200μ Μικτή Ατομική
Χάρης Κρητικόπουλος, Β02 | 50μ Ελεύθερο
Αντριάνα Χρυσοστόμου, Γ02 | 100μ Ελεύθερο
Αλέξανδρος Χαραλάμπους, Δ21 | 100μ Ελεύθερο
Ανδρέας Παναγιώτου, Δ22 | 200μ Ύπτιο
Σωκράτης Ανδρέου, Δ23 | 400μ Ελεύθερο

Τα ίχνη που αφήνουμε κινούνται και χάνονται γρήγορα σαν το νερό
και όλα όσα φαίνονται σημαντικά γίνονται στάχτη και ένα με το χιόνι.

Θεοφάνης Γρατσίας, ΣΤ11

Συμμετοχή στους 12ους Πανελλήνιους Μαθητικούς Αγώνες Τέχνης
Εκπαιδευτηρίων Μαντουλίδη | Κατηγορία Φωτογραφία

73ΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΙΒΟΥ ΛΥΚΕΙΩΝ

Στους 73ους Περιφερειακούς Σχολικούς Αγώνες Στίβου Λυκείου που διοργάνωσε το Λύκειο Αγίου Γεωργίου Λακατάμειας και διεξήχθησαν στο Γ.Σ.Π. στις 18-19 Μαρτίου, το Σχολείο μας εκπροσωπήθηκε από πολλούς/ές μαθητές/τριες. Οι διακριθέντες/είσες μαθητές/τριες καταγράφονται στην Ενότητα «Αριστείας Υπόμνηση».

Συγχαρητήρια και στους/στις υπόλοιπους/ες μαθητές/τριες που συμμετείχαν στα αγωνίσματά τους: Στέφανος Αγγελίδης, Ε51, Ανδρέας Αχιλλέως, Δ23, Έκτορας Παϊσίου, Δ41, Στέλιος Όγκολο, Δ23, Χρίστος Όγκολο, Δ23, Χρίστος Κωνσταντινίδης, Δ23, Χριστίνα Μαντέλου, Ε31, Άμαπελ Οντζελέμο, Δ51, Σοφία Παπαδοπούλου, Δ51, Μαίρη Παπαμάρκου, Δ51

71ΟΙ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΙΒΟΥ ΛΥΚΕΙΩΝ

Στους 71ους Παγκύπριους Αγώνες Στίβου Λυκείων που διοργάνωσε το Λύκειο Αγίου Γεωργίου Λακατάμειας και διεξήχθησαν στο Γ.Σ.Π. την 21η Απριλίου 2026, το Σχολείο μας εκπροσωπήθηκε επάξια. Οι διακριθέντες/είσες μαθητές/τριες καταγράφονται στην Ενότητα «Αριστείας Υπόμνηση».

73ΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΙΒΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

Το Σχολείο μας εκπροσωπήθηκε στους 73ους Περιφερειακούς Σχολικούς Αγώνες Στίβου Γυμνασίων που διοργάνωσε το Λύκειο Αγίου Γεωργίου Λακατάμειας και διεξήχθησαν στο Γ.Σ.Π. στις 2 και στις 22 Απριλίου 2026. Οι διακριθέντες/είσες μαθητές/τριες καταγράφονται στην Ενότητα «Αριστείας Υπόμνηση».

Συγχαρητήρια και στους/στις υπόλοιπους/ες μαθητές/τριες που συμμετείχαν στα αγωνίσματά τους: Δημήτρης Κωνσταντινίδης, Β02, Αντριάνα Ιωάννου, Β01, Μιχαήλ Δρακονάκης, Β03, Θεοφάνης Κωνσταντίνου, Γ03, Αγγελική Χριστοδούλου, Β03, Αναστάσιος Γάλλιος, Γ03

19
2
1

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ
ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

«Το Σχολείο μου»

ΑΝΤΡΕΛΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Ε61

Συμμετοχή στον Διαγωνισμό ελεύθερου σχεδίου Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως
στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Ημερών Κληρονομιάς 2025 με θέμα: «Το σχολείο μας, η κληρονομιά μας»

ΑΞΙΟΜΝΗΜΟΝΕΥΤΑ ΟΛΟΗΜΕΡΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Διαθεματικής & Διεπιστημονικής Μάθησης Παγκυπρίου Γυμνασίου

25 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2025 | Επίσκεψη της Αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Roxana Mînzatu. Ακολουθεί εκτενέστερη αναφορά.

26 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 202 | Επίσκεψη στους χώρους της Κρατικής Έκθεσης, όπου φιλοξενήθηκε η «Βραδιά του Ερευνητή 2025» (European Researchers' Night) | Ακολουθεί εκτενέστερη αναφορά.

14 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2025 | Διάλεξη με θέμα την έρευνα που διεξάγεται για τα τρόφιμα, στο πλαίσιο του προγράμματος «Ερευνητές και Ερευνήτριες στα Σχολεία» από τον κ. Δημήτρη Τσάλτα, εκπρόσωπο του Ινστιτούτου Κύπρου | Τμήματα Β02 και Β03.

20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2025 | Διάλεξη με θέμα την πανίδα της Κύπρου από τον κ. Γιώργο Παπαπέτρου | Τμήματα Α02, Α03, Γ02, Γ03.

21 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2025 | Διάλεξη με θέμα «Παιγνίδια Γνώσης και Χαράς» από τον κ. Σώτο Βοσκαρίδη | Τμήματα Β02 και Β03.

30 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2025 | Δράση με θέμα «Η Μαθηματική Αρχιτεκτονική της Πρόσοψης του Παγκυπρίου» από τον κ. Άλεξ Τζαγικιάν Βάντε. | Ακολουθεί εκτενέστερη αναφορά.

6 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2025 | Εκπαίδευση μαθητών/τριών στην πλατφόρμα ανάπτυξης ηλεκτρονικών έργων Arduino μέσω Tinkercad, από τον κ. Τουμαζή Τουμαζή (Cyprus Computer Society). | Ακολουθεί εκτενέστερη αναφορά.

10-14 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2025 | Εργαστήριο Γεύσης και Πολιτισμού «Μαθαίνω να φτιάχνω προζύμι και να ζυμώνω», με τους πατέρα Σταύρο Χριστοφή και κ. Ελένη Ζωγράφου | Τμήματα Β02, Β03, Γ02, Γ03.

27 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2025 | Διάλεξη με θέμα «Φυσικοί Περιβαλλοντικοί Παράγοντες: Υγρασία και Φως» από τον κ. Φίλιππο Τύμβιο, Διευθυντή Τμήματος Μετεωρολογίας | Τμήματα Β02 και Β03.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2025 - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2026 | Διεξαγωγή συνεντεύξεων από τον Δρα Πέτρο Παπαπολυβίου, την κ. Αντωνία Προδρόμου, τον κ. Χριστόδουλο Λαζάρου και την κ. Παυλίνα Λοΐζου στο πλαίσιο του Προγράμματος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου «Καταγράφουμε τη Μνήμη - Παραγωγή Ντοκιμαντέρ από Μαθητές και Μαθήτριες».

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2025 | Κατασκευή Χριστουγεννιάτικων δέντρων | Μαθητές/τριες των τμημάτων Β02 και Γ02. Ακολουθεί εκτενέστερη αναφορά.

2 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2025 | Κατάρτιση με θέμα: «Περιβαλλοντική Συνείδηση ως μέρος του σχολικού προγράμματος», με εισηγήτρια την κ. Άντρεα Χατζηαντώνη από το Κέντρο Κοινωνικής Καινοτομίας | Τμήματα Α02 και Α03.

4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2026 | Διενέργεια συνέντευξης από την κ. Έλενα Κωνσταντίνου, μητέρα παιδιού με ειδικές ανάγκες | Ομάδα μαθητριών του Α02.

12 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2025 | Διενέργεια συνέντευξης από τον κ. Παναγιώτη Στυλιανού, πυροσβέστη | Ομάδα μαθητών του Α02.

12 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2025 | Διενέργεια συνέντευξης από τον Δρα Μιχάλη Σιριβιανό, Αναπληρωτή Καθηγητή Μηχανικών Υπολογιστών και Πληροφορικής, Κοσμήτορα Σχολής Μηχανικής και Τεχνολογίας | Ομάδα μαθητών/τριών του Α02.

15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2025 | Επίσκεψη του Επιτρόπου του Πολίτη, Δρα Παναγιώτη Παλατέ, και συζήτηση με μαθητές/τριες του Ολοήμερου Σχολείου. Ακολουθεί εκτενέστερη αναφορά.

19 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2025 | Διενέργεια συνέντευξης από την κ. Τουμάζου, πρόσφυγα | Ομάδα μαθητών του Α02.

22 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2025 | Επίσκεψη ομάδας μαθητριών του Α02 στο Ειδικό Σχολείο Λευκωσίας.

18 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2025 ΚΑΙ 29 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2026 | Επίσκεψη του κ. Σάββα Τσολάκη, Προέδρου του σωματείου Σελίδες Ιστορικής Μνήμης και Αναπαράστασης, για τη δημιουγία μικρογραφίας (μακέτας) | Μαθητές/τριες του Α02.

23 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2025 | Επίσκεψη Διευθύντριας και μελών του Εκπαιδευτικού Προσωπικού του Ειδικού Σχολείου Λευκωσίας στο Παγκύπριον Γυμνάσιον και στα Μουσεία του Σχολείου, στο πλαίσιο δράσης του Ολοήμερου Σχολείου.

12 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2026 | Συνάντηση με τη Δρα Ελένη Ανδρέου, Πρόεδρο του Συνδέσμου Διαιτολόγων και Διατροφολόγων Κύπρου.

19 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2026 | Φιλοξενία Συνέδρων στο πλαίσιο της συνάντησης Directors-General for Schools. Ακολουθεί εκτενέστερη αναφορά.

19 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2026 | Ημέρα Γνωριμίας «Εφ' όλης της ύλης». Ακολουθεί εκτενέστερη αναφορά και άρθρα μαθητών/τριών αναφορικά με εργασίες που έχουν εκπονήσει.

20 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2026 | Διάλεξη για την Κυβερνοασφάλεια από τον κ. Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Director των Managed Services στην Odyssey CyberSecurity.

3 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026 | Εκπροσώπηση Σχολείου στην Ημερίδα με θέμα «Εκπαιδευτικοί και Επαγγελματικές Επιλογές στις Επιστήμες STEM».

6 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026 | Εργαστήριο καλαθοπλεκτικής στο Σχολείο με τον κ. Γιάννο Αβραάμ, στο πλαίσιο του Προγράμματος «Καταγράφουμε τη μνήμη».

10 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026 | Κατάρτιση με θέμα «Ενδυναμώνοντας τις Γυναίκες στην Ιστορία», με εισηγήτρια την κ. Έμιλη Ψαρά (Κέντρο Κοινωνικής Καινοτομίας) | Τμήματα Γ02 και Γ03.

12-13 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026 | Επίσκεψη μαθητών/τριών του τμήματος Β03 στο Λεβέντειο Μουσείο.

19 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026 | Επίσκεψη πέντε μαθητών του Β03 στο Πανεπιστήμιο Uclan, για να παρακολουθήσουν το Βιωματικό Εργαστήρι Τεχνολογίας και Αθλητισμού.

20 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026 | Επίσκεψη, βιωματικό εργαστήρι και συνέντευξη στο Μουσείο Μνήμης Καλαμουργικής στα Λιβάδια, στο πλαίσιο του Προγράμματος «Καταγράφουμε τη μνήμη».

27 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026 | Συνάντηση με τον Πρόεδρο του Ιδρύματος Αλκίνοος Αρτεμίου για παιδιά με ογκολογικές και αιματολογικές παθήσεις για παράδοση εισφοράς που λήφθηκε από τις πωλήσεις κατασκευών σε πρότζεκτ του Ολοήμερου Σχολείου Διαθεματικής-Διεπιστημονικής Μάθησης.

27 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026 | Δειγματική διδασκαλία στο Ολοήμερο Σχολείο Διαθεματικής και Διεπιστημονικής Μάθησης.

30 Μαρτίου 2026 | Συνάντηση μαθητών/τριών του Γ02 με την κ. Τιτίνα Λοϊζίδου (ξεναγό) με θέμα το πολιτιστικό πρόσωπο της Λευκωσίας.

2 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2026 | Επίσκεψη στο Αρχοντικό του Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου | Τμήμα Γ03.

21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2026 | Διάλεξη με θέμα: «Ο κόσμος της έρευνας - Μαθαίνω για την καθαρή ενέργεια» από τη Δρα Μαρία Χατζηπαναγή, στο πλαίσιο του προγράμματος «Ερευνητές και Ερευνήτριες στα Σχολεία» | Τμήματα Α02 και Α03.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2026 | Εφαρμογή του προγράμματος Erasmus+: IoT 4 Schools Training: Χρήση micro:bit και εισαγωγή σε εφαρμογές Internet of Things (IoT) – Ανάπτυξη «Αυτοματοποιημένου Συστήματος Ποτίσματος Κήπου για ένα Βιώσιμο Μέλλον» και Χρήση micro:bit – Κατασκευή μετεωρολογικού σταθμού με αισθητήρες στο πλαίσιο εφαρμογών IoT, στους/στις μαθητές/τριες.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ – ΜΑΪΟΣ 2026 | Επίσκεψη στο Νέο Βυζαντινό Μουσείο και το Μέγα Συνοδικό με μαθητές/τριες του Ολοήμερου Σχολείου και ψηφιοποίηση εκθεμάτων. Δημιουργία εικονικής περιήγησης με το πρόγραμμα ThingLink σε συνεργασία με το Π.Ι.

4, 5 ΚΑΙ 7 ΜΑΪΟΥ 2026 | Παρουσίαση με θέμα «Νέα Σύγχρονη Κουλτούρα» από τον κ. Ζήνωνα Κληρίδη, λειτουργό ΚΕ.ΠΑ.

11 ΜΑΪΟΥ 2026 | Συνεργασία με Δρα Χαράλαμπο Χαραλάμπους (ΠΚ) για μελέτη με τίτλο «Πιλοτική αξιολόγηση Ευφυούς Συστήματος Διδασκαλίας (ITS) για την υποστήριξη της μάθησης και της διδασκαλίας στην Άλγεβρα» | Μαθητές/τριες της Α' Γυμνασίου.

16 ΜΑΪΟΥ 2026 | Εκδήλωση για την Παρουσίαση της Εικονικής Περιήγησης Εκθεμάτων του Βυζαντινού Μουσείου και του Μουσείου Λαϊκής Τέχνης, στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Μουσείων. Ακολουθεί εκτενέστερη αναφορά.

18 ΜΑΪΟΥ 2026 | Εκδήλωσης στο Μουσείο Αγώνος, σε συνεργασία με το Υφυπουργείο Πολιτισμού, για την παρουσίαση της Διαδραστικής Περιήγησης 360ο του Μουσείου Αγώνος, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Μουσείων. Ακολουθεί εκτενέστερη αναφορά.

ΚΟΥΖΜΑ ΚΟΠΙΛΟΒ, ΣΤ31

Β΄ ΒΡΑΒΕΙΟ στους 12ους Πανελλήνιους Μαθητικούς Καλλιτεχνικούς Αγώνες Τέχνης Εκπαιδευτηρίων Ε. Μαντουλίδη | Κατηγορία Ζωγραφική

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

25 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2025

Το Σχολείο μας είχε την τιμή και τη χαρά να φιλοξενήσει στις 25 Σεπτεμβρίου 2025 την Αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κ. Roxana Mînzatu, και την Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, Δρα Αθηνά Μιχαηλίδου.

Αφού έγινε μια σύντομη παρουσίαση του Ολοήμερου Ολοήμερου Σχολείου Διαθεματικής-Διεπιστημονικής Μάθησης με τις Κατευθύνσεις «STEAM – Ελληνική Γλώσσα και Πολιτισμός», στη συνέχεια οι μαθητές/τριες είχαν την ευκαιρία να συνομιλήσουν με την κ. Mînzatu. Απευθυνόμενη προς τους/τις μαθητές/τριες, η κ. Mînzatu εξέφρασε την επιθυμία να ενημερωθεί για την εμπειρία τους, τις προκλήσεις που συναντούν και τα οφέλη που αποκομίζουν από τη συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα. Μέσα από τις απαντήσεις τους αναδείχθηκαν τα εφόδια, οι δεξιότητες και η δημιουργικότητα, στοιχεία που καλλιεργούνται διαχρονικά στο Ολοήμερο Πρόγραμμα.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στη διεπιστημονική διάσταση του προγράμματος, καθώς η Ελληνική Γλώσσα και ο Πολιτισμός συνδέονται δημιουργικά με τις Επιστήμες, τα Μαθηματικά, την Τεχνολογία και τις Τέχνες. Οι μαθητές/τριες μίλησαν για τα έργα τους, τα οποία αντικατοπτρίζουν αυτή τη σύνδεση μεταξύ γνωστικών αντικειμένων και αναδεικνύουν τον πλούτο της ομαδικής δουλειάς.

Η μέρα ολοκληρώθηκε με αισθήματα περηφάνιας για τους/τις μαθητές/τριές μας, που με τη στάση και τον λόγο τους ανέδειξαν το επίπεδο και την αξία του Σχολείου μας, καθώς και για την αφοσιωμένη ομάδα εκπαιδευτικών του Ολοήμερου Προγράμματος, που στηρίζει και εμπνέει καθημερινά αυτή την προσπάθεια.

Το Παγκύπριον Γυμνάσιον στη

«ΒΡΑΔΙΑ ΤΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΗ 2025»

Ένα Ταξίδι στον Κόσμο της Επιστήμης

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 26 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2025

Την Παρασκευή, 26 Σεπτεμβρίου 2025 το Σχολείο μας, αναγνωρίζοντας τη σημασία της επαφής των νέων με τη σύγχρονη έρευνα, πραγματοποίησε επίσκεψη στους χώρους της Κρατικής Έκθεσης, όπου φιλοξενήθηκε η «Βραδιά του Ερευνητή 2025» (European Researchers' Night). Πρόκειται για έναν πανευρωπαϊκό θεσμό που διεξάγεται ταυτόχρονα σε περισσότερες από 25 χώρες και 460 πόλεις, με στόχο να φέρει το ευρύ κοινό πιο κοντά στον συναρπαστικό κόσμο της έρευνας και της ανακάλυψης.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες του Ολοήμερου Σχολείου είχαν την ευκαιρία να περιηγηθούν σε περισσότερα από 70 διαδραστικά περίπτερα. Εκεί, πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα και καινοτόμες επιχειρήσεις παρουσίασαν το έργο τους μέσα από ζωντανά πειράματα και επιδείξεις τεχνολογιών αιχμής. Τα παιδιά δεν ήταν απλοί θεατές· συμμετείχαν ενεργά σε πειράματα, δοκίμασαν σύγχρονα εργαλεία που συνήθως βρίσκονται μόνο σε εξειδικευμένα εργαστήρια και παρακολούθησαν με ενδιαφέρον πρωτότυπους επιστημονικούς διαγωνισμούς.

Το πιο σημαντικό όφελος της επίσκεψης ήταν η άμεση επικοινωνία των παιδιών με τους ίδιους τους ερευνητές. Μέσα από τη συζήτηση, οι μαθητές/τριες ανακάλυψαν την ανθρώπινη πλευρά της επιστήμης και τον ουσιαστικό ρόλο που παίζει η έρευνα στη βελτίωση της κοινωνίας μας. Η εμπειρία αυτή λειτούργησε ως πηγή έμπνευσης, ενθαρρύνοντας τους/τις μαθητές/τριές μας να οραματιστούν το δικό τους μέλλον στον χώρο των επιστημών STEAM.

ΟΤΑΝ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΣΥΝΑΝΤΟΥΝ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Μια ξεχωριστή διαθεματική εμπειρία είχαν την ευκαιρία να ζήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες του Ολοήμερου Σχολείου «STEAM - Ελληνική Γλώσσα Πολιτισμός» μέσα από τη δράση «Η Μαθηματική Αρχιτεκτονική της Πρόσοψης του Παγκυπρίου», η οποία υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του μαθήματος των Μαθηματικών.

Ξεφεύγοντας από τα όρια της παραδοσιακής τάξης, η μάθηση μεταφέρθηκε στον ίδιο τον σχολικό χώρο, όπου οι μαθητές/τριες προσέγγισαν την πρόσοψη του ιστορικού κτηρίου του Παγκυπρίου Γυμνασίου με μια νέα, δημιουργική ματιά. Με τη συμβολή του σχεδιαστή και ζωγράφου Άλεξ Τζαγικιάν Βάντε, οι μαθητές/τριες εισήχθησαν στις βασικές αρχές του προοπτικού σχεδίου και των αναλογιών και στη συνέχεια αποτύπωσαν με ακρίβεια το κτήριο, συνδυάζοντας μαθηματική σκέψη και καλλιτεχνική έκφραση.

Η δράση ανέδειξε με τον πιο ουσιαστικό τρόπο τη σύνδεση των Μαθηματικών με την Τέχνη και τον Σχεδιασμό και Τεχνολογία, προσφέροντας ένα γόνιμο πεδίο συνεργασίας και δημιουργίας. Παράλληλα, οι μαθητές κατανόησαν στην πράξη πώς οι επιστημονικές έννοιες μπορούν να εφαρμοστούν στον πραγματικό κόσμο.

Η εμπειρία ολοκληρώθηκε με μια δραστηριότητα στο μάθημα της Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού, στο οποίο οι μαθητές/τριες εξερεύνησαν στοιχεία της αρχιτεκτονικής των κλασικών χρόνων, συνδέοντας τη σύγχρονη δημιουργία τους με τις ρίζες του ελληνικού πολιτισμού.

Μια δράση που απέδειξε ότι, όταν η γνώση συνδυάζεται με τη δημιουργικότητα, η μάθηση γίνεται εμπειρία.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ: ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΑΖΑΡΟΥ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ, ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ

ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ARDUINO & TINKERCAD

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 7 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2025

Στο πλαίσιο του μαθήματος Σχεδιασμός και Τεχνολογία της κατεύθυνσης STEAM του Ολοήμερου Σχολείου, είχαμε τη χαρά να φιλοξενήσουμε τον κ. Τουμαζή Τουμαζή από τον Κυπριακό Σύνδεσμο Πληροφορικής (CCS). Η επίσκεψη αυτή αποτέλεσε μια μοναδική ευκαιρία για τους/τις μαθητές/τριές μας να μυηθούν στον μαγευτικό κόσμο του Arduino, χρησιμοποιώντας την πρωτοποριακή πλατφόρμα Tinkercad.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες πειραματίστηκαν με ψηφιακά κυκλώματα και αισθητήρες, ανακαλύπτοντας στην πράξη πώς οι ηλεκτρονικές συνιστώσες μπορούν να προγραμματιστούν, για να εκτελούν συγκεκριμένες λειτουργίες. Μέσα από τη δοκιμή και το παιχνίδι, τα παιδιά κατανόησαν τη λογική πίσω από τις σύγχρονες αυτοματοποιημένες συσκευές, μετατρέποντας τις θεωρητικές γνώσεις σε δημιουργικές κατασκευές. Ήταν μια διαδικασία που απέδειξε ότι η τεχνολογία, όταν συνδυάζεται με τη φαντασία, μπορεί να γίνει ένα πανίσχυρο εργαλείο δημιουργίας.

Θα θέλαμε να εκφράσουμε τις ευχαριστίες μας στον κ. Τουμαζή για την εξαιρετική παρουσίαση και την έμπνευση που μετέδωσε στους/στις μαθητές/τριές μας. Τέτοιες δράσεις ενισχύουν την αυτοπεποίθηση των παιδιών στις νέες τεχνολογίες και τους ανοίγουν νέους ορίζοντες στον κόσμο του STEAM.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ:
ΜΕΛΠΩ ΠΙΤΤΑΡΑ,
ΑΘΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ,
ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

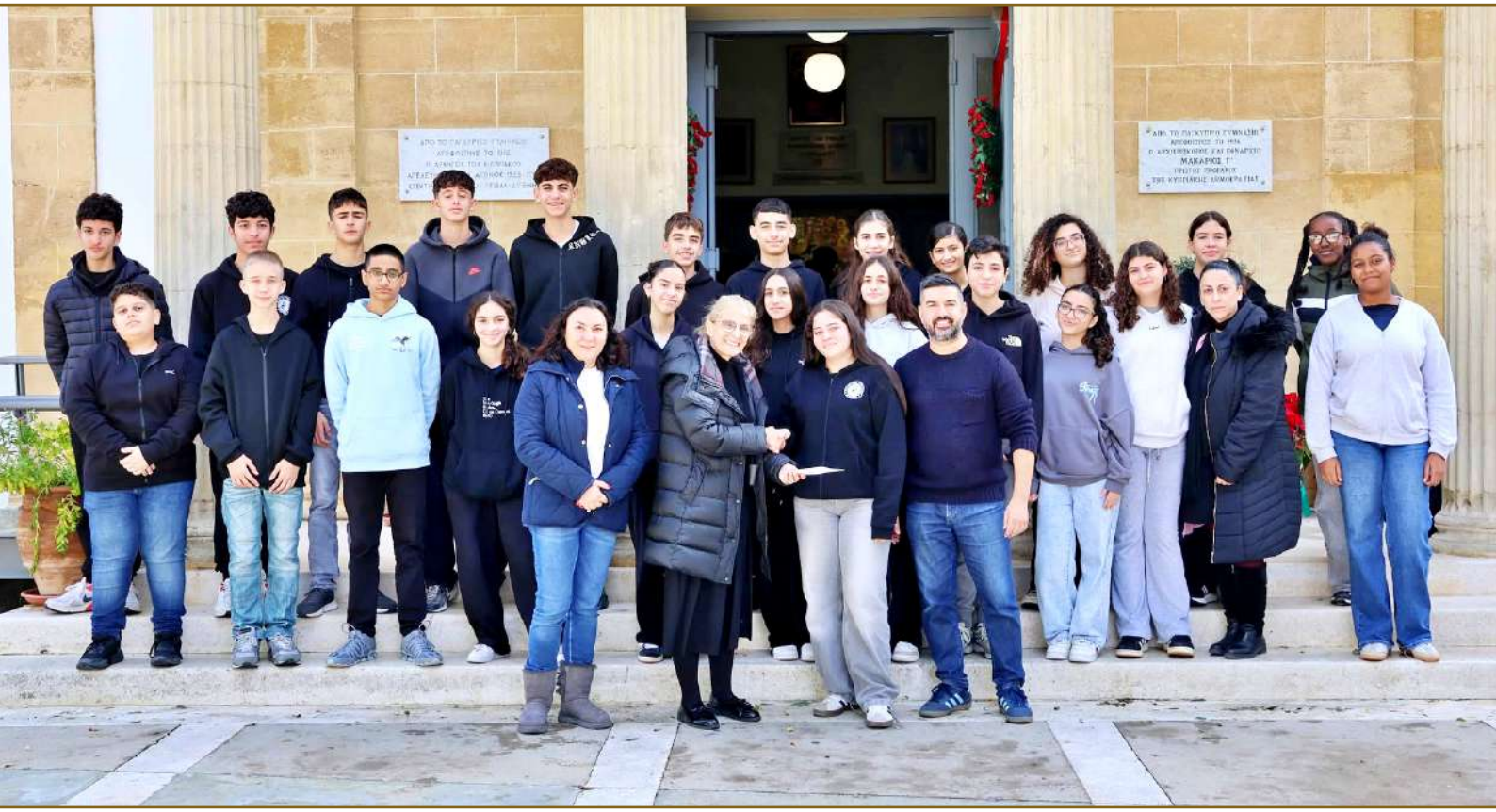
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΩΝ ΔΕΝΤΡΩΝ

Μαθητές και οι μαθήτριες των τμημάτων Β02 και Γ02 του Ολοήμερου Σχολείου Διαθεματικής και Διεπιστημονικής Μάθησης (Κατεύθυνση STEAM) δημιούργησαν 25 χριστουγεννιάτικα δεντράκια και τα διέθεσαν προς πώληση. Τα έσοδα (€500) προσφέρθηκαν εξ ολοκλήρου για τις ανάγκες της Μαθητικής Πρόνοιας του Σχολείου μας. Μέσα από ένα δημιουργικό πρότζεκτ, με αφετηρία τις Αριθμητικές Προόδους (38, 36, 34, ..., 4, 2), οι μαθητές/τριες συνέδεσαν Μαθηματικά, Σχεδιασμό & Τεχνολογία, Τέχνη και Επιχειρηματικότητα, αποδεικνύοντας ότι η μάθηση γίνεται πιο δυνατή όταν συνδυάζεται με προσφορά. ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ | ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΑΖΑΡΟΥ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΤΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

Το Παγκύπριον Γυμνάσιον είχε τη χαρά να υποδεχθεί τον Επίτροπο του Πολίτη, κ. Παναγιώτη Παλατέ, στο πλαίσιο των δράσεων του Ολοήμερου Σχολείου. Την επίσκεψη παρακολούθησαν όλα τα τμήματα του Ολοήμερου Σχολείου, συμμετέχοντας με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στη συζήτηση.

Η επίσκεψη πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο των έργων που εκπονήθηκαν φέτος στο Ολοήμερο Σχολείο και συνδέονται με τον κεντρικό στόχο της χρονιάς «Ενεργός Πολιτότητα». Στόχος της δράσης ήταν η ενημέρωση των μαθητών/τριών για τη λειτουργία της δημοκρατίας, την έννοια της ενεργού πολιτότητας και τη σημασία της συμμετοχής στα κοινά, ενισχύοντας παράλληλα την αλληλεπίδραση μεταξύ πολιτών και κυβέρνησης.

Οι μαθητές/τριες είχαν την ευκαιρία να θέσουν ερωτήματα, να εκφράσουν απόψεις και να κατανοήσουν τον ρόλο των θεσμών σε μια δημοκρατική κοινωνία. ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ | ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΑΖΑΡΟΥ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ

ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΣΥΝΕΔΡΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ DIRECTORS-GENERAL FOR SCHOOLS

19 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2026

Το Παγκύπριον Γυμνάσιον είχε την ιδιαίτερη τιμή να φιλοξενήσει στις 19 Φεβρουαρίου 2026 Συνέδρους της συνάντησης Directors-General for Schools, η οποία πραγματοποιήθηκε με αφορμή την Κυπριακή Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι Σύνεδροι έτυχαν θερμής υποδοχής από μαθήτριες του σχολείου μας, ντυμένες με την παραδοσιακή κυπριακή στολή, ενώ ακολούθησε σύντομο καλωσόρισμα από τη Διευθύντρια, κ. Μαρία Μορφή.

Στη συνέχεια παρουσιάστηκε το πρόγραμμα του Ολοήμερου Σχολείου Διαθεματικής και Διεπιστημονικής Μάθησης με τις Κατευθύνσεις «STEAM - Ελληνική Γλώσσα και Πολιτισμός» από τον κ. Γιάννη Λαζάρου (Μαθηματικό), με έμφαση στις βασικές ικανότητες των μαθητών/τριών και στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Ακολούθησε γόνιμη συζήτηση των Συνέδρων με μαθητές/τριες του Ολοήμερου Σχολείου για την εμπειρία τους από τη διαθεματική μάθηση.

Οι Σύνεδροι είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν το περιβάλλον, τη μαθησιακή διαδικασία και το παιδαγωγικό κλίμα του Σχολείου μας, αφού η φιλοξενία τους περιλάμβανε ξενάγηση στην Κρύπτη των Φιλικών και τη Σεβέρειο Βιβλιοθήκη, περιήγηση στα περίπτερα με τα έργα των μαθητών/τριών μας που παρουσιάζονταν στο πλαίσιο της Ημέρας Γνωριμίας του Ολοήμερου Σχολείου, καθώς και παρακολούθηση διδασκαλιών σε μικρές ομάδες.

Η επίσκεψη αυτή αποτέλεσε ιδιαίτερη τιμή και αναγνώριση του έργου που επιτελείται στο Παγκύπριον Γυμνάσιον και ενίσχυσε τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της σχολικής μας κοινότητας.

Φωτογραφίες από την επίσκεψη δημοσιεύονται στο «Φωτογραφικό Ημερολόγιο».

ΗΜΕΡΑ ΓΝΩΡΙΜΙΑΣ

«ΕΦ' ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ» | ΠΕΜΠΤΗ, 19 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2026

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη, 19 Φεβρουαρίου 2026, η Ημέρα Γνωριμίας «Εφ' όλης της ύλης» του Ολοήμερου Σχολείου Διαθεματικής και Διεπιστημονικής Μάθησης του Παγκυπρίου Γυμνασίου, στο οποίο φοιτούν μαθητές και μαθήτριες και των τριών τάξεων του Γυμνασίου, απολαμβάνοντας όλα τα οφέλη του καινοτόμου αυτού προγράμματος.

Στο καλωσόρισμά της στην Κεντρική Εκδήλωση, η Διευθύντρια του Σχολείου, κ. Μαρία Μορφή, ανέδειξε τη δυναμική πορεία και την παγκύπρια εμβέλεια του Ολοήμερου Σχολείου Διαθεματικής και Διεπιστημονικής Μάθησης, το οποίο λειτουργεί με τη στήριξη του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας. Τόνισε ότι το πρόγραμμα, με τις δύο κατευθύνσεις «STEAM» και «Ελληνική Γλώσσα και Πολιτισμός», καλλιεργεί τη γλωσσική έκφραση, την κριτική σκέψη, τη δημιουργικότητα και το συνεργατικό πνεύμα, ενώ η διαθεματική του φιλοσοφία διαχέεται σε ολόκληρη τη σχολική μονάδα. Παράλληλα, υπογράμμισε τη σημασία της συνεργασίας με τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς και τους αρμόδιους φορείς, καθώς και τις διακρίσεις των μαθητών και μαθητριών σε παγκύπριους διαγωνισμούς, ως έμπρακτη επιβεβαίωση της ποιότητας και της ζωντάνιας του θεσμού.

Εκ μέρους της Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, ο Επαρχιακός Επιθεωρητής Μέσης Εκπαίδευσης Λευκωσίας, κ. Μάριος Μιλτιάδου, ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι στο πλαίσιο της συνδυαστικής λειτουργίας των κατευθύνσεων STEAM – Ελληνική Γλώσσα και Πολιτισμός διαμορφώνεται μια δημιουργική σύνδεση πολιτισμού και τεχνολογίας, μέσω της οποίας η ελληνική γλώσσα και η πολιτιστική κληρονομιά αξιοποιούνται με σύγχρονα εργαλεία, διαμορφώνοντας ένα σύγχρονο μαθησιακό περιβάλλον. Επιπρόσθετα, υπογράμμισε ότι μέσα από το Ολοήμερο Σχολείο δίνεται η ευκαιρία στους μαθητές και τις μαθήτριες να συμμετέχουν σε διαγωνισμούς, γεγονός που προσφέρει ευκαιρίες αυθεντικής εφαρμογής της γνώσης, ενισχύει την αυτοπεποίθηση και καλλιεργεί τη συνεργασία, αναδεικνύοντας παράλληλα τις δεξιότητες του 21ου αιώνα και συμβάλλοντας στην ουσιαστική ανάπτυξή τους.

Η Βοηθός Διευθύντρια και Συντονίστρια του Προγράμματος, κ. Ερατώ Ζυμπουλάκη, υπογράμμισε ότι το Ολοήμερο Σχολείο επιτελεί «έργο ουσιαστικό, παιδαγωγικά τεκμηριωμένο και βαθιά προσανατολισμένο στις προτεραιότητες» του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας και ανέδειξε τους τέσσερις βασικούς πυλώνες της φετινής χρονιάς: την ενδυνάμωση των γλωσσικών δεξιοτήτων, την περιβαλλοντική εκπαίδευση και την αειφόρο ανάπτυξη, τον άξονα «Δεν Ξεχνώ και Αγωνίζομαι» και την καλλιέργεια της ενεργού πολιτότητας. Όπως τόνισε, «η γλώσσα δεν αποτελεί απλώς εργαλείο επικοινωνίας, αλλά θεμέλιο πολιτισμού και ταυτότητας», ενώ ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο ότι «η γνώση συνδέεται με τη δράση και η θεωρία με την καθημερινή πράξη» μέσα από τη μέθοδο Project Based Learning. Το Ολοήμερο Σχολείο, σημειώθηκε, «αποδεικνύει έμπρακτα ότι μπορεί να λειτουργεί ως ζωντανό εργαστήριο μάθησης, δημιουργίας και αξιών», διαμορφώνοντας σκεπτόμενους και υπεύθυνους πολίτες.

Τέλος, ομάδα μαθητών και μαθητριών από τα έξι τμήματα και των τριών τάξεων του Ολοήμερου Σχολείου μίλησε με ενθουσιασμό για τις δράσεις της χρονιάς. Παράλληλα, καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας, όλες οι ομάδες παρουσίαζαν στους επισκέπτες, σε περίπτερα και σε ειδικά διαμορφωμένες αίθουσες, τα πορίσματα των επιστημονικών τους ερευνών, ενημέρωναν για τα επιχειρηματικά τους προϊόντα και τις κατασκευές τους και προσκαλούσαν το κοινό να συμμετάσχει σε παιγνιώδεις δραστηριότητες, σε παιχνίδια Minecraft, αλλά και σε άλλες δράσεις, όπως η παρασκευή ψωμιού!

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Ολοήμερο Σχολείο Διαθεματικής και Διεπιστημονικής Μάθησης μπορεί κανείς να βρει στην ιστοσελίδα του Ολοήμερου Σχολείου, στον επίσημο ιστότοπο του Παγκυπρίου Γυμνασίου https://lyk-pagkyprion-lef.schools.ac.cy/oloimero.

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΟΛΗ

ΜΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΕΝΟΙΚΟΥ,
ΣΤΕΛΙΟΣ ΤΟΥΜΠΑΣ,
ΝΙΚΟΛΑΣ ΣΕΡΓΙΔΗΣ, ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΣΕΝΙΔΗΣ,
ΜΙΚΑΕΛΛΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, Α03

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ: ΜΕΛΠΩ ΠΙΤΤΑΡΑ,
ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Η ιδέα για τη δημιουργία μιας σύγχρονης, βιώσιμης πόλης προέκυψε μέσα από συζήτηση στην τάξη σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι σημερινές σύγχρονες πόλεις, όπως η ρύπανση και η κυκλοφοριακή συμφόρηση. Στόχος της εργασίας μας ήταν να σχεδιάσουμε και να κατασκευάσουμε ένα μοντέλο πόλης που να αξιοποιεί την τεχνολογία, ώστε να είναι πιο φιλική προς το περιβάλλον και πιο λειτουργική για τους κατοίκους της.

Για την υλοποίηση της κατασκευής χρησιμοποιήσαμε διάφορα υλικά, όπως χαρτόνι, πλαστικό ακρυλικό και PVC, ξύλο και διακοσμητικά στοιχεία. Παράλληλα, αξιοποιήσαμε εξοπλισμό όπως ηλεκτρονικά κυκλώματα (με μικροελεγκτή, διόδους φωτοεκπομπών, αντιστάτες και καλώδια για τα κυκλώματα), ενώ χρησιμοποιήσαμε προγραμματιστικά εργαλεία, όπως το Tinkercad, για να προγραμματίσουμε τα φώτα τροχαίας και πεζών, όπως και για τη δημιουργία- σχεδίαση διαφόρων κτηρίων ή αντικειμένων στην πόλη μας. Μας εξέπληξε ιδιαίτερα το πόσο εύκολα και γρήγορα μπορούσαμε να προβούμε στη δημιουργία των ζητουμένων για την εργασία μας στο laser cutter και στον τρισδιάστατο εκτυπωτή του Σχολείου μας.

Κατά τη διάρκεια της εργασίας, συνεργαστήκαμε αποτελεσματικά ως ομάδα, μοιράζοντας αρμοδιότητες και στηρίζοντας ο ένας τον άλλον σε κάθε στάδιο. Ακολουθήσαμε μια οργανωμένη διαδικασία: ξεκινήσαμε με τον σχεδιασμό της πόλης, προχωρήσαμε στην κατασκευή των κτηρίων και ολοκληρώσαμε με την εγκατάσταση και ρύθμιση των ηλεκτρονικών στοιχείων.

Μέσα από αυτή την εμπειρία αποκτήσαμε πολύτιμες γνώσεις σχετικά με τη συνεργασία, την οργάνωση και τη χρήση της τεχνολογίας στην πράξη για καλό σκοπό. Συνολικά, η εμπειρία μας ήταν ιδιαίτερα θετική και δημιουργική. Είμαστε περήφανοι για τη δουλειά μας και ικανοποιημένοι με το τελικό της αποτέλεσμα και την κατασκευή μας.

ΜΙΑ «ΕΞΥΠΝΗ» ΟΜΠΡΕΛΑ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΟ ΦΩΣ

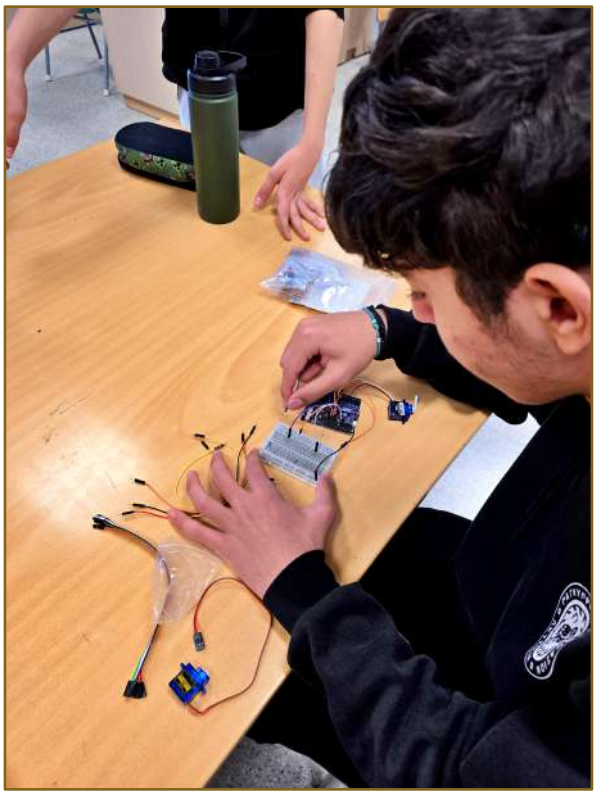
ΜΑΡΙΟΣ ΑΝΤΡΕΟΥ, ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΤΡΕΟΥ,
ΝΤΑΝΙΕΛ ΓΙΑΝΤΣΙΕΒ, Γ02

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ: ΜΕΛΠΩ ΠΙΤΤΑΡΑ,
ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Η ιδέα μας ξεκίνησε μέσα στην τάξη, όταν συζητούσαμε για τις παραλίες, τα μικροπλαστικά και τον έντονο ήλιο που υπάρχει στην χώρα μας, και προσπαθούσαμε να σκεφτούμε μια κατασκευή που να σχετίζεται με αυτές τις συνθήκες. Έτσι, γεννήθηκε η ιδέα μιας «έξυπνης» ομπρέλας, η οποία θα μπορεί να προσαρμόζεται ανάλογα με τη θέση του ήλιου, ώστε η σκιά της να παραμένει σταθερή στο ίδιο σημείο.

Για την κατασκευή μας χρησιμοποιήσαμε ξύλα για το κύριο μέρος της ομπρέλας, ενώ για τη βάση, πάνω στην οποία στηρίζονταν τα ξύλινα στοιχεία, επιλέξαμε ακρυλικό γυαλί. Το σκέπαστρο δημιουργήθηκε από χαρτόνι PVC, το οποίο ήταν ελαφρύ, αλλά και αρκετά ανθεκτικό. Για τη λειτουργία του μηχανισμού αξιοποιήσαμε διάφορα ηλεκτρονικά εξαρτήματα, όπως Arduino–Kypruino, δύο φωτοαντιστάτες, αντιστάτες, καλώδια και έναν μικροκινητήρα. Ο μικροκινητήρας περιστρέφει έναν ξύλινο άξονα πάνω στον οποίο είναι τοποθετημένο το σκέπαστρο, επιτρέποντας έτσι στην ομπρέλα να προσαρμόζεται και να διατηρεί τη σκιά σταθερή.

Κατά τη διάρκεια της εργασίας μας, συνεργαστήκαμε εξαιρετικά ως ομάδα. Όλοι συμμετείχαμε ενεργά και ισότιμα σε κάθε στάδιο της κατασκευής, από τον σχεδιασμό μέχρι την υλοποίηση. Μέσα από αυτή τη διαδικασία μάθαμε πώς λειτουργούν οι μικροελεγκτές, όπως το Kypruino, και τα υπόλοιπα εξαρτήματα, καθώς και πώς να χρησιμοποιούμε τα εργαλεία και τα μηχανήματα του εργαστηρίου του Σχεδιασμού και Τεχνολογίας που ήταν απαραίτητα για την ολοκλήρωση της κατασκευής μας.

Το πιο σημαντικό, όμως, που αποκομίσαμε ήταν η αξία της ομαδικότητας και της συνεργασίας. Η εμπειρία αυτή ήταν πραγματικά αξέχαστη για όλους μας. Η συνεργασία μας ήταν άψογη και το τελικό αποτέλεσμα μάς άφησε απόλυτα ικανοποιημένους.

FEEDYX

ΟΤΑΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΕΝ ΜΕΝΟΥΝ ΣΤΑ ΛΟΓΙΑ...

ΛΙΟΥΝΤΜΙΛΑ ΜΠΑΧΤΙΓΙΑΡΙΑΝ, Ε41

Πάντα γνώριζα ότι οι μαθητές του Σχολείου μας έχουν πρωτότυπες ιδέες. Όμως, όταν έμαθα για τη συγκεκριμένη ιδέα, ένιωσα ότι αυτή ξεχώριζε πραγματικά. Η ιδέα γεννήθηκε από τους μαθητές Αναξαγόρα Κωνσταντινίδη και Δημήτριο Κωνσταντινίδη, και από την πρώτη στιγμή μού κίνησε την περιέργεια. Δεν είναι κάτι που συναντάς συχνά: μια μαθητική πρωτοβουλία που δεν μένει μόνο στη θεωρία, αλλά προσπαθεί να δώσει λύση σε ένα πραγματικό πρόβλημα, όπως είναι η σπατάλη φαγητού.

Αυτός ήταν και ο λόγος που θέλησα να κάνω αυτή τη συνέντευξη. Η δημιουργία του Feedyx δεν αναδεικνύει μόνο τη δημιουργικότητα και το επιχειρηματικό πνεύμα των συμμαθητών μας, αλλά φανερώνει ανεπτυγμένη περιβαλλοντική ευαισθησία, κάτι που θεωρώ απαραίτητο στις μέρες μας. Είναι ενθαρρυντικό να βλέπεις μαθητές να παίρνουν πρωτοβουλίες, να σκέφτονται διαφορετικά και να αποδεικνύουν ότι η αλλαγή μπορεί να ξεκινήσει από τη δική μας γενιά.

Ας δούμε τι απάντησε στις ερωτήσεις μας ο Αναξαγόρας Κωνσταντινίδης, ένας από τους ιδρυτές της μαθητικής αυτής εταιρείας.

Ο ΦΟΒΟΣ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΣ ΠΟΥ ΣΕ ΚΡΑΤΑ ΠΙΣΩ. ΜΗΝ ΦΟΒΑΣΤΕ! ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΤΗΝ ΙΔΕΑ ΣΑΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ!

ΠΩΣ ΣΟΥ ΗΡΘΕ Η ΙΔΕΑ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕΙΣ ΤΟ FEEDYX; Είδα τη θεματολογία που μας έδωσαν οι καθηγητές, για να πάρουμε μέρος στον διαγωνισμό MindReset, όπου το θέμα ήταν η σπατάλη τροφίμων. Σκέφτηκα ότι παρόλο που υπάρχουν ήδη κάποιες εφαρμογές, μπορούσαμε να κάνουμε κάτι μοναδικό, κάτι καινούριο. Έτσι, γεννήθηκε η εφαρμογή, μέσω της οποίας κάποιος μπορεί να αγοράσει πλεόνασμα φαγητού που είναι ακόμα σε καλή κατάσταση.

ΤΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΚΑΝΕΙ ΤΟ FEEDYX; ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ; Ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί το Feedyx είναι πολύ απλός και αποτελεσματικός. Συνδέει πωλητές με αγοραστές που θέλουν να αγοράσουν πλεόνασμα φαγητού, επαναχρησιμοποιώντας το και δίνοντάς του αξία ξανά, αφού είναι ακόμα σε καλή κατάσταση. Έτσι, οι πωλητές μπορούν να βγάλουν κάποιο κέρδος από τα πλεονάζοντα τρόφιμα, αντί να τα πετάξουν.

ΜΕ ΠΟΙΟΝ ΤΡΟΠΟ ΤΟ FEEDYX ΜΕΙΩΝΕΙ ΤΗ ΣΠΑΤΑΛΗ ΦΑΓΗΤΟΥ; Λύνει άμεσα και αποτελεσματικά το πρόβλημα της σπατάλης τροφίμων, γιατί μέσω της εφαρμογής το πλεόνασμα φαγητού που θα πεταγόταν πωλείται και του δίνεται ξανά αξία, οπότε δεν καταλήγει στα σκουπίδια.

ΠΩΣ ΘΑ ΗΘΕΛΕΣ ΝΑ ΕΞΕΛΙΧΘΕΙ ΤΟ FEEDYX ΣΕ 1–2 ΧΡΟΝΙΑ; Πιστεύω πως το Feedyx σίγουρα μπορεί να αναπτυχθεί. Ήδη, πέρα από τον διαγωνισμό, έχουμε ξεκινήσει να συνεργαζόμαστε με άτομα από άλλα σχολεία που έχουν παρόμοιες ιδέες. Στοχεύουμε να γίνουμε μέλη ενός ομίλου καινοτομίας και επιχειρηματικότητας και σύντομα θέλουμε να εισαγάγουμε την εφαρμογή μας στο App Store και στο Google Play. Υπάρχουν επίσης πιθανοί επενδυτές και συνεργάτες που θέλουν να συμμετάσχουν.

ΤΙ ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΕΣ ΑΛΛΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΜΙΑ ΙΔΕΑ ΑΛΛΑ ΦΟΒΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΟΥΝ; Θα συμβούλευα μαθητές που θέλουν να αναπτύξουν την πρωτοβουλία τους να μη φοβούνται καθόλου. Και εγώ στην αρχή ήμουν πάρα πολύ αγχωμένος. Μέσα στην πρώτη εβδομάδα σκεφτόμουν να αποχωρήσω από τον διαγωνισμό. Μετά όμως σκέφτηκα ότι μπορώ να αναπτύξω την ιδέα μου. Με βοήθησαν καθηγητές και φίλοι και πέρασα πολλές ώρες στο διαδίκτυο, μελετώντας marketing και άλλα συναφή θέματα. Ο φόβος είναι αυτός που σε κρατά πίσω. Η καλύτερη συμβουλή είναι απλά να μην φοβάστε και να κάνετε την ιδέα σας πραγματικότητα!

ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΝΕΡΟΥ ΜΕ ΜΙΑ ΕΞΥΠΝΗ ΒΡΥΣΗ

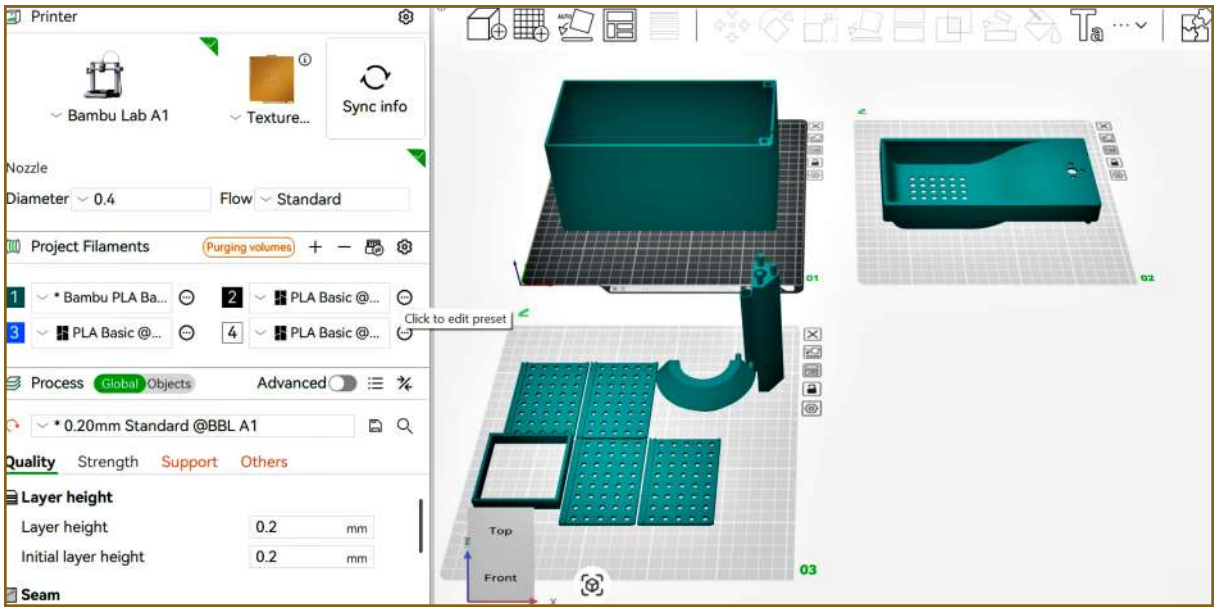

ΑΝΤΡΕΑΣ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ, Β03
ΣΩΤΗΡΗΣ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ, Β03
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ:
ΑΘΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ,
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Κατανοώντας την αξία εξοικονόμησης των φυσικών πόρων του πλανήτη μας, σχεδιάσαμε στο λογισμικό Tinkercad και εκτυπώσαμε στον τρισδιάστατο εκτυπωτή του Σχεδιασμού & Τεχνολογίας μια έξυπνη βρύση.

Η έξυπνη αυτή βρύση αυτή, σε συνδυασμό με έναν μικροελεγκτή Arduino Nano, μια μικροαντλία νερού, 2 διακόπτες κουμπιά και με ανάλογο προγραμματισμό, ενεργοποιεί τη ροή του νερού μόνο με το πάτημα των 2 κουμπιών. Το 1ο κουμπί, όταν πατηθεί, ενεργοποιεί την αντλία και τρέχει νερό από τη βρύση μόνο για 5 δευτερόλεπτα και μετά σταματά η ροή του νερού, ενώ με το πάτημα του 2ου διακόπτη, επαναλαμβάνεται η ίδια διαδικασία αλλά για 15 δευτερόλεπτα. Ο περιορισμός της ροής του νερού σε 5 ή 15 δευτερόλεπτα, έχει ως σκοπό να μπορεί ο χρήστης να επιλέγει μεταξύ των 2 χρονικών διαστημάτων ανάλογα με τις ανάγκες του χωρίς να τρέχει το νερό αλόγιστα, ενώ την ίδια στιγμή αποφεύγεται η περίπτωση να ξεχάσει ανοικτή την βρύση.

CROCHET BY HAND

Με ένα βελονάκι και περίσσεια αγάπης

ΛΑΡΙΑ ΚΕΛΒΕΡΗ, ΝΕΦΕΛΗ ΠΑΤΣΑΛΗ, Α02

ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ/ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ:
Φωτεινή Θεοδούλου, Φιλόλογος,
Κυριακή Μούγια, Φιλόλογος,
Χριστίνα Βαρνάβα Βάσου, Πληροφορικής,
Άθος Πετρίδης, Σχεδιασμού και Τεχνολογίας,
Δήμητρα Χρυσάνθου, Μαθηματικός,
Ειρήνη Βλάχου, Βιολόγος

Το Crochet by hand είναι μια μικρή επιχείρηση που δημιουργήθηκε για τις ανάγκες της εργασίας μας στο Ολοήμερο Σχολείο ή μάλλον καλύτερα ... το Crochet by hand είναι μια αξέχαστη εμπειρία! Φτιάξαμε με βελονάκι και μαλλί (και πολλή όρεξη!) κοτσιδάκια για μαλλιά (scrunchies), μπρελόκ και διακόσμηση σε επαναχρησιμοποιούμενες τσάντες με όμορφες λέξεις που μπορούν να μας φτιάξουν τη μέρα! Οι δημιουργίες μας πωλήθηκαν κατά την Ημέρα Γνωριμίας του Ολοήμερου Σχολείου (19 Φεβρουαρίου) και όλα τα έσοδα δόθηκαν στο Ίδρυμα Αλκίνοος Αρτεμίου για παιδιά με ογκολογικές και αιματολογικές παθήσεις (στο πλαίσιο των δράσεων για την Παγκόσμια Ημέρα κατά του Παιδικού καρκίνου που είναι στις 15 Φεβρουαρίου).

Η Ημέρα Γνωριμίας κατά την οποία πουλήσαμε τις δημιουργίες μας ήταν υπέροχη! Είχαμε ετοιμάσει τον πάγκο μας, με φωτογραφίες και κείμενα σχετικά με το ταξίδι μας εκείνους τους τέσσερις μήνες. Όλα σε αποχρώσεις του ροζ, που ήταν το κυρίαρχο χρώμα στο λογότυπο που είχαμε φτιάξει για την εταιρεία μας. Μάθαμε πώς είναι να έχεις την ευθύνη ενός πάγκου και να πουλάς κάτι. Ο κόσμος που ερχόταν στο περίπτερό μας ήταν πολύ φιλικός και μας έκανε εντύπωση πως οι άνθρωποι ενδιαφέρονταν για το θέμα της δράσης μας. Στο τέλος της ημέρας αυτής μαζέψαμε ένα ικανοποιητικό ποσό, κάτι που μας έκανε να αισθανθούμε περήφανες για τη δουλειά μας.

Μέσω της Διεύθυνσης του Σχολείου και της Επιτροπής Εθελοντισμού, διευθετήσαμε συνάντηση με τον Ιδρυτή και Πρόεδρο του Ιδρύματος Αλκίνοος Αρτεμίου, κ. Αρτέμη Αρτεμίου, ο οποίος ήρθε στο Σχολείο μας, για να του παραδώσουμε τα χρήματα. Όταν συναντηθήκαμε, μας μίλησε για τις εκδηλώσεις του Ιδρύματος, την προσφορά του στα παιδιά που το έχουν ανάγκη και για τη δράση των εθελοντών.

Μέσα από αυτή τη δράση συνειδητοποιήσαμε τη σοβαρότητα του θέματος και πως πρέπει να είμαστε ευγνώμονες που έχουμε την υγεία μας. Και όσο μπορούμε, ας στεκόμαστε έμπρακτα δίπλα στους συνανθρώπους μας!

ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ «ΓΙΑΓΚΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ»
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 2025-2026

25 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2025 | ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ: Παρουσίαση Λαϊκού Ορατορίου ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ. Συμμετείχε η Συμφωνική Ορχήστρα και Χορωδία του Σχολείου μας υπό τη Μουσική Διεύθυνση του Πέτρου Στυλιανού. ΛΑΪΚΟΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΗΣ | Γιάννης Διονυσίου, ΒΑΡΥΤΟΝΟΣ | Κύρος Πατσαλίδης, ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ | Σπύρος Αντωνέλλος, ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΧΟΡΩΔΙΑΣ | Γλυκερία Ανδρέου

4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2025 | ΑΙΘΟΥΣΑ 201: MEET THE COMPOSER | Μουσικοί Διάλογοι με τον Ευαγόρα Καραγιώργη. Στο πλαίσιο της Σειράς Συναντήσεων με Συνθέτες. Συμμετείχε το Σύνολο Φλάουτων.

4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2025 | ΦΟΥΑΓΙΕ ΑΓΓΕΛΙΝΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ: ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΚΛΑΡΙΝΕΤΩΝ | Ανοικτή συναυλία με το Σύνολο Κλαρινέτων και ατομικές συμμετοχές των μαθητών/τριών με κύρια κατεύθυνση το Κλαρινέτο.

5 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2025 | ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ: ΦΩΤΑΓΩΓΗΣΗ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟΥ ΔΕΝΤΡΟΥ. ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ | Φιλαρμονική, Χορωδία /Ορχήστρα, Σύνολο Παραδοσιακής Μουσικής, Σύνολο Φλάουτων.

8 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2025 | ΦΟΥΑΓΙΕ ΑΓΓΕΛΙΝΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ: ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ | Ανοικτή συναυλία με ατομικές συμμετοχές των μαθητών/τριών στα κύρια όργανα κατεύθυνσής τους.

14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2025 | ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ: ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΗΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ | Συμμετείχε Κλιμάκιο της Χορωδίας του Μουσικού Σχολείου σε συνεργασία με το Σύνολο Εγχόρδων της Μουσικής Ακαδημίας του Πανεπιστημίου Κύπρου υπό τη Διεύθυνση του Πέτρου Στυλιανού.

15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2025 | ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ: ΣΥΝΕΔΡΙΟ «ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΩΣ ΑΫΛΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ» | Κυπριακά Τραγούδια (στην τελετή έναρξης του Συνεδρίου) από το Σύνολο Παραδοσιακής Μουσικής.

22 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2025 | ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΙ ΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΤΗ ΡΩΣΙΚΗ ΓΗ ΔΙΑΛΑΨΑΝΤΩΝ ΑΓΙΩΝ (ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΤΑΜΑΣΟΥ): ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΚΛΑΣΙΚΑ! | Συμμετείχε Κλιμάκιο της Χορωδίας του Μουσικού Σχολείου σε συνεργασία με το Σύνολο Εγχόρδων της Μουσικής Ακαδημίας του Πανεπιστημίου Κύπρου υπό τη Διεύθυνση του Πέτρου Στυλιανού.

29 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2026 | ΘΟΚ: ΑΤΥΠΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ | Εμφάνιση Συνόλων Παραδοσιακής Μουσικής Λευκωσίας και Λάρνακας, σε Διδασκαλία και Διεύθυνση Βερόνικας Αλωνεύτου και Βασίλη Φιλίππου. Επίσης, εμφάνιση Συνόλου Ομοίων Φωνών σε Διδασκαλία και Διεύθυνση Γλυκερίας Ανδρέου

18 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2026 | ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ: ΣΥΝΕΔΡΙΟ DIRECTORS-GENERAL FOR SCHOOLS | Συμμετοχή του Συνόλου Παραδοσιακής Μουσικής υπό τη Διδασκαλία και Διεύθυνση Βασίλη Φιλίππου και Βερόνικας Αλωνεύτου

24 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2026 | ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 6ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ: «ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ: ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ». Συμμετοχή φωνητικού συνόλου υπό τη Διδασκαλία της Μαρίζας Αναστασιάδη.

5 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026 | ΦΟΥΑΓΙΕ ΑΓΓΕΛΙΝΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ: ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΦΛΑΟΥΤΩΝ | Συμμετείχε το Σύνολο Φλάουτων σε Διδασκαλία και Διεύθυνση της Εύας Σταύρου καθώς και μαθητές/τριες της τάξης φλάουτου με ατομικές συμμετοχές.

6 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026 | ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ: ΣΥΝΑΥΛΙΑ «ΡΕΜΠΕΤΙΚΟ ΚΑΙ ΛΑΪΚΕΣ ΖΩΓΡΑΦΙΕΣ» | Με συμμετοχή μαθητών/τριών και καθηγητών/τριών Μουσικών Σχολείων Κύπρου, καθώς και επαγγελματιών μουσικών.

23 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2026 | ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ: Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΟΘΟΝΗΣ: από την Ευρώπη στον Κόσμο | Παρουσιάστηκε η Συμφωνική Ορχήστρα και η Χορωδία του Σχολείου μας. ΕΝΟΡΧΗΣΤΡΩΣΗ / ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ / ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ | Δρ Χρίστος Σταυρινίδης, ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΧΟΡΩΔΙΑΣ | Γλυκερία Ανδρέου. ΕΡΜΗΝΕΙΑ | Ανδρέας Ελεσνίτσαλης, Έλλη Κουτσούλη.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Πόσο ομορφαίνετε όσο απομακρυνόσαστε

πόσο απομακρυνόσαστε όσο ομορφαίνετε

Κώστας Μόντης, Εν Λευκωσία τη..., 1970.

ΕΛΕΝΑ ΑΤΕΣΟΑΪΕ, Ε61

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

05.09.2025

ΠΡΩΤΗ ΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

23.09.2025 - 25.09.2025

BeActive

25.09.2025

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ κ. ROXANA MÎNZATU

26.09.2025 - 29.09.2025

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΗΜΕΡΑ ΓΛΩΣΣΩΝ

30.09.2025
ΕΠΕΤΕΙΟΣ
ΑΝΑΚΗΡΥΞΗΣ
ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

«Στην Κύπρο την αέρινη, Στη Μακαρία γη»

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

21.10.2025 ΤΡΙΣΑΓΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΩΝ ΟΚΤΩΒΡΙΑΝΩΝ 1931

Το 1931, ο ποιητής Κώστας Μόντης, μαθητής του Παγκυπρίου Γυμνασίου, εκφώνησε τον επικήδειο λόγο του 17χρονου συμμαθητή του, Ονούφριου Κληρίδη, του πρώτου νεκρού της Εξέγερσης, που πυροβολήθηκε από τους Άγγλους.

25.10.2025 ΛΑΪΚΟ ΟΡΑΤΟΡΙΟ «ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ»

ΑΥΤΟΣ *ο κόσμος ο μικρός, ο μέγας!*

27.10.2025
ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ
ΤΗΣ 28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

Τὸ νῦν καὶ τὸ αἰέν

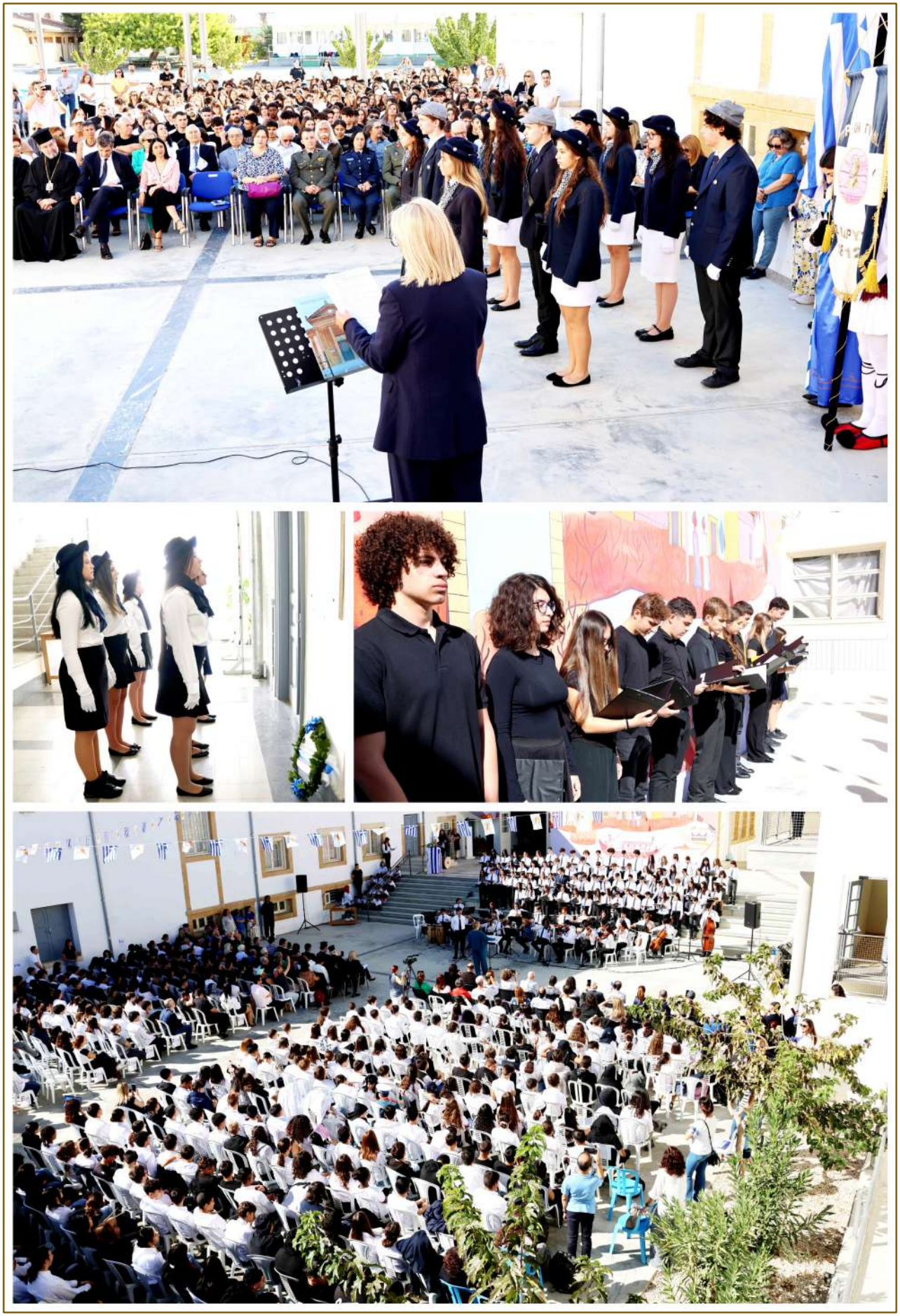

«Alors, c'est la guerre» ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

«ΛΟΙΠΟΝ, ΑΥΤΟ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΠΟΛΕΜΟ»

ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ
ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ
ΝΕΑ

07.11.25 ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ

14.11.2025 ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΚΑΤΑΔΙΚΗΣ ΤΟΥ ΨΕΥΔΟΚΡΑΤΟΥΣ

γέφυρα προς την Ελευθερία

17.11.2025
ΜΝΗΜΗ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

«για να 'χουν τα παιδιά μας
το δικό τους ήλιο» Λ. Παππά

24.11.2024 MOVEMBER CYPRUS

24.11.2025 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΚΡΟΥΣΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ κ. ΡΟΔΟ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

25.11.2025 ΗΜΕΡΑ ΚΒΑΝΤΙΚΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ

4.12.2025
ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΠΡΕΣΒΕΙΡΑΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ,
κ. CLÉLIA CHEVRIER KOLAČKO

5.12.2025 ΗΜΕΡΙΔΑ ΥΠΑΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
«Η ΜΑΘΗΤΙΩΣΑ ΝΕΟΛΑΙΑ ΣΤΟΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟ ΑΓΩΝΑ ΤΟΥ 1955-1959»

5.12.2025 ΦΩΤΑΓΩΓΗΣΗ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟΥ ΔΕΝΤΡΟΥ

17.12.2025 ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΠΑΖΑΡΑΚΙ

ΓΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ

15.01.2026 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

18.01.2026 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΤΟΝ ΜΑΡΑΘΩΝΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

27.01.2026
ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΙΜΗΣ
ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΜΑΧΗΣ
ΤΗΣ ΣΕΒΕΡΕΙΟΥ

«Κι έγραψα στον κατάλογο: όλοι παρόντες!»

Α. ΠΑΣΤΕΛΛΑΣ

29.01.2026 ΕΝΔΟΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΗ ΣΤΟΥΣ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΕΣ

02.02.2026 ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ ΣΤΗ ΣΕΒΕΡΕΙΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

12.02.2026 ΤΣΙΚΝΟΠΕΜΠΤΗ

LONSDALE
NIKE

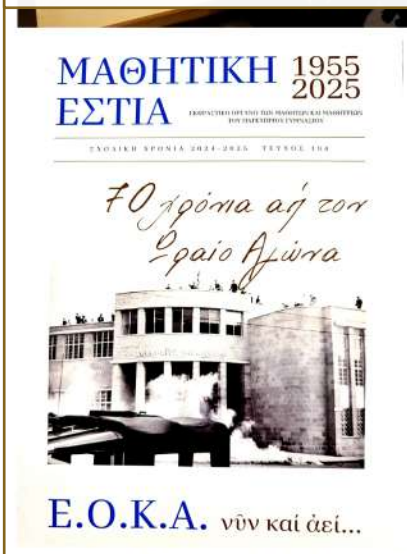
16.02.2026 ΣΥΝΟΜΙΛΙΑ ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΗ κ. ΚΩΣΤΑ ΜΑΥΡΙΔΗ ΜΕ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ:
«Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΗΝ Ε.Ε. ΜΕ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ»

1ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΣΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΕΞΑΤΑΞΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ:
«ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ»

19.02.2026 ΤΕΛΕΤΗ ΒΡΑΒΕΥΣΗΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ 2025

19.02.2026 ΕΠΙΣΚΕΨΗ
ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ
ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

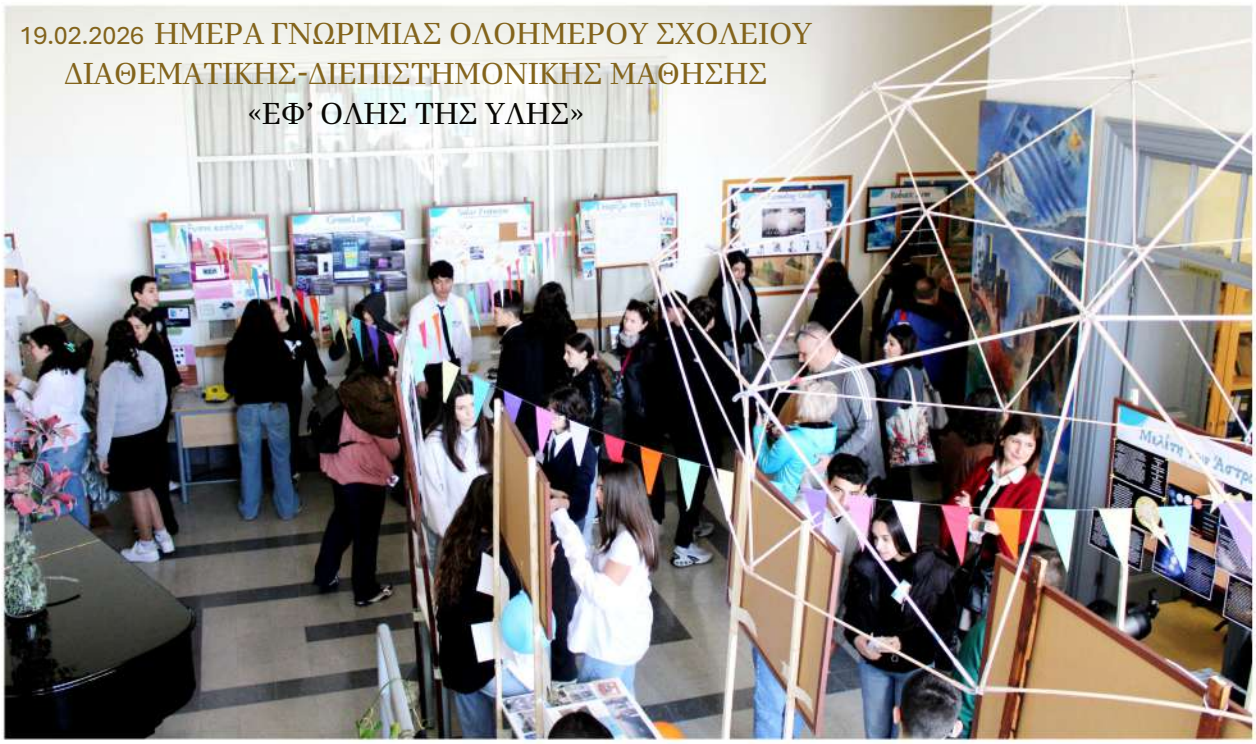

19.02.2026 ΗΜΕΡΑ ΓΝΩΡΙΜΙΑΣ ΟΛΟΗΜΕΡΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗΣ-ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ
«ΕΦ' ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ»

28.02.2026 ΟΜΙΛΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΤΡΟΦΥΣΙΚΟ κ. ΧΡΥΣΑΝΘΟ ΦΑΚΑ ΜΕ ΘΕΜΑ

«ΤΟ ΗΛΙΑΚΟ ΜΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ».

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΠΛΑΝΗΤΩΝ.

02.03.2026 «ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΥΠΟΜΟΝΗΣ»

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΒΑΛΙΤΣΑ

02.03.2026 | 03.03.2026

ΕΝΔΟΤΜΗΜΑΤΙΚΟΣ ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΛΕΞΗ ΑΠΟ ΤΟΝ κ. ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΟΥΡΗ ΓΙΑ ΤΗ ΘΥΣΙΑ ΤΟΥ ΓΡΗΓΟΡΗ ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ

«Να πάρουμε μια σταγόνα
απ' το αίμα σου
να μπολιάσουμε το δικό μας»

Κ. ΜΟΝΤΗΣ

06.03.2026 ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ

09.03.2026 - 13.03.2026
ΣΕΒΕΡΕΙΑΔΑ

ΗΜΕΡΑ 1 (9 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026) ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΟΥ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ: ΙΩΑΝΝΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ, ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ

ΗΜΕΡΑ 2
(10 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026)
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ:
ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΗΜΕΡΑ 3 (11 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026)
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ
ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΥΝΟΔΕΙΑ:
ΗΛΙΑΣ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ,
ΕΥΗ ΖΟΡΠΙΔΟΥ

ΗΜΕΡΑ 4 (12 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026)
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ:
ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΥ

ΗΜΕΡΑ 5 (13 ΜΑΡΤΙΟΥ 2026)
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ:
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΛΙΓΚΟΥΝΑΚΗ

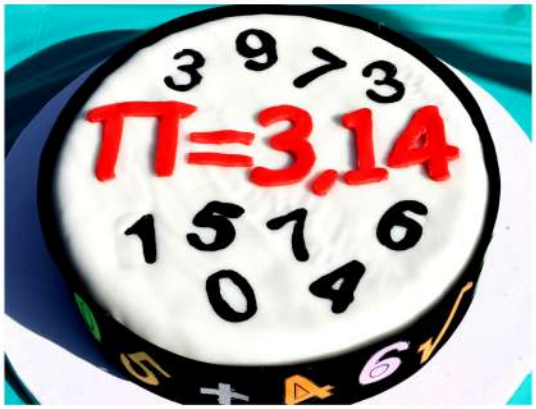

09.03.2026 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥΣ
ΜΕ ΘΕΜΑ «ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ»

13.03.2026
ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ Π

13.03.2026 ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΑ ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΑ ΜΝΗΜΑΤΑ:
ΞΕΝΑΓΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΣΤΕΦΑΝΟΥ. ΜΝΗΜΗ ΕΥΑΓΟΡΑ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΔΗ.

«Ναι, όλοι γεννηθήκαμε τόσο αθώοι -
όπως κι η βαφτιστικιά μου.
(...) Τ' όνομα που θα της δώσεις
θέλω να είναι πεντασύλλαβο...
και να θυμίζει εκείνην,
για την οποία ήρθα ως εδώ.
Να θυμίζει εκείνην
για την οποία έγραψε ο ποιητής Σολωμός
το πιο όμορφο τραγούδι του.
Εκείνην,
την οποίαν κάθε άνθρωπος
επιθυμεί πιο πολύ απ' όλα».

ΕΥΑΓΟΡΑΣ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΔΗΣ

Από την τελευταία επιστολή
του Ευαγόρα Παλληκαρίδη
προς την αδερφή του,
Γιωργούλλα Ποσπορίδου.

20.03.2026 ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΠΟΙΗΣΗΣ

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ | ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΚΑΙ ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ | ΕΥΗ ΖΟΡΠΙΔΟΥ, ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ - ΠΟΙΗΤΡΙΑ

20.03.2026
ΗΜΕΡΑ ΓΑΛΛΟΦΩΝΙΑΣ

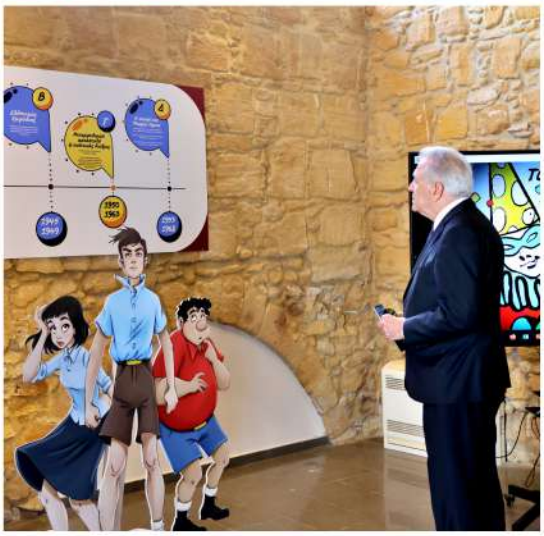
24.03.2026 ΕΠΙΣΚΕΨΗ κ. ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

24.03.2026 ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 25Η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

«Γλυκιά κι ελεύθερ' η ψυχή σα να 'τανε βγαλμένη
κι ύψωναν με χαμόγελο την όψη τη φθαρμένη».

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

«Ο Θεός έβαλε την υπογραφή του για τη λευτεριά της Ελλάδας και δεν την παίρνει πίσω».

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ

31.03.2026

ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ 1η ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1955

ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

Διά χειρός ηρώων…

02.04.2026 «ΚΥΠΡΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ:
Μια αμφίδρομη πνευματική σχέση»

Λάτρες πιστοὶ
τῆς κλασσικῆς
Ἑλλάδας...

Κ. ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ
(από τον Ύμνο
του Παγκυπρίου Γυμνασίου)

02.04.2026 ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΠΑΖΑΡΑΚΙ

03.04.2026 ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΣΧΑ

Ἀναστάσεως ἡμέρα, λαμπρυνθῶμεν Λαοί. Πάσχα Κυρίου, Πάσχα.

ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

27.04.2026 | ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΟΜΑΔΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΟΛΥΔΥΝΑΜΟ ΚΕΝΤΡΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΓΙΑ ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΠΟ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

06.05.2026 | ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΔΩΡΕΑΣ ΙΑΠΩΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΣΤΗ ΣΕΒΕΡΕΙΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΕΣΒΗ ΤΗΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, H.E. MR. SATOSHI IWASAKI, ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ "READ JAPAN PROJECT"

Περισσεύει η ανάμνηση

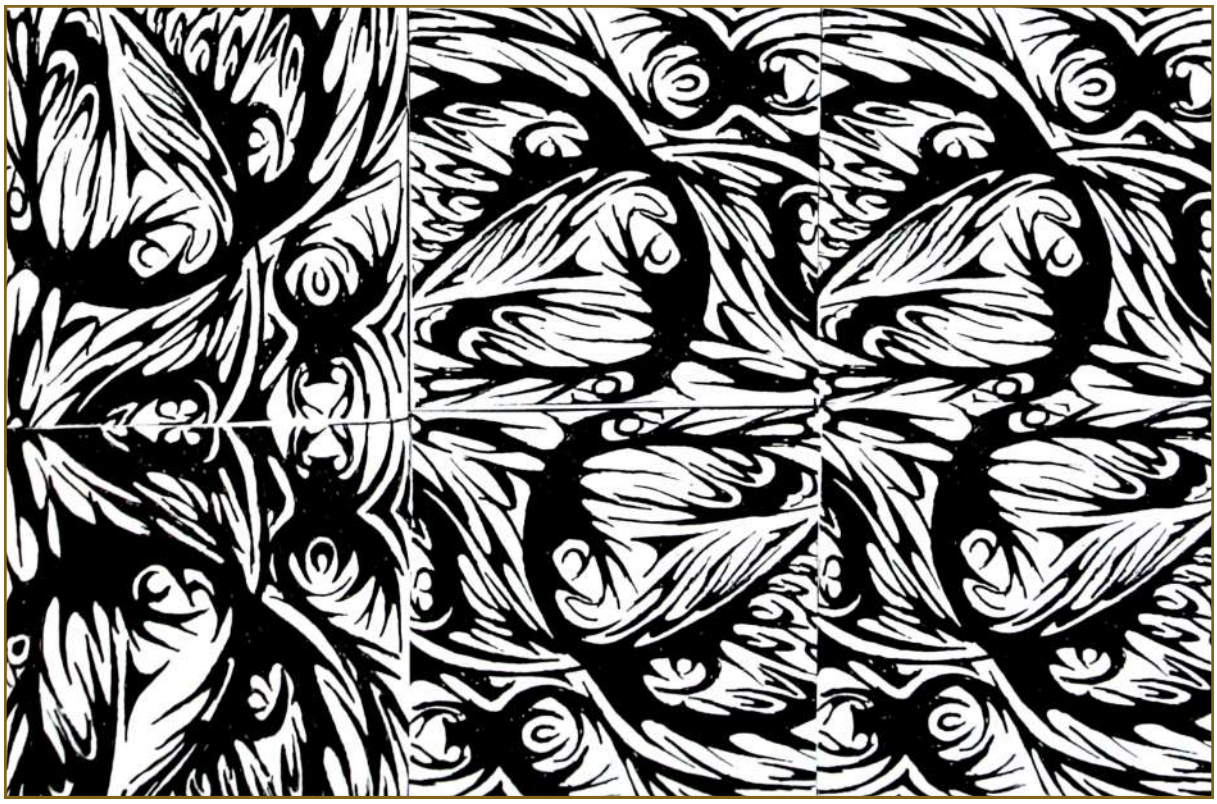
που σαν κισσός αναρριχάται

στα σκοτάδια μου

Αφήνω να σκεπάζει με το πράσινό της

τα φθινόπωρα

ΕΛΕΝΗ ΑΡΤΕΜΙΟΥ-ΦΩΤΙΑΔΟΥ.
ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΔΙΜΕΡΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑ»,
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΝΔΡΑΓΟΡΑΣ, 2013.

Δειγματικό σχέδιο για δημιουργία μοτίβου
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Καθηγητικός Σύλλογος

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
Μορφή Σταυρίδου Μαρία

Β.Δ.Α΄
Λουκά Πηνελόπη (ΣΕΑ)
Κρίγκος Ανδρέας (ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ)
Κουδουνάρη Γιωργούδη Ιουλία (ΜΟΥΣΙΚΗΣ)

Β.Δ.
Αριστοφάνους Μαρία (ΤΕΧΝΗΣ)
Γαβριηλίδου Μάρθα (ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ)
Θεοδότου Χρύσω Σπυριδούλα (ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ)
Σαββίδης Λάμπρος (ΦΥΣΙΚΗΣ)
Τσελίκη Λαμπρινή (ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ)
Μουγή Μαρία (ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ)
Ματίδου Φωτεινή (ΑΓΓΛΙΚΩΝ)
Ζυμπουλάκη Ερατώ (ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ)
Ιορδάνου Νεόφυτος (ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ)
Ιακώβου Γιώργος (ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ)
Χριστοφόρου Χρίστος (ΜΟΥΣΙΚΗΣ)
Σταυρινίδης Χρίστος (ΜΟΥΣΙΚΗΣ)

ΘΕΟΛΟΓΟΙ
Τσολούφης Αθανάσιος
Κυριάκου Ανδρέας
Μήτος Ηλίας
Παλαζίδου Άρτεμις

ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ
Φραγκουλλή Παναγιώτα
Αθανασοπούλου Λουκά Δέσποινα
Καφαντάρης Βασίλης
Κάρμιου Χριστιάνα
Χάματσου Αναστασία
Αθανασίου Μαρία
Στυλιανού Ηρακλειδία
Ζορπίδου Ευδοκία
Βιλάνου Βαλιαντή Κυριακή
Θεοδούλου Φωτεινή
Κοζάκου Δέσποινα
Ορφανίδου Μαρία
Βικέτου Δημητρίου Χρυστάλλα
Δημοσθένους Ανθούλλης
Κωνσταντίνου Μάριος
Γεωργιάδης Χριστόδουλος
Σιούλα Μαρκέλλα
Μυλωνάς Εμμανουήλ
Κέλλα Βασιλική
Μούγια Κυριακή
Μαλάης Ανδρέας
Γεωργουδή Ειρήνη
Μπερδούση Ελένη
Κίτσου Σταματία
Βλάχου Ανδρούλλα

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΙ
Παπαφιλίππου Παναγιώτα
Πηλακούρη Αλεξία
Λαζάρου Ιωάννης
Θεμιστοκλέους Στέλλα
Νικολαΐδης Σπύρος
Ονουφρίου Αναστασία
Κωνσταντίνου Παναγιώτης
Κυθραιώτου Οικονομίδου Ειρήνη
Ζαπίτης Μαρίνος
Αχιλλίδου Ελίνα
Χρυσάνθου Δήμητρα

ΦΥΣΙΚΟΙ
Βωνιάτου Βίβιαν
Παπασάββας Γεώργιος
Ευριπίδου Κυριακή
Ανθίμου Άνθιμος
Ξενή Γεωργία
Ευαγγελή Χαράλαμπος
Παντελή Ξένια

ΧΗΜΙΚΟΙ
Πογιατζή Κύζα Ελένη
Ηροδότου Μαρία
Ιωνά Έλενα

ΒΙΟΛΟΓΟΙ
Βλάχου Ειρήνη
Αργυρίδου Μαρία
Πολεμίτου Ειρήνη
Παπαχριστοδούλου Μαρία

ΓΕΩΓΡΑΦΟΣ
Καφά Κωνσταντίνα

ΑΓΓΛΙΚΩΝ
Πιερίδου Ολυμπίου Μαρία
Περικλέους Ραγιά Λάμπω
Λοΐζου Ειρηνούλλα
Ιωαννίδου Θεοδώρα
Ιωσήφ Εύη
Κουπέπια Ανθούλλα

ΓΑΛΛΙΚΩΝ
Λοϊζίδου Λιγκουνάκη Αικατερίνη
Μιχαήλ Ιουλία
Γεωργίου Εύη
Τζιωνή Παναγιώτα
Κακουλλή Χρυσταλλένα

ΙΤΑΛΙΚΩΝ
Πιερή Aitmhand Ειρήνη

ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ
Χρυσοστόμου Αζουσένα

ΡΩΣΙΚΩΝ
Καραολή Σοφία

ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ
Παναγή Παναγιώτης
Μεσίτη Παναγιώτα
Ανδρέου Γεώργιος
Γιαννίκου Δήμητρα
Ανδρέου Χριστάκης

ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
Χατζηγαβριήλ Δέσπω
Καντζηλάρη Όλγα
Παπαπέτρου Πέτρος
Ευθυμίου Νικολένα
Κυριάκου Κυριάκος

ΜΟΥΣΙΚΗΣ
Ξενοφώντος Κάθριν
Αχιλλέως Μιχάλης
Γεωργούδη Χριστίνα
Ανδρέου Γλυκερία
Δεμιρτζόγλου Κωνσταντίνος
Σταύρου Εύα

ΤΕΧΝΗΣ
Γρηγορίου Παναγιώτης
Αβραάμ Χρίστος

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
Κλεάνθους Κλεάνθης
Χρίστου Άντρη
Γιαννάκη Χριστιάνα
Ζαχαρίου Νεοκλής
Καραγιώργης Δημήτρης
Πέρδικου Βαρβάρα
Θεοφάνους Θεοφάνης
Βαρνάβα Βάσου Χριστίνα

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ και ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
Χατζηευαγγέλου Μαρία
Παπανικολάου Μαρία
Πετρίδης Άθος
Πιτταρά Μέλπω
Παπαχριστοδούλου Χριστόφορος

ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΙΑΣ
Μιχαηλίδης Θεόδωρος

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ
Ζεβλάρης Χάρης
Παΐσίου Έλενα

ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
Μάρκου Μαργαρίτα

Σ.Ε.Α.
Λύτρα Ελένη
Αριστοδήμου Αντωνία

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Φίλιππος Παναγιώτου, ΣΤ41 ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: Καλλιρόη Μιχαήλ, Ε31
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Στεφανία Δέσποινα Τσιονάρα, Δ11 ΤΑΜΙΑΣ: Αλκίνοος Μονοχρήστου, ΣΤ32
ΜΕΛΗ: Αχιλλέας Χρίστου, Γ02, Γιώργος Χατζηθωμάς, Β03, Αντρέας Παντελή, Α01

ΝΤΕΝΙΣ ΝΤΟΜΠΡΑΝΙΣ, ΣΤ61

ΤΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ ΤΗΣ ΜΑΠΠΑΣ

Απρίλης του 1985
Δημοτικόν Σχολείον Ελένειον.
Μες στο προαύλιον
παίζουμεν μάππαν το διάλειμμαν
με τα κοντοπαττέλονα
τζαι τα παπούτσια με τους ττάππους.
Άξυππα παίζει το κουδούνιν
τζαι σικκιρτούμεν
γιατί μπαίνει
μες στην μέσην η δασκάλα
την ώραν που χογλά το σίερον
τζαι πέμπει μας ούλλους
γλήορα γλήορα στο μάθημαν
δρωμένους σούππα λούμαν.
Όπως επήαιννα
διψασμένος τζαι δρωμένος
μες στην τάξην
επέρασεν που δίπλα μου
η μυρωθκιά της άνοιξης
με κάτι μμάθκια πράσινα
τζαι μελισσιά
σαν γιασεμίν τζαι σαν κυκλάμινον
δκυο τρία σελιόνια πάνω στα μαλλιά
τζι έναν σειλούιν ολοκότσινον
που χαμογέλασεν
τζαι σκόρπισεν
ούλλον μου το γαίμαν.

Ήτουν ο κόσμος κόμα ακομμάθκιαστος.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΠΟΛΗ ΠΟΥ ΡΑΓΙΣΕ»
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΜΙΛΗ, 2024.

μάππα: ποδόσφαιρο, ττάππους: τάπες, άξυππα: ξαφνικά, σικκιρτούμεν: δυσφορούμε
χογλά το σίερον: είναι ζεστό το σίδερο, σούππα λούμαν: καταβρεγμένος
σελιόνια: χελιδόνια, σειλλούιν: χειλάκι, ούλλον: όλο, κόμα: ακόμα

ΑΝΤΡΕΛΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Ε61

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΩΝ

Coca-Cola

NIKE

Supermarket
SKLAVENITIS

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΩΝ

«Αν μπορούσα, θα έκανα ξανά, άλλη μια φορά, την ίδια διαδρομή...»

Οι ομορφότερες αναμνήσεις... Δύσκολο να διαλέξω μία. Οπωσδήποτε, θα θυμάμαι με νοσταλγία τις στιγμές που μοιράστηκα με τους φίλους και συμμαθητές μου κατά τη σύλληψη και δημιουργία ομαδικών εργασιών. Επίσης, εκείνες οι αναμνήσεις στις οποίες θα επιστρέφω σίγουρα, είναι οι περίπατοι στην περιοχή γύρω από το Σχολείο, στο μάθημα των θρησκευτικών της Α΄ Λυκείου. Το ιστορικό κέντρο της Λευκωσίας, δηλαδή η γειτονιά του Παγκυπρίου Γυμνασίου, είναι γεμάτη πολιτιστικούς, ιστορικούς και θρησκευτικούς θησαυρούς κι εγώ, σ' εκείνους τους τακτικούς περιπάτους, βίωνα συνεχώς τη λαχτάρα της εξερεύνησης και τη χαρά της ανακάλυψης.

ΜΑΡΙΑ ΡΑΦΑΕΛΛΑ ΣΤΑΝ, ΣΤ11

Η γειτονιά του Παγκυπρίου Γυμνασίου είναι γεμάτη πολιτιστικούς, ιστορικούς και θρησκευτικούς θησαυρούς.

Η σχολική μου πορεία στο Παγκύπριον Γυμνάσιον μού έδωσε ατελείωτες αναμνήσεις που θα μείνουν ανεξίτηλα χαραγμένες στη μνήμη μου. Οι στιγμές που ξεχωρίζω, πέραν της καθημερινής συναναστροφής στο Σχολείο, είναι εκείνες που μοιράστηκα με τους συμμαθητές και φίλους μου στο ταξίδι στην Κρακοβία: η εξερεύνηση της πόλης, ο χιονοπόλεμος με τους συμμαθητές και τους καθηγητές μας, η επίσκεψη στα γνωστά αλατωρυχεία της Βιελίτσκα και το στρατόπεδο συγκέντρωσης του Άουσβιτς, καθιστούν αυτό το ταξίδι μια πολύ ξεχωριστή και αγαπημένη ανάμνηση των σχολικών –και όχι μόνο– χρόνων μου. Πέραν της αδιαμφισβήτητης εκπαιδευτικής του αξίας, το ταξίδι αυτό είναι μοναδικό λόγω της σχέσης που αναπτύχθηκε μεταξύ μας: τα βράδια με τις ιστορίες που διηγηθήκαμε και τα γέλια που μοιραστήκαμε, είναι μια ανάμνηση στην οποία θα επιστρέφω νοσταλγικά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΣΙΕΛ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ, ΣΤ11

Μία από τις αναμνήσεις που έρχονται πρώτες στο μυαλό μου από τη θητεία μου στο Παγκύπριον Γυμνάσιον είναι η μέρα που διευθετήθηκε και πραγματοποιήθηκε η επίσκεψη μιας ομάδας μαθητών –συμπεριλαμβανομένης και της γράφουσας– στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας. Εκεί μας δόθηκε η ευκαιρία να παρακολουθήσουμε ζωντανά μια πραγματική δίκη που αφορούσε κλοπή χρημάτων και τιμαλφών. Αυτή η μέρα θα μου μείνει αξέχαστη, αφού εντυπωσιάστηκα από τον τρόπο που μιλούσαν οι δικηγόροι και τη σοβαρότητα των δικαστών κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Εν κατακλείδι, μου άρεσε που είδα πώς λειτουργεί πραγματικά η δικαιοσύνη. Ήταν ένα μάθημα ζωντανό και αποτελεσματικό.

ΕΛΒΙΡΑ ΚΟΥΚΟΥΛΟΥΓΙΑΝΝΗ, ΣΤ11

Φεύγω, έχοντας αναπτύξει ουσιαστικές σχέσεις ζωής με κάποια από τα καλύτερα άτομα που έχω συναντήσει στη ζωή μου.

Αυτό που θα κρατήσω από το Παγκύπριον Γυμνάσιον –πέραν των αναμνήσεων από τα μαθήματα, τα διαλείμματα, τις εκδηλώσεις– είναι οι φιλίες που έχω δημιουργήσει. Ήρθα στο Σχολείο χωρίς να γνωρίζω παρά ελάχιστους συμμαθητές και φεύγω, έχοντας αναπτύξει ουσιαστικές σχέσεις ζωής με κάποια από τα καλύτερα άτομα που έχω συναντήσει στη ζωή μου, ανθρώπους που με βοήθησαν να γίνω αυτή που είμαι τώρα και ακόμα συνεισφέρουν στην προσπάθειά μου να πετύχω τους στόχους μου. Τέλος, θα κρατήσω αυτό το αίσθημα της περηφάνιας που βίωσα ερχόμενη σε επαφή με την ιστορία που κουβαλά το Σχολείο και γινόμενη και η ίδια μέρος της, ως μαθήτριά του.

ΑΡΙΑΝΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΣΤ11

Από το Παγκύπριον Γυμνάσιον θα κρατήσω αρκετές όμορφες αναμνήσεις, ανάμεσά τους ξεχωρίζω τη φετινή εκδρομή μας στην Πολωνία. Ήταν μια αξέχαστη εμπειρία, γεμάτη γνώσεις, ενθουσιασμό και πάνω απ' όλα καλή παρέα. Η περιήγηση στην όμορφη Κρακοβία, τα εντυπωσιακής έκτασης αλατωρυχεία, η επίσκεψη στα στρατόπεδα συγκέντρωσης και την εβραϊκή συνοικία έχουν χαραχτεί στο βιβλίο της σχολικής μου ζωής ως μια πολύ όμορφη ανάμνηση. Και βέβαια, από το Σχολείο μου θα κρατήσω τις «πλάκες» που κάναμε στην τάξη, τα γέλια μας, τις αυθόρμητες ενέργειες που κάποτε μας έβαζαν σε μπελάδες και την όμορφη συναναστροφή μας το διάλειμμα. Τέλος, θα μου μείνουν αξέχαστες οι φετινές εκδηλώσεις με αφορμή την Τσικνοπέμπτη: οι ευφάνταστες αμφιέσεις, η ανεβασμένη διάθεση όλων και οι χορευτικές ικανότητες κάποιων καθηγητών μας!

ΜΑΡΙΘΕΑ ΗΡΟΔΟΤΟΥ, ΣΤ11

Οι συμμαθητές μου
υπήρξαν για μένα
μια δεύτερη,
μικρή οικογένεια.

Τον Σεπτέμβριο του 2023 ήρθαμε για πρώτη φορά στο ιστορικό μας Σχολείο. Αυτός ο τότε άγνωστος για μας χώρος, τώρα είναι ο κόσμος μας και κρύβει μέσα του ό,τι μοιραστήκαμε: χαρά, νοσταλγία, κούραση, γέλιο. Τρία χρόνια μετά, χωρίς να το καταλάβουμε, βρισκόμαστε κιόλας στην τελική ευθεία.

Οι αναμνήσεις μου είναι πολλές, όμως οφείλω να ομολογήσω πως όσα ζήσαμε στη Β΄ Λυκείου ήταν χωρίς προηγούμενο και επόμενο στη μαθητική ζωή μου. Το Ε32 ήταν ένα τμήμα γεμάτο «πλάκες», αταξίες, ζωντάνια και μια αίσθηση ενότητας της ομάδας. Το σήμα κατατεθέν εκείνης της χρονιάς ήταν οι μικρές και μεγάλες αταξίες μας, όπως η συλλογή μας από διάφορα αντικείμενα που βρίσκαμε στο σχολείο και το γεγονός ότι ανοίχτηκε μια τρύπα στον τοίχο της τάξης μας, την οποία φυσικά κληθήκαμε να διορθώσουμε, κάτι που κάναμε αδιαμαρτύρητα, με γέλια και διακωμωδώντας αυτό που ζούσαμε.

Θα έλεγα πως, παρόλη την πίεση και το άγχος που – όπως είναι λογικό– συνόδευε κάποιες περιόδους της μαθητικής μας πορείας, κρατώ μόνο τις καλές αναμνήσεις και την απλή καθημερινότητα του Σχολείου. Κυρίως δε, μένουν σε ένα κομμάτι της ψυχής μου ανεξίτηλα χαραγμένες οι πλάκες και οι συζητήσεις που είχα με τους συμμαθητές μου, που υπήρξαν για μένα μια δεύτερη, μικρή οικογένεια. Αν μπορούσα, θα έκανα ξανά, άλλη μια φορά, την ίδια διαδρομή στο αγαπημένο μου Σχολείο.

ΜΑΡΙΑ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ, ΣΤ32

Πολλά θα θυμάμαι με αγάπη και νοσταλγία, αλλά πιο πολύ την εκδρομή της Γ΄ Λυκείου στην Αθήνα – ημέρες γεμάτες ξεγνοιασιά, γέλιο… οι καλύτερες της σχολικής ζωής μου. Από το δέος που νιώσαμε ανηφορίζοντας τον Παρθενώνα μέχρι τις ατελείωτες βόλτες στην καρδιά της Αθήνας κι ακόμα την επίσκεψη στο μαγευτικό Ναύπλιο… κάθε στιγμή είχε τη δική της χάρη. Ο χρόνος που μοιραστήκαμε μάς επέτρεψε να δεθούμε περισσότερο και μάς χάρισε στιγμές χαλάρωσης και γέλιου που θα θυμάμαι για πάντα με νοσταλγία.

ΜΑΡΙΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ, ΣΤ11

Θυμάμαι έντονα τη χρονιά της Β' Λυκείου, όταν η τάξη μας μετατράπηκε ρομαντικά σε ένα μικρό "μουσείο". Με μια δόση νεανικής παρόρμησης και φαντασίας, συγκεντρώσαμε πόρτες από ντουλάπια, σκούπες και σκουπόξυλα, σπρέι, αγαλματίδια από τους διαδρόμους, αφίσες, βιβλία, μια ξεχασμένη συρταριέρα, καρέκλες, μέχρι και γάντια που φουσκώσαμε και έγιναν σαν μπαλόνια — ακόμη κι έναν κώνο! Τα παρατάξαμε όλα στο πίσω μέρος της τάξης σαν πολύτιμα εκθέματα. Δεν είχε σημασία η αξία τους· αξία είχε εκείνη η μυστική μας αποστολή, το γέλιο που μοιραστήκαμε και η αίσθηση ότι χτίζαμε κάτι αποκλειστικά δικό μας. Ήταν μια αυθόρμητη συλλογή πραγμάτων, αλλά πάνω απ' όλα μια συλλογή στιγμών που θα μας ενώνει για πάντα.

Θυμάμαι ακόμα ένα περιστατικό που μας άφησε άφωνους και ύστερα μας έκανε να ξεσπάσουμε σε γέλια. Ένας συμμαθητής μου, μέσα στον αυθορμητισμό της στιγμής, εκσφενδόνισε ένα μήλο προς έναν άλλον. Για μια ανάσα δεν τον βρήκε στο κεφάλι! Το φρούτο προσέκρουσε τελικά στον τοίχο και διαλύθηκε με έναν σχεδόν εκρηκτικό τρόπο, σκορπίζοντας κομματάκια παντού. Μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα, η ένταση μετατράπηκε σε χαοτικό γέλιο. Εκείνη η σκηνή χαράχτηκε ανεξίτηλα στη μνήμη μας, ως μια από τις πιο απρόβλεπτες στιγμές της σχολικής μας καθημερινότητας.

Τέλος, θυμάμαι τη μυστική μας επιχείρηση να καλύψουμε την τρύπα που… σε μια παραβατική παρόρμηση κάποιοι από εμάς είχαν ανοίξει στον τοίχο της τάξης. Με περίσσια εφευρετικότητα, κρεμάσαμε μπροστά έναν χάρτη, πιστεύοντας πως θα απέκρυπτε το αποτύπωμα της απερισκεψίας μας. Ωστόσο, η θέση της τρύπας —τόσο χαμηλά στο έδαφος— πρόδιδε αδιάψευστα την αλήθεια! Η αποκάλυψη ήρθε την τελευταία μέρα και, μετά τις εξετάσεις, κληθήκαμε να επανορθώσουμε, κλείνοντας την τρύπα και βάφοντας ολόκληρη την αίθουσα. Ήταν ένα μάθημα ευθύνης που συνόδευε την εφηβική μας παρόρμηση.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ, ΣΤ32

2026

Ερχόμενη στο Παγκύπριον Γυμνάσιον, δεν είχα και τα πιο θετικά αισθήματα: είχα έρθει χωρίς φίλες και χωρίς πολλή όρεξη να ξεκινήσω αυτόν τον τελευταίο κύκλο της μαθητικής μου ζωής. Παρόλη την αρχική μου επιφυλακτικότητα, ωστόσο, όσο προχωρούσε ο καιρός μέσα μου κάτι άλλαζε, αφού μπροστά μου ξεδιπλωνόταν ένας όμορφος κόσμος, ένα σχολείο γεμάτο ζωή, δράσεις, διακρίσεις, μουσική, ωραίους ανθρώπους.

Ήδη από την Α΄ Λυκείου συμμετείχα στο θέατρο, μια δράση που μου προσέδωσε περισσότερη αυτοπεποίθηση και μου χάρισε νέες φιλίες. Παρακάτω, η Β΄ Λυκείου ήταν για μένα μια πραγματική αποκάλυψη: αφενός συμμετείχα και πάλι στο θέατρο –όπου για δεύτερη φορά πήραμε την πρωτιά– και αφετέρου μου δόθηκε η ξεχωριστή ευκαιρία να συμμετάσχω στο ταξίδι στην Κωνσταντινούπολη, στο Συνέδριο Λογοτεχνίας που διοργανώνουν τα Εκπαιδευτήρια Μαντουλίδη. Το ταξίδι αυτό, στην Πόλη μας, ήταν για μένα ένα βάπτισμα σε μια κολυμβήθρα πρωτοφανών εικόνων, γεύσεων και μουσικών που θα μείνουν για πάντα χαραγμένες μέσα μου. Λάτρεψα την Πόλη και θα έδινα τα πάντα, για να ξαναβρεθώ εκεί.

Φέτος, παρά το πολύ διάβασμα και την πίεση, συνεχίζω να αισθάνομαι πως οι δράσεις του Σχολείου δίνουν μια άλλη νότα στην πιεστική καθημερινότητά μας. Ο διαγωνισμός επιχειρηματολογίας που κερδίσαμε και το διήμερο εκπαιδευτικό πρόγραμμα που προηγήθηκε, με έφεραν πιο κοντά στην τέχνη που τόσο αγαπώ, τη λογοτεχνία, και με βοήθησε να εξελιχθώ.

Πριν τον αποχαιρετισμό και τον επόμενο σταθμό του ταξιδιού μου, το Παγκύπριον Γυμνάσιον είναι για μένα ένας αγαπημένος χώρος αληθινής ανθρώπινης επαφής, αλλά και γνώσης και καλλιέργειας του πνεύματος. Πάνω απ' όλα όμως, είναι το Σχολείο που με διαμόρφωσε.

ΕΠΙΦΑΝΙΑ ΧΡΙΣΤΟΦΗ, ΣΤ11

Οι αναμνήσεις μου από το Παγκύπριον Γυμνάσιον είναι ποικίλες και όλες αγαπημένες! Ένα, όμως, περιστατικό έχει μείνει ανεξίτηλα στη μνήμη μου και είμαι σίγουρη πως δεν θα ξεθωριάσει ποτέ: ένα πρωινό, κάποιοι συμμαθητές μου είχαν την ιδέα να δημιουργήσουν μια τρύπα στον τοίχο της τάξης –και όντως το έκαναν! Ακολούθως, αν και προσπαθήσαμε να την κρύψουμε με διάφορα αντικείμενα που μαζεύαμε κατά καιρούς, αποτύχαμε και η αταξία μας αποκαλύφθηκε! Όπως ήταν λογικό, η Διευθύντρια απαίτησε να σφραγιστεί, απόφαση που έφερε αυθόρμητα έναν "ανεξήγητο θρήνο" στους συμμαθητές μου, που αποφάσισαν να διοργανώσουν την... κηδεία της τρύπας! Ήταν ένα γεγονός που έγραψε ιστορία: μπροστά στον τοίχο, ντυμένοι στα μαύρα, με χαρτομάντηλα ανά χείρας και με τη συνοδεία ενός ρέκβιεμ που συνέθεσε ένας από μας, τελέστηκε στο Παγκύπριον Γυμνάσιον η κηδεία της τρύπας!

ΤΖΟΥΛΙΑ ΠΑΠΑΠΟΛΥΒΙΟΥ, ΣΤ32

Παρόλη
την αρχική μου
επιφυλακτικότητα, ωστόσο,
όσο προχωρούσε ο καιρός
μέσα μου κάτι άλλαζε,
αφού μπροστά μου
ξεδιπλωνόταν
ένας όμορφος κόσμος,
ένα σχολείο γεμάτο ζωή,
δράσεις, διακρίσεις,
μουσική, ωραίους ανθρώπους.

Αναπολώ σχολικές αυλές

παλιών ερώτων

σε πρόωρα γκριζαρισμένα γραφεία.

ΕΥΗ ΖΟΡΠΙΔΟΥ | ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΡΟΕΣ ΚΑΙ ΘΡΟΜΒΩΣΕΙΣ», ΕΚΔ. ΙΩΛΚΟΣ, ΑΘΗΝΑ 2021.

ΕΝΑΣ… ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΣΤΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ

ΜΕΛΙΑ ΜΑΝΙΤΑΚΗ ΛΟΪΖΟΥ, ΝΕΔΗ ΚΥΡΙΑΚΟΥ, ΣΤ11

Με βαθιά συγκίνηση αποχαιρετούμε φέτος μια από τις καθηγήτριες που προσέφεραν τα μέγιστα στο σχολείο, την κ. Νέλλη Τσελίκη. Έναν άνθρωπο που διαπνέεται από τις αξίες του κλασικού πνεύματος και ταυτόχρονα τις εκπέμπει προς τα έξω σε όλο το σχολικό περιβάλλον. Στην πενταετία που διετέλεσε Βοηθός Διευθύντρια στο Παγκύπριον Γυμνάσιον, αποτέλεσε τον πνευματικό πυρήνα του Σχολείου, συντονίζοντας με επιτυχία την ομάδα των Φιλολόγων του Σχολείου μας και όχι μόνο. Είχαμε την τύχη και την τιμή να την έχουμε καθηγήτριά μας τα τελευταία δύο χρόνια, αν και δεν θα ήταν υπερβολή να λέγαμε ότι υπήρξε μέντοράς μας σε όλα τα χρόνια φοίτησής μας στο Παγκύπριον, πριν ακόμα αναλάβει επίσημα τον ρόλο της καθηγήτριας στην τάξη μας – διότι ο ρόλος του καλού καθηγητή δεν περιορίζεται μόνο στις ώρες διδασκαλίας! Ως άνθρωπος που διέπεται από το μέτρο, ενώ πάντα διατηρούσε τον επαγγελματισμό της, υπήρξε αυτή στην οποία ανατρέχαμε για τυχόν ανησυχίες, αλλά και αυτή η οποία πρωτοστατούσε, δείχνοντας εξαιρετικό ενδιαφέρον, στις συζητήσεις που είχαμε μαζί της σε θέματα που αφορούσαν τις τέχνες, αντιμετωπίζοντάς μας ως ισότιμους συνομιλητές.

Από την αρχαιότητα οι σπουδαίοι δάσκαλοι διαδραμάτιζαν καθοριστικό ρόλο στη ζωή των μαθητών τους, αναλαμβάνοντας ευθύνες δεύτερου γονέα. Μια σχέση που σήμερα συνήθως παραβλέπεται, εντούτοις η κ. Τσελίκη κατάφερε να την αναγεννήσει, αφού κέρδισε τον σεβασμό μας μέσα από τη στάση της προς εμάς, τους μαθητές της. Στο μάθημά της επιδιώκει –με επιτυχία!– να δίνει χώρο για συζητήσεις, πάντα με αφορμή το περιεχόμενο του μαθήματος της ημέρας (παραμένοντας, όμως, εντός του αναλυτικού προγράμματος!) και κρατώντας μας πάντα σε εγρήγορση. Η χρησιμοθηρία και ο εξετασιοκεντρικός χαρακτήρας που χαρακτηρίζουν το εκπαιδευτικό μας σύστημα και ειδικά την Γ΄ Λυκείου παύουν να υπάρχουν πια στο μάθημά της, αφού μας αφυπνίζει, υπενθυμίζοντάς μας την ουσία της γνώσης.

Στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών μελετήσαμε τον Πρωταγόρα του Πλάτωνα, ήρθαμε σε επαφή με τον αρχαίο φιλόσοφο Σωκράτη και δεν μπορέσαμε να παραβλέψουμε τις ομοιότητες που παρουσιάζει ο χαρακτήρας του με την καθηγήτριά μας. Όπως ο Σωκράτης δεν προσφέρει έτοιμη γνώση στους μαθητές του, ομοίως και η κυρία Τσελίκη μάς δίνει τροφή για σκέψη με τις ερωτήσεις που μας θέτει. Παράλληλα, και για τους δύο η μάθηση/γνώση αποτελεί προϊόν συνέρευνας με τους μαθητές. Πάντα στη διάθεσή μας, ανά πάσα στιγμή, τόσο για να μας βοηθήσει αλλά και να μας προστατεύσει, προειδοποιώντας μας για τις «σοφιστείες» της δικής μας εποχής, αποδεικνύοντας εκ νέου κι εμπράκτως ότι η αρετή είναι διδακτή.

Φέτος, εμείς αποφοιτούμε και η κ. Τσελίκη φεύγει από το Σχολείο μας. Παρόλ' αυτά, τέτοιοι δάσκαλοι σαν κι αυτήν, που εμπνέουν και διαμορφώνουν τους μαθητές τους, δεν χάνονται με το πέρασμα του χρόνου, αλλά αφήνουν το αποτύπωμά τους στο πνεύμα των μαθητών, ως εφόδιο, για να αντεπεξέλθουν στις προκλήσεις της ζωής. Έθεσε πολύ ψηλά τον πήχη. Εκ μέρους όλων των μαθητών της, την ευχαριστούμε για το ευ ζην που μας προσέφερε. Τέτοιους δάσκαλους είναι που εύχεται κανείς να βρει στην πορεία του!

Ξαναδώστε μου την πρώτη ακατέργαστη μορφή

ξαναδώστε μου τ' ανυπόταχτα μαλλιά που ξεχείλιζαν,

ξαναδώστε μου ένα «όχι» των δεκαοχτώ μου χρόνων.

ΚΩΣΤΑΣ ΜΟΝΤΗΣ | ΣΤΙΓΜΕΣ, ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΜΟΝΤΗ, 1962

Μικρότεροι όντες, ερωτώμενοι τι ονειρευόμαστε, δηλώνουμε εμφατικά πως ανυπομονούμε να φυσήξουμε δεκαοκτώ κεριά στην τούρτα μας, ν' αποφοιτήσουμε, να βάλουμε πλώρη για εδώ ή εκεί, σ' ένα ταξίδι που εμείς, πρώτη φορά, θα σχεδιάσουμε.

Μεγαλύτεροι, ερωτώμενοι τι αναπολούμε, αναφέρουμε εκείνη τη στροφή της ζωής που μας έφερε μπροστά σε ένα σταυροδρόμι, με δυνατότητα να επιλέξουμε όποιο σημείο του ορίζοντα, όποιον δρόμο· εκείνη την εποχή στην οποία όλα έμοιαζαν δυνατά, πιθανά, εφικτά – τα δεκαοκτώ μας χρόνια.

Αγαπημένοι μας τελειόφοιτοι,

Σ' αυτή τη στροφή, σ' αυτή την ευτυχή συγκυρία βρίσκεστε εσείς, που απαθανατίζεστε σε αυτές τις σελίδες. Χαμόγελα, νιάτα, υγεία και δύναμη, μορφές και ψυχές ανυπόταχτες, με λιγοστή κατάφαση και πιο πολλές αρνήσεις – διότι το «όχι» είναι σχεδόν αυτονόητο, όταν είσαι δεκαοχτώ.

Σ' αυτές σας τις φωτογραφίες θα επιστρέφετε συχνά. Θα θυμάστε φίλους και θα ανακαλείτε στιγμές. Και θα νιώθετε υπερήφανοι, αφού το πλαίσιο στο οποίο συναντηθήκατε και συμπορευθήκατε είναι το Παγκύπριον Γυμνάσιον· οι κίονές του θα στηρίζουν ες αεί το οικοδόμημα του εαυτού που χτίζετε και το αέτωμά του θα στέγει την πορεία που θα χαράξετε.

Σμιλέψτε με τέχνη το υλικό σας, την ψυχή σας· κατεργαστείτε την με ό,τι την ομορφαίνει και καταξιώνει έναν άνθρωπο (αξίες, στάσεις, ιδανικά, όνειρα), ώστε να πάρει τη μορφή, το σχήμα, το μέγεθος που επιθυμείτε. Μα κρατήστε και τις αιχμές σας, μη στρογγυλεύετε τα «θέλω» σας· είναι όμορφη η ανυπόταχτη φύση σας, αγαπάμε αυτή την πρώτη ακατέργαστη μορφή σας, αγαπάμε τα «όχι» των δεκαοχτώ σας χρόνων.

Κρατήστε στα στήθια σας «της αθηναίας λαμπάδας την άγια φλόγα», όπως ο Ύμνος του Σχολείου μας προστάζει. Και σαν λαμπάδες, ανάψτε κι άλλα κεριά γύρω σας, να αναστηθεί καινός ο κόσμος μας, ο κόσμος σας.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΒΙΛΑΝΟΥ, ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ

ΑΛΕΠΙΔΟΥ ΑΛΕΞΙΑ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΝΑΥΣΙΚΑ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΡΙΑΝΑ
ΓΡΑΤΣΙΑΣ ΘΕΟΦΑΝΗΣ
ΕΒΟΓΙΑΝ ΕΝΤΓΚΑΡ
ΕΧΒΑΙΑ ΝΙΑ
ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΜΑΡΙΘΕΑ
ΚΟΥΚΟΥΛΟΥΓΙΑΝΝΗ ΕΛΒΙΡΑ
ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΝΕΔΗ
ΛΙΠΣΚΑ ΕΛΙΝΑ
ΜΑΝΙΤΑΚΗ ΛΟΪΖΟΥ ΜΕΛΙΑ
ΜΑΣΙΕΛ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΛΥΔΙΑ
ΠΑΡΤΖΙΛΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ
ΠΑΥΛΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ
ΠΟΡΦΥΡΙΔΟΥ ΒΙΚΤΩΡΙΑ
ΣΤΑΝ ΜΑΡΙΑ ΡΑΦΑΕΛΛΑ
ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΜΑΡΙΑ
ΧΡΙΣΤΟΦΗ ΕΠΙΦΑΝΙΑ
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΜΑΡΙΑ
ΕΥΘΥΒΟΥΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ
ΚΑΡΑΜΑΝΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ
ΚΟΖΑΚΟΥ ΑΘΗΝΑ
ΚΟΝΤΟΠΥΡΓΟΣ ΑΛΕΞΗΣ
ΚΟΥΝΝΟΥ ΜΑΡΙΑ
ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ ΣΟΦΙΑ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΕΥΡΙΔΙΚΗ
ΛΑΘΑΜ ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ
ΜΙΛΑΤ ΕΒΕΛΥΝ
ΝΑΑΡ ΣΑΡΑ
ΠΑΡΑΣΚΕΒΙΔΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ
ΠΕΤΚΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
ΠΙΤΣΙΑΚΚΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ
ΤΣΙΟΥΤΗ ΧΡΥΣΗΙΔΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΠΟΛΥΞΕΝΗ
ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ ΚΩΣΤΑΣ
ΚΑΖΑΖΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΚΟΝΙΣΗ ΑΝΤΡΕΑ
ΚΟΠΙΛΟΒ ΚΟΥΖΜΑ
ΜΟΝΟΧΡΗΣΤΟΥ ΑΛΚΙΝΟΟΣ
ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ
ΠΑΠΑΠΟΛΥΒΙΟΥ ΤΖΟΥΛΙΑ
ΠΑΦΙΤΗΣ ΡΑΦΑΗΛ
ΣΑΛΟΝΙΚΙΔΗΣ ΦΟΙΒΟΣ
ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ ΠΑΥΛΟΣ
ΤΣΑΚΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΚΥΠΡΟΣ
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΑΝΝΑ
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ
ΑΡΙΝΕ ΑΡΙΑΝΤΝΑ ΓΚΑΜΠΡΙΕΛΑ
ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ ΧΑΡΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΡΙΑΜ
ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΜΑΡΙΑ
ΚΑΖΔΑΓΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΑΡΙΖΑ
ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ ΘΩΜΑΣ
ΝΑΤΣΙΟΣΟΡΕΣΤΗΣ ΡΗΓΙΝΟΣ
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΒΙΚΤΩΡΙΑ
ΠΑΠΟΥΗ ΧΡΥΣΑΥΓΗ
ΠΙΣΣΑΣ ΔΑΥΙΔ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΤΣΑΓΓΑΡΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΤΣΑΛΑΒΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΤΣΙΑΚΑΛΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΝΑΓΙΑ
ΧΑΤΖΗΙΩΑΝΝΟΥ ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΓΙΩΡΓΟΣ

ΑΛΧΑΟΥΙ ΣΤΙΒΕΝΑΣ ΣΙΕΦ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΓΚΟΥΡΟΒΑΝΙΔΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΕΡΙΚΑ
ΙΟΡΔΑΝΙΔΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ
ΚΟΥΣΙΟΥΜΗ ΜΑΡΙΟΣ ΡΑΦΑΗΛ
ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΛΟΓΓΙΝΟΣ ΑΛΚΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΕΛΙΣΑΒΕΤ
ΜΙΧΑΗΛ ΜΑΡΙΟΣ
ΜΟΪΣΑ ΡΟΠΕΡΤ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΣ
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΜΑΡΙΟΣ
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΔΡΕΑΝΑ
ΠΑΠΑΛΟΥΚΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΠΟΛΙΤΗ ΣΤΥΛΙΑΝΑ ΜΙΚΑΕΛΛΑ
ΠΟΥΡΤΣΕΛΑΤΖΕ ΑΒΤΑΝΔΙΛ
ΡΟΜΑΝΙΟΥΚ ΑΛΙΣ ΜΑΡΙΑ
ΣΑΒΒΑ ΕΛΕΝΗ
ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ΒΙΚΤΩΡΙΑ
ΧΡΙΣΤΟΥ ΜΑΡΙΑ
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΑΝΤΡΕΑΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΠΑΥΛΟΣ
ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΩΝ/ΝΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ
ΑΡΤΖΑΝΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ
ΒΑΣΙΛΑΓΑ ΘΕΟΔΩΡΑ
ΓΚΑΣΟΓΙΑΝ ΜΑΪΑ
ΚΑΛΟΓΕΡΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ
ΚΩΣΤΗ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΜΑΚΑΡΙΑΝ ΜΗΛΕΝΑ
ΜΙΚΡΟΒΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΘΕΟΓΝΩΣΙΑ
ΜΠΟΥΤΑ ΝΤΑΝΙΕΛΛΑ ΜΑΡΙΑ
ΝΤΑΦΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΟΜΑΡ ΣΙΜΟΥ ΙΒΑΝ
ΠΕΤΚΟΒ ΠΑΒΕΛ ΙΛΙΕΒ
ΠΟΖΙΔΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ
ΤΑΓΚΑΓΙΟΥΝΑ ΑΓΓΕΛΟ
ΤΣΑΚΑΛΙΔΗΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ
ΦΟΛΤΙΚ ΓΙΩΡΓΟΣ
ΦΥΔΑΝΑΚΗ ΜΑΡΙΑ
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑ

ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΟΪΔΑΝΙΔΟΥ ΣΤΕΦΑΝΗ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΑ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΝΤΡΕΑΣ
ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΙΣΤΟΣ
ΚΑΡΑΚΑΛΟΒΑ ΟΛΓΑ
ΚΙΟΥΡΤΖΙΔΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ
ΚΟΣΤΕΑ ΣΤΕΦΑΝ
ΛΑΓΟΝΤΖΟΥ ΜΑΡΙΑ
ΛΑΡΤΙΔΗΣ ΜΑΡΚΟ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΛΟΗ ΑΝΤΩΝΙΑ
ΜΠΟΜΠΕΪΟΥ ΑΝΤΡΕΪ-ΙΟΑΝ
ΡΟΣΕΝΟΒ ΜΙΣΟ
ΣΑΧΠΑΖΙΔΟΥ ΜΑΛΙΝΑ
ΣΙΑΝΤΟΡ ΑΪΜΑΝ
ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ ΤΙΜΟΘΕΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΤΟΛΕΑ ΒΕΡΟΝΙΚΑ ΙΟΝΕΛΑ
ΧΟΖΝΟΒΣΚΑ ΑΝΤΖΕΛΙΚΑ ΒΙΚΤΩΡΙΑ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΑΡΓΥΡΙΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΓΙΑΝΟΒΤΣΙΚ ΤΖΟΡΤΖ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΕΛΕΝΗ
ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ ΣΟΦΙΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ
ΗΛΙΑ ΜΑΡΙΑ ΜΑΡΙΝΑ
ΚΙΚΑΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΚΟΥΤΡΟΥΠΗΣ ΠΕΤΡΟΣ
ΛΟΙΖΟΥ ΜΑΡΙΑΛΕΝΑ
ΜΟΧΑΜΜΑΝΤ ΣΙΜΑΒ
ΝΤΟΜΠΡΑΝΙΣ ΝΤΕΝΙΣ-ΑΝΤΡΕΪ
ΟΥΖΟΥΝΙΔΗ ΜΑΡΙΑ
ΠΕΤΡΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΣΕΜΚΟΒΑ ΚΙΑΡΑ ΚΙΡΙΛΟΒΑ
ΣΙΑΧΠΑΖ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
ΦΕΟΝΤΟΡΟΒΑ ΧΡΙΣΤΟΒΑ ΡΕΝΕΤΑ
ΧΑΤΖΗΠΑΝΑΓΗ ΑΝΝΑ ΜΑΡΙΑ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

ΑΓΗΜΑ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΣΑΛΟΝΙΚΙΔΗΣ ΦΟΙΒΟΣ	ΣΤ32	ΛΑΒΑΡΟ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	ΣΤ32	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΗΜΑΙΑ
ΠΑΠΑΛΟΥΚΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΣΤ41	ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΣΗΜΑΙΑ
ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΝΕΔΗ	ΣΤ11	ΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ
ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ ΣΟΦΙΑ	ΣΤ31	ΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ
ΧΑΤΖΗΠΑΝΑΓΗ ΑΝΝΑ ΜΑΡΙΑ	ΣΤ61	ΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ
ΜΑΝΙΤΑΚΗ ΛΟΪΖΟΥ ΜΕΛΙΑ	ΣΤ11	ΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ
ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ΒΙΚΤΩΡΙΑ	ΣΤ41	ΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ
ΓΡΑΤΣΙΑΣ ΘΕΟΦΑΝΗΣ	ΣΤ11	ΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ
ΚΟΥΝΝΟΥ ΜΑΡΙΑ	ΣΤ31	ΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ
ΤΣΙΟΥΤΗ ΧΡΥΣΗΙΔΑ	ΣΤ31	ΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ

Σα βγεις στον πηγαιμό για την Ιθάκη,
να εύχεσαι να ’ναι μακρύς ο δρόμος,
γεμάτος περιπέτειες, γεμάτος γνώσεις.

(...)

Να εύχεσαι να ’ναι μακρύς ο δρόμος.
Πολλά τα καλοκαιρινά πρωιά να είναι
που με τί ευχαρίστηση, με τί χαρά
θα μπαίνεις σε λιμένας πρωτοϊδωμένους·
να σταματήσεις σ’ εμπορεία Φοινικικά,
και τες καλές πραγμάτειες ν’ αποκτήσεις,
σεντέφια και κοράλλια, κεχριμπάρια κι έβενους,
και ηδονικά μυρωδικά κάθε λογής,
όσο μπορείς πιο άφθονα ηδονικά μυρωδικά·
σε πόλεις αιγυπτιακές πολλές να πας,
να μάθεις και να μάθεις απ’ τους σπουδασμένους.

(...)

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΟΙΗΜΑ «ΙΘΑΚΗ»
ΚΑΒΑΦΗΣ, Κ. Π. [1991] 1995.
ΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ. ΤΟΜ. Α΄ (1897–1918).
ΕΠΙΜ. Γ. Π. ΣΑΒΒΙΔΗΣ. 4η ΕΚΔ. ΑΘΗΝΑ: ΙΚΑΡΟΣ.

ΟΙ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΟΙ ΤΟΥ 2026

Π Α Γ Κ Υ Π Ρ Ι Ο Ν Γ Υ Μ Ν Α Σ Ι Ο Ν

ΦΥΣΙΚΗ ΠΡΟΙ

ΗΓΟΙ

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΙΣ ΚΑΙ ΒΙΩΦΕ

ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ

εἰς

ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚ

ὑπὸ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΚΩΝΣΤ

ΩΡΕΑ

ΣΤ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

ΤΗΣ

ΤΡΑΓΩΙΔΙΕΣ

ÆSCHYLUS:

TRANSLATED INTO ENGL. VERSE

BY R. POTTER.

A NEW EDITION.

1937

PLATONIS

OPERA OMNIA

AD FIDEM OPTIMORUM LIBRORUM

DENUO RECOGNOVIT

ET

UNA CUM SCHOLIIS GRAECIS

EMENDATIUS EDIDIT

GODOFR. STALLBAUMIUS,

PROF. LIPS. GYMNASII THOMANI RECTOR.

NOVA EDITIO STEREOTYPA C. TAUCHNITIANA.

TOMUS I.

EUTHYPHRO. APOLOGIA. CRITO. PHAEDO. THEAGES

STAE. THEAETETUS.

ΤΑ ΑΠΑΝΤΑ

ΤΟΥ

ΒΥΡΩΝΟΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

ΜΕΤΕΝΕΧΘΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΘΩΜΙΛΗΜΕΝΗΝ

ΔΙΑ ΤΟΝ ΛΑΟΝ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ

ΤΥΠΟ

Κ. ΦΙΛΑΛΗΘΟΥΣ

ΕΙΣ ΤΕΥΧΗ ΤΕΣΣΑΡΑ

ΤΕΥΧΟΣ Δ'.

ΒΙΒΛΙΩΝ Σ'. ΚΩΔ Η'.

D. DIDEROT.

ENCYCLOPEDIE,

OU

DICTIONNAIRE RAISONNÉ

DES SCIENCES,

DES ARTS ET DES METIERS,

PAR UNE SOCIÉTÉ DE GENS DE LETTRES.

Mis en ordre & publié par M. DIDEROT, de l'Académie Royale des Sciences & des Belles-Lettres de Prusse, & quant à la partie MATHÉMATIQUES, par M. D'ALEMBERT.

Tantum series juncturaque pollet,

Tantum de medio sumptis accedit honoris! HORAT.

NOUVELLE EDITION.

TOME PREMIER.

A GENEVE,

Chez PELLET, Imprimeur-Libraire, rue des Belles Filles.

M. DCC. LXXVII.

ΧΕΝΟΡΗΟΝΤΙΣ

OPERA

GUSTAVUS SAUPPE

VOL. V

SCRIPTA MINORA

EDITIO STEREOTYPA

LIPSIAE MDCCCLXVI

ENCYCLOPEDIE,

OU

DICTIONNAIRE R

DES SCIEN

DES ARTS ET DES

PAR UNE SOCIÉTÉ DE GEN

Mis en ordre & publié par M. DIDERO

MATHÉMATIQUES, par M. D'

NOUVELLE ÉD

TOME PREM

A GENE

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΜΗ

ΕΝ ΛΑΡ

SPINO

HIS LIFE AND

BY

FREDERICK

ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΩΝ Π

ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣΑ ΕΚ ΤΟ

ΤΗΣ

Ι. ΚΑΡΑΣΟΥ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟ

HOMERI

ILIAS.

EDIDIT

GUILELMUS BAEUMLEIN.

PARS I.

EDITIO STEREOTYPA.

ΙΔΡΥΤΙΚΗ ΠΡΑ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ